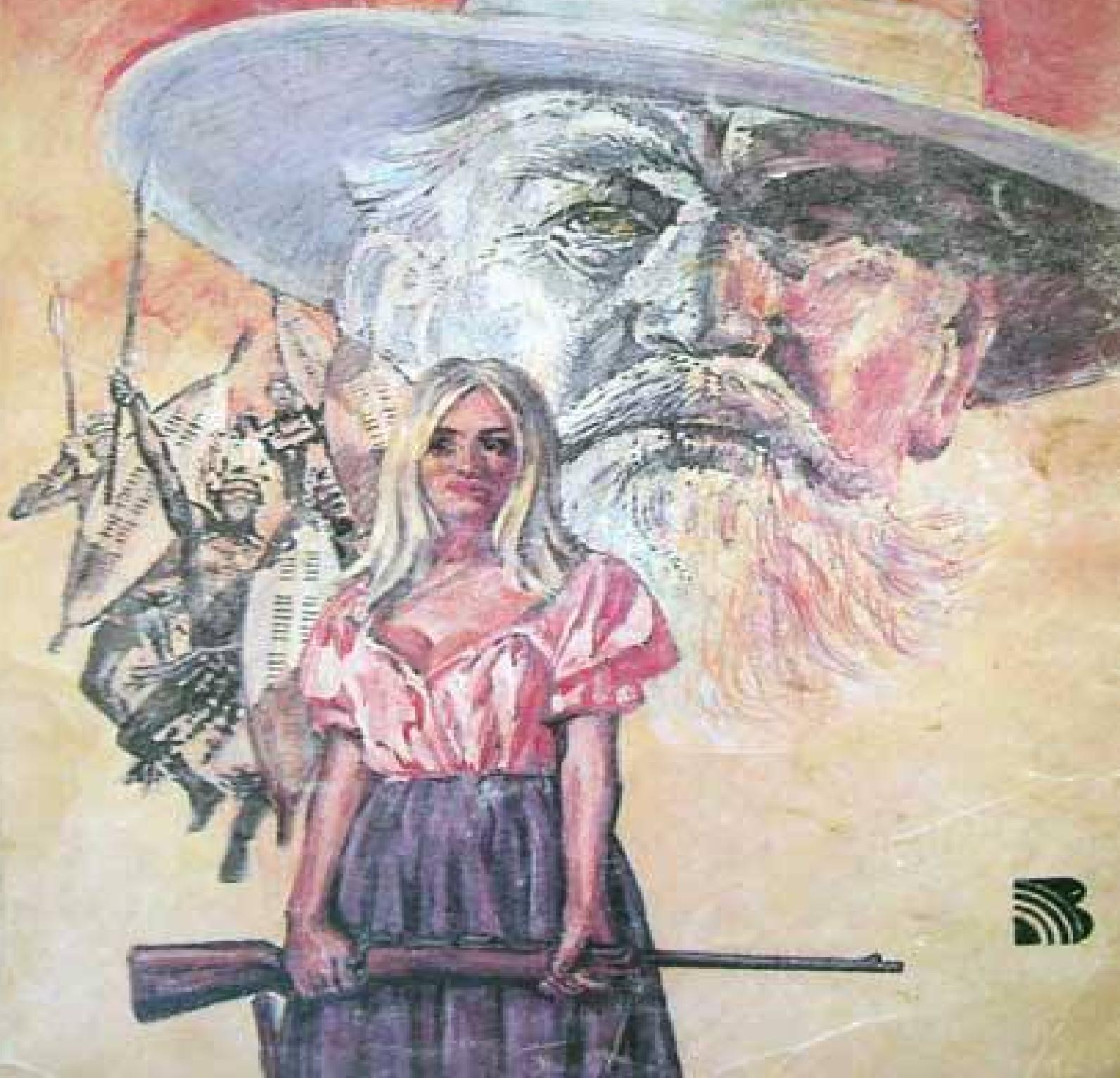

Уилбър Смит

**КОГАТО ЛЪВЪТ
СЕ ХРАНИ**

УИЛБЪР СМИТ

КОГАТО ЛЪВЪТ СЕ ХРАНИ

Превод: Георги Стойчев, Кирил Кирилов

chitanka.info

Невероятни приключения, война със зулусите, златна треска в Южна Африка, борсови спекуляции, страстна любов и интриги — всичко това поднесено с изключително умение от ненадминатия майстор на перото Уилбър Смит.

ЧАСТ ПЪРВА
НАТАЛ

1

Самотен див фазан прелетя ниско над склона на хълма, крилете му почти докосваха тревата. Кацна на билото и се скри. Откъм долината го преследваха две момчета и едно куче. Животното водеше децата, изплезило розовия си език, а близнаците тичаха след него. Ризите им с цвят каки бяха вир-вода, защото африканското слънце все още печеше здравата, макар че се спускаше към хоризонта.

Кучето хвана миризмата на птицата и това го накара да спре, за миг я пое с ноздрите си и започна да търси. Правеше го бързо, като се мушкаше напред-назад и се завърташе при всяка промяна в посоката на вятъра. Над сухата кафява трева се мяркаха само гърбът му и въртящата се опашка. Близнаците го следваха запъхтени, защото изкачването по склона на хълма бе трудно.

— Не върви пред мен, ще се спъна — задъхано каза Шон на брат си и Гарик моментално го послуша.

Шон беше по-висок с десетина сантиметра и по-тежък с десет килограма — това му даваше правото да командва. Той отново насочи вниманието си към кучето.

— Вдигни го, Тинкър! Хайде, момчето ми, търси го.

Опашката на Тинкър отреагира с разбиране на напътствията на Шон, но кучето продължи да души земята. Близнаците го следваха, като напрегнато очакваха птицата да се вдигне. Държаха копията си готови и се придвижваха напред с равномерно темпо, като се опитваха да регулират дишането си. Тинкър откри птицата, сгущила се в тревата — скочи напред, изляя и птицата излетя от скривалището си с бързо и шумно пляскане на криле.

Шон метна копието, неговата kerrie^[1] подмина птицата. Фазанът я избегна с отчаян плясък на крилете. Тогава Гарик хвърли пиката си, която изсвистя и се заби в тълстия кафяв фазан. Преметна се, от него се разхвърчаха пера и той падна. Момчетата се спуснаха към него. Фазанът бягаše по тревата със счупено крило и те го подгониха с възбудени викове. Шон успя да го хване. Счупи врата му и се изправи засмян, с топлото кафяво тяло в ръце. Изчака брат му да го настигне.

— Тра-ла-ла, Гари, здравата си го праснал!

Тинкър подскочи, за да подуши птицата. Шон се спря и я тикна под носа му. Кучето я подуши, след което се опита да я захапе, но той отблъсна главата му и хвърли фазана на Гарик, който го окачи на колана си при останалите.

— Колко мислиш, че бе разстоянието — петнадесет метра? — попита Гарик.

— Е, не чак толкова. По-скоро девет-десет.

— Убеден съм, че бяха поне петнадесет. Убеден съм, че бяха повече, отколкото при който и да е твой днешен удар.

Успехът го беше окуражил. Усмивката изчезна от лицето на Шон.

— Така ли? — каза той.

— Така! — отвърна Гарик и отметна с ръка перчема си. Косата му беше кестенява и мека и постоянно падаше в очите му.

— А при реката? Тогава разстоянието беше два пъти по-голямо.

— Така ли? — попита Гарик.

— Така! — тросна се брат му.

— Е, като си толкова добър, защо не уцели този път, а? Ти пръв метна копието. Как така не успя да уцелиш, а?

Лицето на Шон, което вече бе почервяло, потъмня още повече и Гарик внезапно осъзна, че е отишъл твърде далеч. Той направи крачка назад.

— Обзалагаш ли се? — предизвика го Шон.

Не му бе съвсем ясно на какво трябва да се обзаложат, но от опит знаеше, че независимо от облога изходът от него винаги е един и същ, Гарик рядко печелеше басовете с Шон.

— Става късно. Я по-добре да се прибираме вкъщи. Тате ще ни натупа, ако закъснеем за вечеря.

Шон се поколеба, а Гарик се обърна, изтича, грабна пиката си и се понесе към къщи. Брат му заподскача след него, настигна го и го изпревари. Винаги той водеше. Доказал превъзходството си в хвърлянето на копия, Шон бе склонен да прояви снизходителност. Попита през рамо:

— Какво на цвят смяташ, че ще бъде жребчето на Джипси?

Гарик прие поканата за мир с облекчение и двамата завързаха приятелски спор по този и по още десетина други не по-маловажни

въпроси. Не спряха да тичат, с изключение на едночасова почивка на сянка край реката, където опекоха и изядоха два от фазаните.

В тази си част платото бе покрито с трева, която се слягаше под стъпките им, докато се изкачваха по-малките заоблени хълмове и се спускаха в долчинките. Тревата около тях се полюшваше заедно с вятъра. Бе висока до кръста и суха, с цветя на зряла пшеница. Зад тях и от двете им страни пасището се простираше до хоризонта, но изведнъж пред погледа им изникна стръмен склон. Пасището се разстилаше надолу по него, отначало стръмно, а после постепенно се изравняваше, за да се превърне в низините на Тугела. Река Тугела бе на тридесет километра отвъд низините, но имаше мараня, затова не можеха да виждат толкова далеч. Отвъд реката, надалеч на север и на около сто и шестдесет километра на изток към морето, се простираше Зулуленд. Реката бе границата. Стръмната страна на склона беше пресечена от вертикални оврази, в които растеше гъст маслиненозелен храсталак.

Под тях, на около три километра навътре в низините, се намираше чифликът Теунис Краал. Къщата беше голяма, с холандски фронтони и покрита с равен сламенен покрив. Малкият заграден двор бе използуван за конюшня. Конете бяха много, защото бащата на близнаците беше богат. Въздухът над стаите за прислугата бе синкав от дима от огнището. До момчетата достигаше слаб звук от цепенето на дърва.

Шон спря на билото на стръмния склон и седна в тревата. Хвана прашния си крак и го завъртя към себе си. В петата имаше дупка, от която днес бе извадил трън, и сега тя се бе замърсила. Гарик седна до него.

— Леле, как ще те боли, когато мама му сложи йод! — злорадствуващ Гарик. — Ще се наложи да изчопли мръсотията с игла. Обзалагам се, че ще има да пишиш, докато изпаднеш в несвяст!

Не му обърна внимание. Взе стрък трева и забърника внимателно в раната. Брат му го наблюдаваше с интерес. Едва ли имаше близнаци, които да се различават повече от тях. Шон вече бе започнал да се оформя като мъж — раменете му се наливаха, а в детските му тълстинки се оформяха твърди мускули. Косата му бе черна, кожата му бе загоряла от слънцето, устните и бузите му блестяха със свежестта

на младата кръв под тях, а сините очи — индиговото синьо на облачна сянка върху планинско езеро.

Гарик беше строен, с китки и глезени като на момиче. Косата му беше кестенява и падаше на кичури на врата, кожата му беше покрита с лунички, носът и ъгълчетата на бледосините му очи бяха зачервени от постоянната сенна хрема. Хирургическите занимания бързо омръзнаха на Шон. Протегна ръка и започна да си играе с едно от клепналите уши на Тинкър, с което наруши ритъма на учестеното дишане на кучето. То прегълтна два пъти и от края на езика му покана слюнка. Гарик вдигна глава и изгледа склона. Малко след мястото, където бяха седнали, започваше един от овразите, обраснали с храсталак. Неволно затаи дъх.

— Шон, виж ей там — при храсталака! — Гласът му трепереше от възбуда.

— Какво има? — Брат му погледна изненадано. И тогава го забеляза.

— Тинкър, стой мирен. — Гарик хвана нашийника на кучето и завъртя главата му, за да не види животното и да не го подгони. — Това е най-голямата стара Inkonka^[2] в света — прошепна той.

Шон беше прекалено съсредоточен, за да му отговори.

Антилопата внимателно си проправяше път през храсталака. Беше голям мъжкар, почернял от старост, петната на хълбоците му бяха избледнели като стари тебеширени белези. Със свити уши и високо вдигнати спираловидни рога, голям колкото пони, но с лека стъпка, той излезе на открито. Спря и поклати главата си от една страна на друга, проверявайки дали не го грози опасност, сетне заподскача надолу по хълма и изчезна в друг овраг. Миг след като изчезна, близнаките останаха неподвижни, после възбудено заговориха едновременно.

— Ей, видя ли го — какви рога имаше!

— Да е толкова близо до дома и да не подозирате за съществуването му.

Те скочиха и продължиха да говорят възбудено. Тинкър се зарази от вълнението им. Обикаляше ги и лаеше. След първите няколко мига на объркване Шон овладя положението просто като надвила противниковата страна.

— Обзалагам се, че се крие в оврага всеки ден. Уверен съм, че стои там целия ден и излиза само през нощта. Я да отидем да проверим.

Поведе брат си надолу по склона.

В края на храсталака, в една тъмна и хладна малка пещера, сред високата растителност те откриха скривалището на мъжката антилопа. Земята бе утъпкана от копитата ѝ и покрита с изпражненията ѝ. На мястото, където бе лежала, се бяха очертали контурите на тялото. По постелята от листа бяха останали няколко косъма със сиви връхчета. Шон клекна и взе един.

— Как ще го хванем?

— Можем да изкопаем дупка и да сложим в нея заострени колове — предложи разпалено Гарик.

— Кой ще я изкопае — ти ли? — попита Шон.

— Би могъл да помогнеш.

— Ще трябва да е доста голяма — каза загрижено Шон.

Двамата замълчаха, докато преценяваха колко труд ще отиде за изкопаването на такъв капан. Отхвърлиха идеята.

— Можем да вземем другите деца от града и да подгоним животното с нашите пики — каза Шон.

— Колко пъти сме ходили с тях на лов? Сигурно стотици, а не сме хванали дори една малка южноафриканска антилопа — да не говорим за голяма антилопа. — Гарик се поколеба, но продължи: — Освен това спомни си какво направи онази голяма антилопа на Франк ван Есен, а? Когато спря да го мушка, трябваше да набутат всичките му черва в дупката на стомаха му!

— Страх ли те? — попита брат му.

— Хич даже! — възмути се той и бързо добави: — Леле, почти се е стъмнило. Я по-добре да побързаме.

Двамата се спуснаха в долината.

[1] kerrie — късо копие. — Б.пр. ↑

[2] Inkonka — южноафриканска антилопа. — Б.пр. ↑

2

Шон лежеше в стаята и зяпаше в тъмния продълговат прозорец. Луната приличаше на резен от пъпеш. Не можеше да заспи — още мислеше за голямата антилопа. Чу как родителите му минаха покрай вратата на спалнята. Мащехата му каза нещо и баща му се засмя, смехът на Уейт Кортни прозвуча като далечна гръмотевица.

Шон чу как затвориха вратата на стаята си и седна в леглото.

— Гари.

Никакъв отговор.

— Гари.

Взе един ботуш и го хвърли. Чу изсумтяване.

— Гари.

— Какво бе? — ядосано попита той със сънлив глас.

— Тъкмо си мислех — утре е петък.

— Е, и какво?

— Мама и тате ще ходят в града. Няма да ги има цял ден. Можем да вземем ловната пушка и да устроим засада на голямата антилопа.

Леглото на Гарик изскърца разтревожено.

— Ти си луд! — Той не можеше да скрие изненадата си. — Тате ще ни убие, ако ни хване с ловната пушка.

Още докато изричаше тези думи, съзнаваше, че ще трябва да намери по-силен аргумент, за да разубеди брат си. Шон винаги се опитваше да избегне наказанието, но шансът да пипнат голяма антилопа си заслужаваше дори риска да изпитат здравата десница на баща си. Гарик лежеше неподвижно в леглото и подбираще подходящите думи.

— Освен това тате държи патроните заключени.

Доводът бе добър, но Шон го обори.

— Знам къде има два патрона, които е забравил в голямата ваза в трапезарията. Стоят там повече от месец.

Момчето се изпоти. Вече усещаше камшика, увит около хълбоците си, и чуваше как баща му брои ударите: осем, девет, десет.

— Шон, моля те, да измислим нещо друго...

На другия край на стаята брат му се намести удобно на възглавниците. Решението беше взето.

3

Уейт Кортни подаде ръка на съпругата си, за да се настани на предната седалка на файтона. Потупа я нежно по рамото и мина от другата страна, за да седне на мястото на кочияша. Спря за момент, погали конете и намести шапката на плешивата си глава. Беше едър мъж и докато се качваше, файтонът се наклони от тежестта на тялото му. Взе юздите и се обърна със засмени очи към близнаците, застанали един до друг на верандата.

— Господа, ще ви бъда много благодарен, ако не направите някоя беля, докато отсъствуваме с майка ви.

— Да, тате — послушно отговориха и двамата.

— Шон, ако пак ти се прииска да се покатериш по големия евкалипт, бори се с него, човече, бори се!

— Добре, татко.

— Гарик, никакви експерименти с производство на барут — ясно ли е?

— Да, татко.

— И не си придавай такъв невинен вид. Това много ме плаши!

Уейт докосна с камшика лъскавите заоблени хълбоци на коня и файтонът потегли по пътя за Лейдибург.

— Не ни забрани да пипаме ловната пушка — прошепна Шон. — Я иди да видиш дали слугите са тук — ако ни видят, ще вдигнат връва. След това застани до прозореца на спалнята и аз ще ти я подам.

Двамата спориха по целия път до подножието на стръмния склон. Шон носеше ловната пушка, преметната през рамо, като придържаше приклада ѝ с двете си ръце.

— Идеята беше моя, нали — предяви той претенциите си.

— Но аз пръв видях голямата антилопа — протестира Гарик. Отново бе съbral смелост, с всяка измината крачка страхът му от наказание избледняваше.

— Това не се брои — осведоми го брат му. — На мен ми хрумна идеята за ловната пушка, затова аз ще стрелям.

— Как става така, че винаги ти си правиш кефа? — попита Гарик и Шон се разгневи от този въпрос.

— Когато ти намери гнездото на ястреба при реката, аз ти позволих да се изкатериш до него. Не беше ли така? Когато ти намери дяволицата^[1], аз ти позволих да я храниш. Така ли беше? — попита той.

— Добре де. След като аз видях голямата антилопа, защо не ми разрешиш да стрелям пръв?

Онемя от тази наглост, но стисна още по-здраво прилада на пушката. За да спечели спора, Гарик ще трябва да му я отнеме, и понеже той знаеше това, се намръщи още повече. Шон спря сред дърветата в подножието на стръмния склон и погледна брат си през рамо.

— Ще помагаш ли или сам да свърша работата?

Гарик впи поглед в земята и ритна едно клонче. Подсмъръкна шумно, сенната хрема винаги го мъчеше сутрин.

— Е? — попита Шон.

— Какво искаш да направя?

— Стой тук и брой бавно до хиляда. Аз ще обиколя склона и ще се скрия на мястото, където голямата антилопа мина вчера. Когато свършиш да броиш, изкачи се по оврага. На половината път започни да викаш. Антилопата ще изскочи както вчера — съгласен ли си?

Гарик кимна намусено.

— Донесе ли веригата на Тинкър?

Измъкна я от джоба си и щом я видя, кучето се дръпна. Шон го хвана за нашийника и Гарик му я окачи. Тинкър сви уши и ги изгледа укорително.

— Не го пускай. Тази стара антилопа ще го разпори. А сега започвай да броиш — нареди Шон и се закатери нагоре.

Движеше се много наляво от оврага. Тревата по склона бе хълзгава, пушката му тежеше и от време на време стъпваше върху остри камъни. Удари си палеца на крака, който започна да кърви, но продължи да се изкачва. В края на храсталака имаше изгнило дърво, с което Шон беше отбелязал скривалището на голямата антилопа. Прекрачи го и спря точно на върха на склона, където единствено главата му се подаваше над люлеещата се трева. Дишаше тежко. Намери една скала с размери на бъчва за бира, подиря пушката и се

сви зад нея. Положи приклада върху скалата, прицели се надолу по хълма, като провери и двете цеви. Представи си как антилопата попада на мушката и усети как по ръцете, раменете и врата му преминава тръпка.

— Дори няма да я следя — тя ще се движи доста бавно, вероятно в силен тръс. Ще се целя право в плешките ѝ — прошепна той.

Отвори пушката, извади двата патрона от джоба на ризата си, постави ги в цевите и я затвори. Трябаше да напрегне всичките си сили, за да запъне огромните причудливи ударници, но накрая успя. Опрая я на скалата до себе си и се загледа надолу по склона. Оврагът вляво бе тъмнозелен, а право под него имаше поляна, която големият мъжкар щеше да пресече. Отметна нетърпеливо перчема, той бе влажен от пот и падаше в очите му.

Минутите течаха бавно.

— По дяволите, какво прави Гарик? Толкова е тъп понякога! — промърмори Шон и сякаш в отговор на думите му брат му извика отдолу. Гласът му дойде приглушен от храсталака по склона. Тинкър изджафка веднъж без настроение. Той също се мусеше, когато го връзваха с веригата. Шон зачака с палец на единия спусък, вперил поглед в края на храсталака. Гарик отново извика. Мъжкарят изскочи от прикритието си.

Бързо излезе на открито, вдигнал глава, а дългите му рога бяха прилепнали към гърба. Шон се премести настрани, като следеше с пушката бягащото животно. Насочи мерника към черната му плешка. Натисна спусъка на лявата цев и откатът го извади от равновесие, ушите му загълхнаха от изстрела, а барутният дим го бълсна в лицето. С мъка се изправи на крака, като не изпускаше пушката. Мъжкарят се въргаляше на земята, блееше като агне и риташе, докато умря.

— Уцелих го — изкрешя Шон. — С първия изстрел го уцелих! Гари, Гари! Уцелих го, уцелих го!

Тинкър се втурна от храсталака, влечейки Гари на веригата, и Шон, който продължаваше да вика, хукна към тях. Под крака му се търкула камък и той падна. Ловната пушка изхвърча от ръката му и втората цев гръмна. Звукът от изстрела беше много силен.

Когато успя да се изправи на краката си, видя Гарик да седи в тревата скимтейки, загледан в крака си. Куршумът го бе ударил, бе

обгорил и разкъсал плътта на коляното му до такава степен, че се виждаше костта, а кръвта бликаше силно, гъста като крем.

— Без да искам. О, господи, Гари, не съм го направил нарочно! Подхълъзнах се. Честна дума, подхълъзнах се.

Шон също се втренчи в крака. Лицето му бе пребледняло, очите му бяха разширени и потъмнели от ужас. Кръвта бликаше на тревата.

— Спри кръвта! Шон, моля те, спри я. О, как боли! О! Шон, моля те, спри я!

Направи няколко тромави крачки. Щеше да повърне. Разкопча колана си и го затегна около крака, а лепкавата и топла кръв обливаше ръцете му. Той използва ножа си, за да усуче здраво колана. Кръвта поспря и той стегна колана още по-силно.

— О, Шон, кърви! Кърви... — Лицето на Гарик бе станало восьчнобяло и той започна да трепери, изпаднал в шок.

— Ще доведа Джоузеф — изпелтечи Шон. — Ще се върнем възможно най-бързо. О, боже, как съжалявам!

Шон скочи на крака и хукна. Падна, но се претърколи, стана и отново затича.

Дойдоха след час. Водеше трима от слугите зулуси. Джоузеф, готвачът, беше донесъл одеяло. Уви Гарик в него, вдигна го и момчето припадна, когато кракът му увисна безжизнено. Като се спуснаха по хълма, Шон хвърли поглед към низината, по пътя към Лейдибург се вдигаше облаче прах. Един от слугите препускаше, за да намери и доведе Уейт Кортни.

Седяха на верандата на имението, когато баща им се върна в Теунис Краал. Гарик бе дошъл в съзнание. Лежеше на кушетката, лицето му беше побеляло, а кръвта се бе просмукала през одеялото. Кръв имаше и по дрехите на Джоузеф, и по ръцете на Шон, но засъхнала. Уейт Кортни се изкачи тичешком на верандата, спря пред ранения и отметна одеялото. За миг се загледа в крака и след това внимателно го покри.

Вдигна момчето и го отнесе във файтона. Джоузеф му помогна да го положат на задната седалка. Зулусът го придържаше, а мащехата на Гарик положи крака му в ската си, Уейт Кортни скочи на мястото на кочияша и хвана юздите. Сетне се обърна и изгледа Шон, който все още стоеше на верандата. Нищо не каза, но погледът му бе ужасен. Шон не посмя да го погледне в очите. Уейт Кортни вдигна камшика и

конете подкараха файтона обратно към Лейдибург, накара ги да препускат бързо и вятърът разяваше брадата му.

Шон ги проследи с поглед. Те изчезнаха сред дърветата и той остана сам на верандата. После изведнъж се обърна и хукна през къщата. Изхвърча през кухненската врата, прекоси двора, влезе в помещението за седлата, грабна една юзда от лавицата и хукна към заграденото място до конюшнята. Избра червеникавокафява кобила и я натика в ъгъла на оградата, където успя да ѝ сложи юздата, закопча я и скочи на голия ѝ гръб.

Пришпори я с пети към портата, като се надигаше и присядаше в такт с движението ѝ. Стегна се и я насочи към пътя за Лейдибург.

До града имаше четиринадесет километра и файтонът пристигна там преди Шон. Завари го пред амбулаторията на доктор Ван Роойен, конете дишаха тежко, телата им бяха потъмнели от пот. Шон се съмъкна от гърба на кобилата, изкачи стъпалата към кабинета и бутна леко вратата. В помещението се носеше сладникавата миризма на хлороформ. Гарик лежеше на операционната маса, от двете му страни бяха застанили Уейт и жена му, а докторът миеше ръцете си в емайлираната мивка на отсрешната стена. Ада Кортни плачеше безмълвно, сълзите се стичаха по лицето ѝ. Всичките изгледаха Шон, застанал на прага.

— Ела тук — каза Уейт Кортни с равен и безизразен глас. — Ела и застани до мен. Кракът на брат ти ще бъде отрязан и, в името на Бога, ще те накарам да видиш това от начало до край!

[1] дяволицата — малка южноафриканска антилопа. — Б.пр. ↑

През нощта докараха Гарик обратно в Теунис Краал. Уейт Кортни караше файтона много бавно и внимателно, а Шон се влачеше далеч зад него. Беше му студено, облечен само с тънката си риза с цвят каки, и му се повръщаше от видяното. Над лакътя му имаше синини от ръката на баща му, с която го беше държал, за да гледа ампутацията.

Слугите бяха запалили фенери на верандата. Стояха в сенките, притихнали и напрегнати. Докато Уейт се качваше по-парадното стълбище, носейки на ръце увитото в одеяло момче, един от тях тихичко попита на зулу:

- Кракът?
- Няма го — отговори мрачно той.
- Всички въздъхнаха тихо и гласът отново попита:
- Добре ли е?
- Жив е — каза Уейт.

Отнесе Гарик в стаята, която беше определена за гости и за болни. Застана в средата с момчето на ръце, докато съпругата му застла с чисти чаршафи леглото, положи го на него и го зави.

- Какво още можем да направим за него? — попита Ада.
- Да чакаме.
- Хвана ръката на мъжа си.
- Моля те, Господи, нека да живее! — прошепна тя. — Толкова е млад.

- Шон е виновен! — изведнъж избухна гневно Уейт. — Гари никога не би го направил сам.

- Опита се да се освободи от ръката на Ада.
- Какво ще правиш? — попита тя.
- Ще го набия! Ще му смъкна кожата от бой!
- Недей, моля те, недей!
- Какво искаш да кажеш?
- Достатъчно му се събра. Не виждаш ли лицето му?

Раменете на Уейт угнетено се отпуснаха и той седна тежко в креслото до леглото. Ада го докосна по бузата.

— Ще остана тук при Гари. Иди да поспиш, скъпи.

— Не — отвърна той.

Тя седна на облегалката на креслото и Уейт я прегърна през кръста. Заспаха, прегърнати в креслото.

5

Дните, които последваха, бяха лоши. Умът на Гарик се отскубваше от юздата на здравия разум и се впускаше диво из горещата земя на делириума. Дишаше на пресекулки, мяташе се, лицето му бе пламнало от треска. Плачеше и стенеше в голямото легло. Мястото, където кракът беше отрязан, се подуваше, а шевовете бяха толкова стегнати, сякаш щяха да се скъсят под напора на подутата пълт. От раната течеше гной и чаршафите воняха на гнило.

Ада не се отделяше от него през цялото време. Попиваше потта по лицето му и сменяше превръзките, държеше му чашата, докато пиеше вода, и го успокояваше, когато се мяташе и бълнуваше. От изтощение и тревога очите й хълтнаха дълбоко, но тя не го оставяше сам. Уейт не можеше да издържи. Той носеше в себе си страха на мъжа от страдание, който го заплашваше да го задуши, ако останеше в стаята. Влизаше на всеки половин час, заставаше до леглото, после излизаше и нервно бродеше из къщата. Ада чуваше тежките му стъпки по коридорите.

Шон също остана в къщата. Седеше в кухнята или в далечния край на верандата. Никой не разговаряше с него, дори слугите, те го гонеха, когато се опитваше да се промъкне в спалнята, за да види Гарик. Беше отчаян, защото Гари щеше да умре, той усещаше това по зловещата тишина, завладяла Теунис Краал. От кухнята не долиташе нито потракването на съдове, нито гърленият смях на баща му, дори кучетата бяха притихнали. В Теунис Краал бе влязла смъртта. Той я усещаше по миризмата на мръсните чаршафи в стаята на Гарик, която стигаше чак до кухнята, беше мускусна — миризмата на животно. Понякога почти я виждаше, дори на ярката дневна светлина, седнал на верандата, той я усещаше свила се близо до него. Тя още не бе добила определена форма. Беше просто студен мрак, който бавно се сгъстяваше около къщата и събираще сили, за да грабне брат му.

На третия ден Уейт Кортни изхвърча с рев от стаята на Гарик. Претича през къщата и се втурна в яхъра.

— Карли, къде си? Оседлай Роойберг. Побързай, човече, побързай, дяволите да те вземат! Той умира, чуваш ли, умира!

Шон не помръдна от мястото си до стената при задния вход. Ръката му стисна Тинкър за врата и кучето докосна лицето му със студения си нос. Момчето наблюдаваше как баща му скочи на гърба на жребеца и препусна. Копитата изтрополяха в посока към Лейдибург и когато конят и ездачът изчезнаха, той се изправи и се промъкна в къщата. Ослуша се пред вратата на Гарик, после я отвори и тихо влезе вътре. Ада се обърна към него, лицето ѝ бе измъчено. Изглеждаше доста по-възрастна от тридесет и пет, по-черната ѝ коса бе събрана на тила в кок, а роклята ѝ бе нова и чиста. Въпреки изтощения си вид тя си оставаше красива. Изльчваше нежност, мекота и доброта, които страданието и тревогите все още не бяха успели да унищожат. Позволи на Шон да влезе. Той прекоси стаята, застана до стола ѝ и се загледа в Гарик. Тогава разбра защо баща му беше тръгнал за лекаря. Смъртта витаеше из стаята — пробождаше го с леденостудени игли. Гари лежеше неподвижно: лицето му бе пожълтяло, очите му — затворени, а устните — напукани и сухи.

Вината и самотата се събраха на буза в гърлото на Шон и той започна да стене. Krakата му се подкосиха. Падна на колене, завря лицето си в ската на Ада и се разплака. Плачеше за последен път в живота си, плачеше така, както това правят мъжете — болезнено, сякаш всеки стон разкъсващо нещо вътре в него.

Уейт Кортни се върна от Лейдибург с лекар. Отново изгониха Шон от стаята и затръшнаха вратата пред него. Цялата нощ ги слушаше как шумят в стаята, чуваше приглушението им гласове и стъпките им по-дървения под. На сутринта всичко свърши. Треската беше преодоляна, но Гарик все още бе на косъм от смъртта — очите му бяха потънали в големи тъмни кухини като тези в черепите на мъртвците. Тялото и умът му никога нямаше да могат напълно да се възстановят от жестоката борба с треската.

Съвземаше се бавно — измина цяла седмица, преди да укрепне достатъчно, за да може да се храни сам. Поиска първо да види брат си, още преди да е в състояние да говори по-високо от шепот.

— Къде е Шон?

И Шон търпеливо му правеше компания с часове. Когато Гарик заспиваше, той се измъкваше от стаята и с въдица или копие в ръка,

последван от джафкация Тинкър, отиваше в полето. Това, че прекарваше доста време в стаята на болния, беше показателно за разказанието му. Бездействието го изнервяше като вързан млад жребец, никой никога нямаше да разбере какво му струваше да седи мирно до леглото на Гарик, докато тялото му вътрешно се гърчеше от неизразходваната енергия, а умът му бушува.

Но дойде време Шон да тръгне на училище. Излезе рано сутринта, още по тъмно. Гарик слушаше суетната при изпращането му, цвиленето на конете и гласа на Ада, която даваше последни напътствия.

— Под ризите съм сложила шишенце сироп против кашлица. Дай я на Fraulein веднага щом разопаковаш багажа си. Тя ще има грижата да ти дава от него при първите признания на простуда.

— Да, мамо.

— В малкия куфар има няколко фланелки — да ги сменяш всеки ден.

— За какво са ми, да не съм момиче?

— Прави каквото ти казват, млади момко — чу се гласът на Уейт.

— Побързай с попарата — нямаме време, щом като трябва да пристигнем в града преди седем.

— Може ли да се сбогувам с Гари?

— Снощи му каза довиждане — сега той още спи.

Гарик отвори уста, за да извика, но знаеше, че няма да го чуят. Лежеше неподвижно и слушаше как столовете се отместват от масата в трапезарията, последвани от стъпки по посока на верандата, гласове, които се сбогуваха, и накрая — колелата на отдалечаващия се файтон, които скърцаха по чакъла. Когато Шон и баща им заминаха, настъпи тишина.

Сетне уикендите станаха за Гарик единствените светли мигове в сивия ход на времето. Очакваше ги с нетърпение. Всеки нов бе отдалечен на цяла вечност от изминалния — времето минава бавно за младите и болните. Ада и Уейт се досещаха за състоянието му. Преместиха центъра на домакинството в неговата стая, донесоха две от кожените кресла от хола и ги поставиха от двете страни на леглото му. Прекарваха вечерите седнали в тях — Уейт с лула и с чаша бренди, дялкаше дървен крак и се смееше басово. Ада плетеше. И двамата се опитваха да му правят кампания. Може би именно това тяхно

съзнателно усилие бе причината за неуспеха им, а може би просто бе невъзможно да слязат на годините на едно малко момче. Винаги съществува една резервираност, една преграда между възрастните и непознатия свят на младите. Гарик се смееше с тях, разговаряха, но не беше същото, както с Шон. Денем Ада се грижеше за голямото домакинство, а повече от шестдесет хиляди декара земя и две хиляди глави добитък се нуждаеха от здравата ръка на Уейт. Това бяха най-самотните часове за Гарик. Ако не бяха книгите, едва ли щеше да ги понесе. Изчиташе всичко, което Ада му носеше: Стивънсън, Суифт, Дефо, Дикенс, та дори и Шекспир. Не разбираше прочетеното изцяло, но погълъщаше книгите жадно и това му помагаше да преживее дългите дни до връщането на Шон всеки петък.

Когато той се върнеше у дома, сякаш силен вятър завяваше из къщата. Тряскаха се врати, лаеха кучета, слугите се караха, из коридорите се разнасяше тропот на крака. Шумът се вдигаше най-вече от Шон, но не изцяло. Имаше и последователи — хлапаци от класа му в селското училище. Приемаха авторитета на Шон със същата готовност, както и Гарик. Причината бе не само в здравите му юмруци, но и в смеха и радостната възбуда, които го съпътствуваха. Лятно време хлапетата идваха по-селските пътища, яхнали понякога по трима едно неоседлано пони, стърчаха като врабчета на ограда. Идваха и поради допълнителната атракция, която представляваше отрязаният крак на Гари. Шон много се гордееше с това.

— Ето къде го е зашил докторът. — Сочеше той белезите от шева.

— Може ли да го пипна, приятел?

— Но без да натискаш, за да не се отвори.

За пръв път в живота си Гарик ставаше център на такова внимание. Сияеше, обкръжен от сериозните лица, с широко отворени очи.

— Странен е на пипане — като че ли пари.

— Кървеше ли?

— Как е отсякъл кокала — с брадва ли?

— Не. — Единствено Шон бе в състояние да отговаря на въпроси от такова естество. — С трион. Просто като парче дърво. — Показа той с ръка.

Но дори и тази интригуваща тема не успяваше да задържи вниманието им и те губеха търпение.

— Ей, Шон, двамата с Карл знаем къде има гнездо на гарги — искаш ли да дойдеш да видиш? — или — Хайде да ходим на лов за жаби, — при което Гарик отчаяно се намесваше.

— Ако искате, можете да разгледате колекцията ми от марки. Ей там в шкафа е.

— Не, миналата седмица я разглеждахме. Да тръгваме.

Точно в този момент Ада, която слушаше разговора през отворената кухненска врата, поднасяше закуските koeksusters^[1] изпържени в мед, шоколадови пасти с ментова глазура, конфитюр от дини и други вкусни неща. Знаеше, че хлапетата няма да си тръгнат, преди да ги изядат. Знаеше също, че след това стомасите им ще се разстроят, но това бе за предпочитане, отколкото Гарик да лежи сам и да слуша как другите потеглят към хълмовете.

Уикендите бяха кратки и минаваха бързо. След това започваше поредната безкрайна седмица. А те бяха осем, преди доктор Ван Роойен да разреши на Гарик да седи денем на верандата. И тогава изведенъж перспективата да се възстанови стана реалност за Гарик. Протезата, която Уейт майстореше, бе почти готова. Той изработи една кожена катарана и я закрепи за дървото с медни пирони. Работеше внимателно, като оформяше кожата и нагаждаше каишките, които да държат протезата. В същото време Гарик се упражняваше да ходи по верандата, подскачайки до Ада, прегърнал я с ръка през рамо. Стискаше зъби и луничките ярко изпъкваха на лицето му, което дълго време не бе виждало слънце. Два пъти дневно Ада сядаше на една възглавница пред стола на Гарик и масажираше мястото на ампутацията с метилов спирт, за да го заяки за първия контакт с грубия кожен колан.

— Обзалагам се, че Шон ще се изненада, като ме види да ходя.

— Всички ще се изненадат — съгласи си Ада. Вдигна поглед и се усмихна.

— Не мога ли да опитам още сега? До събота ще свикна и ще отидем с Шон за риба.

— Гари, не бива да храниш много големи надежди. Отначало ще ти бъде трудно. Ще трябва да се научиш да използват протезата. Също

като язденето на кон — спомняш ли си колко пъти падаше, докато се научиш да язиш?

— Но нали сега мога да започна?

Ада посегна към шишето със спирт, наля малко в шепата си и го втри на мястото на ампутацията.

— Трябва да изчакаме разрешението на доктор Ван Роойен. Няма да се забави.

Така и стана. След поредното си посещение докторът каза на Уейт, който го изпращаше до кабриолета му.

— Може да пробвате как ще се справи с протезата — това ще запълни времето му. Не му позволявайте да се преуморява и следете да не би мястото да се разрани. Не можем да допуснем нова инфекция.

„Протеза“ — тази грозна дума кънтеше в съзнанието на Уейт, докато наблюдаваше как кабриолетът изчезва в далечината. „Протеза“. Сви отпуснатите си ръце в юмруци. Не му се искаше да се обърне и да погледне изпълненото с копнеж лице на верандата.

[1] koeksusters — южноафрикански деликатес. — Б.пр. ↑

6

— Сигурен ли си, че така ти е удобно? — попита Уейт и клекна пред стола на Гарик.

— Да, да, чакай да опитам сега. Хей, как ще се изненада Шон, а! Ще мога да замина с него в понеделник, нали? — Гарик нямаше търпение.

— Ще видим — измърмори сговорчиво Уейт. Стана и заобиколи масата.

— Ада, скъпа, хвани го за другата ръка. Гари, слушай внимателно. Искам първо да изпробваш протезата. Ще те повдигнем, така че да се опреш с нея, без да губиш равновесие. Разбиращ ли ме?

Гарик енергично кимна с глава.

— Добре, хайде сега, ето изправяме те.

Гарик придърпа дървения крак към себе си и краят му изскърца по-дървения под. Двамата го повдигнаха и той пренесе тежестта си върху протезата.

— Вижте ме — стоя на нея. Ей, вижте, на нея съм! — Лицето му светна. — Искам да ходя! Пуснете ме да ходя.

Ада погледна съпруга си и той кимна. Двамата поведоха Гарик напред. Момчето се спъна на два пъти, но те го държаха. Троп-троп и отново троп-троп тракаше протезата по пода. Преди още да достигнат края на верандата, Гари вече се бе научил да повдига крака си, за да го премества напред. По обратния път към стола той се спъна само веднъж.

— Браво, Гари, справяш се отлично — засмя се Ада.

— Скоро ще започнеш да ходиш сам — ухили се с облекчение Уейт. Не се надяваше, че ще бъде толкова лесно.

Окуражен от думите му, Гарик помоли:

— Пуснете ме сам.

— Още е рано, момчето ми, като за първи ден ти се справи великолепно.

— Е, хайде де, тате, моля те. Няма да се опитвам да ходя, само ще застана прав. Ти и мама ще ме пазите. Моля те, татко, моля те.

Уейт се поколеба и Ада го подкани:

— Пусни го, скъпи, спроявя се толкова добре. Това ще му помогне да стане по-уверен в себе си.

— Добре. Но не се опитвай да ходиш — съгласи се Уейт. — Готов ли си, Гари? Пусни го!

Двамата внимателно отдръпнаха ръце. Гарик се олюля леко и те моментално го хванаха.

— Всичко е наред — пуснете ме.

Усмихна им се уверено и те отново го пуснаха. За миг остана неподвижен и стабилен, сетне погледна към пода. Усмивката застинава на лицето му. Беше самичък върху висока планина, нещо в стомаха му се преобрърна и изведнъж изпита силен и необясним страх. Олюля се и преди да успеят да го хванат, извика:

— Падам. Свалете я! Махнете я!

Внимателно го положиха на стола.

— Свалете я! Ще падна!

Ужасените писъци късаха сърцето на Уейт, докато той бързо сваляше кайшките, които държаха протезата.

— Свалих я, Гари, успокой се. Ето, аз те държа.

Бащата го притисна до гърдите си, като се опита да му вдъхне увереност със силните си ръце и голямото си тяло, но Гарик продължаваше да се бори и да пиши ужасен.

— Отнеси го в стаята, хайде, вътре в стаята — каза припряно Ада и Уейт бързо го занесе вътре, като го притискаше към гърдите си.

Тогава Гарик откри своето убежище. В мига, в който ужасът стана непоносим, той усети, че в главата му нещо се раздвижва и погледът му се премрежва. Мъгливината се сгъсти и заличи и светлина, и звук. В нея беше топло — топло и безопасно. Тук никой не можеше да го докосне, защото тя го обгръщаше и предпазваше. Беше в безопасност.

— Струва ми се, че заспа — прошепна Уейт на жена си, но в гласа му имаше нотка на изненада. Изгледа внимателно лицето на момчето и се вслуша в дишането му.

— Стана много бързо — това не е нормално. И въпреки това изглежда добре.

— Мислиш ли, че трябва да повикаме лекаря? — попита Ада.

— Не — поклати глава той. — Само ще го завия и ще остана до него, докато се събуди.

Гарик спа до вечерта, когато стана и им се усмихна, сякаш нищо не се беше случило. Спокоен и развеселен, той вечеря с апетит. Никой не спомена за протезата. Като че ли и момчето бе забравило за нея.

Шон се върна у дома в петък следобед. Едното му око бе насищено, но явно не от скоро, по краищата синината вече ставаше зелена. Шон не спомена кой го е разкрасил така. Донесе със себе си и гнездо с яйца на сива мухоловка, които даде на Гарик, и една жива змия с червени устни в картонена кутия, на която Ада моментално произнесе смъртна присъда въпреки разпалената му защитна реч. Донесе и лък, изработен от месинга, което според него бе най-доброто за направата на подобно оръжие.

Пристигането му предизвика обичайните промени в Теунис Краал — шумотевица, движение и смях.

За вечеря имаше печено с необелени печени картофи.

Това бяха любимите ястия на Шон и той им се нахвърли гладен като вълк.

— Не си тъпчи устата — смъмри го Уейт, седнал начело на масата, но в гласа му се долавяше обич. Трудно му бе да прикрие кой от синовете си обича повече. Шон прие упрека в духа, в който той беше направен.

— Тате, кучката на Фрики Оберхолстър роди кученца, цели шест.

— Не! — Ада бе категорична.

— Е, мамо, поне едно!

— Чу какво каза майка ти.

Шон поля месото си със сос, разряза на две един картоф и лапна едната половина. Биваше си го. В действителност той не очакваше да проявят подобно единодушие.

— Какво учихте тази седмица? — попита Ада.

Това бе много гаден въпрос. Беше научил толкова, колкото да си няма неприятности, поне засега.

— Ами най-различни работи — отвърна непринудено и попита, за да смени темата: — Тате, завърши ли вече дървения крак на Гари?

Настъпи тишина. Лицето на брат му беше безизразно и той сведе очи към чинията си. Шон лапна другата половина на картофа и заговори с пълна уста:

— Ако си го завършил, утре ще можем да отидем с Гари за риба при водопада.

— Не говори с пълна уста — отсече Уейт с излишна строгост. — Храниш се като прасе.

— Извинявай, татко — измънка той.

Останалата част от вечерята премина в неловко мълчание. Веднага щом се нахраниха, Шон изчезна в стаята си. Гари тръгна с него, подскачайки по коридора, като се подпираше с ръка на стената, за да пази равновесие.

— Защо татко е толкова сърдит? — обидено попита Шон, когато останаха сами.

— Нямам представа — отвърна Гарик и седна на леглото. — Понякога се сърди просто така, за нищо — ти го знаеш.

Шон съблече ризата си през глава, сви я на топка и я хвърли към насрещната стена.

— По-добре я вдигни, защото иначе ще загазиш — предупреди го меко Гарик.

Шон свали панталоните си и ги ритна подир ризата.

Това предизвикателство му пооправи настроението. Пресече стаята и застана гол пред Гарик.

— Виж — каза той с гордост. — Косми!

Гарик ги разгледа. Безспорно бяха косми.

— Не са кой знае колко много — каза Гарик, но не можа да прикрие завистта си.

— Абе, обзалах се, че имам повече от теб — предизвика го Шон. — Я да ги преброим.

Но той си знаеше, че позорно е загубил баса, смъкна се от леглото и заподскача из стаята. Като се подпра на стената, спря, събра захвърлените дрехи и ги сложи в коша за мръсно бельо. Шон го наблюдаваше. Гарик се сети, че не е отговорил на поканата му.

— Гари, татко завърши ли протезата ти?

Бавно се обърна, преглътна и кимна веднъж рязко и сковано.

— Какво представлява? Пробва ли я вече?

Гарик изпадна в паника. Лицето му се изкриви. По коридора се чуха стъпки. Шон скочи в леглото си, нахлузи нощницата и се пъхна под завивката. Когато баща им влезе в стаята, завари Гарик до коша с мръсното бельо.

— Хайде, Гари, какво правиш там?

Той бързо се запъти към леглото си и Уейт изгледа Шон. Синът му се усмихна с цялото си очарование, на което беше способен, и лицето на Уейт също омекна в усмивка.

— Хубаво е, че си у дома, момчето ми. — Невъзможно бе да му се сърди дълго.

Протегна ръка и я зарови в гъстата черна коса на Шон.

— Да не чувам никакви разговори в стаята, след като лампата угасне — ясно ли е?

Погали нежно Шон, учуден от силата на чувствата си към него.

На другата сутрин, когато слънцето се издигаше високо, Уейт Кортни се върна за закуска в имението. Един от слугите пое юздите на коня и го отведе в конюшнята, той застана пред помещението и се огледа. Разглеждайки белите стълбове на яхъра, добре пометения двор, добре обзаведената къща. Богатството създаваше приятно чувство — особено след като си бил беден. Шестдесет хиляди декара хубави пасбища, добитък, колкото тази територия може да изхрани, злато в банката. Усмихна се и тръгна да пресече двора.

Чу Ада да пее в мандрата:

*„Как препуска фермерът?
Трап-трап тра-ла-ла.
А момичетата на Кейптаун казват:
Целуни ме бързо, целуни ме бързо, тра-ла-ла.“*

Гласът ѝ бе чист и melodичен, усмивката на лицето му стана още по-широва — хубаво бе да си богат и влюбен. Спря се пред вратата на мандрата, в помещението бе хладно и тъмно поради дебелите каменни стени и тежкия сламено-катранен покрив. Ада стоеше с гръб към вратата, тялото ѝ се движеше в такт с песента и движенията на бухалката за биене на масло. Уейт я погледа една минута, после застана зад нея и я прегърна през кръста.

Изненадана, тя се завъртя в ръцете му и той я целуна по устата.

— Добро утро, красива помощничке.

Отпусна се в ръцете му.

— Добро утро, сър.

— Какво има за закуска?

— О, за какъв романтичен глупак съм се оженила! — въздъхна тя. — Хайде, ела да видим.

Свали престиликата си, окачи я зад вратата, оправи косата си и му подаде ръка. Прекосиха двора, хванати за ръце, и влязоха в къщата.

Уейт шумно подуши.

— Мирише приятно. Къде са момчетата?

Джоузеф разбираше английски, макар че не можеше да го говори. Вдигна поглед от печката.

— Господарю, на предната веранда са.

Слугата имаше типичното широко като погача лице на зулус и когато се усмихваше, големите му бели зъби ярко се открояваха на фона на черната му кожа.

— Играят с дървения крак на младия господар Гари.

Лицето на Уейт пламна.

— Как са го намерили?

— Младият господар Шон ме попита къде е и аз му казах, че сте го прибрали в шкафа за бельото.

— Глупак такъв! — изрева Уейт. Пусна ръката на Ада и хукна. Когато стигна хола, чу вика на Шон и след това шума от падането на човек. Спра по средата на хола, не можеше да понесе срещата с ужасеното лице на Гарик. Призля му от ужас и от яд към Шон.

Изведнъж Шон започна да се смее.

— Стани, приятелю, недей да лежиш така.

Не вярваше на ушите си, но чу гласа на Гарик.

— Извинявай, попадна между дъските на пода.

Уейт отиде до прозореца и погледна към верандата. В далечния ѝ край братята бяха паднали един върху друг. Шон продължаваше да се смее, а на лицето на Гарик бе застинала плаха усмивка. Шон се изправи на крака.

— Хайде. Ставай.

Подаде ръка на Гарик и го изправи. Братята стояха вкопчени един в друг, като Гарик рисковано балансираше на крака си.

— Обзалагам се, че ако бях аз, щях да ходя без никакво усилие.

— Обзалагам се, че нямаше да можеш, дяволски е трудно.

Пусна го и се отдръпна назад с разперени ръце, готов да го хване, ако се наложи.

— Хайде, я да видим.

Шон отстъпваше назад и Гарик колебливо го следваше, разперил ръце, за да пази равновесие, а лицето му бе сериозно. Стигна края на верандата и се хвана за перилата с двете си ръце. Сега вече се присъедини към смеха на брат си.

Уейт усети, че Ада е до него, хвърли ѝ кос поглед и видя, че тя беззвучно му казва „изчезвай“. Хвана го под ръка.

В края на юни хиляда осемстотин седемдесет и шеста година Гарик се върна в училище заедно с Шон. Бяха изминали почти четири месеца след пристрелването. Караже ги Уейт. Пътят за Лейдибург минаваше през рядка гора в два успоредни коловоза трева, която докосваше дъното на файтона. Копитата на конете отмерваха безшумен тръс в прахоляка. На билото на първото възвишение Уейт намали хода им и се обърна на седалката си, за да погледне имението. Изгряващото слънце придаваше на белите варосани стени на Теунис Краал оранжев отблъсък, а лехите около сградата блестяха със зеленината си. Навсякъде другаде тревата беше изсъхнала в ранната зима, листата на дърветата също. Слънцето още не се бе издигнало толкова високо, че да отнеме цвета на пасбищата и да ги огре с равномерната ослепително бяла светлина, както правеше това по обяд. Листата бяха златисти и червениковкафяви, същото това червениковкафяво, което стадата добитък насяха сред дърветата. Зад всичко това беше стръмният склон с черно-зелен, като ивици на зебра, храсталак, който растеше в неговите оврази.

— Шон, виж, папуняк.

— Да, отдавна го видях. Мъжки е.

Птицата литна пред конете, беше в шоколадово и черно с бели криле, главата ѝ се издигаше като етруски шлем.

— Как разбра?

— Ами че по бялото на крилете ѝ.

— Всички имат бяло на крилете си.

— Не е така — само мъжките.

— Е, ама всичките, които аз съм виждал, са имали бяло на крилете си — каза колебливо Гарик.

— Вероятно никога не си виждал женска. Те са голяма рядкост. Не излизат често от гнездата си.

Уейт Кортни се усмихна и се обърна на седалката си.

— Гари е прав, Шон, не можеш да ги познаеш по цвета на перушина им. Мъжкият просто е малко по-голям.

— Нали ти казах — храбро се обади Гарик, почувствуval подкрепата на баща си.

— Ти всичко знаеш — измърмори саркастично Шон. — Сигурно си го прочел във всичките тези книги, които гълташ, а?

Брат му самодоволно се усмихна.

— Виж, ето влака.

Той се спускаше по стръмния склон, влечейки дълга пухкава опашка от дим. Уейт подкара конете в тръс.

Спуснаха се при бетонния мост над реката Бабуун Строом.

— Видях жълта риба.

— Змиорка беше, и аз я видях.

Реката беше границата на земята на Уейт. Преминаха по моста и се озоваха на другата страна. Пред тях се простираше Лейдибург. Влакът навлизаше в града покрай яхърите за продажба на добитък, той иззвири и изстреля облаче пара високо във въздуха.

Градът се бе разпрострял на доста голяма територия, всяка къща бе оградена от собствена овоощна и зеленчукова градина. В която и да е от широките улици можеше да навлезе стадо от тридесет и шест глави едър рогат добитък. Къщите бяха от жълто-кафяви тухли или с варосани стени, със сламено-катранени покриви или от гофрирана ламарина, боядисана в зелено или в тъмночервено. Площадът беше в центъра и шпилът на църквата беше пъпът на Лейдибург. Училището беше в далечния край на града.

Уейт пусна конете в лек тръс по главната улица. По тротоарите имаше само няколко души, те крачеха под пищните дървета по протежение на улицата и всеки от тях извикваше по нещо за поздрав към Уейт. Той махваше с камшика към мъжете и вдигаше шапка на жените, но не много високо, за да не се види плешивото му теме. Магазините в центъра на града бяха отворени, а пред своята банка стърчеше Дейвид Пай. Беше облечен в черно като агент на погребално бюро.

— Добро утро, Уейт.

— Добро утро, Дейвид — викна Уейт с малко престорена сърдечност. Не бяха минали дори шест месеца, откакто беше изплатил и последното си погашение по ипотеката за Теунис Краал, и споменът за заема още бе пресен в съзнанието му. Почувствува се неловко като

току-що освободен затворник, който среща на улицата началника на затвора.

— Можеш ли да се отбиеш при мен, след като оставиши момчетата си?

— Само приготви кафето — съгласи се Уейт. Беше добре известно, че при Дейвид Пай на посетителите не се поднасяше кафе. Файтонът продължи надолу по улицата, зави наляво в долния край на църковния площад, мина покрай съда и се спусна към ниското, където беше училищното общежитие.

В двора имаше шест шотландски каруци и файтони-четириколки. Около тях се трупаха малки момчета и момичета, които разтоварваха багажа си. Бащите се бяха събрали в единия край на двора. Бяха мъже със загорели лица, грижливо вчесани бради, чувствуващи се неловко в костюмите си, по които още личаха гънки от дългото висене по гардеробите. Тези мъже живееха твърде далеч, за да можеха децата им да пътуват всеки ден до училище. Земите им се простираха чак до брега на реката Тугела, а от другата страна — до края на платото, на половината път до Питърмарицбург.

Уейт спря файтона, скочи от него и разхлаби сбруята на конете. Шон скочи на земята и се затича към най-близката групичка момчета. Уейт отиде при мъжете, те го обградиха отвсякъде, поздравиха го с усмивки и се изредиха да се ръкуват с него. Гарик седеше самичък на предната седалка на файтона, кракът му стърчеше вдървено пред него и раменете му се бяха свили, сякаш искаше да се скрие.

След известно време Уейт се обърна. Видя Гарик да седи сам и понечи да хукне, но моментално спря. Очите му затърсиха сред рояка дребни тела и откриха Шон.

— Шон.

Момчето спря по средата на оживена дискусия.

— Да, татко.

— Помогни на Гари да свали куфара.

— Е, ама, тате — сега си говорим.

— Шон! — озъби се Уейт.

— Добре, отивам.

Поколеба се още един миг и отиде при файтона.

— Хайде, Гари. Подай ми куфарите.

Гарик се надигна и тромаво се прекачи през облегалката. Подаде багажа на брат си, който го подреди до колелото, след което се обърна към групичката, която го бе последвала.

— Карл, можеш да вземеш това. Денис, поеми кафявата чанта. Дръж я здраво, приятелю, вътре има четири буркана мармалад — нареждаше Шон. — Хайде, Гари.

— Шон, знаеш ли какво? — каза високо Карл. — Татко вече ми разреши да стрелям с карабината му.

Шон се закова, после повече с надежда, отколкото с увереност каза.

— Не ти е разрешил!

— Разреши ми — заяви щастливо Карл.

Гарик ги настигна и всички зяпнаха Карл.

— Колко пъти ти даде да стреляш? — попита някой със страхопочитание.

За малко да каже „шест“, но бързо се отказа.

— О, много — колкото си искам.

— Ще започнеш да се отнасяш небрежно с пушката — баща ми казва, че ако започнеш да стреляш твърде рано, никога няма да станеш добър стрелец.

— Досега нямам нито едно неточно попадение — озъби му се Карл.

— Хайде — обади се Шон още веднъж, никога през живота си не беше изпитвал такава завист.

Карл забърза след него.

— Обзалагам се, че никога не си стрелял с карабина, Шон, обзалагам се, че не си, а?

Усмихна се загадъчно, докато търсеше нова тема за разговор, ясно му бе, че Карл ще го преследва до дупка.

Едно момиче се затича от верандата на общежитието, за да го посрещне.

— Това е Ана — каза Гарик.

Тя имаше дълги, слаби, загорели крака, полата ѝ се преплиташе в тях, докато тичаше. Косата ѝ бе черна, лицето — дребничко, с волева брадичка.

— Здрави, Шон.

Шон изсумтя. Тя се лепна за него, като подтичваше, за да не изостане.

— Добре ли прекара ваканцията?

Не ѝ обърна внимание, тя винаги се въртеше около него и се опитваше да го заговаря, даже когато приятелите му го гледаха.

— Шон, имам цяла кутия масленки. Искаш ли да си хапнеш?

В очите му блесна интерес, обърна се към нея, защото сладкишите на госпожа Ван Есен бяха прочути из цялата област, но се опомни и продължи навъсено към общежитието.

— Шон, може ли да седя до теб този срок?

Той гневно изфуча.

— Не, не може. А сега си върви — зает съм.

Изкачи се по стъпалата. Ана остана в подножието им, имаше вид като че ли всеки момент ще се разплачне и Гарик спря срамежливо до нея.

— Ако искаш, можеш да седнеш до мен — каза нежно той.

Погледна го, очите ѝ се спряха на крака му. Сълзите ѝ изчезнаха и тя се изкикоти. Беше хубава. Обърна се към него.

— Протеза — каза тя и отново се изкикоти. Той се изчерви и изведнъж очите му се напълниха със сълзи. Ана вдигна ръце към устата си и се изкикоти през тях, после се обърна и затича, за да се присъедини към приятелките си пред отделението за момичета в общежитието. Все още с пламнало лице, Гарик се изкачи по стъпалата след Шон, като се придържаше за перилата.

Fraulein стоеше на вратата на спалнята на момчетата. Очилата със стоманени рамки и металносивата ѝ коса придаваха на лицето ѝ суворост. При появата на Шон усмивка озари лицето ѝ.

— А, мой мили Шон, ето те и теб.

Всъщност това, което се получи, бе: „Хах, хах хмой хмили XШон, хето хте и хтеб“.

— Здравейте, Fraulein. — Озари я Шон с една от най-хубавите си усмивки.

— Ето те пак пораснал — премери го с поглед Fraulein. — Не спираш да растеш, вече си най-голямото момче в училището.

Шон я наблюдаваше подозрително, готов да предприеме обходна маневра, ако тя се опиташе да го прегърне, както правеше понякога, когато не успяваше да сдържи чувствата си. Съчетанието у Шон на

чар, приятна външност и арогантност беше завладяло тевтонското ѝ сърце.

— Бързо, трябва да разопаковаш багажа си. Училището вече започва.

Тя насочи вниманието си към другите си задължения и Шон с облекчение поведе хората си към спалното помещение.

— Татко казва, че следващият уикенд ще мога да ходя на лов с карабината му, а не само да стрелям по мишени. — Карл отново се върна на парливата тема.

— Денис, постави куфара на Гари на леглото му. — Шон се престори, че не чува думите му.

Покрай стените бяха подредени тридесет легла, всяко с нощно шкафче. Помещението беше чисто и мрачно като затвор или училище. В далечния край пет-шест момчета седяха и разговаряха. Вдигнаха погледи, когато той влезе, но не го поздравиха — бяха от противниковия лагер.

Шон седна на леглото си и се друсна, за да го опита — беше твърдо като дъска. Протезата на Гарик тропаше по пода на спалното помещение, докато той отиваше към леглото си, и Рони Пай, водачът на противниковия лагер, пошепна нещо на приятелите си. Те се разсмяха, вперили погледи в Гарик. Той отново се изчерви и седна бързо на леглото си, за да скрие протезата.

— Предполагам, че първо ще стрелям по дяволица, преди татко да ми разреши да стрелям по куду или по голяма антилопа — заяви Карл и Шон се намръщи.

— Що за стока е новият учител? — попита той.

— Изглежда свестен — отговори едно от момчетата. — С Джими го видяхме вчера на гарата.

— Слаб с мустаци.

— Не се усмихва много.

— Предполагам, че през следващата ваканция татко ще ме заведе на лов оттатък Тугела — продължи Карл.

— Надявам се, че няма да е много приидирчив към правописа и всякакви други неща — заяви Шон. — Надявам се да не започне пак с тези десетични дроби, като Стария Гущер.

Последва всеобщо одобрение и тогава Гарик се прояви за първи път.

— Десетичните дроби са лесни.
Настъпи тишина и всички впериха очи в него.
— Даже може да стрелям и по лъв — каза Карл.

10

Класната стая за най-младите прогимназисти бе една и за двата пола: чинове за двама, по стените няколко карти, голям комплект таблици за умножение и портрет на кралица Виктория. От катедрата господин Антъни Кларк изучаваше новите си ученици. Чуха се предупредителни „шшшш“, едно от момичетата нервно се изкикоти и погледът на господин Кларк потърси източника на звука, но той спря навреме.

— Мое неприятно задължение е да се опитам да ви образовам — обяви той.

Не се шегуваше. Много отдавна професионалното му стремление бе удавено от остра неприязнь към подрастващото поколение, вече преподаваше само заради заплатата.

— Ваше не по-малко неприятно задължение е да се отدادете на това с всичкото усърдие, което сте способни да изтъръгнете от себе си — продължи той, гледайки с неприязнь светналите им лица.

— Какво казва? — прошепна беззвучно Шон.

— Шшшш — отвърна Гарик.

Очите на господин Кларк бързо се завъртяха и спряха на Гарик. Той мина бавно по пътеката между чиновете и спря до него, хвана с два пръста кичур коса на слепоочието му и рязко дръпна. Момчето изскимтя и господин Кларк бавно се върна на катедрата.

— Сега да започнем. Петокласниците да бъдат така любезни да отворят христоматиите си на първа страница. Шестокласниците обърнете на петнадесета страница. — И той продължи да разпределя учебната работа.

— Заболя ли те? — попита със затаен дъх Шон. Гарик кимна едва забележимо и брат му моментално намрази господина. Той се загледа втренчено в него.

Господин Кларк беше малко над тридесетте. Беше слаб и тесният му костюм с жилетка подчертаваше това. Лицето му бе бледо и изглеждаше тъжно от увисналите мустаци, а носът му бе вирнат до такава степен, че ноздрите му гледаха напред, стърчаха от лицето му

като дуло на двуцевна пушка. Той вдигна глава от списъка, който държеше в ръката си, и погледна право към Шон. За миг те впериха погледи един в друг.

„Този ще ми създава неприятности — помисли си господин Кларк. Такива ги усещаше безпогрешно. — Прекърши го, преди да е станал неуправляем.“

— Ти, момче, как ти е името?

Шон с престорено недоумение бавно се обърна и погледна през рамо. Когато отново застана с лице срещу учителя, бузите на господин Кларк бяха леко порозовели.

— Стани!

— Кой, аз ли?

— Да, ти.

Стана.

— Как се казваш?

— Кортни.

— Сър!

— Кортни, сър.

Впиха очи един в друг. Господин Кларк зачака Шон да сведе своите, но той не го направи.

„Големи неприятности, много по-големи, отколкото мислех“ — реши той и каза високо.

— Добре, седни си на мястото.

Облекчението, което настъпи в класната стая, сякаш можеше да се чуе. Шон почувствува уважението, което го обгърна, децата бяха доволни от начина, по който се справи със ситуацията. Усети докосване по рамото си. Беше Ана, мястото зад него беше най-близкото, което беше успяла да намери. В друг случай дързостта ѝ би го подразнила, но сега лекото докосване до рамото му повдигна самочувствието му още повече.

Часът мина много бавно за него. В полето на христоматията си нарисува една карабина, после внимателно я изтри, известно време наблюдаваше Гарик, докато захласването на брат му по учебната работа го подразни.

— Зубрач — прошепна той, но Гарик се престори, че не го чува.

На Шон му стана досадно. Започна да се върти неспокойно на мястото си и погледна тила на Карл — на него имаше узряла пъпка.

Взе линийката, за да я поразчопли. Преди да успее, Карл вдигна ръката си, като че ли за да почеше рамото си, но между пръстите му имаше парче хартия. Оставил линийката и крадешком посегна да вземе бележката. Разгъна я в скута си. Имаше само една дума — „Комари“.

Шон се ухили. Имитирането от него на комар бе една от многото причини за напускането на предишния учител. В продължение на шест месеца Стария Гущер бе убеден, че в стаята има комари, след това през следващите шест месеца беше проумявал, че такива няма. Опита всички хитрини, за които можа да се сети, за да хване виновника, и накрая се предаде. Всеки път, когато започнеше монотонното жужене, тикът в ъгълчето на устата му ставаше все по-забележим.

Изкашля се и започна да жужи. Сподавеният смях на всички моментално изпълни с напрежение стаята. Всяка главица, включително тази на Шон, бе прилежно наведена над тетрадките. Ръката на господин Кларк направи колебливо движение, докато пишеше по-черната дъска, но веднага продължи уверено.

Имитацията беше изкусна, като понижаваше и повишаваше силата на звука, Шон създаваше впечатление за комар, който хвърчи из стаята. Единственият признак, че той правеше това, беше съвсем лекото потреперване на гърлото му.

Господин Кларк свърши да пише и се обърна с лице към стаята. Шон не направи грешката да спре, а позволи на комара да полети още малко, преди да кацне.

Господин Кларк слезе от катедрата и тръгна покрай редицата от чинове, която беше най-далеч от Шон. Спря един-два пъти, за да провери работата на учениците си. Стигна до края на стаята и тръгна покрай реда, на който седеше Шон. Спря пред чина на Ана.

— Не е необходимо да завърташ така буквата „Л“ — каза ѝ той.
— Дай да ти покажа. — Взе молива ѝ и написа буквата. — Ето, виждаш ли какво имам предвид. Префърцууненият почерк е също толкова лошо нещо, колкото префърцууненото поведение.

Върна ѝ молива и като се завъртя рязко, здраво цапардоса с длан главата на Шон. Звукът от удара прозвуча много силно в тихата стая.

— На ухото ти имаше комар — каза господин Кларк.

11

През следващите две години Шон и Гарик претърпяха промяната от преминаването от детството в младежка възраст. Беше като да се носиш по буен поток, увлечен от скоростта на реката на живота.

По реката имаше участъци, където водата течеше спокойно.

Ада беше един от тях. Винаги проявяваше разбиране, способна да го изрази, постоянна в любовта си към съпруга и семейството, което бе приела за свое. Уейт беше различен. Косата му посивя още малко, но тялото, смехът и богатството му си бяха все така големи.

По реката имаше участъци, където тя течеше по-бързо.

Упованието на Гарик в Шон. С всеки изминат месец Гарик се нуждаеше от него все по-силно, защото Шон беше неговият щит. Ако брат му не беше до него, за да го защитава, когато бе застрашен, то тогава използваше крайното си средство, свиваше се вътре в себе си, в топлите влажни мъгли на своето съзнание.

Ходеха да крадат праскови: близнаките, Карл, Денис и още двама. Около овощната градина на господин Пай имаше гъст жив плет и прасковите, които растяха от вътрешната му страна, бяха големи колкото мъжки юмрук. Бяха сладки като мед, но сладостта им се засилваше от факта, че ги крадат. До овощната градина се стигаше през планция от австралийска акация.

— Не берете твърде много от едно дърво! — нареди Шон. — Старият Пай веднага ще забележи.

Стигнаха до живия плет и той намери дупката.

— Гари, ти стой тук и пази. Ако се появи някой, свирни.

Успя да прикрие облекчението си, не му стискаше да участвува в начинанието им. Шон продължи:

— Ще ти предаваме прасковите — и не яж от тях, преди да сме свършили.

— Защо да не дойде с нас? — попита Карл.

— Щото не може да тича, затова. Ако го пипнат, веднага ще разберат кои са с него и ще си получим заслуженото.

Карл беше удовлетворен. Шон клекна на четири крака и пропълзя през дупката в живия плет. Един по един го последваха и останалите. Гарик остана сам.

Стоеше близо до живия плет, като черпеше спокойствие от защитата на отрязания си крак. Минутите се точеха бавно и той започна да се върти неспокойно — твърде се бавеха.

Внезапно се чуха гласове, някой идваше през плантацията. Обзе го паника и се сви в живия плет, като се опитваше да се скрие, изобщо не му мина през ума мисълта да даде предупредителен сигнал.

Гласовете приближиха и ето че разпозна сред дърветата Рони Пай. С него бяха и двама от приятелите му. Всичките бяха въоръжени с прашки и вдигнали нагоре глави, търсеха птици сред дърветата.

Известно време изглеждаше, че няма да забележат Гарик, но точно когато го подминаваха, Рони се обърна и го видя. Втренчиха се един в друг. На десет стъпки разстояние от тях Гарик се бе свил в живия плет. Изненадата върху лицето на Рони бавно се смени от лукавство. Огледа се бързо наоколо, за да се увери, че Шон го няма.

— А, ама това е нашият стар приятел Хопчо-Тропчо — заяви той и приятелите му се върнаха и застанаха от двете му страни.

— Къде си тръгнал, Протезо?

— Плъхове ли ти изядоха езика, Протезо?

— Не — термити му окапали крака! — Разнесе се оскърбителен смях.

— Разговаряй с нас, Протезо.

Рони Пай имаше уши, които стърчаха от двете страни на главата му като ветрила. Беше дребен за годините си, което го правеше злобен, а косата му беше червеникавожълта.

— Хайде, разговаряй с нас, Протезо.

Гарик навлажни устните си с език, в очите му вече имаше сълзи.

— Ей, Рони, я го накарай да походи за нас, ето така. — И един от тях имитира накуцването на Гарик. — Покажи ни как ходиш.

Момчето се заоглежда наляво и надясно, търсейки път за бягство.

— Брат ти не е тук — изграчи Рони. — Няма смисъл да го търсиш, Протезо.

Хвана Гарик за ризата и го измъкна от живия плет.

— Я ни покажи как ходиш.

Безпомощно заудря ръката на Рони.

— Пусни ме, ще кажа на Шон, ще му кажа, ако не ме пуснеш.

— Добре де, ще те пусна — съгласи се той и с две ръце го бълсна в гърдите. — Не идвай към мен — върви нататък!

Гарик политна назад. Обаче там вече го очакваше друго момче.

— Не към мен — нататък! — И го отбълсна.

Заобиколиха го и не спираха да си го прехвърлят.

— Хайде нататък!

— Хайде нататък!

Сълзите вече течаха по бузите му.

— Моля ви, моля ви, спрете.

— Моля ви, моля ви — имитираха го те.

И тогава с внезапно облекчение Гарик усети пърхането зад очите си — лицата им се размазаха, почти не усещаше вече ръцете им. Падна, удари лицето си в земята и на бузите му се размаза прахоляк, смесен със сълзите му.

Зад тях от живия плет излезе Шон, отпред ризата му беше издута от праскови. За миг остана на четири крака, докато разбере какво става. После скочи и се втурна напред. Рони го чу, пусна Гарик и се обърна.

— А, ти си крал прасковите на татко — извика той. — Ще кажа на...

Юмрукът на Шон уцели носа му и той падна. Замахна към другите двама, но те вече бяха хукнали да бягат. Той ги погна, но бързо се отказа и се върна при Рони. Обаче вече бе късно. Рони се промъкваше между дърветата, хванал се за лицето, а кръвта от носа му струеше на ризата му.

— Гари, добре ли си? — Брат му клекна до него, като се опитваше да избърше мръсотията от лицето му с мърлява носна кърпичка. Шон му помогна да се изправи и Гарик се надигна, като леко се олюяваше с отворени очи, но с някаква унесена и тъпа усмивка на лицето си.

По реката имаше ориентирни. Някои от тях малки като купчинка камъни в плитка вода.

Уейт Кортни погледна Шон, който седеше срещу него на масата в Теунис Краал.

— Обърни лицето си към прозореца — заповяда той подозрително. Синът му се подчини. — По дяволите, какво е това на лицето ти?

— Кое? — Прокара ръка по бузата си.

— Кога за последен път си се къпал?

— О, скъпи, не ставай глупав! — докосна го с крак под масата Ада. — Това не е мръсотия — растат му бакенбарди.

— Бакенбарди, така ли? — Уейт се взря. На лицето му разцъфна усмивка. Отвори уста, за да проговори, и Ада моментално усети, че ще изтърси някоя шега — една от онези неговите, тромавите, деликатни като разярен динозавър, която щеше да нарани дълбоко незрялата мъжественост на Шон. Тя бързо се намеси.

— Мисля, че трябва да му купиш бръснач, а, Уейт?

Уейт загуби нишката на шегата си, изсумтя и лапна яйцето.

— Не искам да ги бръсна — каза Шон и стана пурпурночервен.

— Ще пораснат по-бързо, ако отначало ги подрязваш по малко — каза му Ада.

От другата страна на масата срещу нея Гарик с копнеж опипваше лицето си.

Някои от ориентирите бяха големи като синори.

Уейт ги взе от училището в началото на коледната ваканция. В суматохата около товаренето на куфарите им на файтона и шумните сбогувания с Fraulein и приятелите им, с някои от които нямаше да се видят цели шест седмици, близнаките не забелязаха, че Уейт се държи странно.

Едва по-късно, когато конете се понесоха към дома с два пъти по-голяма скорост от обичайната, Шон попита:

— За какво е това бързане, тате?

— Ще видиш — отвърна Уейт и близнаките го изгледаха с внезапно любопитство. Въпросът на Шон бе зададен ей така, между другото, но отговорът на баща им моментално ги заинтригува. Уейт се хилеше на бомбардиращите го въпроси и отговаряше съвсем мъгливо. Нетърпението им го забавляваше. Докато стигнаха Теунис Краал те вече се бяха изприщили от любопитство.

Уейт спря конете пред къщата и един от слугите пое юздите. Ада чакаше на верандата и Шон скочи и изтича по стъпалата към нея. Бързо я целуна.

— Какво става? — умолително запита той. — Татко не иска да ни каже, но знаем, че има нещо.

Гарик също побърза да се изкачи по стълбите.

— Хайде, кажи ни.

Хвана я за ръката и я задърпа.

— Не знам за какво говорите — засмя се Ада. — По-добре да попитате баща си.

Уейт се изкачи по стъпалата след тях, прегърна я през кръста и я притисна.

— Не знам откъде им е хрумнало такова нещо — каза той, — обаче защо да не им кажем да хвърлят един поглед в спалнята си? Току-виж тази година са получили коледните си подаръци по-рано.

Шон превари Гарик в хола и много преди него стигна вратата на спалнята им.

— Изчакай ме — извика отчаяно брат му. — Моля те, почакай ме!

Шон спря на прага.

— Боже господи! — прошепна той. Това беше най-силното възклицание, което знаеше.

Гарик застана зад него и двамата зяпнаха в двета кожени кальфа, положени на масата в средата на стаята — дълги, плоски кальфи, с медни ъгълчета.

— Карабини! — възклика Шон. Тръгна бавно към масата, като че ли дебнеше кальфите, сякаш очакваше всеки момент те да изчезнат.

— Виж! — Той докосна с пръст надписа, отпечатан със златни букви върху капака на по-близкия кальф. — Дори имената ни ги има.

Натисна ключалките и повдигна капака. Върху дебело зелено сукно, ухаеща на оръжейна смазка, блестеше една фантазия от стомана и дърво.

— Боже господи! — отново каза Шон. После погледна през рамото си Гарик. — Няма ли да отвориш твоята?

Той закуца към масата, като се опитваше да прикрие разочарованието си. Толкова му се искаше да получи комплект от книгите на Дикенс.

Течеше последната седмица от коледната ваканция и Гарик беше на легло с поредната си простуда. Уейт Кортни бе заминал за Питърмарицбург за заседание на Асоциацията на производителите на

говеждо месо. Този ден във фермата имаше много малко работа. Шон отдели болния добитък в ограденото за такива случаи място, обходи и провери южния участък. Върна се в имението, прекара един час в разговори с прислужниците в оборите и после се запъти към къщата. Гари спеше, а Ада бе в мандрата и избиваше масло. Поиска си и получи от Джоузеф ранен обед и го изяде на крак в кухнята. Докато се хранеше, обмисляше как да прекара следобеда. Внимателно преценяваше различните варианти. Да вземе пушката и да си опита късмета в лов на дребни антилопи по ръба на падината или да язи до вировете над Белия водопад, за да хвърли въдица за змиорки. Когато се нахрани, още не беше решил, затова прекоси двора и надникна в хладния полумрак на мандрата.

Ада му се усмихна.

— Здравей, Шон, предполагам, че искаш да обядваш.

— Джоузеф вече ме нахрани, благодаря ти, мамо.

— „Джоузеф вече ми сервира обяд“ — деликатно го поправи

Ада.

Шон повтори думите и подуши миризмата на млечни продукти — обичаше топлината на прясното масло и острата миризма на сухия кравешки тор на пръстения под.

— Какво ще правиш следобед?

— Дойдох да те попитам дали искаш дивеч или змиорки — не мога да решавам дали да ходя на лов или на риболов.

— Змиорки е добре — можем да ги желираме и утре, когато баща ти се върне, да обядваме с тях.

— Ще ти донеса пълна кофа.

Оседла понито, окачи на седлото тенекиена кутия с червеи и метнал въдицата на рамо, заяздига към Лейдибург. Премина по моста на Бабуун Строом и излезе от пътя, за да следва течението нагоре до водопада. Докато обхождаше плантацията за австралийска акация под дома на Ван Есен, разбра, че е съркал пътя. От дърветата изскочи Ана с вдигната до коленете пола. Шон срита понито и се загледа право пред себе си.

— Шон! Хей, Шон.

Тя тичаше да му пресече пътя. Нямаше начин да я избегне и той спря понито.

— Здрави, Шон.

Дишаше запъхтяно и лицето ѝ беше поруменяло.

— Здрасти — измърмори той.

— Къде отиваш?

— Ами натам и обратно, за да видя колко е разстоянието.

— Отиваш за риба — може ли да дойда с теб? — умолително му се усмихна тя. Зъбите ѝ бяха малки и бели.

— Не, много бърбориши и ще подплашиш рибата.

Срита понито.

— Моля те, ще мълча! Обещавам.

Подтичваше покрай него.

— Не.

Той пришпори коня и се отдалечи от нея. Поязди стотина метра, погледна назад и видя, че тя още го следва с развяна черна коса. Спря понито и момичето го настигна.

— Знаех, че ще спреш — каза му тя запъхтяно.

— Защо не си вървиш у дома? Не искам да се влачиш след мен.

— Ще бъда съвсем тиха — обещавам ти.

Той знаеше, че тя ще го следва до билото, и се предаде.

— Добре, но ако кажеш само една дума, моментално те пращам да си вървиш.

— Обещавам — помогни ми да се кача, моля те.

Той я издърпа до себе си и тя седна странично, като го хвана с ръце през кръста. Изкачиха се на билото. Пътеката беше съвсем близко до Белия водопад и те усещаха водните пръски. Ана удържаше обещанието си, докато се увери, че са стигнали твърде далеч, за да я върнат обратно вкъщи. Отново се разприказва. Когато чакаше да ѝ отговори, което ставаше рядко, тя го стисваше за кръста и Шон изсумтяваше. Той спъна понито и го остави сред дърветата над вировете. Скри седлото и юздата в дупка на голям мравояд и те се съмкнаха през тръстиката при водата. Ана изтича пред него и когато той стигна на пясъчния бряг, тя вече хвърляше гладки речни камъчета във вира.

— Ей, спри веднага! Ще подплашиш рибата — извика Шон.

— О, извинявай, забравих.

Тя седна и започна да рови с пръстите на босите си крака в пясъка. Шон постави стръвта на въдицата и я заметна в зелената вода

— течението отнесе поплавъка по широка окръжност под отсрещния бряг и двамата зачакаха с много важен и сериозен вид.

— Тук май няма никаква риба — обади се Ана.

— Бъди по-търпелива — не може да очакваш веднага да се хване.

Ана рисуваше по пясъка с пръстите на крака си. Изминаха пет дълги минути.

— Шон...

— Шшшш!

Още пет минути.

— Ловенето на риба е много тъпа работа.

— Никой не те е канил да идваш — каза ѝ Шон.

— Тук е горещо!

Не отговори.

Високият папур спираше всяка къмпинг на вятър, а белият пясък отразяваше слънчевата топлина и я изпращаше върху тях. Ана стана и започна да броди по брега, насочвайки се към края на папура. Откъсна няколко дълги копиеподобни листа и ги сплете.

— Писна ми — заяви тя.

— Ами върви си у дома тогава.

— И ми е горещо.

Той издърпа въдицата, прегледа червейчетата и отново я метна. Изплези се зад гърба му.

— Я да поплуваме — предложи тя.

Не ѝ обърна внимание. Заби дръжката на въдицата в пясъка, нахлуши шапката на очите си, за да се предпази от ярката слънчева светлина, и се облегна на лакти, като изпъна крака напред. Чуваше скърцането на пясъка под краката ѝ. Изведнъж настъпи тишина. Започна да се беспокои какво прави тя, но ако се оглеждаше, щеше да прояви признак на слабост. „Момичета!“ — помисли си той с горчивина.

Точно зад него се чу тупкане на крака. Бързо се надигна и понечи да се обърне. Мярна му се бялото ѝ тяло, което се гмурна във водата като игрича пъстърва. Шон скочи на крака.

— Ей, какво правиш?

— Плувам си — засмя се Ана. Беше до кръста в зелената вода, а косата ѝ бе залепната по раменете и гърдите. Шон се загледа в тези

гърди, бели като сърцевината на ябълка, с тъмнорозови, почти червени зърна. Ана легна по гръб и зарита във водата, така че тя побеля от пяна.

— Voet sak, малки риби! Пръскайте се, малки риби — изгъргори тя.

— Ей, не бива да правиш така — каза Шон с пресъхнала уста. Искаше тя отново да се изправи. Гърдите ѝ предизвикваха някакво странно свиване в стомаха му, но тя се потопи до брадичката във водата. Виждаше ги през водата.

— Много е хубаво! Защо не се топнеш?

Превъртя се по корем и потопи глава под водата, симетричните овали на задните ѝ части изскочиха над повърхността и стомахът на Шон отново се сви.

— Хайде, идваш ли? — подкани го тя.

Шон беше объркан — само за няколко секунди чувствата му към нея претърпяха рязка промяна. Много му се искаше да е във водата при всичките тези загадъчни бели изпъкващи форми, но се срамуваше.

— Теб те е страх! Хайде де, стиска ли ти?

Тя го дразнеше и предизвикателството ѝ го жегна.

— Не ме е страх.

— Ами скачай тогава.

Поколеба се още няколко секунди, после хвърли шапката и разкопча ризата си. Обърна се гърбом към нея, докато сваляше панталоните си, после бързо се завъртя и се гмурна във вира, благодарен на прикритието, което той му даваше. Главата му изскочи над водата и Ана я натисна обратно под повърхността. Той напипа и хвана краката ѝ, изправи се и я обърна по гръб. Издърпа я в плитчините, където водата не можеше да я покрие. Тя размахваше ръце и пищеше от удоволствие. Петите на Шон се бълснаха в един камък, той падна и я пусна. Преди да успее да се изправи, Ана скочи на гърба му и го обви с крака. Можеше да я отхвърли, но му хареса допира на пътта ѝ — топла в хладната вода, хълзгава от капките. Тя грабна шепа пясък и го изсипа в косата му. Шон леко се съпротивляваше. Прегърна го през врата и той усети цялото ѝ тяло. Това, което го стягаше в стомаха, се издигна в гърдите му и му се прииска да я притисне до себе си. Обърна се и посегна към нея, но тя се извъртя, измъкна се от

ръцете му и отново се гмурна в дълбоката вода. Запляска след нея, но Ана му се изпълзваше и му се смееше.

Най-сетне застанаха един срещу друг, все още до шия под водата и Шон започна да се ядосва. Искаше да я прегърне. Тя видя промяната в настроението му и зашляпа на брега, отиде при дрехите му и взе ризата. Избърса лицето си с нея, застанала гола, без да се срамува — имаше твърде много братя, за да се притеснява от голотата. Шон гледаше как гърдите ѝ променят формата си, когато тя вдигаше ръцете. Разгледа очертанията на тялото ѝ и видя, че слабите ѝ крака са се налели, от коленете нагоре вътрешните страни на бедрата ѝ се допираха една в друга чак до основата на корема ѝ, където се виждаше тъмният триъгълник на женствеността ѝ. Тя разстла ризата на пясъка, седна на нея и го погледна.

— Излизаш ли?

Той неловко се приближи, като се прикриваше, с ръце. Ана му направи място на ризата.

— Седни, ако искаш.

Той бързо седна и сви колене до брадичката си. Наблюдаваше я крадешком. Около зърната ѝ кожата се бе набръчкала от студената вода. Усещаше погледа му и изпъна назад рамене, изпитвайки удоволствие от това. Шон отново се обърка — сега тя така добре владееше положението. Преди беше просто някоя, на която можеш да се зъбиш, но сега тя заповядваше, а той изпълняваше.

— Имаш косми по гърдите — каза Ана, като се обърна, за да го погледне. Колкото редки и нежни да бяха, Шон се радваше, че ги има. Изпъна краката си.

— А ти там си много по-едра, отколкото Фрики.

Шон отново се опита да прибере коленете си под брадичката, но тя постави ръка на бедрото му и го спря.

— Може ли да те пипна?

Той се опита да проговори, но от гърлото му не излезе никакъв звук. Ана не дочака отговора.

— Я виж! Става нагъл — също като на Карибу. Карибу беше жребецът на господин Ван Есен.

— Винаги знам кога татко има намерение да пусне Карибу да обслужи кобилата, защото ми казва да вървя на гости на леля Лети. А

аз просто се скривам в плантацията. От там много добре се вижда откритият яхър.

Шон не можеше да мисли за нищо друго, освен за това, че ръката на Ана бе мека и неспокойна.

— Ти знаеш ли, че хората се съвкупяват също като конете? — попита тя.

Той кимна, беше посещавал часовете по биология в тоалетните на училището. Известно време мълчаха, после Ана пошепна.

— Шон, ти би ли го направил с мен?

— Не знам как — изрече с дрезгав глас.

— Нито конете, нито хората знаят какво да правят първия път — отвърна Ана. — Можем да открием как става.

Привечер поеха обратно към къщи. Ана бе седнала зад Шон, прегърнала го здраво през кръста, притиснала едната страна на лицето си в гърба му. Той я свали в края на плантацията.

— Ще се видим в понеделник на училище — каза тя и се обърна да си върви.

— Ана...

— Да?

— Още ли кърви?

— Не. — Позамисли се за миг, после добави: — Приятно е.

Обърна се и хукна сред австралийските акации.

Шон бавно се насочи към къщи. Усещаше се празен отвътре, това беше тъжно чувство и то го озадачаваше.

— Къде е рибата? — попита Ада.

— Не кълвеше.

— Ни една?

Той поклати глава и прекоси кухнята.

— Шон.

— Да, мамо.

— Нещо не е ли наред?

— Не. Добре съм.

Измъкна се в коридора.

Гарик седеше в леглото си. Носът му бе зачервен от хремата. Вдигна поглед от книгата, която четеше, и се усмихна на Шон, когато той влезе в стаята. Шон отиде при леглото си и седна на него.

— Къде беше? — Гласът на Гарик беше спаднал от простудата.

— Горе на вировете след водопада.

— За риба ли?

Той не му отговори. Легна по корем в леглото си.

— Срещнах Ана и тя дойде с мен.

Споменаването на името ѝ засили любопитството на Гарик и той започна да наблюдава лицето на Шон. А неговото изражение беше все още леко озадачено.

— Гари — започна той неуверено, трябваше да излезе душата си.

— Гари, аз чуках Ана.

Брат му шумно пое въздух. Стана много бледен, само носът му бе все още зачервен и възпален.

— Не те лъжа — изрече го бавно, сякаш се опитваше да си го объясни сам на себе си, — наистина я чуках, точно както сме си говорили за това. Съвсем както... — Направи безпомощен жест с ръце, неспособен да намери необходимите думи. После се изтегна на леглото.

— Ама тя позволи ли ти? — Гарик почти шепнеше.

— Тя ме помоли да го направя — каза Шон. — Хълзгаво и меко, влажно и хълзгаво.

А по-късно, когато угасиха лампата и двамата си бяха легнали, Шон чу тихите движения на Гарик в тъмното. Заслуша се известно време, докато се увери.

— Гари! — скара му се той.

— Нищо не правя, нищо не правя.

— Знаеш какво ни е казал татко. Ще ти опадат зъбите и ще полудееш.

— Нищо не правя, нищо не правя.

Гласът му беше сподавен от простудата и сълзите.

— Чух те — каза Шон.

— Само си чешех крака. Съвсем честно, съвсем честно, само това.

И накрая реката се втурна през последния водопад и ги хвърли в морето на зрялата мъжка възраст.

Господин Кларк не успя да прекърши Шон. Вместо това между тях започна едно отчаяно състезание, което той усещаше, че постепенно губи, и сега се боеше от Шон. Вече не го караше да става, защото Шон беше висок колкото него. Борбата се водеше от две

години, всеки бе проучил слабите страни на другия и знаеше как да ги използува.

Господин Кларк не понасяше някой да подсмърча, вероятно подсъзнателно го приемаше като подигравка със собствения му деформиран нос. Шон разполагаше с репертоар, който обхващащ всичко — от почти безшумното помирияване на бренди до шумно клокочене в задната част на гърлото.

— Извинете, сър. Не можах да се сдържа. Понастинал съм.

Господин Кларк бе разбрал, че Шон е уязвим чрез Гарик. Ярост обземаше момчето, щом някой се подиграваше с брат му.

Седмицата беше лоша за господин Кларк. Мъчеше го черният дроб, болките бяха подсилени от упоритите пристъпи на малария. От три дни страдаше от главоболие, имаше неприятности, свързани с условията на договора му, който градската община следваше да поднови. Шон от онзи ден бе в добра форма за подсмърчане и на господин Кларк вече му бе дошло почти до гуша от всичко това.

Влезе в класната стая и зае мястото си на катедрата, бавно огледа учениците си, докато очите му се спряха на Шон. „Само да се опита — помисли си господин Кларк. — Само да се опита днес и ще го убия.“

Разпределението на местата беше променяно през последните две години. Близнаките бяха разделени и сега Гарик седеше в предната част на стаята, където господин Кларк лесно можеше да го достигне. Шон беше в дъното.

— Христоматия по английски език — каза господин Кларк. — Пети клас на страница пет. Шести клас на...

Гарик шумно подсмъркна, пак го беше налегнала сенната хрема.

Учителят хлопна учебника.

— Върви по дяволите! — каза той тихо, после с по-висок глас. — Върви по дяволите!

Сега вече трепереше от ярост, ноздрите му побеляха и се разшириха. Слезе от катедрата и отиде при чина на Гарик.

— Върви по дяволите! Върви по дяволите — мръсно, сакато копеле такова — изпищя той и го удари по лицето с отворена длан.

Момчето се хвана за бузата и го зяпна.

— Мръсна малка свиня — крещеше му господин Кларк. — Сега и ти започна.

Хвана го за косата и натисна главата му така, че челото му се удари в плата на чина.

— Ще те науча аз теб. За бога, ще ти дам да разбереш! Ще видиш ти.

Бум.

— Ще ти дам да се разбереш.

Бум.

В този миг Шон вече бе зад него. Сграбчи господин Кларк за рамото и го дръпна назад.

— Оставете го! Нищо не е направил!

Господин Кларк видя пред себе си лицето на Шон — беше напълно обезумял — лицето, което го беше мъчило цели две години. Сви юмрук и го прасна. Шон се олюля от удара и в очите му се появиха сълзи. За миг остана проснат на един от чиновете, загледан в учителя, и след това заръмжа.

Звукът отрезви Кларк, той отстъпи, но само две крачки, преди Шон да го докопа. Като го налагаше с двете си ръце, ръмжейки при всеки удар, той го притисна в черната дъска. Учителят се опита да се отскубне, но момчето го сграбчи за яката на ризата и го издърпа — яката се скъса и остана наполовина в ръката му. Отново го удари. Кларк се свлече по стената, докато седна, и Шон се надвеси запъхтян над него.

— Марш навън — каза Кларк. Зъбите му бяха порозовели от кръвта в устата му, част от нея потече по устните му. Яката му стърчеше под крив ъгъл под едното му ухо.

В стаята не се чуваше нищо, освен дишането на Шон.

— Марш навън — повтори той.

Гневът напусна Шон и той тръгна разтреперан към вратата.

— Ти също. — Кларк посочи Гарик. — Изчезвайте и не се връщайте!

— Хайде, Гари — каза Шон.

Брат му се надигна от чина си и закуца след него. Двамата излязоха заедно в училищния двор.

— Какво ще правим сега?

На челото на Гарик имаше голяма червена цицина.

— Мисля, че е най-добре да си вървим вкъщи.

— Ами багажа ни? — попита Гарик.

— Не можем да мъкнем толкова много — ще изпратим да го приберат по-късно. Хайде.

Тръгнаха пеша през града и излязоха на пътя за фермата. Едва когато стигнаха моста на Бабуун Строом, се решиха да заговорят.

— Какво мислиш, че ще направи татко? — попита Гарик.

Той просто даваше словесен израз на проблема, който ги занимаваше още от самото излизане от училището.

— Каквото и да направи, струваше си — ухили се Шон. — Видя ли как го млатих? Прассс — право в ченето.

— Не трябаше да го правиш, Шон. Татко ще ни убие. И мен, аз нищо не съм сторил.

— Ти подсмръкна — напомни му той.

Стигнаха моста и се надвесиха един до друг на парапета, за да гледат реката.

— Как е кракът ти? — попита Шон.

— Подбит е — не е зле да починем малко.

— Добре, щом казваш.

Настъпи дълго мълчание. Най-сетне Гарик се обади:

— Ех, Шон, да не беше го правил!

— Страналото станало. Старите Ноздри си го получи един път завинаги и на нас ни остава само да измислим какво да кажем на татко.

— Той ме удари. Можеше да ме убие.

— Да — съгласи се Шон. — И мен удари.

Известно време размишляваха върху това.

— Защо просто да не заминем за някъде — предложи Гарик.

— Искаш да кажеш, без татко да знае? — Идеята беше привлекателна.

— Ами да, можем да отидем до морето или изобщо някъде — запали се Гарик.

— Теб те хваща морска болест, дори във влак ти става лошо.

Още веднъж размърдаха умовете. Накрая Шон погледна Гарик, а Гарик — Шон и като че ли по взаимно споразумение те се изправиха и отново потеглиха към Теунис Краал.

Ада бе пред къщата. Беше си сложила широкопола сламена шапка, която пазеше лицето й, и в едната ѝ ръка имаше кошница с цветя. Заета с градината, тя не ги забеляза, докато те не стигнаха до средата на цветната леха. Щом ги видя, замръзна. Направи усилие да

се овладее, да прикрие чувствата си, опитът я беше научил да очаква винаги най-лошото от заварените си синове и благодареше на Бога, когато не беше толкова лошо.

Като я наблизиха, те намалиха хода си и постепенно спряха, като че ли бяха играчки, чиито пружини се бяха развили.

— Здравейте — каза Ада.

— Здравей — отговориха те едновременно.

Гарик порови из джоба си, извади носна кърпа и издуха носа си. Шон се зазяпа в стръмния холандски покрив с фронтони на Теунис Краал, като че ли го виждаше за пръв път.

— Е? — попита Ада със спокоен глас.

— Господин Кларк каза да си вървим у дома — изтърси Гарик.

— Защо? — спокойствието на Ада беше започнало да се пропуква.

— Ами... — Обърна се за помощ към Шон, но той не сваляше поглед от покрива.

— Ами... Виждаш ли, Шон един вид го удряше по главата, докато той падна. Аз нищо не съм направил.

Ада тихо изстена.

— О, не! — Пое дълбоко дъх. — Добре. Разправете ми всичко от самото начало.

Разказаха ѝ историята с потоци от объркани думи, прекъсвайки се един друг и спорейки за подробностите. Когато свършиха, тя каза:

— А сега най-добре да се приберете в стаята си. Баща ви днес е при добитъка и скоро ще се върне за обяд. Ще се опитам поне малко да го подгответя за случилото се.

В стаята цареше приветливата атмосфера на килия на осъдени.

— По колко мислиш, че ще ни удари? — попита Гарик.

— Предполагам, че докато се умори, след това ще почине и ще продължи още малко — отговори Шон.

В двора влезе конят на Уейт. Баща им нареди нещо на конярчето и го чуха, че се смее. Вратата на кухнята хлопна и след половинминутно напрежение чуха рева на Уейт. Гарик страхливо подскочи.

В продължение на още десет минути слушаха как Уейт и Ада говорят в кухнята — редуваха се боботене и успокояващо мърморене.

— Баща ви иска да ви види — в кабинета си е.

Уейт бе застанал пред камината. Брадата му беше посипана с прах, също и челото му, което беше сбръкано като разорана земя от озъбената му гримаса.

— Влизайте — изръмжа той, когато Шон почука на вратата. Те се намърдаха вътре и застанаха пред него. Уейт плесна по крака си с камшика за езда и от бричовете му се вдигна прах.

— Ела тук — каза той на Гарик и го хвана за косата. Извърна лицето му и огледа раната на челото му.

— Хммм — измърмори той. Пусна кичура коса и той остана да стърчи. Хвърли камшика на писалището.

— Ела тук — каза той на Шон. — Дай си ръцете — с дланите надолу.

Кожата и на двете ръце беше разкъсана, а едно от кокалчетата беше подуто и възпалено.

— Хммм — отново измърмори той. Обърна се към полицата до камината, взе една лула от стойката и я напълни от каменния буркан с тютюн.

— Вие сте двама глупаци — каза той, — но аз ще рискувам и ще ви наема на работа за пет шилинга на седмица. Вървете да обядвате... чака ни работа следобед.

Те го зяпнаха с изумление, после веднага се запътиха към вратата.

— Шон.

Той замръзна знаеще, че всичко беше твърде добре, за да бъде вярно.

— Къде го удряше?

— Навсякъде, татко, навсякъде, където можех да го уцеля.

— Така не се прави — каза Уейт. — Трябва да го целиш отстрани в главата — ето тук — и той потупа с лулата върха на брадичката си — и да си стиснал здраво юмруките си, защото иначе, преди да пораснеш още, ще си счупиш всичките пръсти.

— Да, татко.

Вратата тихо се затвори зад него и Уейт си позволи да се ухили.

— Е, стига им вече толкова учене — каза той на глас и драсна кибрит, за да запали лулата. Когато тя започна да тегли равномерно, той изпусна дима. — Боже мой, само да бях там, когато е станало.

Малкият писарушка щеше да си помисли дали да закача момчето ми втори път.

12

Шон вече имаше трасе, по което да бяга. Беше роден атлет и Уейт Кортни го измъкна от обора, където се въртеше около конете и му показва посоката. Той се затича, без да знае каква точно ще е наградата, нито разстоянието, въпреки това бягащ с радост и с всички сили.

Преди разсъмване седеше с баща си и Гарик в кухнята, като пиеше кафе, хванал с двете си ръце голямата тежка чаша чувствуващ как се вълнува от идването на следващия ден.

— Шон, вземи със себе си Зама и Н'дути и да не се отклонявате в гъсталака покрай реката.

— Ще взема само едно говедарче, татко, Н'дути ще ти трябва при дезинфекционната яма.

— Добре, добре. Опитай се да дойдеш при нас при ямата преди пладне, днес трябва да прекараме през нея хиляда глави.

Допи кафето и закопча якето си.

— Тогава тръгвам.

Край вратата на кухнята един прислужник държеше коня му. Шон пъхна карабината в кальфа на седлото и яхна коня, без да стъпва в стремето, вдигна ръка и се ухили на Уейт, после дръпна юздата и препусна през двора. Утрото все още бе тъмно и студено. Баща му го наблюдаваше от прага.

„Ех, много е самоуверен“ — помисли си той. Но имаше син, за какъвто се беше надявал, и се гордееше с това.

— Тате, на мен какво ще ми възложиш? — попита го стоящият до него Гарик.

— Ами, в ограденото място за болни животни са онези юници...
Уейт мълкна.

— Не. Гари, я по-добре ела с мен.

Шон работеше рано сутрин, когато слънчевата светлина проблясваше, златиста и игрива, а сенките бяха дълги и черни. Работеше под пладнешкото слънце и се потеше от жегата, работеше в дъжд, в мъгла, която нахлуващ сива и влажна от платото, в краткия

африкански здрач, връщащ се вкъщи по тъмно. Радваше се на всеки изминал миг.

Научи се да разпознава добитъка. Не по име, защото имена имаха само впрегатнитеолове, а по размера, цвета и отличителните белези, така че само като хвърлеше едно око на някое стадо, разбираше кое добиче липсва.

— Зама, къде е старата крава с кривия рог?

— Nkosii, (нямаше го вече умалителното Nkosiana — млади господарю) вчера я отведох в ограденото място за болни животни, тя има тения.

Шон се беше научил да разпознава болестта в съвсем началната фаза, по начина, по който животното се придвижваше и държеше главата си. Научи и лечението. За да се унищожат паразитите, трябваше да се налие керосин в раната. При офталмия се правеше промивка на очите с калиев перманганат. За синята пъпка имаше само едно средство — куршум и изгаряне на трупа.

Той изроди първото си теленце сред акациите на брега на река Тугела. Направи го сам, със запретнати ръкави над лактите, като усещаше слузта по ръцете си. След това, докато майката близеше теленцето и то се олюляваше от всяко бутване на езика ѝ, Шон усети как нещо се сви в гърлото му.

Но всичкото това не му бе достатъчно, за да изразходва енергията си. Работата го забавляваше.

Усъвършенствуваше майсторството си в ездата, скачаше от седлото и тичаше покрай коня си, отново скачаше на седлото, после се прехвърляше на другата страна, изправяше се на седлото при пълен галоп, после разтваряше крака и го яхваше, като стъпалата му моментално намираха стремената.

Упражняваше се с карабината, докато се научи да уцелва бягащ чакал от сто и петдесет крачки, като разсичаше с големия куршум тялото му с размери на фокстериер.

Освен това трябваше да върши и много от Гариковата работа.

— Шон, не се чувствувам добре.

— Какво ти е?

— Кракът ми се е разранил от толкова езда.

— Ами тогава защо не се прибереш вкъщи?

— Татко каза да оправя оградата около дезинфекционна яма номер три.

Гарик се протегна напред върху коня си, за да разтрие крака си, като се опита да се усмихне бодро.

— Ами нали миналата седмица я оправи — възрази Шон.

— Да, но теловете отново са се разхлабили.

Всички ремонти, които брат му извършваше, винаги бяха странно нетрайни.

— В теб ли е ножицата за рязане на тел?

Той пъргаво я извади от торбата на седлото.

— Аз ще я оправя — каза Шон.

— Страшен си, братко, много съм ти признателен. — Второ колебание. — Нали няма да кажеш на татко?

— Не — какво да се прави, кракът ти е разранен.

Гарик препусна към дома, промъкна се в спалнята си и избяга при Джим Хокинс от „Острова на съкровищата“.

Тази работа донесе нова радост на Шон. Когато дъждът накара тревата да се раззелени и напълни плитките долове на платото с вода, това не беше просто знак, че е започнал сезонът, когато птиците свиват гнезда, и че риболовът в Бабуун Строом ще стане по-добър. Това означаваше, че сега могат да изведат добитъка от долината нагоре по платото, стадата ще се угоят и те ще ги откарят в Лейдибург в оградените места за продажба. Тоест, свършила бе още една зима и земята отново обещаваше и раждаше живот. И добитъкът усети тази радост.

Беше късен следобед. Шон седеше на коня си сред дърветата, загледан в една долина към малкото стадо, проточило се пред него. Говедата пасяха с наведени глави, като помахваха лениво с опашки. Между него и стадото имаше едно теленце — беше на три дни, все още бледобежово и несигурно на краката си. Опитваше ги, като правеше тромави кръгове в ниската трева. Измуча крава и теленцето замръзна с разкрачени крака и вирнати уши. Шон се ухили и вдигна юздата от врата на коня — беше време за връщане във фермата.

И в този момент видя ammergeuer, той вече беше започнал стремглаво да се снижава към теленцето, голям и тъмнокафяв, падащ от небето, с извити назад крила и нокти, готови за удар. Вятърът шумеше в крилата му от скоростта на падането.

Шон се вкамени и загледа. Орелът удари телето и той чу как се счупи кост, остро и рязко като съчка. Теленцето падна на тревата, като безпомощно зарита под кацалия върху него орел.

Шон остана за миг зашеметен от бързината, с която се разви всичко. И тогава у него нахлу омразата. Остро, така че стомахът му се сви. Срида коня с петите си и се понесе напред. Втурна се към орела, като издаваше висок неопределен писък, изпълнен с животинска омраза.

Орелът обърна глава и го погледна с едното си око. Отвори голямата си жълта човка и отговори с пронизителен нисък, после откъсна ноктите от телето и подхвръкна. Тежко размаха криле и се понесе ниско над земята, набирайки скорост, издигайки се, отдалечавайки се.

Шон измъкна кабината си от калъфа и накара коня да прилекне. Скочи от седлото и насочи дулото на кабината.

В този момент орелът се беше издигнал на петдесет метра над него и продължаваше бързо да набира височина. Шон пъхна патрон в цевта, затвори я и бързо вдигна пушката.

Целта бе трудна. Движеше се настани и нагоре от него, плясъкът на крилата подхвърляше тялото на орела. Шон стреля. Кабината отскочи в рамото му и вятърът отнесе барутния дим, така че той можа да види как куршумът попада в целта.

Орелът се прекърши високо във въздуха. От него се разхвърча перущина като от възглавница и той падна с безжизнено увиснали криле. Преди да стигне земята, Шон вече се бе затичал към него.

Когато стигна при него, птицата вече бе издъхнала, но той хвана кабината за дулото, вдигна я над главата си и стовари приклада в тялото на орела. При третия удар прикладът се откъсна, но той продължаваше да удря. Стенеше от ярост.

Когато спря и се изправи запъхтян, по лицето му се стичаше пот и тялото му трепереше. Орелът се беше превърнал в пихтиеста маса от разкъсана плът и пера.

Теленцето още беше живо. Кабината беше засякла. Шон клекна до него, ядни сълзи изгаряха очите му. Доуби го с ловния си нож.

13

Шон не предполагаше, че може да мрази дори Гарик. Макар че това не траеше дълго. Гневът и омразата му бяха краткотрайни, изригваха като пламъци в сухата трева: горещи, високи, но бързо прегарящи, след което оставаше само пепел без въглени.

Когато това стана, Уейт отсъстваше. В продължение на три последователни години Уейт Кортни беше предлаган за председател на Асоциацията на производителите на говеждо месо и нито веднъж не успя да заеме поста. Като всеки човек и той се блазнеше от този пост, но също така знаеше, че фермата ще пострада от честите му отсъствия. Шон и Гарик бяха работили две години, когато отново дойде време за ежегодния избор на председателство.

В навечерието на тръгването си за събранието в Питърмарицбург той каза на Ада.

— Миналата седмица получих писмо от Бърнард, мила. — Той стоеше пред огледалото и подрязваше мустаците си. — Настояват тази година да се кандидатирам за председателското място.

— Много умно от тяхна страна — каза Ада. — Ти би бил най-добрият избор.

Уейт съсредоточено се научумери, докато подрязваше бакенбардите си. Тя така безпрекословно вярваше в него, че той самият рядко се съмняваше в себе си. Сега, като се гледаше в огледалото, се питаше каква ли част от успехите си дължи на подкрепата на Ада.

— Уейт, ти можеш да поемеш този пост. — Не беше предизвикателство, нито въпрос, а изричане на глас на една истина.

Когато чу думите й, той повярва в това.

Остави ножицата на скрина и се обърна към нея. Тя седеше с кръстосани крака на леглото, облечена в бяла нощница, черната ѝ коса разпусната, обгърнала раменете ѝ.

— Мисля, че Шон може да се оправи със стопанството — каза тя, като добави бързо — и Гари, разбира се.

— Да, Шон напредва бързо — съгласи се Уейт.

— Смяташ ли да поемеш този пост?

Поколеба се.

— Да — кимна той и Ада се усмихна.

— Ела при мен — протегна тя ръце към него.

Шон закара Уейт и Ада на гарата в Лейдибург, в последния момент баща му бе настоял тя да замине с него, защото искаше да е до него, за да сподели събитието.

Качи багажа им във вагона и зачака, докато те и малката група говедовъди, които заминаваха за срещата. Влакът иззвир и пътниците за местата си в купетата. Ада целуна Шон и се качи във вагона. Уейт остана още един миг на перона.

— Шон, ако ти трябва помощ, върви при господин Еразмус в Лайън Коп. Ще се върна в четвъртък.

— Няма да ми трябва помощ, татко.

Уейт сви устни.

— Ами тогава значи си Бог, той е единственият, който никога няма нужда от помощ — каза сурово баща му. — Не ставай глупак — ако се случи нещо, обърни се към Еразмус.

Той се изкачи по стълбичката след Ада. Влакът рязко потегли, набра скорост и се понесе към възвищението. Шон го загледа как се смалява, после се върна при файтона. Сега той беше господарят на Теунис Краал и това му се нравеше. Малката тълпа на перона се разпръскваше и от нея се появи Ана.

— Здравей, Шон.

Носеше зелена памучна рокля, избеляла от пране, краката ѝ бяха боси. Усмихна се с дребните си бели зъби и се загледа в лицето му.

— Здравей, Ана.

— Ти няма ли да заминаваш за Питърмарицбург?

— Не, трябва да се грижа за стопанството.

— О!

Стояха мълчаливо, изпитвайки неудобство в присъствието на толкова много хора. Шон се изкашля и се почеса по носа.

— Ана, хайде! Трябва да се връщаме вкъщи — извика един от братята ѝ пред касата за билети и тя се обърна към него.

— Ще те видя ли в неделя?

— Ще дойда, ако мога. Но не съм сигурен — трябва да се грижа за фермата.

— Шон, моля те, направи всичко възможно. — Гласът й беше сериозен и искрен. — Ще те чакам, ще взема нещо за обед и ще те чакам целия ден. Моля те, ела, дори за малко.

— Добре, ще дойда.

— Обещаваш?

— Обещавам.

Тя се усмихна с облекчение.

— Ще те чакам на пътеката над водопада.

Обърна се и се затича да се присъедини към семейството си. Шон подкара файтона и се върна в Теунис Краал. Гарик лежеше на леглото си и четеше.

— Мислех, че татко ти каза да се заемеш с дамгосването на новите говеда, които купихме в сряда.

Остави книгата и седна.

— Казах на Зама да ги държи в кошарата, докато се върнеш.

— Татко каза ти да свършиш тази работа. Не можеш да ги държиш там цял ден без вода и храна.

— Мразя дамгосването — измърмори Гарик. — Не мога да понасям мученето, не мога да понасям вонята на изгорели косми и кожа — боли ме глава от нея.

— Ами все някой трябва да го направи. Аз не мога, трябва да сляза долу и да пригответя нова дезинфекционна смес за ямите. — Започваше да губи търпение. — Гари, по дяволите, защо винаги си толкова гадно безпомощен?

— Нищо не мога да направя, нищо не мога да направя, като имам само един крак.

Беше готов да се разплачне. Споменаването на крака имаше желаното въздействие — Шон моментално потисна раздразнението си.

— Извинявай — пусна неотразимата си усмивка той. — Добре тогава. Аз ще направя дамгосването, а ти се погрижи за дезинфекционните ями. Натовари варелите с дезинфекционния разтвор на шотландската каруца и вземи двама гледачи от обора да ти помогнат. Ето ти ключовете от мазето. — Той му ги хвърли на леглото. — Трябва да свършиш, преди да се е стъмнило.

На вратата се обърна.

— Гари, не забравяй да заредиш всичките шест ями — не само тези близо до къщата.

Гари натовари шест варела дезинфекционен разтвор на шотландската каруца и се спусна по хълма. Върна се вкъщи, преди да се стъмни. Отпред бричът му беше изплескан с тъмния катранен химикал, а малко от него се бе просмукало в единствения му ботуш за езда. Докато минаваше от кухнята в коридора, Шон му извика от кабинета.

— Ей, Гари, свърши ли с всичките?

Гарик се изненада. Кабинетът на Уейт беше свято вся светих Теунис Краал. Дори Ада чукаше на вратата, преди да влезе, а близнаците отиваха там само когато трябваше да бъдат наказани. Закуцука по коридора и отвори вратата.

Шон седеше с кръстосани крака на бюрото. Облегна се назад в люлеещия се стол.

— Татко ще те убие — каза Гарик с треперещ глас.

— Татко е в Питърмарицбург — отговори брат му.

Гарик застана на прага и огледа стаята. За пръв път я виждаше истински. При всички предишни посещения бе погълнат от мисълта за наказанието, което го очакваше, и единственото нещо в помещението, което беше опознал отблизо, бе седалката на голямото кожено кресло, когато се свиваше на подлакътника му и оголваше задните си части за камшика.

Сега огледа добре стаята. Стените имаха дървена ламперия чак до тавана. Тя беше тъмножълта и лакирана. Таванът бе с гипсови орнаменти във вид на дъбови листа. В средата на медна веригависеше единична лампа. В камината от дялан кафяв камък можеше да влезе прав и в нея имаше готови за палене цепеници.

На перваза до камината имаше лули и буркан за тютюн, покрай едната стена — стойка с пушки, библиотека с томове, подвързани в зелено и кафяво: енциклопедии, речници, пътеписи и ръководства по фермерство, но никаква художествена литература. На стената срещу бюрото имаше маслен портрет на Ада. Художникът бе уловил малко от нейната ведрост, беше в бяла рокля, с шапка в ръка. Над камината имаше рога на бизон от остров „Добра надежда“.

Това бе стая на мъж, по постелките от леопардова кожа на пода имаше кучешки косми, силно се усещаше мъжкото присъствие — дори миришеше на Уейт. Миризмата беше така определено негова, както тази на палтото от туид и широкополата филцова шапка, окачени зад

вратата. До мястото, където бе седнал Шон, имаше отворено барче с бутилка бренди върху него. Той държеше чаша в ръката си.

— Пиеш от брэндито на татко — обвини го Гарик.

— Не е лошо.

Вдигна чашата и разгледа питието на светлината, отпи внимателно и го задържа в устата си, канейки се да го глътне. Брат му гледаше със страхопочитание и Шон се опита да не примига, докато питието премина през гърлото му.

— Искаш ли да пийнеш?

Поклати глава, в този момент алкохолните изпарения попаднаха в носа на Шон и очите му се изпълниха със сълзи.

— Татко ще те убие! — отново каза Гарик.

— Седни — заповяда брат му с дрезгав глас от изпитото брэнди.

— Искам да направя план за времето, през което татко ще отсъствува.

Запъти се към креслото, но преди да стигне до него, промени решението си — асоциациите, които то будеше, бяха твърде болезнени. Вместо това отиде при канапето и седна на края му.

— Утре — Шон вдигна пръст — ще дезинфекцираме добитъка в участъка за вътрешна употреба. Казах на Зама да започне рано да извежда говедата — ти нали пригответи дезинфекционните ями?

Кимна и Шон продължи:

— В събота — вдигна втори пръст, — ще запалим огнени прегради по ръба на билото на стръмния склон. Тревата там е дяволски суха. Взимаш една група и отиваш при водопада, а аз ще се спусна в долния край, при Фредерикс Клооф. В неделя... — каза Шон и спря. В неделя Ана...

— В неделя искам да отида на черква — бързо се обади Гарик.

— Отлично — съгласи се Шон. — Отиваш на черква.

— Ти ще дойдеш ли?

— Не.

Гарик впери поглед в леопардовите кожи на пода — не се опита да го убеждава, защото Ана щеше да бъде на службата. Може би след това, ако Шон не е там да я забавлява, той би могъл да я закара с файтона вкъщи. Унесе се в мечти и спря да слуша какво му говори.

На другия ден, когато Шон стигна до дезинфекционната яма, слънцето вече се бе вдигнало високо в небето. Подкара пред себе си едно изостанало стадо. Говедата минаха през дърветата и обградиха

високата трева покрай широкото пространство стъпкана земя около дезинфекционната яма. Гарик бе започнал да прекарва добитъка през ямата и в сушилния краал в далечния край. Те стояха там мокри и нещастни, телата им бяха потъмнели от разтвора.

Шон подкара стадото през портата на краала, за да се влеят в морето от кафяви тела, които бяха вече там. Н'дуди постави прътите, на портата на мястото им, за да задържи вътре добитъка.

— Привет, Nkosii.

— Привет, Н'дуди. Днес ще имаме много работа!

— Да, много — съгласи се Н'дуди. — Винаги има много работа.

Шон обиколи краала и завърза коня си под едно от дърветата, сетне отиде при дезинфекционната яма. Гарик стоеше на парапета, облегнал се на една от колоните, която поддържаше покрива.

— Здрави, Гари, как върви?

— Отлично.

Шон се облегна на парапета до него. Ямата беше дълга шест метра и широка седем, нивото на дезинфекционната течност беше под повърхността на земята. Ямата беше заобиколена от ниска стена и покрита със сламено-катранен покрив, за да не може дъждът да разреди съдържанието ѝ.

Говедарчетата подкарваша добитъка към ръба на ямата и всяко животно се спираше колебливо на края ѝ.

— E'yary, E'yary — крещяха говедарчетата, като бутаха задниците на животните, за да ги накарат да скочат вътре. Ако някое упорствуваше, Зама се навеждаше през перилата на краала (кошара), хващаща опашката му и я хапеше.

Всяко говедо скачаше с високо вирнат нос и предни крака, събрани под гърдите му, потъваше цялото под маслената черна повърхност и излизаше на повърхността, като плуваше панически през ямата, докато копитата му стенеха на наклоненото ѝ дъно в долния ѝ край, така че да може да се прекачи в сушилния краал.

— Зама, не им позволявай да спират — извика Шон.

Зама му се ухили и захапа с големи бели зъби опашката на едно дърпащо се животно.

Волът беше тежък и като се пльосна, една пръска отхвърча на бузата на Шон, който се беше навел през парапета. Не си направи труд да я избърше и продължи да наблюдава.

— И ако на следващия пазар не продадем тези животни на най-висока цена, то това ще означава, че купувачите не знайт какво е добър добитък — каза той на Гари.

— Да бива си ги — съгласи се брат му.

— Бива си ги? Та това е най-угоеният добитък в района.

Шон се бе наканил да се поразпростре по темата, но изведнъж усети, че нещо го дразни — капка дезинфекционен разтвор изгаряше бузата му. Избърса я с пръст и го помириса — миризмата го удари силно в ноздрите. За момент се загледа тъпо в пръста си, а напръсканото място на бузата му гореше.

Вдигна бързо очи. Добитъкът в сушилния краал се трупа неспокойно на групички и той видя как едно говедо залитна настрана и се блъсна в оградата.

— Зама! — извика той и зулусът погледна нагоре. — Спри ги. За бога, не пускай повече нито едно говедо.

Следващият вол беше на ръба на ямата и се канеше да скочи. Шон смъкна шапката си и скочи на стената, цапна с нея вола по муцуната, като се опитваше да го отклони, но той се хвърли в ямата. Шон се хвана за перилата и стъпи на ръба на ямата, където беше волът.

— Спри ги — извика той. — Пусни прътите, не пускай повече никакви животни.

Разпери ръце пред входа, като се хвана за перилата от двете страни, и започна да рита в муцуните говедата пред него.

— Побързай, дяволите да те вземат, пусни прътите — извика той. Воловете напираха към него, стена от глави с рога. Бутани от идващите зад тях и задържани от Шон, те се паникьосаха, едно от животните се опита да прескочи парапета. Като завъртя глава, рогът му мина по гърдите на Шон, разпаряйки ризата му.

Усети зад себе си как дървените пръти лягат на място, блокирайки входа за дезинфекционната яма и ръцете на Зама го издърпват от морето от рога и копита. Две от говедарчетата му помогнаха да прекачи парапета и той се освободи от ръцете им веднага щом стъпи на земята.

Хайде заповядда им той и се втурна към коня си.

— Nkosii, тече ти кръв.

Предницата на ризата му бе окървавена, но не чувстваше болка. Добитъкът, който бе минал през ямата сега беше в ужасно състояние.

Жivotните се бълскаха в оградата на краала, мучейки жално, едно от тях падна и когато се изправи на крака, те така трепереха, че то едва се задържаше на тях.

— Реката — извика Шон, — водете ги на реката. Опитайте се да измиете разтвора. Зама, отвори портата.

Бабуун Строом бе на около километър и половина. Един от воловете издъхна, преди да успеят да го измъкнат от краала, още десет умряха, преди да стигнат реката. Агонизираха, преди да издъхнат, телата им се тресяха, а очите им се обръщаха.

Подкара останалите във водата. Тя беше прозрачна и при всяко влизане на животно в нея разтворът падаше и се образуваше тъмнокафяв облак.

— Застани тук, Зама. Не ги пускай да излизат от водата.

Преплува с коня си до отсрещния бряг и върна вола, който се опитваше да го изкатери.

— Nkosii, един се дави — извика Н'дuti и той погледна към реката. Един млад вол се мяташе в плитчините, главата му беше под водата, а копитата му биеха по повърхността ѝ.

Шон се съмъкна от коня си и зацепа към вола. Водата беше до гърдите му. Опита се да вдигне главата му, да я задържи над водата и да го извлече на брега.

— Н'дuti, помогни ми — извика той и зулусът влезе във водата. Работата беше безнадеждна всеки път, когато волът се хвърлеше напред, увличаше и двамата под водата. Докато го извлекат на брега, той вече бе умрял.

Шон седна в калта до тялото му, беше изтощен и дробовете го боляха от погълнатата вода.

— Зама, изведи ги от водата — задъхвайки се каза той. — Оцелелите говеда стояха в плиткото или плуваха в безцелни кръгове. — Колко? — попита Шон. — Колко са мъртви?

— Още два загинаха, докато ти беше във водата. Всичко тринаесет.

— Къде е конят ми?

— Избяга, аз го пуснах. Ще се върне в къщата.

Шон кимна.

— Закарай говедата в кошарата. Няколко дни трябва да ги държим под наблюдение.

Стана и се запъти към дезинфекционната яма. Брат му беше изчезнал, а основната част от стадото все още бе в краала. Отвори портата и пусна животните. Тогава се почувствува по-добре, силите му се върнаха, а заедно с тях гневът и ненавистта. Тръгна към имението. Ботушите му джавкаха, докато ходеше, и с всяка измината крачка започваше да мрази Гарик все по-силно. Той беше смесил разтвора. Беше убил неговия добитък и Шон изпита ненавист към брат си.

Когато стигна на склона над къщата, видя Гарик да стои в двора. Той също го видя, шмугна се в кухнята и Шон се затича. Втурна се в кухнята и едва не събори един от слугите.

— Гарик — извика. — Дяволите да те вземат — къде си?

Претърси цялата къща, веднъж бързо, след това много внимателно. Гарик беше изчезнал, но прозорецът на спалнята беше отворен и на перваза имаше отпечатък от прашна обувка. Беше минал оттам.

— Ей ти, мръсен страхливец — изръмжа Шон и прескочи през прозореца в стаята. Замръзна за миг, като въртеше глава наляво и надясно, а юмруците му се свиваха и разпускаха.

— Ще те открия — отново изръмжа той. — Ще те намеря, където и да се криеш.

Тръгна през двора към конюшнята и на половината път видя, че вратата на мандрата е затворена. Когато натисна дръжката, разбра, че е заключена отвътре. Отдръпна се назад и силно я бълсна с рамото си — ключалката се строши и вратата с тръсък се отвори. Шон връхлетя в помещението и успя да спре в отсрещната стена. Гарик се опитваше да прескочи през прозореца, но той беше малък и нависоко. Шон го хвани за панталоните и го смъкна.

— К'во направи с разтвора бе? К'во му направи бе? — извика той в лицето му.

— Не съм го направил нарочно. Не знаех, че ще ги убие.

— Кажи ми какво направи.

Шон го беше хванал за ризата и го влечеше към вратата.

— Нищо не съм направил. Просто не знаех.

— Тъй и тъй ще те млатя, така че добре ще направиш, ако ми кажеш.

— Моля те, Шон, просто не знаех.

Той притисна Гарик до рамката на вратата и го закова там с лявата си ръка — замахна с дясната със стиснат юмрук.

— Недей, Шон! Моля те, недей.

И тогава изведнъж усети, че гневът го е напуснал, и ръцете му увиснаха.

— Добре — но само ми кажи какво си направил — каза той студено. Гневът му беше минал, но не и ненавистта.

— Бях уморен и ставаше късно, а кракът ме болеше — прошепна Гарик, — и имаше още четири ями за зареждане, и понеже знаех, че ще провериш дали всички варели са празни, и беше вече толкова късно... и...

— И?

— И аз изсипах всичкия дезинфекционен химикал в една дезинфекционна яма... но просто не знаех, че ще ги убие, наистина не знаех.

Шон му обърна гръб и закрачи бавно към къщата. Брат му се закандилка след него.

— Съжалявам, Шон, честно ти казвам, много съжалявам. Не знаех, че...

Шон влезе пръв в кухнята и тресна вратата в лицето му. Мина през коридора и влезе в кабинета на Уйт. Взе от библиотеката тежката, подвързана в кожа стокова книга и я отнесе на писалището. Отвори я, взе писалка и я топна в мастилницата. За миг се загледа в страницата и в графа „умрели“ записа числото 13, а след него „отравяне с дезинфекционен разтвор“. Толкова силно натискаше с писеца, че хартията се скъса.

На Шон и говедарчетата им отиде целият ден, за да изпразнят дезинфекционната яма, да я напълнят с чиста вода и да направят нов разтвор. Виждаше Гарик само по време на храна и не си говореха.

Следващият ден беше неделя. Гарик слезе рано в града, защото църковната служба започваше в осем часа. След като той замина, Шон започна да се пригответя. Обръсна се близо до огледалото, боравейки предпазливо с това проклето средство за заколване, като оформяше бакенбардите и махаше космите от останалата част на лицето си, докато кожата му стана гладка и свежа. После отиде в господарската спалня и сипа щедро в шепа от брилянтина на баща си, като не пропусна да завинти капачката на шишето и да го постави точно на

мястото му. Натри брилянтина в косата си и със задоволство вдъхна миризмата си. Вчеса косата на челото си, раздели я по средата и я заглади с една от четките със сребърни дръжки на баща му. След това взе чиста бяла риза, брич, обуван само веднъж, ботуши, блестящи като косата му — и Шон беше готов. Часовникът над камината го уверяваше, че има още много време. Или по-точно — беше подранил с два часа. Часът бе осем, църковната служба не свършваше преди девет и трябваше да мине още час, докато Ана се измъкне от семейството си и стигне мястото на любовната среща над водопада. Зачака спокойно. Изчете последния брой на „Нейталски фермер“. Беше го чел вече три пъти, защото броят беше от преди един месец и вече дори отличната статия „Стомашни паразити по добитъка и овцете“ не му бе така интересна. Вниманието на Шон скачаше от едно на друго — помисли си за деня, който му предстоеше, и усети познато раздвижване в брича си. Това наложи да се понамести, защото бричът беше тесен. Но с това фантазиите му произбледняха, Шон беше човек на действието, а не на размишленията. Отиде в кухнята да си изпроси кафе от Джоузеф. След като го изпи, разполагаше с още половин час.

— По дяволите — каза той и викна да му доведат коня.

Изкачи се на билото на стръмния склон, като пусна коня да се движи диагонално нагоре, на върха слезе от него и го пусна на свобода. Днес можеше да види пътя на реката Тугела през цялото плато — тъмнозелена ивица. Можеше да преbroи покривите на къщите в Лейдибург, виждаше облицования в мед шпил на църквата, който блестеше на слънцето като светлина на фар в морето.

Яхна отново коня и потегли по ръба на платото, докато стигна до мястото над водопада на Бабуун Строом. Придвижи се малко напред покрай реката и я преброди в една плитчина, като повдигаше напред ботушите към седлото си, за да не ги намокри. При вировете разседла коня и го спъна, после тръгна по пътеката, докато тя премина през ръба на платото и навлезе в гъстата гора, която обкръжаваше водопада. В нея беше хладно и влажно, дърветата бяха обрасли с мъх, а разлистените им корони и пълзящите растения спираха слънчевата светлина. В храсталака се обаждаше птица-бутилка.

— Гъл, гъл, гъл — правеше тя също като вода, която се излива от бутилка, и гълголенето й почти се губеше в неспиращия рев на водопада!

Шон разстла носната си кърпа на една скала до пътеката, седна на нея и зачака. След пет минути започна неспокойно да се върти — след още половин час вече мърмореше на глас.

— Ще броя до петстотин. Ако дотогава не дойде, повече няма да я чакам.

Започна да брои и като стигна определеното число, спря и с напрегнато очакване се взря надолу по пътеката. От Ана нямаше никаква следа.

— Нямам намерение да седя тук цял ден — заяви той, но не направи никакво усилие да стане. Забеляза тълста жълта гъсеница, лазеше по ствала на едно дърво малко по-надолу по склона. Взе камъче и го хвърли. То отскочи от дървото на три сантиметра от гъсеницата.

— Добро попадение — се похвали сам и затърси друг камък. След известно време изчерпи всичките камъчета при краката си, а гъсеницата продължаваше лениво да се придвижва по ствала на дървото. Шон се принуди да отиде на експедиция за още камъчета. Върна се с две пълни шепи и отново зае мястото си на скалата. Струна камъчетата под краката си и поднови обстрела. При всяко хвърляне се целеше с върховно съсредоточаване. С третото камъче я узели и от гъсеницата бликна зелен сок. Шон се почувствува измамен. Огледа се за нова цел, но вместо такава видя до себе си Ана.

— Здрави, Шон.

Беше в розова рокля. В една ръка държеше обувките си, а в другата — малка кошница с храна.

— Донесох нещо за обяд.

— Защо се забави толкова? — Той се изправи и избърса ръцете си в брича. — Вече мислех, че няма да дойдеш.

— Извинявай — всичко се обърка.

Настъпи неловко мълчание и Ана леко се изчерви от погледа му. После се обърна и тръгна нагоре по пътеката.

— Хайде — обявявам ти състезание до върха.

Тичаше бързо с боси крака, повдигайки полата до коленете си, и изскочи на осветеното от слънцето място, преди да я хване. Той я прегърна отзад и двамата паднаха в тревата до пътеката. Лежаха прегърнати, смееха се и дишаха тежко.

— Службата се точеше, точеше — мислех, че няма да има край — каза Ана, — а след това...

Преди да довърши, покри устата ѝ със своята и ръцете ѝ веднага обвиха врата му. Целуваха се и възбудата им постепенно нарастваше, докато Ана започна тихо да стене и да се притиска към него. Шон продължи да я целува по лицето и по шията.

— О, Шон, толкова време мина. Цяла седмица.

— Знам.

— Толкова ми липсваше — всеки ден мислех за теб.

Беше притиснал лицето си в шията ѝ и не ѝ отговори.

— Шон, липсвах ли ти?

— Ммм — промърмори той и вдигна уста, за да захапе долната част на ухото ѝ.

— Мислеше ли за мен, докато работеше?

— Ммм.

— Шон, кажи ми истински, кажи го както трябва.

— Липсваше ми, Ана, мислех за теб през цялото време — изльга Шон и я целуна по устата. Тя се вкопчи в него и ръката му пропълзя надолу, точно на коляното ѝ и после нагоре под дрехите ѝ. Ана го хвана за китката и спря ръката му.

— Не, Шон, просто ме целуни.

Изчака ръката ѝ да се отпусне и отново опита, но този път тя се отдръпна от него и седна.

— Понякога си мисля, че това е единственото, което искаш.

Шон усети, че кипва, но прояви благоразумие да се овладее.

— Не е вярно, Ана. Просто не съм бил с теб толкова дълго време и ти толкова много ми липсваше.

Тя моментално омекна и докосна бузата му.

— О, Шон, извинявай. Не че наистина имах нещо против, просто ей така. О, и аз не знам! — Тя се надигна и взе кошницата. — Хайде, ставай да вървим при вировете.

Те си имаха свое специално място. Беше обградено с пътна стена от тръстика и засенчено от голямо дърво, което растеше, надвиснало над брега. Шон постла одеялото от седлото си, за да седнат на него. Чуваха реката наблизо, а тръстиките шумоляха и кимаха с перестите си глави при всеки полъх на вятъра.

— … и не можах да се отърва от тях — бърбореше Ана, докато изваждаше храната, коленичила на одеялото. — Той просто седеше там и всеки път, когато кажех нещо, се изчревяваше и се въртеше на мястото си. Накрая просто му казах: „Съжалявам, Гари, но трябва да тръгвам!“.

Шон се намръщи. Споменаването на Гарик му напомни какво беше направил, още не му беше простили.

— А когато най-сетне влязох в къщата, видях, че татко и Фрики се бият. Мама плачеше, а останалите деца бяха заключени в спалнята.

— И кой победи? — попита Шон с любопитство.

— Те всъщност не се биеха — просто крещяха един на друг. И двама бяха пияни.

Винаги беше леко шокиран от съвсем спокойното отношение на Ана към пиянските свади в нейното семейство. Всички знаеха, че господин Ван Есен и двамата му най-големи синове пият, но тя не биваше да говори за това. Веднъж Шон се опита да ѝ го каже.

— Не би трябвало да приказваш такива неща за баща си. Би трябвало да го уважаваш.

Ана го бе изгледала спокойно и бе попитала „Защо?“. Отговорът на този въпрос бе труден. Но сега тя смени темата.

— Искаш ли вече да ядем?

— Не — каза Шон и я прегърна.

Тя се дърпаше свенливо, докато я притисна и я целуна. Тогава утихна и започна да отговаря на целувките му.

— Ако сега ме спреш, ще полуxde — прошепна Шон и разкопча копчето на роклята ѝ. Тя го гледаше със сериозни очи, ръцете ѝ бяха поставени на раменете му, докато той разкопчаваше блузата ѝ до кръста, тогава тя проследи с пръсти гъстите черни иззвивки на веждите му.

— Не, Шон, няма да те спра. И аз искам не по-малко от теб.

Имаше толкова много неща за откриване, всяко беше непознато и чудесно и те бяха първите, които го откриваха. Начинът, по който изпъркаха мускулите на гръденния му кош и въпреки това оставаше място, където се виждаха очертанията на ребрата му. Нейната кожа — гладка и бяла с едва прозиращите сини венички под нея. Дълбоката вдълбнатина в центъра на гърба му — като натиснеше там с пръсти, тя напипваше гръбначния му стълб. Мъхът на бузите ѝ, толкова светъл и

фин, че той можеше да го забележи само на слънце. Начинът, по който устните им се опипваха едни други и лекичкото пърхане на езиците им между тях. Ароматът на телата им: единият — на топло мляко, другият — мускусен и кипящ. Космите по гърдите му, които бяха по-гъсти под мишниците му, а нейните — изненадващо тъмни на фона на бялата кожа — малко копринено гнездо. Всеки път откриваха по нещо ново, което те приветствуваха с тихи звуци на удоволствие.

Застанал на колене пред нея, докато тя лежеше с отметната назад глава и полуиздигнати ръце, за да го поеме, Шон внезапно наведе глава и я докосна с устата си. Имаше вкус на нещо чисто, като вкуса на морето.

Очите ѝ широко се отвориха.

— Шон, недей, не бива — а, не, не бива.

Но устните му се бяха впили в издатината, налята като гроздово зърно. Шон я напира с върха на езика си.

— Не, Шон, не искам. Моля те, моля те, моля те.

Но ръцете ѝ се бяха вплели в гъстата коса на тила му.

— О, не издържам повече, хайде... бързо, бързо, Шон!

Той я изпълни като издуто платно на кораб в ураган, твърд и стегнат, сякаш всеки момент ще се пръсне на парчета и ще се разнесе от вятъра. Всичко изчезна: вятърът и платното, напрежението и страстта, нямаше нищо. Остана само голямата пустота. Може би един вид смърт, може би смъртта прилича на това. Но, подобно на смъртта, не беше край — защото дори смъртта съдържа в себе си възкресението. Те се изтръгнаха от покоя към ново начало — много бавно, после по-бързо, докато отново станаха двама души. Двама на едно одеяло сред тръстиките под бялата слънчева светлина.

— Всеки път е все по-хубаво, нали, Шон?

— Да! — Шон се протегна и разпери ръце.

— Шон, обичаш ме, нали?

— Разбира се. Разбира се, че те обичам.

— Мисля, че трябва да ме обичаш, за да можеше да направиш...
— тя се поколеба — да направиш това.

— Ами нали точно това ти казах?

Той насочи вниманието си към кошницата. Избра една ябълка и я лъсна в одеялото.

— Кажи ми го, както трябва. Притисни ме силно и ми го кажи.

— По дяволите, Ана, колко пъти трябва да ти го казвам? —
Захапа ябълката. — Донесе ли от масления сладкиш на майка ти?

Нощта вече падаше, когато Шон се върна в Теунис Краал. Предаде коня на един от прислужниците и влезе в къщата. Беше изгорял от слънцето и кожата го сърбеше. Изпитваше празнотата и тъгата след правенето на любов, но това беше приятна тъга, като тази при старите спомени.

Гарик беше в трапезарията и вечеряше сам. Когато брат му влезе, той страхливо го погледна.

— Здрави, Гари — пусна му една усмивка Шон и той за миг остана зашеметен от нея. Шон седна на стола до него и го щипна леко по ръката. — Оставил ли си ядене и за мен?

Ненавистта вече я нямаше.

— Има много. — Кимна енергично. — Вземи си от картофите, много са вкусни.

— Казват, че губернаторът приел баща ти, докато бил в Питърмарицбург. Говорили на четири очи близо два часа. — Стивън Еразмус извади лулата от устата си и се изплю на релсите. Облечен в кафявите си домашнотъкани дрехи и *veldschoen*, той изобщо не приличаше на богат фермер. — Е, не ни трябва пророк, за да ни каже за какво са говорили, нали така?

— Не, сър — съгласи се разсеяно Шон.

Влакът закъсняваше и той не го слушаше внимателно. В стоковата книга беше направил вписване, което трябваше да обясни на баща си, и той наум репетираше какво ще каже.

— Ja, вече знаем за какво са говорили. — Старият Еразмус отново захапа лулата и заговори, докато я стискаше със зъби. — Минаха две седмици, откакто британският представител бе отзован от краала на Кетчуйо в Джинджиндхлову. *Lie we Here!* В по-старите времена отдавна щяхме да сме събрали бойна дружина.

Натъпка лулата си, като набутваше тютюна с палец. Забеляза, че пръстът му е извит и носи белезите на спусъци и предпазители на стотина тежки карабини.

— Досега не си участвувал в бойна дружина, нали, млади момко?

— Не, сър.

— Значи ти е време — заяви той, — каки-речи крайно време.

Горе, на билото на склона, изsvири влакът и Шон се стресна виновно.

— Ето го, пристига.

Еразмус стана от пейката, на която седяха. Началникът на гарата излезе от канцеларията си с навито червено флагче в ръка. Шон усети, че стомахът му бавно се сви.

Влакът се втурна покрай тях, парата свистеше и спирачките заскърцаха. Единственият пътнически вагон спря точно пред дървения перон. Еразмус излезе напред и пое ръката на Уейт.

— Goeie More, Стив.

— Afore, Уейт. Казаха ми, че сега ти си новият председател. Браво, приятелю.

— Благодаря. Получи ли телеграмата ми? — каза Уейт на африкаанс.

— Ja. Получих я. Казах и на останалите утре всички ще бъдем в Теунис Краал.

— Добре — кимна Уейт. — Естествено, че ще останете за обед. Имаме много неща да си кажем.

— Дали за това, за което си мисля? — ухили се лукаво Еразмус. Брадата около устата му беше пожълтяла от тютюна и лицето му беше кафяво и набръчкано.

— Утре ще ви разправя всичко, Стив — намигна му Уейт, — а дотогава по-добре да извадиш от килера онова старо пушкало.

Те се разсмяха: единият гърлено и басово, другият — дрезгаво.

— Шон, грабвай багажа. Да тръгваме за вкъщи.

Баща му хвана Ада под ръка и те се запътиха с Еразмус към файтона. Тя беше с нова рокля, синя, с ръкави тип „овнешки бут“ и живописна шапка, изглеждаше много красива, но малко разтревожена, докато слушаше разговора им. Странно, че жените никога не можеха да се изправят пред перспективата за война с такова хлапашко въодушевление, както техните мъже.

— Шон! — ревът на Уейт отчетливо процепи от кабинета му през коридора и премина през затворената врата на хола.

Ада изтърва плетивото в скута си и зае неестествено спокоен вид. Шон стана от стола.

— Трябваше да му кажеш по-рано — обади се Гарик с жалък глас. — Трябваше да му кажеш по време на обеда.

— Нямах удобен момент.

— Шон! — Нов гърмеж от кабинета.

— Какво е станало този път? — попита тихо Ада.

— Нищо, мамо. Не се тревожи.

Шон тръгна към вратата.

— Шон — беше паникъсаното гласче на Гарик. — Ти няма да... искам да кажа, не е нужно да казваш... — Той мълкна и се сви на стола, в погледа му се четеше отчаяна молба.

— Бъди спокоен, Гарик. Ще оправя работата.

Уейт Кортни се бе надвесил над писалището. Стоковата книга лежеше отворена между свитите му юмруци. Когато синът му влезе и затвори вратата, той вдигна очи.

— Какво е това? — Шареше с пръст по страницата.

Шон отвори уста и я затвори.

— Хайде. Слушам те.

— Ами, тате...

— „Ами, тате...“ да върви по дяволите! Просто ми кажи как успя да умориш половината добитък за малко повече от седмица?

— Не е половината добитък — само тринадесет говеда са.

Шон беше ужилен от преувеличението.

— Само тринадесет — измуча Уейт, — само тринадесет. Всемогъщи боже, да ти кажа ли колко прави това в пари? Да ти кажа ли на колко възлиза в упорит труд, време и тревоги?

— Знам, татко.

— Знаеш — задъхваще се баща му. — Да, ти всичко знаеш. Няма какво ново да научиш от никого, нали? Дори как да умориш тринадесет глави породист добитък.

— Тате...

— Без „тате“, за бога! — Затвори с тръсък тежката книга. — Просто ми обясни как го направи. Какво е това „отравяне с дезинфекционен разтвор“? Да не би да си им го дал да го пият? Да не би да си им го заврял в задниците?

— Разтворът беше твърде силен — каза Шон.

— А защо разтворът беше твърде силен? Колко си сложил?

Пое дълбоко въздух.

— Сложих четири варела.

Настъпи тишина. След миг Уейт попита тихо:

— Колко?

— Четири варела.

— Ти луд ли си? Да не би да си откачил?

— Не мислех, че ще им навреди. — Забравил внимателно репетираното си изказване, несъзнателно повтори думите, които беше чул от Гарик. — Ставаше късно и кракът ми ме... — Шон прехапа устни и Уейт се втренчи в него, после обърканото му изражение на лицето изчезна.

— Гари! — извика той.

— Не! — извика Шон. — Не беше той. Аз го направих.

— Лъжеш!

Уейт излезе иззад бюрото. В гласа му имаше нотка на недоверие. Доколкото му бе известно, това беше първият подобен случай. Втренчи се в сина си и гневът му се засили. Забрави за добитъка — сега го занимаваше лъжата.

— В името на Бога, ще те науча да казваш истината.

Грабна камшика си от бюрото.

— Не ме удрий, татко — предупреди го Шон, отсявайки.

Уейт вдигна камшика и го завъртя над рамото си. Той тихо изсъска и Шон го отбягна, но върхът го цапна рамото му. Изхълца от болка и се хвана за рамото.

— Ах, ти, малък лъжец! — извика Уейт и метна камшика странично, сякаш жънеше пшеница, и този път той се уви около гърдите на Шон под вдигнатата му ръка. Проряза ризата му като бръснач, платът падна и оголи дълъг червен белег през ребрата и на гърба му.

— На ти още!

Отново вдигна камшика, но като застана с вдигната назад ръка и тялото му загуби равновесие, разбра, че е съркал. Шон вече не се държеше за белега от камшика, беше застанал с отпуснати ръце и свити юмруци. Краищата на веждите му бяха повдигнати, което придаваше катанинска ярост на лицето му. Беше побледнял, с изпънати настриани устни и оголени зъби. Очите му, вече не сини, а изгарящо черни, се бяха вперили в Уейтовите.

„Той ми се нахвърля“ — изненадата на Уейт забави рефлексите му и не успя да стовари камшика, преди Шон да го нападне. Удари го, стъпил здраво на двета си крака, като вложи цялата тежест на тялото си в удара с юмрук право в средата на открилите се гърди на Уейт.

Дъхът му спря, силата му го напусна и бащата се олюя и свлече на бюрото. Камшикът изпадна от ръката му и Шон тръгна към него. Уейт имаше усещането, че е бърмбар, попаднал в чиния с петmez, зрението и мисълта му работеха, но почти не можеше да помръдне. Видя, че синът му направи три бързи крачки напред, видя дясната му ръка, насочена напред като заредена карабина, видя я как идва към безпомощното му лице.

В този момент, докато тялото му бавно се придвижваше, а мозъкът му функционираше със светкавична бързина, пердетата на родителската слепота паднаха от очите му и той осъзна, че се бие с мъж, който не му отстъпва по сила и височина и който го превъзхожда по бързина. Единственото му преимущество бе опитът, натрупан в продължение на четиридесет години свади.

Шон нанесе удара си, той беше силен като първия и Уейт знаеше, че няма да го понесе, ако е в лицето му — въпреки това не можеше да отскочи, за да го избегне. Сви брадата си към гърдите и пое юмрука с темето си. Просна се на бюрото, но в момента, в който падна, чу как изхрущяха счупените пръсти на Шон.

Уейт с мъка се изправи на краката си, като се подпираше на бюрото и гледаше сина си. Шон се бе свил от болка, притиснал счупените пръсти в корема си. Уейт се закрепи на краката си, започна дълбоко да вдишва и издишва и усети, че силите му се връщат.

— Добре — каза той, — щом като искаш да се бием — ще се бием.

Започна да заобикаля бюрото, като се движеше бавно, с ръце, готови за бой, без да подценява повече противника си.

— Ще те спукам от бой — заяви Уейт.

Шон се поизправи и го изгледа. На лицето му сега имаше и болка, и гняв. Нещо жегна башата, когато ги видя.

Той може да се бие и осакатен. Я да видим сега как ще му се отрази един бой! Вътрешно зарадван, Уейт се придвижваше към сина си, наблюдавайки лявата му ръка, без да обръща внимание на дясната, защото знаеше колко боли тя. Знаеше, че няма мъж, който да може да я използува в това й състояние.

Изхвърли премерено лявата си ръка, като се опита да хване Шон. Но той отскочи настрана и я избегна. Уейт съвсем се беше открил за дясното кроше на Шон, неговата строшена дясна ръка, тази, която той не би могъл да използва — и синът му я стовари с всичката си сила в лицето му.

В мозъка му избухнаха ярки светлини, последвани от мрак, той се завъртя настрани, строполи се на леопардовата кожа и се изпързала на нея, докато се навря в камината. Тогава в мрака той усети ръцете на Шон и чу гласа му.

— Тате, о, боже господи, тате! Добре ли си?

Мракът малко се разсия и той видя лицето на Шон, в което вече нямаше гняв, а тревога, граничеща с паника.

— Тате, о, боже мой! Моля те, тате.

Уейт се опита да седне, но не успя. Трябваше Шон да му помогне. Коленичи до Уейт и го хвана, като безпомощно опипваше лицето му, опитвайки се да вдигне косата от челото му, оправяйки разчорлената му брада.

— Съжалявам, тате, наистина съжалявам. Позволи ми да ти помогна да седнеш.

Бащата седна на стола и започна да масажира челюстта си. Шон се въртеше около него, забравил за ръката си.

— Ама какво направи ти — искаш да ме убиеш ли? — попита плачевно Уейт.

— Не исках. Просто загубих самообладание.

— Забелязах, поне това успях да забележа.

— Тате, относно Гари. Нали нищо няма да му казваш?

Уейт свали ръката от лицето си и го изгледа.

— Ще направим един пазарлък с теб — каза той. — Няма да закачам Гари, ако ми обещаеш две неща. Първо, повече никога да не ме лъжеш.

Шон припряно кимна.

— Второ, ако някой някога вдигне камшик срещу теб, ще ми се закълнеш, че ще получи същото, което получих аз.

Шон понечи да се усмихне и баща му продължи сърдито:

— А сега да видим ръката ти.

Той я подаде и Уейт я прегледа, като раздвижи всеки пръст. Шон се мръщеше.

— Боли ли?

„И той ме удари с такава ръка. Милостиви боже, отгледал съм звяр.“

— Малко. — Лицето му отново беше побеляло.

— Здравата е пострадала — каза Уейт. — Я по-добре тръгвай за града да я види доктор Ван.

Момчето се запъти към вратата.

— Почакай.

Шон спря и Уейт се надигна от стола.

— Ще дойда с теб.

— Няма нужда, тате, почивай си.

Не обърна внимание на думите му и тръгна към него.

— Ама наистина, тате. Сам ще се оправя.

— Идвам с теб — каза рязко Уейт. После много меко, почти недоловимо, добави: — Искам да дойда, дявол да го вземе!

Вдигна ръка, сякаш да прегърне Шон през раменете, но преди да го докосне, я отпусна и те заедно излязоха в коридора.

15

На другия ден на обяд, с два пръста в шини, Шон боравеше несръчно с ножа, но апетитът му не беше намалял. Както беше правилно и подобаваше, той не взимаше участие в разговора, с изключение на редките случаи, когато към него отправяха някакви забележки.

Но се вслушваше, като дъвчеше равномерно и местеше погледа си от един на друг от говорещите. Двамата с Гари седяха на края на масата, докато гостите бяха заети места си в йерархически ред около Уейт.

От дясната му страна беше Стивън Еразмус, срещу него — Тим Хоуп-Браун, не по-малко богат, но с десет години по-млад, следваха Гюнтер Нивенхюизен, Сам Тингъл и Саймън Русо. Сборът от тях показваше, че на масата на Уейт Кортни седят около сто хиляди акра земя и половин милион лири стерлинги. Това бяха кафяви хора — с кафяво облекло, кафяви ботуши и големи кафяви, възлести ръце. Лицата им бяха кафяви и обрулени и сега, когато обедът вече беше към края си, обичайната им резервираност ги бе напуснала и те бяха склонни да говорят едновременно и да се потят обилно. Това не бе вследствие единствено на десетината бутилки хубаво кейптаунско мозелско вино, което Уейт беше отпуснал, нито на огромното количество храна, която изядоха — тук имаше и друго, предчувствуието, че нещо ще се случи.

— Уейт, може ли да кажа на слугите да разчистят? — попита Ада от края на масата.

— Да, скъпа, благодаря ти. Ако обичаш, кажи да поднесат тук кафето.

Той се изправи и извади от салонния буфет кутия пури, като я поднесе на всеки гост. Когато краищата им бяха отрязани и върховете им запалени, всички се отпуснаха на столовете си с пълна чаша в ръка и чашка кафе пред всекиго. Ада се измъкна от стаята, а Уейт се изкашля, за да въдвори тишина.

— Господа. — Всички се втренчиха в него. — Миналият вторник говорих два часа с губернатора. Обсъждахме последните събития отвъд Тугела.

Уейт вдигна чашата си и отпи. След това продължи:

— Преди две седмици британският представител и управляващ банту стана на кралството Зулу бе отзован. „Отзован“ може би не е точната дума — кралят предложил да го овъргалят в мед и да го вържат за мравуняк, предложение, което представителят на Нейно Британско Величество възпитано отклонил. Малко след това си събрал багажа и духнал към границата.

Понесе се лека вълна смях.

— От този момент Кетчуайо събра всичките си стада, които пасяха в близост до Тугела и ги подкара на север, заповядал е лов на биволи, за който е решил, че ще му трябват всичките му воини — двадесет хиляди копия. Този лов трябва да се състои по бреговете на Тугела, където за последен път е бил видян бивол преди десет години.

— Отпи от чашата си, като не сваляше поглед от лицата им. — Освен това е наредил всички ранени животни да бъдат преследвани отвъд границата.

Тогава от масата се чуха въздишки и мърморене. Всичките знаеха, че това е традиционното обявяване на война от страна на зулусите.

— Ей, приятелю, какво ще правим? Да седим и да чакаме да дойдат и да ни подпалят домовете ли?

Еразмус се протегна напред, вперил очи в Уейт.

— Сър Бартъл Фриър се е срещнал с пълководците на Кетчуайо преди седмица. Дал им е ултиматум. До единадесети януари трябва да разпуснат войните и да върнат обратно в Зулуленд британския представител. В случай, че Кетчуайо пренебрегне ултиматума, лорд Челмсфорд ще изпрати наказателна колона от редовна войска и жандармерия. Тя трябва да се сформира сега и ще напусне Питърмарицбург през следващите десет дни. Трябва да пресече Тугела при Роркес Дрифт и да нападне войните, преди да са се разпръснали. Целта е да се премахне тази постоянна заплаха за нашата граница и да се сломи завинаги военната мощ на зулуската нация.

— Крайно време е — каза Еразмус.

— Негово Превъзходителство ме произведе полковник и ми нареди да сформирам дружина от района на Лейдибург. Обещах му, че ще сме най-малко четиридесет мъже в пълно въоръжение, на коне и с провизии и ще имаме готовност да се присъединим към Челмсфорд при Тугела. Ако няма възражения от ваша страна, произвеждам ви капитани и знам, че мога да разчитам на вас, за да изпълня обещанието, което съм дал на Негово Превъзходителство.

Внезапно Уейт заряза надутия си тон и им се ухили.

— Вие сами ще си приберете печалбата. Както обикновено, в добитък.

— Докъде на север са стигнали стадата на Кетчуайо? — попита Тим Хоуп-Браун.

— Гарантирам, че не са кой знае колко надалеч — изкикоти се Стивън Еразмус.

— Вдигам тост — каза Саймън Русо, като скочи и вдигна чашата си. — Вдигам тост за кралицата, лорд Челмсфорд и кралските стада на Зулуленд.

Всички станаха и вдигнаха чаши, после изведнъж изпитали неловкост от цялата показност, седнаха, закашляха се и зашариха по пода с краката си.

— Добре — каза Уейт, — да се заемем с подробностите. Стив, ти идваш заедно с двамата си големи синове?

— Да, тримата и брат ми със сина си. Пиши ни пет, Еразмус.

— Добре. Гюнтер, ами ти?

Заеха се с предварителната подготовка. Записваха се мъже, коне и фургони, на всеки капитан се възлагаше серия от задачи. Часовете, преди гостите да напуснат Теунис Краал, се изнизаха във въпроси, отговори и доводи. Заминаха си вкупом, яздейки с отпуснати крака, придвижвайки се по отсрещния склон по пътя за Лейдибург. Уейт и синовете му стояха на прага на къщата и ги гледаха как си отиват.

— Татко... — Гари се опита предпазливо да привлече вниманието на баща си.

— Да, момчето ми?

Уейт продължаваше да наблюдава групата. Стив Еразмус се завъртя на седлото си и помаха с шапката си, той му отговори.

— Татко, защо трябва да се бием с тях? Ако губернаторът изпрати някого просто да преговаря с тях, тогава няма да има нужда да

се бием.

Баща му го погледна леко намръщен.

— Гари, заслужава си да се биеш за всичко, което е хубаво да имаш. Кетчуайо е събрал двадесет хиляди копия, за да ни отнеме Теунис Краал. Мисля, че си заслужава да се бием за него, нали, Шон?

— И още как — кимна въодушевено той.

— А не можем ли просто да сключим примирие с тях? — продължаваше да настоява Гари.

— Още едно кръстче на къс хартия — каза Уейт с горчиво презрение. — Едно такова бяха намерили на тялото на Пайът Ритрийф — дяволски добра работа му беше свършило.

Върна се в къщата, последван от синовете си. Отпусна се в едно кресло, изпъна краката си и се усмихна на Ада.

— Дяволски хубав обед, скъпа. — Кръстоса ръце на корема си, оригна се и моментално се сконфузи. — Извинявай — без да искам.

Ада наведе глава над ръкоделието си, за да скрие усмивката си.

— През следващите няколко дни ни чака много работа. — Той се обърна към синовете си. — Ще вземем един фургон, теглен от мулета, и по два коня за всеки. А колкото до въоръжението...

— Ама, татко, не може ли просто...? — отново започна Гари.

— Млъкни — сряза го той и Гари съкрушен се отпусна на един стол.

— Аз си мислех нещо — обади се Шон.

— Сега пък и ти започваш — изръмжа баща му. — По дяволите, това е твоят шанс да си извоюаш собствен добитък и...

— Точно това си мислех. Всички ще се сдобият с повече добитък, отколкото ще им трябва. Цената му много ще спадне.

— Отначало ще е така — съгласи се Уейт, — но след година-две отново ще се покачи.

— А няма ли да е по-добре, ако разпродадем сега добитък? Да продадем всичко, освен биковете и кравите за разплод. След войната ще можем да си ги върнем на половин цена.

За миг Уейт се стъписа, после лицето му бавно доби друго изражение.

— Боже господи, никога не ми беше хрумвало.

— Освен това, татко — потриваше ентузиазирано ръце Шон, — ще ни трябва още земя. Когато прекараме стадата обратно през Тугела,

няма да има достатъчно паша. Господин Пай има ипотеки за Маунт Синай и Махобас Клооф. Не можем ли да ги наемем от него за дългосрочно ползуване, преди всички да са започнали да търсят пасбища?

— Докато работата опре до това, ни чакат още много задачи — каза тихо Уейт, — а сега наистина трябва да се хващаме за работа.

Той порови из джобовете си, намери лулата си и докато я пълнеше с тютюн, гледаше Шон. Опита се, но не успя да прикрие колко се гордее със сина си.

— Ако продължаваш да разсъждаваш все така, един ден ще станеш богат човек.

Уейт не би могъл да знае колко вярно щеше да се окаже предсказанието му — все още беше далеч времето, когато Шон можеше да заложи Теунис Краал на игралната маса и да се засмее, когато го загуби.

Дружината потегляше навръх Нова година. Празнуваše се по два повода: „Добре дошла хиляда осемстотин седемдесет и девета година“ и „Господ да дава сила на въоръжената кавалерия на Лейдибург“. Целият окръг се беше събрал в града за барбекю и танците на площада. Пиршество за воините — смях, танци и песни, после строяване и ходом марш на война.

Шон и Гари пристигнаха рано. Ада и Уейт трябваше да ги последват следобед. Беше един от летните слънчеви дни на Натал, пълно безветрие и никакви облаци, такъв ден, в който прахолякът, вдигнат от някой фургон, оставаше като облаче във въздуха дълго време. Пресякоха Бабуун Строом. От другия хребет хвърлиха поглед към града и видяха облаци прахоляк по всички пътища, водещи към Лейдибург.

— Я виж, виж, кой идва! — Шон присви очи от слънцето и се загледа в пътя на север. — Трябва да е фургонът на Еразмус. Карл сигурно е с тях. Фургоните бяха наредени като мъниста на конец.

— Ето ги Петерсенови — каза Гари, — или Нивенхюизенови.

— Хайде — извика Шон и плесна коня по врата с края на юздата. Препуснаха надолу по пътя. Конете, които яздеха, бяха големи, лъскави животни с гриви, подрязани като на английските ловни коне.

Подминаха един фургон. На капрата до майка си седяха две момичета, сестрите Петерсен. Денис Петерсен и баща му яздеха пред фургона.

Шон профуча с вик покрай фургона, момичетата се засмяха и извикаха нещо в отговор, който се загуби във вихрушката.

— Давай, Денис — изръмжа той, докато изпреварваше конниците. Конят на Денис се дръпна, после се втурна подир неговия. Гари ги последва.

Стигнаха кръстовището, прилепнали към вратовете на конете, опъвайки юзди като жокеи. Фургонът на Еразмус трополеше надолу, за да се срещне с тях.

— Карл — извика Шон, като опъна юздите на коня си така, че да се изправи на стремената. — Карл, хайде, приятелю, дръж Кетчуайо!

Влязоха вкупом в Лейдибург. Бяха се зачервили и се смееха, възбудени от предстоящите танци.

Градчето беше претъпкано с народ, улиците му — задръстени с фургони, коне, мъже, жени, момичета, кучета и слуги.

— Трябва да се отбия в магазина на Пай — каза Карл. — Ела с мен. Няма да се бавим.

Вързаха конете си и влязоха в магазина, Шон, Денис и Карл крачеха шумно и говореха високо. Бяха мъже, едри, загорели от слънцето, кокалести мъже, с яки мускули от усилена работа, но още не наясно с факта, че са мъже. Затова, крачи с наперена походка, смей се пресилено, псувај, когато татко не чува, и никой няма да разбере несигурността ти!

— Какво смяташ да купиш, Карл?

— Ботуши.

— Ще ти отнеме много време — ще трябва да ги премериш. Ще изтървем веселбата.

— Тя ще започне след два часа — възрази Карл. — Почакайте ме, момчета.

Докато Карл, седнал на тезгяха, мереше ботуши на големите си крака, Шон започна да рови из купищата стока, струпана в магазина на Пай. Имаше връзки, дръжки за мотики, одеяла, тенекиени кутии захар, сол и брашно, полици, отрупани с бакалски стоки и дрехи, от покрива висяха петромаксови лампи и седла и всичко това беше промито от особената миризма на магазин за всичко: нещо средно между парафин, сапун и нови дрехи, гъльби в клетка, железни магнити. Краката на Шон го отведоха при стойката с карабините на отсрещната стена на магазина. Той свали една карабина „Лий Менфорд“ и я изпробва, погали дървения приклад с пръстите си, премери я на ръце, за да опита баланса ѝ и след това я окачи на рамото.

— Здравей, Шон.

Ритуалът му бе прекъснат и той погледна по посока на срамежливия глас.

— А, та това е ягодовият пай — каза усмихнато. — Как върви училището.

— Напуснах го миналия срок.

Одри Пай носеше цветовете на семейството си, но с една едва доловима разлика — вместо с цвят на морков, косата ѝ беше с окраската на патинирана мед, тук-там с по-светли проблясъци. Не беше хубаво момиче, лицето ѝ бе твърде широко, но имаше кожа, която рядко се срещаше в съчетание с червеникава коса — кадифена без никакви лунички.

— Шон, ще купуваш ли нещо?

Шон оставил пушката на мястото ѝ.

— Просто разглеждам. Ти сега в магазина ли работиш?

— Да.

Тя наведе очи пред опипващия поглед на Шон. Беше минала цяла година от последната им среща. Много неща можеха да се променят за една година, това, което изпъваше блузата ѝ доказваше, че вече не е дете. Шон го огледа с оценяващ поглед. Тя вдигна очи и улови погледа му, млечнобялата ѝ кожа поруменя. Бързо се обрна към таблите с плодове.

— Искаш ли една праскова?

— Благодаря — каза Шон и взе една.

— Как е Ана? — попита Одри.

— Защо ме питаш? — намръщи се той.

— Е, ами нали си ѝ гадже, не е ли така?

— Кой ти каза това? — Намръщи се още повече.

— Всички го знаят.

— Е, всички бъркат. — Подразни се от намека, че е едно от притежанията на Ана. — Не съм ничие гадже.

Одри помълча известно време, после каза:

— Предполагам, че Ана ще бъде довечера на танците?

— Много е вероятно. — Шон отхапа от мъхестата златиста праскова и се загледа в нея. — Ти ще дойдеш ли, ягодов пай?

— Не — въздъхна Одри. — Татко не ме пуска.

На колко ли години е? Шон бързо пресметна, три години е по-малка от него. Значи на шестнадесет. Изведнъж му стана криво, че тя няма да бъде на танците.

— Жалко — каза той. — Щяхме да се позабавляваме.

С това „щяхме“ отново я смущи.

Тя каза първото, което ѝ мина през ума:

— Харесва ли ти прасковата.

— Хммм.

— От нашата овощна градина е.

— Мисля, че я познах по аромата.

Шон се ухили и момичето се засмя. Устата ѝ беше широка и изразяваше дружелюбност, когато се смееше.

— Зная, че имаше навика да ги крадеш. И татко знаеше, че ти го правиш. Даже казваше, че ще постави капан за хора в онази дупка в живия плет.

— Не знаех, че я е открил — всеки път я покривахме.

— О, да — увери го Одри, — знаехме през цялото време. Тя още е там. Някои нощи, когато не мога да спя, прескачам навън през прозореца и отивам в градината, минавам през дупката и влизам в планацията с австралийски акации. Там е толкова тъмно и тихо нощем — страшничко е, но ми харесва.

— Знаеш ли какво — каза замислено Шон. — Ако довечера не можеш да заспиш и слезеш при живия плет в десет часа, може би ще ме хванеш как крада праскови.

Изминаха няколко секунди, докато схване какво ѝ казва. После лицето ѝ отново се обагри, тя се опита да каже нещо, но не можа. Завъртя се с развяна пола и се втурна между рафтовете. Той отхапа останалото от прасковата и хвърли костилката на земята. Усмихвайки се, се присъедини към останалите.

— Карл, по дяволите, колко още ще се мотаеш?

Над петдесет фургона бяха разположени около площада, но центърът му беше празен. В него горяха огнищата за барбекю, пламъците вече намаляваха, за да се получи жарава. Близо до огньовете имаше два реда набързо скованi маси, на които жените режеха месо и boerwors, мажеха масло върху филии хляб, подреждаха буркани с туршии, трупаха храната на подноси и разведряваха вечерта с гласовете и смеха си.

На едно равно място беше опънат голям навес от антилопски кожи и на всеки ъгъл висеше фенер на стълб. Оркестърът се настройваше със скрибуцането на цигулките и преждевременната астма на единствената концертина.

Мъжете се събираха на групички между фургоните или приклъкваха при огнищата за барбекю, тук-там някоя кана за миг обръщаща дъно към небето.

— Не искам да ти се бъркам, Уейт — Петерсен се приближи към мястото, където беше Уейт с капитаните си, — но виждам, че си сложил Денис в отряда на Гюнтер.

— Точно така.

Уейт му подаде каната и Петерсен я взе, като избърса ръба ѝ с ръкава си.

— Нямам нищо против теб, Гюнтер — усмихна се той на Гюнтер Нивенхюизен. — Но би ми било много по-драго, ако Денис беше в един отряд с мен. Наглеждай го, нали разбираш.

Всички погледнаха Уейт, за да чуят какво ще каже.

— Няма момче, което да е в един отряд с баща си. Нарочно направихме така. Извинявай, Дейв.

— Защо?

Уейт Кортни извърна глава и огледа фургоните под огненото слънце, залязващо зад стръмния склон.

— Дейв, не отиваме на лов за антилопи. Може да се наложи да взимаш решения и ще ти бъде по-лесно, ако не се отнасят за сина ти.

Чу се одобрително мърморене и Стив Еразмус извади лулата си и се изплю в огъня.

— Има някои неща, които един мъж не бива да вижда. Твърде трудно би ги забравил. Не би трябвало да вижда как синът му убива човек за пръв път, нито как синът му загива.

Всички мълчаха, разбрали тази истина. По-рано не бяха обсъждали този въпрос, защото мъжът се размеква от твърде много приказки, но те познаваха смъртта и разбраха думите на Стив. Един по един обърнаха глави и се загледаха към площада, където от другата страна на огньовете се бяха събрали младите. Денис Петерсен каза нещо, но младежите не можаха да го чуят и другарите му се разсмяха.

— За да може да живее, мъжът трябва да убива понякога — каза Уйт, — но когато го прави като млад, губи нещо... уважение към живота, той става евтин за него. Така е и с жените, един мъж никога не бива да има първата си жена в живота, докато не е разбрал смисъла на това. Иначе и то става за него нещо твърде евтино.

— Първата ми беше, когато бях на петнадесет години — каза Тим Хоуп-Браун. — Не бих казал, че от това са ми станали по-евтини, в действителност даже ми се виждат дяволски скъпи.

Боботенето на Уйт отключи бурен смях.

— Шон, знам, че твоят старец ти плаща по една лира на седмица, ама ние какво да правим, а? — възрази Денис. — Ние не сме милионери.

— Добре де — съгласи се Шон, — по пет шилинга в кюпа. Спечелилият прибира всичко.

— По пет шилинга е разумно — прецени Карл, — но нека да изясним правилата, за да не се получат недоразумения.

— Само убити, ранените не се броят — каза Шон.

— И трябва да има свидетел — настоя Фрики ван Есен.

Той беше по-възрастен от останалите, очите му вече бяха леко кървяси, защото се бе включил във вечерния запой.

— Добре, значи само при убит зулус, и то пред свидетели. Който набере най-много, прибира цялата печалба. — Шон ги изгледа, очаквайки съгласието им. Брат му се навърташе малко по-назад. — Гари ще е банката. Хайде, Гари, дай си шапката.

Всички пуснаха парите в шапката и той ги преброя.

— Две лири — от всички нас осем човека. Това е точната сума.

— Брей, който спечели, ще може да си купи собствена ферма.
Всички се разсмяха.

— В дисагите на седлото си имам скрити две бутилки — каза Фрики. — Хайде да се почерпим.

Стрелките на часовника на църковната кула показваха десет без четвърт. Луната беше обкръжена от облаци с посребрени ръбове и нощта бе станала прохладна. От готварските огньове към танцуващите се носеше пара, с ароматен дъх на месо, стържеха цигулки, концертина с виене отмерваше такта, танцуващите подскачаха, зяпачите пляскаха с ръце в такт и ги окуражаваха. Някой юнашки подвижкаше като зулус в трескавия ритъм на движенията и веселбата. Нека смехът да заглуши тиктакането на минутите, да спре часа, да направи засада на изгрева!

— Шон, къде отиваш?

— Веднага се връщам.

— Ама къде отиваш?

— Ана, ама наистина ли искаш да ти кажа, наистина ли искаш да знаеш?

— О, разбирам. Не се бави. Ще те чакам при оркестъра.

— Танцурай с Карл.

— Не. Ще те чакам, Шон. Моля те, не се бави. Толкова малко време ни остава.

Шон се промъкна през кръга от фургони и като се придържаше в сянката на дърветата покрай тротоара, заобиколи магазина на Пай и изтича надолу по алеята, прескочи канавката и оградата от бодлива тел. Както тя му бе казала, в плантацията беше тъмно и тихо, шумоляха изсъхнали листа, едно клонче се счупи под крака му. Нещо притича в тъмното, шумолене на малки крака. Стомахът му се сви — пусти нерви, беше само един заек. Стигна живия плет и потърси дупката, пропусна я и се върна, откри я и хайде през нея в овошната градина. Облегна се на стената от растителност и зачака. Сега дърветата бяха лунно сиви, а в основата си черни. Зад тях виждаше покрива на къщата. Знаеше, че тя естествено ще дойде. Той беше ѝ казал да дойде.

Часовникът на църквата отброя часа, а малко по-късно с единичен звън — четвъртината час. Вече го хвана яд. Дяволите да я вземат! Мина през градината, като внимателно се придържаше в сянката на дърветата. Един от страничните прозорци светеше, той

виждаше жълт квадрат светлина на ливадата. Внимателно заобиколи къщата.

Тя беше на прозореца с лампа зад гърба си. Лицето ѝ не се виждаше, но светлината на лампата обрамчваше косата ѝ в ореол с бакърен цвят. Както се бе надвесила над перваза, в позата ѝ имаше някакъв копнеж. Той виждаше очертанието на раменете ѝ през бялата материя на леката ѝ рокля.

Шон изсвири тихо и тя се стресна. Вгледа се за няколко секунди в тъмното, после поклати глава наляво и надясно бавно и със съжаление. Дръпна пердетата и Шон видя през тях как сянката ѝ се отдалечава. Лампата угасна.

Шон прекоси назад овошната градина и плантацията. Трепереше от яд. По алеята чу музиката от площада и ускори крачка. Зави иззад ъгъла и видя светлините и танцуващите.

— Загубена малка глупачка — каза той на глас, все още е яд, но и още нещо. Умиление? Уважение?

— Къде беше? Чакам те цял час — каза Ана собственически.

— Дотам и обратно, за да видя колко е далеч.

— Колко смешно. Шон Кортни, къде си бил?

— Искаш ли да танцуваме?

— Не.

— Добре тогава, няма да танцуваме.

Карл и няколко други младежи стояха при готварските огньове. Той тръгна към тях.

— Шон, Шон, извинявай — каза Ана. — Много ми се танцува, моля те.

Танцуваха, побутвани от други двойки, но и двамата мълчаха, докато музикантите не спряха, за да избършат потта от челата си и да наквасят гърлата си.

— Шон, имам нещо за теб.

— Какво?

— Ела, ще ти покажа.

Изведе го от светлото през фургоните и спря при купчината седла и одеяла. Коленичи, разгъна едно одеяло и се изправи с палто в ръце.

— Уших го за теб. Надявам се да ти хареса.

Шон го пое от ръцете ѝ. Беше от овчи кожа, дъбени и загладени, съшити с обич, а вътрешната козина беше избелена до снежнобяло.

— Много е красиво. — Оцени вложения в него труд. Почувствува се виновен, подаръците винаги предизвикваха у него чувство на вина. — Много съм ти благодарен.

— Премери го, Шон.

Беше топло, прибрано в кръста, достатъчно свободно в раменете, подчертаваше значителната им ширина и якост. Ана стоеше до него и оправяше яката.

— Много добре ти стои — доволно каза тя.

Той я целуна и настроението се промени. Тя го прегърна здраво през врата.

— О, Шон, така не ми се иска да заминеш.

— Хайде да се сбогуваме както трябва.

— Къде?

— В моя фургон.

— Ами родителите ти?

— Върнаха се във фермата. Татко ще дойде сутринта. С Гари ще спим тук.

— Не, Шон, има прекалено много хора. Не може.

— Ти не искаш — прошепна Шон. — Жалко, защото може да ни е за последен път.

— Какво искаш да кажеш?

Тя изведнъж застинава и се смали в прегръдките му.

— Утре заминавам. Нали знаеш какво може да се случи?

— Не. Не говори така. Дори не го помисляй.

— Но е истина.

— Не, Шон, недей. Моля те, недей.

Усмихна се в тъмното. Ах, колко просто беше всичко.

— Хайде да отидем в моя фургон — каза той и я хвана за ръката.

Закуска в мрака, огньове около площада, тихи гласове, мъже със съпругите си, прегръщащи за сбогом малките си деца. Конете се оседлават, карабините се прибират в калъфите, отзад се поставят навити одеяла, четири фургона се придвижват в центъра на площада мулетата са в коловозите.

— Татко трябва да се появи всеки момент. Вече е почти пет часа — каза Гари.

— Да, всички го чакат — съгласи се Шон. Беше се свил под тежестта на патрондаша през рамото му.

— Господин Нивенхюизен ми каза да бъда кочияш на един от фургоните.

— Зная. Ще се справиш ли?

— Мисля, че да.

Приближи се Джейн Петерсен.

— Здрави, Джейн. Брат ти готов ли е вече?

— Почти. Оседлава коня.

Тя застана пред Шон и срамежливо му подаде лента от зелена и жълта коприна.

— Шон, направих кокарда за шапката ти.

— Благодаря ти, Джейн. Ще ми я поставиш ли?

Тя я забоде на периферията на шапката. Шон я пое от ръцете ѝ и я килна юнашки на главата си.

— Сега приличам на генерал — каза той и тя се засмя. — Ами, Джейн, какво ще кажеш за една целувка за довиждане?

— Ужасен си — каза малката Джейн и бързо се отдалечи, почервяняла.

„Не е чак толкова малка“ — помисли си той. Толкова много бяха, че да се чудиш от коя да започнеш.

— Ето го татко — обади се Гари, когато Уйт Кортни навлезе в площада яхнал кон.

— Хайде — каза Шон и развърза коня си.

От всички страни прииждаха мъже, повели конете си.

— До скоро — каза Гари и закуца към един от чакащите фургони с мулета.

Уейт поведе колоната. Четири отряда по петнадесет мъже в колона по двама, последвани от четири фургона, след тях резервните коне, водени от чернокожи слуги.

Пресякоха площада през остатъците от снощното пируване и навлязоха в главната улица. Жените мълчаливо наблюдаваха, застинали неподвижно, заобиколени от децата. И преди бяха виждали мъжете си да тръгват на поход срещу племената, те не се радваха, защото бяха познали пътищата на смъртта и бяха научили, че гробищата не носят слава.

Ана махна на Шон. Той не я видя, защото конят му бе немирен и я бе подминал, преди да го обуздае. Тя отпусна ръка и се загледа след него. Беше облечен с новото кожухче.

Шон видя бакърения проблясък и бързата въздушна целувка от прозореца на горния етаж на магазина на Пай. Видя я, защото я търсеше. Това успокои наранената му гордост и той се усмихна и размаха шапка.

Ето че излязоха от града и най-сетне дори малките момчета и кучета, които подтичваха покрай тях, изостанаха и колоната се понесе в тръс по пътя към Зулуленд.

Слънцето изгря и изсуши росата. Копитата вдигаха прах, който се понесе над пътя. Редът в колоната се наруши, мъжете пришпорваха напред или изоставаха, за да яздят с приятелите си. Носеха се на групички, говореха безгрижно и весело, сякаш бяха тръгнали на еднодневен лов. Всеки се беше облякъл, както бе считал, че ще е най-подходящо. Стив Еразмус с костюма си за черква бе най-официално облеченият. Всички имаха само един униформен елемент — зелено-жълтата кокарда. Въпреки това дори и при нея имаше признания на индивидуален вкус: някои я носеха на шапките си, други — на ръкавите си, а трети — на гърдите си. Бяха фермери, а не войници, но кальфите на кабините им бяха износени от употреба, носеха патрондашите си непринудено, дървените приклади на пушките им бяха лъснали от галещите ги ръце.

Рано следобед стигнаха Тугела.

— Боже господи, вижте! — иззвири с уста Шон. — Досега не бях виждал толкова много хора на едно място.

— Казват, че са четири хиляди — обади се Карл. — Зная, че са четири хиляди. — Огледа бивака. — Но не знаех, че четири хиляди са толкова много народ.

Колоната се спускаше по последния склон на Роркес Дрифт. В това място реката беше кално кафява и широка, като се къдреше в плитчините на брода. Бреговете й бяха ниски и тревисти, като на отсамния имаше групичка къщи с каменни стени. В радиус на половин километър от тях лагеруваше армията на лорд Челмсфорд. Палатките бяха опънати в безукорни редици една зад друга, конете бяха завързани между тях. Фургоните — най-малко петстотин — бяха разположени покрай реката, и целият район гъмжеше от хора.

Лейдибургските конни стрелци, внушителна дружина, изпълваща пътя зад своя полковник, се спуснаха до границата на лагера и бяха спрени от един сержант в мундир и пушка с щик.

— И кои сте вие, смея да попитам?

— Полковник Кортни с отряд Лейдибургски конни стрелци.

— Какво, какво? Не можах да го чуя.

Уйт Кортни се изправи на стремената и се обърна с лице към хората си.

— Тихо, господа. Не може да говорим всички вкупом.

Боботенето зад него утихна и сега сержантът можа да го чуе.

— Ох! Моля да ме извините, сър. Ще повикам адютанта.

Адютантът бе аристократ и джентълмен. Дойде и ги огледа.

— Полковник Кортни? — В гласа му се прокрадна нотка на недоумение.

— Здравейте — каза Уйт с дружелюбна усмивка. — Надявам се, че не сме закъснели за забавата.

— Не, мисля, че не сте. — Очите на офицера се впериха в Стив Еразмус.

Стив вежливо повдигна шапката си.

— More, Menper.

Патрондашите въобще не се връзваха с черния редингот, върху който бяха кръстосани. Офицерът отклони погледа си от него.

— Имате си палатки, нали, полковник?

— Имаме всичко, което ни трябва.

— Ще наредя на сержанта да ви покаже къде да разложите лагера си.

— Благодаря — каза Уейт.

Офицерът се обърна към сержанта. Толкова се обърка, че даже го хвани под ръка.

— Настанете ги по-далече. От другата страна на инженерния отряд — прошепна уплашено. — Ако генералът види тази тълпа... — Той потрепери, но с изискан маниер.

— More, Menper.

— Добро утро, сър.

Гарик усети първо миризмата. Тя привлече вниманието му и той започна да се измъква от унеса си. При него тези завръщания в реалността винаги се приджуряваха от замаяност и изостряне на сетивата. Цветовете бяха ярки, кожата, вкусът и обонянието — твърде чувствителни.

Лежеше на сламеник. Слънцето светеше ярко, но той беше на сянка. Лежеше на верандата на каменната болница над Роркес Дрифт. Замисли се за миризмата, която го бе върнала в реалността. Бе някакво съчетание от разруха, пот и сух тор, миризма на изкоремени вътрешности и съсираваща се кръв.

Определи, че това е миризмата на смъртта. Тогава погледът му се избистри и той видя мъртвите. Бяха струпани покрай стената на двора, където ги беше застигнал кръстосаният огън, труповете бяха разхвърлени между сградите и погребалните взводове ги товареха на фургоните. Тела лежаха по склона към реката, във водата и на отсрещния бряг. Сред тях имаше и мъртви зулуси, около които се въргаляха оръжията и щитовете им. Бяха стотици, помисли си Гарик с изумление. Не, хиляди бяха!

Тогава усети, че миризмите са две, но и двете бяха на смъртта. Едната идваше от черните трупове с подути от слънцето кореми, а другата — от собственото му тяло и от телата на хората около него, същата миризма на болка и разлагаша се плът, но смесена с тежкия дъх на дезинфектант. Смърт, облечена в антисептичен разтвор — също като нечистоплътно момиче, което се опитва да скрие неприятната си миризма.

Гарик огледа хората около себе си. Лежаха в дълга редица по цялата тераса, всеки на своя сламеник. Някои умираха, а мнозина бяха живи, но превръзките на всички бяха просмукани с кръв и йод. Огледа собственото си тяло. Лявата му ръка беше привързана към голите му гърди и той усети как болката започва да пулсира, бавно и равномерно като погребален барабан. Главата му бе цялата бинтована. „Ранен съм — отново се учуди той. — Как? По какъв начин?“

— Ей, образ, ти се върна при нас — чу се приветлив глас, който говореше на диалект. — Бяхме решили, че окончателно си превъртял.

Обърна глава и погледна говорещия, беше дребен мъж с маймунска физиономия в бархетни долни гащи и увит в превързки като мумия.

— Докторът каза, че си изпаднал в шок, но ще излезеш от него.
— Дребният мъж повиши глас: — Ей, докторе, нашият герой дойде на себе си.

Лекарят дойде бързо, имаше изморен вид, тъмни сенки под очите, състарен от прекомерна работа.

— Ще се оправиш — каза той, след като го опира и понатисна тук-там. — Сега почивай. Утре ще те изпратят у дома.

Той отмина, защото имаше много ранени, но после се спря и хвърли поглед назад. Усмихна се за миг на Гарик.

— Съмнявам се, че това ще облекчи болката ти, но да знаеш, че си представен за награждаване с орден „Кръстът на Виктория“. Вчера генералът го одобри. Мисля, че ще го получиш.

Загледа се в лекаря, докато паметта му постепенно започна да се възстановява.

— Имаше сражение — каза Гарик.

— Ама нямаш представа колко си прав, че имаше сражение! — избоботи ухилено дребничкият мъж до него.

— Шон! — възклика Гарик. — Брат ми! Какво е станало с брат ми?

Настъпи мълчание и той забеляза сянката на съжаление, която пробяга в очите на лекаря. С мъка се надигна, за да седне.

— И баща ми. Какво е станало с баща ми?

— Съжалявам — каза простишко лекарят, — боя се, че и двамата са убити.

Гарик легна на сламеника и погледна към реката. Изваждаха труповете от плитчините, те шляпаха във водата, докато ги влачеха към брега. Спомни си водните пръски, когато армията на Челмсфорд пресичаше реката. Шон и баща му бяха сред скаутите, крито водеха колоната, три отряда на Лейдибургските конни стрелци и шестдесет човека от Наталската полиция. Челмсфорд беше използувал тези мъже, защото те познаваха местността, където войската трябваше първоначално да напредне.

Гарик бе наблюдавал придвижването им с облекчение. Едва повярва на добрата съдба, която му подари дизентерия ден, преди да изтече ултиматумът и армията да пресече река Тугела.

— Ex, че късметлии — изрази протеста си един от болните, докато наблюдаваха войската.

Гарик не завиждаше, не му се отиваше на война, бе доволен, че остана тук заедно с още тридесет болни мъже и един гарнизон от шестдесет человека за отбрана на реката, докато Челмсфорд водеше армията си към Зулуленд.

Бе видял как скаутите се разпръснаха на излизане от реката и изчезнаха в хълмистите пасбища, последвани от главния корпус с хора и фургони, докато се превърнаха в пълзящ питон в далечината и оставиха зад себе си добре утъпкан път в тревата.

Спомни си как бавно се влачеха дните, докато чакаха при Роркес Дрифт. Спомни си как мърмореше заедно с другите, когато ги накараха да укрепят склада и болницата с торби и тенекиени кутии, пълни с пясък. Спомни си колко досадно бе всичко това.

И тогава стомахът му се сви, спомни си вестоносеца.

— Идва конник.

Той пръв го бе забелязал. Беше се възстановил от дизентерията и даваше караул над реката.

— Генералът си е забравил четката за зъби, та е изпратил някой да я вземе — каза другарят му. И двамата останаха седнали. Гледаха точицата, която се приближаваше откъм равнината.

— Бързо се движи — каза Гарик. — Я върви да повикаш капитана.

— Май че така трябва да стане — съгласи си другарят му по караул. Смъкна се в тръс по склона към склада, а Гарик се изправи и отиде на брега на реката. Протезата му потъна дълбоко в тинята.

— Капитанът каза да го изпратим в склада, когато се появи — каза неговият другар, който се върна и застана до него.

— Има нещо странно в начина, по който язди — каза Гарик. — Изглежда уморен.

— Сигурно е пиян. Люшка се на седлото, сякаш е събота вечер.

Гарик внезапно изхълца.

— Той кърви, ранен е.

Конят се гмурна в реката и конникът падна напред на врата му, ризата му отстрани блестеше почерняла от кръв, лицето му беше бледо от болката и праха. Хванаха коня му, когато излезе от водата, и войникът се опита да извика, но гласът му беше прегракнал.

— В името на Бога, подготвяйте се. Колоната ни беше обкръжена и пометена. Те идват — цялата черна орда! Ще бъдат тук, преди да падне нощта.

— Брат ми — каза Гарик. — Какво стана с брат ми?

— Мъртъв е — каза мъжът, — мъртъв е, всички са мъртви.

Той се свлече от коня.

Дойдоха — цялата орда зулуси, като бик, огромен черен бик, чиято глава и хълбоци изпълниха равнината, а рогата му заобиколиха реката от двете страни, за да ги обградят. Бикът тъпчеше с двадесет хиляди крака и пееше с десет хиляди гърла, докато гласът му доби звученето на бурно море. Сънцето се отразяваше с ярки отблясъци от остриетата на копията, докато той с песен се приближаваше към Тугела.

— Виж! Тези отпред носят шлемове на хусари — възклика един от гледащите от болницата. — Ограбили са убитите на Челмсфорд. Ето един с редингот, а някои са с карабини.

В болницата беше горещо, защото покривът бе от гофрирана ламарина, а прозорците бяха затворени с пясъчни торби. Амбразурите за пушките пропускаха много малко въздух. Мъжете стояха при тях, някои по пижами, други голи до кръста, потейки се от жегата.

— Значи е вярно, че всички са били изклани.

— Стига приказки. Стойте на постовете си и си дръжте езика зад зъбите.

Ордата зулуси прекоси Тугела с петстотинметров фронт. Водата закипя в краката им.

— Боже мой! О, господи! — мълвеше Гарик, докато ги гледаше как идват. — Нямаме никакъв шанс, страшно много са.

— Млъкни, дяволите да те вземат! — отсече сержантът при картечницата на караулката и Гарик прикри устата си с ръка.

*„Хвана О’Райли за врата.
Тикна главата му във ведро с вода.*

Навря му пищова в...“

Пееше един от маларичните, изпаднал в делириум, а друг се изсмя с остра истерична нотка в гласа си.

— Ето ги, идват!

— Готови за стрелба!

Металическо тракане на карабини затвори.

— Да се стреля само при команда!

Ревът на бика смени дълбокото си носово звучене с пронизителното дюдюкане на атаката — пронизителната ярост на кипяща кръв.

— Спокойно, момчета. Изчакайте. Не стреляйте още.

— О, боже мой! — мълвеше Гарик, като ги гледаше да прииждат като черна вълна по склона. — О, господи! Моля те, не искам да умра.

— Готови!

Авангардът достигна стената на болничния двор. Перестите украсения на главите им бяха разпененият гребен на черната вълна, която преля отвъд стената.

— За стрелба!

Шестдесет пушки се вдигнаха и прицелиха в човешката маса.

— Огън!

Гръм, после удар на куршуми в плът, звук, който приличаше на този на шепа пясък, хвърлена в локва кал. Редиците се огънаха от удара. Дулата на картечницата „Гатлинг“ се затресоха и заподскачаха, докато се mestеха от една страна на друга, прерязвайки човешките тела, трупайки ги едно върху друго покрай стената. Миризмата на барут изгаряше гърдите.

— Зареди!

Разкъсаните от куршумите редици се престрояваха, отзад идваха други, които заставаха на мястото на падналите.

— За стрелба!

Продължиха да прииждат, плътна черна маса, която огласяше с писъците си двора.

— Огън!

Гарик се разрева в сянката на верандата и натисна с пръстите на дясната си ръка очните си ябълки, за да изпадне в безсъзнание.

— Какво ти става, коки? — Говорещият на диалект мъчително се претърколи към него и го изгледа.

— Нищо! — бързо отговори той. — Нищо!

— Спомняш си отново, нали?

— Какво се случи? Помня само отделни моменти.

— Какво се случи! — повтори като ехо въпроса му мъжът. —

Какво ли не се случи!

— Лекарят каза. — Гарик бързо вдигна очи. — Каза, че генералът е одобрил награждаването ми с орден. Това означава, че Челмсфорд е жив. Брат ми и баща ми — значи и те трябва да са живи!

— Нямаш късмет, коки. Докторът те хареса — ами хем си с един крак, хем такава работа свърши — затова разпита за твоите хора. Безнадеждно е.

— Защо? — попита отчаяно Гарик. — Щом като Челмсфорд е жив и те трябва да са живи!

Дребният мъж поклати глава.

— Челмсфорд направи базов лагер в едно място, наречено Иサンдхълуана. Остави там гарнизон с всичките фургони и провизии. Нападна с конницата, но зулусите го заобиколиха и нападнаха базовия лагер, после дойдоха тук на Роркес Дрифт. Както ти известно, удържахме ги два дни, докато Челмсфорд ни дойде на помощ.

— А моите хора — какво стана с тях?

— Баща ти е бил в лагера в Иサンдхълуана. Не е могъл да се спаси. Брат ти е бил в конницата на Челмсфорд, но е бил намушкан в едно от сблъскванията преди главното сражение.

— Шон мъртъв? — Поклати глава. — Не, това не е възможно. Не е възможно да са го убили.

— Би се изненадал да узнаеш как лесно го правят — каза говорещият на диалект.

— На повечето хора им стигат десетина сантиметра острие.

— Но не и за Шон — ти не го познаваш. Не би могъл да ме разбереш.

— Коки, той е мъртъв. Той, баща ти и още седемстотин человека. Чудо е, че и ние не сме сред тях. — Мъжът се понамести на сламеника си. — Генералът държа реч за от branата ни тук. Една от най-блъскавите победи в историята на британското военно мъжество — или нещо подобно.

Той намигна.

— Петнадесет души са представени за „Кръстът на Виктория“ и ти си сред тях. Е, коки, това не е ли късмет? Я кажи какво ще направи момичето ти, когато се върнеш вкъщи с люлеещия се на гърдите ти голям военен орден, а?

Той зяпна в Гарик и видя как сълзите шурнаха по бузите му на мазни струйки.

— Стига, коки! Та ти си герой. — Извърна очи, за да не гледа мъката му. — Спомняш ли си какво стана — какво направи ти?

— Не. — Гласът на Гарик беше прегракнал. — Шон. Не можеш да ме оставиш сам. Какво ще правя сега, като те няма?

— Аз бях до теб. Всичко видях. Ще ти разправя — каза селяндинурът.

Докато говореше, събитията възстановиха последователността си в ума на Гарик.

— Беше на втория ден, бяхме отблъснали двадесет и три щурма.

„Двадесет и три, че толкова много ли бяха?“ Бе загубил способността си да брои, може да е бил само един безумен пристъп на ужас. Дори сега усещаше вкуса на страха в дъното на гърлото си и гнилата му миризма в потта си.

— И тогава те натрупаха дърва по стената на болницата и ги запалиха.

Зулуси, прекосяващи двора с наръчи дърва в ръце, падащи под огъня на пушките, други, грабващи дървата, донасящи ги по-близо, и те падаха убити, но идваха други, които заемаха местата им. После лумнаха пламъци, бледожълти в ярката слънчева светлина, на кладата лежеше един зулус, лицето му се овъгли и миризмата от него се смеси с тази на пушека.

— Пробихме дупка в задната стена и започнахме да изнасяме болните и ранените по посока към склада.

Момчето със забития в гръбнака *assegai*^[1] изпища, когато го вдигнаха.

— И тогава проклетите диваци нападнаха, щом ни видяха, че се изтегляме. Дойдоха от онази страна — посочи той с бинтованата си ръка, — където момчетата в склада не можеха да ги докопат. Бяхме само ти и аз и още двама на бойниците — всички останали пренасяха ранените.

Имаше един зулус с пера на синя чапла в украсата на главата си. Той водеше атаката. Щитът му беше покрит с бели и черни петна, на китките и на глезните му имаше дузини гривни. Гарик беше стрелял в момента, в който зулусът се полуобърна, за да махне на воините си — куршумът преряза стегнатите мускули на корема му и го разтвори като портмоне. Зулусът се строполи по лице, вътрешностите му бълвнаха навън в розово — пурпурна маса.

— Стигнаха вратата на болницата и вече не можехме да стреляме по тях поради малкия ъгъл от прозорците.

Раненият зулус бе започнал да пълзи към Гарик, устата му се движеше, а погледът му бе впит в лицето на момчето. Все още стискаше своя *assegai* в ръка. Другите Зулуси бълскаха по вратата и един от тях вика остирието на копието си в цепнатината на дървото и вдигна резето. Вратата се отвори.

Гледаше как зулусът пълзи към него в праха, а мокрите му розови черва се люлееха под него като махало. Пот се стичаше по бузите на Гарик и се отцеждаше по върха на брадичката му, устните му трепереха. Той вдигна пушката си и се прицели в лицето на зулуса. Не можеше да натисне спусъка.

— И тогава дойде твойт миг, коки. Видях как резето се вдигна и разбрах, че в следващия миг през вратата ще нахлуе цялата черна тълпа и ние сме загубени пред копията.

Гарик пусна пушката си и тя изтрака на бетоновия под. Извърна се от прозореца. Не можеше да гледа това обезобразено, пълзящо същество. Прииска му се да избяга, да се скрие. Точно така — да се скрие.

— Ти беше най-близо до лекаря. Направи единственото, което можеше да ни спаси. Зная, че аз не бих имал кураж да го сторя.

Подът беше покрит със сандъци с муниции — блестящи медни цилиндри, коварно плъзгащи се под краката. Гарик се бе спънал, докато падаше, протегна ръка.

— Господи — потрепери дребничкият селяндур, — да си пъхнеш ръката в резето — никога не бих го направил.

Усети как ръката му се счупи, когато тълпата зулуси се хвърли напред. Той увисна на вратата с извитата си ръка и гледаше как тя се тресе, докато бълскаха по нея. Не изпитваше никаква болка, после падна мъгла и стана топло и безопасно.

— Стреляхме през вратата, докато ги прогонихме от другата страна. Тогава можахме да освободим ръката ти, но ти беше в безсъзнание. Едва сега дойде на себе си.

Гарик се загледа в отвъдния бряг на реката. Чудеше се дали са погребали Шон, или са го оставили на птиците.

Както лежеше на една страна, той сви краката си към гърдите и ги прегърна. Веднъж, когато беше малко лошо момче, бе счупил бронята на един рак-отшелник. Мекото му коремче беше толкова уязвимо, че под прозрачната кожа се виждаха органите му. Ракът сви тялото си в същата отбранителна поза.

— Предполагам, че ще си получил дрънкация орден — каза селяндарът.

— Да — отговори Гарик. Но той не му трябваше. Трябваше му Шон.

[1] assegai — късо копие. — Б.пр. ↑

Доктор Ван Роойен подаде ръка на Ада Кортни, докато тя слизаше от файтона. За петдесет години живот не бе получил имунитет срещу скръбта на други хора. Беше се научил само да я прикрива, от нея нямаше и следа в очите му, по устните или по набръканото му лице с бакенбарди.

— Той е добре, Ада. Като за военни хирурзи добре са оправили ръката му. Ще зарасне правилно.

— Кога пристигнаха? — попита тя.

— Преди около четири часа. Изпратили са всички ранени от Лейдибург.

Жената кимна и той я изгледа с професионалната си маска на безразличие, скривайки шока, който изпита от промяната на вида ѝ. Кожата ѝ беше изсъхнала и безжизнена като венчелистчетата на смазано цвете, устата ѝ беше добила упорито скръбно изражение, а траурът я правеше два пъти по-стара.

— Очаква те вътре.

Изкачиха се по стъпалата на черквата и малката тълпа се раздели, за да им направи път. Ада отвсякъде получаваше тихи поздрави и чуваше обичайните фрази, които се казват при погребение. Имаше и други жени в черно, с подути очи.

Ада и лекарят влязоха в студената и мрачна църква. Пейките бяха избутани покрай стените, за да се отвори място за сламениците. На тях лежаха мъже, а помежду им се движеха жени.

— Тук държа най-тежките случаи, за да мога да ги наблюдавам — каза лекарят. — Ето го и Гари.

Той се надигна от пейката, на която седеше. Ръката му висеше неудобно на превръзка на гърдите му. Закуца напред, за да ги посрещне, протезата му затропа силно по каменния под.

— Мамо, аз... — Той мълкна. — Шон и татко...

— Дойдох да те заведа у дома, Гари — каза бързо Ада, а лицето ѝ се сви болезнено при споменаването на двете имена.

— Ама не могат да ги оставят да се въргалят там, би трявало да...

— Моля те, Гари. Да си вървим у дома. За това можем да говорим по-късно.

— Ние всички много се гордеем с Гари — каза лекарят.

— Да — отвърна Ада. — Моля те, Гари, да си вървим.

Усещаше как мъката напира отвсякъде и може да избликне всеки момент, толкова много скръб беше заключена в такова малко пространство. Обърна се към вратата, не биваше да видят сълзите ѝ. Не трябва да плаче пред тях, трябва да се върне в Теунис Краал.

Услужливи ръце отнесоха чантите на Гарик във файтона и жената пое юздите. И двамата не пророниха нито дума, докато пресякоха хребета и се загледаха в имението.

— Гари, сега ти си господарят на Теунис Краал — каза тихо Ада и той неспокойно се размърда на мястото до нея. Това не му трябваше, не му трябваше и орденът. Трябваше му Шон.

— Надявам се, че нямаш нищо против посещението ми — каза Ана. — Искам да говоря с теб.

— Не, радвам се, че дойде. Наистина, много се радвам — увери я разпалено Гарик. — Ана, толкова е хубаво да те видя пак. Сякаш мина цяла вечност, откакто заминахме.

— Знам, а толкова, толкова много неща се случиха. Баща ти и моят. И... и Шон. — Тя мълкна. — О, Гари, още не мога да повярвам. Казаха им го не един, не двама, но просто не мога да повярвам. Та той беше толкова... така обичаше живота.

— Да — каза Гарик, — така обичаше живота.

— В ноцта, преди да замине, говори за смъртта. Дотогава изобщо не им бе минавала тази мисъл през ума. — Поклати глава с недоумение. — Никога не съм мислила, че може да му се случи. О, Гари, какво да правя сега?

Той се обърна и изгледа Ана. Ана, която обичаше. Ана, която принадлежеше на Шон. Но Шон е мъртъв.

Усети как му хрумва някаква неясна идея, която даже не може да изрази с думи, но е достатъчно реална, за да усети болезнено угрizение на съвестта. Опита се да се освободи от тази мисъл.

— О, Гари! Какво да правя?

Тя търсеше помощ, това личеше ясно в гласа ѝ. Баща ѝ бе убит при Иксандхълуана. По-големите ѝ братя бяха все още с Челмсфорд при Тугела, трябваше да храни майка с три малки деца. Толкова ли е сляп да не види това!

— Ана, как да ти помогна? Само ми кажи.

— Не, Гари. Не мисля, че някой може да ми помогне.

— Ако става дума за пари... — Той се поколеба. — Сега съм богат. Татко оставил целия Теунис Краал на мен, а Шон не е...

Тя го изгледа, без да му отговори.

— Мога да ти дам назаем, за да стъпиш на крака — изчерви се Гари. — Толкова, колкото ти трябват.

Продължи да го гледа втренчено, докато умът ѝ започва да работи, Гарик — господар на Теунис Краал. Той бе станал богат, два пъти по-богат, отколкото щеше да бъде Шон. А Шон е мъртъв.

— Моля те, Ана. Позволи ми да ти помогна. Наистина искам да ти помогна.

Той я обичаше, това беше повече от очевадно — а Шон беше мъртъв.

— Ана, ще ми позволиш ли?

Тя се замисли за глада, а за босите крака, за толкова пъти изпиралите рокли, че бяха станала прозрачни на светлина, за закърпени и преправяни фусти. И за непрестанния страх, за несигурността, с която живееш, когато си беден. Гари беше богат и жив, а Шон — мъртъв.

— Моля те, кажи, че ми позволяваш!

Той се протегна, хвана ръката ѝ, стисна я силно във възбудата си и тя се вгледа в лицето му. „Приликата е явна — помисли си тя, — но у Шон имаше сила, докато у него всичко е меко и несигурно. И цветът не беше същият, пясъчно блед и бледосиньо вместо бруталното черно и индигото. Сякаш някой художник беше взел един портрет и с няколко фини щрихи беше променил напълно смисъла му, за да го направи на съвършено различна картина.“ На нея не ѝ се искаше да мисли за крака му.

— Много мило от твоя страна, Гари — каза тя, — но ние имаме малко пари в банката и имението ни не е в дългове. Имаме конете, можем да ги продадем, ако се наложи.

— Тогава в какво е проблемът? Моля те, кажи ми.

Тогава тя реши какво да направи. Не можеше да го лъже — беше твърде късно. Ще трябва да му каже, но знаеше, че истината за него ще бъде без значение. Е, може би мъничко ще го засегне — но не чак толкова, че да ѝ попречи да получи това, което иска. А тя искаше богатство и баща за детето, което носеше.

— Гари, ще имам дете.

Брадичката му подскочи нагоре, дъхът му секна.

— Дете?

— Да, Гарик. Бременна съм.

— От кого? От Шон ли?

— Да. Чакам дете от Шон.

— Как знаеш това, сигурна ли си?

— Сигурна съм.

Той стана и закуца през верандата. Спра при перилата и ги хвани със здравата си ръка, другата още лежеше на превръзката. Застанал с гръб към Ана, се загледа през ливадите на Теунис Краал към отсрещния склон, покрит с рядка гора.

Бебе на Шон. Това просто го влудяваше. Знаеше, че Шон и Ана са го правели. Шон му го бе казал и на Гарик не му беше неприятно. Ревнуващ, но малко, защото брат му го беше споделил с него, така че нещо от това принадлежеше и на него. Но пък бебе. Бебе на Шон.

Постепенно осъзна целия смисъл и всички последствия от това. Детето щеше да бъде жива част от брат му. Тази част, която не е могла да бъде отсечена от остриетата на зулусите. Не бе загубил напълно Шон. Ана — на нея ѝ трябва баща за детето, немислимо беше да изкара още един месец, без да се омъжи. Той би могъл да има и двете — всичко, което обича. Шон и Ана. Трябва да се омъжи за него, просто няма друг избор. Ликуването го изпълни и той се обърна към нея.

— Какво ще правиш, Ана? — Сега вече се чувствуващ уверен.

— Шон е мъртъв. Какво смяташ да правиш?

— Не знам.

— Не можеш да родиш детето. Ще бъде копеле.

Видя, че лицето ѝ болезнено се сви, като чу тази дума. Той се почувствува напълно уверен.

— Ще трябва да замина за Порт Натал. — Тя говореше съвсем безизразно. Гледаше го спокойно, знаеше какво ще ѝ каже и продължи:

— Скоро ще замина. Ще се оправя. Ще намеря начин.

Докато тя говореше, Гарик разглеждаше лицето ѝ. Главата ѝ беше малка, върху рамене, широки за момиче, брадичката ѝ бе изпъкнала, зъбите ѝ малко криви, но бели — беше много хубава, въпреки че очите ѝ бяха събрани.

— Обичам те, Ана — каза той. — Знаеш го, нали?

Тя кимна бавно. Очите ѝ изльчваха доволство.

— Да, знам, Гари.

— Ще се омъжиш ли за мен? — попита я със затаен дъх.

— Ти нямаш нищо против? Нямаш нищо против бебето на Шон?

— каза тя, уверена, че това е така.

— Обичам те, Ана.

Той тромаво се приближи към нея и тя се вгледа в лицето му. Не искаше да мисли за крака му.

— Обичам те и всичко останало е без значение. — Протегна ръце към нея и тя му позволи да я прегърне. — Ще се омъжиш ли за мен, Ана? — Той трепереше.

— Да.

Ръцете ѝ се бяха отпуснали безжизнено на раменете му. Той заплака тихичко и на лицето ѝ се изписа отвращение. Прииска ѝ се да го отблъсне, но се сдържа.

— Скъпа моя, няма да съжаляваш. Кълна ти се — прошепна той.

— Трябва да се оженим бързо, Гари.

— Да. Днес следобед ще отида в града и ще говоря с падре...

— Не! Не тук, в Лейдибург — отсече Ана. — Не искам хората да говорят. Няма да го понеса.

— Ще отидем в Питърмарицбург — предложи Гарик.

— Кога?

— Веднага, когато кажеш.

— Утре — заяви тя. — Ще отидем утре сутринта.

Катедралата в Питърарицбург е разположена на Чърч стрийт. Изградена е от сив камък, с кула — камбанария и железни перила между улицата и тревните площи. По тревата се разхождат наперени гълъби.

Ана и Гарик минаха по павираната алея и влязоха в полумрака на катедралата. Сънцето се процеждаше през стъклописите по прозорците, като осветяваше вътрешността със странни цветни отблясъци. Тъй като и двамата бяха неспокойни, се държаха за ръце, докато стояха на пътеката между редовете.

— Тук няма никой — прошепна той.

— Трябва да има — отговори му шепнешком Ана. — Опитай тази врата.

— Какво да кажа?

— Просто, че искаме да се оженим.

Поколеба се.

— Хайде — продължаваше да шепне тя, като внимателно го побутваше към вратата на църковната канцелария.

— Ела с мен — каза ѝ той. — Не знам какво да кажа.

Свещеникът беше слаб мъж с очила със стоманена рамка. Вдигна очи над тях, изгледа притеснената двойка на прага и затвори книгата на бюрото пред себе си.

— Искаме да се оженим — каза Гарик и силно се изчерви.

— Е — проговори сухо свещеникът, — попаднали сте точно където трябва. Влезте.

Изненада се от прибръзнатостта им и поспориха малко, след което изпрати Гарик в мировия съд за специално разрешение. Бракосъчетата ги, но церемонията бе вяла. Монотонното каканижене на свещеника почти се губеше в огромната катедрала, докато те стояха пред него смалени и изпълнени със страхопочитание. Две стари дами, които влязоха да се помолят, застанаха ликуващо от двете им страни, за да им свидетелствуват. Сетне и двете целунаха Ана, а свещеникът стисна ръката на Гарик. Излязоха навън под яркото сънце. Гълъбите все така

се кандилкаха по тревната площ, а по Чърч стрийт изтрополя фургон, теглен от муле, с чернокож каруцар, който пееше и плющеще с камшика си. Сякаш нищо не се беше случило.

— Оженихме се — каза Гарик несигурно.

— Да — съгласи се Ана, но от тона ѝ личеше, че и тя не го вярва.

Закрачиха редом към хотела. Нито се докосваха, нито разговаряха. Багажът им беше отнесен в стаята, конете — прибрани в яхъра. Гарик се разписа в регистрационната книга и администраторът му се ухили.

— Настаних ви в номер дванадесет, това е апартаментът ни за младоженци.

Той леко му намигна и Гарик смутено изпелтечи нещо.

След вечеря — една великолепна вечеря — Ана се качи в стаята, а той седна във фоайето, за да пие кафе. Измина почти цял час, докато събере кураж да я последва. Прекоси гостната на апартамента, поколеба се пред вратата на спалнята, после влезе. Тя си бе легнала. Беше се завила до брадичката и го изгледа с непроницаемия си поглед.

— Оставила съм ти нощницата в банята.

— Благодаря — отвърна Гарик.

Спъна се в един стол, докато пресичаше стаята. Затвори вратата зад себе си, съблече се бързо и като се наведе гол над мивката, наплиска лицето си с вода, после се избърса и нахлузи нощницата. Върна се в спалнята. Ана лежеше, извърнала лицето си на другата страна. Косата ѝ беше разпиляна на възглавницата и блестеше на светлината на лампата.

Гарик седна. Повдигна ръба на нощницата си над коляното и разкопча кайшките на протезата, положи я внимателно на стола до него и започна да масажира чуканчето с двете си ръце. Чу, че леглото леко изскърца, и вдигна очи. Тя бе втренчила поглед в крака му. Той припряно съмъкна нощницата, за да покрие чуканчето с белега от шева по него. Изправи се, пазейки равновесие и подскочи на един крак към леглото. Беше се изчервил.

Повдигна завивките и се пъхна в леглото, а Ана рязко се дръпна настрана от него.

— Не ме докосвай — каза тя дрезгаво.

— Ана. Моля те, не се плаши.

— Аз съм бременно, не бива да ме пипаш.

— Няма. Кълна ти се, че няма.

Тя дишаше тежко, като не се опитваше да скрие отвращението си.

— Ана, искаш ли да спя в гостната? Ако искаш, ще отида там.

— Да, върви там да спиш.

Той си взе халата от стола и се наведе, за да вдигне протезата си. Заподскача към вратата, после се обърна към нея. Гледаше го, без да помръдва.

— Извинявай, Ана, не исках да те изплаша.

Тя не му отговори и той продължи:

— Обичам те. Кълна ти се, че те обичам повече от всичко на света. Не бих те наранил, знаеш това, нали? Нали знаеш, че няма да те нараня?

Тя продължаваше да мълчи и той направи умолителен жест, стиснал в ръка дървената протеза, с напиращи в очите му сълзи.

— Ана, по-скоро бих се убил, отколкото да те уплаша!

Излезе бързо през вратата и я затвори след себе си. Ана се измъкна от леглото, изтича през стаята с развиваща се нощница и превъртя ключа.

Сутринта Гарик остана слисан от веселото момичешко настроение на Ана. Беше привързала косата си със зелена панделка, а зелената ѝ рокля бе поизбеляла, но ѝ стоеше добре. По време на закуската тя бърбореше радостно, а докато си пиеха кафето, се протегна през масата и докосна ръката му.

— Къде ще ходим днес, Гарик?

Той се изненада, защото не беше правил чак такива планове.

— Бих казал, че е най-добре да вземем влака за Лейдибург днес следобед.

— О, Гари! — нацупи се Ана. — Нима не ме обичаш достатъчно, за да ми подариш един меден месец?

— Струва ми се, че... — Поколеба се, после продължи: — Ама, разбира се, просто не бях мислил за това. — На лицето му се разля широка усмивка, издаваща вълнението му. — Къде да отидем?

— Можем да се качим на пощенския параход и да плаваме по крайбрежието чак до Кейптаун — предложи тя.

— Ами да! — Той моментално възприе идеята. — Ще бъде много забавно.

— Ама, Гари... — Жаждата ѝ за приключения произведе. — Аз имам тук само тези две стари рокли.

Тя докосна облеклото си. Гари също изтрезня от първоначалното опиянение, докато се мъчеше да се преори с този нов проблем. И ето че намери решение.

— Ще ти купим още няколко!

— О, Гари, наистина ли? Нима наистина можем?

— Ще ти купим всичко, което може да ти потрябва, даже повече, отколкото е необходимо. Хайде, допий си кафето и ще слезем в града да видим какво има.

— Готова съм. — Стана от масата.

Настаниха се в самостоятелна каюта на парохода „Дъ Нотар Каел“, пътуващ от Порт Натал до Кейптаун. На борда имаше и други млади хора. Ана, облечена в новите си елегантни дрехи, сияеща от възбуда, стана център на малка весела група хора, които играеха на палубата, хранеха се, танцуваха и флиртуваха, докато пощенският пароход плаваше на юг в слънчевите златни дни на ранната есен.

В началото Гарик се задоволяваше да стои близо до Ана, без да се натрапва. Винаги ѝ държеше палтото, носеше книга или одеяло. Наблюдаваше я с любов, радващ се на нейния успех и не изпитваше почти никаква ревност, когато тя като че ли изчезна зад стена от ухажващи я млади мъже. Не се отвръщаваше от дивана, който му служеше за неудобно легло в гостната на апартамента им.

Постепенно спътниците им осъзнаха, че Гарик плаща повечето питиета и други дребни разходи, които възникваха всеки ден. Започнаха да усещат присъствието му и да осъзнават факта, че той като че ли е най-богатият сред тях. А това беше достатъчно, за да пренастрои мисленето им, така че да го приемат в своя кръг. Мъжете започнаха да се обръщат към него по най-различни поводи, а някои от момичетата открито флиртуваха с него и му възлагаха дребни задачи. Гарик изпитваше едновременно наслада и ужас от тези признания на внимание към него, зашпото не можеше да се справи с мълниеносната размяна на шеги, които прехвърчаха покрай него, в резултат на което той само заекваше и се изчервяваше. Сетне откри, че всичко е съвсем просто.

— Ще пийнеш ли едно, стари приятелю?

— Не, не. Не пия, нали знаеш.

— Хайде, хайде, всички пият. Стюард, едно уиски за моя приятел.

— Не, моля те, наистина не искам.

И Гарик беше принуден да го изпие. То бе гадно на вкус и той разля малко на вечерната рокля на Ана. Докато бършеше петното с носната си кърпичка, тя му изсъска остро и веднага след това се разсмя

весело на шегата, пусната от мустакатия джентълмен от дясната ѝ страна. Съпругът ѝ потъна в стола си с нещастен вид и насила изпи остатъка от уискито. И тогава бавно и нежно бе обхванат от някакъв приятен унес, което започваше някъде дълбоко вътре в него и се разпростираше чак до върховете на пръстите му.

— Още едно, господин Кортни?

— Да, благодаря. Същото, само че мисля, че сега е мой ред да черпя.

Изпи следващата чаша. Седяха в шезлонги на горната палуба под сянката на надстройката, имаше луна и нощта беше топла. Някой приказваше за кампанията на Челмсфорд срещу зулусите.

— Не сте прав по този въпрос — каза отчетливо Гарик.

Настъпи неловка тишина.

— Моля! — Говорещият го погледна с изненада.

Гарик се приведе напред и заговори. Отначало се усети известна скованост, но той пусна няколко шаги и две жени се разсмяха. Гласът му зазвуча по-уверено.

Набързо и задълбочено обобщи причините и последствията от войната. Един от мъжете му зададе въпрос. Беше доста безцеремонен, но той усети същината му и умело му отговори. Нещата му бяха пределно ясни и без усилие намери съответните думи.

— Вие сигурно сте бил там — предположи едно от момичетата.

— Съпругът ми беше в Роркес Дрифт — каза тихо Ана, гледайки към него, сякаш бе непознат. — Лорд Челмсфорд го предложи за „Кръстът на Виктория“. Очакваме новини от Лондон.

Компанията отново замълча, но този път с ново уважение.

— Мисля, че е мой ред да почерпя, господин Кортни. Вие сте на уиски, нали?

— Благодаря.

Този път вкусът на суха плесен на уискито не беше така отблъскващ. Замислено отпиваше и установи, че то леко сладни.

Докато слизаха към каютата по-късно, Гарик прегърна Ана през кръста.

— Тази вечер беше невероятен!

— Просто отражение на твоя чар, скъпа моя, аз съм твоето огледало.

Целуна я по бузата и тя се отдръпна, но не рязко.

— Ти си изкусител, Гари Кортни.

Спа по гръб на дивана с усмивка на лицето си, без да сънува нищо, но на сутринта кожата му беше изпъната и суха и чувствуваше лека болка в слепоочието. Отиде в банята и си изми зъбите, това му помогна малко, но болката не мина. Върна се в гостната и позвъни на стюарда.

— Добро утро, сър.

— Може ли да ми донесете уиски и сода — каза колебливо Гари.

— Разбира се, сър.

Не наля содата в уискито, а го изпи на един дъх, като лекарство. И ето че отново, като по чудо, бе обзет от познатата топлина.

Влезе в каютата на Ана. Тя бе порозовяла от спането и косата ѝ беше разпиляна по възглавницата.

— Добро утро, скъпа.

Наведе се към нея, целуна я, а ръката му покри едната ѝ гъ尔да през коприната на нощницата.

— Гари, хулиган такъв — каза тя и го перна по ръката, но шеговито.

На борда имаше още една двойка младоженци, които се връщаха във фермата си близо до Кейптаун — седемдесет и пет акра от най-хубавите лозя на целия полуостров Кейп, според думите на мъжа. Упоритата им настойчивост накара Ана и Гарик да приемат поканата да им гостуват.

Питър и Джейн Хюго бяха много приятна двойка. Много влюбени, достатъчно богати, популярни и търсени сред обществото на Кейптаун. Прекараха с тях вълнуващи шест седмици.

Ходиха на езда в Милнертън.

В Муизенберг плуваха в топлия Индийски океан. Направиха си пикник в Клифтън и ядоха омари, току-що уловени и печени на жарава. Ходиха на лов с коне и хрътки с ловната дружина на полуостров Кейп и хванаха два чакала след цял ден луда езда в Хотентотска Холандия. Вечеряха във форта и Ана танцува с губернатора.

Пазаруваха по сергиите, претъпкани със съкровища и сувенири от Индия и Ориента. Ана получаваше всичко, което поискаше. И Гарик си купи нещо — джобна манерка, красиво изработена и украсена с орнаменти. Тя пасваше точно във вътрешния джоб на сакото му, без да

го издува. С нейна помощ успяваше да бъде в крак с останалата част от компанията.

Но ето че дойде време да си тръгват. Последната вечер вечеряха само те четиримата, чувствуваше се тъга и съжаление от раздялата, но същевременно бяха доволни от задружното веселие, което бяха изживели.

Джейн Хюго си поплака мъничко, когато целуна Ана за лека нощ. Гарик и Питър се позадържаха долу, докато допият бутилката, след това се качиха горе заедно и си стиснаха ръцете пред спалнята на Гари. Питър каза намусено.

— Страшно съжалявам, че си отивате. Така свикнахме с вас. Ще ви събудя рано, за да можем да поездим, преди да дойде корабът.

Тихо се преоблече в банята и прекоси спалнята.

Протезата му не издаваше никакъв шум по пода, покрит с дебел килим.

— Гари — прошепна Ана.

— Ей, мислех, че си заспала.

Тя се помръдна, ръката ѝ се подаде изпод завивките и се протегна подканящо към него.

— Чаках те, за да ти кажа лека нощ.

Застана до леглото ѝ. Изведнъж се почувствува неловко.

— Седни за минутка — каза Ана и той приседна на ръба. — Гари, нямаш представа колко ми беше приятно през последните седмици. Това бяха най-щастливите дни в живота ми. Много съм ти признателна, съпруже мой.

Протегна ръка и го докосна по лицето. Изглеждаше, дребна и топличка, свила се в леглото си.

— Целуни ме за лека нощ, Гари.

Той се наведе, за да докосне с устни челото ѝ, но тя бързо се премести и отговори на целувката му с жадни устни.

— Ако искаш, може да легнеш при мен — прошепна тя, все още притиснала устни в неговите. Отметна завивките.

И ето че Гари легна в топлото ѝ легло, неуловимата мелодия на виното все още се носеше в главата ѝ и тя беше готова с особената страсть на ранната бременност. Щеше да бъде чудесно.

Вече нетърпелива, готова да го приеме, тя посегна надолу, за да го пипне, и застина в недоумение. Там, където трябваше да се усеща

твърда и нагла мъжественост, имаше само отпуснатост и колебливост.

Ана се разсмя. Смехът ѝ го нарани по-силно, отколкото рана от куршум.

— Ставай! — каза тя, като се смееше подигравателно. — Върви си в твоето легло!

Ана и Гарик вече бяха женени цели два месеца, когато се върнаха в Теунис Краал. Лекарят бе свалил гипса от ръката на Гарик.

Поеха по пътя, който заобикаляше селото, и минаха по моста над Бабуун Строом. На най-високата му точка Гари спря конете и огледаха цялата ферма.

— Не мога да разбера защо мама се премести в града — каза той.
— Не трябваше да го прави. В Теунис Краал има място за всички.

Ана седеше безмълвна и доволна до него. Беше почувствуваала облекчение, когато Ада им изпрати писмо в Порт Натал, след като те ѝ бяха съобщили с телеграма, че са се оженили. Макар и много млада, Ана бе жена и си даваше сметка, че мащехата му никога не я е харесвала. Е, разбира се, че се държеше много мило, но големите ѝ черни очи я притесняваха. Бяха прекалено проницателни и откриваха онова, което тя се опитваше да скрие.

— Ще трябва да отидем да я видим веднага щом е възможно. Тя трябва да се върне във фермата — в края на краищата Теунис Краал е и неин дом — продължи Гарик.

Ана леко се раздвижи на мястото си, „Да си стои в къщата в Лейдибург, да изгние там“, но гласът ѝ беше мил, когато отговори:

— Теунис Краал сега принадлежи на теб, Гари, а аз съм твоя съпруга. Може би мащехата ти знае кое е по-добре. — Докосна ръката му и му се усмихна. — Както и да е, ще го обсъдим някой друг път. Хайде да се прибираме, пътуването беше твърде дълго и аз съм много уморена.

Загрижен, той се обърна към нея.

— Ужасно съжалявам, скъпа. Колко необмислено от моя страна!

Перна конете с камшика и те се спуснаха по склона към чифлика.

Моравите на Теунис Краал бяха зелени, а каниите бяха разцъфтели в червено, розово и жълто. „Разкошно е — помисли си Ана, — и е мое. Вече не съм бедна.“ Тя погледна към покрива с фронтони и тежките жълти дървени кепенци на прозорците.

На верандата стоеше някакъв мъж. Ана и Гарик го видяха едновременно. Беше висок, с широки здрави рамене като напречната греда на бесилка. Излезе от сянката и слезе по стъпалата, за да го освети слънцето. Усмихваше се, белите му зъби блестяха на загорялото му лице, все тази стара, пленяваща усмивка.

— Шон! — прошепна Ана.

Шон го бе забелязал още първия път, когато спряха да напоят конете. Предишния ден бяха напуснали колоната на Челмсфорд, за да проучат положението на североизток. Бяха малък патрул — четирима бели мъже на коне и половин дузина нонгааи, върната им местна войска от Натал.

Той взе юздите от ръцете на Шон.

— Ще държа коня ви, докато пиете.

Шон се вгледа в лицето на мъжа и моментално го хареса. В бялото на очите му нямаше жълто, а носът му беше по-скоро арабски, отколкото негроиден. Кожата му бе тъмнокехлибарена и блестеше от маслото.

Шон кимна. В езика на зулусите няма думи като „благодаря“ и „съжалявам“.

Коленичи до потока и започна да пие. Водата беше сладка, а той — жаден. Когато се изправи, коленете му бяха мокри, а от брадичката му капеше вода.

Изгледа мъжа, който държеше коня му. Имаше само малка поличка от опашки на цибетки — никакви дрънкулки, наметало и украса на главата. Щитът му бе от необработена черна кожа. Носеше две къси копия.

— Как те наричат? — попита Шон. Веднага му направиха впечатление широките гърди и мускулатурата на корема, която приличаше на застинали вълни.

— Мбиџейн^[1].

— Заради „рога“ ти?

Той се усмихна доволно, бяха поласкали мъжката му суeta.

— Как се казваш, господарю?

— Шон Кортни.

Устните на Мбиџейн беззвучно произнесоха името и той тръсна глава.

— Трудно име.

Никога не се обърна по име към Шон — нито веднъж през всичките следващи години.

— Качвайте се на конете — обади се Стив Еразмус. — Да тръгваме.

Метнаха се на конете, хванаха юздите и поразхлабиха пушките в калъфите. Нонгаите, които се бяха излегнали да починат покрай брега, станаха.

— Хайде — каза Стив.

Той нагази в потока. Конят му се стегна и се изкачи по отсрещния бряг, останалите го последваха. Движеха се в разгъната редица с лице към пасбищата, подрусвайки се свободно и отпуснато на седлата. Конете плавно пристъпваха.

До дясното стреме на Шон тичаше големият зулус, дългите му скокливи крачки с лекота съвпадаха с темпото на коня. От време на време Шон сваляше очи от хоризонта и поглеждаше надолу към Мбиджейн, изпитваше странно спокойствие от това, че той е до него.

Тази нощ бивакът им бе в една плитка тревиста долина. Не палиха огън, ядоха пастьрма — черни ивици сущено солено месо, като пиеха студена вода.

— Губим си времето. Вече два дни яздим, а няма никакви признания за присъствието на зулуси — измърмори Бестер Клейн, един от воините.

— Мисля, че е по-добре да се върнем и да се присъединим към колоната. Отиваме все по-далеч от центъра на събитията — ще изпуснем началото на представлението.

Стив Еразмус уви по-плътно одеялото около раменете си. С настъпването на нощта бе станало твърде студено.

— Представление, така ли? — Той се изплю в тъмното. — Оставяме им го на тях, стига да намерим добитъка.

— Не те ли интересува, че ще изпуснеш сражението?

— Виж какво бе, гонил съм бушмени в Кароо и Калахари, бил съм се с племената ксози и финго покрай реката Фиш, преследвал съм в планините Мошеш и неговите басуто. Мatabеле, Зулу, Бечуата — с всичките съм имал работа. А сега четири-петстотин глави добитък ще са достатъчно възнаграждение за битката, която ще изпусна. — Стив полегна по гръб и намести седлото под главата си. — Все пак какво те

кара да мислиш, че при стадата няма да има пазачи, когато ги открием?
Ще се позабавявате — обещавам ти.

— Откъде знаеш, че има добитък? — упорствуваше Шон.

— Тук е — каза Стив, — и ще го намерим. — Обърна глава към Шон. — Ти си пръв на стража, дръж си очите широко отворени. — Той килна шапката напред, опира с ръка, за да провери дали пушката му е до него, и промърмори: — Лека нощ.

Останалите се разположиха на одеялата си, напълно облечени, с ботушите и пушки в ръце. Шон се придвижи в тъмнината, за да провери постовете на понгайите.

Нямаше луна, но звездите бяха едри и ниско над земята, осветяваха я, така че четирите пасящи коня се откряваха като тъмни петна на белезниковата трева. Шон обиколи лагера и откри двама от постовете будни и нашрек. Беше изпратил Мбиджейн на северната страна и сега отиде там. На петдесет метра пред себе си различи очертанията на малкия храст, до който беше оставил Мбиджейн. Изведенъж Шон се усмихна и застана на четири крака, стисна пушката и започна да пълзи. Движейки се безшумно, плътно прилепнал към земята, той бавно наблизи храста. На десет крачки от него спря и повдигна глава. Вгледа се, като се опитваше да различи очертанията на зулуса между рехавите клони и листата. Върхът на късо копие го погъделичка под ухото му. Шон замръзна, очите му се разшириха от изненада — видя Мбиджейн, осветен от звездите, клекнал над него с копие в ръка.

— Мен ли търси господарят? — попита със сериозен вид той, но в гласа му се прокрадваше смях.

Шон седна и потри мястото, където го беше жилнало копието.

— Само нощна маймуна вижда в тъмното.

— Както само прясно уловена морска котка се обръща по гръб — изкикоти се Мбиджейн.

— Ти си зулус — заключи Шон, разпознавайки типичната им наглост, макар че още в самото начало позна по лицето и тялото на мъжа, че не произлиза от никое от онези наталски племена, които говореха на езика на зулусите, но бяха толкова зулуси, колкото дивата котка е леопард.

— От потомците на Шака — съгласи се с него той. Когато произнесе името на стария зулуски крал, в гласа му се почувствува

почит.

— И сега си вдигнал копие срещу Кетчуайо, твоя крал?

— Моят крал? — смехът изчезна от гласа на Мбиджейн. — Моят крал? — повтори той презрително.

Настъпи тишина и Шон зачака. Някъде в тъмното изляя чакал и един от конете тихичко иззвили.

— Имаше един друг, който трябваше да стане крал, но той умря набит на кол. Този мъж беше моят баща — каза Мбиджейн.

Изправи се и застана под сянката на храста, последван от Шон. Клекнаха един до друг, без да приказват, но бяха настръхк. Воят на чакала се изви още веднъж над лагера и зулусът обърна глава по посока на звука.

— Някои чакали са двуноги — прошепна замислено той.

Шон усети как кожата по гърба му настръхва.

— Зулус? — попита той.

Мбиджейн сви рамене, едваоловимо движение в тъмното.

— Дори и да е така, няма да ни нападнат през нощта. Може би призори, но никога през нощта. — Премести копието в скута си. — Старият с високата шапка и сивата брада ги разбира тези неща. Помъдрял е с годините, затова спи така сладко сега, но яхва коня и тръгва в тъмното преди изгрев-слънце.

Шон се поотпусна. Хвърли кос поглед към Мбиджейн.

— Старият смята, че едно от стадата е скрито тук.

— Помъдрял е с годините — повтори Мбиджейн. — Утре ще видим, че земята е по-неравна, ще срещнем хълмове и бодливи храсти. Сред тях трябва да е скрит добитъкът.

— Мислиш ли, че ще го намерим?

— Трудно е да се скрие добитък от човек, който знае къде да го търси.

— Много ли пазачи ще има при стадата?

— Дано — отговори зулусът с мъркащ глас. Ръката му се плъзна по копието. — Дано да са много.

— Ще убиваш своя народ, своите братя, братовчеди? — попита Шон.

— Ще ги убия така, както те убиха моя баща. — Сега гласът му звучеше свирепо. — Те не са моят народ. Аз нямам народ. Нямам братя — нищо нямам.

Настъпи тишина, но свирепото настроение на Мбиджейн бавно се изпари. Всеки се чувствуваше добре в присъствието на другия.

[1] Носорог. — Б.пр. ↑

Мбиџейн напомняше на Шон за кучето Тинкър, когато то преследваше птица. Същата полусвита стойка и изльчваше абсолютна концентрация. Белите мъже бяха яхнали конете си и го наблюдаваха. Сънцето се бе издигнало доста високо и Шон разкопча кожухчето си и го свали. Завърза го за навитото одеяло зад себе си.

Зулусът се беше придвижил на петдесет метра пред тях и сега бавно се прокрадваше обратно. Спря и се загледа за миг в мокър остатък от изсъхнал кравешки тор.

— Hierdie Kaffir verstaan wat hy doen — констатира одобрително Стив Еразмус, но никой друг не проговори. Бестер Клайн се мъчеше с ударника на карабината си, червеното му лице вече беше плувнало в пот от настъпващата жега.

Мбиџейн се бе окказал прав — намираха се на хълмиста територия. Не на мяко заоблените хълмове на Натал, а върху хълмове с каменисти била, с дълбоки и изсечени долове между тях. Склоновете им бяха покрити с бодливи храсти и млечка с напречно разположени пълзящи сиви растения, а тревата бе груба и висока.

— Бих пийнал една глътка — каза Фрики ван Есен и избръса уста с опакото на ръката си.

— Чи пийп, чи иийп — обади се напорист птичи глас в клоновете на африканското соргово дърво, под което те чакаха. Шон вдигна очи, птицата беше в кафяво и червено сред пурпурните цветове, обсипали дървото.

— Колко са? — попита Стив и Мбиџейн застана до главата на коня му.

— Петдесет и повече — отговори той.

— Кога?

— Вчера, след жегата, бавно са се съмкнали в долината. Пасли са трева. Не са на повече от половин час езда пред нас.

Стив кимна. Само петдесет, но ще се появят още.

— Колко мъже има с тях?

Мбиџейн изцъка пренебрежително с език.

— Две деца.

Той посочи с копието си едно прашно място, където ясно се беше отпечатало ходилото на младо момче.

— Няма мъже.

— Добре — каза Стив. — Хайде, след тях.

— Казаха ни, ако намерим нещо, да се върнем и да съобщим — бързо се противопостави Бестер Клайн. — Наредиха ни да не правим нищо на своя глава.

Стив се завъртя на седлото си.

— Да не би да те е страх от две деца? — попита той студено.

— От нищо не ме е страх, просто така ни беше казано.

Червеното лице на Клайн стана още по-червено.

— Известно ми е какво ни е наредено, благодаря ти — каза Стив.

— Няма да предприемам никакви действия, просто ще хвърлим един поглед.

— Много добре те познавам — избухна Клайн. — Видиш ли добитък — пощуряваш. Алчни сте за добитък, също както някои мъже са жадни за алкохол. Щом го видите, нищо не може да ви спре.

Клайн бе работник по поддръжката на железопътните линии.

Стив се извърна с гръб към него.

— Хайде, да вървим.

Подкараха конете извън сянката на сорговото дърво. Обля ги ярката слънчева светлина, Клайн тихичко си мърмореше, а Мбиджейн ги поведе надолу в долината.

Дъното на долината постепенно се издигаше и преминаваше от двете ѝ страни в стръмен скалист терен. Придвижваха се бързо с Мбиджейн и другите нонгааи в разгънат строй, като конниците почти допираха стремената си.

Шон отвори магазина на карабината си и извади патрона. Взе нов от патрондаша през гърдите си.

— Петдесет глави означава само по десетачка на парче — оплака се Фрики.

— Това прави сто лири — толкова, колкото изкарваш за шест месеца.

Шон се засмя възбудено и Фрики се присъедини към него.

— Вие двамата да си държите езиците зад зъбите и да си отваряте очите. — Гласът на Стив беше спокоен, но възбудата искреще

в очите му.

— Знаех си, че ще поискате да ги нападнете — мусеше се Кайн.

— Знаех си го, абсолютно сигурен бях.

— Млъквай и ти — каза Стив и се ухили на Шон.

Яздиха в продължение на десет минути и тогава Стив тихичко повика нонгааите и патрулът спря. Всички мълчаха и стояха нащрек с наострени уши.

— Нищо няма — най-сетне се обади Стив. — Колко близо сме?

— Много — отвърна Мбиджейн. — Оттук би трябвало да ги чуем.

Тялото му с великолепно изваяни мускули блестеше от пот и горделивата му осанка го отделяше от останалите нонгааи. От него се излъчваше овладяно желание, защото вълнението беше заразително.

— Добре, да ги следваме.

Мбиджейн намести здраво на рамото си щита от необработена кожа и отново тръгна напред.

Още два пъти спираха да се ослушат и всеки път Шон и Фрики ставаха все по-неспокойни и нетърпеливи.

— Стойте неподвижно — отсече Стив. — Как можем да чуем нещо, след като се движите?

Шон отвори уста, но преди да успее да отговори, сред дърветата пред тях се чу печалното мучене на вол.

— Ето!

— Пипнахме ги!

— Хайде!

— Не, почакайте! — заповяда Стив. — Шон, вземи моите разузнавачи и се покатерете на онова дърво. Кажи ми какво виждаш.

— Губим си времето — възрази той. — Би трябвало...

— Би трябвало и да се научим да правим това, което ни се нареджа. — Качи се на онова дърво.

С преметнат на врата бинокъл Шон се изкатери до едно високо място, където два клона образуваха чатал. Протегна се, счупи едно клонче, което му пречеше да вижда, сетне възклика.

— Ето ги, точно пред нас са!

— Колко са? — викна му Стив.

— Малко стадо — с тях има две пастирчета.

— Сред дърветата ли са?

— Не — каза Шон, — на открито са. Прилича на заблатен участък.

— Провери добре дали няма и други зулуси.

— Няма... — започна Шон, но Стив рязко го прекъсна.

— Използвай бинокъла, дявол да го вземе! Те ще се крият, ако ги има.

Шон вдигна бинокъла и го фокусира. Добитъкът беше угоен и с гладка кожа, с големи рога. Телата на говедата бяха на черно-бели петна. Над тях кръжаха птици. Двете пастирчета бяха съвсем голи — юноши с тънки крака и типичните непропорционално големи полови органи на африканците. Шон бавно изследваше блатистия участък и заобикалящите го храсти. Най-сетне отпусна бинокъла.

— Само двете пастирчета са — каза той.

— Тогава слизай от дървото.

Пастирчетата хукнаха да бягат още щом патрулът се появи в откритото пространство. Изчезнаха сред дърветата на отсрещната страна на блатото.

— Оставете ги — засмя се Стив. — Нещастните кретени ги чакат доста неприятности, както се очертава.

Пришпори коня си и нахлу в ярковелената ивица блатна трева. Тя беше тучна — гъста и висока, стигаше до седлото му.

Останалите го последваха, копитата на конете им пляскаха и джавкаха в калта. Виждаха гърбовете на животните, които се подаваха над тревата на стотина метра пред тях. Птиците кръжаха и грачеха.

— Шон, ти и Фрики отрежете пътя отляво... започна да говори през рамото си Стив, но преди да завърши, край тях изникнаха зулуси, най-малко сто, в пълно бойно снаряжение.

— Засада! — изпища Стив. — Не се опитвайте да се биете, твърде много са. Измъквайте се! — И в този момент го смъкнаха от коня му.

В калта се мятаха подплашени коне, измъквала се назад с цвилене. Трясъкът на карабината на Клейн почти потъна в триумфалния рев на воините. Мбиджейн подскочи, за да хване юздата на коня на Шон — а той мяташе глава.

— Препускай, господарю, бързо. Не чакай.

Клейн беше мъртъв, в гърлото му бе забито копие и кръвта бликаше от ъглите на устата му, докато се свличаше на земята.

— Дръж се за кайша на стремето ми.

Шон се изненада от спокойствието си. От едната му страна изникна зулус. Шон подпра карабината на скута си и стреля, като дулото бе почти опряно в лицето на мъжа. Изстрелът отнесе половината му глава. Извади гилзата и презареди пушката.

— Бързо, господарю! — отново извика Мбиджейн. Не се подчини на Шон, а с вдигнат високо щит прегради пътя на двама от нападащите и ги събори в калта. Копието му се вдигаше и падаше, вдигаше и падаше.

— На, на! — виеше той. — Така ви се пада!

Беше го обзела лудостта на боя, той скачаше по телата и мушкаше. Пред него се изпречи един мъж и Мбиджейн закачи щита му със своя и го метна настрана, с което оголи лявата му страна, където заби копието си.

Бе успял да пробие обръча на нападащите и Шон се втурна натам, конят му тежко джапаше в калта. Един зулус хвана юздите му и той стреля с пушката, почти опряна в гърдите му. Зулусът изпища.

— Мбиджейн — извика Шон, — хвани се за стремето ми!

С Фрики ван Есен беше свършено, конят му бе повален, край него имаше рояк зулуси с червени копия.

Като се протегна от седлото си, Шон обхвана с ръката си кръста на Мбиджейн и го измъкна от калта. Зулусът се мяташе диво, но той го държеше здраво. Земята под копитата на коня стана по-твърда и те ускориха темпото. На пътя им застана друг зулус с насочено копие. Шон не можеше да се защитава, държейки ритация Мбиджейн с едната си ръка, а с другата — незаредената пушка. Хвърли се с коня си върху зулуса, като го напсува. Онзи се метна на една страна и отново замахна. Острието го жилна в пищяла и се заби в гърдите на коня. Бяха се измъкнали от блатото и навлязоха сред дърветата.

Конят на Шон ги носи още два километра, преди да падне. Копието беше проникнало дълбоко. Той се строполи тежко, но Шон успя да измъкне краката си от стремената и да отскочи от него. Двамата се изправиха и се вгледаха в трупа, дишаха запъхтяно.

— Можеш ли да тичаш с тези ботуши? — попита припряно Мбиджейн.

— Да.

Те бяха от лек велур.

— Този брич ще ти спъва краката.

Мбиджейн бързо клекна и с късото си остро копие изряза плата, докато краката на Шон се оголиха от бедрата надолу. Той отново се изправи и се ослуша да чуе първите звуци на потерята. Нищо не се чуваше.

— Остави пушката си, много е тежка. Остави шапката и патрондаша си.

— Но аз трябва да си взема пушката — възрази Шон.

— Добре, взимай я тогава — озъби се нетърпеливо Мбиджейн.

— Вземи я и умри. Ако носиш такова нещо, утре преди пладне ще те хванат.

Шон се поколеба още секунда, после хвана пушката за дулото като брадва. Замахна към дънера на най-близкото дърво. Прикладът се разби и той я захвърли.

— А сега да вървим — каза Мбиджейн.

Хвърли бърз поглед към мъртвия си кон, на седлото остана кожухчето от Ана, привързано с кожени каишки. „На вятъра отиде цялата упорита работа на Ана“ — помисли си той. После се затича след зулуса.

През първия час беше трудно, Шон едва успяваше да тича в крак с Мбиджейн. Тялото му се вдърви и скоро усети пронизваща болка в едната си страна. Мбиджейн забеляза това и спряха за няколко минути, докато зулусът му покаже как да се отпусне, за да прогони болката. След това продължиха, като Шон вече тичаше плавно. След още час кризата му премина.

— Колко време ще ни трябва, за да се доберем до главната армия? — изсумтя той.

— Два дни може би... не говори — отвърна Мбиджейн.

Докато тичаха, теренът наоколо бавно се променяше. Възвишенията станаха по-ниски и плавни, гората се разреди и те отново бяха сред леко хълмисти пасбища.

— Изглежда, че не ни преследват.

Беше минал половин час, откакто Шон се бе обадил за последен път.

— Може би — отговори Мбиджейн с безразличие. — Много е рано да се каже.

Тичаха рамо до рамо, така че краката им пляскаха по изпечената твърда земя.

— О, боже, жаден съм — каза Шон.

— Никаква вода, но ще починем малко на върха на следващото възвишение.

От билото хвърлиха поглед назад. Ризата на Шон бе просмукана от пот, дишаше дълбоко, но леко.

— Никой не ни преследва. — В гласа му се почувствува облекчение. — Сега можем да понамалим темпото.

Мбиџейн не отговори. И той се бе изпотил, но по начина, по който се движеше, личеше, че още не е започнал да се уморява. На рамото си носеше щита си, а по острието на късото му копие в другата му ръка имаше засъхнала кръв. Цели пет минути се взираше в пътя, който бяха изминали, докато най-сетне изръмжа сърдито и посочи с копието си.

— Ей там! Близо до групичката дървета. Виждаш ли ги?

— По дяволите!

Шон също ги видя, на около шест километра зад тях, в края на гората, където дърветата оредяваха, на кафявия пергамент на саваната имаше линия, сякаш изписана с черен молив. Само че тя се движеше.

— Колко ли са? — попита Шон.

— Петдесет — предположи Мбиџейн. — Твърде много са.

— Ех, да си бях взел пушката — измърмори Шон.

— Ако я беше взел, сега щяха да са доста по-близо, а една пушка срещу петдесет...

— Добре, да тръгваме.

— Трябва да починем малко. Това е последното ни спиране преди падането на ноцта.

Дишането им се бе поуспокоило. Шон прецени състоянието си, малко го наболяваха краката, но щяха да минат още много часове, преди наистина да се измори.

Изплю се на тревата. Пиеше му се вода, но знаеше, че това би било фатална грешка.

— Ах! — възклика Мбиџейн. — Видяха ни.

— Как разбра? — попита Шон.

— Ето виж, изпращат преследвачи.

От редицата се откъснаха три черни петънца и се устремиха напред.

— Какво имаш предвид?

Шон с беспокойство се почеса по носа. За пръв път изпитваше страха на преследвания — беззащитен, невъоръжен, а по петите му — потеря.

— Изпращат напред най-добрите си бегачи, за да ни накарат да грохнем. Знаят, че ако ни притискат здраво — дори на тези да им секне дъхът, докато ни преследват — лесно ще паднем в ръцете на идващите след тях.

— Боже господи! — възклика Шон объркан. — Какво можем да направим ние срещу това?

— Всеки номер си има противодействие — каза Мбиджейн. — Починахме достатъчно, да тръгваме.

Шон хукна надолу по склона като изненадана малка антилопа, но зулусът рязко го спря.

— Точно това искат. Тичай както преди.

И те отново хукнаха с големи леки крачки, махайки с дългите си крака.

— Приближиха — каза Шон, когато стигнаха билото на следващия хълм. Трите петънца сега бяха доста пред останалите.

— Да — отговори безизразно Мбиджейн. Прехвърлиха се през билото и се спуснаха надолу, краката им правеха заедно туп-туп-туп, дишането им бе равномерно: вдишване — издишване, вдишване — издишване.

На дъното на долинката имаше малко поточе, чиста вода къдреше белия пясък. Шон го прескочи, като му хвърли само един-единствен жаден поглед, и се затича по отсрещния склон. Почти стигаха билото, когато чуха зад себе си слаб отдалечен вик, двамата се обърнаха.

На върха на хълма, който току-що бяха оставили зад себе си, само осемстотин метра назад, бяха тримата зулуси-преследвачи и докато Шон ги гледаше, те се втурнаха надолу по склона към него — високите перести украшения на главите им подскачаха, а поличките от леопардови опашки се мятаха и пляскаха по краката им. Бяха хвърлили щитовете си, но всеки от тях държеше копие.

— Погледни ги в краката — каза въодушевено Мбиджейн.

Шон видя, че тичат тромаво, с олюляващи се крачки, защото бяха изтощени.

— Повече не могат, тичали са твърде бързо — засмя се зулусът.

— Сега да им покажем колко ни е страх, трябва да тичаме като вятъра, да се носим, сякаш сто Tokoloshe^[1] ни гонят по петите.

До билото на хълма оставаха само двадесет крачки и те ги пробягаха панически, докато стигнат върха и минат от другата му страна. Но щом се скриха оттатък, Мбиджейн го хвана за ръката и го спря.

— Залегни — прошепна той. Потънаха в тревата и бавно пропълзяха по корем, докато залегнаха точно под билото.

Мбиджейн насочи копието си напред, краката му се свиха под тялото, а на устните му заигра усмивка.

Шон потърси из тревата и намери един камък, голям колкото портокал.

Чуваха как зулусите приближават, загрубелите им крака тупаха нагоре по хълма, дишаха на пресекулки. Ето че бяха близо, още по-близо и изведнъж прехвърлиха билото. Инерцията ги прати надолу точно където Шон и Мбиджейн се изправиха от тревата, за да ги посрещнат. Посивелите им от изтощение лица изразяваха пълно недоумение, бяха очаквали да намерят плячката си на осемстотин метра пред тях. Мбиджейн уби един с копието си, мъжът дори не вдигна ръце, за да спре копието, острието изскочи зад раменете му.

Шон хвърли камъка в лицето на другия. Чу се звук като от зряла тиква, която пада на каменен под, мъжът се строполи, а копието изхвърча от ръката му.

Третият мъж се обърна да побегне, но Мбиджейн се стовари тежко на гърба му, събори го и му преряза гърлото.

Шон погледна надолу към человека, когото беше ударил, украсата от главата му бе паднала и лицето му беше променило формата си. Челюстта мувисеше килната настани, а той все още слабо помръдаваше.

„Днес убих трима души — помисли си Шон — и това се оказа толкова лесно.“

Погледна равнодушно Мбиджейн, който дойде при жертвата му. Наведе се над него, мъжът издаде лек хриплив звук и застина неподвижно. Мбиджейн се изправи и погледна Шон.

— Сега вече не могат да ни хванат, преди да падне нощта.

— А само нощна маймуна може да вижда в тъмното — отвърна му той.

Зулусът се усмихна, спомняйки си шегата, от усмивката лицето му се подмлади. Взе снопче трева и избърса ръцете си с нея.

Нощта падна съвсем навреме, за да ги скрие. Шон беше тичал през целия ден и тялото му вече се схващаше от умора, с мъка вдишваше и издихаше и всичката вода беше така изцедена от него, че вече не се потеше.

— Още малко, още съвсем малко — шепнешком му вдъхваше сили Мбиджейн.

Основната група преследвачи се бе разгънала, най-силните бегачи вече бяха само на няколко километър зад тях, а останалите се мяркаха в далечината.

— Слънцето се скрива, можеш да починеш.

Мбиджейн се протегна и докосна рамото му, странно, но от докосването Шон почувствува прилив на сила. Краката му станаха малко по-стабилни и той по-рядко се препъваше, докато се спускаха по следващия склон. Голямо и червено, слънцето се снижи и долинките се изпълниха със сенки.

— Скоро, съвсем скоро — насърчаваше го Мбиджейн.

Той погледна назад, фигурите на най-близките зулуси бяха станали неясни. Шон се спъна и се строполи, усети как пръстта ожули кожата на бузата му и той се просна по гърди с глава в земята.

— Ставай.

Гласът на Мбиджейн беше отчаян. Шон болезнено повърна горчива жлъч.

— Ставай.

Хвана го и го изправи на колене.

— Ставай или ще умреш тук — заплаши го зулусът.

Хвана кичур от косата на Шон и безмилостно го усука. Очите му се напълниха със сълзи от болката и той замахна към Мбиджейн.

— Ставай — продължаваше да го дърпа и Шон тежко се изправи на краката си.

— Тичай — каза Мбиджейн и краката му започнаха механично да се движат. Мбиджейн пак погледна назад. Един от зулусите бе съвсем близо, но също се сля с падащия здрач. Двамата продължиха да

тичат, Мбиджейн подкрепяше Шон, когато той залиташе, Шон пъшкаше при всяка стъпка, като вдишваше.

И тогава бързо, както това става в Африка при преминаването на деня в нощта, от земята изчезнаха всички цветове, похлупени от тъмнината. Очите на Мбиджейн зашариха неспокойно, разпознавайки различи очертания в мрака. Шон се олюляваше до него, без да вижда нищо.

— Сега ще опитаме — реши зулусът. Смениха посоката под остър ъгъл спрямо първоначалната. Щяха да се озоват близо до преследвачите, но без те да ги видят в мрака.

Двамата намалиха темпото си до обикновено ходене. Мбиджейн беше преметнал ръката му през раменете си, за да го крепи, а в другата си ръка държеше готово за бой копието си. Шон се влачеше тежко, главата му се олюляваше.

Чуха как най-предните преследвачи минаха на петдесет крачки от тях в тъмното и един глас извика на зулу.

— Виждате ли ги?

— Aibo! — отговори някой отрицателно.

— Разгърнете се, може да се опитат да завият в тъмното.

— Yeh-bo^[2].

Сетне гласовете отминаха, отново ги обгърнаха тишината и нощта. Мбиджейн накара Шон да продължи да крачи. Показа се крайчецът на луната, който им освети пътя и те продължаваха да вървят, като постепенно се насочваха на югоизток. Най-сетне стигнаха един поток с дървета по брега му. Шон с мъка пи вода, защото гърлото му бе пресъхнало и го болеше. След това се сгущиха един до друг, за да им е топло на килима от листа под дърветата, и заспаха.

[1] Tokoloshe — привидения в митологията на зулусите. — Б.пр.

[2] Положителен отговор. — Б.пр. ↑

На следващия ден следобед откриха лагера на Челмсфорд, редиците почернели лагерни огнища и заравнените места, където са били палатките, коловете, за които са били завързани конете, и купчините празни тенекиени консерви от говеждо месо и трикилограмовите кутии от бисквити.

— Заминали са преди два дни — каза Мбиджейн.

Шон кимна, без да се усъмни в думите му.

— Накъде са тръгнали?

— Обратно към главния лагер в Иサンдхълуана.

— Защо ли са направили така?

Зулусът сви рамене.

— Бързали са. Конницата е галопирала пред пехотата.

— Да ги последваме — предложи Шон.

Оставените следи очертаваха широк път, защото бяха минали хиляда мъже, а фургоните и колелата на топовете бяха издълбали дълбоки коловози.

Спаха гладни и измръзнали до пътя на войската. На другата сутрин, когато тръгнаха, във вдълбнатините имаше слана.

Малко преди пладне пред тях се извиси граничният купол на Иサンдхълуана — Хълмът на малката часовникова стрелка, и те несъзнателно усилиха хода си. Шон накуцваше, защото ботушът му беше протрил кожата на едната пета. Косата му се бе спъстила на кичури и лицето му беше изцапано с пръст.

— Би ми се усладило дори войнишкото солено говеждо месо — каза той на английски и Мбиджейн не му отговори, защото не разбираше езика. Той гледаше в далечината, свил тревожно вежди.

— Господарю, два дни вървим и не сме видели никого. Струва ми се, че досега трябваше да срещнем патрули от лагера.

— Може да сме се разминали с тях — каза Шон, слабо заинтересован, но Мбиджейн поклати глава. Продължиха пътя си в мълчание. Сега хълмът беше по-близо, така че можеха да различат терасите и пукнатините, които покриваха купола като дантела.

— Не се вижда никакъв лагерен пушек — каза зулусът. Беше вдигнал очи и се взираше.

— Какво има? — Шон усети опасността.

— N'yon! — каза Мбиджейн тихо и той ги видя. Един тъмен покров, който бавно се въртеше като колело високо на хълма на Исандхълуана, все още толкова далеч, че не можеха да различат отделните птици, просто сянка, тънка тъмна сянка в небето. Докато я гледаше, на Шон изведнъж му стана студено под жаркото обедно слънце. Затича се.

Нещо се движеше пред тях в равнината. Разкъсаното платнище на един преобрънат фургон плющеше като ранена птица. Чакалите се боричкаха, а нагоре по склона се носеше прегърбена хиена.

— О, боже! — прошепна Шон.

Мбиджейн се облегна на копието си, лицето му бе безизразно, но очите му бавно шареха по полето.

— Мъртви ли са? Всички ли са мъртви?

Въпросът не се нуждаеше от отговор. Ясно виждаше мъртвците в тревата, труповете край фургоните и нагоре по склона. Мбиджейн чакаше безмълвно. Една голяма черна хищна птица се спусна пред тях, перата по върховете на крилете ѝ бяха разперени като пръстите на ръка. Краката ѝ се отпуснаха, допряха се и заподскачаха тежко, за да намерят опора сред мъртвците, една плавна и бърза трансформация от красив полет в грозна кацнала поза. Тя вирна глава, разроши перушина и се закандилка, за да кльвне един труп, облечен в зелено ловно облекло.

— Къде е Челмсфорд? И него ли са хванали?

Мбиджейн поклати глава.

— Той е пристигнал твърде късно.

Посочи с копието си широката ивица от следи, заобикаляща бойното поле и пресичаща ската на Исандхълуана към Тугела.

— Върнал се е обратно при реката. Дори не е спрятал, за да погребе мъртвите.

Спуснаха се към полето. В началото си проправяха път през купищата зулуски оръжия и щитове, по остриетата на късите копия се беше образувала ръжда. Тревата беше стъпкана и мръсна там, където са лежали мъртвците, но убитите зулуси ги нямаше — сигурен признак за победа.

Приближиха бойните редове на англичаните. На Шон започна да му се гади, като видя какво им беше сторено. Лежаха на купчини един върху друг, лицата им бяха вече почернели и всичките бяха изкормени. Мухите се трупаха в празните им стомашни кухини.

— Защо са направили това? — попита той. — Защо е трявало да ги обезобразяват така?

Премина с тежка стъпка покрай фургоните. На тревата бяха разхвърлени разбити сандъци с храна и напитки, дрехи и хартия, около мъртвите се въргалиха касетки с патрони, но пушките ги нямаше. Миризмата на разлагачи се трупове сякаш се полепи по гърлото и езика му като рициново масло.

— Трябва да намеря татко — проговори тихо Шон.

Мбиджейн вървеше на десетина крачки зад него. Стигнаха до редовете, където беше бивакът на доброволците. Палатките бяха нарязани на парцали и стъпкани в праха. Конете бяха намушкани, докато са били завързани за коловете, и се бяха подули. Шон разпозна Джипси, кобилата на баща си. Запъти се към нея.

— Здравей, момиче — каза той.

Птиците бяха изкълвали очите ѝ, лежеше на една страна, коремът ѝ бе така подут, че стигаше до кръста му. Заобиколи я. Точно зад нея лежаха първите от мъжете на Лейдибург. Той разпозна всичките останали петнадесет, макар че птиците не бяха пощадили и тях. Лежаха в неправилна окръжност с лица навън. После откри разпръснати на разстояние един от друг трупове към планинския скат. Проследи опита на доброволците с бой да си проправят път обратно към Тугела. От двете страни на дирята, която бяха оставили, имаше следи от паднали зулуси.

— Най-малко по двадесет от тях на един наш — прошепна Шон с гордост.

Продължи да се катери и на върха на ската близо под скалния зъбер на Исандхълуана откри баща си.

Бяха четирима, последната четворка: Уейт Кортни, Тим Хоуп-Браун, Ханс и Найл Еразмус. Лежаха близо един до друг. Уейт беше проснат по гръб с широко разтворени ръце, птиците бяха изкълвали лицето му до костите, но бяха оставили брадата му, която леко се разяваше от полъха на вята. Мухите — големи метално зелени муhi, се рояха като кошер пчели в отворената коремна кухина.

Шон седна до баща си. Взе една филцова шапка, която се въргаляше до него, и покри обезобразеното му лице. На нея имаше копринена кокарда в синьо и жълто, някак си странно весела при толкова много смърт. Мухите мрачно бръмчаха, някои накацаха по лицето и устните му. Той ги пропъди.

— Познаваш ли го? — попита Мбиджейн.

— Това е баща ми — отвърна Шон, без да вдигне очи.

— Значи и ти.

Със съчувствие и разбиране в гласа си зулусът се обърна и го оставил сам.

„Аз си нямам нищо“ — бе казал Мбиджейн. Сега и Шон си нямаше никого. Само една пустота: нито гняв, нито тъга, нито болка. Загледан в това обезобразено нещо, Шон не можеше да повярва, че е било човек. Само месо, човекът го нямаше.

След малко Мбиджейн се върна. Беше отрязал голямо парче от брезента от един от неизгорелите фургони и увиха Уйт в него. Изкопаха му гроб. Беше трудна работа, защото земята беше камениста и спечена. Положиха Уйт в гроба както беше с широко разтворените ръце в rigor mortis под брезента, защото Шон не смееше да ги счупи, за да ги прегъне. Внимателно го засипаха и натрупаха отгоре камъни. Застанаха заедно гроба.

— Е, тате... — гласът му звучеше неестествено. Не можеше да повярва, че говори на баща си.

— Е, тате... — отново започна той, мънкайки неловко. — Бих искал да кажа благодаря за всичко, което направи за мен. — Той спря и се изкашля, за да прочисти гърлото си. — Надявам се, знаеш, че ще се грижа за мама, за фермата възможно най-добре — и за Гари също.

Гласът му отново се изгуби и той се обърна към Мбиджейн.

— Няма какво друго да се каже.

Гласът на Шон съдържаше изненада, граничеща почти с мъка.

— Да, няма нищо друго за казване — съгласи се зулусът.

Още няколко минути Шон се бори със смазващата пустота на смъртта, сетне се обърна и закрачи към Тугела. Мбиджейн тръгна малко встрани и крачка назад от него. „Ще се стъмни, преди да достигнем реката“ — помисли си Шон. Беше много уморен и накуцваше поради наранената си пета.

— Остава ни още малко — каза Денис Петерсен.

— Да — изсумтя Шон. Подразни го съобщаването на очевидния факт, излезеш ли от Махобас Клооф и щом като Бабуун Строом ти е отляво на пътя, значи до Лейдибург остават осем километра. Както каза Денис, още малко.

Петерсен се изкашля от прахоляка.

— Първата бира ще стане само на пяна в гърло ми.

— Мисля, че е време да потегляме. — Шон избърса лицето си от праха. — Мбиџейн и останалите слуги могат да ги докарат сами.

— Точно това щях да предложа — каза Денис с явно облекчение. Пред тях по пътя имаше почти хиляда глави добитък, който вдигаше прахоляк. Бяха на два дни път от Роркес Дрифт, където дружината доброволци беше разпусната.

— Ще ги затворим в кошарите и утре сутринта ще ги изпратим — ще кажа на Мбиџейн.

Шон заби пети в коня си и се извъртя натам, където се носеше в тръс едрият зулус — в края на стадото. Разговаряха няколко минути и той даде знак на Денис. Заобиколиха стадото от двете му страни и се събраха отново на пътя пред тях.

— Не са в много добро състояние — промърмори Дени, като хвърли поглед назад.

— Друго не може и да се очаква. Здравата ги юркахме двата дни.

Хиляда глави добитък, делът от Кетчуайовите стада на петима мъже — Денис и баща му, Уйт, Шон и Гарик — защото дори на мъртвите се полагаше пълен дял.

— Според теб каква е преднината ни пред останалите? — попита го Денис.

— Нямам представа — отговори той.

Не беше вкусно, така че каквото и да отговореше, щеше да бъде само предположение, излишният въпрос е също така досаден, както и очевидното заключение. Внезапно му мина през ума, че един такъв въпрос само преди няколко месеца би отворил дискусия и спорове,

които можеха да траят половин час. Какво означаваше това? Че той се е променил. След като сам си отговори на въпроса, Шон язвително се ухили.

— За какво се смееш? — попита Денис.

— Току-що си мислех, че много неща са се променили за последните няколко месеца.

— Да — каза Денис, след което настъпи мълчание, нарушавано само от неравномерния тропот на конете.

— Ще бъде някак си странно без татко — промълви замислено той. Господин Петерсен беше останал в Иксандхълуана. — Някак си ще е смешно, че ще сме само мама, момичетата и аз във фермата.

Известно време не разговаряха. Припомняха си изминалите кратки месеци и събитията, които промениха живота им.

И двамата нямаха още двадесет години, а вече бяха глави на семейства, владетели на земя и добитък, познали мъката и убивали хора. Сега Шон изглеждаше по-възрастен с бръчките на лицето си, с брадата, която беше пуснал — квадратна, с формата на пика от картите. Бяха яздили заедно с командосите, които бяха палили и плячкосвали, за да отмъстят за Иксандхълуана. При Улунди бяха строили конете си зад редовете на пехотата на Челмсфорд под палещото слънце, изчаквайки тихо, докато Кетчуайо събираще войските си и ги изпращаше през открития терен, за да нападнат и победят рехавото каре от мъже. Бяха чакали да отмине грохотът на залповете през равни интервали и гледаха как големият черен бик зулуси се разпада на парчета пред карето. Накрая редовете на пехотата се отвориха и те препуснаха навън, цели две хиляди силни конници, за да смажат завинаги силата на зулуската империя. Преследваха и нападаха, докато ги спря падналият мрак, и даже не пресмятала колцина са убили.

— Ето я църковната кула — каза Денис.

Шон бавно изплува от спомените. Бяха стигнали Лейдибург.

— Майка ти в Теунис Краал ли е? — попита Денис.

— Не, премести се в града — в къщата на улица „Проте“.

— Предполагам, че не иска да пречи сега, когато Ана и Гари се ожениха.

Шон веднага се намръщи.

— Как ти се вижда тази работа — нашето приятелче.

— Гари, женено за Ана? — изхили се Денис и поклати глава. — Мисля, че би могъл да се обзаложиш на двадесет срещу едно, че просто не е имал избор.

Начумереното му лице стана още по-мрачно. Гари му беше скроил номер — Шон не бе скъсал с Ана.

— Имаш ли вест от тях? Кога ще се върнат у дома?

— За последен път получихме вест от тях от Питърмарицбург, бяха изпратили телеграма до мама, за да съобщят, че са се оженили. Получила я два дни, преди да се върна вкъщи от Иксандхълуана. Това беше преди два месеца, доколкото ми е известно, от тогава не сме имали вест от тях.

— Струва ми се, че Гари така здраво се е слял със семейното огнище, че ще трябва да го откъртят с железен лост — изкикоти се отново Денис, този път мръснишки.

Изведнъж Шон си представи Гари върху Ана, коленете ѝ вдигнати високо, главата ѝ отметната назад, а очите — затворени, издава онова нейно тихо мяукане.

— Млъкни, мръсно копеле — изръмжа той.

Денис примигна.

— Извинявай, аз само се шегувах.

— Няма да се шегуваш със семейството ми, той ми е брат.

— А тя беше твоето момиче, а? — измърмори Денис.

— Искаш ли да те ударя?

— По-кърто, приятел, пошегувах се.

— Такива шеги не ми допадат, ясно ли ти е?

— Добре. Добре. Успокой се.

— Това са мръсни, мръсни приказки.

Отчаяно се опитваше да изтриве от съзнанието си картината с Ана, тя беше изпаднала в див оргазъм, ръцете ѝ се бяха вкопчили във врата на Гарик.

— Боже господи, откога си станал светец? — попита Денис и като пришпори коня си, изпревари Шон и продължи да се движи по главната улица към хотела. Той си помисли дали да не му каже да се върне, но реши да го остави да върви. Зави надясно в една сенчеста странична улица. Къщата беше третата от ъгъла. Уейт я беше купил преди три години, с цел да вложи парите си. Беше приятна малка постройка със сламено катранен покрив и варосани стени сред дървета

и зелена градинка с цветя, заобиколена с ограда от дървени колове. Шон завърза коня при портата и пое по алеята към входа.

Когато бутна вратата на гостната, завари в нея две жени. И двете изненадано се надигнаха, като изненадата им моментално се смени с радост, когато го познаха. Стана му приятно от радостта им — хубаво е, когато те посрещат сърдечно.

— О, Шон, не те очаквахме.

Ада бързо се запъти към него. Той я целуна и видя, че скръбта е оставила отпечатъка си върху нея. За миг изпита чувство на вина, че смъртта на Уейт не е оставила толкова видим отпечатък и върху него. Хвана я за раменете и я задържа така.

— Много си хубава — каза той.

Беше отслабнала. Очите ѝ изглеждаха прекалено големи за лицето ѝ и мъката се криеше в тях като сенки в гората, но пристигането му я разведри и тя се засмя.

— Мислехме, че ще се върнеш в петък. Толкова се радвам, че дойде по-рано.

Шон отмести поглед от Ада.

— Здравей, Ягодов пай.

Тя нетърпеливо очакваше да бъде удостоена с вниманието му.

— Здравей, Шон.

Изчерви се леко от погледа му, но не сведе очи.

— Изглеждаш по-възрастен — каза тя, като почти не забелязваше праха, който се беше спекъл по кожата му, посипал косата и миглите му и зачервил очите му.

— Просто си забравила как изглеждам — каза той и се обърна към Ада.

— Не, не бих могла — прошепна Одри толкова тихо, че никой от двамата не я чу. Усети как нещо се надигна в гърдите ѝ.

— Седни, Шон.

Ада го заведе при голямото кресло срещу камината. На полицата над камината имаше снимка на Уейт.

— Ще ти донеса чай.

— Мамо, защо не една бира?

Шон потъна в креслото.

— Разбира се — ще ти донеса бира.

— Не — каза Одри и изхвърча от стаята към кухнята. — Аз ще я донеса.

— Одри, в килера са — извика Ада след нея, после се обърна към него. — Такова мило дете е.

— Погледни я по-добре — усмихна се той, — тя изобщо не е дете.

— Ех, Гари да беше... — започна Ада, но рязко мълкна.

— Кажи какво? — окуражи я Шон.

Тя помълча известно време, мечтаеше си Гари да бе намерил момиче като Одри вместо...

— Нищо — отвърна тя и седна до него.

— Имаше ли вести от Гари?

— Не. Още не, но господин Пай каза, че при него в банката е пристигнал чек, осребрен в Кейптаун.

— Кейптаун? — Шон повдигна прашните си вежди. — Добре си живее нашето момче.

— Да — каза Ада, като си спомни сумата на чека. — Така е.

В стаята влезе Одри, носеше поднос с голяма бутилка и чаша. Отиде до креслото му. Той пипна бутилката — беше студена.

— По-бързо, слугинче — пошегува се Шон, — умирам от жажда.

След като пресуши първата чаша на три гълтка, момичето отново я напълни и той, стиснал я в ръка, се намести удобно в креслото.

— А сега ни разкажи всичко — каза Ада.

Приятно отпуснат в креслото с чаша в ръка, доволен от начина, по който го посрещнаха, той стана твърде словоохотлив. Не си бе дал сметка, че има толкова много за разказане. При най-малкия признак за отегчение Ада или Одри веднага го окуражаваха с въпрос.

— О, боже мой! — възклика накрая Одри. — Навън почти се е мръкнало. Трябва да си тръгвам.

— Шон. — Ада стана. — Ще я изпратиш ли до вкъщи?

Крачеха мълчаливо един до друг в полумрака под кичестите дървета. Най-сетне Одри проговори.

— Шон, ти беше ли влюбен в Ана? — изтърси тя и той усети привичната си реакция, бърз гняв. Отвори уста, за да я среже, но изведенъж смени намерението си. Въпросът беше уместен. Дали е бил влюбен в Ана? Едва сега се замисли върху това, като внимателно си

повтаряше точния въпрос наум, за да може да му отговори вярно.
Усети внезапен прилив на облекчение. Отвърна ѝ с усмивка.

— Не, Ягодов пай, не, никога не съм бил влюбен в нея.

Тонът му беше искрен, не лъжеше. Щастлива, тя продължи да крачи до него.

— Не си прави труд да ме изпращаш до къщата.

Едва сега забеляза зацепаните му и прашни дрехи, в които можеше да се почувствува неловкото пред родителите ѝ. Искаше всичко да бъде наред от самото начало.

— Ще те наблюдавам, докато стигнеш вратата — каза Шон.

— Предполагам, че утре сутринта ще отидеш в Теунис Краал, нали? — попита тя.

— Веднага щом стана. Очаква се много работа.

— Но ще минеш през магазина?

— Да — отвърна той и начинът, по който я погледна, я накара да се изчерви и да се ядоса на светлата си кожа, която така лесно я издаваше. Тръгна бързо по пътеката, после се спря и погледна назад.

— Шон, моля те, не ме наричай повече Ягодов пай.

Засмя се тихичко.

— Добре, Одри, ще се опитам да го запомня.

Шон мислеше за шестте седмици, изминали от военната кампания срещу зулусите, шест седмици, изтекли с мълниеносна скорост. Отпиваше кафе от порцеланова чаша с размера на халба, седнал в средата на леглото си с нощница, навита до кръста и кръстосани крака. Кафето беше горещо, той сърбаше шумно и издишваше парата през устата си.

Изминалите шест седмици бяха плътно запълнени с всякакви неща — нямаше място за мъчителни размишления или съжаление, макар че вечер, докато седеше в кабинета изцяло погълнат от спомените за Уйт, мъката не го напускаше.

Дните се низеха, без да се усеща кога свършва единият и започва другият. Сега фермите бяха три: Теунис Краал и другите две, взети под аренда от Пай. Беше ги запълнил с плячкосания добитък и закупения след завръщането му. Цената на добитъка отново беше паднала благодарение на стоте хиляди глави, докарани от Зулуленд, и Шон можеше да си позволи да избира какво да купи. Можеше да си позволи и да изчака, докато цената отново се повиши.

Стана, прекоси стаята и отиде при мивката. Наля вода в легена и внимателно я опита с пръст. Беше толкова студена, че щипеше. Стоеше прав, облечен в чудноватата женска нощница и се чудеше какво да прави. Тъмните косми на гърдите му се подаваха на къдици изпод искусно избродираната ѝ предница. Набра кураж и потопи лицето си в легена, загреба вода с две ръце и я изля на тила си, накрая вдигна глава, дишайки запъхтяно, а водата се оцеждаше по нощницата му. Изтри се с хавлиена кърпа, смъкна мократа дреха и надникна гол през прозореца. Достатъчно светло бе, за да види мъглата и ситния дъжд навън.

— Отвратителен ден — измърмори той, но тонът му не беше искрен. Очакваше с вълнение този ден, чувствуващ се бодър и с изострени сетива, гладен, готов да се захване с работата, която го чакаше.

Облече се, подскочайки на един крак, докато обуваше брича си, напъха в него края на ризата си, сетне седна на леглото и нахлузи ботушите си. Сега си мислеше за Одри — трябва да се опита да отиде утре сутринта в града, за да се види с нея.

Шон бе решил да се оженят. Имаше поне три основателни причини за това. Беше установил, че е по-лесно да попадне в трезорите на Английската банка, отколкото под полата на Одри, без да е женен за нея. Когато той желаеше нещо, нямаше цена, която да не е готов да заплати.

Докато живееше в Теунис Краал заедно с Гари и Ана, стигна до решението, че ще бъде много хубаво да си има жена, която да му готови, да кърпи дрехите му и да слуша историите му, защото Шон се чувствуваше малко пренебрегнат.

Третата, но не и най-маловажната причина, бе връзката на Одри с местната банка. Тя беше едно от малкото слаби места в бронята на стария Пай. Можеше да поднесе фермата „Махобас Клооф“ като сватбен подарък, въпреки че дори оптимистът в Шон не хранеше особени надежди. Пай не се разделяше лесно с парите си.

„Да — реши Шон, — ще трябва да намеря време, за да отида в града и да кажа на Одри.“ Не смяташе, че ще му се наложи да я моли. Той вчеса косата си, среса брадата си, намигна си в огледалото и излезе в коридора. Усети миризмата, която идваше от кухнята, и устата му започна да се пълни със слюнка.

Ана беше в кухнята. Лицето й бе почервено от горещината край печката.

— Какво има за закуска, сестричке?

Тя се обърна към него, като отметна косата от челото си с опакото на ръката си.

— Не съм ти сестра — каза тя — и бих желала да не ме наричаш така.

— Къде е Гари? — попита Шон, сякаш не бе чул протеста ѝ.

— Още не е станал.

— Бедното момче е изтощено, няма съмнение.

Той ѝ се ухили и тя се извърна смутена. Шон огледа задника ѝ, без да изпитва никакво желание. Странно, но обстоятелството, че Ана е съпруга на Гари, бе изпарило всякакво желание към нея. Дори

споменът за това, което бяха правили по-рано, беше някак си мъгливо неприличен, намирисващ на кръвосмешение.

— Започнала си да напълняваш — каза той. Тя наведе глава, но не отговори и Шон продължи: — За мен четири яйца, ако обичаш, и кажи на Джоузеф да не ги препържва.

Тя прекоси кухнята и влезе в трапезарията. В същия миг през страничната врата се появи Гари. Лицето му бе все още отпуснато от сън. Шон долови дъха му — беше пил.

— Добро утро, Ромео — поздрави го той и Гари се ухили глуповато.

Очите му бяха зачервени и не се беше избръснал.

— Здрави, Шон. Как спа?

— Чудесно, благодаря. Ти също, както виждам.

Шон седна и загреба попара с лъжицата.

— Искаш ли? — попита той Гари.

— Да, благодаря.

Подаде му купата. Забеляза как трепери ръката на Гари. Ще трябва да поговоря с него да не прекалява с пиенето.

— Страшно съм гладен.

Разговаряха, като скачаха от една тема на друга както обикновено става на закуска. Ана влезе и се присъедини към тях. Джоузеф поднесе кафето.

— Гари, каза ли вече на Шон? — обади се внезапно Ана с глас, изпълнен с решителност.

— Не.

Той се изненада и разля кафето си.

— Какво да ми е казал? — попита Шон.

Мълчаха и Гари неспокойно помахваше с ръката си.

Точно от този момент се боеше — какво би станало, ако брат му се сетеше. Какво би станало, ако разбереше, че бебето е негово, и си вземеше Ана с детето, вземеше си ги и го оставеше самичък на този свят. Обзет от неоснователни страхове, Гарик се втренчи в брат си, седнал срещу него на масата.

— Кажи му, Гари! — заповядда жена му.

— Ана чака бебе — каза той.

Наблюдаваше лицето на Шон, видя как изненадата бавно отстъпи място на задоволство, усети как ръката на брат му го прегърна

през раменете в болезнена прегръдка, почти го смачка.

— Това е страхотно — възклика радостно Шон, — това е великолепно. Ако продължаваш все така, къщата ще се напълни с хлапета за нула време. Гордея се с теб.

Ухилен глупаво от облекчение, той гледаше как Шон прегърна Ана по-нежно и я целуна по челото.

— Браво, Ана, гледай непременно да е момче. Трябва ни евтина работна ръка.

„Не е разбрал — помисли си Гарик, — не знае и то ще е мое. Никой няма да може да ми го отнеме сега.“

През деня работиха в южния сектор. Бяха заедно, Гари объркано и радостно се смееше на задявките на Шон. Беше му много приятно, че Шон му оказва толкова много внимание. Свършиха рано — този път като никога брат му не беше в настроение за работа.

— Мой разплоден братко, всички гюмове са пълни до горе. — Протегна се и тупна с юмрук рамото на Гари. — Хайде да си вдигаме чуковете и да вървим в града. Можем да ударим по няколко питиета на крак в хотела, за да го отпразнуваме, и после да отидем и да кажем на Ада.

Шон се надигна на стремената и надвика мученето и врявата на стадото.

— Мбиџейн, докарай онези десетте болни при къщата и не забравяй, че утре ще избираме добитък от кошарите за пазара.

Зулусът му махна с ръка и Шон се обърна отново към Гарик.

— Хайде, да изчезваме оттук.

Яздеха един до друг, капчици влага покриваха мушамените им дрехи и блестяха по брадата на Шон. Беше студено и възвищението беше скрито във влажната мъгла.

— Това време е само за бренди — каза той, но Гарик не отговори.

Отново се бе уплашил. Не искаше да казва на Ада. Тя щеше да познае от кого е детето. Отгатващо всичко, щеше да разбере, че е от Шон. Не можеше да я изльже.

Копитата шляпа звучно в калта. Стигнаха до разклона и поеха по билото към Лейдибург.

— На Ада страхотно ще ѝ хареса да е баба — изкикоти се тихичко Шон и в този момент конят му леко се препъна, наруши

равномерния си ход и закуца с предния си крак. Той слезе, вдигна копитото и видя дълбоко забита треска.

— Да го вземат мътните! — изруга тихо.

Наведе глава, захапа върха на треската със зъби и я измъкна.

— Е, сега няма да можем да отидем в Лейдибург, раната няма да зарасне няколко дни.

Гари се успокои, случилото се отлагаше срещата с Ада.

— Конят ти е здрав. Хайде, продължавай, поздрави я от мен. —

Шон погледна Гари.

— Някой друг път ще ѝ кажем. Хайде да се връщаме вкъщи — възпротиви се брат му.

— Хайде, Гари, та това е твоето дете. Върви да ѝ кажеш.

Гарик се противи, докато видя, че брат му започна да се ядосва, и тогава тръгна с примирителна въздишка. Шон поведе коня си към Теунис Краал. Сега обаче мушамата го запарваше и му тежеше. Той я свали и я преметна на седлото.

Когато приближи къщата, завари Ана на стълбите.

— Къде е Гари? — извика тя.

— Не се беспокой. Отиде в града, за да види Ада. Ще се върне за вечеря.

Едно от конярчетата пое коня му. Разприказваха се и тогава Шон се наклони, за да повдигне нараненото копито. Бричът му се опъна на бедрата и подчерта добре оформените му крака. Ана го огледа. Той се изправи и широките му рамене се откроиха под бялата влажна материя на ризата му. Шон ѝ се усмихна, докато изкачваше стъпалата на входа. Дъждът бе накъдрил брадата му и той приличаше на пакостлив пират.

— Сега трябва повече да се грижиш за себе си. — Хвана я над лакътя, за да я заведе вътре. — Не бива да стоиш на студено.

Минаха през стъклени врати. Ана го изгледа отдолу нагоре, главата ѝ достигаше до рамото му.

— Ти си дяволски хубава жена, Ана, и аз съм сигурен, че ще родиш хубаво дете.

Това бе грешка от негова страна, защото докато изричаше тези думи, погледът му омекна и лицето му се обърна към нея. Позволи си да обгърне раменете ѝ с ръка.

— Шон! — Тя сякаш възклика от болка. Неочаквано се обърна, тялото ѝ страстно се прилепи към неговото и ръцете ѝ обвиха врата му.

Приведе лицето му надолу, устните ѝ се впиха в неговите, отпусна се назад и притисна силно слабините си към краката му. Стенеше тихо, докато го целуваше. Изумен, за миг Шон остана в плен на прегръдката ѝ, но след това откъсна лицето си от нейното.

— Луда ли си?

Опита се да я отблъсне, но тя се съпротивляваше. Кръстоса ръцете си на гърба му и притисна лице в гърдите му.

— Обичам те! Моля те, моля те. Обичам те. Просто ме остави да те прегръщам. Искам само да те подържа в ръцете си.

Гласът ѝ бе приглушен. Тя трепереше.

— Пусни ме.

Шон грубо разтвори ръцете ѝ и почти я хвърли на дивана.

— Сега си съпруга на Гари и скоро ще станеш майка на неговото дете. Дръж настрани от мен малкото си горещо тяло.

Направи крачка назад, гневът му нарастваше.

— Но аз те обичам, Шон. О, боже, само ако можех да те накарам да разбереш колко страдам докато живея тук с теб и дори не мога да те докосна!

Направи няколко крачки към нея.

— Аз не съм те искал. Никога не съм те обичал, не бих могъл да се докосна до теб. — Тя видя отвращението, изписано на лицето му. — Ти си съпруга на Гари, ако погледнеш някога друг мъж, ще те убия. — Вдигна ръцете си със заплашително разперени, извити пръсти. — С голи ръце ще те убия.

Лицето му беше близо до нейното. Тя не можа да понесе изражението на очите му, замахна рязко. Той се отдръпна навреме, за да спаси очите си, но ноктите ѝ издълбаха кървави бразди по бузата му, които стигаха до носа му. Шон я хвана за китките и я задържа, докато тънка струйка кръв се отичаше по брадата му. Ана се извиваше в ръцете му, мяташе тялото си на всички страни, като се опитваше да се отскубне и пищеше в лицето му.

— Ах, ти, свиня такава, мръсна свиня! Съпруга на Гари, казваш? Дете на Гари, казваш? — Отметна глава и се разсмя лудешки. — Сега ще ти кажа истината. Ако искаш да знаеш, това дете в утробата ми е от теб. Твоето е! Не е от Гари!

Освободи китките ѝ и се отдръпна слизан.

— Не може да бъде! — прошепна той. — Лъжеш!

— А не си ли спомняш как се сбогува с мен, преди да тръгнеш на война? Не помниш ли нощта във фургона? Не си ли спомняш, а, не помниш ли? — Сега тя говореше тихо, използвайки всяка дума като нож срещу него.

— Това беше отдавна. Не може да е вярно — заекна Шон, като продължаваше да се отдръпва от нея.

— Три месеца и половина. Детето на брат ти ще подрани малко, нали? На много хора им се раждат недоносени деца... — Думите й бавно проникваха в съзнанието му. Тя не можеше да се овладее и се тресеше, а лицето ѝ бе станало призрачно бледо.

Той не можа да издържи повече.

— Остави ме, махни се от мен. Трябва да помисля. Не знам.

Промъкна се покрай нея, без да я докосва, и отиде в коридора. Тя го чу да затръшва вратата на кабинета.

Гари кукаше по коридора. Пистолетът беше тежък. Под вратата на кабинета се процеждаше светлина. Не беше заключено. Отвори вратата и влезе.

Шон седеше на писалището, заровил лице в ръцете си. Когато Гарик влезе, той вдигна очи. Кръвта от драскотините, но бузата му вече бе засъхнала и почерняла, но кожата около тях беше червена и възпалена. Погледна револвера в ръката на брат си.

— Тя ти е казала.

Гласът му беше безизразен.

— Да.

— Надявах се да не го направи. Исках поне това да ти спести.

— Да ми спести? — попита Гарик. — Ами тя? Ти помисли ли какво чувствува тя?

Шон не отговори, а сви рамене и се отпусна уморен на стола си.

— Никога не съм предполагал, че си такава безпощадна свиня — каза сподавено Гарик. — Дойдох да те убия.

— Да.

Шон гледаше как револверът се насочва към него. Брат му го държеше с двете си ръце, косата му с цвят на пясък беше паднала на челото му.

— Мой бедничък, Гари — въздъхна тежко той и револверът моментално започна да се тресе. Гарик продължаваше да го държи с двете си ръце, но оръжието се свлече между коленете му. Преви се върху него бързоловейки — хапеше устните си, за да се сдържи. Шон се надигна от стола си, за да отиде при него, но той се извърна.

— Стой настрани от мен! Не ме докосвай!

Хвърли револвера, острият ръб на ударника му преряза челото на Шон, от което главата му отхвъркна назад. Револверът отскочи и се удари в стената зад Шон. Изгърмя, куршумът се заби в дървената ламперия и я разцепи.

— Свършено е с нас — изпища Гарик. — С нас е свършено, завинаги.

Панически се докопа до вратата и почти се строполи в коридора, оттам закуца към кухненските помещения и излезе навън под дъжда. Тревата се заплиташе в протезата му и той пада много пъти, но всеки път успяваше да се изправи и да продължи да бяга. Стенеше при всяка стъпка в непрогледния нощен мрак.

Най-сетне ръмженето на придошлата Бабуун Строом го спря. Той се спря на брега, ситният дъжд биеше в лицето му.

— Защо аз, защо все аз?!

Изля мъката си в мрака. И тогава в пристъп на облекчение, силен като бурното течение на реката под него, усети как пърхат крилцата на пеперудата зад очите му. Топлината и сивата мъгла го обгърнаха и той се отпусна на колене в калта.

Шон взе малко неща със себе си: завивки, пушка и резервен кон. Два пъти губи в тъмното пътя за фермата на Мбиџейн, но конят и двата пъти го намери. Зулусът беше издигнал голямата си, подобна на пчелен кошер колиба, покрита с трева, далеч от жилищата на другите слуги, защото бе от кралско потекло. Когато Шон най-сетне стигна до нея и извика, изминаха няколко минути, през които се чуваше сънлив тропот и мърморене, преди Мбиџейн да се появи. Беше се завил с одеяло и в ръката си държеше стара керосинова лампа.

- Какво има, господарю?
- Пътник съм, Мбиџейн.
- За къде?
- Накъдето ми видят очите. Ще тръгнеш ли с мен?
- Да си взема копията — отговори му той.

Когато стигнаха Лейдибург, старият Пай все още седеше в кабинета си в банката. Броеше златните лири и ги подреждаше на купчинки. Ръцете му ги докосваха така нежно, сякаш бяха тялото на любимата жена. Когато Шон бълсна вратата с рамо, той бързо поsegна към отвореното чекмедже.

— Не си прави труда — каза Шон и Пай гузно махна ръката си от револвера.

- Боже господи! Не те познах, момчето ми.
- Колко има в сметката ми? — попита Шон, пренебрегвайки обичайните любезности.
- Нали знаеш, че работното време на банката е свършило.
- Виж какво, господин Пай, много бързам. Колко имам?

Пай се измъкна от стола си и прекоси помещението. Застана пред големия стоманен сейф. Като прикриваше ръцете си с тяло, набра комбинацията и отвори вратата му. Извади голямата счетоводна книга.

— Картьр... Кльуити... Кортни — мърмореше тъй, докато обръщае страниците. — Е... Ада... Гарик... Шон. А, ето те. Хиляда двеста деветдесет и шест лири и осемдесет и осем пенса, разбира се,

трябва да се имат предвид неизплатените сметки в магазина за миналия месец.

— Тогава да приемем, че са хиляда и двеста — каза Шон. — Искам ги веднага и докато ги броиш, можеш да ми дадеш писалка и хартия.

— Заповядай, вземи си от писалището.

Седна на бюрото, избута настрана купчинките златни монети, топна перото в мастилницата и започна да пише. Като свърши, вдигна очи и погледна стария Пай.

— Подпиши като свидетел, моля те.

Пай взе листа и прочете написаното. Лицето му застина от изненада.

— Даваш своя дял — половината от Теунис Краал и всички си добитък на първородното дете на брат си! — изрева той.

— Точно така, моля те, подпиши като свидетел.

— Трябва да си полудял! Та ти се отказваш от цяло състояние. Помисли си само какво правиш! Помисли за бъдещето си. Надявах се, че двамата с Одри... — Той мълкна, после продължи: — Не ставай глупак, момко.

— Моля да се подпишеш за свидетел, господин Пай — каза Шон и Пай бързо се подписа, мърморейки. — Благодаря ти.

Шон сгъна документа, постави го в един плик и го запечата. Прибра го във вътрешния си джоб.

— Къде са парите?

Пай бутна към него една брезентова торба. На лицето му беше изписано отвращение — не обичаше да си има работа с глупаци.

— Преброй ги.

— Взимам ги на твоя честна дума — каза Шон и подписа разписката.

Той мина покрай пазарните кошари. Излезе от града, изкачи се на възвищението и пое към Питърмарицбург. Мбиджейн подтичваше отстрани на коня, водейки резервния кон. Спра на върха на билото. Вятърът беше прогонил облаците и звездите блестяха. Виждаха града под тях, в който тук-там проблясваха светлинки.

„Трябваше да се сбогувам с Ада“ — помисли си Шон. Огледа долината към Теунис Краал. Не се виждаше никаква светлина. Докосна писмото във вътрешния си джоб.

— Ще го пусна по пощата в Питърарицбург, адресирано за Гари
— каза той на глас.

— Господарю? — обади се Мбиджейн.
— Казах „дълъг път ни чака, да тръгваме“.
— Да — съгласи се той. — Да тръгваме.

**ЧАСТ ВТОРА
УИТУОТЪРС РАНД**

1

Тръгнаха на север от Питърмарицбург и предприеха продължително изкачване през брулената от ветровете савана към планините. На третия ден видяха Дракенсберг, нащърбен и черен, като зъба на акула.

Беше студено. Загърнат в кароса си Мбиджейн вървеше на известно разстояние след Шон. Откакто бяха излезли от Питърмарицбург, бяха разменили може би само двадесетина думи, защото Шон бе погълнат от тежки мисли. Зулусът дискретно се държеше настрана. За човек, зарязал дома си и добитъка си без надзор, той не изпитваше никакво негодувание. Мбиджейн просто бе тъжен — бе оставил в леглото си една дебела жена, за да тръгне с Шон.

Мбиджейн откопча кутийката си за енфие, направена от кратунка, стисна малко от него между пръстите си и деликатно го смиръкна. Погледна нагоре към планините. Залезът оцветяваше снега по върховете им в розово. Не след дълго щяха да си направят бивак, а можеше и да се откажат от него. Нямаше никакво значение.

Шон продължи да язди и след като се стъмни. Пресякоха още един овраг и видяха светлините в долината под тях.

„Дънди“ — механично отбеляза Шон. Не направи усилие да подкара коня си по-бързо. Вече усещаше мириса на пушека от каменовъглената мина — той полепваше като гъст катран по гърлото му. Навлязоха в главната улица. Градът изглеждаше запустял. Шон не възнамеряваше да пазарува, щеше да си устрои бивак в долната част на Дънди, но когато стигна хотела, промени решението си. Тук беше топло и се носеше смях, чуваха се гласове на хора. Изведенъж почувствува, че пръстите му са се вдървили от студ.

— Мбиджейн, поеми коня. Намери място за нощуване извън града и запали огън, за да мога да те видя в тъмното.

Шон слезе от седлото и влезе в бара. Помещението беше пълно, повечето посетители бяха миньори. Забеляза сивия въглищен прах, проникнал дълбоко в кожата им. Изгледаха го без любопитство. Прекоси салона и застана на бара. Поръча си бренди. Бавно отпиваше

от него, като не се опитваше да се включи в шумните разговори около него.

Пияницата беше нисък човек, но мастит, широкоплещест и набит. Трябаше да се изправи на пръсти, за да прегърне Шон през врата.

— Пийни едно с мен, момко.

Дъхът му беше на вкиснало и престояло.

— Не, благодаря. — Шон нямаше настроение да прави компания на чашка на никого.

— Хайде, хайде — настояващ пияницата. Той залитна и питието на Шон едва не се разля.

— Остави ме на мира.

Шон се освободи от ръката му.

— Да не би да имаш нещо против мен?

— Не. Просто искам да пия сам.

— Може би не ти харесва лицето ми?

Пияницата завря лицето си в неговото. Това не се хареса на Шон.

— Хайде, изчезвай.

Пияницата плесна с ръка по тезгяха.

— Чарли, донеси едно питие на тази голяма маймуна. Двойно.

Ако не го изпие, ще му го излея в гърлото.

Шон не обрна внимание на поднесената му чаша. Допи остатъка от своята и се обрна към вратата. Пияницата лисна брендито в лицето му. Алкохолът подлюти очите му и той удари мъжа в стомаха. Докато главата му клюмваше, Шон отново го удари — този път в лицето. Пияницата се завъртя настрани, падна и остана да лежи с кървящ нос.

— Защо го удари? — Друг миньор помагаше на пияницата да се изправи. — Нищо нямаше да ти струва, да изпиеш едно питие с него.

Шон усети враждебност в помещението, тук той бе чужденец.

— Това момче май си търси белята.

— Пише се голям бабайт. Знаем какво да правим с такива бабайти.

— Ей, я да го подредим както трябва това копеле.

Ударът на Шон по пияницата беше чист рефлекс.

Сега съжаляваше за това, но чувството му за вина се изпари, като ги видя да се насьбират около него. Изчезна и угнетеността му, на

нейно място почувствува облекчение. Точно това му трябваше сега.

Бяха шестима, наобиколили го в полукръг. Шест е разумна бройка. Един от тях държеше бутилка. Шон се усмихна. Говореха високо, окуражаваха се един друг и очакваха някой от тях да удари пръв.

Шонолови никакво раздвижване и отскочи назад с ръце, готови за бой.

— Задръжте така — успокои го непознат глас. — Идвам, за да си предложа услугите. Струва ми се, че имате противници, които са ви в повече.

Говорещият бе станал от една маса зад Шон. Беше висок, с изпito, набраздено лице и безупречен сив костюм.

— Приемам ги всичките — каза Шон.

— Адски неспорсменско. — Поклати глава новопоявилият се.

— Купувам тримата джентълмени от ляво, ако цената ви е приемлива.

— Приемете двама като подарък и считайте, че сте късметлия.

Шон се ухили и мъжът му отговори със същото. За миг почти забравиха това, което предстоеше да се случи.

— Много любезно от ваша страна. Разрешете ми да се представя

— Дафърд Чарлиуд.

Премести лекия си бастун в лявата си ръка и протегна дясната към Шон.

— Шон Кортни — пое ръката му той.

— Вие, копелета, ще се биете ли или какво? — обади се нетърпеливо един от миньорите.

— Да, скъпи, да, това правим — отвърна Даф и леко като танцьор се придвижи към него, замахвайки с бастуна.

Колкото и да беше тънък, чу се звук като от удар по бейзболна топка.

— Ето че останаха само пет — каза Даф. Той завъртя със свистене бастуна, който се оказа с оловна тежест на края си. Мъжът го мушна като истински сабльор в гърлото на втория миньор. Той падна на пода и издаде хриптящ звук.

— Останалите са ваши, господин Кортни. — В гласа му се прокрадна съжаление.

Шон бързо се сниши, като разпери ръце, за да обгърне и помете едновременно и четирите чифта крака. Седна върху купчината тела и

започна да ги бие с юмруци и ритници.

— Това е меле, ах, какво меле — мърмореше неодобрително Даф.

Виковете и бълскането постепенно загълхнаха. Шон се изправи. Устната му кървеше и реверът на палтото му бе отпран.

— Ще пияте ли нещо?

— Бренди, моля. — Шон се усмихна на елегантната фигура срещу себе си на бара. — Не бих отказал още едно питие тази вечер.

Отнесоха чашите на масата на Даф, като прескачаха телата по пътя си.

— Наздраве!

После започнаха да се изучават с неприкрит интерес, без да обръщат внимание на суматохата по почистването и подреждането около тях.

— Пътувате? — попита Даф.

— Да, а вие?

— Нямам този късмет. Работя в рудници „Дънди“.

— Работите тук? — Шон имаше такъв недоумяващ вид, сякаш Даф беше паун сред гълъби.

— Помощник-инженер — кимна Даф. — Но не за дълго, не ми понася въглищния прах.

— Мога ли да предложа нещо, което да го промие?

— Великолепна идея.

Шон донесе питиетата на масата.

— Накъде сте тръгнал? — попита Даф.

— Когато тръгнах, бях с лице на север — сви рамене Шон, — и просто продължавам да се движава в тази посока.

— А от къде тръгнахте?

— От юг — рязко отговори той.

— Извинявайте, нямах намерение да любопитствувам — усмихна се Даф. — На бренди сте, нали?

Барманът излезе иззад тезгяха и дойде на тяхната маса.

— Здрави, Чарли — поздрави го Даф. — Разбирам, че искаш компенсация за повредите, нанесени на мебелите и оборудването ти?

— Не се беспокойте, господин Чарлиууд. Такова представление не се случва чак толкова често. Някоя и друга потрошена маса или стол си струват зрелището. Остават за сметка на заведението.

— Изключително любезно от твоя страна.

— Не за това седнах на масата ви, господин Чарлиууд. Имам нещо, което бих искал да разгледате, понеже се занимавате с минно дело и ги разбирате тези неща. Бихте ли ми отделил минутка, сър?

— Хайде, Шон. Да видим какво ще ни покаже Чарли. Обзала гам се, че е красива жена.

— Не е това, сър — каза сериозно барманът и ги поведе към помещението зад бара. Посегна към лавиците и взе парче скала. Показа го на Даф. — Какво бихте казал за това?

Той го огледа, претегли го на ръката си, после се взря в него. Беше лъскаво, сиво, на неравни бели и тъмночервени петна, разделено по средата от широка черна ивица.

— Някакъв вид конгломерат — каза Даф без ентузиазъм. — Къде е загадката?

— Мой приятел го донесе от републиката на Крюгер от другата страна на планините. Казва, че е златоносно. Открили са голяма жила в едно място, наречено Уитуотърсранд, непосредствено до Претория. Разбира се, не вярвам много на подобни слухове, щото постоянно ги има, диаманти и злато, злато и диаманти...

Чарли се засмя и избърса ръцете си в престилката.

— Както и да е, приятелят ми каза, че бурите продават разрешителни за рудодобив на всички, които поискат. Та си помислих, че няма да е зле да му хвърлите един поглед.

— Чарли, ще взема тази буца и утре сутринта ще я промия. А сега, нали разбираш, с приятеля ми си пием питието.

На следващата сутрин Шон отвори очи и видя, че слънцето грее ярко през прозореца над леглото му. Бързо ги затвори и се опита да си спомни къде се намира. Имаше ужасно главоболие, а монотонното хъркане го подразни. Отново отвори очи и бавно обърна главата си. В леглото в другия край на стаята имаше някой. Шон напипа ботуша си и го метна, чу се изхъркане и Даф надигна глава. За миг го изгледа с очи, червени като зимен залез, после внимателно се отпусна в леглото.

— Карай по-тихо — прошепна Шон. — Страдаш от сериозна болест.

Много по-късно един слуга донесе кафе.

— Съобщи в канцеларията, че съм болен — заповяда му Даф.

— Вече го направих. — Слугата отлично разбра господаря си. — Отвън има един, който търси другия господар. — Погледна към Шон.
— Много е разтревожен.

— Мбиджайн. Кажи му да почака — отвърна той.

Изпиха кафето, седнали на леглата.

— Как попаднах тук? — попита Шон.

— Момко, ако ти не знаеш, то тогава няма кой друг да знае.

Даф се изправи и прекоси стаята, за да намери чисто бельо. Беше гол и Шон видя, че макар и да беше слаб, тялото му имаше отлично развита мускулатура.

— Боже господи, какво слага Чарли в това пие? — оплака се Даф, докато обличаше сакото си.

Намери в джоба си парчето скала, извади го и го завъртя на пътническия куфар, който служеше за маса. Гледаше го кисело, докато се дооблече, после отиде при голямата купчина вещи, която запълваше единния ъгъл на стаята. Поразбута я и измъкна стоманено хаванче и чукче и черен златотърсачески леген.

— Тази сутрин се чувствувам много оstarял — каза той и започна да раздробява каменното парче в хаванчето. Изсипа стритото в легена, отнесе го при съда за вода от гофрирана ламарина до входната врата, отвори кранчето и напълни легена с вода.

Шон го последва отвън на прага, където двамата седнаха. Даф топваше и промиваше съдържанието на легена. Всеки път се образуваше водовъртеж, при което леко накланяше легена към единия му край. Сетне отново го напълни с чиста вода.

Изведнък Шон усети, че Даф се вцепени. Погледна лицето му и видя, че махмурлукът е изчезнал, устните му бяха стиснати и образуваха тънка линия, а погледът му бе прикован в легена.

Загледа се в легена и видя проблясването във водата, подобно на корема на пъстърва, когато тя се извръща, за да налага мухата на въдицата. Усети как от възбуда кожата на ръцете му и косата по тила му настърхнаха.

Даф бързо сипа в легена чиста вода, още две завъртвания и отново я изплиска. Стояха неподвижно, без да говорят, втренчили се в златната опашка, извила се по дъното на съда.

— Колко пари имаш? — попита Даф, без да вдига глава.

— Малко повече от хиляда.

— Толкова много. Отлично! Аз мога да събера не повече от петстотин, но влагам и опита си в минното дело. Съдружници с равни дялове — съгласен ли си?

— Да.

— Тогава защо седим тук? Отивам в банката. Чакай ме на края на града след половин час.

— Ами работата ти? — попита Шон.

— Ненавиждам миризмата на въглища — работата ми да върви по дяволите!

— Ами Чарли?

— Какво Чарли? Чарли трови хората — да върви по дяволите!

3

През нощта направиха бивак в устието на прохода в планините, изпречили се пред тях. През деня бяха бързали и конете бяха уморени — обърнаха опашки срещу вятъра и започнаха да пощипват сухата зимна трева.

Мбиджейн накладе огън на завета в една оголена скала и двамата се сгущиха около него и започнаха да варят кафе. Опитваха се да се скрият от ледения вятър, който се спускаше от планината и раздухваше искри в пламъците. Нахраниха се, тогава Мбиджейн се сви до огъня, зави се презглава с кароса си и не помръдна до сутринта.

— Колко път е до това място? — попита Шон.

— Не знам — призна Даф. — Утре ще преминем през прохода — седемдесет-осемдесет километра през планините — след което излизаме на високата савана. Очаква ни около седмица езда.

— Да не би да гоним вятъра?

Шон наля още кафе в канчетата.

— Това ще ти кажа, когато стигнем. — Даф взе канчето си и го обви с длани. — Обаче едно е сигурно — онзи образец е тъпкан със злато. Ако там има още като него, някой ще стане много богат.

— Може би ние? И преди съм участвувал в златна треска. Ударите ги правят първите. Територията на около осемдесет километра около нас може да се окаже осияна така гъсто с колчета, маркиращи концесии, като иглите по гърба на бодливо прасе. — Даф сръбна шумно от кафето си. — Обаче ние имаме пари — това ни е козът. Ако маркираме участък, разполагаме с капитал, за да го разработим. Ако закъснеем, ще купим концесии от посредниците. Ако не успеем, е, има и други начини да се сдобием със злато, освен да копаем — магазин, игрална зала... изборът е голям.

Даф изхвърли утайката от кафето.

— Щом имаш пари в джоба си, значи не си кой да е, а нямаш ли ги, всеки може да те подрива.

Извади от горния си джоб дълга черна пура с отрязани краища и я предложи на Шон. Той поклати глава. Даф взе горящо клонче, запали

я и запафка доволно.

— Даф, къде си изучил минното дело?

— В Канада.

Вятърът издуха дима, който Даф изпусна от устата си.

— Изглежда, доста свят си видял?

— Ами да, момко. За спане е дяволски студено, по-добре да си приказваме. Срещу една гвинея мога да ти разправя живота си.

— Ти първо ми го разправи, а аз ще преценя дали струва толкова!

Шон придърпа одеялото на раменете си и зачака.

— Имам ти доверие — отвърна Даф. Направи драматична пауза.

— Роден съм преди тридесет и една години и съм четвъртият и най-малък син на шестнадесетия барон Роксби, т.е. без да се броят останалите, които така и не минаха през пубертета.

— Синя кръв — каза Шон.

— Разбира се, погледни носа ми. Но не ме прекъсвай повече. Неочакваната смърт на баща ми не предизвика никакви изненадващи промени в живота ми. Веднага щом получи титлата, седемнадесетият барон, неговият брат Том, стана също така стиснат и неприятен като баща ми. И така, ето ме на тринадесет години, с твърде малка издръжка, за да мога да се отдам на семейните хобита, плесеняващи в мрачен стар замък на сто километра от Лондон, където развитието на чувствителната ми душа е потиснато от неизбежната компания на варварските ми братя. Напуснах, стискайки в потната си длан авансово връчената ми издръжка за три месеца, а в ушите ми кънтяха прощалните думи на братята ми. Най-сантименталните от тях бяха: „Не си прави труда да ни пишеш“. Всички се бяха юрнали за Канада, изглеждаше добра идея, затова и аз заминах за там. Спечелих пари и ги прахосах. Имах жени, но и тях загубих, но накрая студът ме насви.

Пурата на Даф беше угаснала, отново я запали и погледна Шон.

— Беше толкова студено, че не можеше да се изпикаеш, без да ти замръзне инструментът, затова започнах да си мечтая за тропически земи, бели плажове и слънце, екзотични плодове и още по-екзотични девици. Обстоятелствата, които ме принудиха да напусна тази страна, са много неприятни, за да си ги припомням, и няма да се разпростирам върху тях. Мога поне да кажа, че когато си заминах, бях в съвсем невесело положение. И ето ме сега тук, бавно замръзваш до смърт, в

компанията на брадат бродяга, а на ден езда оттук няма нито една екзотична девица.

— Трогателна история — добре разказана.

— Една история заслужава друга — да чуем твоята.

Усмивката изчезна от лицето на Шон.

— Роден и отгледан тук, в Натал. Напуснал дома преди седмица, също поради неприятни обстоятелства.

— Жена? — попита Даф с дълбоко съчувствие.

— Жена — потвърди Шон.

— Ах, тези жени — въздъхна Даф. — Обожавам ги.

Проходът разцепваше Дракенсберг на две. От двете им страни се издигаха стръмни черни върхове. Яздаха в сянката им и виждаха слънце само няколко часа по обяд. След това планините постепенно изчезнаха и те излязоха в открита равнина.

Под „открита равнина“ трябваше да се разбира висока савана. Простираше се надалеч, равна и пуста, трева и кафяви тръни чезнеха в далечината, за да се срещнат там с бледото пусто небе. Но самотата не можеше да притъпи възбудата им, с всеки изминат километър, с всеки следващ бивак по опънатия като лента път, тя ставаше все по-остра, докато най-сетне за пръв път видяха името, изписано с букви. Самотен като бостанско плашило сред разорана нива стърчеше пътен знак, на дясната стрелка пишеше „Претория“, а на лявата — „Уитуотърсранд“.

— Хребетът на белите води — прошепна Шон. Нещо много звънко имаше в това име — звънко, като милиони златни монети.

— Не сме първите — измърмори Даф. Лявото разклонение на пътя беше набраздено с дълбоки коловози от многото фургони.

— Сега не му е времето да се тревожим за това. — Шон вече бе обхванат от златната треска. — На тези дръгливи кранти им е останала още малко душа, затова да я използвуваме.

Уитуотърсранд изникна на хоризонта като линия над пустошта, верига от хълмове, подобна на стотици други, които бяха преминали. Изкачиха се на хребета и погледнаха надолу. Една до друга се извисяваха две планински вериги, на север и на юг, на шест километра една от друга. В плитката долина между тях слънцето проблясваше в блатата, от които произлизаше наименованието на планинската верига.

— Виж ги — изстена Шон.

Палатките и фургоните бяха разпръснати из цялата долина, а проучвателните ровове бяха като пресни рани по тревата. Рововете се събираха в един ред към центъра на долината.

— Това е откриването на златоносния пласт — каза Даф — и ние сме твърде закъснели — цялото е разчертано с оградителни колчета!

— Как разбра?

— Ами отвори си добре очите, момко. Целият пласт е разпределен.

— Може да има участък, който да не са забелязали.

— Тези приятели не пропускат нищо. Да слезем долу и ще ти покажа. — Сръга коня си и те започнаха да се спускат. Обърна се към Шон, който го следваше.

— Погледни натам, близо до онзи поток — не си губят времето. Вече разполагат с трошачно-смилаща и сортираща инсталация. Струва ми се, че е четиричукова трошачка.

Навлязоха с конете в единия от по-големите лагери от палатки и фургони. Около огньовете се навъртаха жени, които готовеха, и от миризмата устата на Шон се напълни със слюнка. Сред фургоните имаше и мъже, които седяха и очакваха вечерята си.

— Имам намерение да попитам тези типове какво става тук — каза Шон.

Слезе от коня си и метна юздата на Мбиджайн. С кисела усмивка Даф наблюдаваше опитите му да заговори трима души един след друг. Всяка от жертвите на Шон отбягваше погледа му, промърморваше нещо и бързаше да се измъкне. Най-сетне той се отказа и се върна при конете.

— Какво ми има? — попита той с огорчение. — Да не би да съм заразноболен?

Даф се усмихна под мустак.

— Те са болни от златна треска. Ти си потенциален съперник. Може да умреш от жажда и никой няма да те погледне, за да не ти дойдат сили и да не намериш нещо, което те не са забелязали.

Изведнъж стана сериозен.

— Губим време. Остава един час до падането на нощта, да вървим да огледаме сами.

Понесоха се в тръс към разровената територия. В траншеите работеха мъже с търнокопи и лопати, някои бяха слаби и жилави, заобиколени от десетина туземци, които работеха с тях, други — затълстели от седене по кантори, се потяха и скърцаха със зъби от болката в разранените си длани, лицата и раменете им бяха изгорели от слънцето. Всички се отнесоха със същата подозрителна враждебност към Шон и Даф.

Яздеха бавно на север и на всеки сто метра, влудяващо и неизбежно, ги посрещаше нова концесия, маркирана с колче и парче брезент, приковано към него. На него с груби големи букви бяха написани името на собственика и номерът на разрешителното.

Много от концесиите още не бяха докоснати и Даф спираше край тях, ровеше из тревата, вдигаше парчета скала и ги оглеждаше, преди да ги захвърли. И отново поемаха, все по-изморени и отпаднали духом. Спряха да нощуват на открит ветровит хребет. Разприказваха се, докато кафето се вареше.

— Много сме закъснели — каза Шон и огънят освети гримасата на лицето му.

— Ние имаме пари, момко, не забравяй това. Повечето от тези джентълмени са фалирали — хранят се с гола надежда, а не с говеждо и картофи. Вгледай се в лицата им и ще видиш отчаянието им. За да се разработи златоносен пласт, е необходим капитал: трябват пари за машини и надници, трябва да се вкарва вода в скалата и да се копае, трябват вагонетки и време.

— Парите не вършат никаква работа като нямаш концесия — възрази мрачно Шон.

— Момко, дръж се за мен, имай ми вяра! Забеляза ли колко от тези участъци дори не са пипнати? Те принадлежат на спекуланти и предполагам, че се продават. През следващите няколко седмици ще видиш как постепенно от тези момчета ще останат само мъжете...

— На мен ми се ще да си вървим. Не е това, което очаквах.

— Изморен си. Наспи се добре, а утре ще видим докъде се простира този златоносен пласт, и тогава ще помислим какво да правим.

Даф запали една от тънките си пури и всмукна от нея, в светлината на огъня лицето му беше сухо като на индианец. Известно време мълчаха, после Шон се обади.

— Какъв е този шум?

В тъмнината се чуваше тъпо чукане.

— Ще свикнеш, ако поостанеш по-дълго тук. Това са чуковете на трошачната инсталация, която видяхме от високото. Разположена е на около два километра нататък в долината, утре сутрин ще минем покрай нея.

Още преди да изгрее слънцето, те вече бяха потеглили. Призори стигнаха до трошачно-сортиращата инсталация. Тя се откряваше черна и грозна, приличаща на чудновато чудовище. Челюстите му тропаха мрачно, докато дъвчеше скалата, от него с хъркане излизаше нара и се чуваше метално скърцане.

— Не знаех, че е толкова голямо това нещо — каза Шон.

— Да, голямо си е — съгласи се Даф, — и струва много пари, но не са ги хвърлили напразно. Малко са хората тук, които могат да си позволяят такава инсталация.

Край нея се движеха мъже, които я обслужваха, подаваха скални късове и се суетяха около медните маси, на които се изсипваше наситената със злато утайка. Един от тях се приближи, за да им окаже обичайното гостоприемство.

— Това е частно владение. Не, не трябват зяпачи — изчезвайте!

Беше подвижен дребен мъж с кръгло кафяво лице и бомбе, нахлупено до ушите му. Мустаците му стърчаха като на фокстериер.

— Слушай, Франсоа, нещастен червей такъв, ако ми държиш такъв тон, ще ти извия врата така, че лицето и тилът ти да си разменят местата — каза му Даф и дребничкият мъж примига колебливо, приближи се и се вгledа в тях.

— Кои сте вие? Познавам ли ви?

Даф бутна назад шапката, за да открие лицето си.

— Даф! — изграчи доволно дребният мъж. — Старият Даф!

Подскочи напред, за да хване Даф за ръката, докато той слизаше от коня. Шон ги наблюдаваше с удивление. Даф най-сетне се овладя и представи дребния африканер на приятеля си.

— Шон, това е Франсоа дъо Тоа. Мой стар приятел от диамантените находища в Кимбърли.

Франсоа поздрави Шон и отново започна да повтаря възбудено: „Боже, колко се радвам да те видя отново, Даф“. Тупаше приятеля си по гърба, въпреки опитите му да се измъкне. Това продължи още пет минути, докато Франсоа най-сетне се успокои и състави първото си смислено изречение.

— Слушай, Даф. По средата съм на почистването на амалгамните маси. С приятеля ти можете да дойдете в моята палатка. След половин час ще бъда при вас. Кажете на слугата да ви пригответи

нещо за закуска. Няма да се бавя, приятелю. Боже, колко се радвам да те видя отново!

— Кой е той? — попита Шон, когато останаха сами.

Даф се засмя.

— Бяхме заедно в диамантените находища. Веднъж му направих добра услуга — измъкнах го от една шахта, когато каменопадът счупи крака му. Той ми е много добър приятел и това, че го срещнахме тук, е отговор на молитвите ми. Няма нещо, което да не знае за златоносните находища.

Франсоа нахлу шумно в палатката доста след обещания половин час. По време на закуската Шон беше изключен от разговора, в който всяка размяна на реплики започваше с „А помниш ли...?“ или „А какво стана с еди-кой си?“.

Най-сетне, когато в чиниите не остана нищо, а канчетата бяха напълнени с кафе, Даф попита.

— Е, какви какво правиш тук, Франц? Това твоето начинание ли е?

— Не, все още съм в компанията.

— Да не би при този кучи син Храдски? — Даф го погледна с престорен ужас. — То-то-то-това е у-у-ужасно — имитира той заекване.

— Престани, Даф — изплаши се Франсоа. — Не прави така, да не би да искаш да загубя работата си?

Даф се обърна към Шон, за да му обясни.

— Норман Храдски и Бог са равни, но в тази част на света Бог получава наредждания от Храдски.

— Престани, Даф.

Франсоа бе силно уплашен, но Даф продължи невъзмутимо:

— Името на организацията, чрез която Храдски упражнява божествената си власт, се произнася с почтително затаен дъх и е „Компанията“. В действителност пълното ѝ наименование е „Южноафриканска рудодобивна и почвена компания“. Започва ли да ти става ясно?

Шон кимна с усмивка и Даф добави:

— Храдски е гаднър и пелтек.

На Франсоа това му дойде твърде много. Протегна се през масата и хвана Даф за рамото.

— Моля те, човече. Слугата ми разбира английски. Престани най-сетне, Даф.

— Значи компанията е започнала работа в тези находища, а? Брей, брей, трябва да са доста големи — изрази гласно мислите си Даф и той реагира с облекчение, стъпил на по-безопасна почва.

— Да, наистина е така! Почакай и ще видиш, че диамантеното находище в сравнение с това ще заприлича на бедна църковна сергия!

— Разкажи ми за находището.

— Наричат го „разложения златоносен пласт“ или „банкета“, или „Хайделбергския златоносен пласт“, но в действителност златоносните пластове са три, а не само един. Разположени са един над друг подобно на пластове в сандвич.

— И в трите ли има злато с промишлено значение? — изстреля въпроса си Даф и Франсоа поклати глава.

Очите му блестяха, радваше се, че говори за злато и за добива му.

— Не, забравете външния пласт, там има само следи от злато. Но ето че след него идва главният златоносен пласт. Тук нещата са малко по-добре, на места той достига до два метра дебелина и дава добри концентрации, но е на ивици.

Франсоа разпалено се протегна през масата, от вълнение акцентът му се засили.

— Най-долният пласт е истинската златна мина, наричаме го „водещия златоносен пласт“. Дебел е само десетина сантиметра, в някои участъци съвсем се губи, но е много богат. Пълен е със злато като пудинг със сливи. Много е богат, Даф, казвам ти го и няма да ми повярваш, докато не го видиш!

— Вярвам ти — каза той. — А сега ми кажи откъде мога да получа част от този водещ пласт?

Франсоа моментално стана сериозен и замислен.

— Раздаден е. Целият е раздаден — отвърна той със съжаление.

— Целият е разпределен на участъци с маркиращи колчета, идваш твърде късно.

— Значи така — каза Даф и сред събралиите се възциари дълбока тишина.

Франсоа неспокойно се въртеше на стола си, хапеше върховете на мустасите си, загледан в канчето си. Даф и Шон безмълвно чакаха, очевидно беше, че той се бори със себе си, раздиран от лоялност към

две страни. По едно време отвори уста и веднага я затвори, духна кафето си, за да го охлади, и топлината се отдели във вид на пара.

— Имате ли пари? — изстреля въпроса си изненадващо рязко.

— Да — отговори Даф.

— Господин Храдски отиде в Кейптаун, за да вземе пари. Той има списък със сто и четиридесет концесии, които ще купи, когато се върне. — Франсоа мълкна виновно. — Казвам ви го само защото съм ти задължен.

— Да, знам — прошепна приятелят му.

Франсоа шумно пое дъх и продължи:

— На първо място в списъка на господин Храдски има един блок от концесии, които принадлежат на една жена. Тя желае да ги продаде и те са най-перспективните в цялото находище...

— Продължавай? — окуражи го Даф.

— Тя откри хотел на около три километра оттук на брега на Наталския минерален извор. Казва се госпожа Раутенбах, кухнята ѝ е много добра. Можете да отидете там и да се нахраните.

— Благодаря ти, Франсоа.

— Няма защо, бях ти задължен — отвърна навъсено Франсоа, но след това настроението му се промени и той се усмихна под мустак. — Даф, ще ти хареса, страхотна жена е.

Шон и Даф отидоха да обядват в заведението на госпожа Раутенбах. То бе барака, облицована с небоядисана гофрирана ламарина, а фирмата над верандата, изписана с червени и златни букви, гласеше: „Хотел «Кенди». Висококачествена кухня. Безплатен тоалет. Забранено за пияници или коне. Собственик г-жа Кендела Раутенбах“.

Измиха се в емайлирания леген, поставен на верандата, избърсаха се с бесплатната хавлиена кърпа и се сресаха пред бесплатното огледало на стената.

— Как ти се виждам? — попита Даф.

— Екстра — каза Шон, — но не и миризмата, която идва от теб. Кога си се къпал за последен път?

Влязоха в трапезарията и видяха, че тя е почти пълна, но до стената в далечния край имаше свободна маса. В помещението бе горещо и въздухът бе насытен с тютюнев дим и миризма на зеле. Прашни брадати мъже се смееха и викаха, а други се хранеха

мълчаливо и с апетит. Двамата прекосиха помещението и към тях се приближи цветнокожа сервитьорка.

Роклята ѝ бе мокра под мишниците.

— Бихте ли ни дали менюто?

Момичето насмешливо изгледа Даф.

— Днес имаме бифтек с пюре от картофи и пудинг за десерт.

— Донесете ни.

— Друго и да искате — няма — увери го момичето и заситни към кухнята.

— Обслужването е добро — отсече ентузиазирано Даф. — Остава да се надяваме, че и храната, и собственичката ще са от същата висока класа.

Месото бе жилаво, но с много подправки, а кафето — силно и сладко. Хранеха се с апетит, докато в един момент Шон, който седеше с лице към кухнята, застине. Разнесе се шушукане.

— Ето я — каза той.

Кенди Раутенбах беше висока пищна блондинка с безупречна скандинавска кожа. Отпред блузата ѝ и задната част на полата ѝ бяха приятно изпънати. Тя усещаше, без да се смущава от това, че всички очи в помещението се бяха втренчили точно там. Носеше черпак, който врътна заплашително към първата ръка, която се протегна да оципе заобления ѝ ханш. Ръката се отдръпна, Кенди се усмихна мило и продължи да се придвижва между масите. Спираше от време на време, за да побъбри с клиентите си, и беше ясно, че много от тези самотни мъже идваха тук не само за да се хранят. Поглъщаха я с поглед и се хилеха от удоволствие, когато тя ги заговаряше. Стигна до масата на Шон и Даф и двамата се изправиха. Кенди примига изненадано.

— Седнете, моля. — Дребният жест на внимание я трогна. — Вие сте нови тук?

— Пристигнахме вчера — усмихна ѝ се Даф. — А начинът, по който пригответе бифтека, ме накара отново да се почувствува като у дома.

— Откъде сте?

Тя ги огледа с едваоловим оттенък на нещо повече от професионален интерес.

— Пристигнахме от Натал, за да поразгледаме как е тук. Това е господин Кортни — интересува се от възможности за инвестиции и смята, че тези златоносни находища биха могли да поемат част от капитала му.

Шон едва се сдържа да не зяпне от изненада, но веднага зае леко надменната поза на заможен банкер. Даф продължи да говори:

— Не бихте ли се присъединили към нас за няколко минути, госпожо Раутенбах?

Изтегли един стол за нея и Кенди се поколеба.

— Трябва да проверя кухнята — може би след това.

— Винаги ли лъжеш така, без да ти мигне окото? — с възхищение го попита Шон, когато останаха сами.

— Не казах нищо, което да не е вярно.

— Да, обаче начинът ти на изразяване... По дяволите, как ще мога да се вживея и да изиграя ролята, която ми отреди?

— Ще свикнеш, не се беспокой. Просто си придавай мъдър вид и говори по-малко — посъветва го Даф. — А тя как ти се вижда?

— Апетитна е.

— Определено.

Когато Кенди се върна при тях, Даф известно време поддържаше неангажиращ разговор, но когато тя започна да задава някои съвсем конкретни и точни въпроси, веднага стана ясно, че познанията ѝ по геология и рудодобив бяха доста над средните и той ѝ го каза.

— Да, съпругът ми беше в бранша. Понаучих доста от него. — Бръкна в единия от джобовете на полата си на сини и бели карета и извади малка шепа скални образци. Постави ги пред него. — Можете ли да ги назовете? — попита тя.

Изпитваше го, искаше да ѝ докаже способностите си.

— Кимберлит, серпентин, фелдшпат — отмяташе ги един по един той и Кенди се отпусна.

— Стана така, че по Хайделбергския златоносен пласт имам редица концесии, обозначени с колчета на мое име. Може би господин Кортни ще пожелае да ги огледа. Въщност в момента преговарям с Южноафриканската рудодобивна и почвена компания, която проявява определен интерес.

Шон направи своя единствен, но ценен принос в разговора.

— А, да — кимна той мъдро. — Добрият стар Норман.

Кенди се стресна — малко бяха хората, които наричаха Храдски на малко име.

— Удобно ли ще ви бъде утре сутринта? — попита тя.

5

Следобеда купиха палатка от един загубил всякаква надежда златотърсач. Беше зарязал службата си в Наталските железници, за да предприеме дългото пътуване до Уитуотърсранд, и сега му трябаха пари, за да се върне у дома. Опънаха я близо до хотел „Кенди“ и слязоха при Наталския минерален извор, за да се изкъпят, което отдавна не бяха правили. Вечерта си устроиха малко празненство с половината бутилка бренди, която Даф извади от дисагите. На следващата сутрин Кенди ги заведе при концесиите. Имаше двадесет, маркирани по протежение на златоносния пласт. Заведе ги на едно място, където жилата се бе оголила и бе излязла на повърхността.

— Ще ви оставя да поразгледате. Ако проявите интерес, можем да разговаряме, когато дойдете в хотела. А сега тряба да се връщам, чакат ме много гладни хора.

Даф я придружи до коня й, като я придържаше с ръка и й помогна да се настани на седлото по начин, който сигурно бе научил от баща си. Проследи я с поглед, докато се отдалечаваше, и се върна при Шон. Беше в приповдигнато настроение.

— Стъпвай леко, господин Кортни, пристъпвай почтително, защото под краката ти лежи нашето състояние.

Обиколиха терена: Шон — с вид на дружелюбно ловджийско куче, а Даф шареше в неспокойни кръгове като тигрова акула. Провериха табелките с номерата на концесиите, премериха с крачки границите им и си напълниха джобовете със скални отломъци. Спуснаха се с конете при палатката и Даф извади чукалото, хавана и легена за промиване. Отнесоха всичко това на брега на Наталския минерален извор и цял следобед трошиха и стриваха отломъците и ги промиваха в легена. Когато провериха последния образец, той направи своето заключение.

— Ами, златото е налице и бих казал, че находището е с промишлено значение. Не е чак толкова богато като онова, което промихме в Дънди, но то трябва да е било специално подбрано парче от водещия златоносен пласт! — Помълча и изгледа сериозно Шон. —

Мисля, че заслужава да опитаме. Ако водещият пласт съществува, ще го намерим, а междувременно няма да загубим нищо, докато обработваме главния пласт.

Шон взе едно плоско речно камъче и го запрати в потока. За пръв път изпитваше редувашите се пристъпи на радостна тръпка и униние на златната треска, когато в един момент си на седмото небе, а в следващия — в дълбока мрачна бездна. Жълтите опашки в легена му се виждаха ужасно тънки и къси.

— Добре, да приемем, че си прав, и да предположим, че успеем да убедим Кенди да продаде концесиите си. А след това какво ще правим? Четиричуковата трошачка ми се видя дяволски сложна и скъпа машинария за моя джоб, не е нещо, което можеш да купиш от тезгая на всеки универсален магазин.

Даф го тупна с юмрук по рамото и се ухили с уста, леко извита на една страна.

— Имаш си чичо Даф, който се грижи за теб. Кенди ще продаде концесиите си — тя трепери, като я докосвам, още ден-два и ще заиграе по свирката ми. А колкото до инсталацията... Когато пристигнах в тази страна, попаднах на един богат кейптаунски фермер, чиято мечта в живота беше да има собствена златна мина. Той избра един хребет. С неоспоримата си мъдрост на лозар прецени, че това е идеалното място за неговата мина. Насе ме да я управлявам, закупи трошачко-смилаща сортираща инсталация от най-новия и най-скъп модел и се приготви да залее пазара със злато. След шест месеца, през които обработихме огромни количества кварц, шисти и пръст и отделихме злато, колкото да напълниш с него ухoto на мишка, без то да докосва стените му, ентузиазмът на моя работодател понамаля. Раздели се с неоценимата ми квалификация и работа и закри представлението. Потеглих към диамантените находища и доколкото ми е известно, инсталацията все още се въргаля там в очакване на първия купувач, който ще дойде да я вземе за сто-двеста лири. — Даф стана и двамата тръгнаха назад към палатката. — Но да караме по ред от самото начало. Съгласен ли си да продължа преговорите с госпожа Раутенбах?

— Бих казал, че да. — Шон отново се почувствува в по-добро настроение. — Обаче сигурен ли си, че интересът, който проявяваш към госпожа Раутенбах, е чисто служебен?

Даф беше шокиран.

— Дори за миг не бива да ти минава през ума, че в намеренията ми може да има нещо друго, освен по-нататъшното осъществяване на интересите на нашето съдружие. Нали не смяташ, че животинският ми апетит играе някаква роля в това, което възнамерявам да направя?

— Не, разбира се, че не — увери го Шон. — Надявам се, че с малко усилия ще се справиш.

Даф се засмя.

— Докато все още обсъждаме тази тема, мисля, че моментът е достатъчно подходящ да те заболи стомахът и да се оттеглиш в самотното си легло. От този момент и нататък се споразумяваме, че момчешкото ти очарование няма особена стойност за осъществяването на намеренията ни. Ще кажа на Кенди, че си ме упълномощил да действувам от твое име.

Даф вчеса къдиците си, облече дрехите, които Мбиджейн му бе изпратил, и изчезна по посока на хотел „Кенди“. Времето течеше много бавно за Шон: той седеше и си говореше с Мбиджейн, после пи малко кафе и когато слънцето залезе, се прибра в палатката. Зачете се в една от книгите на Даф на светлината на ветроупорната газена лампа, но не можа да се съсредоточи, мислите му бяха заети от красиви руси коси. Когато някой подраска на брезентовата врата, той скочи, надявайки се смутено, че Кенди е решила да дойде и да преговаря директно с него. Обаче беше цветнокожото момиче от хотела, къдрявата ѝ черна коса бе пълна противоположност на това, за което бе мечтал.

— Мадам каза, че много съжалява, че сте се разболял, и поръча да изпиете две лъжици от това — каза тя и му подаде шише с рициново масло.

— Кажи на господарката си, че много ѝ благодаря.

Шон взе лекарството и започна да затваря входното платнище на палатката.

— Мадам каза да чакам и да се уверя, че сте изпил две пълни лъжици — трябва да ѝ върна шишето и да ѝ покажа докъде сте изпил.

Стомахът му се сви болезнено. Изгледа чернокожото момиче, застанало с упорито изражение на прага, решено да изпълни докрай поставената задача. Помисли си за бедния Даф, който изпълняваше задълженията си като мъж — нямаше друг избор. Погълна със затворени очи гъстото лепкаво рициново масло и се върна при книгата си. Спа неспокойно, като от време на време се събуждаше, за да хвърли

поглед към празното легло в другия край на палатката. Лекарството го прогони навън в среднощния студ. Мбиджейн се бе свил до огъня. Равномерното му доволно хъркане приличаше на добре пресметнато присмехулство. Горе на хребета се чу плачевният вой на чакал, който съвсем точно изрази чувствата на Шон.

Даф се върна по изгрев-слънце. Шон беше съвсем буден.

— Е, какво стана? — поискан да узнае той.

Даф се прозя.

— В един момент започнах да се съмнявам дали съм достатъчно мъж. Обаче нещата се развиха така, че всички участващи са доволни. Каква жена!

Смъкна ризата си и Шон видя драскотините по гърба му.

— А даде ли ти да пиеш рициново масло? — язвително го попита той.

— Извинявай — усмихна му се съчувствено Даф. — Опитах се да я разубедя, наистина се опитах. Но тя е много майчински настроена. Страшно беше загрижена за стомаха ти.

— Още не си ми отговорил на въпроса. Постигна ли някакъв напредък по отношение на концесиите?

— А, за тях ли... — Той се зави с одеялото до брадичката си. — Този въпрос го решихме още в началната фаза. Готова е да приеме предплата по десет лири на концесия и да ни даде двегодишен срок, през който да изкупим всичко за десет хиляди. Споразумяхме се за това, докато вечеряхме. Останалото време посветихме, така да се каже, на отпразнуването на сделката. Утре следобед — по-скоро днес следобед — ще заминем с теб за Претория, за да намерим адвокат, който да състави договор. А сега искам да поспя. Събуди ме по обяд. Лека нощ, момко!

Даф и Шон донесоха договора за покупко-продажба на следващата вечер. Той представляваше внушителен документ от четири страници, в който гъмжеше от „дотолкова, доколкото“ и „първата страна по договора“. Кенди ги прие в спалнята си. Седяха напрегнато, докато тя го прочете и препрочете.

Най-сетне вдигна очи и каза:

— Като че ли всичко е наред, но има само още едно нещо.

Сърцето на Шон се сви и даже усмивката на Даф стана напрегната. Досега всичко бе минало толкова лесно. Кенди се поколеба

и Шон се изненада, че тя се изчервява. Приятно беше да се види как прасковеният цвят на бузите ѝ преминава в червения на зряла ябълка. Двамата я наблюдаваха с интерес и напрежението им значително намаля.

— Искам мината да носи моето име.

Едва не извикаха от облекчение.

— Отлична идея! Какво ще кажете за „Златна мина Раутенбах“?

Кенди поклати глава.

— Не искам да ми напомня за него, нека той да няма нищо общо с това.

— Отлично. Тогава да я наречем „Кенди Дийп“^[1]. Е, малко преждевременно е да се говори за дълбочина, защото още сме на повърхността, но да не бъдем пессимисти — обади се Даф.

— Да, това е много приятно име — въодушеви се тя и отново се изчерви, но сега вече от удоволствие. Надраска името си на края на документа, а в същото време Шон отвори шампанското, което Даф бе купил в Претория. Звъннаха чаши и Даф вдигна тост: „За Кенди и «Кенди Дийп» — нека с всеки изминал ден едната да става все по-сладка, а другата все по-дълбока“.

[1] Дийп означава мина, галерия, забой, шахта, а също и дълбока, а кенди — захарче, бонбон. — Б.пр. ↑

6

— Ще ни трябва работна ръка, като за начало десет туземци. Заедни се с това — каза Даф на Шон на следващата сутрин, докато закусваха пред палатката.

Той кимна, но не му отговори, докато не погълна парчето бекон.

— Ще кажа на Мбиджейн да го уреди. Ще ни намери зулуси, дори ако трябва да ги докара с копие, опряно в гърбовете им.

— Добре, а междувременно с теб ще заминем за Претория, за да купим инструменти: кирки, лопати, динамит и други такива. — Даф избърса устата си и си сипа кафе. — Ще ти покажа как да махате наносите и да трупате рудатанакуп. Ще изберем площадка за инсталацията и ще те оставя да се оправяш, а аз ще замина на юг към Кейптаун, за да се видя с мя приятел лозаря. Ако е рекъл Господ и времето позволява, нашата ще бъде втората трошачка в това находище.

Докараха закупеното от Претория с малка волска каруца. Мбиджейн си бе свършил работата добре. Дузина зулуси се строиха до палатката пред Шон. Слугата застана до тях на стража с вид на дружелюбно настроено овчарско куче. Шон мина по редицата, като питаше всеки мъж как се казва и се шегуваше с него на родния му език. Стигна до последния в реда.

— Ти как се казваш?

— Хлуби, господарю.

Шон посочи към добре закръгленото му коремче, изпъкващо над набедрената му превръзка.

— Ако си дошъл да работиш при мен, скоро ще те накараме да родиш детето.

Всички се разкискаха доволно и той им се усмихна приятелски: бяха простовати, но горди хора, високи и със здрави мускули, напълно беззащитни срещу подобни шеги. В ума му се мярна картина на хълм в Зулуленд, бойното поле под него и мухите, които пъплеха в изкормен стомах. Бързо я прогони и надвика смяха им.

— И така, тогава — по шест пенса на ден плюс всичката храна, която можете да изядете. Приемате ли?

Дружно потвърдиха съгласието си и се качиха в задната част на фургона. Откараха ги при „Кенди Дийп“, докато те се смееха и бърбореха като деца, тръгнали на пикник.

На Даф му отне цяла седмица, за да научи Шон как да борави с динамита, да му обясни как иска да се изкопаят първите траншеи и да очертава площадката за инсталацията и ямата за рудата. Преместиха палатката край мината и заработиха по дванадесет часа на ден. Вечер слизаха при хотел „Кенди“, за да се нахранят добре, след което Шон се връщаше сам. Привечер бе толкова уморен, че почти не завиждаше на Даф за комфорта в спалнята на Кенди, вместо това усети, че се възхищава на издръжливостта му. Всяка сутрин търсеше признания на изтощение у партньора си, но неговото лице бе все така изпито и сухо, очите му — все така ясни, а малко кривата му усмивка — все така приветлива.

— Чудя се как издържах — каза му той в деня, когато свършиха очертаването на площадката за инсталацията.

Даф му намигна.

— Многогодишен опит, момко, но между нас казано, язденето до Кейптаун ще ми дойде като навременна почивка.

— Кога тръгваш?

— Откровено трябва да ти кажа, че стоянето ми тук всеки нов ден увеличава опасността някой да ни изпревари. Оборудването за рудодобив ще става все по-търсено. Ти вече добре се справяш тук с работата... Какво ще кажеш?

— Ами и аз мисля така — съгласи се Шон.

Закрачиха към палатката и седнаха на походните столове, откъдето можеха да наблюдават долината. До преди седмица около хотел „Кенди“ имаше само двадесетина фургона, но сега вече бяха почти двеста и от мястото, където седяха, можеха да преброят още осем-девет лагера, някои от които дори по-големи от този около ресторант на Кенди. Брезентовите палатки бяха започнали да отстъпват място на дървени и ламаринени постройки и цялата савана бе набраздена от коларски пътища, по които се придвижваха фургони и конници, като че ли без определена цел.

Непрестанното движение, облаците прах, вдигани от мъжете и животните, тръсъкът на динамит в разработваните парцели по

протежение на банкета засилваха напрежението, което витаеше над цялото находище.

— Тръгвам утре призори — реши Даф. — След десет дни езда ще стигна началната гара в Колсберг. Ако имам късмет, ще се върна след по-малко от два месеца. — Завъртя се на стола си и погледна Шон право в очите. — След като платих на Кенди двеста лири, които ѝ дължахме, с похарченото в Претория са ми останали само сто и петдесет. В Паарл ще трябва да платя триста-четиристотин лири за инсталацията, после ще трябва да наема двадесет-тридесет фургона, за да я докарам тук — значи общо осемстотин лири за по-сигурно.

Изгледа го. Познаваше този човек само от няколко седмици. Осемстотин лири е средният доход на човек за три години. Африка беше голяма, човек лесно можеше да се скрие. Шон свали колана си и го пусна на масата. Откопча кесията с парите.

— Помогни ми да ги преброим — каза той на Даф.

— Благодаря — изрече той, но нямаше предвид парите. При така простишко поисканото доверие и така спонтанно получения отговор изчезнаха и последните им съмнения един в друг.

След заминаването на Даф Шон и хората му заработиха, без да жалят сили. Оголиха наносната откривка от златоносния банкетен пласт по протежението на цялата дължина на концесиите, после започнаха да копаят и да трупат всичко до площадката на инсталацията. Купът нарастваше с всеки изминат ден. Все още нямаше следа от водещия пласт, но на Шон не му оставаше време да се беспокои за това. Нощем се просваше в леглото и заспиваше капнал от умора, а следващата сутрин отново го връщаше на изкопите. В неделните дни отиваше при Франсоа. Разговаряха за минно дело и лекарства. Франсоа имаше огромен шкаф с лекарства и книга, озаглавена „Домашният лекар“. Беше му хоби да се занимава със здравето си и той се лекуваше едновременно от три сериозни заболявания. Макар че понякога ѝ изневеряваше, голямата му любов беше захарният диабет. Страницата в „Домашният лекар“, която осветляваше тази тема, се беше омазнила от пръстите му. Можеше да изброя симптомите на това заболяване и твърдеше, че ги има всичките. Другата му любимка бе костната туберкулоза, тя засягаше костите му с обезпокоителна бързина, трябваше ѝ само една седмица да излезе от таза му и да стигне до китките му. Но въпреки влошаващото му се здраве той бе отличен специалист по минно дело и Шон безсрамно се възползваше от познанията му. Захарният диабет на Франсоа не му пречеше да споделя бутилка бренди с Шон в неделните вечери. Шон избягваше Кендиния хотел — блестящата руса коса и кожата с цвят на праскова бяха твърде голямо изкушение. Нямаше си доверие и не искаше да разбие новото си приятелство с Даф заради още една любовна авантюра, и вместо това освобождаваше енергията си в забоите на „Кенди Дийп“.

Всяка сутрин поставяше задача за деня на зулусите си, която винаги бе малко по-тежка от тази от предишния ден. Те пееха, докато работеха, и много рядко се случваше задачата да не бъде изпълнена до падането на нощта. Дните се сливаха един в друг и се превръщаха в седмици, които се учетворяваха като деляща се амеба и ставаха

месеци. Шон започна да си представя как с неговите осемстотин лири Даф е завъртял главите на кейптаунските момичета. Една вечер язди много мили на юг по пътя за Кейптаун, спирайки се да разпитва всеки пътник, когото срещаше, и когато най-сетне се отказа и се върна в златоносното находище, отиде направо в една от кръчмите, за да намери някого, с когото да се бие. Откри един едър жълтокос германски миньор. Излязона навън и в продължение на цял час се бъхтеха под мразовитото нощно небе на Трансваал, заобиколени от доволни зяпачи. След това двамата с германеца се върнаха в кръчмата, стиснаха кървящите си ръце, пиха за приятелството си и Шон се прибра в „Кенди Дийп“, изгонил временно дявола от себе си.

На другата сутрин той работеше близо до северната граница на концесиите, в тази точка бяха разкопали траншея, дълбока около пет метра. Току-що бе маркирал дупките за динамита за следващото взривяване и зулусите го бяха заобиколили, смъркайки енфие и плюйки на ръцете си, преди отново да се заемат с къртенето на скалата.

— Ей, клепоухи разбойници. Какво става тук, профсъюзно събрание ли правите?

Познатият глас дойде някъде над главите им. Беше Даф. Шон бързо се изкатери по откоса на траншеята и го сграбчи в мечешка прегръдка. Приятелят му бе отслабнал, небръснат, а къдравата му коса беше побеляла от прах. Шон попита:

— Е, къде е подаръкът?

Даф се засмя.

— Не е далеч, цели двадесет и пет фургона.

— Значи успя да я вземеш? — изрева Шон.

— Разбира се, че успях! Ела с мен и ще ти я покажа.

Керванът се бе проточил цели шест километра през саваната. Повечето фургони бяха с по два впряга поради огромната тежест на машините. Даф посочи един леко ръждив цилиндър, който изпълваше цял фургон.

— Това е особената ми заслуга: седем тона най-коварен, упорит и зловещ парен котел, който може да се намери в света. Веднъж счупи оста на каруцата, след като излязохме от Колсберг, сетне я троши още дванадесет пъти, да не говорим за двата пъти, когато се преобрна — единият — насред реката.

Минаха с конете по протежение на целия керван.

— Боже господи! Не предполагах, че ще е толкова много. — Шон поклати глава със съмнение. — Сигурен ли си, че знаеш как да монтираш всичко това?

— Остави тази работа на чичо ти Даф. Естествено, че има малко работа, все пак тази машинария е лежала на открито две години. Някои части са силно ръждясали, но с помощта на смазочни масла, нова боя и мозъка на Чарлиууд инсталацията на „Кенди Дийп“ ще започне да троши скална маса и да плюе злато до един месец. — Той мъркна и махна на един конник, който приближаваше към тях. — Това е превозвачът Фрики Малан — господин Кортни, моят съдружник.

Превозвачът спря до тях и кимна. Избърса праха от лицето си с ръкава на ризата си.

— О, боже, господине, и вие господин Чарлиууд, бих искал да ви кажа, че това са ми най-трудно спечелените пари. Не искам да ви обида, но ще бъда дяволски щастлив да видя този товар най-сетне пристигнал и разтоварен.

Даф не позна, трябваше му много повече от месец. Ръждата бе разяла дълбоко машинните части и всеки болт, който отвиваха с мъка, бе почервенял от рака на ръждата. Изработваха обичайната дванадесетчасова норма, като отчупваха и изстъргваха, запълваха и смазваха, кокалчетата на пръстите се обелваха от стоманата, а длани се навлажняваха и зачервяваха на местата, където се пукаха мехурите. И ето че един ден останаха изненадани, че са свършили. По протежение на „Кенди Дийп“, стегната и ухаеща на нова боя, дебело намазана с жълта смазка, чакаща само да бъде сглобена, лежеше разчленената инсталация.

— Колко време ни отне? — попита Даф.

— Като че ли сто години.

— Само толкова? — престори се на изненадан той. — Тогава обявявам почивка — два дни за размисъл.

— Ти размишлявай, братко, аз ще го ударя на пируване.

— Отлична идея — да тръгваме!

Започнаха от заведението на Кенди, но след третото идване тя ги изхвърли навън и те продължиха из останалите кръчми. Имаше десетина кръчми и те ги обиколиха всичките. Други също празнуваха, защото преди два дни старецът Крюгер, президентът на републиката, официално бе признал златоносните находища. Единственият ефект от това бе, че платежните вноски за разрешителни за добив на злато щяха да излизат от джобовете на фермерите, които са собственици на земята, и да влизат в държавната хазна. Никой не се тревожеше от това, с изключение може би на фермерите. Това по-скоро бе претекст за създаване на партия. Заведенията бяха претъпкани с ругаещи, изпотени мъже. Даф и Шон пиеха с тях.

Бюрата „Котва и корона“ въртяха стабилен бизнес във всеки бар и хората, които се трупаха около тях, бяха новото население на златоносните находища. Копачи, голи до кръста и покрити с прах, търговци в крещящо облекло и с още по-кресливи гласове, които продаваха всичко — от динамит до лекарство против дизентерия,

евангелист, спасяващ душите на грешните комарджии, които прехвърляха пари от един джоб в друг, джентълмени, които се опитваха да запазят обувките си от изплютия сдъвкан тютюн, новопристигнали от родината си момчета, които искаха да се върнат обратно, брадати бури облечени в бозави костюми, които малко пиеха, но наблюдаваха изпитателно нашествениците. А ето ги и другите — чиновниците и фермерите, мошениците и предприемачите, алчно заслушани в разговорите за златото.

На втория ден следобед се появи цветнокожото момиче Марта, за да открие Шон и Даф. Те бяха в една хижа от кирпич и сламено-катранен покрив, която обаче се наричаше „Таверната на светлите ангели“. Даф изпълняваше танца на храбрия бял сержант, като си партнираше с един стол. Шон и още петдесетина клиенти отмерваха ритъма, тропайки с чаши и празни бутилки.

Марта се промуши пъргаво до Шон, като пляскаше ръцете, които се опитваха да се пъхнат под полата ѝ, и пискаше остро всеки път, когато я ощипваха по задника. Стигна до него почервеняла и запъхтяна.

— Мадам каза, че трябва веднага да отидете при нея — станало е нещо много лошо — изтърси тя на пресекулки и хукна обратно към вратата по пътя, осеня с опасности. Някой вдигна полата ѝ и дружен мъжки рев приветствува откритието, че под нея не носи нищо.

Даф така бе погълнат от танца, че Шон трябваше буквально да го изнесе от заведението и да натопи главата му в коритото за водопой на конете, докато успее да привлече вниманието му.

— По дяволите, защо направи това? — изпръхтя той и замахна с дясното кроше към главата му.

Шон сви глава и го хвана през кръста, за да не му позволи да се строполи на земята.

— Кенди иска да ни види — казва, че е станало нещо много лошо.

Даф поразмисли върху думите му, мръщейки се, за да се съсредоточи, после отметна назад главата си и изпя следната версия на „Лондон гори“:

„Кенди иска пас, Кенди иска нас.

Ние не искаме Кенди, ние искаме бренди.“

Отскубна се от ръцете на Шон и се понесе отново към заведението. Той пак го хвана и го обърна по посока на ресторантa на Кенди. Тя беше в спалнята си. Изгледа ги как се олюяват прегърнати на прага.

— Добре ли си гуляете?

Даф измърмори нещо и понечи да си оправи сакото. Шон се опита да го задържи изправен, защото краката му неволно залитнаха в странична танцова стъпка.

— Какво е станало с окото ти? — попита тя Шон и той внимателно го опипа, беше подуто и посиняло.

Кенди не дочака отговора му, а продължи все така мило:

— Е, ако вие, красавци такива, искате да останете собственици на мина, по-добре да изтрезнеете.

Те се втренчиха в нея и Шон проговори бавно, но въпреки това неясно:

— Защо, какво е станало?

— Възнамеряват да затрият концесиите, това е станало. Новият указ за държавно златно находище отваря вратата на преселниците, за което те отдавна чакаха. Стотина от тях са образували синдикат. Претендират, че старите нотариални актове вече не са валидни, възнамеряват да измъкнат колчетата с надписите и да поставят свои.

Даф вече, без да залита, отиде до леген за миене край леглото на Кенди, наплиска лицето си с вода, изтри го енергично с кърпа, после се наведе и я целуна.

— Благодаря ти, скъпа моя.

— Даф, моля те, пази се — извика след тях Кенди.

— Да видим дали можем да наемем няколко човека за охрана — предложи Шон.

— Добра идея, да се опитаме да намерим няколко трезви мъжаги — би трябвало да ги има в ресторантa на Кенди.

По обратния път към мината се отклониха и спряха пред палатката на Франсоа. Вече бе тъмно и той се появи в току-що изгладена нощница. Повдигна вежди, като видя петимата тежковъръжени мъже с Шон и Даф.

— На лов ли отивате? — попита той.

Даф бързо му разправи всичко и Франсоа започна да подрипва от възбуда, още преди да беше свършил.

— Ще ми крадат концесиите, кресльовци такива, смрадливи кресльовци!

Втурна се в палатката и се появи отново с двуцевна ловна пушка.

— Ще видим, а, ще видим как ще изглеждат надупчени със сачми.

— Франсоа, чуй ме! — надвика го Шон. — Не знаем на кои концесии първо ще се хвърлят. Приготви хората си и ако чуеш стрелба към нас, ела и ни помогни — ще направим същото за теб.

— Да, да, непременно ще дойдем — мръсни кресльовци!

Нощницата се замята в краката му, докато той изтича, за да свика хората си.

Мбиджейн и останалите зулуси приготвяха вечеря, наклякали около гърнето на тринога. Шон насочи коня си към тях.

— Вземете копията си — каза им той.

Те хукнаха към колибите си и веднага се върнаха.

— Господарю, къде ще е битката? — питаха те, забравили за манджата.

— Елате, ще ви покажа.

Разположиха наетите стрелци сред машините, за да прикриват пътя, който водеше до мината. Зулусите скриха в една от траншеите на концесията. Ако се стигнеше до ръкопашен бой, синдикатът го очакваше изненада. Даф и Шон слязоха малко надолу по склона, за да се уверят, че защитниците им са добре скрити.

— Колко динамит имаме? — попита замислено Шон.

Даф го погледна изпитателно, после се ухили.

— Според мен достатъчно. Тази вечер си пълен с блестящи идеи. Поведе го назад към бараката, която използувала за склад.

На няколкостотин метра надолу по склона заровиха пълен сандък експлозив. Над него поставиха стара консервена кутия, за да отбележат мястото. Върнаха се в бараката и в продължение на цял час майсториха гранати от връзки с динамитни пръчки. На всяка имаше детонатор и много къс фитил. След това се разположиха, загърнати в овчите си кожухчета, с пушки на коленете и зачакаха.

Виждаха светлините на биваците, разпръснати из долината и от време на време дочуваха слабо откъслечно пеене от кръчмите, но осветеният от луната път към мината продължаваше да е пуст. Шон и Даф седяха един до друг, облегнати на парния котел.

— Питам се как ли е научила Кенди? — обади се Шон.

— Тя знае всичко. Хотелът е в центъра на находището и тя си държи очите отворени.

Отново замълчаха, докато Шон обмисляше следващия си въпрос.

— Момиче и половина е тази наша Кенди.

— Да — съгласи се Даф.

— Ще се жениш ли за нея, Даф?

— Боже господи! — Той подскочи като ужилен. — Откачаш, момко, или това беше възможно най-тъпата ти шега.

— Тя те боготвори и от това, което виждам, личи, че ти си доста благоразположен към нея.

Това, че Даф решително отхвърли идеята за женитба, го успокои. Ревнуващ, но не от тази жена.

— Да, имаме общи интереси, не отричам, но женитба! — Даф потрепери леко, но не само поради студа. — Само глупакът прави една и съща грешка два пъти.

Шон се обръна към него изненадано.

— Бил си женен по-рано?

В пълния смисъл на думата. Беше полуиспанка-полунорвежка, клокочеща димяща смес от изстинал огън и горещ лед. — Гласът на Даф стана замечтан. — Споменът у мен е достатъчно избледнял, за да си я спомням с нотка на съжаление.

— Какво стана?

— Напуснах я.

— Защо?

— Само две неща правехме добре заедно и едното беше боят. Щом затворя очи, виждам я как нацупва хубавите си устни и ги поднася до ухото ми, преди да изсъска някоя мръсна дума и тогава *hey-ho* обратно в леглото за помиряване.

— Може би си сбъркал при избора. Огледай се и ще откриеш милиони щастливи семейства.

— Посочи ми поне едно — отвърна му той. Настипи продължително мълчание.

Тогава Даф каза.

— Има само една причина, за да се женят хората, и тя е децата.

— И другарството — ето още една добра причина.

— Другарство с жена? — попита с изумление Даф. — Все едно парфюм от чесън. Те не са способни на него. Предполагам, че причината е във възпитанието, което получават от майките си, които в края на краищата също са жени. Как може да си приятел с някого, който се отнася с подозрение към всяко твоё движение, приема всяко твоё действие и го преценява на базата на „обича ли ме, не ме ли обича?“. — Той тъжно поклати глава. — Та колко може да продължи едно приятелство, което се основава на изискването за ежечасно деклариране на любов? Катехизисът на женитбата: „Обичаш ли ме, скъпи?“ „Да, скъпа, разбира се, че те обичам, мила моя“.

Шон се изкикоти.

— Да, смешно е — голям майтап, но идва момент, в който трябва да заживееш с него — каза опечалено Даф. — Опитвал ли си някога да говориш с жена за нещо друго, освен за любов? Превръща се в ледена стена за нещата, които те интересуват. Шокиращ се първия път, когато се опиташ да говориш с нея с езика на разума, но изведнъж разбиращ, че вниманието ѝ не е насочено към теб — в очите ѝ се прокрадва едно особено легко заряно изражение и ти става ясно, че мисли или за новата си рокля, или как да покани госпожа Ван дер Хом на партито, затова спираш да говориш, което е още една грешка. Ето ти един знак, семейният живот е пълен със знаци, които само една съпруга може да разчете.

— Даф, не съм нито „за“, нито „против“ женитбата, но не ти ли се струва, че си малко несправедлив, като преценяваш всичко само през собствения си горчив опит?

— Ами вземи, която и да е жена, нахлузи ѝ пръстен и тя ти става съпруга. Първо те пуска в топлото си, меко тяло, което е приятно, после се опитва да те замъкне в топлия си мек ум, което не е толкова приятно. Тя не споделя с теб, тя заграбва — вкопчва се с нокти и те задушава. Няма нищо интересно във връзката между мъжа и жената, защото тя се развива по един неумолим модел. Природата го е създала така поради единствената смислена причина, че изисква от нас да се размножаваме. Но за да получи тя това, всяка любов — Ромео и Жулиета, Бонапарт и Жозефин и която и да е друга, трябва да доведе

до изпълнението на една пристрастна биологическа функция. Това е толкова малко нещо — толкова краткотрайно, тривиално, банално изживяване. Извън него мъжът и жената мислят по различни начини, хранят се по различни начини и се интересуват от различни неща. Е, това можеш ли да го наречеш другарство, приятелство, съвместен живот?

— Не, но тази картина вярна ли е? Нима това е всичко, което съществува между тях?

— Ще го разбереш някой ден. Природата, в прекомерната си загриженост за размножаването, е заложила в ума на мъжа една бариера, запечатала е неговата способност да възприема съвета и опита на своите другари-мъже, имунизирала го е срещу тях. Като ти дойде времето, ще тръгнеш към бесилката с песен на уста.

— Плашиш ме.

— Това, което ме потиска в семейния живот, е проклетото еднообразие. — Даф се намести неспокойно на мястото си, после се облегна на парния котел. — Истинските взаимоотношения са тези, при които балансърътекс липсва — при братя, врагове, между господар и слуга, баща и син, мъж и мъж.

— А хомосексуалистите?

— Не, това си еекс, макар и малко различен от общоприетия, и отново попадаш в първоначалното положение. Когато един мъж си намери приятел, той не го прави от непреодолим импулс, а с правото на свой свободен избор. Всяко приятелство е различно, свършва различно или продължава завинаги. Не му тежат никакви вериги, не го обвързва никакъв ритуал или писмен договор. Не се поставя въпросът да се откажеш от всички други. Нито задължения, които трябва да се разискват. — Даф сковано се изправи. — Това е едно от добрите неща в живота. Колко е частът?

Шон извади часовника си и наклони циферблата му към светлината на луната.

— Минава полунощ — няма признания, че ще дойдат.

— Ще дойдат — тук има злато, още един непреодолим импулс. Ще дойдат. Въпросът е кога.

Светлините из долината угаснаха една след друга, плътните напевни гласове на зулусите в траншеята утихнаха. Излезе лек студен вятър, който разлюля тревата по хребета на „Кенди Дийп“. Скупчили се един до друг, дремейки, понякога разговаряйки тихо, те чакаха в

нощта. Небето избледня, после приятно порозовя. Някакво куче изляя нагоре близо до Хоспитал Хил, друго се присъедини към него. Шон стана и се протегна. Погледна надолу в долината към бивака на Фериерас и ги видя. Подвижно черно петно от хора, което не се побираше в пътя. Не вдигаха прах по влажната от росата земя. Насочваха се към отсрещния бряг на Наталските извори.

— Господин Чарлиууд, имаме си компания.

Даф рипна.

— Може и да ни пропуснат и да отидат първо при Джак и Свирката.

— Ще видим по кой път ще тръгнат, когато стигнат при раз克лона. Междувременно да се пригответим. Мбиджейн — извика Шон и черната глава изскочи над траншеята.

— Да, господарю?

— Буден ли си? Идват.

Белозъба усмивка раздели черното петно в мрака на две.

— Будни сме.

— Тогава скрийте се и чакайте, докато ви дам знак.

Петимата наемни стрелци лежаха проснати по корем в тревата. До всеки имаше по една нова отворена пачка патрони. Шон се върна при Даф и двамата се свиха зад парния котел.

— Консервената кутия се вижда ясно. Мислиш ли, че ще я уцелиш?

— Даже със затворени очи — каза Шон.

Конниците стигнаха разклонението и без колебание завиха към „Кенди Дийп“, като ускориха темпото си, докато се изкачваха по хребета. Шон положи пушката си върху горната повърхност на парния котел и взе на прицел ламаринения отблъсък.

— Даф, какво ни е положението от гледна точка на законите? — попита той шепнешком.

— Току-що пресякоха нашата граница — официално са в положението на нарушители на закона — произнесе сериозно и важно Даф.

Един от предните коне ритна консервената кутия и Шон стреля в точката, където тя бе стърчала. Изстрелът прозвуча неприлично високо в тихата утрин и всички натрапници обърнаха глави към хребета. Тогава земята под тях подскочи и изригна до небето. Когато прахът се

разсея, се откри боричкаща се маса от повалени коне и мъже. Писъците отчетливо достигаха до билото на хребета.

— Боже мой — въздъхна Шон, ужасен от пораженията.

— Да им видим ли сметката, шефе? — извика един от наемните стрелци.

— Не — бързо отговори Даф. — Изпатиха си достатъчно.

Започна паническо отстъпление, препускаха коне без ездачи, мнозина нападатели се пръснаха назад към долината. Шон с облекчение видя, че на пътя останаха проснати само пет-шест человека и няколко коня.

— Е, това е най-лесно спечелената ви петачка — каза Даф на един от наемните стрелци. — Мисля, че можете да се приберете у дома и да закусите.

— Почакай, Даф — посочи Сам. Оцелелите от взрива отново бяха стигнали разклонението, където ги спряха двама конници. — Тези двамата се опитват да ги обединят.

— Я да им променим намерението, все още са в обсега на пушките.

— Вече не са на наша територия — възрази Шон.

— Да не искаш да те обесят?

Наблюдаваха как онези от синдиката, които си бяха изпатили достатъчно от битката, изчезваха по пътя за биваците, а останалите се събираха в плътна маса при кръстовището.

— Трябваше да им теглим куршума, докато имахме възможност — измърмори с беспокойство един от наемните стрелци. — Сега ще се върнат — вижте онова копеле, което им говори като холандски вуйчо.

Тълпата остави конете си и се разгъна. Сетне започна да напредва предпазливо по склона. Поколеба се за миг пред линията оградни колчета, после се втурна напред, изтръгвайки ги от земята.

— Джентълмени, бъдете така любезни — всички заедно — каза вежливо Даф и седемте пушки дадоха задружен залп.

Разстоянието бе голямо и тридесетината нападатели притичваха превити и на прибежки. Отначало куршумите имаха слаб ефект, но със скъсяването на дистанцията започнаха да сеят смърт. Косо на склона се спускаше плитък овраг и всеки от нападателите, който го стигнеше, хълтваше вътре и от прикритието му започваше да стреля по хората на Шон. Куршуми отскачаха от машините, оставяйки по тях ярки белези.

Зулусите на Мбиджейн допълваха с гласовете си бъркотията.

— Да ги атакуваме, господарю.

— Близко са — да ги нападнем.

— Млъкнете, щури глави такива, и сто крачки няма да направите срещу пушките им — изръмжа нетърпеливо Шон.

— Шон, прикривай ме — прошепна Даф. — Ще се промъкна зад хребета, а ти ги подгони отстрани и хвърли няколко пръчки динамит в оврага.

Шон го хвана за рамото, пръстите му се впиха в него и Даф се намръщи.

— Само една крачка да направиш и ще строша приклада в главата ти — ти си същата беля като зулусите. Продължавай да стреляш и ме остави да помисля.

Шон надникна над парния котел, но веднага сниши глава, защото един куршум издрънча силно по метала, само на няколко сантиметра от ухото му. Загледа се в новата боя под носа му, подпра котела с рамо и той леко се разклати. Погледна нагоре. Даф го наблюдаваше.

— Ще вървим заедно и ще хвърлим динамита — каза му Шон. — Мбиджейн и кръвожадните му диваци ще търкалят котела пред нас. А онези джентълмени ще ни прикриват и ще свършим много елегантна работа.

Викна на зулусите да се покажат от траншеята и им обясни всичко. Те хорово изразиха одобрението си и се наредиха един до друг, за да бутат котела. Шон и Даф напълниха ризите си отпред с динамитни гранати и запалиха на всяка по един къс катранен фитил.

Шон кимна на Мбиджейн.

— Къде са децата на Зулу? — изпя Мбиджейн с пронизителен глас древния риторичен въпрос.

— Тук — отговориха воините му, подпрали парния котел.

— Къде са копията на Зулу?

— Тук.

— Колко силно блестят копията на Зулу?

— По-силно от слънцето.

— Колко гладни са копията на Зулу?

— Повече от хищните скакалци.

— Тогава да ги нахраним.

— Yeh-bo!

След това експлозивно съгласие котелът започна бавно да се завърта под натиска на черните рамене.

— Yeh-bo!

Още едно неохотно завъртане.

— Yeh-bo!

Котелът се раздвижи повече.

— Yeh-bo!

Тежестта му го повлече. Думкаше тромаво надолу по склона и те тичаха зад него. Стрелбата от оврага се засили, куршумите чаткаха като градушка по огромния метален цилиндър. Пеенето на зулусите също се промени, басовото припяване стана по-бързо, извиси се и се превърна в кръвожадно тремоло. Това безумно, ужасяващо нищене накара кожата на Шон да настръхне, бодеше гръбнака му с призрачните пръсти на спомена, но същевременно го въодушеви. Отвори уста и запища. Допря горящия фитил до първата граната и я хвърли във висока искряща дъга. Тя избухна над оврага. Хвърли втора. Тряс, тряс. Даф също се справяше добре с бомбите си. Котелът се тресна в отвора на оврага и спря сред облак прах, зулусите се хвърлиха след него, разгънаха се и кряскайки, заработиха с късите си копия. Белите мъже се разпръснаха, закатериха се панически навън от оврага и побягнаха, а зулусите ги мушкаха в гърбовете.

Когато Франсоа пристигна с петдесет въоръжени копачи, битката бе свършила.

— Пръсни момчетата си по биваците. Проверете ги много внимателно. Трябва да хванем абсолютно всички, които са се измъкнали — каза му Даф. — Време е да въдворим някакъв ред и закон в това находище.

— Как да разпознаем тези, които търсим? — попита Франсоа.

— По белите им лица и изпотените им ризи.

Франсоа и хората му заминаха и оставиха Шон и Даф да разчистят бойното поле. Беше мръсна работа — забитите копия я бяха направили такава. Доубиха онези коне, които взривът бе ранил. Насъбраха из оврага и склона под него дузина трупове. Два бяха на зулуси. Ранените, а те бяха много, натъпкаха в един фургон и ги откараха в хотела на Кенди.

Когато пристигнаха, беше ранен следобед. Проправиха си път сред тълпата и спряха пред хотела. Изглежда, че се бе събрало цялото

население на находището, струпало се около малкото празно пространство, в което Франсоа пазеше пленените.

Той беше изпаднал в почти истерична възбуда. Размахваше пушката си, за да сплашва и отблъсква тълпата. От време на време се дръпваше рязко назад и тикаше двуцевката в някой от пленниците.

— Нехранимайковци такива — пищеше той: — Да ни крадете концесии, ей, нашите концесии.

В същия миг забеляза Даф и Шон.

— Даф, Даф. Пипнахме ги. Всичките ги хванахме.

Тълпата почтително отстъпи назад под заплашителните кръгове на пушката и Шон примижка, когато за миг тя остана насочена към него.

— И аз мисля така, Франсоа — увери го Даф.

Пленниците на Франсоа бяха омотани и стегнати във въжета, можеха да движат само главите си и като допълнителна мярка за сигурност до всеки стоеше по един копач със заредена пушка. Даф слезе от фургона.

— Не ти ли се струва, че трябва да поразхлабиш въжетата? — попита колебливо той.

— Та да ми избягат?

Франсоа беше възмутен.

— Мислиш ли, че ще отидат много далеч?

— Не, едва ли.

— Е, след още час ще получат гангрена — виж ръката на този, вече е добила великолепен синкав оттенък.

Франсоа неохотно се съгласи и каза на един от хората си да ги развърже.

Даф си проби път през тълпата и се изкачи на стъпалата на хотела. Вдигна ръце, за да възвести тишина.

— Днес умряха много мъже, не желаем това да се повтори. Един от начините да го предотвратим е тези тук да си получат заслуженото.

Инициаторът на одобрителните възгласи бе Франсоа.

— Обаче трябва да го направим, както му е редът. Предлагам да изберем комисия, която да се заеме със случая, както и с всички останали проблеми, които възникват в това находище. Да кажем — десет человека и председател.

Нови одобрителни възгласи.

— Да я наречем Комитет на копачите — извика някой и тълпата с ентузиазъм прие името.

— Добре, нека се нарича Комитет на копачите. А сега ни трябва председател. Някакви предложения?

— Господин Чарлиууд — извика Франсоа.

— Да, Даф — той ще се справи.

— Да, Даф Чарлиууд.

— Други предложения?

— Няма — изрева тълпата.

— Благодаря ви, джентълмени. — Даф им се усмихна. — Благодаря за доверието. А сега — десет членове.

— Джок и Тревър Хейнс.

— Карл Локкампър.

— Франсоа дъо Тоа.

— Шон Кортни.

Предложениета бяха петдесет. Даф обърка преброяването на гласовете, затова комитетът бе избран чрез аплодисменти. Той извикваше имената едно по едно и преценяваше силата на ръкоплясканията за всеки. Шон и Франсоа бяха сред избраните. Изнесоха на верандата столове и маси и Даф зае мястото си. Потропа за тишина с гарафа за вода, обяви първото заседание на Комитета на копачите за открито и веднага глоби трима от тълпата за това, че стреляха по време на заседанието — сериозно неуважение към комитета. Глобите бяха платени и така се създаде необходимата атмосфера на сериозност и тържественост.

— Ще помоля господин Кортни да изложи обвинителния акт по делото.

Шон се изправи и описа накратко утринната битка, като приключи с думите:

— Вие бяхте там, ваша милост, така че знаете всичко.

— Да, така е — съгласи се Даф. — Благодаря ви, господин Кортни. Мисля, че изложихте случая много точно. Сега — той изгledа пленените, — кой ще говори от ваша страна?

След минута побутвания и шепнене те изтикаха напред един от тях. Той свали шапката си и се изчерви като рак.

— Ваша милост — започна той, спря, кършайки ръце от притеснение.

— Ваша милост.

— Вече каза това.

— Не знам откъде точно да започна, господин Чарлиууд — искам да кажа, ваша милост, сър.

Даф отново огледа пленените.

— Може би ще пожелаете да преоцените избора си на представител.

Първият герой се оттегли позорно и на негово място беше избран друг, който да застане пред комитета. Той беше по-кибритлия.

— Вие, копелета, нямале никакво право да се отнасяте така с нас — започна той и Даф незабавно го глоби десет лири. Повторният му опит беше по-учтив.

— Ваша милост, нямале право да ни съдите. Ние сме в правата си, вие знаете за новия указ и изобщо искам да кажа, че онези стари нотариални актове вече не са валидни, нали така? Пристигнахме тук съвсем мирно, както се уверихте, и след като старите актове станаха невалидни, получихме правото да направим това, което стана. И тогава вие, копелета, искам да кажа, ваша милост, ни гръмнахте с динамит и други неща и ние имахме право, така да кажа, да се защитим в края на краищата, не е ли така, сър?

— Блестяща защитна пледоария, направена много компетентно. Твоите приятелчета би трябвало да ти благодарят — похвали го Даф, после се обърна към комитета си. — Е, сега какво ще кажете вие, славни джентълмени. Признавате ли ги за виновни или не?

— Признаваме ги за виновни.

Изрекоха го в хор, само Франсоа добави за повече тежест:

— Мръсни нехранимайковци.

— Сега да определим присъдата.

— Всички на въжето — извика някой и настроението моментално се промени.

Тълпата изръмжа заплашително.

— Аз съм дърводелец, за нула време ще ви изтъпанча една красива редица бесилки.

— Не хабете дървен материал. Използвайте някое дърво.

— Дайте въжетата!

— Хайде да ги бесим!

Тълпата напъна напред, обезумяла от жажда за линчуване. Шон грабна пушката на Франсоа и скочи на масата.

— Господ да ми е на помощ, ще застрелям първия от вас, който ги докосне, преди да се е произнесъл съдът. — Хората се поспряха и той продължи, за да затвърди преимуществото си. — От това разстояние няма начин да не уцеля. Хайде, изпитайте ме — имам два заряда за едри животни. Някой ще бъде прерязан на две половини. — Хората се отдръпнаха, мърморейки недоволно. — Може би сте забравили, но в тази страна има полиция и закон против убийствата. Обесете ги днес, но утре е ваш ред.

— Прав сте, господин Кортни, това ще бъде жестоко, безмилостно убийство. Така ще стане — изплака представителят им.

— Мълкни, гаден глупако! — изрева му Даф и някой в тълпата се засмя.

Смехът зарази останалите и той въздъхна с облекчение. Положението беше критично.

— Я да ги овъргаляме в катран и пера.

Даф се ухили.

— Виж, сега вече говорите разумно. Кой има за продан няколко варела катран? — Той се огледа. — Какво, никой ли няма? Тогава трябва да измислим нещо друго.

— Имам десет кутии червена боя — тридесет шилинга всяка, добра вносна марка.

Позна говорещия — беше търговец, отворил универсален магазин долу в бивака на Фериерас.

— Господин Тари предлага боя. Какво ще кажете?

— Не, тяпада много лесно — няма да свърши работа.

— Ще ви я дам евтино — по двадесет и пет шилинга за кутия.

— Не! Дръж си скапаната боя! — развика се тълпата.

— Завъртете ги на колелото на дяволската рулетка — извика някой и тълпата забръмча одобрително.

— Точно така — завъртете ги на колелото.

— Върти се то, върти се то, върти се то — а къде ще спре, никой не знае — изрева един копач с черна брада от покрива на бараката срещу пътя.

Тълпата ревна.

Шон видя, че усмивката изчезна от лицето на приятеля му. Преценяваше сериозността на положението. Ако отново ги спреше, можеха да загубят търпението си и да се стигне до стрелба. Не трябваше да го допускат.

— Добре. Щом така искате.

Обърна се към ужасената група пленници, притиснали се един до друг.

— Присъдата е да играете рулетка с дявола в продължение на един час и след това да напуснете това находище — ако отново ви пипнем тук, ще получите още един час рулетка. Ранените се освобождават от първата половина на присъдата. Мисля, че са си получили заслуженото. Господин Дъо Тоа ще ръководи изпълнението на присъдата.

— Предпочитаме боята, господин Чарлиууд — отново се помоли представителят им.

— Не се съмнявам, че я предпочитате — каза тихо Даф, но тълпата вече ги влачеше към широката ливада зад хотела. Повечето от мъжете си бяха оградили свободни собствени концесии и не им трябваха крадци на парцели. Шон слезе от масата.

— Да отидем да пийнем — каза му Даф.

— Няма ли да гледаш? — попита Шон.

— Веднъж в Кейптаун гледах как става и ми стига.

— Какво правят?

— Иди и виж, ще те чакам в „Светлите ангели“. Ще се учудя, ако останеш целия час.

Когато се присъедини към тълпата, повечето фургони бяха събрани от биваците и подредени в една линия. Около тях кръжаха мъже, като слагаха крикове под големите задни колела, за да ги повдигнат от земята. След това избутаха пленените напред — всеки при отделно колело. Грабнаха ги жадни ръце и ги държаха, докато други завързаха китките и глезните им за окръжността на колелото, главината на оста остана зад кръста им, а ръцете и краката им бяха разперени като уловена морска звезда. Франсоа бързо мина покрай редицата, проверявайки въжетата и слагайки по четири копачи на всяко колело, двама, за да му дадат начален тласък, и още двама, за да ги сменят, когато първите се уморят. Стигна до края, върна се отново в центъра, извади часовника от джоба си, засече времето и извика.

— Добре — въртете ги, дяволи.

Колелата се завъртяха, отначало бавно, после все по-бързо, набирайки скорост. Телата, завързани за тях, се превърнаха в неясни петна от бързото въртене.

— Върти се то, върти се то — припяваше ликуващо тълпата.

Само след няколко минути в края на редицата фургони избухна смях. Някой беше започнал да повръща, от него струеше като фойерверк „огнено колело“. После втори, трети, Шон чуваше как се напъват и хъркат, защото центробежната сила връщаше повърнатото в гърлата им и го изкарваше през носовете им. Почака още няколко минути, но после се обърна, хванал се за устата и се запъти към „Светлите ангели“.

— Хареса ли ти? — попита Даф.

— Дай ми едно бренди — отговори Шон.

След раздаването на правосъдие от страна на Комитета на копачите в биваците настъпи някакво подобие на ред. Президентът Крюгер не искаше да изпраща полицейски сили срещу гнездото на разбойници и главорези, непосредствено до столицата. Затова се задоволи само с внедряването на шпиони, като ги остави сами да си спасяват кожите. В края на краищата находището все още не бе разработено и по-вероятно бе след година саваната отново да бъде толкова пуста, колкото и преди девет месеца. Можеше да си позволи да изчака, междувременно Комитетът на копачите упражняващ строгата си власт.

Докато мравките работеха, дълбаейки златоносния пласт, скакалците седяха в баровете и под сенките на бараките. До този момент само инсталацията на Джак и Свирката произвеждаше злато и само Храдски и Франсоа дъо Тоа знаеха какво количество излиза от нея. Храдски все още бе в Кейптаун, за да търси капитал, а Франсоа не говореше с никого, дори с Даф, за производителността на инсталацията.

Слуховете се носеха като пясък във вихрушка. Днес говореха, че пластът се е скрил петнадесет метра под повърхността, утре изкръчмите плъзваше новината, че братята Хейнс са стигнали до тридесетия метър и вадели оттам златни късове, големи колкото мускетни заряди. Никой не знаеше нищо със сигурност, но всеки с готовност правеше предположения.

Горе, в „Кенди Дийп“, Даф и Шон работеха неуморно. Инсталацията бе сглобена на бетоновата си площадка, челюстите ѝ се отвориха, за да отхапят първия залък скална маса. Парният котел бе издигнат и поставен на шейната си от двадесет плувнали в пот зулуси. Медните маси бяха монтирани, готови да поемат живачната амалгама. Нямаше време за тревоги около пласта или около изтъняващата кесия на Шон. Ставаха за работа и лягаха за сън — за тях друго не съществуваше. Даф свикна да споделя палатката на Шон горе на

хребета, така че Кенди отново се разполагаше сама в пухеното си легло.

На двадесети ноември запалиха за пръв път парния котел. Изморени, с ръце, покрити с мазоли, с изпiti лица и заякнали от работа тела, те се скучиха около манометъра и гледаха как стрелката запълзява по дъгообразната скала, докато стигне червената линийка в горния ѝ край.

Даф изсумтя.

— Е, сега поне имаме мощност. — После тупна с юмрук Шон по рамото. — Какво стърчиш тук — да не би да си на пикник на неделното училище? Работа ни чака, момко.

На втори декември подадоха първата смес в инсталацията и загледаха как скалните късове потичат по масите с амалгама. Шон прегърна разчувствано Даф, който го тупна по корема и нахлуши шапката си. На вечеря всички пиха по едно бренди и се повеселиха, но само толкова. Бяха твърде уморени, за да празнуват. Отсега нататък един от тях трябващо постоянно да наглежда стоманеното чудовище. Даф пое първата нощна смяна и когато на следващата сутрин Шон отиде при инсталацията, го намери да се олюолява на краката си, очите му бяха хълтнали дълбоко.

— По моя преценка вече сме обработили десет тона руда. Време е да разчистим масите и да видим колко злато сме събрали.

— Иди да поспиш — каза Шон, но Даф не му обърна внимание.

— Мбиджейн, доведи двамата от твоите хора. Ще сменяме масите.

— Виж какво, Даф, можем да почакаме час-два. Иди да подремнеш.

— Моля те, престани да се лигавиш — също като съпруга си. Шон сви рамене.

— Добре, да бъде както ти искаш, покажи ми как става.

Пренасочиха подаването на раздробена руда на втората маса. Даф изгреба живака от медния плот на първата маса и го събра в колба с размера на кокосов орех.

— Живакът хваща дребните златни частици — обясни му той, докато работеше — и позволява на рудните зрънца да се промият по масата и да паднат в контейнера. Разбира се, не всичко се събира, известна част се губи.

— Как се извлича отново?

— Поставяш цялата смес в реторта и изпаряваш живака чрез нагряване. Златото остава в съда.

— И така се хаби страшно много живак, нали?

— Не, той се кондензира и го използват повторно. Ела, ще ти покажа.

Даф отнесе амалгамната топка в бараката, постави я в една реторта и запали горелката. Високата температура разтопи топката. Наблюдаваха безмълвно. Нивото в ретортата спадна.

— Къде е златото? — най-сетне попита Шон.

— О, мълкни! — отряза го нетърпеливо Даф, после извинително добави: — Извинявай, момко. Тази сутрин съм нещо нервен.

Изпари се и последната капка живак и ето че нещо блесна — ярко, стопено злато. Късче злато колкото грахово зърно. Даф изключи горелката. Известно време и двамата не казаха нищо. Сетне Шон попита:

— Това ли е всичко?

— Да, приятелю, това е всичкото — призна с досада Даф. — Какво искаш да направиш от него — златна пломба?

Обърна се към вратата, цялото му същество изльчващо униние.

— Инсталацията не бива да спира. Нищо чудно да се провалим с гръм и трясък.

Коледното празненство в хотел „Кенди“ беше жалко. Там ползваха кредит. Кенди подари на Даф златен пръстен с печат, а на Шон — кутия пури. Досега той не беше пушил, но днес острият дим в дробовете му му достави някакво мазохистично удоволствие. В трапезарията се вдигаше връва. Тракаха прибори, въздухът бе насытен с миризма на ястия и тютюнев дим. В един ъгъл, като изхвърлени на острова на уничието, седяха Шон, Даф и Кенди.

По едно време Шон вдигна чашата си към Даф и каза с тон на погребален служител:

— Честита Коледа.

По устните на Даф пробяга мъртвешка усмивка.

— Благодаря, и на теб.

Пиха и след това Даф изрече с мъка:

— Кажи ми пак — колко пари ни останаха? Харесва ми как го произнасяш, имаш приятен глас, трябвало е да играеш Шекспир.

— Три лири и шестнадесет шилинга.

— Да, да, този път го каза съвсем точно и навреме — три лири и шестнадесет шилинга — а сега, за да ме развеселиш, кажи ми колко дължим?

— Изпий още едно — смени темата Шон.

— Да, мисля, че така ще направя. Благодаря ти.

— Ей, вижте какво, вие двамата, хайде поне днес не мислете за това — помоли ги Кенди. — Решила съм да прекараме весело. Вижте, идва Франсоа! Ей, Франсоа — ела при нас!

Пъргавият Дъ Тоа бързо и шумно се насочи към тяхната маса.

— Честита Коледа, колеги, искам да ви почерпя по едно питие.

— Драго ни е да те видим. — Кенди го целуна. — Как си?

Изглеждаш отлично.

Той моментално стана сериозен.

— Това звучи много странно от твоята уста, Кенди. В действителност съм леко разтревожен. — Потупа гърдите си и се отпусна на един свободен стол. — Знаете ли, сърцето ми, очаквах го да

се обади, и ето, вчера бях на инсталацията, просто стоях там и знаете ли, изведнъж като че мен геме стегна гръденя ми кош. Не можех да дишам — е, поне известно време дишах с мъка. Върнах се бързо в палатката и проверих. Страница осемдесет и трета „Сърдечни болести“. — Поклати тъжно глава. — Много е обезпокоително. Нали разбирате, и по-рано не бях добре със здравето, а сега и това.

— О, не думай! — изстена Кенди. — Не мога да го понеса!

— Извинявам се. Да не би да съм казал нещо неуместно?

— Напротив, в унисон е с празничния дух, който цари на масата.

— Посочи към Даф и Шон. — Погледни щастливите им лица. Извини ме за момент, трябва да проверя какво става в кухнята.

Тя стана от масата.

— Какво има, приятелю Даф?

Даф насочи мъртвешката си усмивка към Шон.

— Иска да знае какво лошо е станало — кажи му.

— Три лири и шестнадесет шилинга — каза Шон и Франсоа го погледна озадачен.

— Не разбирам.

— Иска да каже, че сме фалирали — пълен крах.

— Боже господи, страшно ми неприятно да го чуя, Даф.

Инсталацията ви работи целия месец. Мислех, че вече сте забогатели.

— Инсталацията си работи добре, но сме получили злато, колкото да позлатим гърба на муха.

— Но защо бе, човек? Та вие обработвате водещия златоносен пласт, нали така?

— Започвам да мисля, че този твой водещ пласт е приспивна приказка.

Франсоа се загледа замислено в чашата си.

— На каква дълбочина сте?

— Имаме един наклонен забой, който стига до петнадесет метра дълбочина.

— И няма следа от водещия?

Даф поклати глава и Франсоа продължи:

— Вижте какво, когато за пръв път разговарях с вас, много от това, което казах, бяха просто предположения.

Даф кимна.

— Е, сега вече знам малко повече. Но трябва да си остане между нас — ще си загубя работата, ако се разчуе, разбирате ли ме?

Даф отново кимна.

— До този момент водещият златоносен пласт е бил открит само на две места. Открихме го при Джак и Свирката, знам, че и братята Хейнс са го открили в мината на братовчеда Джок. Да ви го нарисувам.

— Взе нож и започна да чертае по мазнината в чинията на Шон. — Ето главният пласт, който минава почти по права линия. Тук съм аз, това е братовчедът Джок, а вие сте между нас. Ние и двамата попаднахме на водещия пласт, а вие — не. Предполагам, че наистина е тук — просто не знаете къде да търсите.

— В далечния край на концесиите на Джак и Свирката главният златоносен пласт и водещият са разположени един до друг на разстояние шестдесет сантиметра, но когато стигнат границата, която е най-близо до „Кенди Дийп“, те се раздалечават на двадесет и един метра. А при границата на братовчеда Джон отново са на разстояние петнадесет метра един от друг. Смятам, че двата пласта образуват нещо като дълъг лък. — Той го нарисува. — Главният пласт е струната, а водещият — дървената част. Даф, слушай ме, ако изкопаете траншея под прав ъгъл спрямо главния пласт, ще попаднете на златото — и когато направите това, може да ме почерпите едно питие.

Изслуша го много сериозно и когато Франсоа свърши, Даф се облегна на стола.

— Ех, да знаехме това преди месец! Сега откъде да намерим пари, за да прокопаем нова траншея и в същото време да поддържаме инсталацията в експлоатация?

— Можем да продадем част от оборудването — предложи Шон.

— То ни е необходимо до последното винтче, а освен това, ако продадем дори само една лопата, кредиторите ще се втурнат върху нас като глутница хиени и ще завият за парите си.

— Бих ви дал назаем, стига да имах — но със заплатата, която ми плаща господин Храдски... — Франсоа сви рамене. — Ще ви трябват около двеста лири. Нямам ги.

В този момент Кенди се върна на масата.

— За какво става въпрос?

— Да ѝ кажа ли, Франсоа?

— Ако мислиш, че ще има някаква полза.

Тя изслуша всичко, после се замисли за момент.

— Ами, току-що купих десет парцела в Йоханесбург, онова ново село долу в долината, така че на самата мен не ми стигат пари. Но бих ви отпушнала петдесет лири, ако това ще ви помогне.

— Досега никога не съм взимал пари назаем от дама — за мен това е ново изживяване. Кенди, обичам те!

— Ех, да беше така — прошепна тя, но Даф нямаше късмета да я чуе, защото заговори:

— Ще ни трябват още сто и петдесет — да чуя вашите предложения, господа.

Настъпи продължителна тишина. После на лицето на Даф се изписа усмивка и той се загледа в Шон.

— Чакай, не ми казвай, нека да отгатна — изпревари го Шон. — Възнамеряваш да ме принесеш в жертва ли?

— Близо си до истината — но не съвсем. Как се чувствуваш, момко?

— Много добре, благодаря.

— Здрав, силен?

— Да.

— Смел?

— Хайде, Даф, изплюй камъчето. Не ми харесва погледа ти.

Съдружникът му извади един бележник от джоба си и написа нещо с парче молив. После откъсна листа и му го подаде.

— Ще постави афиши във всяка кръчма в находището.

Шон прочете написаното:

НАВРЪХ НОВА ГОДИНА ГОСПОДИН ШОН
КОРТНИ, ШАМПИОН НА ТРАНСВААЛ В ТЕЖКА
КАТЕГОРИЯ, ЩЕ СЕ СЪСТЕЗАВА ПРЕД ХОТЕЛ
„КЕНДИ“ С ВСЕКИ, КОЙТО ПОЖЕЛАЕ, СРЕЩУ КЕСИЯ
С ПЕТДЕСЕТ ЛИРИ ОТ ВСЯКА СТРАНА.

Такса за зрители: 2 шилинга.

Поканват се всички желаещи.

Кенди четеше над рамото му. Изписка.

— Чудесно. Ще наема допълнителни сервитьори да поднасят напитки и ще приготвя студени закуски. Мисля, че мога да взимам по два шилинга на човек?

— Аз ще разлепя афишите и ще изпратя двама от моите хора да направят ринга.

— Ще спрем инсталацията до Нова година, Шон трябва да си почине добре. Всеки ден ще прави лека тренировка. Никакъв алкохол, разбира се, и много сън — каза Даф.

— Значи уредихте всичко, така ли? — попита Шон. — А на мен остава да застана там и да ме направят на пихтия, а?

— За теб го правим, момко, за да станеш богат и знаменит.

— Благодаря ви, много ви благодаря.

— Нали обичаш да се биеш?

— Когато съм в настроение.

— Не се тревожи, ще измисля разни мръсни думи, с които да те наричам — ще те ядосам за нула време.

— Как се чувствуваш? — попита Даф за шести път тази сутрин.

— Без промяна от пет минути насам — увери го Шон.

Даф извади часовника си, вгледа се в него, поставил го до ухото си и остана изненадан, че той все още работи.

— Строили сме съперниците ти на верандата. Казах на Кенди да им поднесе безплатни питиета — колкото искат. Всяка нова минута изчакване им дава възможност да се налеят с още алкохол. Франсоа събира входната такса, и печалбата от всяка твоя победа ще отива там. Оставил съм Мбиджейн да чака в началото на алеята към хотела. Ако стане нещо, един от нас ще му хвърли чантата и той ще хукне към саваната.

Шон се бе изпънал на леглото на Кенди с ръце под тила. Засмя се.

— Планът ти е идеален. А сега имай милост и се успокой, приятелю. Изнервяш ме.

Вратата се отвори с тръсък и Даф подскочи от стола си. Беше Франсоа. Стоеше на прага, хванал се за гърдите.

— Сърцето ми — каза той задъхано. — Това не се отразява добре на сърцето ми.

— Какво става навън? — поискава да узнае Даф.

— Вече събрахме над петдесет лири от входни такси. На покрива има тълпа, която не е платила, но колкото пъти се приближа към тях, ме замерят с бутилки.

Франсоа наклони главата си на една страна.

— Чуйте ги. — Шумът на тълпата минаваше безпрепятствено през тънките стени на хотела. — Няма да чакат още много — по-добре излез, преди да са тръгнали да те търсят.

Шон се изправи.

Франсоа се поколеба.

— Даф, помниш ли Фернандес, португалеца от Кимбърли?

— О, не! — прекъсна го Даф. — Само не ми казвай, че е тук.

Франсоа кимна.

— Не исках да те тревожа, но някои от местните момчета са му изпратили телеграма. Пристигна с бързия дилижанс преди половин час. Надявах се, че няма да успее, но... — Той сви рамене.

Даф изгледа тъжно Шон.

— Лош късмет, момко.

Франсоа се опита да смекчи удара.

— Казах на Фернандес, че боксьорите ще се бият по реда на пристигането им. Той е шести по ред, така че докато стигне до него, Шон все ще е успял да спечели двеста лири — тогава винаги можем да кажем, че се е представил достатъчно успешно и да закрием турнира.

Шон слушаше с интерес.

— Този Фернандес опасен ли е?

— Когато са измислили думата „опасен“ са имали предвид него — каза му Даф.

— Я да отидем да му хвърля един поглед.

Шон ги поведе по коридора.

— Намери ли кантар, за да ги претегляме? — попита Даф Франсоа, докато бързаха след Шон.

— Не, в находището няма кантар, който да мери повече от седемдесет и пет килограма — но съм довел Гидиън Бърнърд.

— С какво може да ни помогне?

— Търговец на добитък е — цял живот преценява животни по вида им. Може да определи теглото на всеки с точност до два-три килограма.

Даф доволно се ухили.

— Това ще свърши работа. Освен това се съмнявам, че ще претендирате за титла на световен шампион.

Излязоха на верандата, изведенъж примижаха от яркото слънце и рева на тълпата.

— Кой е португалецът? — прошепна Шон, но не беше необходимо да пита.

Мъжагата изпъкваше като Гъливер сред лилипутите. Освен това беше космат като горила.

Тълпата се разтвори и Шон и Даф минаха по пътеката към ринга. Хората тупаха Шон по гърба, но пожеланията за успех се губеха в шума, наподобяващ рева на море. Съдия беше Джок Хейнс. Той помогна на Шон да мине през въжетата и провери джобовете му.

— Само за проверка — извини се той. — На ринга не бива да има никакви железни предмети.

Сетне посочи висок тип с кафяво лице, който се бе облегнал на въжетата и дъвчеше тютюн.

— Това е господин Бърнърд — нашият помощник по претеглянето. Е, Гидиън, какво ще кажеш?

Помощникът изстреля малко тютюнев сок от ъгъла на устата си.

— Сто и пет.

— Благодаря ти.

Джок вдигна ръце и след няколко минути бе възнаграден с относителна тишина.

— Дами и господа.

— Айде, стига бе, началство!

— Имаме честта днес сред нас да бъде господин Шон Кортни.

— Събуди се бе, той е при нас от месеци.

— Републиканският шампион в тежка категория.

— Защо не световен бе, петел такъв, има пълно право на такава титла.

— Който ще се бие шест пъти...

— Ако изтрае толкова.

— ... за титлата си и кесия с петдесет лири от всеки противник.

Продължителни овации.

— Първият противник — в категория сто и пет килограма — господин Антъни...

— Почакай — извика Шон, — кой казва, че той е първият?

Джок Хейнс беше поел дълбоко дъх, за да изреве името, но го изпусна със съскане.

— Така се разбрахме с господин Дъ Тоа.

— Щом като аз се бия, аз ще избирам — искам порту...

Даф затвори устата на Шон и отчаяно прошепна:

— Не ставай глупак — заеми се първо с лесните. Размърдай си мозъка — не правим това за забавление, а се опитваме да осигурим финанси за мината ни, не помниш ли това?

Шон махна ръката му от устата си.

— Искам португалеца — извика той.

— Шегува се — увери Даф тълпата, сетне свирепо изсъска на Шон: — Ти луд ли си. Този тип яде хора, обедняхме с петдесет лири,

преди да си започнал борбата.

— Искам португалеца — повтори Шон с логиката на малко момче, което си е избрало най-скъпата играчка в магазина.

— Пуснете му португалеца — извикаха джентълмените от покрива и Джок Хейнс ги изгледа със страх, съвсем ясно беше, че имат намерение да подкрепят желанието си с няколко хвърлени бутилки.

— Добре — съгласи се припряно той. — Първият противник в... — той погледна към Бърнърд и повтори след него — в категория сто и пет килограма — господин Фелезардо да Силва Фернандес.

Сред буря от свиркания и аплодисменти португалецът закрачи олюявайки се по верандата и влезе в ринга. Шон видя Кенди на прозореца на ресторантa и й махна. Тя му прати въздушна целувка и в този момент Тревър Хейнс, който беше помощник-съдия, удари по кофата, която заместваше гонга, и Шон чу предупредителния вик на Даф. Инстинктивно понечи да наведе главата си. В черепа му избухнаха светлини и той се намери в краката на първия ред зрители.

— Копелето ме удари — оплака се високо Шон.

Тръсна главата си и с изненада установи, че тя все още е на раменете му. Някой го поля с чаша бира и това му помогна да се изправи на крака. Усети как гневът преминава като огън през тялото му.

— Шест — броеше Джок Хейнс.

Португалецът стоеше при въжетата.

— Хайде, ела тук, лайно такова, приготвил съм ти още. Това беше само за начало.

Гневът на Шон бе изпълнил цялото му същество.

— Седем, осем.

— Целувам майка ти. — Фернандес сви устни и млясна. — Правя любов със сестра ти, ето така. — И той показа с жестове.

Шон атакува. Цялата сила на тялото му бе вложена в юмрука. Нанесе страхотен удар в устата на португалеца, след който въжетата подхванаха Шон и го изпратиха още веднъж в тълпата.

— Ти дори не беше в ринга, как смееш да го удриш? — възнегодува един от зрителите, който спря полета му.

Той беше заложил на Фернандес.

— Ей така! — показа му Шон.

Мъжът тупна на земята и вече нямаше какво повече да каже. Шон се мушна през въжетата. Джок Хейнс бе преполовил второто си броене, когато той го прекъсна, вдигайки килнатия португалец на крака, като го държеше за разрошената му коса. Закрепи го на несигурните му крака и отново го удари.

— Едно, две, три — започна прилежно третото си броене Джок Хейнс и този път успя да стигне до десет.

Тълпата нададе протестиращ вой и той с труд го надвика.

— Някой желае ли да направи официално възражение?

Чуха се гласове за това.

— Добре, елате тук на ринга. Не мога да приема викове.

Отношението на Джок беше разбираемо — щеше да загуби солидна сума пари, ако решението му бъдеше отменено. Но Шон обикаляше край въжетата като лъв, когато му е дошло времето да се храни. Джок изчака, после вдигна дясната му ръка.

— Победител! Десет минути почивка преди следващия двубой. Секундантите да бъдат така добри да дойдат и да си приберат имуществото. — Той посочи португалеца.

— Добра работа, момко, може би необичайна, но беше много красива гледка.

Даф хвана Шон за ръката и го заведе на един стол на верандата.

— Остават още трима, след което ще кажем край на работния ден.

Поднесе му чаша.

— Какво е това?

— Портокалов сок.

— Бих предпочел нещо по-силно.

— По-късно, момко.

Даф прибра кесията на португалеца и я пусна в чантата. Превилите се под тежестта на Фернандес секунданти го изнесоха от ринга и го положиха да си почине в далечния край на верандата.

Следващият бе господин Антъни Блеър. Биеше се явно без душа. Придвижващ се много красиво с краката си, но стъпките му винаги бяха в посоката, в която избягваше юмруците на Шон.

— Момчето е роден бегач на дълги разстояния.

— Кортни, внимавай, ще те измори до смърт от тичане.

— Последен скок, Блеър, още една обиколка на ринга и ще навъртиш десет километра.

Препускането свърши, когато Шон, вече леко изпотен, го сгаци в единия ъгъл и го нокаутира.

В този миг третият противник се оплака от болки в гърдите.

— Нямал представа как боли — обяви той през стиснати зъби.

— Хрипти ли ти в дробовете, като дишаш? — попита го Франсоа.

— Да, точно така — хрипят, та не се трае.

— Плеврит — постави диагнозата Дъо Тоа със зле прикрита завист!

— Опасно ли е? — попита мъжът със страх.

— Да, опасно е. Страница сто и шестнадесета. Лечението е...

— Значи няма да мога да се бия. Брей, че лош късмет — оплака се радостно „болният“.

— Изключително лош късмет имаш — съгласи се Даф. — Означава, че ще трябва да се разделиш с кесията с парите.

— Нима ще се възползваш от състоянието ми?

— Ами можеш да провериш — предложи му учтиво Даф.

Четвъртият състезател беше германец: едър, рус и с щастлива физиономия. Спъна се три-четири пъти на път за ринга, катурна се върху въжетата и допълзя до ъгъла си на ръце и крака, веднъж добрал се там, успя да се задържи на крака с помощта на ъгловия пилон. Джок застана близо до него, за да помирише дъха му, и преди да успее да отскочи, германецът го хвана в мечешка прегръдка и го поведе в първите стъпки на валс. Тълпата изпадна във възторг и когато в края на танца Джок обяви Шон за победител със служебен нокаут, никой не възрази. По-правилно щеше да бъде, ако решението беше в полза на Кенди, осигурила безплатното пие.

— Ако искаш, момко, можем да закрием представлението — каза Даф. — Спечели достатъчно, за да работи „Кенди Дийп“ още два месеца.

— Досега не направих нито един хубав бой. Но този последният ми изглежда подходящ. С предишните се бих за пари, а с този ще го направя заради спорта.

— Представи се отлично, наистина заслужаваш малко развлечение — съгласи се Даф.

— Господин Мартин Къртис. Шампион в тежка категория на щата Джорджия, САЩ — представи го, Джок.

Гидиън Бърнърд определи теглото му на сто и пет килограма — също като на Шон. Шон стисна ръката му и усети, че няма да остане разочарован.

— Приятно ми е да се запознаем.

Гласът на американеца беше толкова мек, колкото твърдо бе ръкостискането му.

— На вашите услуги, сър — каза Шон и разцепи въздуха там, където само преди миг бе главата на мъжа. Изстена, когато юмрукът на американеца го удари в гърдите под вдигнатата дясна ръка. Сред тълпата се разнесоха възгласи на одобрение и хората доволно утихнаха. Ето, точно това бяха дошли да видят.

Боят продължаваше. Звукът от всеки удар моментално биваше последван от ръмженето на тълпата, а секундите до следващия удар се изпълваха с хриптящото дишане на двамата мъже и хълзгането на краката им.

— Иаааа!

Напрегнатата тишина бе разцепена от рев като на смъртно ранена морска сирена. Шон и американецът изненадани отскочиха един от друг и се обърнаха заедно с всички останали към хотела на Кенди. Фернандес отново бе сред тях, планината от косми като че ли бе изпълнила цялата веранда. Грабна една от най-хубавите маси на Кенди и като я постави на гърдите си, отскубна краката им, като че ли бяха крилете на печено пиле.

— Франсоа, чантата! — извика Шон.

Франсоа я грабна и я метна високо над главите на тълпата. Шон затаи дъх, докато проследяваше траекторията ѝ, после въздъхна облекчено, като видя, че Мбиджейн я улови и изчезна зад ъгъла на хотела.

— Иаааа! — отново нададе вой Фернандес. Хванал по един крак от масата във всяка ръка, той се нахвърли към тълпата, която беше между него и Шон, тя се разпръсна.

— Имате ли нещо против да довършим боя някой друг път? — попита Шон американеца.

— Разбира се, че не. Когато пожелаете. Аз самият се канех да си тръгна.

Даф се пресегна през въжетата и хвани ръката на Шон:

— Има един, който те търси — или вече си забелязал?

— Може би така изразява приятелските си чувства.

— Не бих заложил на това — идваш ли?

Фернандес хвърли единия крак, който профуча на сантиметри от главата на Шон и разроши косата му.

— Давай, Даф.

Шон осъзна, че Фернандес отново се насочва към него, все още въоръжен с дълъг дъбов крак и че ги разделят само три тънки въжета. В сравнение със скоростта, която развиха Шон и Даф, господин Блеър сякаш бе с гипсирани крака. Фернандес изобщо нямаше шансове да ги хване.

Малко след пладне Франсоа се изкачи при „Кенди Дийп“ с новината, че португалецът, след като пребил трима от обзалащите се, заминал с обедния дилижанс за Кимбърли.

Даф свали пушката си.

— Благодаря ти, Франц, чакахме го да го нагостим. Мислех, че ще ни посети.

— Преброихте ли приходите?

— Да, комисионната ти е в онази торба на масата.

— Благодаря, приятелю, хайде да го отпразнуваме.

— Празнувай и заради нас.

— Ей, Даф, ама ти обеща... — започна Шон.

— Казах по-късно — след три-четири седмици. Сега имаме малко работа, например да прокопаем траншея с дълбочина петнадесет и дължина триста метра.

— Можем да я започнем утре.

— Нали искаш да станеш богат? — попита Даф.

— Разбира се, но...

— Искаш хубави неща, като английски костюми, френско шампанско и...

— Да, но...

— Е, спри да възразяваш, вдигни си дебелия задник и тръгвай с мен.

Китайците използват фойерверки, за да прогонват демоните. Даф и Шон приложиха същия принцип. Не спираха инсталацията — докато тракането ѝ достигаше до ушите на кредиторите им, всичко вървеше добре. Те смятаха, че Шон и Даф обработват рентабилен златоносен пласт и не им досаждаха, но парите, вложени в инсталацията, бяха достигнали половината от стойността ѝ, докато излязат на другия ѝ край във вид на малки жълти зърна.

Междувременно съдружниците прокопаваха траншеята, разкъсвайки земята в стремежа си да изпреварят мига, в който парите им ще свършат. Взривяваха я с динамит и в момента, в който последните камъни, разхвърчали се от експлозията, паднеха обратно, нахлуваха моментално в изкопа, кашляйки от дима, за да разчистят скалната маса и да започват да пробиват следващите дупки за взрива. Беше лято, дните бяха дълги и те работеха до тъмно. Имаше вечери, когато палеха последните фитили с газена лампа.

Пясъкът в пясъчния часовник се стичаше по-бързо от очакваното. Парите им се стопяваха и ето, че дойде петнадесети февруари, когато Даф се избръсна, облече чиста риза и отиде при Кенди, за да види дали може да изпроси още пари. Шон го наблюдаваше как се спуска по склона. Бяха продали конете преди една седмица и той се обърна към Бога с малка молитва — първата от много време насам.

Даф се върна към пладне. Изправи се на ръба на траншеята и загледа как Шон зарежда взрива за поредната експлозия. Ризата му бе мокра от пот, очертаваше всеки негов мускул.

— Ето, човече, заповядай, вземи ги и ги стискай.

Шон вдигна зачервените си от праха очи.

— Колко са?

— Ами още петдесет, но това са последните — или поне така ни заплаши.

Шон впери поглед в пакета под мишницата на Даф.

— Това какво е?

По кафявата хартия бяха избили мазни петна и устата му се напълни със слюнка.

— Първокачествени говежди пържоли — днес няма да се обядва с лигавата попара — ухили му се Даф.

— Месо — каза Шон, като че ли галеше думата. — Леко опечено, така че да пуска малко кръв, като го захапеш, с мъничко чесън и добре посолено.

— И ти до мен, пеейки в пустинята — съгласи се Даф. — Хайде, стига поезия, пали фитилите и да вървим да ядем!

Час по-късно вървяха един до друг по дъното на траншеята, а Мбиджейн със зулусите си се трупаха зад тях. Шон се оригна.

— Ах, сладък спомен, вече никога няма да погледна чиния попара.

Стигнаха края, където бе струпана току-що взривената скална маса. През тялото на Шон премина радостна тръпка, която загъделичка ръцете и рамената му и стисна дробовете му. В рамото му се впиха пръстите на Даф — усети, че те треперят.

Приличаше на змия, дебел сив питон, който пълзеше надолу по едната стена на траншеята, изчезваше в купчината чакъл и излизаше от другата ѝ страна.

Даф се раздвижи пръв, коленичи, взе парче от жилата — голям сив пъстър отломък — и го целуна.

— Даф, май че е това, а? Май че е водещият пласт?

— Това е началото на дъгата.

— Край на попарите — каза тихо Шон и Даф се засмя.

Тогава и Шон се засмя. Завиха от радост, дива, безумна радост.

13

— Дай отново да го подържа — каза Шон.

Даф му го подаде.

— Ей, тежко е.

— Да, няма нищо по-тежко от това — съгласи се Даф.

— Трябва да е цели двадесет и пет килограма.

Шон хвана златния слитък с две ръце, беше с размерите на кутия за пури.

— Повече е!

— С два дни работа възстановихме всички загуби.

— А изкарахме даже и нещо отгоре, за харчене, така да се каже.

Шон постави златния слитък на масата. Отломъкът сияеше в светлината на лампата с малки жълти усмивки. Даф се наведе и го погали, повърхността му бе неравна.

— Не мога да откъсна ръце от него — призна той.

— И аз! — Шон протегна ръка, за да го пипне. — Ще можем да платим концесиите на Кенди след около една-две седмици.

Даф се стресна.

— Какво каза?

— Че ще можем да платим на Кенди концесиите, които купихме.

— Стори ми се, че имам слухови халюцинации. — Даф го потупа покровителствено по рамото. — Слушай какво ще ти кажа, човече, ще се опитам да го изразя съвсем просто. Какъв е срокът ни за изплащане на тези концесии, докато ги разработваме?

— Три години.

— Правилно — сега следващия ми въпрос. Колко човека в това находище разполагат с пари?

Шон го погледна озадачено.

— Ами, сега ние имаме и... и...

— Никой друг, поне докато се върне Храдски — довърши вместо него Даф.

— Ами братята Хейнс? Те са разкрили водещия златоносен пласт.

— Разбира се, но това няма да им свърши никаква работа, докато не пристигне инсталацията им от Англия.

— Продължавай.

Шон не бе съвсем наясно накъде бие Даф.

— Вместо да плащаме сега на Кенди, ще използваме това — потупа златния слитък — и всичките му братчета, за да изкупим всяка концесия, която успеем. Като за начало — тези на Док Съдърленд, които са между нас и Джак и Свирката. После ще поръчаме две големи десетчукови трошачни инсталации и когато те започнат да ръсят злато, ще го използваме, за да купим земя, да финансираме тухларни фабрики, машиностроителни цехове, транспортни компании и всичко останало. И преди съм ти казвал, че освен копаенето на злато има и други начини за правене на пари.

Шон се бе втренчил в него, без да продумва.

— Понася ли ти голяма височина? — попита Даф.

Шон кимна.

— Добре, защото отиваме там, където летят орлите — предстои ти да станеш участник в най-големия финансов удар в историята на тази страна.

Шон запали една от пурите на Даф, ръката му трепереше.

— Не мислиш ли, че най-добре би било... ами, да не бързаме толкова. Дявол да го вземе, Даф, разработваме водещия златоносен пласт едва от два дни...

— И сме направили хиляда лири — прекъсна го Даф. — Чуй ме добре, Шон, цял живот съм чакал този миг. Ние сме първите, успели да разкрият това находище, а то е широко отворено, както краката на проститутка. Ще се напъхаме в него и ще си го вземем.

На другата сутрин Даф има късмет да открие достатъчно рано Док Съдърленд, за да преговаря делово с него, преди той да е започнал ежедневния си запой. Ако бе закъснял само с един час, вече щеше да бъде твърде късно. Нещата се развиха така, че миг, след като най-сетне подписа, че продава двадесет и пет концесии на Шон и Даф, Док катурна чашата си и се строполи от стола си. Мастилото по договора за покупко-продажбата още не бе изсъхнало, когато Даф потегли към бивака на Фериерас, за да намери Тед Рейнек. Тед държеше парцелите от другата страна на братовчеда Джок. Горе, на „Кенди Диип“, Шон наглеждаше инсталацията и си гризеше ноктите. За седем дни Даф бе

изкупил повече от сто концесии, задължнели бяха с четиридесет хиляди лири.

— Даф, започваш да полудяваш — молеше му се Шон. — Отново ще загубим всичко.

— Колко сме измъкнали досега от „Кенди Дийп“?

— Четири хиляди.

— Десет процента от това, което дължим, за десет дни — и то само с една мизерна четиричукова трошачка. Дръж се, човече, утре купуваме четиридесетте концесии от другата страна на Джак и Свирката. Бих го направил и днес, но онзи проклет грък се дърпа, защото иска по хиляда лири на парче. Предполагам, че ще трябва да му ги дам.

Шон се хвани за главата.

— Даф, моля те, човече, затънали сме до шия.

— Стой мирен, момко, и гледай как действува магьосникът.

— Отивам да си легна — предполагам, че утре сутринта пак трябва да поема твоята смяна, щом си решил да прекараш деня в опитите си да фалираме.

— Не е необходимо, наех онзи янки Картие. Нали се сещаш, спаринг-партньорът ти. Okаза се, че е миньор и е готов да работи срещу тридесет на месец. Затова можеш да дойдеш с мен в града и да гледаш как те правя богат. Имам среща с онзи грък в девет часа.

В девет часа Даф приказваше, а Шон седеше мълчаливо. В десет гъркът все още не се беше появил, Даф бе изнервен, а Шон не спираше да бърбори от облекчение. В единадесет часа той поискава да се върнат в мината.

— Това е предзнаменование, Даф. Господ е погледнал от небето, видял ни е да седим тук, готови да направим ужасна грешка. „Не — казал той, — не мога да допусна това да се случи на тези добри момчета.“

— Защо не постъпиш в трапистки манастир? — Даф погледна часовника си. — Хайде, стига толкова, да вървим!

— Слушам, сър! — пъргаво се изправи Шон.

— Като се върнем, ще имаме достатъчно време, за да разчистим масите, преди да обядваме.

— Не се прибираме, а отиваме да търсим гърка.

— Ама, слушай!

— По-късно ще те слушам — хайде!

Запътиха се към „Светлите ангели“, оставиха конете пред заведението и влязоха вътре. В сравнение с яркото слънце навън в ресторанта бе тъмно, но дори в полумрака вниманието им веднага бе привлечено от групичка хора, които седяха на една от масите. Гъркът бе с гръб към тях, пътят в прическата му като че ли бе прокаран с бял тебешир и линия през лъскавата му черна, къдрава коса. Шон премести погледа си от него върху двамата мъже, седнали от другата страна на масата. Несъмнено бяха евреи, но с това приликата между тях се изчерпваше. По-младият бе slab, с гладка, мургава кожа, опъната на скулите му, устните му бяха много червени, а очите му, обрамчени с женски мигли, бяха шоколадовокафяви. На стола до него седеше мъж с тяло, сякаш оформено от восък, държан близо до горещ пламък. Раменете му, закръглени почти до безформеност, се смъркваха към крушообразното му толовище. Едва крепяха огромната глава с теме като кубето на Тадж Махал. Прическата му бе в стила на модата

от времето на монаха Тък. В очите му обаче — пронизващи жълти очи — в тях нямаше нищо комично.

— Храдски — изсъска Даф и изражението на лицето му се промени.

Усмихна се и се запъти към масата.

— Здрави, Ники, струва ми се, че имахме среща.

Гъркът бързо се завъртя на стола.

— Господин Чарлиууд, извинявайте, наложи се да се забавя тук.

— Да, както виждам, горите са пълни с разбойници.

Шон забеляза как червенината започна да пропълзява над яката на Храдски, но веднага се скри.

— Продаде ли ги вече? — попита Даф.

Гъркът кимна притеснено.

— Съжалявам, господин Чарлиууд, но господин Храдски ми плати сумата, на която държах без никакво шикалкавене — и то в брой!

Даф плъзна погледа си към отсрещната страна на масата.

— Здравей, Норман. Как е дъщеря ти?

Този път червенината се измъкна от ризата на Храдски и заля цялото му лице. Той отвори устата си, езикът му цъкна два пъти, после я затвори.

Даф се усмихна и погледна към по-младия евреин.

— Макс, кажи какво иска да каже.

Шоколадовите очи се сведоха към масата.

— Дъщерята на господин Храдски е много добре.

— Предполагам, че се е омъжила незабавно, след като напуснах Кимбърли.

— Точно така.

— Мъдър ход, Норман, много по-мъдър, отколкото да караш бикоподобните си телохранители да ме гонят от града. Не беше много любезно от твоя страна.

Всички мълчаха.

— Трябва някога да се съберем и да си поговорим за доброто старо време. До тогава — с-с-с-б-б-бо-г-г-гом!

По обратния път към мината Шон попита:

— Ама той има дъщеря? Ако прилича на него, голям късмет си извадил, като си избягал.

— Не, тя е като чепка налято зряло грозде.

— Не бих му устоял.

— Нито пък аз. Единственото заключение, до което стигнах, е, че Макс му е свършил и тази работа.

— А той какво представлява?

— Придворният шут.

Шон се изсмя и Даф продължи:

— Но не подценявай Храдски. Заекването е единственият му недостатък, а с Макс до себе си, който да говори вместо него, той не се смущава от това. В огромния му череп се крие мозък, бърз и безпощаден като гилотина. Щом сега е тук, на това златно находище ще настъпи раздвижване и ще се наложи да галопираме, за да сме наравно с него.

Шон се замисли за секунда, сетне каза:

— Като спомена за раздвижване, Даф, сега, когато изтървахме концесиите на гърка и няма да е необходимо да си даваме всичките налични пари за него, да помислим дали не е по-добре да поръчаме нова инсталация, за да разработим концесиите, с които разполагаме.

Даф се ухили.

— Още миналата седмица изпратих телеграма в Лондон. Преди края на месеца оттам ще отплават две най-модерни, чисто нови десетчукови трошачки.

— За бога, защо не си ми казал?

— Ами ти беше достатъчно разтревожен, не исках да те сломя духом.

Шон отвори уста, но Даф му намигна, преди той да успее да изреве, и устните му се разтрепериха. Усети смях в гърлото си, опита се да спре, но безуспешно.

— Колко ще ни струва? — извика той весело.

— Ако още веднъж ми зададеш този въпрос, ще те удуша — отвърна му със смях Даф. — Почивай си със спокойното съзнание, че ако възнамеряваме да платим в срок доставката на инсталациите, през следващите няколко седмици трябва да прекараме планина от руда през малката ни трошачка.

— Ами разплащателните вноски по новите концесии?

— Това е моя работа, аз ще се грижа за тях.

Така заякна тяхното партньорство, през следващите седмици връзката им окончателно се заздрави. Даф, с магическия си език, очарование и малко изкривената си усмивка се пазареше и изливаше масло върху развлечнаното море от нетърпеливи кредитори. Той бе жива енциклопедия по минно дело, от която Шон всекидневно черпеше знания. Даф бе инициаторът и създателят на планове: някои — налудничави, други — брилянтни. Но бързо изчерпващата му се нервна енергия не бе в състояние да осъществи тяхната реализация. Скоро губеше интерес и Шон бе този, който окончателно отхвърляше най-хилавите рожби на ума на Чарлиууд, а осиновяващи други, далеч по-обещаващи. В мига, в който станеше тежен втори баща, започваше да ги отглежда като свои рожби. Даф бе теоретикът, а Шон — практикът. Шон разбра защо досега съдружникът му не бе успял в живота, но в същото време признаваше, че без него той би бил безпомощен. Наблюдаваше с възхищение как Даф използва недостатъчния добив на злато от „Кенди Дийп“, за да поддържа инсталацията в работен режим, да плаща на търговци, да прави навреме вносите за концесиите и въпреки това да спестява достатъчно за нова инсталация. Даф бе човек, който жонгира с горещи въглени, ако задържиш един малко по-дълго, ще те изгори, ако изтървеш един, всичките падат. А Даф, неувереният в себе си Даф, имаше стена, на която да се облегне. Думите му никога не го изразяваха, за разлика от очите му, когато погледнеше Шон. Понякога се чувствуващ малък до едрото тяло на Шон, но това бе приятно чувство — сякаш си се качил на върха на планина, която познаваш много добре.

Издигнаха нови сгради край инсталацията: складове, леярна и бунгала за Шон и Къртис. Даф пак спеше в хотела на Кенди. Лагерът на зулусите растеше хаотично надолу по хребета, като с всяка измината седмица се отдалечаваше по малко, защото бялата планина от изкопаното от мината нарастваше и го изтласкваше назад. Цялата долина се променяше. Пристигнаха новите инсталации на Храдски. Разположиха ги по протежение на хребета, високи и горделиви, но купчините руда постепенно ги превърнаха в джуджета. Йоханесбург, отначало мрежа от проучвателски маркировъчни колчета, засмука разпръснатите биваци по набразденото тревисто плато и ги подреди в определен ред по протежението на новите си улици.

След като на членовете на Комитета на копачите им омръзна да си остьргват ботушите всеки път, когато влизат някъде, наредиха да се изградят обществени тоалетни. Сетне, засрамени от собствената си наглост, построиха мост над Наталските минерални извори, купиха цистерна за вода, която да мие улиците и приеха закон, забраняващ погребения в радиус един километър от центъра на града. Като членове на комитета Шон и Даф решиха, че е техен дълг да демонстрират вярата си в златоносното находище. Затова купиха двадесет и пет парцела в Йоханесбург, всеки от по пет лири, които подлежаха на изплащане до шест месеца. Кенди свика всичките си клиенти и след седмица, изпълнена с героични усилия, те разглобиха хотела й. Натовариха на фургони всички греди и листове ламарина, превозиха ги на километър и половина надолу в долината и отново го издигнаха на нейна собствена земя в центъра на града. По време на пиршеството, което тя им устрои вечерта, те едва не го разглобиха повторно. Всеки нов ден пътищата от Натал и Кейптаун бълваха нови и нови фургони, все повече и повече мъже, които пристигаха в Уитутърсрандското златоносно находище. Даф предложи на Комитета на копачите да събират по една гвинея на калпак от новопристигащите, за да подпомогнат финансирането на общественото строителство, но идеята му бе отхвърлена с неохота, защото преобладаваше мнението, че ако това доведе до гражданско неподчинение и бунт, новопристигащите бяха повече на брой от членувящите в комитета и никой не искаше да е на страната на тези, които ще загубят битката.

Една сутрин, когато пристигна в мината, Даф донесе телеграма. Подаде я безмълвно на Шон. Той я прочете. Инсталациите бяха пристигнали.

— Боже господи, подранили са с три седмици!

— Изглежда, че са плавали по наклонено надолу море или при попътен вятър, или всичко друго, което кара корабите да се движат побързо — измърмори Даф.

— Имаме ли достатъчно пари, за да платим? — попита Шон.

— Не.

— Какво ще правим?

— Ще отида в банката да поговоря с онова нищожество.

— Ще те изхвърли на улицата.

— Ще го увещая да ни даде заем срещу концесиите.

— По дяволите, как смяташ, че ще успееш да направиш това —
та ние още не сме започнали да ги изплащаме?

— Е, точно на това му казват финансов гений. Просто ще му
изтъкна, че те струват пет пъти повече от сумата, за която сме ги
купили. — Даф се ухили. — Двамата с Къртис ще можете ли да се
справите с работата тук, докато уредя проблема?

— Ти само го уреди и с радост ще ти дам цял месец отпуска.

Когато Даф се върна следобед, той носеше един документ. В
долния му ъгъл имаше печат с червен восък, най-отгоре беше написано
„Акредитив“, а в средата, изпъквайки с едрия си черен шрифт сред
ситно напечатания текст, се мъдреше число, което завършващо с
внушителен низ от нули.

— Ти си просто великолепен — каза Шон.

— Така си е — съгласи се Даф.

Инсталациите на братя Хейнс дойдоха със същия кораб. Джок и Даф се метнаха на конете и препуснаха към Порт Натал. Наеха сто фургона и докараха всичкото оборудване като един товар.

— Джок, знаеш ли какво ще ти предложа? Да се обзаложим, че нашите инсталации ще започнат да дават производство преди твоите. Който загуби, плаща превоза на цялото оборудване — предизвика го Даф, когато стигнаха Йоханесбург.

— Приемам!

— Даже още нещо. Хващам се на допълнителен бас за петстотин.

Шон сръга Даф в ребрата.

— По-леко, не можем да си го позволим.

Но Джок вече бе отсякъл баса.

— Какви ги приказваш — не можем да си го позволим? — прошепна Даф. — Разполагаме с още близо хиляда и петстотин лири в акредитива.

Шон поклати глава.

— Не е вярно.

Той измъкна документа от вътрешния си джоб и потупа с него Шон по носа.

— Ето, прочети го сам.

Взе го от ръката му.

— Благодаря ти, стари приятелю. Веднага ще отида да платя на человека.

— Какъв човек?

— Човекът с фургоните!

— Какви фургони?

— Фургоните, които двамата с Джок наехте в Порт Натал. Аз ги купих.

— Хайде де!

— Нали предложи да започнем транспортен бизнес. Веднага щом бъдат разтоварени, поемат към Дънди, за да натоварят там

въглища.

Даф му се ухили.

— Абе, ти никога ли не забравяш нищо? Добре, заминавай, остава ни само да спечелим облога.

Едната инсталация разположиха при „Кенди Дийп“, а другата на новите концесии отвъд мината на братовчеда Джок. Наеха две банди от безработните в Йоханесбург. Къртис ръководеше едната, а Шон — другата, докато Даф сновеше, за да контролира и двете. Всеки път, когато минеше покрай братовчеда Джок, проверяваше докъде са стигнали двамата с Тревър.

— Догонват ни, Шон. Парните им котли са монтирани и вече набират налягане — съобщи той с раздразнение, но на следващия ден отново се усмихна.

— Не са сложили достатъчно цимент в основата и тя започна да се руши веднага щом положиха трошачката. Ще трябва отново да наливат бетон. Това ги праща три-четири дни назад.

Обзала ганията в кръчмите се колебаеха силно. Един неделен следобед Франсоа се изкачи при „Кенди Дийн“. Погледа ги как работят, посъветва ги какво трябва да направят на едно-две места, после каза:

— В „Светлите ангели“ се обзала гат три към едно срещу вас. Смятат, че Хайнсови ще бъдат готови в края на следващата седмица.

— Иди и заложи още петстотин лири на мен — каза му Даф, а Шон отчаяно поклати глава.

— Не се бой, човече, няма начин да загубим — този аматър в минното дело Джок Хайнс е сглобил челюстите на трошачката в обратен ред — задната на мястото на предната. Забелязах го едва тази сутрин — не знае каква изненада го очаква, когато пусне машината. Ще трябва да разглоби цялата проклета трошачка.

Даф се оказа прав — пуснаха в експлоатация и двете си инсталации цели петнадесет часа преди братя Хайнс. Джок дойде на кон, за да се увери. Беше унил.

— Поздравявам ви.

— Благодаря, Джок, а донесе ли си чековата книжка?

— Точно за това дойдох. Би ли ми дал известна отсрочка?

— Разбира се, ти си честен платец — увери го Шон. — Ела да те почерпя едно питие и да ти продам въглища.

— А, да, чух, че фургоните ти са се върнали тази сутрин. Каква е цената?

— Петнадесет лири за петдесет килограма.

— Боже господи! Ти си мръсен бандит, обзалагам се, че си ги купил за по-малко от пет шилинга.

— Е, човек има право на разумна печалба — възрази му Шон.

Пътят към върха бе извървян с големи трудности, но Шон и Даф най-сетне стъпиха на него. Парите потекоха в ръцете им като река.

Геоложката аномалия, която бе извъртяла водещия златоносен пласт настани от главния към концесиите на „Кенди Дийн“, в същото време я бе обогатила — беше най-доходната мина. Една вечер, когато слагаха амалгамната топка в ретортата, при тях дойде Франсоа. Очите му изскочиха от орбитите, когато живакът се изпари, беше се втренчил в златото, сякаш гледаш гола жена.

— Боже господи! Отсега нататък смятам да те наричам „Мистър Злато“.

— Виждал ли си някога по-богата жила, Франсоа? — сияеше Даф.

Франсоа бавно поклати глава.

— Знаеш теорията ми, че златоносният пласт е бил дъно на древно езеро, че това, което виждаш, я потвърждава. Чупката при твоя пласт трябва да е била дълбок овраг по дъното на това езеро. Той е изиграл ролята на естествен капан за златото. Ей, приятелю, това се казва късмет! Със затворени очи си извадил плънката на пудинга. Мината на Джок и Свирката вади два пъти по-малко злато от вашата.

Превишението на кредита им в банката спадна като барометър по време на ураган. Търговците започнаха да ги поздравяват с усмивка. Дадоха на Док Съдърленд чек, който щеше да му стигне за уиски за цял век. Кенди ги разцелува, когато ѝ се изплатиха наведнъж със седемпроцентна лихва. Тя построи нов хотел, на два етажа, с кристален полилей в ресторанта и с разкошни спални на втория етаж. Даф веднага нае една, но при изричната уговорка, че ако някога кралицата посети Йоханесбург, веднага ще я освободи. В очакване на това събитие Кенди нарече хотела „Виктория Руумс“.

Франсоа лесно бе убеден да поеме управлението на „Кенди Дийп“. Пренесе принадлежностите си: един шкаф дрехи и четири шкафа. Мартин Къртис стана управител на инсталацията на новите

концесии, нарекоха я „Малката сестра“. Макар и не толкова богата като „Кенди Дийп“, всеки месец тя им носеше цяло състояние, защото Къртис работеше така добре, както се и боксираше.

Към края на август Шон и Даф вече се бяха издължили на всички: концесиите бяха техни, инсталациите — също. Освен това разполагаха с пари, които да инвестират.

— Трябва ни собствена кантора там, в града. Не можем да ръководим представлението от спалните си — оплака се Шон.

— Прав си — съгласи се Даф, — ще я изградим на онзи парцел, който е най-близо до пазарния площад.

Проектът предвиждаше скромна сграда с четири помещения, но в окончателния си вид се осъществи като постройка на два етажа, с подове от стинкууд^[1], дъбова ламперия и двадесет стаи. Тези, които не използваха, даваха под наем.

— Цената на земята се е увеличила трикратно за три месеца — каза Шон — и продължава да се вдига.

— Прав си, сега е моментът да купуваме — съгласи се Даф. — Започваш да мислиш в правилна посока.

— Идеята беше твоя.

— Така ли? — Той се престори на изненадан.

— Не си ли спомняш думите „там, където само орлите кръжат“?

— Не забравяш нищо, нали?

Купиха земя: хиляда акра в Ориндж Гроув и други хиляда край Хоспитал Хил. Фургоните им, вече четиристотин на брой, сновяха ежедневно между Порт Натал и Лоренцо Маркес. Тухларните им работеха денонощно, без почивен дек, за да се справят със заявките за строителни материали.

На Шон му бе необходима цяла седмица, за да разубеди Даф да строят оперен театър, и успя, като вместо това се сдружиха с мнозинството членове на Комитета на копачите във финансирането на дворец за развлечения от различен тип. По предложение на Даф го нарекоха Опера Хаус. Не наеха изпълнители от големите европейски компании, а от пристанищните квартали на Кейптаун. За диригент избраха една французойка с разностранен опит, чийто прякор беше Блу Беси заради синия цвет на косата ѝ. Опера Хаус предлагаше културни развлечения на две нива. За членовете на комитета и другите новобогаташи имаше дискретен страничен вход, който водеше в

пищно обзаведен салон, където човек можеше да си поръча най-доброто шампанско и да обсъжда цените на фондовата борса в Кимбърли, а до салона имаше редица стаи за уединяване, обзаведени с вкус. За работниците имаше само един коридор, където чакаха на опашка. Не им предлагаха никакъв избор и имаше петминутен лимит. За един месец Опера Хаус донасяше повече злато, отколкото мината на Джак и Свирката.

Към декември в Йоханесбург вече имаше милионери: Храдски, братя Хейнс, Карл Локкампър, Даф Чарлиууд, Шон Кортни и още десетина. Те бяха собственици на мините, на земята, на сградите, на целия град. Това бе елитът на Уитутърсранд, обсипан с пари и коронясан със злато.

Седмица преди Коледа Храдски, техният некоронован, но безспорен крал, ги свика на заседание в един от уединените салони на хотела на Кенди.

— Ама той кой си мисли, че е — роптаеше Джок Хейнс. — И да ни заповядва, сякаш сме тумба племенни вождове.

— Юда Искариотски! — подкрепи го Локкампър.

Но се събраха до последния човек, защото всичко, което Храдски правеше, мириеше на пари и не можеха да устоят на този аромат, също както кучето не устояваше на разгонена кучка.

Даф и Шон пристигнаха с последните и помещението вече беше потънало в дим от пурите. Цареше напрегнато очакване. Храдски бе потънал в едно от креслата, тапицирани с гладка кожа, а Макс седеше смирено до него, когато Даф влезе, в очите му се мянна някакъв блясък, но изражението на лицето му не се промени. Щом Даф и Шон си намериха столове, Макс се изправи.

— Джентълмени, господин Храдски ви покани тук, за да чуете и вземете отношение по едно негово предложение.

Всички леко се приведоха напред и очите им блеснаха като на хрътки, наблизили лисицата, която гонят.

— От време на време за хора с вашето положение е необходимо да намират капитал, за да финансират бъдещи начинания и да затвърждават минали завоевания. От друга страна, тези от нас, които имат неизползвани пари, би трявало да търсят направления за инвестирането им.

Макс се изкашля и ги огледа с тъжните си кафяви очи.

— До момента не съществува специално място за срещи във връзка с тези взаимни нужди, както е в други центрове на финансовия свят. Подобно средище е фондовата борса в Кимбърли, която, уверен съм, ще се съгласите с мен, е твърде далеч. Господин Храдски ви покани тук, за да прецените възможността за създаване на наша собствена борса и ако приемете тази идея, да изберете неин председател и управителен съвет.

Макс седна. В настъпилата тишина те се замислиха върху идеята, като всеки я вмъкваше в собствения си начин на разсъждаване и я изпитваше с въпроса „Колко ще спечеля от това?“.

— Уа, това е много добра идея — пръв се обади Локкампър.

— Да, точно това ни трябва.

— Пишете ме вътре.

Докато планираха и преговаряха, определяйки вноските, мястото и правилата, Шон наблюдаваше лицата им. Това бяха лицата на хора, брулени, щастливи, тихи и големи кресльовци, но всичките имаха една общата черта — алчният блясък в очите. Свършиха чак след полунощ.

Макс отново се изправи.

— Джентълмени, господин Храдски би желал да ви предложи по чаша шампанско, за да отпразнуваме новото си начинание.

— А, виж, това не мога да го повярвам, последният път, когато черпи, бе през хиляда осемстотин и шестдесета година — заяви Даф.

— Бързо някой да повика сервайор, докато не е променил решението си.

Храдски сведе очи, за да скрие омразата в тях.

[1] Южноафриканско дърво с неприятна миризма. — Б.пр. ↑

С фондовата борса и публичния дом Йоханесбург стана истински град. Даже Крюгер го призна: той отне властта на Комитета на копачите и организира собствени полицейски сили, продаде монополите за основните минни доставки на членове на своето семейство и на правителството и се зае с разработване на собствени данъчни закони, обръщайки специално внимание на печалбите от мините. Независимо от усилията на Крюгер да обезглави кокошката, снасяща златни яйца, градът продължаваше да расте — преля извън първоначалните държавни парцели и се разпростря из околната равнина.

Шон и Даф се променяха заедно с него. Начинът им на живот стана друг, посещенията им в мините се сведоха до седмични проверки. Река от злато се изливаше от планината към канторите им на „Ильф стрийт“, защото наетите от тях мъже бяха най-добрите, които можеха да се купят с пари.

Кръгозорът им се стесни между двете кантори, апартамента в хотела и борсата. И дори само в този свят Шон откри трепет, какъвто не предполагаше, че съществува. Той не му бе обърнал внимание през първите няколко трескави месеца, бе така погълнат от полагането на основите, че нямаше сили да му се наслаждава или даже да го забележи.

И тогава, един ден той почувствува първия му похотлив гъдел. Бе поръчал от банката някакъв нотариален акт. Очакваше да му бъде донесен от някой писарушка, но вместо това в кабинета му се строиха почтително заместник-управлятелят и един старши чиновник. Това бе силен шок, който го изпълни с ново самосъзнание. Забеляза начина, по който го гледаха хората, докато се разминаваше с тях по улиците. Внезапно осъзна, че съществуването на повече от хиляда и петстотин човешки същества зависи от него.

Доставяше му удоволствие начинът, по който на него и на Даф се правеше път, докато сутрин прекосяваха борсата, за да заемат местата си в запазените кожени кресла в ложата на членовете. Даже и другите

големи риби ги наблюдаваха, когато с Даф се привеждаха един към друг и си шушукаха, преди да започне търгът. Храдски, със свирепите си очи, покрити от сънливи клепачи, Джок и Тревър Хейнс, Карл Локкампър — всеки един от тях би дал една дневна продукция от мините си, за да чуе разговорите им.

— Купувай! — казваше Шон.

— Купувай! Купувай! Купувай! — вдигаше врява тълпата и цените скачаха до небесата. Сетне падаха обратно, ако двамата изтеглеха парите си и ги вложеха другаде.

Едно мартенско утро на 1886 година тръпката стана почти осезаема. Макс напусна стола си до този на Норман Храдски и пресече салона приближавайки се към тях. Спря, вдигна тъжен поглед от шарения килим и почти извинително предложи тънка пачка книжа.

— Добро утро, г-н Кортни. Добро утро г-н Чарлиууд г-н Храдски ме помоли да привлеча вниманието ви върху тези акции. Може би ще се заинтересувате от докладите, които, разбира се, са поверителни, но според него си струва да ги подкрепите.

Човек се чувствува силен, когато успее да принуди този, който го мрази, да моли за услугите му. След първата отстъпка, направена от Храдски, те често работеха заедно. Той никога не призна съществуването им нито с дума, нито с поглед. Всяка сутрин Даф весело го поздравяваше, провиквайки се през целия салон: „Здрасти, кречетало“ или „Изпей ни нещо, Норман“.

Очите на Храдски проблясваха, той потъваше малко повече в стола си, но преди камбанката да обяви началото на работния ден, Макс се изправяше и се приближаваше до тях, оставяйки господаря си да се взира в празната камина. Разменяха се няколко тихи изречения и се връщаше обратно в половината на Храдски.

Обединени, богатствата им придобиха неудържима мощ: само за една сутрин на бясна търговия те прибавиха към състоянията си още петдесет хиляди.

Неопитното момче се отнася към първата си пушка като към играчка. Шон бе на двадесет и две години. Мощта, която притежаваше, беше по-смъртоносна от всяко оръжие, използването й му доставяше повече сладост и задоволство. В началото това бе като игра на шах, в която Уитуотърсранд бе дъската, а хората и златото — фигури. Една дума или подпис върху парче хартия караха златото да звънти и мъжете

да се движат в желаната посока. Последствията бяха неясни и единственото, което имаше знамение, бе резултатът, записан с черни цифри върху банковия бюлетин. През същия този март Шон осъзна, че мъж, изхвърлен зад борда, не би могъл да бъде положен в гроба с повече съжаление, отколкото към дървена фигурка на кон.

Карл Локкампър, германецът с гръмогласен смях и щастливо лице, се оказа незащитен. Нуждаеше се от пари, за да разработи нов имот в източния край на Ранд, направи заеми и подписа краткосрочни полици, уверен, че ще успее да ги продължи, ако се наложи. Парите взе тайно от хора, на които смяташе, че може да се довери. Стана уязвим и акулите го надушиха.

— Откъде Локкампър взе парите? — попита Макс.

— Не знаеш ли? — на свой ред запита Шон.

— Не, но мога да се досетя.

На следващия ден Макс отново се върна при тях.

— Той има осем изтекли полици. Ето списъка — прошепна той мрачно. — Г-н Храдски ще закупи тези, които са отбелязани с кръстче. Вие ще се справите ли с останалите?

— Да — каза Шон.

Нахвърлиха се върху Карл през последния ден от тримесечието, поискаха си заемите и му дадоха двадесет и четири часа да ги погаси. Той посети една след друга и трите банки.

— Съжалявам, г-н Локкампър, вече сме отпуснали заеми, надвишаващи бюджета ни за тримесечието.

— Г-н Храдски държи полиците ви, съжалявам.

— Съжалявам, г-н Локкампър, г-н Чарлиуд е един от нашите директори.

Карл Локкампър се върна обратно в борсата. Прекоси фоайето и влезе в салона за последен път. Застана с посивяло лице в средата на голямата стая и заговори с горчивина и съкрушен глас.

— Нека Исус ви окаже същата милост, когато удари и вашият час. Приятели! Приятели мои! Шон, колко пъти сме пили заедно? А ти, Даф, не ми ли стисна вчера ръката?

Сетне излезе. Апартаментът му в „Грейт Норд“ се намираше на не повече от петдесет метра от борсата. Пистолетният изстрел се чу съвсем ясно в салона.

Същата нощ Даф и Шон се напиха в хотела на Кенди.

— Защо трябваше да го прави? Защо трябваше да се самоубива?
— Не трябваше — отвърна Даф. — Той беше малодушен човек.
— Ако знаех, че възнамерява да го направи... Господи, само ако знаех!

— По дяволите, човече, той опита късмета си и загуби — вината не е наша. Той би постъпил с нас по същия начин.

— Не ми харесва — гадно е. Да се измъкваме, Даф.

— Някой падне в мелето, а ти веднага ревеш: „Стига!“.

— Но сега е различно, в началото не беше така.

— Да, утре сутрин също ще бъде различно. Хайде, синко, знам от какво имаш нужда.

— Къде отиваме?

— В Опера Хауз.

— Какво ще каже Кенди?

— Тя не трябва да знае.

Даф беше прав, на сутринта всичко изглеждаше различно. В кантората се вдигаше обичайната врява, а в борсата се усещаше някакво напрежение. През целия ден само веднъж си спомни за Карл и случилото се с него, сякаш то не бе от особено значение. Изпратиха на Локкампър чудесен венец.

Шон се бе сблъскал с правилата на играта, която водеше. Обмислил бе варианта да се оттегли с вече натрупаното състояние. Това обаче означаваше да се раздели с могъществото си. Вече не можеше без тази мощ, тя бе проникнала твърде дълбоко в него. Подсъзнанието му се отвори, засмука съвестта му и я погълна дълбоко в утробата си. Усещаше от време на време как се бори там, но силите ѝ непрестанно отслабваха. Даф го успокои: думите му разсеяха всички тревоги и угрizения. Шон все още не бе разбраł, че не бе задължително Даф да вярва във всичко, което говори и върши.

Играй играта без милост, играй, за да спечелиш!

Даф стоеше с гръб към камината в кабинета на Шон и пушеше пура. Очакваха пристигането на файтона, който да ги закара до борсата. Огънят зад него очертаваше стройните му крака с прасци, обвити в лъсната черна кожа. Все още беше с балтон, защото зимната утрин бе студена. Дрехата се разтваряше около врата му, за да открие диамант, който искреще на широката му вратовръзка.

— ... по някакъв начин се привързваш към една жена — говореше той. — Познавам Кенди от няколко години и все пак ми се струва, че съм прекарал с нея целия си живот.

— Добро момиче — съгласи се разсеяно Шон, като потопи писалката в мастилото и надраска подписа си върху документа пред него.

— Сега съм на тридесет и пет — продължи Даф. — Ако някога имам син.

Шон внимателно остави писалката и го погледна, на лицето му бе започнала да се появява усмивка.

— Веднъж баща ми каза: „Жените те приемат изцяло с ограниченото си съзнание“ и добави: „Те не делят, те владеят“. Нова песен ли е това, което чувам?

Даф пристъпи притеснено от крак на крак.

— Нещата се променят — защити се той. — Аз съм на тридесет и пет...

— Повтаряш се — укори го Шон и Даф се усмихна едваоловимо.

— Е добре, истината е...

Не довърши изречението си, от улицата долетя тревожен тропот на конски копита и те обърнаха глави към прозореца.

— Голямо бързане! — каза Шон, като се изправи на крака. — Голяма неприятност! — Отиде до прозореца. — Къртис е, и по лицето му личи, че не носи добри вести.

Пред вратата се чуха възбудени гласове и забързано трополене, след което Мартин Къртис нахлу в стаята, без да почука. Беше облечен

в миньорски комбинезон и обут в изкаляни гумени ботуши.

— Натъкнахме се на кално свлачище в девети хоризонт.

— Колко е лошо? — изръмжа Даф.

— Достатъчно, залято е чак до номер осем.

— Господи, ще го разчистваме поне два месеца! — възклика Шон. — Някой друг в града знае ли? Казал ли си на някого?

— Дойдох направо тук. Крондж и още петима бяха в забоя, когато потокът връхлетя.

— Веднага се връщай там — заповядва Шон, — но тихо, не искаме целият свят да разбере, че се е случила беда. Не пускайте нито едно живо същество да напусне района. Трябва ни време, докато продадем.

— Да, г-н Кортни — поколеба се Къртис. — Крондж и още петима бяха затрупани от свлачището. Мога ли да известя жените им?

— Не разбираш ли английски? Не искам и една дума да се чуе за това преди десет часа. Трябва ни време.

— Но, г-н Кортни! — Той бе ужасен. Стоеше втренчил поглед в Шон, който почувствува в него да се надига противното усещане за вина. Шестима мъже удавени в гъста, лепкава кал...

Къртис направи колебливо движение с ръка:

— Не можем...

Даф го прекъсна рязко.

— Те вече са мъртви и ще бъдат точно толкова мъртви и в десет часа, когато ще кажем на жените им. Тръгвай, Къртис!

Един час след отварянето на борсата вече бяха продали дяловете си от „Малката сестра“. След една седмица ги купиха отново на половин цена. Два месеца по-късно „Малката сестра“ заработи с пълна мощност.

Разделиха земята си в Ориндж Гроув на парцели и продадоха всички, с изключение на сто акра, върху които започнаха да строят къща. В проектирането ѝ обединиха енергията и въображението си. С голяма сума Даф съблазни градинаря на ботаническата градина в Кейптаун и го доведе с бързия дилижанс. Показаха му имението.

— Направи ми парк — каза Даф.

— Върху всичките сто акра? Ще струва доста пари.

— Това не е проблем.

Килимите пристигнаха от Персия, дървеният материал — от планината Найсна, а мраморът — от Италия. Върху портата при входа за главната алея издълбаха думите: „По божествена повеля Кублай Хан издигна в Ксанаду величествен дом на насладите“. Както бе предсказал градинарят, всичко това струваше много пари. Всеки следобед след затваряне на борсата те отиваха заедно на строежа и наблюдаваха работата на строителите. Един ден Кенди ги придружи и те се изперчиха като малки момчета.

— Това ще бъде балната зала — поклони се Шон пред нея. — Мога ли да ви поканя на танц?

— Благодаря ви, сър. — Тя направи реверанс и двамата се понесоха по неполираните дъски на пода.

— Това ще бъде стълбището — каза Даф, — черно-бял мрамор, а на главната площадка в стъклен шкаф ще поставим главата на Храдски, издокарана с ябълка в устата.

Смеейки се, те се изкачиха по стълбищната извивка от неравен бетон.

— Това е стаята на Шон, леглото се прави от дъб, массивен дъб, за да може да издържи тежестта му.

— Хванати за ръце, те тръгнаха по коридора.

— А това е моята стая. Имах намерение да поставя массивна златна вана, но строителят каза, че ще бъде много тежка, а Шон — вулгарна. Погледни през прозореца, можеш да видиш цялата долина. Ще си лежа сутрин в леглото и ще чета с телескоп цените в борсата.

— Красиво е — каза Кенди замечтано.

— Харесва ли ти?

— О, да.

— Стаята би могла да бъде и твоя.

Кенди започна да се изчерьява, а след това на лицето ѝ се изписа раздразнение:

— Той е прав, ти си вулгарен.

Тя се отправи към вратата и Шон затършува за пурите си, за да скрие обзелото го смущение. Даф направи две бързи стъпки, хвана я и я обърна с лице към себе си.

— Сладко идиотче, това беше предложение.

— Пусни ме. — Тя се извиваше в ръцете му. Сълзи напираха в очите ѝ.

— Кенди, говоря сериозно. Ще се омъжиш ли за мен?

Пурата падна от устата на Шон, но той я хвана, преди да стигне земята. Кенди стоеше неподвижно, втренчила се в лицето на Даф.

— Да или не? Ще се омъжиш ли за мен?

Тя кимна веднъж бавно и след това още два пъти много рязко.

Даф погледна Шон през рамо.

— Остави ни сами, синко.

На връщане към града Кенди бе възвърнала способността си да говори. Бъбреше щастливо и Даф ѝ отговаряше с крива усмивка. Шон се бе свил навъсено в единия ъгъл на каретата. Пурата му гореше неравномерно и той я изхвърли през прозореца.

— Кенди, надявам се, че ще ми позволите да остана в апартамента в хотела?

Последва тишина.

— Какво искаш да кажеш? — попита приятелят му.

— Двама са достатъчни — отвърна Шон.

— О, не! — възкликна Кенди.

— Това е и твой дом — каза остро Даф.

— Приемете го като сватбен подарък.

— О, я мълкни — направи гримаса Даф. — Достатъчно голям е за всички.

Кенди се премести бързо до Шон и постави ръка на рамото му.

— Моля те, от дълго време сме заедно. Ще се чувствуваме самотни без теб.

Той изсумтя.

— Моля те!

— Той ще дойде — каза Даф.

— Моля те!

— Е, добре — намръщи се Шон.

Отидоха на конните надбягвания в Милнертън: Кенди — с шапка, отрупана с щраусови пера, Шон и Даф — с перленосиви цилиндри и златни топчета по бамбуковите бастуни.

— Можеш да платиш сватбената си рокля, като заложиш петдесет гвинеи на Трейд Уинд! Тя не може да загуби — каза Даф на Кенди.

— А за новата кобила на г-н Храдски? Дочух, че ще донесе сигурна печалба — попита го тя и той се намръщи.

— Минаваш в лагера на врага ли?

— Мислех, че с Храдски сте почти партньори. — Кенди завъртя слънчобрана си. — Според слуховете непрекъснато работите заедно.

Мбиџейн забави каретата, когато навлязоха сред тълпата от пешеходци и файтони пред портата на Търф Клуб.

— Е, добре, и двата пъти си чула погрешно. Неговата Сън Дансър никога няма да устои на Трейд Уинд по цялото разстояние, краката й са твърде слаби. В нея тече хугенотска кръв, което й придава френски характер и тя ще увехне, преди да е изминала и една миля. А Храдски ни е дотолкова партньор, доколкото му подхвърляме от време на време по някой случаен кокал. Прав ли съм, Шон?

Шон се бе загледал в гърба на Мбиџейн. Зулусът, само с една препаска около слабините, сложил копията в краката си, управляващие конете с лекота. Те изправяха и въртяха ушите си назад, за даоловят гласа му, дълбок и мек, докато им приказваше.

— Прав ли съм, Шон? — повтори Даф.

— Разбира се — съгласи се той. — Знаеш ли, мисля да взема ливрея за Мбиџейн. Тази препаска около бедрата вече не му подхожда.

— Е, някои от конете от същия конезавод бяха издръжливи. Сън Хъни два пъти спечели Кейп Дерби, а миналата година Еклипс доказа качествата на английската порода в Метрополитън Хендикап! — възрази Кенди.

— Хм! — усмихна се покровителствено Даф. — Имаш думата ми, че днес Трейд Уинд ще ходи по време на главното надбягване и въпреки това ще се приbere в конюшнята, преди Сън Дансър да види финалния стълб.

— Кафяво и златисто, също като състезателните ни коне — измърмори замислено Шон. — Това ще подхожда много добре на черната му кожа, а може и да се добави чалма с щраусови пера.

— За какво, по дяволите, говориш?

— За ливреята на Мбиџейн.

Оставиха каретата на запазеното ѝ място и си пробиха път до трибуната за членове на клуба.

— Е, добре, Даф, днес доведохме тук най-красивата жена.

— Благодаря. — Кенди му се усмихна.

— Затова ли се опитваш да надникнеш в деколтето ѝ? — запита предизвикателно Даф.

— Ах, ти, мръсно животно! — Шон беше шокиран.

— Не отричай — подразни го Кенди. — Но аз го намирам за много ласкателно, не се притеснявай.

Вървяха сред тълпа от пъстри рокли и официално облечени мъже. Съпровождаше ги вълна от поздравления.

— Добро утро, г-н Кортни. — Ударението беше поставено на „господин“. — Как е вашият Трейд Уинд за голямото надбягване?

— Заложи всичко на него.

— Здрави, Даф, поздравявам те с годежа.

— Благодаря, Джок, за теб също е време да направиш решителната крачка.

Бяха богати, млади, красиви и целият свят им се възхищаваше. Шон се чувствуваше добре с красиво момиче под ръка и приятел до рамото си.

— Ето го Храдски, да отидем при него и да го подразним малко — предложи Даф.

— Защо го мразиш толкова много? — попита меко Кенди.

— Погледни го и сама си отговори. Виждала ли си някога нещо по-надуто, по-мрачно и по-неприятно?

— Остави го на мира, Даф, не ни развалий деня. Да отидем при конете.

— Хайде! — Даф ги преведе до мястото, където Храдски и Макс стояха самотни до оградата на пистата.

— Привет, Норман, мир и теб, Максимилиан.

Храдски кимна, а Макс промърмори унило, миглите му докоснаха бузите, като премигна.

— Забелязах ви да си приказвате и си помислих, че мога да дойда и послушам остроумията ви.

Не получи отговор и продължи:

— Снощи видях новата ви кобила по пистата за тренировки и си казах: „Норман си е хванал гадже, ето къде е ключът към загадката, купил е кранта за своята дама“. А сега дочувам, че ще я пуснеш да се състезава. Ох, Норман, да се беше посъветвал с мен, преди да направиш тази глупост. Понякога се превръщаш в нетърпелив малък дявол.

— Г-н Храдски е уверен, че Сън Дансър ще се представи добре — промърмори Макс.

— Тъкмо щях да ви предложа да сключим отделен облог, но тъй като по природа съм справедлив, чувствувам, че ще се възползвам от нечестно предимство.

Около тях се бе събрала малка група, която слушаше напрегнато. Кенди нежно подръпна годеника си за лакътя, опитвайки се да го отведе встрани.

— Смятах, че петстотин гвинеи ще бъдат приемливи за Норман — повдигна рамене Даф. — Но да забравим това.

Храдски направи нервен жест с ръце и Макс го разтълкува с равен глас:

— Г-н Храдски предлага хиляда.

— Необмислено, Норман, изключително необмислено — въздъхна Даф. — Но смяtam, че трябва да се съглася.

Отидоха до павилиона с напитки и закуски. Кенди помълча малко и сетне каза:

— Враг, като г-н Храдски е лукс, какъвто дори и вие, двамата богове, не можете да си позволите. Защо не го оставите на мира?

— Това е хоби на Даф — обясни Шон, докато сядаха около една маса. — Келнер, донеси ни бутилка „Пол Роджър“!

Преди да започне голямото надбягване, слязоха до ограждението за коне. Един разпоредител им отвори вратичката и влязоха сред

обикалящите в кръга коне. Посрещна ги джудже, облечено в кафява и златиста на цвят коприна. То докосна шапката си, след което застана вдървено, потропвайки с пръсти по камшика си.

— Тази сутрин изглежда добре, господине. — Малкият мъж кимна с глава към Трейд Уинд. По рамото на коня блестеше капчица пот и той хапеше юздата, повдигайки грациозно крака. Жокеят завъртя очите си в престорен ужас.

— Наострил се е, сър, в смисъл, че е нетърпелив, ако ме разбирате.

— Искам да спечелиш, Хари — каза Даф.

— Аз също, сър. Ще направя всичко възможно.

— Ще получиш хиляда гвинеи, ако го направиш.

— Хиляда... — повтори жокеят, изпускайки въздуха от дробовете си.

Даф хвърли поглед към мястото, където стояха Храдски и Макс, говорейки на своя жокей. Очите му срещнаха тези на Храдски, той погледна многозначително към кобилата му с цвят на мед и поклати съчувствено глава.

— Спечели заради мен, Хари — каза той меко.

— Това и ще направя, сър.

Джуджето доведе огромния жребец и Шон подхвърли жокея на седлото.

— Успех!

Хари нагласи шапката си и събра юздите в ръка, намигна на Шон и грозноватото му лице се изкриви в усмивка.

— Няма по-добър успех от хиляда гвинеи, сър, ако разбирате какво искам да кажа.

— Хайде! — Даф хвана ръката на Кенди. — Да заемем места до оградата.

Отидоха до мястото, определено за членове на клуба. Около оградата беше претъркано с хора, но те почтително им направиха място и никой не ги блъсна.

— Не мога да ви разбера — изсмя се задъхано Кенди. — Сключвате странен облог и след това правите така, че да не получите нищо, ако спечелите.

— Проблемът не е в парите — каза увереноДаф.

— Снощи в „Клабиъс“ той спечели от мен същата сума — обясни Шон. — Ако Трейд Уинд бие кобилата, неговата награда ще бъде да види лицето на Храдски — загубата на хиляда гвинеи ще го нарами като ритник в слабините.

Конете преминаха в тържествен строй покрай тях, вдигайки високо крака до конярите, които ги водеха, след това бяха освободени и се върнаха обратно в лек галоп, танцуващи в страни, отхвърляйки глави и блестейки на слънцето като коприната на гърбовете им. Отминаха завоя на пистата.

Тълпата зашумя възбудено и надвивайки шума, се разнесе гласът на букмейкър.

— Двадесет към едно, с две изключения. Съндан — сър — едно към пет. Трейд Уинд — равни шансове.

Даф оголи зъбите си в усмивка:

— Правилно, кажи им го.

Кенди мачкаше нервно ръкавиците си и погледна към Шон.

— Ей, вие, в трибуната, можете ли да видите какво правят?

— На една линия са, движат се в група, изглежда, ще се откъснат за пръв път — отвърна Шон, без да сваля бинокъла от очите си. — Да, тръгнаха, откъснаха се!

— Кажи ми, кажи ми! — изкомандува Кенди, удряйки по рамото на Шон.

— Хари излиза напред. Виждаш ли кобилата, Даф?

— Видях зелен лъч в групата, да, тя е шеста или седма.

— Кой е до Трейд Уинд?

— Скопецът на Хамилтън. Не се беспокой, няма да изкара до завоя.

Конете преминаха завоя като наниз от тъмни мъниста и сутне се скупчиха на правата.

— Трейд Уинд е още там, мисля, че набира преднина. Скопецът е свършил, а кобилата не се вижда.

— Да! Ето я, Даф. Далеч назад, но се придвижва напред.

— Давай, скъпи! — прошепна Даф. — Хайде, по-бързо.

— Измъкна се от пакета, приближава се, Даф. Доближава много бързо — предупреди Шон.

— Давай, Трейд Уинд! Не я пускай! — помоли се Даф. — Задръж я така, момче!

Тропотът на копита достигна до тях, звук като от далечна вълна, но приближаваща се бързо. Различиха се цветовете, смарагдовозелено върху кожа с цвят на пчелен мед и кафяво и златисто върху дорестия кон отпред.

— Трейд Уинд, давай, Трейд Уинд! — изпища Кенди. Тя подскочи и шапката се захлупи над очите ѝ. Свали я с рязко движение и косата ѝ се разпиля върху раменете.

— Настига го, Даф.

— Шибни го, Хари! За бога, камшика, човече!

Тропотът на копита се извиси до кресчендо, достигна до тях като гръмотевица и сетне отмина. Носът на кобилата беше до ботуша на Хари. Тя се придвижваше уверено напред и вече се изравни с рамото на Трейд Уинд.

— Камшикът, да те вземат дяволите! — изкрештя Даф. — Шибни го!

Бърз като мамба, дясната ръка на Хари направи рязко движение: пляс-пляс. Дочуха удара на камшика над виещата тълпа, над тропота на копитата. Дорестият кон подскочи от ухапването му. Двата коня прелетяха над финалната линия като двойка, в един впряг.

— Кой спечели? — попита Кенди с болка.

— Не можах да видя, по дяволите — отговори Даф.

— Нито пък аз. — Шон извади носната си кърпичка и изтри челото си. Това не беше добро за здравето, както би се изразил Франсоа. Искаш ли пуря, Даф?

— Благодаря, ще ми е необходима.

Всички бяха обърнали поглед към таблото над съдийската ложа. Тегнеше тревожна тишина.

— Защо им трябва толкова много време, за да вземат решение?

— проплака Кенди. — Така съм разстроена, че едва се сдържам да посетя дамската тоалетна.

— Номерата вече излизат — извика Даф.

— Кой е? — Подскачаща Кенди, опитвайки се да погледне над главите на тълпата, след това бързо спря. На лицето ѝ се изписа тревога.

— Номер шестнадесет — изреваха едновременно Даф и Шон, — това е Трейд Уинд.

Шон удари с юмрук Даф в гърдите. Даф се приведе и счупи на две пурата му. Сетне двамата сграбчиха и притиснаха Кенди в прегръдките си. Тя нададе слаб писък и се освободи от ръцете им.

— Извинете ме! — извика тя и побягна.

— Позволи ми да те почерпя. — Шон запали смачкания остатък от пурата си.

— Не, държа аз да черпя. — Даф го хвана за ръка и тръгнаха към павилиона с широки и доволни усмивки. Храдски седеше с Макс на една маса. Даф се приближи откъм гърба му, повдигна шапката му с една ръка, а с другата разроши малкото останала коса.

— Да не ти пука, Норман, не можеш да печелиш непрекъснато.

Храдски се обърна бавно. Взе шапката и приглади косите си. В очите му гореше жълт пламък.

— Той ще проговори — прошепна възбудено Даф.

— Съгласен съм с вас, г-н Чарлиууд, не може да се печели непрекъснато — каза Норман Храдски. Думите бяха произнесени съвсем ясно, само със слабо заекване на „ч“, защото за него това бе трудна за произнасяне буква. Той се изправи, постави шапката на главата си и се отдалечи.

— В понеделник сутринта ще изпратя чека в кантората ви — каза тихо Макс, без да вдигне очите си от масата. След това се изправи и последва Храдски.

Шон излезе от банята с разрошена брада и хавлиена кърпа около кръста.

Славният дук на Йорк имаше армия от десет хиляди мъже. Заповяда им да маршируват до върха на хълма, сетне ги върна обратно.

Продължи да пее, докато сипващите в шепите си одеколон от кристално шише и го втриваше в косата си. Даф седеше в един от позлатените столове и го наблюдаваше. Шон спреса внимателно косата си и се усмихна в огледалото.

— Ах, ти, великолепно същество — възхити се от външния си вид той.

— Надебеляваш — изръмжа Даф.

Престори се на обиден.

— Това са само мускули.

— Задникът ти е станал като на хипопотам.

Шон свали кърпата, обърна се с гръб към огледалото и се разгледа внимателно.

— Ще ти трябва голям чук, за да забиеш пирон — протестира той.

— О, не! — изстена приятелят му. — Остроумието ти сутрин е като пържола за закуска — камък в стомаха.

Шон извади копринена риза от чекмеджето, хвана я като плащ на тореадор, направи две крачки и я метна на гърба си.

— Оле! — изръкопляска Даф с кисела физиономия.

Нахлузи панталоните си и седна, за да обуе ботушите.

— Тази сутрин си в чудесно настроение — каза той на Даф.

— Току-що преминах през душевен ураган.

— Какво не е в ред?

— Кенди иска църковен брак.

— Лошо ли е?

— Не е добро.

— Защо?

— Толкова ли е къса паметта ти?

— А, имаш предвид другата си жена?

— Прав си, другата ми жена.

— Казал ли си на Кенди за нея?

— Господи, не! — Той изглеждаше ужасен.

— Е, добре, разбирам проблема ти. А какво ще кажеш за съпруга на Кенди? Това не изравнява ли резултата?

— Не, той си получи заслуженото.

— Хубаво, това е удобно. Някой друг знае ли, че си женен?

Даф поклати глава.

— А Франсоа?

— Не. Никога не съм му казвал.

— Тогава какъв е проблемът? Заведи я в черква и се оженете.

Даф изглеждаше притеснен.

— Не ми пuka, че ще се оженя втори път в мирови съд, ще изляжа само няколко дърти холандеца, но да вляза в черква...

Даф поклати глава.

— Аз ще бъда единственият, който знае — каза Шон.

— Ти и вожда.

— Даф — стрелна го с поглед Шон. — Даф, момчето ми, ти имаш скрупули? Това ме смайва.

Даф се размърда неспокойно на стола си.

— Остави ме да помисля. — Шон се хвана драматично за главата. — Да, да, сетих се, това е.

— Хайде, казвай! — Седна на ръба на стола си.

— Върви при Кенди и ѝ кажи, че всичко е уредено, че не само си готов да се ожените в черква, но даже ще построиш своя собствена.

— Това е чудесно — измърмори саркастично приятелят му. — Това ще разреши всичките ми затруднения.

— Остави ме да довърша. — Започна да пълни сребърната си табакера за пури. — Също така ще ѝ кажеш, че искаш и гражданска церемония. Вярвам, че това го изисква достойнството. По този начин напълно ще я спечелиш.

— Все още не мога да те разбера.

— След това ще построиш своя собствена черквица в Ксанаду, ще намерим някого, ще го навлечем в свещеническо расо и ще го научим какво да каже. Така Кенди ще бъде щастлива. Веднага след

церемонията свещеникът ще хване дилижанса за Кейптаун. Ти ще я заведеш в кметството и това ще направи теб щастлив.

Даф изглеждаше зашеметен, седне на лицето му се изписа широка и щастлива усмивка.

— Господи, ти си гений!

Шон закопча жилетката си.

— Моля, няма защо. А сега, ако ме извиниш, ще отида да поработя. Някой от нас трябва да изкара пари, за да осъществиш приумиците си.

Метна палтото на раменете си, взе бамбуковия бастун и го залюля. Коприната, докосваща кожата му, и одеколонът, с който беше полял главата си, го изпъльваха с приятно чувство.

Слезе надолу по стълбите. Мбиџейн бе докарал каретата и го чакаше в двора на хотела. Купето се наклони леко от тежестта му и кожената тапицерия го прие с гъвкава мекота. Шон запали първата си за деня пура и Мбиџейн му се усмихна.

— Здравей, Nkosii!

— Здравей, Мбиџейн! Каква е тази буца отстрани на главата ти?

— Господарю, бях леко пиян, иначе тази маймуна от Бейзуто никога не би ме докоснал с бойната си тояга.

Той изкара плавно каретата на улицата.

— За какво се би?

Мбиџейн повдигна рамене:

— Трябва ли един мъж да има причина, за да се бие?

— Нормално е.

— Спомням си, че имаше една жена.

— Това също е нормално. Кой спечели тази битка?

— Мъжът леко кървеше и приятелят му го отведе. А жената се усмихваше в съня си, когато си тръгнах.

Шон се засмя и се загледа в голия гръб на Мбиџейн. Определено не му хареса. Надяваше се секретарят му да не е забравил да говори с шивача.

Каретата спря пред кантората. Един от служителите изтича надолу от верандата и отвори вратата на каретата.

— Добро утро, г-н Кортни.

Шон се изкачи по стълбището, а чиновникът припкаше пред него като ловджийско куче.

— Добро утро, г-н Кортни — поздравиха го любезно в хор от редицата бюра в дирекцията.

Той им махна с бастуна и влезе в кабинета си. От стената над камината му се ухили собственият му портрет и той му намигна.

— Какво имаме за днес, Джонсън?

— Тези наредждания, сър, и чековете, сър, и докладите за проучване и експлоатация на мините, сър, и...

Джонсън беше дребен мъж с мазна коса, облечен в сако от омазнена алпака, след всяко „сър“ се сгъваше в лек, мазен поклон. Беше способен служител и затова Шон го бе наел, но това не означаваше, че го харесва.

— Коремът ли те боли, Джонсън?

— Не, сър.

— Тогава, за бога, стой прав, човече!

Служителят се изпъна в очакване.

— Сега давай подред.

Шон се отпусна на стола си. Сивото му ежедневие настъпваше по това време на деня. Мразеше работата с документите и я изпълняваше с ледено съсредоточение, правейки произволни проверки из дългите редици от цифри, опитвайки се да свърже имена с лица, искайки допълнителни обяснения, които изглеждаха прекалени, докато накрая слагаше подписа си между последните кръстчета, внимателно нанесени с молив от Джонсън, и хвърляше писалката си на бюрото.

— Какво още има?

— Среща с г-н Максуел от банката в дванадесет и половина, сър.

— След това?

— Среща с агента на „Бруук Брос“ в един, веднага след това с г-н Макдъгъл, сър. Сетне ви очакват в „Кенди Дийп“.

— Благодаря, Джонсън. Сутринта, както обикновено, ще бъда в борсата. Търси ме там, ако се случи нещо извънредно.

— Много добре, г-н Кортни. Само още едно нещо. — Джонсън посочи към пакета в кафява хартия върху кушетката в другия край на кабинета. — От шивача ви.

— А! — усмихна се Шон. — Изпрати прислужника ми тук. — Той пресече кабинета и отвори пакета. След няколко минути

Мбиџейн изпълни рамката на вратата.

— Господарю?

— Мбиџейн, новата ти униформа. — Посочи му дрехите върху кушетката. Погледът на Мбиџейн се спря върху премяната в златисто и кафяво и лицето му помръкна.

— Облечи я, хайде, да видим как изглеждаш!

Той се приближи до кушетката и вдигна ливреята:

— За мен ли са?

— Да, хайде, облечи ги! — засмя се Шон.

Мбиџейн се подвоуми, сетне бавно развърза бедрената си препаска и я пусна да падне на пода. Шон го наблюдаваше нетърпеливо, докато закопчаваше ливреята и панталоните. След това го огледа критично.

— Не е лошо — измърмори той и след това попита на зулуски:

— Не е ли красivo?

Прислужникът сви рамене под непознатия допир на плата и не отговори.

— Кажи, Мбиџейн, харесва ли ти?

— Когато бях момче, отидохме с баща ми да продаваме добитък в Порт Натал. Там имаше човек, който обикаляше града с маймуна. Тя танцуващо, а хората се смееха и ѝ подхвърляха пари. Тази маймуна имаше костюм, същият като този. Господарю, не мисля, че маймуната беше щастлива.

Усмивката изчезна от лицето на Шон.

— Предпочиташ да носиш кожите си?

— Това, което нося, е облеклото на воин от Зулуленд.

Лицето му все още беше безизразно. Шон отвори уста, за да възрази, но загуби търпение, преди да заговори.

— Ще носиш тази униформа! — извика той. — Ще носиш, каквото ти казвам, и ще го правиш с усмивка, чуваш ли?

— Да, господарю. — Мбиџейн вдигна леопардовата си бедрена препаска и напусна кабинета.

Когато Шон излезе навън при каретата, зулусът седеше на мястото си, облечен в новата ливрея. Из целия път до борсата гърбът му беше замръзнал в протест и никой от тях не проговори. Шон хвърли кръвнишки поглед на портиера на борсата, изпи четири брендита сутринта, върна се обратно в кантората по обяд, втренчен във все още

протестиращия гръб на Мбиджейн, изкрещя на Джонсън, сопна се на управителя на банката, напъди представителя на „Бруук Брос“ и отпътува вбесен към „Кенди Дийп“. Но мълчанието на Мбиджейн беше непробиваемо. Шон не можеше да продължи спора, без да пожертвува гордостта си. Той нахлу в новата административна сграда на „Кенди Дийп“ и хвърли служителите в смут.

- Къде е г-н Дъ Тоа? — изрева той.
- В шахта номер три, г-н Кортни.
- Какво, по дяволите, прави там? Трябваше да ме чака тук.
- Очакваше ви най-рано след час, сър.
- Добре, дайте ми никакви дрехи и миньорска каска, не се мотайте.

Нахлузи каската на главата си и изтрополи с тежките гумени ботуши към шахта номер три. Скипът го спусна плавно на сто и петдесет метра в недрата на земята и той слезе от него при десети хоризонт.

— Къде е г-н Дъ Тоа? — попита той началника на смяната при асансьорната станция.

— Горе в забоя, сър.

Подът на галерията беше неравен и кален, гumenите ботуши шляпаха, докато слизаше надолу по тунела. Карбидната лампа осветяваше грапавите стени на скалата с безжизнена бяла светлина и той почувствува, че започва да се изпотява. Двама туземци, бутащи вагонетка по релсите срещу него, го принудиха да се залепи за стената, за да им даде възможност да преминат, и изчаквайки ги, затършува в комбинезона за табакерата с пури. Докато я изваждаше, тя се изпълзна от ръката му и цопна в калта. Вагонетката вече бе отминала и той се наведе, за да я вдигне. Ухото му се доближи на сантиметри от стената и раздразнението на лицето му се смени с озадаченост. Скалата скърцаше. Долепи ухо. Звучеше, като че ли някой стържеше по зъбите му. Послуша малко, като се опитваше да открие причината, не беше ехо от лопати или бургии, не беше вода. Той премина още около тридесет метра надолу по галерията и отново се заслуша. Вече не толкова силен, стържещият звук се прекъсваше от метални щракания, наподобяващи чупене острието на нож. Странно, много странно, никога преди не беше чувал подобно нещо. Продължи надолу по

галерията. Мисълта му бе заангажирана от новия проблем и лошото му настроение изчезна. Срещна Франсоа, преди да достигне забоя.

— Здравейте, г-н Кортни! — Шон отдавна вече се бе отказал да отучи Франсоа да го нарича така. — Господи, съжалявам, че не ви посрещнах. Мислех, че ще дойдете в три.

— Няма нищо, Франсоа, как си?

— Ревматизмът ме мъчи, г-н Кортни, а иначе съм добре. Как е г-н Чарлиууд?

— Добре е. — Шон не можеше повече да сдържа любопитството си. — Кажи ми нещо, Франц, току-що поставих ухото си върху стената на галерията и чух странен шум. Не можах да разбера какво беше.

— Какъв шум?

— Нещо подобно на стържене, като... като... — Шон търсеше думи, за да го опише — като две триещи се парчета стъкло.

Очите на Франсоа се изцъклиха от ужас, лицето му посивя и той хвана ръката на Шон.

— Къде?

— Назад по галерията.

Дъхът на Франсоа спря в гърлото му и той направи усилие да проговори, разтърсвайки отчаяно ръката му.

— Срутване! — изграчи той. — Срутване, човече!

Опита да побегне, но Шон го сграбчи. Франсоа се бореше отчаяно.

— Франсоа, колко човека има в забоя?

— Срутване. — Сега гласът му се издигна до истеричен писък.

— Срутване. — Освободи се от Шон и хукна към асансьорната станция, разплисквайки калта с гumenите си ботуши. Ужасът му се предаде на Шон и той направи няколко крачки след него, преди да спре.

В продължение на няколко скъпоценни минути се гърчеше от страх, пълзящ като влечуго в стомаха му. Дали да се върне, да извика останалите и вероятно да умре заедно с тях, или да последва Франсоа и да живее. Сетне страхът му си намери другар, нещо също толкова тънко и студено — то се наричаше срам. Той беше този, който го върна обратно в забоя. Там имаше петима чернокожи и един бял, голи до кръста, с тела плувнали в пот. Шон изрева към тях същата дума и те реагираха по начина, по който реагират къпещи се, когато някой от

брега извика: „Акула!“. Миг на парализиращ ужас, след това паника. Хукнаха панически по тунела. Шон се затича заедно с тях, тежките му ботуши затъваха в калта, а краката му бързо губеха сила поради лесния начин на живот и возене в карети. Другите го задминаваха един след друг.

„Чакайте ме! — искаше му се да изкреци. — Чакайте ме.“

Подхълзна се на омаслено стъпало и одраска рамото си в грапавата стена. Изправи се с окаляна брада и бучащи уши. Останал сам, той се запрепъваш надолу по тунела. Една от дебелите дървени подпори се спука под тежестта на движещата се скала със звук, наподобяваш изстрел. От тавана на тунела пред него изригна прах. Той залитна и навсякъде около него земята заговори, застена, протестирайки със слаби, приглушени писъци. Включиха се и дървените подпори, пукащи и чупещи се, и скалата бавно, като театрална завеса, се смъкна върху него. Тунелът се изпълни с прах, който задуши лъча на лампата и дращеше гърлото му. Тогава разбра, че няма да успее, но въпреки всичко продължи да тича, а ронещата се скала започна да пада около него. Буца удари каската му и го разтърси така, че едва не падна. Ослепен от виещата се прашна мъгла, налетя с пълна скорост на изоставената вагонетка, блокирала тунела, и се просна върху металното тяло на количката, натъртвайки бедрата си при сблъсъка.

„Свършено е с мен“ — помисли си той, но инстинктивно се надигна и започна да опипва слепешката около вагонетката, за да продължи бягството си. Тунелът пред него рухна с грохот. Той падна на колене и пропълзя между колелата на вагонетката. Успя да се пъхне под здравото стоманено тяло секунда, преди таванът да рухне. Струваше му се, че шумът от свличането трае цяла вечност, но накрая спря и в сравнение с него скърцането и стърженето, издавани от камъните, докато улягаха, бяха почти тишина. Бе загубил лампата си и тъмнината го притискаше така, както земята мачкаше мъничкия му заслон. Въздухът беше наситен с прах, той се закашля и продължи, докато го заболяха гърдите и усети в устата си соления вкус на кръвта. Почти нямаше място да мръдне, стоманеното тяло на количката беше на петнадесет сантиметра над него, но успя с усилие да разкопчае комбинезона и да откъсне парче от ризата си. Притисна коприната към устата и носа си. Тя прецеждаше праха от въздуха така, че да диша.

Прахолякът се утаи, кашлицата му намаля и накрая спря. Изненадан, че още е жив, той започна внимателно да проучва около себе си. Помъчи се да опъне краката си, но стъпалата му срещнаха скала. Опипа с ръце — петнадесет сантиметра свободно пространство над него и може би по двадесет и пет от всяка страна, топла кал под него и скала и метал навсякъде наоколо. Свали каската и я сложи под главата си като възглавница. Лежеше в метален ковчег, погребан на сто и петдесет метра под земята. Почувствува първия польх на паниката. „Накарай мозъка си да работи, мисли за нещо, мисли за каквото и да е, но не и за скалата около теб, пребори това, с което разполагаш“ — си каза той. Започна да рови в джобовете си, движейки се с мъка в ограниченото пространство.

— Сребърна табакера с две хавански пури в нея. — Постави я до себе си. — Кутия кибрит мокра. — Сложи я върху табакерата. — Джобен часовник. Носна кърпичка от ирландски лен, с монограм. Гребен от черупка на костенурка, за човек се съди по вида му. — Той започна, да реше брадата си, но веднага откри, че макар и ръцете му да бяха заети, умът му оставаше свободен. Постави гребена до кутията кибрит. — Двадесет и пет лири в златни монети. — Преброи ги много внимателно. — Да, двадесет и пет. Ще си поръчам бутилка хубаво шампанско.

Усети тебеширения вкус на праха в устата си и продължи забързано:

— И малайско момиче от Опера Хауз. Не, защо да се стискам — десет малайски момичета. Ще ги накарам да танцуват за мен и така ще минава времето. Ще обещая по един златен соверен на всяко, за да засиля усърдието им.

Продължи да търси, но не откри нищо друго: „Гумени ботуши, чорапи, добре скроени панталони, риза, страхувам се, че е съдрана, гашеризон, каска и това е всичко“.

Поставил предметите внимателно до себе си и проучил основно клетката си, той вече можеше да започне да мисли. Отначало се сети за жаждата. Калта, в която лежеше, бе твърде гъста, за да даде вода. Опита се безуспешно да я прецеди през ризата си и след това помисли за въздуха. Струваше му се напълно свеж. Реши, че през неупълнената скала около него навлиза достатъчно, за да му позволи да живее.

Да го запази жив, жив, докато умре от жажда. Докато умре сгърчен като ембрион в топлите недра на земята. Изсмя се: „Червей, в тъмна, топла утроба“. Изсмя се отново и разбра, че това е началото на паниката. Мушна юмрук в устата си, за да я спре, хапейки кокалчетата до кръв.

— Колко ще продължи? Кажи ми, докторе! Колко време ми остава?

— А, потиш се. Ще се обезводниш много бързо. Бих казал, за около четири дни — отговори сам на себе си.

— Какво ще кажеш за глада, докторе?

— О, не, не се тревожи за това. Ще гладуваш, разбира се, но ще те убие жаждата.

— А коремният тиф или тифусът, никога не мога да запомня. Какво ще кажеш за него, докторе?

— Ако около теб имаше мъртъвци, вероятността да го хванеш, щеше да бъде голяма, но ти си сам, разбиращ ли?

— Мислиш ли, че ще полудея, докторе? Не веднага, разбира се, но след няколко дни?

— Да, ще полудееш.

— Никога досега не съм полудявал или поне така си мисля, но смяtam, че ако полудея сега, ще mi бъде от полза, а ти?

— Ако се интересуваш, дали ще ti бъде по-леко, не зная.

— А! Изразяваш се неясно, но аз следя мисълта ти. Искаш да кажеш, че не знаеш какви сънища ще дойдат със забравата на лудостта. Искаш да кажеш, че не знаеш дали лудостта няма да се окаже по-реална от самата реалност? Искаш да кажеш, че не знаеш кое е по-лошо — да умреш луд или жаден? Но аз мога да победя лудостта. Тази вагонетка може да се смачка, все пак над нея тежат хиляди тонове скала. Това е много умно, знаеш ли, докторе? Като медицинско лице ти би го одобрил. Майката Земя бе спасена, но, уви, детето бе мъртвородено, тя го притискаше твърде силно.

Шон бе говорил на глас и сега се почувствува глупаво. Вдигна един камък и почука с него по вагонетката.

— Изглежда достатъчно здрава. Наистина, издава напълно успокояващ звук. — Удари метала по-силно един, два, три пъти, след това още три пъти и пусна камъка. Дочу, че почукванията му се повтарят, приглушени като ехо, далечни като луната. Тялото му се

напрегна и започна да трепери от възбуда. Сграбчи камъка, почука три пъти и трите пъти получи отговор.

— Чуха ме, мили боже, чуха ме! — засмя се той, останал без дъх.

— Скъпа, майко Земя, не ме смазвай! Бъди търпелива. Изчакай няколко дни и те ще извадят детето с цезарово сечение.

Мбиджейн изчака Шон да слезе в шахтата и свали новата си ливрея. Сгъна я грижливо и я постави на капрата до себе си. Поседя малко, наслаждавайки се на слънцето, сетне слезе от каретата и отиде при конете. Отведе ги един по един до коритото с вода, след това ги върна във впряга, като ги върза хлабаво. Взе копията си и седна на тревата пред административната сграда. Започна да точки върховете им, като си мърмореше тихо. Накрая прокара палеца си по ръбовете, изръмжа, обръсна няколко косъма от ръката си, усмихна се доволно и остави копията на тревата до себе си. Легна и заспа под топлината на слънцето.

Събудиха го викове. Седна и инстинктивно погледна докъде е стигнало слънцето. Беше спал час или малко повече. Даф крещеше нещо, а изцапаният с кал Франсоа му отговаряше с уплашен вид. Те стояха пред административната сграда. Конят на Даф беше потен. Мбиджейн стана и отиде при тях. Заслуша се отблизо в разговора им, опитвайки се да разбере нещо от резките им гласове. Говореха прекалено бързо за него, но разбра, че нещо се е случило.

— Срути се почти до асансьорна станция номер десет — казваше Франсоа.

— Ти го остави там — обвиняваше го Даф.

— Мислех, че ме следва, но той тръгна обратно.

— За какво? Защо се върна обратно?

— Да извика останалите...

— Започнахте ли да разчиствате хоризонта?

— Не, чакахме ви.

— Ах, ти, тъп, скапан идиот! Той може да е жив, всяка минута е съдбоносна.

— Няма надежда, г-н Чарлиууд, трябва да е мъртъв.

— Затваряй си устата, да те вземат дяволите!

Даф се обърна и хукна към шахтата. Под високото стоманено съоръжение на основното зъбно колело се бе събрала тълпа. Мбиџейн внезапно осъзна, че става въпрос за Шон. Изравни се с Даф, преди той да достигне шахтата.

— Господарят ли? Какво се е случило?

— Скалата се е срутила върху него.

Мбиџейн си проби път и влезе в екипа до Даф. Никой от двамата не проговори, докато не слязоха на десетия хоризонт. Тръгнаха по галерията и след малко стигнаха края ѝ. Няколко мъже с лостове и лопати стояха там нерешително в очакване на заповеди. Мбиџейн ги разбута, за да си проправи път. Двамата с Даф се изправиха пред новата стена от натрошена скала. Над тях продължаваше да тегне тишина. Сетне Даф се обърна към пребледнелия началник на смяната.

— Беше ли в забоя?

— Да.

— Той се върна, за да ви извика, нали?

— Да.

— И вие го оставихте?

Мъжът отбягващ погледа му.

— Мислех, че идва след нас — измънка той.

— Мислил си само за собствената си мизерна кожа — му каза Даф. — Ти, гаден страхливец, ти, мазно, жълто копеле, ти...

Мбиџейн хвана ръката му и той спря тирадата си. И тогава всички чуха — чук, чук, чук.

— Това е той, трябва да е той — прошепна Даф. — Жив е. — Грабна лоста на един зулус и почука по стената на тунела. Изчакаха в тишина, нарушавана единствено от дишането им, докато отговорът достигна до тях, по-сilen и ясен отпреди. Мбиџейн взе лоста от ръцете на Даф. Мушна го в една пукнатина на скалата и мускулите на гърба му се напрегнаха от усилието. Лостът се огъна като пръчка. Той го метна встрани и се нахвърли с голи ръце срещу камъните.

— Ти! — сопна се Даф на началник-смяната. — Ще ни трябват дървени подпори за укрепване, докато разчистваме срутуването — донесете ги!

На зулусите нареди:

— Четирима от вас да работят едновременно в забоя, останалите да изнасят извадените камъни!

— Ще ви трябва ли динамит? — попита началникът на смяната.

— И да срутим скалата за втори път? Използвай главата си, човече! Отивай, донеси дървени подпори и докато си на повърхността, извикай Дъ Тоа.

За четири часа разчистиха пет метра от тунела, натрошавайки по-големите скални площи с чукове и откъртвайки парчетата от купчината. Тялото на Даф го болеше, а ръцете му кървяха. Трябваше да си почине. Върна се бавно до асансьорната станция и там завари одеяла и огромна чиния със супа.

— Откъде дойде това?

— От хотела на Кенди, сър. Половината Йоханесбург чака пред входа на шахтата.

Даф се зави с одеялата и отпи малко супа.

— Къде е Дъ Тоа?

— Не можах да го намеря, сър.

Мбиджейн продължаваше да работи в забоя. Първите четирима зулуси се върнаха, за да почиват, и бяха сменени. Той поведе втората четворка, изръмжавайки от време на време по някоя заповед, но съхранявайки силите си за битката със скалата. Даф почива в продължение на един час и когато се върна, Мбиджейн все още бе в забоя. Даф го наблюдаваше как обгръща с ръце камък с размерите на буре за бира, нагласява краката си и вдига камъка от купчината. Пръст и дребни камъчета се посипаха след него, затрупвайки краката на зулуса до колене и той се хвърли, за да му помогне.

След още два часа Даф отиде да почива. Този път отведе със себе си и Мбиджейн, даде му одеяло и го накара да пийне малко супа. Седнаха един до друг, опрели гърбове в стената на тунела и наметнали одеялата върху раменете си. Началникът на смяната се приближи до Даф.

— Госпожица Раутенбах изпраща това за вас, сър.

Беше половин бутилка бренди.

— Кажи ѝ, че ѝ благодаря. — Извади тапата със зъби и отпи две гълтка. На очите му се показаха сълзи и той подаде бутилката на Мбиджейн.

— Не е редно — възпротиви се той.

— Пий!

Зулусът отпи, избърса грижливо гърлото на бутилката с одеялото си и я подаде обратно. Даф отпи още една глътка и отново я предложи, но Мбиджейн поклати отрицателно глава.

— Малко от това дава сила, твърде много те прави слаб. Сега имаме работа.

Даф запуши бутилката.

— Колко време ще ни тряба да го достигнем? — попита Мбиджейн.

— Ден, може би два.

— Човек може да умре за два дни — замисли се зулусът.

— Но не и такъв с тяло на бик и нрав на дявол — увери го Даф. Мбиджейн се засмя и той продължи да търси думи на зулуски. — Обичаш ли го, Мбиджейн?

— Обич е женска дума.

Мбиджейн огледа един от палците си, нокътят бе откъснат и стърчеше като надгробен камък. Хвана го със зъби, дръпна и го изплю върху пода на галерията. Даф потръпна.

— Тези бабуини няма да работят, ако не ги накараш. — Мбиджейн се изправи. — Почина ли си?

— Да — изльга го той и двамата се върнаха в забоя.

Шон лежеше в калта, с глава върху твърдата каска. Тъмнината бе плътна като заобикалящата го скала. Опитващ се да си представи къде свършва едното и започва другото, но това не му помогна да забрави измъчващата го жажда. Чуваше ударите на чука върху скалата и трополенето на откъртените камъни, но му се струваше, че изобщо не се приближават. Страната, на която лежеше, беше изтръпната и го болеше, но не можеше да се обърне. Всеки път, когато опиташе, коленете му срещаха вагонетката и въздухът в малката пещера започваше да придобива вкус на застояло. Заболя го глава. Отново се размърда и ръката му докосна купчинката златни монети. Удари ги и те се разпилиха в калта. Бяха примамката, вкарала го в този капан. Сега бе готов да ги даде, както и всичките си милиони, само за да усети вятъра в брадата си и слънцето върху лицето си. Тъмнината го обгръщаше гъста и лепкава като черен петmez. Изпълваше носа, гърлото, очите му. Задушаваше го. Шон зашари с ръка и намери

кутията кибрит. За няколко секунди светлина щеше да изгори повечето от скъпоценнния кислород в пещеричката си и това за него щеше да бъде равностойна размяна, но кибритът бе подгизнал. Драскаше клечка след клечка, но мокрите глави се ронеха, без да дадат искра. Хвърляше ги встриани и стискаше клепачи, за да прогони тъмнината. Пред затворените му очи блестяха ярки цветове, движеха се и се разместваха, докато внезапно и съвсем ясно образуваха картина на лицето на Гарик. От месеци не бе мислил за семейството си. Бе прекалено зает с прибиране на златната жътва, но сега спомените се върнаха. Толкова много неща беше забравил. В сравнение с могъществото и златото всичко друго бе изгубило значението си. Дори животът, животът на хората не означаваше нищо. Но сега вече ставаше въпрос за неговия живот, който висеше на косъм.

Спомни си за Гарик, осакатен от невнимателния му изстрел, баща на копелето, което беше направил на Ада, която беше напуснал, без да й каже нито дума за сбогом, за Карл Локкампър с пистолет в ръка и мозък, пръснат по пода на спалнята, за други безименни мъже, мъртви или прекършени, за което той бе виновен, за измъчващата го жажда.

Звукът от чуковете отново прекъсна мислите му. От другата страна на тунела имаше хора, които се опитваха да го спасят. Те проправяха път в коварната каменна камара, която можеше да рухне всеки момент. Хората бяха по-ценни от отровния метал, от малките златни дискчета, които се търкаляха самодоволно в калта около него, докато хората се бореха за живота му.

Шон облиза устни и се заслуша в ударите на чуковете, беше сигурен, че са наблизили.

— Ако се измъкна оттук, всичко ще бъде различно. Кълна се.

Мбиджейн почива само четири часа през следващите тридесет и шест. Даф наблюдаваше как тялото му се топи заедно с изтичащата пот. Той се самоубиваше. Даф беше изтощен, не можеше да работи с ръцете си, но ръководеше групата, която укрепваше възстановения тунел. На втората вечер бяха разчистили тридесет метра от галерията. Той измери разстоянието в крачки и когато достигна забоя, попита слугата:

— Колко време измина, откакто му сигнализирахте за последен път?

Зулусът отстъпи назад, стиснал чук в изранените си ръце, дръжката на чука бе лепкава и кафява от кръвта му.

— Един час и още тогава се чуваше, като че ли ни дели едно копие разстояние.

Даф взе лоста на един от другите зулуси и почука по скалата. Отговорът дойде незабавно.

— Удря по нещо желязно — каза той. — Чува се, като че ли е само на метър-два от нас. Мбиджейн, остави другите да довършат. Ако искаш, стой и гледай, но трябва да починеш.

В отговор той вдигна чука и го размаха срещу забоя. Скалата, която удари, се пропука. Двама от туземците пристъпиха напред и я откъртиха с лостовете си. В дъното на дупката, която се образува, ясно се виждаше ъгълът на вагонетката. Всички се втренчиха в него, а Даф извика:

— Шон, Шон, чуваш ли ме?

— Стига приказки и ме измъкнете оттук! — Гласът на Шон бе дрезгав от жаждата и праха, приглушен от скалата.

— Под вагонетката е.

— Това е той.

— Nkosii, добре ли си?

— Намерихме го!

Виковете им бяха подети от мъжете, работещи в галерията зад тях, и предадени по-нататък към тези, които очакваха при асансьорната станция.

— Намерили са го. Добре е, намерили са го.

Даф и Мбиджейн едновременно скочиха напред, напълно забравили изтощението си. Разчистиха няколкото последни буци скала и рамо до рамо коленичиха и надникнаха под вагонетката.

— Привет.

— Добре дошъл, Мбиджейн, какво те забави толкова?

— Господарю, по пътя си срещнах няколко малки камъчета.

Той протегна ръце, хвана Шон под мишниците и го изтегли изпод вагонетката.

— Какво дяволско място си изbral, за да се заровиш, момко. Как се чувствуваш?

— Дай ми малко вода и ще бъде добре.

— Вода, донесете вода! — извика Даф.

Шон се опита да пресуши цялата кана на един дъх. Закашля се и водата бликна от носа му.

— Спокойно, синко, спокойно — потупа го по гърба Даф.

От втората кана Шон пи по-бавно и я пресуши, пухтейки от усилието.

— Чувствувам се по-добре.

— Хайде, на повърхността ни чака лекар. — Даф хвърли едно одеяло на раменете му.

Мбиджайн вдигна Шон, прегърнал го през гърдите.

— Пусни ме, да те вземат дяволите! Не съм забравил да ходя.

Зулусът го пусна внимателно, но краката му се подгънаха като на човек, току-що станал от леглото след продължително боледуване и той се притисна към ръката му. Мбиджайн го вдигна отново и го понесе към асансьорната станция. Скипът ги изкачи на открито.

— Луната свети. А звездите, Господи, прекрасни са! — В гласа на Шон имаше учудване. Гълташе нощния въздух и пълнеше дробовете си, но той бе прекалено богат на кислород за него и Шон се закашля отново. При отвора на шахтата го чакаха хора, които се струпаха около тях.

— Как е той?

— Добре ли си, Шон?

— Доктор Саймъндс чака в канцеларията.

— Бързо, Мбиджайн — нареди Даф. — Не го дръж на студа.

Подхванали го от двете страни, те побързаха към административната сграда. Саймъндс го прегледа, видя гърлото и измери пулса му.

— Имате ли тук покрита карета?

— Да — отговори Даф.

— Добре, завийте го хубаво и го закарайте върви да легне. От праха и лошия въздух долу съществува сериозна опасност от пневмония. Ще дойда с вас и ще му дам успокоително.

— Няма да ми трябва, докторе — ухили се Шон.

— Мисля, че зная кое е най-доброто за вас, г-н Кортни.

Доктор Саймъндс беше млад и предпочитан лекар от богаташите на Йоханесбург.

— Сега, ако разрешите, ще ви заведа в хотела ви. — Започна да прибира инструментите в лекарската си чанта.

— Вие сте лекарят — съгласи се Шон. — Но преди да тръгнем, ще прегледате ли ръцете на слугата ми? Станали са на каша. Едва ли е останало месо по тях.

Доктор Саймъндс не вдигна погледа си от това, което вършеше:

— Не лекувам туземци, г-н Кортни. Сигурен съм, че като се върнем в града, ще намерите друг лекар, към когото да се обърнете.

Шон се изправи бавно, одеялото се съмъкна от раменете му. Приближи се до доктор Саймъндс, хвана го за гърлото и го притисна до стената. Докторът имаше хубави, дълги мустаци, Шон хвана единия от тях със свободната си ръка и го отскубна като перушина от трупа на птица. Доктор Саймъндс изпищя.

— Отсега нататък, докторе, ще лекуваш туземци — каза му той. Измъкна носната кърпичка от малкото джобче на Саймъндс и я притисна към капките кръв по голата горна устна на доктора. — Бъди така добър, прегледай слугата ми.

Когато на следващата сутрин Шон се събуди, стрелките на големия часовник в другия край на спалнята показваха дванадесет. Кенди беше там и дърпаше пердетата. В стаята имаше и двама сервитори, всеки от тях държеше пълен поднос.

— Добро утро! Как е героят тази сутрин? — Тя се приближи до леглото му, а сервиторите оставиха подносите и излязоха от стаята.

Шон примигна, за да прогони съня от очите си.

— Чувствувам гърлото си така, като че ли току-що съм привършил блюдо от натрошено стъкло.

— Това е от праха — каза Кенди и постави ръка на челото му. Ръката на Шон пропълзя зад нея и тя изписка, когато я ошипа. Застанала достатъчно далеч от леглото му, тя се разтри отзад и направи гримаса.

— Нищо ти няма!

— Добре тогава, ще ставам. — Той започна да отхвърля завивките.

— Не и преди да те е видял докторът.

— Кенди, ако този подлец прекрачи прага на стаята, така ще го ударя, че ще си събира зъбите по пода.

Кенди се обърна към подносите със закуска, за да скрие усмивката си.

— Така не се говори пред дама. Но не се беспокой, няма да бъде Саймъндс.

— Къде е Даф? — попита Шон.

— Къпе се и след това ще дойде да закуси с теб.

— Ще го изчакам, но моля те, скъпа, дай ми едно кафе.

Тя му донесе кафе.

— Твоят дивак върви след мен цяла сутрин, иска да те види. Тъкмо щях да поставя въоръжен пазач пред вратата, за да не го пуска в стаята.

Шон се засмя:

— Пусни го, Кенди.

Тя отиде до вратата и спря с ръка на резето.

— Хубаво е, че се върна, Шон. Няма да правиш повече такива глупости, нали?

— Обещавам.

Мбиџейн влезе бързо и застана до вратата:

— Nkosii, добре ли си?

Шон погледна мълчаливо петната от йод по превързките на ръцете му и златистокафявата ливрея. Сетне се отпусна по гръб и се втренчи в тавана.

— Повиках слугата си, а вместо него пристига някаква маймуна на верига.

Зулусът стоеше неподвижно, с безизразно лице, само в очите му имаше болка.

— Отивай, намери слугата ми! Ще го познаеш по облеклото, което е на воин от Зулуленд.

Изминаха няколко секунди, преди Мбиџейн да се разтресе от смях. Той затвори внимателно вратата и когато се върна обратно с набедрената си превръзка, Шон му се ухили.

— А! Добре дошъл, Мбиџейн.

— Добре заварил.

Той застана до леглото и двамата се заприказваха. Поговориха малко за срутуването, без да споменават участието на Мбиџейн в спасителната операция. Между тях съществуваше негласно разбиране, думите само щяха да го развалият. Може би щяха да поговорят за това по-късно, но не сега.

— Утре ще ти трябва ли каретата? — попита накрая слугата.

— Да, а сега си върви. На храни се и спи. — Шон поsegна и докосна ръката му. Само този кратък физически допир, едно почти виновно докосване, и Мбиџейн си излезе.

Сетне влезе Даф, облечен в копринен халат. Двамата закусиха яйца с пържола. Даф поръча бутилка вино само за да изплакнат отново гърлата си от праха.

— Чувам, че Франсоа е все още в „Светлите ангели“. Непрекъснато бил пиян, откакто излязъл от шахтата. Като изтрезнее, може да дойде в кантората и да си вземе изработеното.

Шон се изправи.

— Ще го изриташ ли?

— Ще го изритам толкова нависоко, че ще докосне земята едва когато стигне Кейптаун.

— За какво, по дяволите? — настоя Шон.

— За какво? — повтори Даф. — За какво? За малодушие, ето за какво.

— Даф, той е бил в срутването при Кимбърли, нали?

— Да.

— Счупил си е краката, ти ли го каза?

— Да.

— Искаш ли да ти кажа нещо? Ако на мен ми се случи втори път, аз също ще избягам.

Даф напълни чашата си, без да отговори.

— Отивай в „Светлите ангели“, кажи му, че алкохолът вреди на черния дроб — това ще го отрезви, кажи му, че ако утре сутрин не е на работа, ще му удържим от заплатата — каза Шон и Даф го погледна озадачено.

— Това пък какво е?

— Докато бях долу в онази дупка, имах време да помисля. Реших, че за да стигнеш до върха, не трябва да мачкаш всеки, когото срещнеш.

— О, разбирам! — усмихна се криво Даф. — Добри намерения, Нова година през август. Е, добре, всичко е наред, бях започнал да се беспокоя за теб. Помислих, че камък е паднал върху главата ти. Аз също имам добри намерения.

— Даф, не искам Франсоа да бъде изритан.

— Добре, добре. Той остава. Ако искаш, можем да открием безплатна кухня за бедни в кантората и да превърнем Ксанаду в приют за старци.

— О, престани! Просто не смяtam, че е необходимо да изхвърлим Франсоа. Това е всичко.

— Кой спори? Съгласих се с теб, нали? Дълбоко уважавам добрите намерения и винаги съм преизпълнен с такива.

Даф придърпа стола си до леглото.

— Съвсем случайно имам тесте карти в себе си. — Извади ги от джоба на халата. — Какво ще кажеш за една игра?

Шон загуби петдесет лири, преди да бъде спасен, от пристигането на новия лекар. Докторът го почука по гърдите и

подсвирна, погледна в гърлото и подсвирна, написа рецепта и му нареди да пази леглото целия ден. Тъкмо си бе тръгнал, когато дойдоха Джок и Тревър Хейнс. Джок носеше букет цветя и смутено го подаде на Шон.

Сетне стаята започна да се пълни непрекъснато: дойдоха останалите от групата им в борсата. В единия ъгъл започна игра на покер, а в другия — политическо събрание.

— За кого се мисли този Крюгер? За Господ или за някой друг? Знаете ли какво каза последния път, когато отидохме при него? „Протестирам, протестирам! Аз държа козовете, не вие.“

— ... три попа печелят, вие само държите картите!

— ... почакайте и ще видите. До края на месеца „Консолидейтид Уитс“ ще достигнат тридесет шилинга.

— ... таксите, добавят нови двадесет процента върху динамита.

— ... ново парче в операта. Джок се е абонирал за нея.

— Още никой не я е видял.

— Ей, вие двамата, спрете! Ако искате да се биете, излизайте навън! Това е стая на болен.

— Бутилката свърши. Даф, отвори нова!

Шон загуби още сто лири, преди Кенди да влезе в стаята малко след пет часа. Тя се ужаси.

— Вън, всички вън!

Стаята се опразни така бързо, както се бе напълнила. Кенди се разшета, прибирайки угарки от пури и празни чаши.

— Ах, тези вандали! Някой е прогорил дупка в килима. Погледнете тук! Върху масата е разляно шампанско.

Даф се изкашля и започна да си налива нова чаша.

— Не смяташ ли, че си пил достатъчно, Дафърд?

Той остави чашата.

— И вече е време да отидеш и се преоблечеш за вечеря.

Даф примигна глуповато към Шон, но все пак тръгна.

Двамата с Кенди се върнаха отново след вечеря и тримата пиха ликьор.

— А сега в леглата! — изкомандува Кенди и пресече стаята, за да спусне пердетата.

— Още е рано! — протестира безуспешно Даф. Тя загаси лампата.

Шон не бе изморен. Бе лежал цял ден и сега мозъкът му бе съвсем буден. Запали пура и запуши, вслушвайки се в шумовете, които долитаха от улицата. Едва след полунощ се унесе. Събуди се стенейки, защото тъмнината отново го бе обгърнала, а одеялата го притискаха и душаха. Отхвърли ги от себе си и се запрепъваш слепешком из стаята. Трябваха му въздух и светлина. Омота се в дебелите кадифени пердeta. Освободи се и удари с рамо двойната стъклена врата, която се отвори и той излезе на верандата в студения въздух. Тежкото му дишане постепенно се успокой. Върна се, запали лампата и влезе в празната стая на Даф. На нощната масичка намери „Дванадесета нощ“ и я взе в стаята си. Чете, докато в отворения прозорец започна да сивее зората, и след това остави книгата. Обръсна се, облече се и през задното стълбище слезе в двора на хотела. Откри Мбиджейн в конюшнята.

- Оседлай сивия!
- Къде отиваш, господарю?
- Да се преборя с дявола.
- Тогава и аз ще дойда с тебе.
- Не, ще се върна преди полунощ.

Язди до „Кенди Дийп“ и върза коня си пред административната сграда. В предните канцеларии го посрещна сънлив чиновник.

- Добро утро, г-н Кортни. Мога ли да ви помогна с нещо?
- Да. Намери ми гащеризон и каска.

Шон отиде до шахта номер три. Земята бе замръзнала и скърцаше под стъпките му, а слънцето едва се беше показало над източния хребет на Уитуотърсранд. Спра до навеса и заговори механика.

- Слезе ли вече новата смяна?
- Преди половин час, сър. — Изненадата на човека от факта, че го вижда, бе очебийна. — Нощната смяна приключи взривяването в пет часа.
- Добре, спусни ме на четиринацети хоризонт.
- Четиринацетият сега е изоставен, г-н Кортни. Никой не работи там.
- Да, зная.

Шон приближи входа на шахтата. Запали карбидната си лампа и докато очакваше екипа, се загледа в долината отсреща. Въздухът бе чист и слънцето хвърляше продълговати сенки. Всички предмети бяха

ясно очертани. В продължение на много месеци не бе идвал тук толкова рано и почти беше забравил колко свежи и нежни са цветовете на настъпващия ден. Екипът спря пред него. Той си пое дълбоко дъх и пристъпи в него. Когато достигна четиринадесети хоризонт, излезе и натисна бутона за връщане на екипа. Отново остана съвсем сам. Тръгна напред по тунела и ехото от стъпките му го последва. Обливаше го пот и мускулите на бузата му започнаха конвулсивно да се свиват. Достигна забоя и лъчът на карбидната лампа падна върху скалната преграда. Провери дали кибритът бе в джоба му и загаси лампата. Тъмнината се спусна върху него. Първият половин час беше най-тежък. Два пъти хвана кибрита, готов да запали клечка, но се възпираше. Потта образува студени петна под мишниците му, а тъмнината пълнеше гърлото и го давеше. Трябваше да се бори за всяка глътка въздух, да я поеме, да я задържи, да я изпусне. Отначало регулира дишането си. След това разсъдъкът му се възвърна бавно и той разбра, че е спечелил. Изчака още десет минути, дишайки спокойно, облегнал се на стената на тунела, и след това запали лампата. Усмихна се, тръгна обратно към асансьорната станция и повика екипа. Когато стигна на повърхността, запали пура и хвърли клечката в квадратното черно гърло на шахтата.

— Дотук с тебе, нещастна дупчице.

Върна се към административната сграда. Това, което не можеше да знае, бе, че шахта номер три на „Кенди Дийн“ ще му отнеме нещо също толкова ценно, колкото и куража му и че този път нямаше да му го върне. Но това щеше да се случи след много години.

Към началото на октомври Ксанаду беше почти завършен. Както обикновено, тримата отидоха там една съботна утрин.

— Строителят изостава от графика само с половин година. Сега твърди, че ще завърши до Коледа, а аз нямам кураж да го попитам коя Коледа — отбеляза Шон.

— Това е поради промените, които измисли Кенди — осведоми го Даф. — Така обърка горкия човек, че той вече не знае мъж ли е или жена.

— Ако още в началото се бяхте обърнали за съвет към мен, щяхте да си спестите куп неприятности — укори ги Кенди.

Една карета свърна през мраморната арка и те се огледаха наоколо. Тревните площи вече бяха гладко окосени, а живият плет покрай алеята бе стигнал до раменете им.

— Мисля, че ще отговаря на името си. Този градинар разбира от работата си — каза Шон със задоволство.

— Да не си посмял да го наречеш така пред него. В противен случай ще трябва да продължим със собствените си ръце. Той е специалист по градинарство — погледна го с усмивка Даф.

— Говорейки за названия — прекъсна ги Кенди, — не намирате ли, че Ксанаду е малко, хм, малко необичайно?

— Не — отвърна Шон. — Лично аз го избрах. Мисля, че е дяволски хубаво име.

— Не е възвищено, защо да не го наречем „Вълшебната дъбрава“?

— Първо, защото в радиус от петдесет мили наоколо няма нито едно дъбово дърво и второ, защото вече се нарича Ксанаду.

— Не се сърди, направих само едно предложение.

Строителят ги посрещна в началото на алеята и те започнаха обиколката си из къщата. Разглеждаха я в продължение на цял час, след това оставиха строителя и излязоха в парка. Откриха градинаря заедно с тълпа туземци близо до северната граница на имота.

— Как върви, Джубърт? — поздрави го Даф.

— Не лошо, г-н Чарлиууд, но иска време, разбирате ли?

— Дяволски хубава работа си свършил досега.

— Много сте любезен, сър.

— Кога ще започнеш лабиринта ми?

Градинарят се слиса, погледна Кенди, отвори уста, затвори я и отново я погледна.

— О, аз казах на Джубърт да не се притеснява за лабиринта.

— Защо? Аз исках лабиринт. Откакто като дете посетих Хемптън Корт, винаги съм искал свой собствен лабиринт.

— Това са глупости — каза Кенди. — Само отнемат много място и даже не са приятни за гледане.

Шон очакваше Даф да спори, но това не се случи.

Поприказваха още малко с градинаря, сетне пресякоха поляната пред къщата и се отправиха към параклиса.

— Дафърд, забравих си слънчобрана в каретата. Ще бъдеш ли така добър да ми го донесеш? — помоли го тя.

Когато Даф се изгуби от погледа им, Кенди хвана Шон за ръка.

— Ще стане прелестна къща. Ще бъдем много щастливи в нея.

— Определихте ли вече датата? — попита я той.

— Ще се нанесем, след като къщата стане готова. Предполагам, че това ще стане някъде през февруари идната година.

Стигнаха до параклиса и се спряха пред него.

— Каква сладка малка черква — промълви замечтано Кенди. — И каква отлична идея на Дафърд — специална черква само за нас.

Шон изсумтя притеснено.

— Да — съгласи се той. — Много романтична идея. — Погледна през рамо и видя Даф да се завръща със слънчобрана.

— Кенди, това не е моя работа. Нищо не разбирам от годежи, но зная да обяздвам коне: първо надяваш оглавника, сетне слагаш седлото.

— Не разбирам. — Тя изглеждаше озадачена. — Какво се опитваш да ми кажеш?

— Нищо, забрави го. Ето го и Даф.

Когато се върнаха в хотела, намериха бележка за Шон, оставена на рецепцията. Влязоха в главния салон и Кенди отиде да провери менюто за вечеря. Той отвори плика и прочете:

„Бих искал да се срещна с вас и г-н Чарлиууд, за да обсъдим някои важни въпроси. След вечеря, ще бъда в хотела си и се надявам да ми се обадите.

Н. Храдски“

Шон подаде бележката на Даф.

— Какво предполагаш, че ще иска?

— Дочул е за изключителните ти умения като играч на клебиджъс. Възнамерява да взема уроци — отговори Даф.

— Ще отидем ли?

— Разбира се. Знаеш, че не мога да устоя на приятната компания на Норман.

Беше великолепна вечеря. Раците, зарити в лед, бяха пристигнали с бързия дилижанс от Кейптаун.

— Кенди, двамата с Шон ще навестим Храдски. Може да закъснеем малко — каза ѝ Даф, след като привършиха с вечерята.

— Щом като се отнася за Храдски... — усмихна се тя. — Но да не ме изльжете. Имам свои шпиони в Опера Хауз, нали знаете?

— Ще вземем ли каретата? — попита Даф.

Шон забеляза, че приятелят му не се бе засмял на шагата на Кенди.

— Само две преки са. Можем да походим.

Вървяха мълчаливо. Шон се чувствуваше приятно сит, оригна се тихо и дръпна от пурата. Даф заговори, когато почти бяха стигнали „Гранд Нешънъл Хотел“.

— Шон... — спря се той.

— Да?

— Става дума за Кенди... — спря отново Даф.

— Тя е добро момиче — подсказа му Шон.

— Да, тя е добро момиче.

— Това ли е всичко, което искаше да кажеш?

— Е, да, няма значение. Да вървим да видим какво искат Саул и Давид.

Макс ги посрещна пред вратата на апартамента на Храдски.

— Добър вечер, господа, радвам се, че дойдохте.

— Здрасти, Макс. — Даф мина покрай него и се отправи към Храдски, който стоеше до камината.

— Норман, скъпи приятелю, какси?

Храдски кимна за поздрав, а Даф хвана реверите на сакото му, внимателно ги нагласи и махна несъществуваща перушишка от рамото му.

— Имаш свой стил на обличане, Норман. Шон, не си ли съгласен с мен, че има свой стил в облеклото? Не познавам друг, който да носи костюм за двадесет гвинеи и да изглежда като полупразен чувал с портокали. — Потупа нежно ръката на Храдски. — Да, благодаря ти. Ще пийна едно. — Отиде до шкафа с напитки и си наля една чаша. — А сега, господа, какво можете да направите за мен?

Макс погледна Храдски и той му кимна.

— Пристъпвам веднага към въпроса — каза Макс. — Нашите две компании са най-големите в Уитуотърсранд.

Даф оставил чашата върху шкафа и гримасата изчезна от лицето му. Шон седна в един от фойерилите със сериозно изражение. И двамата, можеха да отгатнат какво ще последва.

— В миналото — продължи Макс — в много случаи работехме заедно и печелехме от това. Следващата логична стъпка, разбира се, е да обединим силите си, да съединим средствата си и заедно да достигнем нови висоти.

— Доколкото разбирам, предлагате сливане?

— Точно така, г-н Кортни, сливане на тези две огромни финансови компании.

Шон се облегна и започна тихичко да си подсвирква. Даф вдигна чашата си отново и отпи.

— Е, добре, господа, какви са вашите виждания по въпроса? — попита Макс.

— Имаш ли готово предложение, Макс? Нещо определено, върху което да помислим?

— Да, г-н Кортни, имам. — Отиде до бюрото, което заемаше единния ъгъл на стаята и взе куп листове. Пресече стаята и ги подаде на Шон. Той ги пое и ги разгледа.

— Доста работа си свършил, Макс. Ще ни трябват ден-два, за да разберем какво точно ни предлагаш.

— Съгласен съм, г-н Кортни. Разполагате с време, колкото пожелаете. Работихме цял месец, за да изгответим този план, и се надявам, че трудът ни не е отишъл напразно. Мисля, че ще намерите предложението ни за много щедро.

Шон се изправи.

— Ще ви се обадим през следващите няколко дни, Макс. Тръгваме ли, Даф?

Даф изпразни чашата си.

— Лека нощ, Макс. Грижи се за Норман. Той ни е твърде скъп, нали знаеш?

Отидоха в сградата на „Ильф стрийт“. Влязоха през една от страничните врати, запалиха лампите в кабинета на Шон. Даф примъкна един допълнителен стол до бюрото. До два часа на следващата сутрин те успяха да разберат същественото от предложението на Храдски. Шон стана и отиде да отвори един от прозорците, защото стаята бе изпълнена с гъст тютюнев дим. Върна се обратно, строполи се на кушетката, нагласи една възглавница под главата си и погледна Даф.

— Да чуем, какво имаш да кажеш.

Даф почукваше с молив по зъбите, докато обмисляше думите си.

— Първо трябва да решим дали да се присъединим към него.

— Ако това ще ни донесе изгода, ще го направим — отговори Шон.

— Съгласен, но само ако ще е изгодно за нас. — Даф се облегна на стола. — Сега, следващият въпрос. Кажи ми, синко, кое е първото нещо, което ти идва наум от плана на Норман?

— Ние получаваме благозвучни титли и тълсто възнаграждение в брой, а Храдски — контрол — отвърна Шон.

— Ти сложи пръста си в раната. Норман иска контрол. Това струва повече от парите. Той иска контрол, така че да седи на върха, да гледа отвисоко всички останали и да казва: „Е, добре, копелета, какво ще кажете, ако наистина запелтечаш?“.

Даф стана, заобиколи бюрото и спря пред кушетката на Шон.

— А сега, следващият въпрос. Ще му дадем ли контрол?

— Ако ни плати, да — отговори Шон.

Съдружникът му се обърна, пресече стаята и застана до отворения прозорец.

— Знаеш ли, като че ли предпочитам аз самият да съм на върха — каза той замислено.

— Слушай, Даф. Дойдохме тук, за да направим пари. Ако вървим заедно с Храдски, ще направим повече — каза Шон.

— Синко, сега имаме толкова много, че можем да напълним тази стая със златни монети. Имаме повече, отколкото някога бихме могли да похарчим, и на мен ми харесва да бъда на върха.

— Да си признаем, Храдски е по-силен от нас. Той има своите диамантени дялове, така че и сега не сме на върха. Ако се присъединим към него, ти пак няма да си най-отгоре, но ще бъдеш много по-богат.

— Желязна логика! — кимна Даф. — В такъв случай съм съгласен с теб. Храдски получава контрола, но трябва да плати за него. Ще го прекарваме през центрофугата, докато го изцедим напълно.

Шон седна.

— Съгласен, а сега да хванем плана му за гърлото, да го раздробим на парчета и отново да го съставим, но така, както ще се нрави на нас.

Даф погледна часовника си.

— Минава два часът. Да спрем дотук и да се заловим отново сутринта на свежи глави.

На следващия ден поръчаха обядът да им бъде донесен в кабинета и го изядоха на бюрото. Джонсън, когото изпратиха на фондовата борса, за да следи цените и да ги повика незабавно, ако се случи нещо извънредно, се върна да докладва.

— Цял ден беше тихо като в гробище, сър. Носеха се всякакви слухове. Изглежда, някой е видял лампите в кабинета да светят в два часа тази сутрин. И когато не дойдохте в борсата, а вместо това изпратихте мен, казвам ви, сър, зададоха ми много въпроси. — Джонсън се подвоуми, но сетне любопитството му надделя.

— Мога ли да ви помогна с нещо, сър? — започна да се приближава към бюрото им той.

— Мисля, че можем сами да се оправим, Джонсън. Моля те, затвори вратата, като излезеш.

В седем и половина решиха, че са работили достатъчно, и се върнаха в хотела. Влизайки във фоайето, Шон видя Тревър Хейнс да изчезва в салона и чу гласа му:

— Ето ги!

Почти веднага Тревър се появи отново заедно с брат си.

— Здравейте, момчета! — Джок се правеше на изненадан, че ги вижда. — Какво правите тук?

— Живеем тук — отговори Даф.

— О, да. Разбира се. Добре, елате да пийнем нещо. — Той широко се усмихна.

— А сетне ще ни подпитате умело, за да разберете какво сме правили цял ден — изказа предположение Даф.

Джок се притесни.

— Не разбирам какво искаш да кажеш. Само исках да пийнем заедно, това е всичко.

— Все пак благодаря, Джок. Имахме тежък ден. Мисля, че ще се качим горе, за да си легнем. Те пресякоха половината фоайе, преди Даф да се обърне и погледне към мястото, където стояха двамата братя.

— Момчета, ще ви кажа нещо — прошепна високо Даф. — Това е нещо наистина голямо, толкова голямо, че на ума ми му трябва време да го смели. Когато вие двамата разберете, че през всичкото време то е било под носовете ви, ще се ухапете.

Оставиха братята Хайнс във фоайето да се взират след тях и се заизкачваха по стълбите.

— Не беше много любезно — засмя се Шон. — Няма да спят цяла седмица.

Когато на следващата сутрин нито Шон, нито Даф се появиха във фондовата борса, слуховете пълзнаха из салона на членовете и цените побесняха. Достоверни слухове, че Шон и Даф са открили нова златна жила оттък планините, изстреляха цените нагоре, двадесет минути по-късно дойде опровержението и кльцна по петнадесет шилинга на акция от фондовете на Кортни — Чарлиууд. Джонсън цяла сутрин тича напред-назад между кабинета им и борсата. Към единадесет часа се беше уморил дотолкова, че едва можеше да говори.

— Стига толкова, Джонсън — каза му Шон. — Ето ти една гвинея, иди до „Гранд Нешънъл“ и си купи едно питие. Доста се потруди тази сутрин.

Един от хората на Джок Хейнс, изпратен да наблюдава кантората на Кортни — Чарлиууд, последва Джонсън до хотел „Гранд Нешънъл“ и го чу да прави поръчката си на бармана. Отърча обратно в борсата и докладва на Джок.

— Старшият им чиновник току-що отиде и си поръча бутилка френско шампанско — задъхваше се той.

— Боже господи! — Джок подскочи от стола си, а до него Тревър отчаяно викаше своя служител.

— Купувай! — прошепна той в ухото му. — Купувай всяко късче хартия с техния подпис, върху което можеш да сложиш ръка.

От другата страна на салона Храдски потъна още по-дълбоко в стола си, скръсти доволно ръце върху корема си и почти се усмихна.

Около полунощ Шон и Даф бяха завършили контрапредложението си на офертата на Храдски.

— Как мислиш, че ще реагира Храдски? — попита Шон.

— Мисля, че сърцето му е достатъчно здраво, за да издържи на удара — ухили се Даф. — Единствената причина, поради която ченето му няма да увисне до пода, е, че големият му корем ще го спре.

— Да отидем до хотела, за да му го покажем? — предложи Шон.

— Синко, синко! — Даф поклати съжалително глава. — След всичкото време обучение още нищо не си научил.

— Тогава какво ще правим?

— Ще го повикаме, синко. Ще го накараме той да дойде при нас. Ще водим играта на собствен терен.

— Какво ще ни помогне това? — попита Шон.

— Незабавно ще получим предимство, ще го накара да си припомни, че той е този, който моли.

Храдски дойде в кантората им в десет часа на следващата сутрин. Пристигна със самочувствието на човек, държащ в ръцете си четири аса. Придружаваха го Макс и двама секретари. Джонсън ги посрещна при входната врата и ги въвведе в кабинета на Шон.

— Норман, стари приятелю! Радвам се да те видя — поздрави го Даф и въпреки да знаеше добре, че Храдски не пуши, извади пура. Когато всички се настаниха, Шон отвори прозореца.

— Господа, проучихме предложението ви и в общи линии го намираме прямо, честно и справедливо.

— Правилно! Правилно! — съгласи се любезно Даф.

— Още в началото искам да сте наясно — продължи Шон, — че г-н Чарлиууд и аз самият сме дълбоко уверени, че обединяването на нашите две предприятия е желателно. Глупости, необходимо. Ако ми простите цитата „в единението е истината“.

— Правилно, правилно! Точно така! — запали пурата си Даф.

— Както казах, проучихме предложението ви и го приемаме с готовност и радост, с изключение на няколко незначителни подробности, които съм изброял. — Шон повдигна дебел споразумение.

Макс предпазливо пое купчината хартия.

— Ако искате да останете сами, кабинетът на г-н Чарлиууд, който се намира непосредствено до този, е на ваше разположение.

Храдски и групата му влязоха в съседната стая и час по-късно, когато излязоха, имаха вид на хора, носещи ковчег. Макс всеки момент щеше да избухне в сълзи и с мъка проговори.

— Мисля, че трябва да разгледаме всяка точка поотделно — каза тъжно той.

Три дни по-късно стиснаха ръцете си върху сделката.

Даф наля питиетата и подаде чаша на всеки:

— За новата компания — „Сентръл Ранд Консолидейтид“. Господа, това бе тежко раждане, но аз мисля, че дадохме живот на дете, с което можем да се гордеем.

Храдски получи контрол, но го заплати на висока цена.

„Сентръл Ранд Консолидейтид“ бе осветена с тържество, състояло се в големия салон на фондовата борса в Йоханесбург, десет процента от акциите й бяха предоставени за закупуване от обществото. Преди да започнат продажбите за деня, тълпата бе изпълнила сградата на борсата и бе задръстила улицата пред нея в продължение на една пресечка във всяка посока. Директорът на борсата прочете програмата на „Сентръл Ранд Консолидейтид“, в катедралната тишина всяка негова дума ясно се чуваше салона на членовете. Камбанката удари, а тишината продължаваше да тегне. Упълномощеният служител на Храдски я наруши боязливо:

— Продавам акции на „Сентръл Ранд Консолидейтид“.

Последвалото приличаше на клане, двеста мъже се опитаха едновременно да купят дялове. Първо сакото, а сетне и ризата му се разпаднаха под сграбчилите го ръце, загуби очилата си, стрити на прах под тъпчещите ги крака. След десет минути успя да си пробие път извън тълпата и докладва на господарите си:

— Успях да ги продам, господа.

Шон и Даф се смееха. Имаше защо да се смеят, тъй като за тези десет минути тридесетпроцентното им участие в „Сентръл Ранд Консолидейтид“ увеличи стойностното си изражение с половин миллион лири.

Тази година коледната вечеря в хотела на Кенди бе много побогата, отколкото преди пет години. Присъствуваха седемдесет и пет души, настанени на голяма маса. Около три часа след полунощ половината от тях едва се държаха на краката си. Шон се подпираше на перилата, за да изкачи стълбите, и когато стигна горната площадка, заяви тържествено на Кенди и Даф:

— Обичам ви! Страшно ви обичам, но сега трябва да спя.

Остави ги сами и тръгна по коридора, бълскайки се в стените като билиардна топка, докато накрая влетя през вратата на апартамента си.

— Даф, провери дали е добре.

— Все едно един мъртвопиян да води друг мъртвопиян — промърмори Даф и последва Шон, движейки се на зигзаг. Завари приятелят си седнал на ръба на леглото, да се бори с ботушите си.

— Какво се опитваш да направиш, момко? Да си счупиш коляното?

Той го погледна и се усмихна блажено.

— Влизайте, влизайте и четиридесета. Пийнете по едно.

— Благодаря, нося си свое.

Затвори вратата след себе си като заговорник и измъкна бутилка изпод сакото.

— Тя не ме видя. Не знаеше, че във вътрешния джоб на нейния малък Дафърд има една голяма, чудесна бутилка.

— Имаш ли нещо против да ми помогнеш да сваля тези проклети ботуши? — попита Шон.

— Много уместен въпрос — отговори сериозно Даф, насочвайки се към един от фотьойлите в другия край на стаята. — Радвам се, че го зададе. — Достигна фотьойла и се строполи в него. — Отговорът е, разбира се, да! Имам нещо против.

Шон се отпусна в леглото.

— Синко, искам да говоря с теб — каза приятелят му.

— Говори свободно, не се стеснявай.

— Шон, какво мислиш за Кенди?

— Две чудесни цици.

— Прав си, но един мъж не може да живее само с цици.

— Не, но предполагам, че тя притежава и другия основен атрибут — отвърна сънливо Шон.

— Синко, говоря сериозно. Искам помощта ти. Мислиш ли, че постъпвам правилно? Имам предвид тази женитба.

— Не разбирам много от женитби.

Шон се захлупи по лице.

— Вече ме нарича Дафърд. Забеляза ли, синко? Това е знамение, това е знамение и най-злокобна поличба. Забеляза ли? — Почака една секунда за отговор, който не получи. — Така ме наричаше и другата: „Дафърд“, казваше тя, чувам го като сега: „Дафърд, ти си свиня!“.

Даф се вторачи в леглото.

— Слушаш ли ме?

Никакъв отговор.

— Шон, синко, нуждая се от помощта ти.

Шон изсумтя тихичко.

— Ах, ти, пиян простак! — промълви нещастно Даф.

Ксанаду бе завършен в края на януари и денят на сватбата бе определен за двадесети февруари. Даф изпрати покана на шефа на всички полицейски сили в Йоханесбург и в замяна балната зала на Ксанаду, където върху дълги дървени маси бяха оставени сватбените подаръци, бе охранявана депонощно. На десети следобед Шон закара там Даф и Кенди, за да преброят плячката за последен път. Даде една пура на дежурния полицай и влязоха в балната зала.

— Погледнете! Ах, погледнете! — извика Кенди. — Цял куп нови подаръци.

— Този е от Джок и Тревър — прочете картичката Шон.

— Отвори го бързо, моля те, Дафърд! Да видим какво са ни подарили.

Той откърти капака на сандъка и Шон леко подсвирна.

— Сервиз за хранене от массивно злато — ахна Кенди. Взе една от чиниите и я притисна към гърдите си. — О, не зная какво да кажа.

Шон разгледа останалите кутии.

— Хей, Даф, този ще те направи изключително щастлив: „Благопожелания, Н. Храдски“.

— Трябва непременно да го видя. — Даф показа ентузиазъм, което не се бе случвало от месец. Разопакова пакета.

— Цяла дузина! — подсвирна щастливо той. — Норман, ах, ти, безценно малко еврейче, цяла дузина кърпи за сервиране!

— Важен е жестът — засмя се Шон.

— Скъпият стар Норман! Колко ли го е боляло, когато ги е плащал! Ще го накарам да постави автографа си на тях, ще ги сложа в рамки и ще ги окача на стената в хола.

Оставиха Кенди да подреди подаръците и излязоха в градината.

— Уреди ли лъжесвещеник? — попита Даф.

— Да, настанен е в един хотел в Претория. Сега репетира. Когато му дойде времето, ще си изпее урока.

— Нали не мислиш, че измамата е също толкова лоша, колкото ако го направим както трябва? — поколеба се Даф.

— Моментът е неподходящ да мислиш за това.

— Да, предполагам, че е така.

— Къде ще прекарате медения си месец? — полюбопитствува Шон.

— Ще отидем с дилижанса до Кейптаун, ще се качим на пощенския параход до Лондон, след това месец или нещо подобно на континента. Ще се върнем през юни.

— Би трявало да прекарате добре.

— Защо и ти не се ожениш?

— От къде на къде? — изненада се Шон.

— Не чувствувах ли, че мамиш старото си приятелче? Да ме изоставиш сам?

— Не. И все пак, за коя мога да се оженя?

— Какво ще кажеш за момата, с която беше на конните състезания миналата събота — тя е чудесно парче.

— Чу ли я как се кикоти?

— Да — съгласи се Даф. — Такова нещо не може да се пропусне.

— Представяш ли си този кикот да долита до теб на масата, когато закусваш? — попита Шон.

Даф сви рамене.

— Да, разбирам те. Но веднага след завръщането си ще накарам Кенди да започне да ти търси подходяща съпруга.

— Имам по-добра идея. Остави Кенди да управлява твоя живот, а аз ще управлявам своя.

— Точно това се опасявам, че ще се случи, синко.

Храдски се съгласи неохотно дейността на мините, работилниците, транспортните компании да бъде преустановена на двадесети, за да могат служителите да присъствуват на сватбата на Даф. Това означаваше, че половината от службите в Уитуотърсранд ще бъдат затворени през целия ден. Впоследствие повечето от независимите компании също решиха да не работят. На осемнадесети, каруци превозващи храна и напитки, се проточиха по хълма към Ксанаду. Същата нощ в изблик на великолудие, Шон покани цялата компания от Опера Хауз на сватбата. На следващата сутрин си спомняше смътно за това и отиде да отмени поканата, но Тъжната Беси му каза, че повечето от момичетата са отишли в града да купуват нови рокли.

— По дяволите, в такъв случай нека дойдат. Единствената ми надежда е, че Кенди няма да разбере кои са те.

В нощта на деветнадесети Кенди им разреши да използват трапезарията и всички зали на първия етаж в хотела за ергенска вечер на Даф. Франсоа пристигна с шедьовър, създаден в работилниците на мините — огромен топуз и верига. Завързаха ги тържествено около крака на Даф и празненството започна.

Впоследствие се утвърди мнението, че строителният предприемач, извършил ремонта на хотела, е бандит, и представената от него сметка за малко под хиляда лири не е нищо друго, освен плоднешки грабеж. Въпреки това никой не можеше да отрече, че играта бок-бок, играна от сто мъже в трапезарията, е нанесла известни щети, че полилеят не е могъл да понесе тежестта на г-н Кортни и на третото залюляване се е откъснал от тавана и е пробил дупка в пода. Също така никой не оспори факта, че безрезултатните половинчески опити на Джок Хейнс да свали стъклена чаша от главата на брат си с тапи от шампанско и езерото от вино с дълбочина до коляното, образувало се в резултат на обстрела в един от салоните, са наложили подмяна на пода. Въпреки всичко те решиха, че хиляда лири са твърде много. Все пак бяха единодушни в едно — че това е било паметно празненство.

В началото Шон се беспокоеше, че Даф не е в настроение, защото той стоеше намръщен до бара с металния топуз в едната си ръка, заслушан в неприличните разговори. След седем или осем чаши престана да се тревожи за него и се зае с полилея. Към полунощ Даф помоли Франсоа да го освободи от оковите и се измъкна от стаята. Никой не го забеляза да напуска.

Шон изобщо не можа да си спомни как е стигнал до леглото си тази нощ, но на следващата сутрин бе внимателно събуден от един келнер с поднос за кафе и бележка.

— Колко е часът? — попита Шон, разгръщайки бележката.

— Осем, господине.

— Не е необходимо да викаш — промърмори той. Трудно фокусира погледа си, защото болката в главата му бе непоносима.

„Драги куме,

С настоящето ти напомням, че двамата с Даф имате насрочена среща за единадесет часа. Разчитам да го доведеш — жив или мъртъв.

С любов, Кенди.“

От алкохола в устата си имаше вкус на хлороформ. Опита се да го премахне с кафе, запали пура и се закашля. От кашлицата изпитваше ужасна болка в тила. Угаси пурата и влезе в банята. Половин час по-късно се почувствува достатъчно силен, за да събуди Даф. Отвори вратата на стаята му. Пердегата бяха все още спуснати. Дръпна ги и почти ослепя от нахлулатата слънчева светлина. Обърна се към леглото и застина. Бавно пресече стаята и седна на ръба му.

— Трябва да е спал в стаята на Кенди — промърмори Шон, загледан в неизмачканите възглавници и грижливо сгънатите одеяла. След няколко секунди се сети, че това е невъзможно.

— Тогава защо тя ще пише тази бележка? — Изправи се и усети, че го обзема тревога. Представи си Даф, лежащ на двора пиян и беззащитен или ударен по главата от някой йоханесбургски апаш. Прекоси тичешком стаята и нахълта във всекидневната. Видя плика върху полицата на камината и го взе.

— Какво е това? Покана за събрание на съюза на писателите? — промърмори той. — Тук се е задръстило от писма.

Разгърна листа и позна обратно наклонения почерк на Даф:

„От трън, та на глог. Повече няма да продължавам така. Ти си кумът, така че поднеси извиненията ми на всички добри хора. Ще се върна, когато пушилката се разнесе.“

Шон седна в един от фойайлите и прочете писмото още два пъти. Сетне избухна.

— Да те вземат дяволите, Чарлиууд — „поднеси извиненията ми“. Подло копеле! Изчезваш и ме оставяш да ти оправям бъркотиите. — Втурна се през стаята с халат, мятащ се яростно около краката му.

— Сам ще поднесеш извиненията си, дори ако се наложи да те довлека вързан с въже.

Изтича по задното стълбище. Мбиджейн беше в конюшнята заедно с трима от конярите.

— Къде е господарят Даф? — изрева Шон.

Те се втренчиха в него.

— Къде е? — Брадата му се наежи.

— Господарят взе коня си и отиде да пояди — отговори нервно един от конярите.

— Кога? — прогърмя Шон.

— Нощес. Може би преди седем или осем часа. Трябва да се върне вече.

Шон изгледа коняря, дишайки тежко:

— Накъде отиде?

— Господарю, той не каза.

Преди осем часа — би могъл да е вече на седемдесет километра оттук. Обърна се и се върна в стаята си. Хвърли се в леглото и си наля още една чаша кафе.

— Това ще я съкруши... — Той си представи мъката и сълзите ѝ.

— Ох, по дяволите! Бъди проклет, Чарлиууд! — Засърба кафето и реши също да замине, да вземе кон и да се махне, колкото е възможно по-надалече.

— Тази каша не съм я забъркал аз и нямам нищо общо с нея.

Изпи кафето и започна да се облича. Докато сресваше косата си пред огледалото, си представи Кенди сама в параклиса, стояща в очакване, докато тишината се превръща в шушукане, а шушукането в смях.

— Чарлиууд, свиня такава! — свъси вежди Шон. — Не мога да я оставя да отиде там. И без това ще бъде достатъчно лошо. Трябва да й кажа.

Взе часовника си от тоалетната масичка — беше девет и половина.

— Проклет да си, Чарлиууд!

Тръгна по коридора и спря пред вратата на Кенди, а отвътре се чуха женски гласове и той почука, преди да влезе. В стаята бяха две от приятелките на Кенди и цветнокожото момиче Марта. Те се втренчиха в него.

— Къде е Кенди?

— В спалнята, но не трябва да влизаш. Нямаш късмет.

— Вярно, това е най-скапаният късмет на света — съгласи се

Шон и почука на вратата на спалнята.

— Кой е?

— Шон.

— Не можеш да влезеш. Какво искаш?

— Облечена ли си?

— Да, но не трябва да влизаш.

Той отвори вратата и погледна към разпищелите се жени.

— Изчезвайте оттук! — заповяда им с прегракнал глас. — Трябва да говоря насаме с Кенди.

Те изхвърчаха от стаята и Шон затвори вратата след тях. Кенди беше облечена в пеньоар. Лицето ѝ сияеше, прибраната ѝ назад коса се спускаше блестяща и мека. Шон осъзна, че е красива. Погледна към бухналата купчинка на сватбената ѝ рокля върху леглото.

— Кенди, страхувам се, че нося лоша новина. Ще можеш ли да я понесеш? — произнесе го почти грубо и с омраза, омраза към всяка една дума.

Видя как лицето ѝ помръкна. После стана безизразно — празно и мъртво, като на статуя.

— Той си отиде — каза Шон. — Избяга от теб.

Кенди взе една четка от тоалетната масичка и започна да я прокарва безцелно из косата си. В стаята бе много тихо.

— Съжалявам, Кенди.

Тя кимна, без да го погледне. Погледът ѝ бе отправен в празния коридор на бъдещето. Това мълчание беше по-страшно от сълзите.

— Съжалявам, бих искал да мога да направя нещо... — Той се обърна към вратата.

— Шон, благодаря, че дойде да ми кажеш. — В гласа ѝ нямаше чувства, той беше мъртъв като лицето ѝ.

— Няма нищо. — Гласът му бе пресипнал.

Отиде с коня до Ксанаду. Тълпата се трупаше около големите палатки на поляната и по смеха им той позна, че вече са пили. Сънцето грееше ярко, но все още не бе много топло, оркестърът свиреше на широката веранда и роклите на жените се открояваха като

весели петна на фона на зелената морава. „Празник“ — плюща знамената върху палатките. „Празник“ — извисяваше се смехът.

Шон яздеши по алеята, повдигайки ръка в отговор на поздравите, които му се подвикваха. Това, че беше на коня, му даде възможност да забележи Франсоа и Мартин Къртис с чаши в ръце близо до къщата да разговарят с две от момичетата от Хауз Опера. Остави коня си на един от туземците коняри и закрачи към тях.

— Здрави, шефе! — поздрави го Къртис. — Защо си толкова кисел, нали не се жениш ти?

Всички се засмяха.

— Франсоа, Мартин, елате, моля ви, с мен.

— Какво има, г-н Кортни? — запита Франсоа, докато отиваха настрана.

— Празникът свърши. Няма да има сватба.

Двамата зяпнаха от изненада.

— Обиколете наоколо и кажете на всички. Кажете им да си вземат обратно подаръците.

Той се обърна и си тръгна.

— Какво се е случило, шефе? — попита Къртис.

— Кажете им само, че Кенди и Даф са променили намеренията си.

— Искате ли да ги отпратим?

Той се подвоуми.

— По дяволите! Нека останат. Оставете ги да се отровят от пиене. Само им кажете, че няма да има сватба.

Влезе в къщата. Откри нервния от напрежение лъжесвещеник в кабинета на първия етаж. Адамовата ябълка на человека беше пропита до кръв от колосаната висока и корава свещеническа яка.

— Няма да имаме нужда от тебе — каза Шон.

Извади чековата си книжка, седна до бюрото и попълни един чек.

— Това е за неприятностите. А сега, изчезвай от града!

— Благодаря ви, г-н Кортни. Много ви благодаря.

Човекът изглеждаше безкрайно облекчен и се запъти към вратата.

— Ей, приятел! — спря го Шон. — Ако някога изпуснеш само една дума за това, което искахме да направим днес, ще те убия. Ясен

ли съм?

Шон отиде в балната зала и пусна малка купчинка гвинеи в ръката на полицая.

— Разкарай всички оттук! — Той кимна с глава към тълпата, която се суетеше покрай масите и разглеждаше подаръците. — Сетне заключи вратата!

Намери главния готвач в кухнята.

— Изнеси навън всичката храна! Дай им я сега! После заключи кухните!

Тръгна из къщата, като затваряше врати и спускаше завеси. Когато влезе в кабинета, завари една двойка върху големия кожен диван. Ръката на мъжа беше под полата на момичето и то се кискаше.

— Тук не е публичен дом — изкрештя Шон и те бързо изчезнаха. Той потъна в един от столовете. Чуваше гласовете и смеха, долитащи от поляната навън, оркестърът свиреше валс от Щраус. Това го подразни и той се намръщи. Главата отново го заболя. Усещаше кожата на лицето си суха и опъната след снощната оргия.

— Каква каша! Каква гадна каша! — произнесе на глас. Излезе след час и намери коня си. Пое по пътя за Претория, докато отмина и последните къщи, сетне свърна в степта. Пришпори коня в лек галоп през морето от трева, с шапка смъкната на тила, за да открие лицето си за слънцето и вятъра. Седеше отпуснат на седлото и остави коня сам да избира пътя. Върна се в Йоханесбург късно следобед. Почувствува се по-добре. Физическото усилие и чистият въздух му помогнаха да погледне реално на нещата. Напълни ваната с гореща вода, отпусна се в нея и там и последният му гняв към Даф изчезна. Когато влезе в спалнята, Кенди седеше на леглото му.

— Здравей, Шон. — Тя му се усмихна едваоловимо. Косата ѝ сега бе поразрошена, лицето — бледо и без грим. Бе със същия пеньоар, с който я беше видял сутринта.

— Здравей, Кенди. — Той си сложи малко одеколон на косата и брадата.

— Нямаш нищо против, че дойдох да те видя, нали?

— Не! Разбира се, че не. — Той започна да сресва косата си. — Аз тъкмо щях да дойда при теб.

Кенди придърпа съвсем по женски краката под себе си — начин, който не може да бъде повторен от никой мъж.

— Ще ми дадеш ли нещо за пиене?

— Извинявай, мислех, че никога не си се докосвала до такова нещо.

— О, днес е специален ден. — Смехът ѝ прозвуча прекалено весело. — Днес е моят сватбен ден, нали?

Наля й коняк, без да я гледа. Усети как гневът към Даф го обзema с нова сила. Кенди пое чашата и отпи. Намръщи се.

— Има ужасен вкус.

— Ще ти свърши добра работа.

— За булката — вдигна тост тя и пресуши чашата.

— Още една? — попита Шон.

— Не, благодаря. — Изправи се и отиде до прозореца. — Вече се стъмва. Мразя тъмнината — това, което е лошо през деня, е непоносимо през нощта.

— Съжалявам, Кенди. Бих искал да мога да ти помогна.

Тя се обръна и се приближи до него. Ръцете ѝ се сключила плътно около врата му и лицето ѝ, бледо и уплашено, се притисна към гърдите му.

— О, Шон! Моля те, прегърни ме! Толкова ме е страх.

Той я прегърна непохватно.

— Не искам да мисля за това. Не сега, не в тъмнината — прошепна тя. — Моля те, помогни ми! Моля те, помогни ми да не мисля за това!

— Ще остана с теб. Не се разстройвай. Седни. Ще ти сипя още една чаша.

— Не, не! — Тя се хвана отчаяно за него. — Не искам да оставам сама. Моля те, помогни ми!

— Не мога да ти помогна. Ще остана при теб, но това е всичко, което мога да направя. — Гняв и съжаление се смесваха в Шон като пепел и селитра, пръстите му се впиха в рамото ѝ.

— Добре, причинявай ми болка! Така ще забравя за малко. Вземи ме в леглото и ми причини болка, Шон, силна болка!

Дъхът му спря.

— Не съзнаваш какво говориш. Това е лудост!

— Това е, което искам, да забравя за малко. Моля те, Шон! Моля те!

— Не мога да го направя, Кенди. Даф ми е приятел.

— Той приключи с мен и аз с него. Аз също съм ти приятелка. О, господи! Толкова съм самотна. Не ме изоставяй и ти. Помогни им, Шон, моля те, помогни ми!

Шон усети как гневът се плъзга от гърдите надолу и се издува като главата на кобра между бедрата му. Тя също го усети.

— Да! О, моля те, да!

Вдигна я и я отнесе на леглото. Изправи се над нея, докато разкъсваше пижамата си. Тя се гърчеше в леглото, освобождавайки се от дрехите и се изпъна, за да го посрещне, поеме в себе си и накара да я изпълни. Шон бързо и със сила си проби път през мекото було в топлината на тялото ѝ. В нея нямаше желание — бе доведена жестоко и безмилостно до границите на издръжливостта. Това, което ставаше, за него беше израз на гняв и съжаление, за нея — акт на забрава. Един път не бе достатъчен. Облада я отново и отново, докато чаршафите се зацепаха с ръждиви петна от кръв и тялото я заболя. Тогава легнаха един до друг, потънали в пот и уморени от яростта, с която се бяха отдали един на друг. В покоя, настъпил след отминалата страсть, Шон я попита тихо:

— Не помогна, нали?

— Напротив, помогна. — Физическото изтощение беше отслабило бариерите и тя даде израз на скръбта си. Все още вкопчена в него, тя се разплака.

От светлината на уличната лампа на тавана се бе очертал сребърен квадрат. Шон лежеше по гръб и го наблюдаваше, заслушан в риданията на Кенди. Те постепенно отслабнаха, докато накрая настъпи тишина. Тогава те заспаха. Преди да настъпи денят, се събудиха едновременно като по уговорка.

— Ти си единственият, който може да му помогне сега — каза Кенди.

— Да му помогна в какво? — попита Шон.

— Да намери това, което търси. Покой, себе си — наречи го както искаш. Той се е загубил, разбиращ ли, Шон? Загубил се е и е самoten, почти толкова самотен, колкото съм и аз. Аз можех да му помогна, сигурна съм, че можех.

— Даф — загубен? — попита Шон. — Ти си полуудяла.

— Не бъди такъв слепец, Шон. Не се подвеждай от големи приказки и блестящи маниери. Погледни и другите неща.

— Какво например?

Тя помълча малко.

— Той мразеше баща си, знаеш ли това?

— Досещах се от малкото, което ми е казвал.

— Начинът, по който въставаше срещу всякааква дисциплина.

Отношението му към Храдски, към жените, към живота. Помисли за това, Шон, и ми кажи дали се държи като щастлив човек.

— Веднъж Храдски му е погодил номер. Той просто не го харесва — каза Шон.

— О, не! Нещата са много по-дълбоки. По някакъв начин той възприема Храдски като образ на баща си. Вътрешно е съвсем съсипан, Шон. Ето защо се е залепил за тебе. Ти можеш да му помогнеш.

Той се разсмя искрено.

Кенди, скъпа, просто си допадаме. Това е всичко, не съществуват други причини за нашето приятелство. Не започвай да го ревнуваш от мен.

Тя седна в леглото и одеялата се плъзнаха надолу. Наведе се над Шон и гърдите ѝ се люшнаха напред, тежки, заоблени и сребристобели в полумрака.

— В теб има сила, Шон. Някаква непоколебима увереност, която все още не си осъзнал. Даф е разбрал това, така както и други нещастни хора ще го разберат. Той се нуждае от теб, безкрайно много се нуждае от теб. Погрижи се за него заради мен, помогни му да намери това, което търси.

— Глупости, Кенди — промърмори смутено Шон.

— Обещай ми, че ще му помогнеш.

— Време е да се върнеш в стаята си — подкани я той. — Хората ще започнат да говорят.

— Обещай ми, Шон.

— Добре, обещавам.

Кенди стана и бързо се облече.

— Благодаря ти, Шон. Лека нощ.

За Шон Йоханесбург бе опустял без Даф. Улиците не бяха вече толкова пълни, „Ранд Клуб“ го потискаше, а във фондовата борса бе далеч по-скучно. Въпреки това не стоеше без работа — вършеше своята, както и тази на Даф.

Беше късно вечерта, когато съвещанието с Храдски и Макс завърши и той се върна в хотела. От напрежението през деня му оставаше малко енергия, която да изразходва в съжаление. Освен това беше сам. Отиде в Опера Хауз и пи шампанско с тълпата, събрала се там. Едно от момичетата игра канкан върху голямата маса в центъра на салона и когато спря пред Шон и Тревър Хейнс, с чело, докосващо коленете ѝ, и фусти, увиснали през раменете, той позволи на Тревър да съмъкне гащите ѝ. Преди седмица по-скоро би го ударил с юмрук по носа, отколкото да му отстъпи тази чест. Вече не му беше толкова забавно. Прибра се рано вкъщи.

Следващата събота Къртис и Франсоа дойдоха по обяд в кантората за ежеседмичното съвещание. Когато свършиха и Храдски си беше отишъл, Шон им предложи:

— Хайде с мен. Ще отидем в бара на „Гранд Нешънъл“ и ще ударим по няколко, за да осветим края на седмицата, така да се каже.

Двамата се размърдаха притеснено на столовете си.

— Уговорили сме се да се срещнем с няколко момчета в „Светлите ангели“, шефе.

— Чудесно, ще дойда с вас — каза Шон нетърпеливо. Внезапно почувствува необходимост да бъде отново сред обикновените хора. Повдигаше му се от компанията на тези, които му стискаха ръка и се усмихваха, докато очакваха удобния момент да му забият нож в гърба. Би било добре да тръгне с двамата и да поговорят за копаене, а не за фондове и акции, да се посмее с мъжете, които не даваха пукната пара, дали акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ ще достигнат шестдесет шилинга в понеделник. Щеше да се напие заедно с Франсоа и Мартин, а по-късно можеше и да се сбие — честна битка с голи юмруци. Господи, би било добре да бъде с мъже, чисти отвътре,

независимо от мръсотията под ноктите им и петната от пот по ризите им.

Къртис хвърли бърз поглед към Франсоа.

— Шефе, там се събира тълпа единствено от грубияни. Всички миньори се отбиват в съботите.

— Чудесно! — зарадва се Шон. — Да вървим!

Изправи се и закопча гълъбовосивото си палто, чиито ревери бяха гарнирани с черна коприна. Взе бамбуковия бастун от бюрото.

— Хайде, да тръгваме!

Шумът, идващ от „Светлите ангели“, ги посрещна една пряка, преди да достигнат зданието. Шон се ухили и ускори крачка като обучено ловджийско куче, усетило отново миризмата на дивеча. Франсоа и Къртис подтичваха от двете му страни. Огромен миньор се беше качил върху тезгяха на бара. Шон разпозна в него един от своите работници в мината „Малката сестра“. Тялото на мъжа беше наведено назад, за да балансира тежестта на дамаджаната, която беше залепил за устните си, и гърлото му се свиваше в непрекъснати конвулсии, докато погльщаше течността. Тълпата около него го насърчаваше монотонно:

— Изпий я! До дъно! До дъно! До дъно! До дъно!

Миньорът свърши, запрати дамаджаната в стената и се оригна като кипящ гейзер. Поклони се, за да приеме аплодисментите, и съгледа Шон, изправен до вратата. Изтри виновно устните си с ръка и скочи от тезгяха. Останалите се обърнаха, видяха Шон и шумът постепенно утихна. Всички се пръснаха мълчаливо из бара. Шон въведе Франсоа и Къртис в помещението. Постави една купчина златни лири върху тезгяха.

— Наливай на всички, барман. Приемай поръчките. Днес е събота и е време да отпуснем вентила.

— Наздраве, г-н Кортни.

— Бъдете щастлив, сър.

Гласовете бяха понижени от уважение.

— Пийте, хора. Там, откъдето са дошли тези, има още купища.

Застана до бара с Франсоа и Мартин. Те се смееха на шегите му. Гласът му гърмеше и лицето му се беше зачервило от щастие. Купи още питиета. След известно време пикочният му мехур му напомни за себе си и той се запъти към тоалетната. Дочу вътре да разговарят и спря до паравана.

— ... ще идва тук, а? Това не е скапаният „Ранд Клуб“.

— Шшт! Ще те чуе, човече. Искаш да загубиш работата си ли?

— Не давам пукната пара. За кого се мисли той? „Пийте, момчета! Там, откъдето идват тези, има още купища. Аз съм шефът, момчета! Правете, каквото ви казвам, момчета! Целунете ми задника, момчета!“

Шон застина.

— Успокой топката, Франк. Той ще си тръгне всеки момент.

— Колкото по-бързо, толкова по-добре. Това надуто копеле с ботушите си за десет гвинеи и позлатен бастун. Да си върви там, откъдето е дошъл.

— Пиян си, човече. Не говори толкова високо.

— Да, пиян съм. Достатъчно пиян, за да вляза там и да му го кажа в лицето...

Шон се измъкна заднешком през вратата и бавно отиде до бара при Франсоа и Къртис.

— Надявам се, че ще ме извините. Току-що си спомних, че трябваше да свърша нещо този следобед.

— Много лошо, шефе. — Къртис изглеждаше облекчен. — Може би някой друг път, а?

В „Ранд Клуб“ го посрещнаха с удоволствие. Трима души едва не се сбиха кой да го почерпи.

Същата нощ той вечеря с Кенди и докато пиеха ликьор, й разказа случката. Тя го изслуша, без да го прекъсва.

— Те не ме искаха там. Не виждам какво съм им направил, за да не ме обичат.

— И това те беспокои? — попита тя.

— Да, тревожи ме. Никога преди хората не са се отнасяли така към мен.

— Радвам се, че се беспокоиш. — Тя се усмихна нежно. — Един ден ти ще пораснеш и ще станеш добър човек.

— Но защо ме мразят? — повтаряше Шон.

— Завиждат ти. Мъжът е казал „ботуши за десет гвинеи и позлатен бастун“ — това е в дъното на всичко. Сега си различен от тях, ти си богат. Не можеш да очакваш да те приемат такъв.

— Но аз никога не съм им направил нещо лошо... — опита се да протестира той.

— Не е необходимо. Това, което съм разбрала от този живот, е, че трябва да заплатиш съответната цена, ако искаш да получиш нещо. Това е част от цената на твоя успех.

— По дяволите! Бих искал сега Даф да е тук — каза Шон.

— И той щеше да ти обясни, че това няма никакво значение, нали? — отговори Кенди. — На кого му пушка за тях, синко? За това мърляво стадо? Можем да минем и без тях — имитира тя.

Шон почеса носа си, забил поглед в масата.

— Моля те, Шон, никога не позволявай на Даф да те учи, че хората са без значение. Той самият не вярва в това, но е много убедителен. Хората са важни. Те са по-важни от златото или общественото положение, или... или от всичко друго.

Шон я погледна.

— Веднъж и аз осъзнах това, когато бях попаднал в капана на „Кенди Дийп“. Много ясно го разбрах тогава — в тъмнината и калта. Там взех решение... — Той се усмихна смутено. — Казах си, че никога

повече няма да нараня някого. Бях искрен, Кенди. Бях убеден по това време, но...

— Да, мисля, че разбирам. Трудно е да се вземе такова решение и още по-трудно е да се изпълни. Едно-единствено премеждие е достатъчно да промени начина на мислене. Това е като да строиш стена тухла по тухла. Издигаш я малко по малко, докато накрая стане готова. Казвала съм ти и преди, Шон. В теб има сила. Знам, че един ден ще довършиш стената си и когато го направиш, няма да имаш слаби места.

На следващия ден Шон отиде в Ксанаду за пръв път след заминаването на Даф. Джонсън и още четирима от служителите му в кантората работеха в балната зала: опаковаха и поставяха етикети на подаръците.

— Завършвате ли, Джонсън?

— Още малко, г-н Кортни. Утре сутрин ще изпратя няколко фургона, за да приберат тази камара.

— Добре, направи го. Не искам да се търкалят тук.

Изкачи се по мраморното стълбище и застана на горната площадка. Къщата съвсем нова и пуста — тя очакваше да пристигнат хората и да я изпълнят с живот. Тръгна по коридора, спирачки се да разгледа картините, които Кенди бе избрала. Бяха рисувани с маслени бои в меки тонове — цветове, които се харесват на жените.

— Можем и без тях. Ще взема само няколко, в които има огън червено, черно и яркосиньо.

Бълсна вратата на своята стая. Тя беше по-добре наредена — персийски килими, стени, облицовани в тъмно лъскаво дърво, и легло като игрище за поло. Легна в него и се загледа в тавана, украсен с гипсови орнаменти.

— Иска ми се Даф да се върне. Можем да си поживеем добре в тази къща.

Стана и слезе по стълбите.

Джонсън го чакаше в подножието на стълбището.

— Свършихме, сър.

— Браво! В такъв случай можете да си ходите.

Влезе в кабинета и отиде до оръжейния шкаф. Взе една ловна пушка, отнесе я до двойната стъклена врата и я разгледа на светлина. Поемаше с удоволствие забравената миризма на оръжейна смазка. Постави приклада на рамото си, почувствува възбуджащата ѝ тежест и ѝ се наслади. Направи кръг с цевите около стаята, проследявайки полета на въображаема птица и внезапно лицето на Даф застана пред

мерника. Шон беше толкова смяян, че застина с пушка, насочена в главата му.

— Не стреляй, идвам без съпротива — каза тържествено Даф.

Шон свали пушката и я занесе обратно в шкафа.

— Здравей!

— Здравей! — отговори Даф, все още от вратата. Застанал с гръб към него, Шон се преструваше, че нагласява пушката на стойката.

— Как си, синко?

— Добре съм. Добре.

— Как са всички останали?

— Кого по-точно имаш предвид?

— Кенди, например.

Шон обмисли въпроса.

— Е, можеше да ѝ причиниш по-силна болка само ако я беше хвърлил в трошачната инсталация.

— Лошо, а?

— Лошо.

Известно време и двамата мълчаха.

— Доколкото разбирам и ти не си добре настроен към мен — наруши мълчанието Даф.

Шон повдигна рамене и се приближи до камината.

— Дафърд, ти си свиня — сякаш между другото каза той.

Даф потрепери.

— Е, приятно ми бе заедно, синко. Предполагам, че оттук нататък пътищата ни се разделят.

— Не говори глупости! Налей по едно и след това можеш да ми кажеш как се чувствуваш като свиня. После искам да обсъдим тези картини, които Кенди е накачила по коридора горе. Не знам дали да ги подаря, или изгоря.

Даф се отдръпна от вратата, на която се беше облегнал, и се опита да скрие облекчението, изписано на лицето му, но Шон бързо продължи:

— Преди да приключим с този въпрос и да го забравим, ще ти кажа следното: не ми харесва това, което направи. Не мога да разбера защо го направи. Това е, което исках да ти кажа. Имаш ли какво да добавиш?

— Не — отговори Даф.

— Добре тогава. Мисля, че ще намериш една бутилка „Курвоазие“ в дъното на шкафа, зад гарафата с уиски.

Същата вечер Шон отиде в хотела на Кенди и я завари в кабинета ѝ.

— Той се върна, Кенди.

— О! — затаи дъх тя. — Как е той, Шон?

— Леко отрезвял, но не много.

— Не исках да кажа това. Попитах добре ли е.

— Както винаги. Прояви достатъчно благоприлиchie да попита какси.

— Ти какво му каза?

Той сви рамене и седна на стола до бюрото. Погледна високите купчини златни лири, които тя броеше.

— Това приходите от бара за последната нощ ли са? — избягна въпроса ѝ той.

— Да — отговори разсеяно Кенди.

— Ти си богата. Ще се омъжиш ли за мен? — усмихна се Шон.

Кенди се изправи и отиде до прозореца.

— Предполагам, че сега вие двамата ще се преместите в Ксанаду. Шон изсумтя и тя бързо продължи:

— Братята Хейнс ще вземат стаите във „Виктория“. Те вече говориха с мен по този въпрос. Вие ще се забавлявате там, ще си прекарвате чудесно. Хващам се на бас, че всяка вечер ще организирате забави и ще събирате тълпи. Нямам нищо против, вече свикнах с тази мисъл.

Шон се изправи и отиде до нея. Хвана я нежно за лакътя и я обърна с лице към себе си. Извади носната кърпичка от малкото си джобче и ѝ я подаде, за да избърше носа си.

— Искаш ли да го видиш, Кенди?

Тя не се довери на гласа си и поклати отрицателно глава.

— Ще се грижа за него, както обещах. — Притисна я в обятията си и се запъти към вратата.

— Шон! — извика тя след него и той се обърна. — Ще идваш понякога да ме виждаш, нали? Бихме могли да вечеряме заедно и да си приказваме. Ще останем приятели, нали?

— Разбира се, Кенди. Разбира се, скъпа.

Тя се усмихна през сълзи.

— Ако опаковате с Даф вещите си, ще ви ги изпратя в Ксанаду.

Шон потърси с поглед подкрепата на Даф, който седеше от другата страна на заседателната маса. Приятелят му издуха плътно кръгче дим от пурата си. То се завъртя и разшири като вълнички по водна повърхност, преди да се разпадне. Осьзна с горчивина, че партньорът му няма намерение да го подкрепи. Бяха спорили половината нощ. Бе се надявал Даф да промени мнението си. Сега разбра, че това не е станало, и направи последен опит.

— Поискаха увеличение на надниците с десет цента. Вярвам, че наистина се нуждаят от тях. Цените в този град хвъркнаха, а надниците си останаха същите. Господа, тези мъже имат семейства, не можем ли да се съобразим с това?

Даф издуха още едно кръгче, а Храдски извади джобния си часовник и го погледна многозначително. Макс се изкашля и го прекъсна:

— Мисля, че вече обсъждахме този въпрос, г-н Кортни. Можем ли да гласуваме?

Шон видя ръката на Храдски да се вдига. Страхуваше се да погледне към Даф. Не искаше да види как той ще подкрепи Храдски. Все пак направи усилие. Ръцете на приятеля му лежаха върху масата.

— Кои са за предложението? — попита Макс.

Двамата вдигнаха едновременно ръка. В този момент Шон осъзна колко много щеше да означава за него, ако Даф бе гласувал против. Даф му смигна и той не можа да сдържи усмивката си.

— Тридесет гласа „за“ и шестдесет „против“ — обяви Макс. — Предложението на г-н Кортни се отхвърля. Ще уведомя профсъюза на миньорите. Има ли още нещо, което да свършим, преди да закрием заседанието?

Върнаха се в кантората си.

— Единствената причина да те подкрепя беше увереността ми в победата на Храдски — каза любезно Даф.

Шон изсумтя.

— Той е прав, разбира се — продължи невъзмутимо приятелят му, докато държеше отворена вратата на кабинета на Шон. — От повишаването на надниците с десет цента експлоатационните разходи на групата ще скочат с десет хиляди на месец.

Шон затвори с ритник вратата и не отговори.

— За бога, Шон. Не докарвай тази добронамереност към хората до абсурд. Храдски е прав — Крюгер всеки момент ще ни наложи още някой данък, а трябва да финансираме разработването на новото находище в Източен Ранд. Сега не можем да допуснем увеличение на производствените разходи.

— Добре. Въпросът е решен. Единственото, на което се надявам, е да не ни сервират някоя стачка.

— И на това има начини за противодействие. Храдски си е осигурил поддръжката на полицията и можем да разчитаме, че от Кимбърли веднага ще изпратят неколкостотин души — увери го Даф.

— По дяволите, Даф! Знаеш, че не е редно. Този нелеп Буда с малки очички също го знае. Но какво мога да направя? По дяволите, какво мога да направя? — избухна Шон. — Чувствувам се толкова безпомощен.

— Е, ти беше този, който искаше да му предостави контрола — присмя му се Даф. — Престани да се опитваш да промениш света и да си вървим вкъщи.

Макс ги очакваше в канцеларията. Изглеждаше нервен.

— Извинете ме, господа. Мога ли да ви кажа две думи?

— От чие име говориш — твое или на Храдски? — попита рязко Шон.

— Това е лична работа, г-н Кортни. — Макс снижи гласа си.

— Не можем ли да почакаме до утре? — Избути го встрани и продължи пътя си към вратата.

— Моля ви, г-н Кортни. Много е важно.

Вкопчи се отчаяно в ръката на Шон.

— За какво става въпрос, Макс? — попита Даф.

— Трябва да говоря с вас на четири очи. — Отново снижи гласа си и се загледа нещастно във външната врата.

— Добре, говори! — окуражи го Даф. — Тук сме сами.

— Не сега. Можем ли да се срещнем по-късно?

Даф повдигна вежда.

— Какво е това, Максимилиан? Не казвай, че ще ни продаваш порнографски снимки.

— Г-н Храдски ме очаква в хотела си. Казах му, че отивам да взема някои книжа, и ще ме заподозре, ако не се върна веднага.

Макс щеше да избухне в сълзи. Адамовата му ябълка си играеше на криеница зад високата яка, изскочаше над нея и отново изчезваше. Внезапно Даф се заинтригува от това, което той се опитваше да каже.

— Не искаш Норман да знае? — попита той.

— Мили боже, не! — Макс почти се разплака.

— Кога искаш да се срещнем?

— Довечера. След десет часа, когато г-н Храдски си легне.

— Къде?

— Има един страничен път на изток от мината „Малката сестра“.

Той не се използва вече.

— Знам го — каза Даф. — Ще дойдем там около десет и половина.

— Благодаря ви, г-н Чарлиууд. Няма да съжалявате. — Макс хукна презглава към вратата и изчезна.

Даф нагласи цилиндъра и мушна Шон в кръста с върха на бастуна си.

— Усещаш ли я? — Подуши одобрително и Шон направи същото.

— Нищо не надушвам.

— Въздухът е натежал от нея — каза му Даф. — Сладката миризма на предателството.

Напуснаха Ксанаду малко след девет и половина. Даф настояваше да облекат черни плащове.

— Атмосферата е важна, синко. Не можеш да отидеш на подобна среща облечен в кожени панталони и походни обуща. Ще развалиш цялата работа.

— Проклет да съм, ако се намъкна в тези карнавални дрехи. Костюмът ми си е много добър. Ще свърши работа.

— Мога ли да те помоля поне да мушнеш пистолет в колана си?

— попита тъжно Даф.

— Не — засмя се Шон. — Не. Ти си варварин, синко. Никакъв вкус, това ти е бедата.

Избегнаха главните улици и излязоха на пътя за Кейптаун една миля, след като напуснаха града. Луната бе като тънка ивица върху тъмния небесен свод. Въпреки това под светлината на ярките звезди белите минни купчини, всяка една от тях с размера на голяма могила, изглеждаха като гнойни пъпки върху лицето на земята.

Шон усети как дъхът му спира от възбуда — примерът на приятеля му винаги е бил заразителен. Галопираха с почти докосващи се стремена. Плащът на Даф се издуваше зад него и лекият ветрец разпалваше пурата на Шон.

— По-бавно, Даф! Завоят е тук някъде. Пътят е обраснал с храсталаци и ще го изпуснем.

Дръпнаха юздите на конете и преминаха в обикновен ход.

— Колко е часът? — попита Даф.

Шон дръпна от пурата и задържа часовника близо до огънчето.

— Десет и четвърт. Подранили сме.

— Обзалагам се, че Максимилиан ще бъде там преди нас. Това е пътят.

Свърнаха по него. Насипът на мината „Малката сестра“ се извиси близо до тях стръмен и бял на лунната светлина. Заобиколиха като се стараеха да останат в сянката му. Конят на Даф изпръхтя боязливо и Шон притисна с колене своя, който се дръпна встрани. Макс беше излязъл от храсталациите край пътя.

— Добра среща, Максимилиан!

— Моля ви, господа, дръпнете конете си от пътя. — Макс все още показваше признания от следобедната възбуда.

Завързаха конете си сред храстите и се присъединиха към него.

— Е, Макс, какви са новините? — попита Даф.

— Преди да продължим по същество, господа, искам да ми дадете честната си дума, че независимо дали ще стане нещо или не, никога и никому няма да разкриете това, което ще ви кажа тази нощ.

Той беше много бледен, както се стори на Шон, а може би това се дължеше на звездната светлина.

— Съгласен — каза Шон.

— Честен кръст — присъедини се Даф.

Макс разтвори палтото си и извади продълговат плик.

— Мисля, че ако първо ви покажа тези неща, по-лесно ще обясня предложението си.

Шон взе плика.

— Какво е това?

— Последните отчети на четирите банки, с които г-н Храдски е в делови отношения.

— Кибрит, Шон, дай светлина, синко — помоли нетърпеливо Даф.

— Нося фенер — каза Макс и клекна, за да го запали. Двамата приклекнаха до него и разстлаха банковите отчети в кръга от жълта светлина. Прочетоха ги мълчаливо. Накрая Шон се изправи и запали нова пура.

— Е, доволен съм, че не притежаваме толкова много пари — обяви той. Събра листовете и ги върна обратно в плика. Плесна го в дланта на другата си ръка и започна да се смее тържествуващо. Макс се протегна, взе плика и грижливо го пъхна под палтото си.

— Добре, Макс, изплюй камъчето — настоя Шон.

Макс се наведе напред и духна фенера. Беше му по-лесно да говори на тъмно.

— Големите суми, които г-н Храдски трябваше да ви плати в брой, господа, и ограничаването на производството в диамантените мини съгласно условията на новите картелни договори в диамантената промишленост го принудиха да вземе големи заеми от всичките си банки. — Той спря и прочисти гърлото си. — Сами виждате размерите на тези заеми. Разбира се, банките изискват гаранции и г-н Храдски им е предоставил всички притежавани от него акции на „Сентръл Ранд Консолидейтид“. Банките са оценили акциите по тридесет и пет шилинга. Както знаете, в момента акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ се котират по деветдесет шилинга, което осигурява широко поле на сигурност. Въпреки това, ако тези акции претърпят неуспех и паднат до тридесет и пет, банките ще ги продадат. Ще продадат под костуемата ѝ цена всяка акция на „Сентръл Ранд Консолидейтид“, която г-н Храдски притежава.

— Продължавай, Макс! — каза Даф. — Гласът ти започва да ми харесва.

— Дойде ми наум, че ако г-н Храдски отсъствува временно от Йоханесбург... Да кажем, замине за Англия да купи нови машини или нещо такова. За вас, господа, ще се открие възможност да смъкнете акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ до тридесет и пет шилинга.

Ако подготовката е добра, цялата работа ще приключи за три-четири дни. Можете да започнете изненадващи продажби и да пуснете слухове, че жилата на водещия пласт е изтъняла. Г-н Храдски няма да бъде тук, за да защити интересите си, и банките ще се освободят от акциите си на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ веднага щом те паднат на тридесет и пет шилинга. Цената им ще се сгромоляса и вие, с пари в брой, ще бъдете в състояние да изкупите акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ на безценица. Няма причина да не придобиете контрол над групата и отгоре на това да спечелите няколко милиона.

Отново последва тишина. След известно време Шон попита:

— А ти какво ще спечелиш, Макс?

— Чек от вас за сто хиляди лири, г-н Кортни.

— Цените се вдигат. Мислех, че обичайното заплащане за този вид услуги е тридесет сребърника. Предполагам, че тарифата е определена от някой твой сътешественик.

— Млъкни! — озъби се Даф и вече по-любезно се обърна към Макс. — Г-н Кортни обича да се шегува. Кажи ми, Макс, това ли е всичко, което искаш — единствено пари? Ще бъда откровен с теб. Не ми се вярва. Би трябвало да си доста богат.

Макс бързо се изправи и тръгна към конете. Не бе стигнал до тях, когато се завъртя рязко. Лицето му не се виждаше в сянката, но викът разкри чувствата му:

— Мислите ли, че не знам как ме наричат? „Шутът“, „блудолизецът“, „гъзолизецът“. Мислите ли, че ми харесва? Мислите ли, че съм щастлив да пълзя пред него? Искам отново да бъда свободен. Искам отново да бъда мъж. — Гласът се задави, ръцете се вдигнаха нагоре и скриха лицето му. Той хлипаше. Шон не можеше да го гледа и даже Даф наведе смутен поглед към земята. Когато заговори отново, гласът му звучеше както винаги тих и тъжен.

— Г-н Кортни, ако вие утре в канцеларията носите жълтата си жилетка, за мене ще бъде знак, че приемате предложението. Тогава ще направя необходимото, за да осигуря отсъствието на г-н Храдски от страната.

Той развърза коня си, яхна го и се загуби от погледите им по пътя за Кейптаун. Двамата останаха неподвижни. Послушаха как тропотът от копитата на коня на Макс затихва в тъмнината и тогава Даф заговори:

— Банковите отчети бяха истински. Добре огледах печатите им.

— А още по-истински бяха чувствата на Макс. — Шон хвърли пурата си в храстите. — Никой не може да играе ролята си така добре. Повдигна ми се, докато го слушах. По дяволите, как може един човек така хладнокръвно да измени на оказаното му доверие?

— Синко, да не обсъждаме морала на Макс. Да разгледаме фактите. Норман ни е поднесен на тепсия, изкусно завързан, подправен с чесън и китка магданоз. Мисля да го сготвим и изядем.

Шон се усмихна.

— Кажи ми няколко основателни причини. Искам да ме убедиш. Съдейки по чувствата, които изпитвах към него след днешното събрание, не бих се изненадал, ако ме убедиш лесно.

— Първо, Норман го заслужава. — Шон кимна. — Второ, ако получим контрол, ще можем да движим нещата, както ниеискаме. Ще можеш да изпълниш добрите си намерения и да повиши заплатите на всички, а аз отново ще бъда на върха.

— Да! — Шон подръпваше замислено мустаците си.

— Трето! Дойдохме тук, за да направим пари и никога няма да получим друга такава възможност. И последният ми довод, но най- силният — ти си прелестен в жълтата си жилетка, синко. Не бих пропуснал да те видя облечен в нея утре сутрин даже и за хиляда акции на „Сентръл Ранд Консолидейтид“.

— Малко ми е тясна — призна Шон. — Но слушай, Даф! Не искам да се повтори случаят с Локкампър. Гадно е, разбираш ли?

Даф се изправи.

— Норман е печен. Няма да направи това. Освен това ще продължи да е богат — остават му диамантените мини. Ние само ще облекчим отговорността му за Уитуотърсранд.

Отидоха до конете си. Вече с крак в стремето, Шон възклика:

— Господи! Не мога да го направя. Всичко пропадна.

— Защо? — паникьоса се Даф.

— Разлях сос по жилетката си. Не мога да я облека утре. Шивачът ми ще ме убие.

Отсъствието на Храдски се уреди без проблем — някой трябваше да отиде в Лондон. Необходими бяха машини за новите райони в Източен Ранд, а освен това и да се изберат двама инженери измежду стотината или почти толкова, очакващи в Англия. Храдски любезно се остави да бъде избран за тази работа.

— Да организираме прощално тържество в негова чест — предложи Даф на приятеля си по време на вечерята. — Е, не съвсем прощално тържество, а увеселение.

Шон започна да си подсвирква погребален марш, а Даф му тактуваше по масата с дръжката на ножа си.

— Ще го направим в хотела на Кен... — Даф внезапно спря. — Ще го направим тук. С това наистина ще поласкаем бедния стар Норман, така че след това да каже: „Копелетата, макар и да ме изметоха, все пак ме удостоиха със знаменито тържество“.

— Той не обича тържества — забеляза Шон.

— Това е основната причина да го направим.

Седмица по-късно, когато Храдски и Макс се качиха на сутрешния дилижанс за Порт Натал, петдесет членове на Йоханесбургската борса в официално облекло от нощното празненство им махаха за довиждане. Даф произнесе, макар и малко нечленоразделно, трогателна кратка реч и подари на Храдски букет рози. Изнервени от тълпата около тях, конете се хвърлиха напред при плясването на камшика и Макс, и Храдски се стовариха един върху друг на задната седалка на дилижанса. Тълпата ги аплодира, докато се скриха. Обгърнал раменете на Даф, Шон го преведе през улицата до кантората и го настани в едно от дълбоките кожени кресла.

— Достатъчно ли си трезвен, за да разсъждаваш смислено? — попита със съмнение Шон.

— Разбира се. Винаги на вашите услуги, както би казала проститутката на клиента си.

— Снощи успях да кажа няколко думи на Макс. Щом с Храдски се качат на кораба, той ще ни изпрати телеграма. Няма да

предприемаме нищо, докато не я получим.

— Много мъдро, ти си най-мъдрото момче, което познавам — ухили се щастливо Даф.

— По-добре е да си легнеш — предложи му Шон.

— Много е далече — отговори той. — Ще спя тук.

Изминаха десет дни, преди телеграмата да пристигне. Двамата обядваха в „Ранд Клуб“, когато тя им беше доставена на масата. Шон разкъса плика и прочете на глас:

„Отплуване в четири часа следобед. Късмет.

Макс.“

— Да пием за това! — Вдигна чашата си с вино Даф.

— Утре — каза Шон — ще се кача до „Кенди Дийп“ и ще кажа на Франсоа да изтегли всички мъже от долните хоризонти на мината. Никой не трябва да бъде допускан до тях.

— Постави пазач на четиринайсети хоризонт — предложи Даф.

— Това ще придае повече достоверност.

— Добра идея! — съгласи се Шон. Погледна нагоре, когато един човек мина покрай тях, и внезапно се разсмя. — Даф, знаеш ли кой е този?

— За кого говориш? — погледна го той объркано.

— За човека, който току-що напусна салона. Ето го, отива в тоалетната!

— Не е ли Елиът — вестникарят?

— Издателят на „Ранд Мейл“. Ела с мен, Даф!

— Къде ще ходим?

— Да разпространим новината бесплатно.

Даф последва Шон и отидоха мъжката тоалетна. Вратата на единия от клозетите бе затворена и когато те влязоха, някой зад нея се изпърдя тихо. Шон намигна на Даф и отиде към писоара. Обърна се към него и каза:

— Е, единствената ни надежда сега, Даф, е, че Норман ще направи чудеса в Англия. В противен случай... — повдигна рамене той.

Даф влезе в тона му:

— Трябва да сме луди, за да разчитаме на това.

Продължавам да твърдя, че е необходима незабавна продажба. Тази сутрин акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ стигнаха деветдесет и един шилинга, от което е ясно, не още не се е разчуло. Но когато това стане, трябва да сме готови да се отървем от тях. Твърдя, че трябва да се измъкваме, докато все още има възможност.

— Не — заяви Шон. — Да почакаме, докато получим вест от Норман. Зная, че почти няма надежда, но сме отговорни за хората, които работят за нас. — Хвана Даф за ръката и го изведе от тоалетната. При вратата нанесе последния удар: — Ако „Сентръл Ранд Консолидейтид“ рухне, хиляди мъже ще останат без работа, разбиращ ли го?

Шон затвори вратата след себе си и двамата се ухилиха доволно.

— Ти си гений, синко — прошепна Даф.

— Щастлив съм да кажа, че съм съгласен с теб — отвърна Шон също шепнешком.

На следващата сутрин Шон се събуди с усещането, че този ден ще се случи нещо вълнуващо. Лежеше и се наслаждаваше на чувството, преди да се сети да потърси причината. Тогава стана и се протегна за вестника, който лежеше сънат върху подноса за кафе до леглото. Отвори го и на първа страница намери това, което търсеше. Заглавието, набрано с големи букви, гласеше:

„ВСИЧКО ЛИ Е НАРЕД СЪС «СЕНТРЪЛ РАНД КОНСОЛИДЕЙТИД». МИСТЕРИОЗНОТО ПЪТУВАНЕ НА НОРМАН ХРАДСКИ.“

Самата статия беше шедьовър на вестникарското усукване. Шон не бе чел нещо по-свободно и убедително по въпрос, за който авторът нищо не знае. „Предполага се...“, „Източници, на които може да се вярва, твърдят...“ и „Има основания да се смята...“ — всички тези безсмислени фрази. Потърси пипнешком чехлите си и зашляпа по коридора към стаята на Даф.

Той беше заел и по-голямата част от леглото, а момичето се бе свило в единния край. Хъркаше, а момичето проскимтяваше в съня си. Шон погъделичка устните му с пискюла на халата си. Носът на Даф се

сбърчи и хъркането му затихна. Момичето седна и вдигна поглед към Шон с широко отворени очи, все още мътни от съня.

— Бързо! Бягай! — извика ѝ той. — Бунтовниците идват!

Тя подскочи и падна на пода, трепереща от ужас. Шон я погледна изучаващо. Хубава кобилка, реши той и отбеляза, че трябва да я обядзи веднага след като Даф я пусне да пасе.

— Е, добре — успокои я, — вече си отидоха.

Тя осъзна голотата си и наглия, оценяваш ѝ поглед. Безуспешно се опита да се прикрие с ръце. Шон вдигна пижамата на Даф и ѝ я подаде.

— Отивай да се изкъпеш, любима! Искам да говоря с г-н Чарлиууд.

Облечена, тя възвърна самообладанието си и каза студено:

— Нямах никакви дрехи върху себе си, г-н Кортни.

— Никога не би се досетил — отговори Шон любезно.

— Не е хубаво.

— Много си скромна. А сега изчезвай, бъди добро момиче!

Поклащащи весело глава, тя се скри в банята и Шон насочи вниманието си върху Даф. Той бе проспал разговора, но се събуди веднага щом приятелят му го плесна го гърба със сгънатия вестник. Подобно на костенурка, излизаша от черупката си, той се измъкна от одеялата. Шон му подаде вестника, седна на ръба на леглото и внимателно наблюдаваше как на лицето му се изписа доволна усмивка, преди да проговори.

— По-добре е да отидеш до канцеларията на издателя и да покрещиш малко — само за да затвърдиш подозренията му. Аз ще се кача до „Кенди Дийп“ и ще затворяолните хоризонти. Ще се срещнем отново в борсата и не забравяй да изтриеш тази усмивка от лицето си, преди да се покажеш в града. Опитай се да си придадеш измъчен вид, не би трябвало да те затрудни.

Когато Шон пристигна в борсата, тълпата бе изпълнила улицата пред сградата. Мбиджейн забави ландото и тя се разтвори, за да им направи път. Шон гледаше мрачно право пред себе си и не обръщаше внимание на въпросите, подвиквани отвсякъде. Мбиджейн спря каретата пред главния вход, а четирима полицаи удържаха тълпата, докато Шон пресече бързо паважа и влезе през двойната врата. Съгледа Даф пред себе си, в центъра на развълнувани членове и

посредници. Приятелят му също го видя и започна отчаяно да маха с ръце над главите на инквизиторите си. Това беше достатъчно да насочи вниманието им от Даф към Шон и те се струпаха около него, приветствуващи го с нетърпеливи, сърдити лица. Шапката се килна над очите му, едно от копчетата на палтото му отскочи, когато един от тях го сграбчи за реверите.

— Вярно ли е? — изкрещя мъжът, пръскайки слюнка в лицето му. — Имаме право да знаем дали е вярно.

Шон замахна с бастуна, удари мъжа по главата и го запрати в ръцете на тези зад него.

— Назад, копелета! — изрева той, използвайки бастуна си, за да ги отстрани от пътя. Разпръсна ги из залата, гледайки сърдито, с бастун, все още танцуващ неуморно в ръката му.

— Ще направя изявление по-късно. Дотогава, дръжте се както подобава. — Нагласи шапката си, дръпна скъсания конец от мястото на копчето и закрачи гордо към Даф. Видя как лицето му започва да се изкривява от усмивка и го предупреди с поглед. Тръгнаха през салона на членовете със сърдити гримаси на лицата.

— Как се справяш? — прошепна Даф.

— Не може да бъде по-добре. — Успя да си придаде разтревожен вид. — Поставих въоръжен пазач пред четиринайсети хоризонт. Когато тази сган тук чуе за това, наистина ще се запенят.

— Когато правиш изявлениято си, опитай се да си придадеш фалшива увереност — инструктира го той. — Ако продължава така, акциите ще паднат до тридесет и пет шилинга за един час след откриването.

Пет минути преди началото Шон застана в председателската ложа и се обърна с реч към останалите членове. Даф го слушаше с нарастващо възхищение. Многословните успокоителни уверения на съдружника му бяха достатъчни, за да вселят отчаяние в сърцата и на най-заклетите оптимисти. Той завърши речта си и слезе от ложата сред тягостна тишина. Камбанката звънна, а посредниците стояха сами или на малки печални групички из салона. Направи се първото пробно предложение:

— Продавам акции на „Сентръл Ранд Консолидейтид“.

Никой не се втурна да купува. Десет минути по-късно бе регистрирана продажба за осемдесет и пет шилинга, с шест шилинга

по-ниско от заключителната цена от предишния ден. Даф се наведе към Шон.

— Ще започна да продавам от собствените дялове, за да раздвижа нещата. В противен случай всички само те наблюдават.

— Прав си — кимна той, — по-късно ще ги купим обратно на четвърт цена. Но почакай, докато получат новините от „Кенди Дийп“.

Това стана малко преди десет часа. Реакцията бе остра. В един светковичен щурм на продажби цените на акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ спаднаха до шестдесет шилинга. Но се задържаха на това ниво, колебаейки се между надеждата и съмнението.

— Сега трябва да продаваме — прошепна Даф. — Липсва им пример. Трябва да им го дадем, иначе цената ще замръзне.

Шон почувствува ръцете си да треперят и стисна юмруци в джобовете си. Приятелят му също показваше признания на напрежение — един нерв на бузата му играеше и очите му бяха хълтнали. Това бе игра с висок залог.

— Не пресилвай — продай тридесет хиляди.

Цените на акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ паднаха, но се стабилизираха на четиридесет и пет шилинга. Все още оставаше един час до голямото оживление и тялото на Шон се сгърчи от напрежение.

— Продай още тридесет хиляди! — заповяда на чиновника си и гласът му прозвуча хрипливо за самия него. Смачка пурата в медния пепелник, поставен до стола му и вече пълен до половината с фасове. Не беше необходимо да се преструват на разтревожени. Този път цената се задържа на четиридесет шилинга и продажбата на още шестдесет хиляди от акциите им не успя да я смъкне с повече от няколко шилинга.

— Някой ги изкупува — промърмори угрижено Шон.

— Така изглежда — съгласи се Даф. — Залагам по-голямата сума, че това е онзи гаден грък Ефиволос. Изглежда, ще трябва да продадем достатъчно, за да го задавим, и чак тогава ще паднат.

При голямото оживление двамата бяха продали три четвърти от акциите си на „Сентръл Ранд Консолидейтид“, а цената им продължаваше твърдо да се задържа на тридесет и седем шилинга и шест пенса. Така мъчително близо до вълшебната цифра, която щеше да освободи пороя от акции на Храдски и да залее с тях неподгответния

пазар, но те вече приближаваха етапа, когато повече нямаше да имат акции, с които да свалят цената с тези последни два шилинга и шест пенса.

Продажбите приключиха. Седяха отпуснати в столовете си, съсипани и уморени, като професионални боксьори в края на петнадесетия рунд. Салонът бавно се опразни, а те продължаваха да седят. Шон се приведе и постави ръка на рамото на Даф.

— Ще се оправи — каза той. — Утре всичко ще се оправи.

Те се спогледаха, черпейки сили един от друг, докато накрая и двамата се разсмяха. Шон се изправи.

— Хайде! Да си вървим вкъщи.

Легна си рано и сам. Въпреки че беше изтощен, сънят дълго не идваше при него, а когато накрая дойде, бе пълен с кошмари. С облекчение видя как зората очертава прозорците като сиви квадрати, за да го освободи от лъжливия покой. На закуска изпи чаша кафе и откри, че от напрежение стомахът му е неспособен да приеме пържолата с яйца. Даф също беше нервен и изглеждаше уморен. Говориха съвсем малко по време на храненето и мълчаха в каретата, докато Мбиджейн ги откарваше към борсата.

Тълпата пак се бе събрала пред сградата. Пробиха си път през нея и влязоха вътре, заеха местата си в салона и Шон разгледа лицата на останалите членове. Всеки един от тях носеше следите на тревога: същите тъмни кръгове около очите и нервност в движенията. Видя как Джок Хейнс се прозява престорено и трябваше да направи същото — вдигна ръка и забеляза, че тя отново трепери. Постави я върху страничната облегалка на стола и остана неподвижен. От другия край на салона Бонзо Барнз срещна очите на Шон и бързо отмести погледа си, а след това също отвори уста в широка прозявка. Напрежението бе обзело всички. В следващите години Шон щеше да вижда мъже да се прозяват по същия начин, докато очакваха настъпващата зора да ги изпрати срещу оръдията. Даф се наведе към него и прекъсна мислите му.

— Ще започнем да продаваме веднага след началото на търга. Ще опитаме да ги паникьосаме. Съгласен ли си?

— Моментална смърт — кимна Шон. Не можеше да посрещне още една сутрин в тази агония. — Да предложим акциите по тридесет и два шилинга и половина и да приключим с това?

Даф му се ухили.

— Не можем да го направим. Прекалено е очебийно, трябва да продължим да продаваме най-изгодно и да оставим цената да падне сама.

— Предполагам, че си прав, но ще изиграем козовете си сега и ще подбием акциите си веднага след започване на продажбите. Не виждам как цените ще могат да се задържат след това.

Даф кимна. Махна с ръка на упълномощения си чиновник, чакащ нетърпеливо до вратата на салона, и когато мъжът дойде при него, му каза:

— Продай сто хиляди от акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ на най-изгодната цена.

Чиновникът премигна, но нахвърли заповедта в бележника си и отиде в големия салон, където бяха другите посредници. До звънца оставаха само няколко минути.

— Какво ще стане, ако това не свърши работа? — попита Шон. От напрежението му се повръщаше.

— Трябва да свърши работа, трябва — прошепна Даф, колкото на него, толкова и на себе си. Той стискаше дръжката на бастуна си и хапеше устни. Седяха и очакваха звънца, и когато той прозвуча, Шон подскочи и посегна засрамено към табакерата си. Чу гласа на чиновника им да прозвучава остро:

— Продавам акции на „Сентръл Ранд Консолидейтид“.

Сетне със започване на продажбите се разнесе объркано жужене на гласове. През вратата на салона се видя как секретарят записа с тебешир първата продажба — тридесет и седем шилинга.

Шон дръпна дълбоко от пурата и се облегна, опитвайки се да се отпусне, без да обръща внимание на непрекъснатото почукване от пръстите на Даф върху облегалката на стола до него. Секретарят изтри цифрите и написа отново — тридесет и шест шилинга.

Издуха дима от пурата.

— Мърда — прошепна той и ръката на Даф се вкопчи в страничната облегалка на стола, а кокалчетата му побеляха.

— Тридесет и пет. — Най-после заветната цифра. Чу как Даф въздъхва до него, а после и гласа му:

— Сега! Започва се, синко. Сега е ред на банките. Приготви се, синко! Приготви се сега!

— Тридесет и четири и шест — записа секретарят.

— Трябва да се намесят сега — каза пак Даф. — Приготви се да станеш богат, синко.

Чиновникът им се връщаше през залата и влезе в салона. Спря пред столовете им.

— Успях да ги продам, сър.

Шон скочи.

— Толкова бързо?

— Да, сър. Три големи продажби и успях да се отърва от тях. Страхувам се, че последната беше на тридесет и четири шилинга и шест пенса.

Шон се вторачи отново в дъската. Там все още стоеше цифрата тридесет и шест и половина.

— Даф, тук става нещо. Защо банките още не са тук?

— Ще ги накараме да се разтоварят. — Гласът на Даф беше неестествено прегракнал. — Ще ги принудим тия копелета. — Стана от стола си и изръмжа на чиновника:

— Продай още сто хиляди на тридесет шилинга. — Човекът го загледа изненадано. — Побързай, човече! Чуваш ли ме? Какво чакаш още? — Чиновникът отстъпи, след това се обърна и избяга от салона.

— Даф! За бога! — Шон сграбчи ръката му. — Да не си полудял?

— Ще ги накараме — промърмори той. — Трябва да продават.

— Нямаме още сто хиляди акции — подскочи Шон. — Ще го спра. — Изтича през салона и преди да достигне вратата, видя продажбата, изписана върху дъската на цена тридесет шилинга. Проправи си път през тълпата в залата до чиновника им.

— Не продавай повече! — прошепна той.

Човекът се изненада.

— Вече ги продадох, сър.

— Всичките сто хиляди? — ужасен попита Шон.

— Да, сър. Някой взе цялата партида наведнъж.

Шон тръгна обратно през залата като в мъгла. Отпусна се на стола до Даф.

— Вече са продадени — проговори той.

— Ще ги принудим. Ще ги принудим да продадат — отново промърмори Даф и Шон се обърна разтревожено към него. Челото на партньора му беше покрито в роса от пот и очите му блестяха.

— Даф, за бога! — прошепна му Шон. — Съвземи се, човече!

Знаеше, че всички в салона гледат към тях. Наблюдаващите ги лица му изглеждаха огромни, като че ли ги виждаше през телескоп, и жуженето на гласовете им звучеше странно в ушите. Беше объркан. Всичко около него ставаше като в лош сън. Погледна през вратата към търговската зала и видя безмилостната цифра тридесет все още стояща обвиняващо срещу акциите на „Сентръл Ранд Консолидейтид“. Къде бяха банките? Защо още не продаваха?

— Ще ги принудим. Ще ги принудим тия копелета — отново заповтаря Даф. Той се опита да му отговори, но не бе в състояние да изрече нито дума. Погледна отново към търговската зала и вече разбра, че това е лош сън, защото видя Храдски и Макс да се приближават към салона на членовете. Около тях се тълпяха хора. Храдски се смееше и вдигаше ръце, като че ли да отблъсне въпросите им. Те влязоха в салона и Храдски отиде до стола си при камината. Отпусна се в него, раменете му се приведоха напред и жилетката се нагъна пътно около шкембето му. Той все още се усмихваше и Шон си помисли, че тази усмивка е едно от най-обезкуражаващите неща, които някога е виждал. Наблюдаваше го като омагьосан. Даф също бе поразен. Макс заговори тихо на Храдски, след това се изправи и пресече салона към Шон и Даф. Спря пред тях.

— Чиновникът ни уведоми, че сте се договорили да продадете на г-н Храдски петстотин хиляди дяла от „Сентръл Ранд Консолидейтид“ при средна цена от тридесет и шест шилинга. — Миглите на Макс се отпуснаха тъжно върху бузите му. — Цялата емисия на „Сентръл Ранд Консолидейтид“, както знаете, е един милион акции. През изминалите два дни г-н Храдски успя да изкупи още седемдесет и пет хиляди дяла, освен тези, които вие му продадохте. По този начин общите му вложения в „Сентръл Ранд Консолидейтид“ възлиза на почти шестстотин хиляди акции. Изглежда, че вие сте продали дялове, които не съществуват. Г-н Храдски предвижда, че ще имате известни затруднения в изпълнението на договора.

Двамата продължаваха да го зяпат. Той се завъртя и си тръгна, когато Даф изтърси:

— Но банките... Защо банките не продаваха?

Макс се усмихна печално.

— В деня, в който пристигна в Порт Натал, г-н Храдски преведе достатъчно средства от сметките си там, за да ликвидира превишението на кредита си в Йоханесбург. Той ви изпрати телеграмата и незабавно се върна тук. Пристигнахме едва преди един час.

— Но... Но ти ни изльга! Ти ни измами!

Той наклони глава.

— Г-н Чарлиууд, няма да обсъждам честта с човек, който не разбира смисъла на думата.

Върна се при Храдски. Всички в салона го бяха чули и докато Шон и Даф седяха сред руините на състоянието си, битката за закупуване акции на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ се разгоря в главната зала. След пет минути цената им беше надвишила деветдесет шилинга и продължаваше да се вдига. Когато достигна сто, Шон докосна ръката на Даф:

— Да си вървим.

Изправиха се едновременно и тръгнаха към вратата на салона за членове. Храдски проговори, когато минаваха покрай стола му:

— Да, г-н Чарлиууд! Не може непрекъснато да се печели! — произнесе го съвсем ясно, само със слабо заекване на „ч“ — беше трудна буква за него.

Даф спря, обърна се към него и отвори уста, като че ли търсеше отговор. Устните му зашаваха, опитвайки се безуспешно да проговори. Раменете му увиснаха, той поклати глава, завъртя се и залитна към вратата. Шон го хвани за ръка и преведе през възбудения брътвеж на борсовите посредници. Никой от тях не ги забеляза. Бяха бълскани и бутани, преди да се измъкнат от навалицата и да излязат на улицата. Шон направи знак на Мбиджейн да докара каретата. Качиха се в нея и той ги закара в Ксанаду.

Влязоха в приемната.

— Налей ми една чаша. Моля те, Шон! — Лицето на Даф беше сиво.

Шон напълни две водни чаши с коняк до половината и му занесе едната. Даф я изпи и седна вторачен в празното стъкло.

— Съжалявам, загубих си ума. Мислех, че ще можем да купим тези акции за нищо, когато банките започнат да продават.

— Няма значение — отпаднало произнесе Шон. — Смачкаха ни, преди това да се случи. Господи! Колко добре бе заложен капанът!

— Не можехме да знаем. Бе толкова лукав, че не бихме могли да предположим, нали, Шон? — Даф се опитваше да намери извинение.

Шон изрита ботушите от краката си и разхлаби яката.

— През онази нощ, при насипа на мината, щях да заложа живота си, че Макс не лъже. — Облегна назад и разклати чашата си. — Господи! Как трябва да са се смели, когато паднахме в клопката!

— Но с нас още не е свършено, Шон. Не сме напълно свършени, нали? — умоляващо каза Даф, търсейки надеждата. — Ще се измъкнем. Знаеш, че ще го направим, нали? Ще спасим достатъчно, за да можем да започнем отново. Ще построим всичко отново, нали, Шон?

— Разбира се — изсмя се грубо приятелят му. — Можеш да си намериш работа в „Светлите ангели“, да чистиш плювалниците, а аз ще започна да свиря на пиано в Опера Хауз.

— Но... но...! Все нещо трябва да е останало. Поне няколко хиляди. Бихме могли да продадем тази къща.

— Не бълнувай, Даф, тази къща принадлежи на Храдски. Всичко му принадлежи. — Изпи коняка, останал в чашата му, на един дъх. Изправи се бързо и отиде до шкафа с напитки. — Ще ти обясня. Дължим на Храдски сто хиляди дяла, които не съществуват. Единственият начин, по който можем да ги доставим, е първо да ги купим, а той може да определи своя цена. Свършени сме, Даф. Знаеш ли какво означава това? Смачкани! Съсипани! — Шон наля коняк в чашата си и разля малко по стената на шкафа. — Изпий още едно от Храдски. Сега това е негов коняк. — Шон направи кръг с ръката, посочвайки богатото обзавеждане и тежките пердета. — Погледни за последен път всичко това. Утре шерифът ще дойде, за да му наложи запор, а след това чрез съответните процедури на закона ще бъде предадено на собственика му — г-н Норман Храдски. — Тръгна обратно към стола си и се спря. — Съответните процедури на закона — повтори той тихо. — Чудя се... Може и да стане.

Даф се изправи нетърпеливо в стола си.

— Хрумна ли ти нещо?

Шон кимна.

— Да. Хрумна ми нещо. Слушай, Даф! Ако успея да запазя няколко хиляди, ще се съгласиш ли да се махнем оттук?

— Къде? Къде ще ходим?

— Когато се запознахме, тръгнахме на север. Това е толкова добра посока, колкото и всички останали. Казват, че зад Лимпопо има злато и слонова кост за тези, които ги търсят.

— Но защо да не останем тук? Можем да се захванем със стоковия пазар. — Даф изглеждаше неуверен, почти уплашен.

— По дяволите, Даф! Тук с нас е свършено. Съвсем различно е да въртиш стоковия пазар, когато плащааш на цигуларя и поръчваши музиката, но само с една-единствена хилядарка ще се намерим сред кучетата, биещи се за трохите под масата на Храдски. Давай да се махаме и да започнем отначало. Ще тръгнем на север, ще ловуваме за слонова кост и ще си търсим нов пристан. Ще вземем няколко фургона и ще открием ново богатство. Обзалахам се, че си забравил как се чувствува човек върху гърба на кон, с пушка в ръка и вятър в лицето, без да има нито една курва или борсов посредник на петстотин километра околовръст.

— Но това означава да изоставим всичко, за което работихме — изстена Даф.

— Мили боже, човече! Сляп ли си или просто глупав? — наруга го Шон. — Ти не притежаваш нищо, така че как, по дяволите, ще изоставиш нещо, което нямаш? Отивам да се срещна с Храдски и да се опитам да сключа сделка с него. Идваш ли с мен?

Даф го погледна невиждащо. Устните му трепереха и главата му се тресеше. Накрая осъзна положението, в което бяха, и ударът от това го замая. Колкото по-високо летиш, толкова по-лошо падаш.

— Добре — каза Шон, — чакай ме тук.

Апартаментът на Храдски бе пълен с говорещи и смеещи се мъже. Шон разпозна в повечето от тях придворните слуги, които се трупаха около трона, върху който той и Даф бяха седели. Кралят е мъртъв, да живее кралят! Те го забелязаха и смехът и високите гласове утихнаха гузно. Шон видя Макс да прави две бързи крачки към бюрото в ъгъла на стаята, да отваря горното чекмедже и да пъха ръка в него. Остана така, наблюдавайки Шон. Един по един придворните взеха шапките и бастуните си и напуснаха прибързано стаята. Някои от тях измърморваха притеснено поздрави, докато се шмугваха покрай него.

Накрая останаха само тримата: Шон — безмълвен до вратата, Макс — зад бюрото с ръка върху пистолета и Храдски — в креслото си до камината, наблюдаващ през жълтите си, полуотворени очи.

— Няма ли да ме поканиш да вляза, Макс? — попита той и Макс хвърли бърз поглед към Храдски. Видя едва доволимото му кимване и погледна пак към Шон.

— Моля, заповядайте, г-н Кортни.

Шон бълсна и затвори вратата след себе си.

— Пистолетът няма да ти трябва, Макс. Играта свърши.

— И резултатът е в наша полза. Нали, г-н Кортни?

Той поклати глава.

— Да, вие спечелихте. Готови сме да ви прехвърлим всичките си дялове от „Сентръл Ранд Консолидейтид“.

Макс нещастно поклати глава.

— Страхувам се, че не е толкова лесно, колкото изглежда. Задължили сте се да ни продадете определено количество акции и ние трябва да настояваме да ги получим в пълен размер.

— Откъде мислите, че можем да ги вземем?

— Можете да ги купите на борсата.

— От вас?

Макс сви рамене, но не отговори.

— Имате намерение да завъртите ножа в раната, така ли?

— Представяте го много поетично, г-н Кортни.

— Обмислили ли сте последиците, ако ни принудите да банкрutiраме?

— Ще ви призная, че последиците за вас не ни засягат.

Шон се засмя.

— Това не беше много хубаво, Макс. Но говорех от ваша гледна точка. Заповеди за отчуждаване, събрания на кредиторите — можете да бъдете уверени, че назначеният ликвидатор ще бъде член на Народната партия или поне роднина на такъв. Ще има съдебни процеси и контрапроцеси, принудителни продажби на дялове от имуществото и разходи за заплащане. Един ликвидатор, ако има малко здрав разум, ще разтегне тези процедури в продължение на три или четири години, като всеки път ще иска щедра комисионна. Помислили ли сте за това?

С присвиването на очите си Макс показа, че не са. Той безпомощно погледна към Храдски и Шон стана по-уверен.

— И така, това, което предлагам, е следното: вие ни оставяте да изтеглим десет хиляди, да вземем конете си и личните вещи. В замяна ние ви даваме останалото: акции, банкови сметки, имущество, всичко. Вероятно няма да можете да изкарате повече, ако ни принудите да банкротираме.

Храдски предаде съобщението на помощника си по тайния им лицев код и Макс го разтълкува на Шон.

— Ще имате ли нещо против да почакате навън, докато обсъдим предложението ви?

— Ще сляза долу в бара — каза той. Извади часовника от джобчето на жилетката си и погледна колко часа показва. — Двадесет минути ще бъдат ли достатъчни?

— Предостатъчни! Благодаря ви, г-н Кортни.

Пи сам на бара, въпреки че помещението съвсем не бе празно. То не бе станало по негово желание, но той бе вдигнал бялото знаме и трябваше да пусне котва в изолираното място в края на бара, докато останалите надуваха платна из целия салон. Никой не погледна към него и разговорите се въртяха така, че да не му позволят да се включи. Докато очакваше да изтекат двадесетте минути, той се забавляваше да си представя как ще реагират тези му приятели, ако ги помоли за заем. Това му помогна да превъзмогне обидата от отношението им, но все още чувствуваше огорчението. Отново погледна часовника си. Двадесетте минути бяха изтекли. Шон тръгна към вратата, движейки се покрай тезяха. Джок и Тревър Хейнс го видяха да се приближава към тях и рязко се обърнаха встрани, насочили изцяло вниманието си към полиците с бутилки зад тезяха на бара. Шон се изравни с Джок, спря и се прокашля почтително.

— Джок, би ли могъл да отделиш една минута?

Той се обърна бавно.

— А, Шон! Да, какво има?

— Двамата с Даф напускаме Ранд. Имам нещо за теб. Нещо, с което да ни запомниш. Сигурен съм, че и приятелят ми също ще иска ти да го получиш.

Джок се изчерви от смущение.

— Не е необходимо — каза той и започна да се обръща към чашата си.

— Моля те, Джок.

— Е, добре. — Гласът му прозвуча раздразнено. — Какво е то?

— Ето това — каза той и пристъпи напред, стоварвайки юмрука си. Широкият и червен от уискито нос на Джок беше цел, за която може да се мечтае. Тъй като бе излязъл от форма, крошето му не бе от най-добрите, но достатъчно силно, за да изпрати Джок в зрелищно задно салто през тезгая. Шон взе замечтана чашата му и я изпразни върху главата на Тревър.

— Следващия път, като ме видиш, се усмихни и поздрави — каза той на Тревър. — А дотогава, не си търси белята.

Изкачи стълбите до апартамента на Храдски в значително по-добро настроение. Вече го очакваха.

— Казвай, Макс! — Шон даже успя да му се ухили.

— Г-н Храдски много щедро...

— Колко? — прекъсна го рязко той.

— Г-н Храдски ще ви позволи да вземете хиляда и петстотин и личните си вещи. Като част от споразумението вие ще поемете задължението да не се впускате, в каквато и да е търговска дейност в Уитутърсранд за период от три години.

— Това е твърде малко — протестира Шон. — Направете ги две хиляди и ще сключим сделката.

— Предложението не подлежи на обсъждане.

Разбра, че няма да отстъпят. Не желаеха да се пазарят. Това бе всичко.

— Добре. Приемам.

— Г-н Храдски повика адвоката си, за да състави договора. Ще имате ли нещо против да почакате, г-н Кортни?

— Не, Макс. Забравяш, че сега аз съм господар на времето си.

Шон завари Даф да седи в креслото в гостната в Ксанаду така, както го бе оставил. Бутилката се люлееше празна в ръката му, а той беше в безсъзнание. Бе полял жилетката си с коняк, а три от копчетата й бяха разкопчани. Свитото му тяло се губеше в голямото кресло и къдриците, провиснали върху челото, омекотяваха измъчените черти на лицето. Шон освободи бутилката от ръката му и Даф се размърда неспокойно, мърморейки и въртейки главата си.

— Време е малките момчета да си лягат — каза Шон. Вдигна го от креслото и го прехвърли през рамото си.

Даф повърна.

— Това е начинът. Покажи на Храдски какво мислиш за скапания му килим! — окуражи го приятелят му. — Давай още веднъж за късмет, но не върху ботушите ми.

Той изпълни, каквото му бе наредено, и Шон го отнесе нагоре по стълбите с тържествуващ кикот. На площадката спря и се опита да анализира собствените си чувства. По дяволите, беше щастлив. Беше нелепо да се чувствува толкова щастлив на сред нещастието. Продължи по коридора, все още чудейки се на себе си, и влезе в стаята на Даф. Пусна го върху леглото и го съблече. След това го изтъркаля под одеялата. Донесе от банята емайлиран леген и го постави до леглото.

— Може да ти потрябва. Спи спокойно! Утре ни чака дълъг път.

Постоя на горната площадка, погледът му пробяга надолу по мрамора и се спря върху великолепието на фоайето. Напускаше всичко това и нямаше причина да се чувствува щастлив. Засмя се високо. Може би защото се бе сблъскал с тоталното унищожение и в последния миг бе успял да предотврати най-лошото, бе превърнал разгрома в победа. По-точно това бе малка емоционална победа, но поне сега не бяха по-зле, отколкото при пристигането им в Ранд. Това ли беше причината? Шон размисли и разбра, че това не е цялата истина. Съществуваше също и усещането за избавление. Това беше другата ѝ страна. Да продължи по свой път — на север към нови земи. Усети в себе си тръпката на очакването.

— Нито една курва или борсов посредник в радиус от петстотин километра — изрече той и се засмя. Отказа се да търси думи, с които да изрази чувствата си. Емоциите бяха неуловими — веднага след като ги хванеш натясно, променят формата си и мрежата от думи, която вече си приготвил да хвърлиш върху тях, не може да ги улови. Остави ги да бродят свободно, прие ги такива, каквите са и им се наслади. Изтича надолу по стълбите, прелетя през кухнята и се втурна в конюшнята.

— Мбиџейн — извика, — къде си, по дяволите!

Някакъв стол се преобърна с трясък в помещението на слугите и вратата на една от стаите се отвори.

— Nkosii, какво има? — нещо в тона на Шон беше разтревожило Мбиџейн.

— Кои са шестте ни най-добри коня?

Слугата ги назова, без да се опита да прикрие любопитството си.

— Имунизирани ли са срещу сънна болест?

— Всички, Nkosii.

— Добре. Да са готови за път утре преди разсъмване. Два — със седла, останалите ще носят багаж.

Мбиџейн се засмя.

— Пак ли ще ходим на лов, господарю?

— Może би.

— Колко дълго ще отсъствуваме, господарю?

— Колко дълго е завинаги? Сбогувай се с всичките си жени, вземай кожената наметка и копията си и ще видим накъде ще ни поведе пътят.

Шон се върна в спалнята. Отне му половин час да приготви багажа. В средата на стаята постоянно растеше купчината дрехи, които щеше да изостави, а останалите се събраха в половин конски товар. Натъпка ги в две кожени чанти. Намери палтото от овча кожа в дъното на един от килерите и го метна върху стола заедно с кожените бричове и широкополата шапка, за да ги облече на сутринта. Слезе в кабинета да избере пушки, без да обръща внимание на луксозните двуцевки и на тези с неизвестен калибър. Взе две ловни пушки и четири манлихери.

Сетне отиде да се сбогува с Кенди. Тя беше в апартамента си и отвори веднага след почукването му.

— Чу ли? — попита я той.

— Да, целият град знае. О, Шон! Съжалявам, моля те влез. Как е Даф?

— Ще се оправи. Точно сега е мъртвопиян и спи.

— Ще отида при него — каза тя бързо. — Сега той има нужда от мен.

В отговор Шон вдигна едната си вежда и я загледа, докато тя сведе очи.

— Не! Предполагам, че си прав. Може би по-късно, когато надмогне първия шок. — Вдигна поглед към Шон и се усмихна. — Предполагам, че се нуждаеш от едно питие. За теб също трябва да е било отвратително. — Отиде до шкафа. Носеше къса синя нощница, която почти откриваше гърдите ѝ.

Шон я наблюдаваше. „Красива е“ — си помисли.

— До нова среща, Кенди — вдигна чашата си той.

Сините ѝ очи се отвориха широко.

— Не разбирам. Защо го казваш?

— Замиnavame, Кенди. Рано сутринта.

— Не! Шон, ти се шегуваш. — Но знаеше, че не е така. Повече нямаха какво да си кажат.

Шон допи чашата си и я целуна.

— Бъди щастлива!

— Ще се опитам. Върни се скоро.

— Само ако обещаеш да се омъжиш за мен — усмихна ѝ се той, а тя го дръпна за брадата.

— Изчезвай, преди да съм те накарала да изпълниш обещанието си.

Бързо си тръгна, защото знаеше, че тя ще се разплаче.

На следващата сутрин Даф опакова вещите си под ръководството на Шон. Той изпълняваше всяко нареддане със замаяно покорство, отговаряйки, когато Шон го заговореше, но в останалото време се скриваше в защитната черупка на мълчанието. Когато свърши, Шон го накара да вземе торбите и го поведе навън, където конете ги очакваха в мразовития мрак. До конете имаше няколко човека — четири сенки в тъмнината. Шон се поколеба, преди да излезе на двора.

— Мбиджейн! — извика той. — Кои са тези с теб?

Те се показаха на светлината, която струеше през вратата, и Шон се засмя.

— Хлуби, с внушителното шкембе! Нонга! И ти, Кандла?

Това бяха мъже, копали за него в рововете на „Кенди Дийп“, работили усърдно с лопатите, които откриха богатството му, въртели копията, за да го защитят от първите грабители. Щастливи, че ги е познал, защото бяха изминали много години, те го наобиколиха, усмихвайки се толкова широко и ослепително, колкото само зулусите могат.

— Какво ви е събрало толкова рано, палавници такива? — попита Шон.

Хлуби отговори за всички:

— Господарю, дочухме да се приказва за пътуване и краката ни се подпалиха, дочухме да се говори за лов и загубихме съня си.

— Няма пари за заплати — заговори Шон грубо, за да прикрие чувствата си.

— Не сме отваряли дума за заплати — отговори Хлуби с достойнство.

Шон кимна с глава, защото това беше отговорът, който очакваше. Прочисти гърлото си и продължи:

— Ще тръгнете с мен, макар и да знаете, че над мен тегне тагафи? — използува той зулуската дума за проклятие. — Ще ме последвате, знаейки, че след себе си оставям дири от мъртви мъже и скръб?

— Господарю! — отговори тържествено Хлуби. — Нещо винаги умира, когато лъвът се храни. И все пак остава мясо и за тези, които го следват.

— Чувам бръщолевенето на стари жени пред чаша бира — забеляза сухо Мбиджейн. — Няма какво повече да се каже, а конете започват да стават нетърпеливи.

Качиха се на конете и тръгнаха по пътя, напускащ Ксанаду, между дърветата и обширните гладки морави. Голямата къща остана сива и тъмна в полумрака зад тях. Тръгнаха по пътя за Претория, изкачиха се на планината и на хребета ѝ провериха конете. Двамата приятели погледнаха назад към долината. Тя плуваше в сутрешна мъгла. Само кулите на мините стърчаха. Една сирена в мините зави унило, докато наблюдаваха как мъглата се позлатява от изгряващото слънце.

— Не можехме ли да останем само още една седмица? Може би щяхме да измислим нещо? — попита тихо Даф.

Шон се взираше безмълвно в позлатената мъгла. Беше красиво. Тя скриваше изранената земя и хълмовете — това беше най-добрата маска за този зъл, алчен град. Обърна коня си към Претория и го плесна по врата със свободния край на юздите.

**ЧАСТ ТРЕТА
В ПУСТИНЯТА**

1

Останаха в Претория десет дни, достатъчни, за да купят фургоните и да ги подготвят за път. После тръгнаха на север по Хънтьрс Роуд. Фургоните се движеха в колона, водена от един зулус и дузина нови слуги, които Шон бе наел. Група от бели и чернокожи хлапаци, както и глутница безпризорни кучета следваха кервана. Мъжете викаха след тях, като им пожелаваха добра слуга, а жените махаха с ръце от верандите на къщите, наредени от двете страни на пътя. След време градчето остана зад тях и те се озоваха в степта с дузината помияри, които ги следваха.

Първия ден изминаха петдесет мили и спряха да лагеруват край един поток. Шон изпитваше силни болки в гърба и краката, тъй като това бе първото му продължително яздене от пет години насам. Пиха малко бренди, ядоха пържоли на скара и след това оставиха огънят да изгасне. Седяха и дълго се взираха в нощта. Небето бе като завеса, по която са били изстреляни стотици картечни патрони, надупчили я като решето, а през дупките сега светеха звезди. Гласовете на слугите се чуха като далечно бръмчене на пчлен кошер, а на фона на този шум се носеше воят на един чакал, скрит наблизо в тъмнината. Тази вечер всички се прибраха рано във фургоните. Бяха изморени, но нито грубите завивки, нито твърдият сламен матрак попречиха на Шон да заспи веднага.

На следващата сутрин тръгнаха рано и отхвърлиха още тридесет километра зад гърба си, преди да разпрегнат за нощувка, а на следващия ден наминаха други тридесет. Бързото придвижване бе навик усвоен от Шон в Уитуотърсранд, когато всяка минута бе жизненоважна, а загубеният ден бедствие. Това бяха дълбоко вкоренени в него навици, затова водеше кервана на север със същата припряност, с която беше подтиквал и хората си на „Кенди Дийп“, когато прекарваха път през златоносния пласт. Една сутрин, когато впрягаха конете. Мбиджейн го попита:

- Господарю, отиваме да се срещнем с някого ли?
- Не. Защо питаш?

— Когато човек бърза толкова много, обикновено има причина. Просто се мъча да я открия.

— Причината е... — Шон спря. Огледа се наоколо, като че ли търсеше причина, и се почеса по носа. — Причината е да впрегнем един час по рано, преди слънцето да се е издигнало високо в небето — каза той и отиде при коня си.

Този ден двамата с Даф яздиха един-два километра пред кервана, вместо да се върнат назад и да го подтикнат да се движи по-бързо, Шон предложи:

— Хайде да отидем до онова хълмче ей там. Ще оставим конете в подножието, а ние ще се изкачим до върха.

— За какво?

— За този дето духа... Хайде, тръгвай! — засмя се Шон.

Спънаха конете и тръгнаха нагоре по стръмния склон, избирайки пътя си по големите свлечени камъни и повалените огромни дънери. Когато се изкачиха на върха и двамата бяха потънали в пот и дишаха ускорено. Намериха сенчесто място върху една плоска скала и седнаха. Шон подаде пура на Даф и двамата запушиха, оглеждайки местността, която се простираше като огромна карта под тях.

Тук затревените места на високата степ започнаха да се сливат с гората и хълмистите полупустинни части. Имаше падини подобни на пасища, които внезапно завършваха в подножието на някой хълм или бяха заобиколени с малки горички от високи дървета. От височината на която седяха, по свежата зеленина и изключително високите дървета можеше да се проследи пътят на подземните реки. Всичко друго наоколо беше с цвета на Африка — кафяв, хиляди нюанси на кафявото. Бледокафява трева и червениковкафява почва, усукани, шоколадовокафяви стволове, достигащи чак до листните маси на короните им. С неопределен кафяв цвят бяха стадата газели, които пасяха между дърветата и по склоновете на голите хълмове. Тази кафява земя се простираше обширна и спокойна в неизмеримото пространство, без да бъде наранена от човек: спокойна и величествена в своята необятност.

— Това ме кара да се чувствувам малък, по сигурен, като че ли никой няма да ме забележи — каза Даф и се засмя доволно.

— Знам какво искаш да кажеш — отговори му Шон.

Той забеляза, че напрегнатото изражение на приятеля му изчезна, след като напуснаха Уитуотърсранд. Усмихнаха се един на друг и се облегнаха върху скалата. Видяха фургоните далеч долу под себе си, подредени в кръг, а добитъкът пасеше разпрегнат, движейки се бавно насам-ната. Слънцето залезе и сенките се удължиха, простирайки се все по-дълги и по-дълги по земята. Отидоха при конете и поеха към лагера. Тази нощ останаха по-дълго край огъня и макар и да не говориха много, старото топло чувство между тях се бе върнало. Бяха открили златоносна жила, оказала се богата на ценните си елементи от пространство и време. Тук имаше повече от тези елементи, отколкото човек можеше да употреби и за двадесет живота. Простор да се движиш, да дишаш, да язиши или да стреляш с пушка. Простор, залян от слънчева светлина и ветрове, треви и дървета, но не претъпкан с тях. Имаше и време. Времето започваше оттук: тиха река, която се движи, но не се променя от движението — можеш да черпиш от нея колкото искаш и винаги остава пълна. Тя се измерва със сезоните, но не се ограничава от тях, защото лятото, което си отиваше, за да даде път на есента, е същото това лято, което е пламтяло преди хиляда години и ще пламти отново след още хиляда. При толкова много пространство и време всякакви усилия са безсмислени.

От този момент нататък животът им потече със спокойното темпо, с което се въртяха колелата на фургоните. Шон, с поглед винаги устремен напред по пътя, който е поел, започна да забелязва други неща около себе си. Всяка сутрин двамата с Даф напускаха фургона и скитаха из околността. Понякога прекарваха деня, пресявайки пясък в търсене на злато, друг път диреха следи от слонове, но най-често просто яздеха и говореха или се излежаваха скрити, загледани в стадата дивеч, които прииждаха с всеки изминат ден. Убиваха само толкова, колкото им беше необходимо, за да изхранят себе си, слугите и глутницата кучета, които ги бяха последвали.

Минаха през малко село на бурите край Питсбург. Оттук планината Зутсбънберг започваше да се изкачва нагоре и прехвърляше хоризонта. По отвесните ѝ склонове чернееха гъсти гори. Останаха една седмица в градчето Луи Трешар, в подножието на планината. Това бе най-северното селище на белите.

В градчето говориха с мъже, които бяха ходили на лов по северните склонове на планината отвъд Лимпопо. Това бяха

мълчаливи, зрели мъже, със загорели от слънцето лица и пожълтели от тютюн бради и със спокойствието на степта в очите си. В любезния им бавен говор Шон усети страстна любов към това, което им принадлежи — животните в степта, за които ходеха на лов, и земята по която се движеха така свободно. Те се отличаваха от африканерите от Натал, както и от тези, които бе срещал в Уитуотърсранд. Остана с известно предубеждение, засилващо се с годините, когато щеше да му се налага да воюва с тях.

Казаха му, че няма път през планината, но фургоните биха могли да я заобиколят. На запад пътят граничеше с пустинята Калахари, а там теренът не бил добър, защото колелата на фургоните потъвали в пясъка. Ивиците суша между тресавищата били твърде тесни и дълги. На изток местността била по-добра, теренът — по-здрав, добре напояван и с много дивеч в горите. В низината ставало все по-топло с приближаването до реката и там можело да се срещнат стада слонове.

И така, Шон и Даф тръгнаха на изток, държейки планините винаги от лявата си страна. Поеха към пустинята.

След едноседмично пътуване се натъкнаха на следи от слон: счупени дървета с обелени кори. Въпреки че следата беше отпреди един месец и дърветата бяха вече съвсем изсъхнали, Шон усети ловната тръпка и цяла нощ почиства и смазва пушките си. Гората стана по-гъста и фургоните трябваше да извивах между дърветата. Тук имаше поляни — открити падини с гъста зелена трева, където дивите биволи пасяха също като стадо домашен рогат добитък. Около тях крякаха бели птици с дълги клюнове. Областта бе добре напоявана от потоци, чисти и весели като тези в Шотландия, но водата бе топла, а бреговете — обрасли с буйна растителност. Дивечът се движеше по реката и зелените падини: със завити, изтеглени назад рога, готови да побегнат при опасност; едри антилопи куду с големи уши и тъжни очи, антилопи с черна кожа и бели коремчета, с рога, завити като моряшки нож, зебри, галопиращи с достойнството на охранени понита, докато около тях лудуваха стадо гну, петнисти антилопи и най-после — слонове.

Шон и Мбиджайн се движеха на около километър пред фургоните, когато попаднаха на следа от слонове. Беше прясна, толкова прясна, че мъзгата още се стичаше по дънерите на дървото махода-хоба от местата, където кората бе обелена от върховете на бивните.

— Три мъжкаря — каза Мбиджайн. — Единият е много голям.

— Чакай тук!

Шон пришпори коня и се върна при колоната. Даф се бе излегнал на седалката на първия фургон, леко полюлявайки се от движението, с шапка над лицето и ръце под главата.

— Даф, слон! — изкрещя Шон. — На по-малко от час пред нас. Оседлавай, човече!

Даф се приготви за пет минути. Мбиджайн ги чакаше. Бе успял да проследи дирята донякъде и тримата тръгнаха по нея — двамата приятели на коне, яздейки много бавно един до друг.

— Ходил ли си преди на лов за слонове, момко?

— Никога — отговори Шон.

— Господи! — Погледна го разтревожен. — А мислех, че си специалист. Смятам да се върна и да продължа съня си. Можеш да ме повикаш, когато придобиеш повече опит.

— Не се тревожи. — Шон започна да се смее. — Зная всичко за това. Израснал съм с разкази за лов на слонове.

— Това напълно ме успокои — измърмори саркастично Даф.

Зулусът ги погледна, без да скрива раздразнението си.

— Господарю, не е разумно да се говори сега, защото скоро ще ги настигнем.

Продължиха в мълчание, минаха покрай висок до коленете куп от жълтеникави изпражнения, следваха овалните отпечатъци от крака в праха, както и нападали счупени клони.

Това първо преследване беше вълнуващо. Лекият ветрец духаше непрекъснато в лицата им, а следата вървеше все напред. Те се приближаваха. Всяка минута засилваше увереността им в успеха. Шон седеше изправен на седлото, очакващ с пушка опряна в скута, неспокойно оглеждащ храстите пред себе си. Мбиджейн спря внезапно и се върна при него.

— Тук са спрели за пръв път. Слънцето е много силно и непременно ще почиват, но това място не им е харесало и са се придвижили напред. Скоро ще ги настигнем.

— Но гората става все по-гъста — каза Шон и огледа плътните бодливи храсти, сред които ги бе довела следата. — Ще оставим конете тук с Хлуби и ще продължим пеша.

— Момко — простена Даф, — на кон мога да се движа много побързо.

— Слизай! — изкомандува го приятелят му и кимна на Мбиджейн да води.

Тръгнаха напред по следата. Шон се потеше, потта се стичаше надолу, спираше на веждите и оттам се търкаляше по бузите. От вълнение стомахът му се беше свил на топка, а гърлото му беше съвсем сухо.

Даф се влачеше полуусмихнат до него, но и той дишаше тежко. Мбиджейн ги спря с вдигане на ръка. Минутите минаваха бавно. Ръката му пак се вдигна, това беше разговор, воден от розовата му длан.

„Все още няма нищо — казваше ръката. — Следвайте ме.“

И те тръгнаха отново. Наоколо гъмжеше от мухи, които кацаха по очите, за да смучат влага, а той ги пъдеше, мигайки непрекъснато. Бръмченето им беше толкова силно и нетърпимо! Всичко в него се беше изострило до краен предел: слухът, зрението, дори обонянието му се беше променило. Шон усещаше праха, миризмата на дивите цветя, както и тази на мускус от тялото на Мбиджейн.

Внезапно зулусът спря. Ръката се повдигна леко. Казваше, че няма грешка. Те бяха там.

Шон и Даф се снишиха зад него, търсейки с очи, невиждащи нищо друго, освен кафяви клони и сиви сенки. Затаиха дъх от напрежение. Даф вече не се усмихваше. Мбиджейн се приближи бавно и посочи стената от растителност пред тях. Секундите се низеха, като мъниста от гердана на времето, а те продължаваха да търсят с очи.

Едно ухо се раздвижи лениво и изведнъж картина се проясни. Мъжки слон, голям и много близо, сив сред сивите сенки Шон докосна ръката на Мбиджейн.

— Видях го — каза това докосване.

Той бавно вдигна ръка, сочеше другия. Пак търсене с очи и очакване и изведнъж един търбух изкъркори — огромен търбух, пълен с полусмлени листа. Звукът бе толкова необикновен, че Шон едва не се изсмя — къркорещ, плискащ се звук. Тогава видя и другия мъжкар.

Той също беше на сянка, имаше големи бивни, а очите му бяха затворени. Пошепна на Даф:

— Този е твой, почакай, докато заема позиция.

Започна да се придвижва бавно, като всяка стъпка го доближаваше до мястото, откъдето щеше да вижда много добре плещката на слона. Прицели се под раменната кост, която личеше под увисналата, набръчканая кожа. Оттук можеше да удари право в сърцето. Кимна на Даф, вдигна пушката и се прицели в огромното тяло. Гръмна. Изстрелът прозвуча необично силно. От тялото на слона се вдигна прах и той се олюя. Третият слон, който бе зад него, се впусна в бяг, но ръката на Шон работеше бързо с пушката — изпразваше и зареждаше. Отново я вдигна и стреля. Видя, че куршумът улучи, и знаеше, че раната е смъртоносна.

Двамата мъжкари тичаха един до друг, лесът се разтвори и ги погълна. Изчезнаха, чупейки всичко по пътя си, макар и ранени,

тръбейки от болка. Шон затича през бодливите храсти след тях, без да обръща внимание на болките от бодилите, които го держаха безмилостно, докато си пробиваше път през храстите.

— Насам, господарю — викаше Мбиджейн, тичайки до него. — Бързо, може да ги загубим!

Втурнаха се, следвайки шума от бягащите на около сто метра пред тях слонове, дишайки учестено, облени в пот от горещината. Изведнъж бодливите храсти свършиха и пред тях се откри широко речно корито със стръмни брегове. Пясъкът бе ослепително бял, а по средата бавно течеше струя вода. Единият слон бе мъртъв, паднал във водата, която отмиваше кръвта и я отнасяше като бледокафяво петно. Другият се мъчеше да се изкачи по отсрещния бряг, но той се оказа твърде стръмен за него. Слонът се плъзна надолу. От края на хобота му течеше кръв. Той извърна глава, за да погледне към Шон и Мбиджейн. Ушите му се дръпнаха нападателно назад и тръгна към тях.

Шон го наблюдаваше как приближава и му стана мъчно, когато вдигна пушката, но това беше съжаление, което силен човек изпитва при проявата на кураж пред смъртта. Доуби го с куршум в главата. Това стана много бързо.

Двамата слязоха в коритото на реката и отидоха до слона. Той беше паднал с подвити крака, а бивните му се бяха забили в пясъка. Мухите вече се събираха по раните. Мбиджейн докосна един от бивните и погледна Шон.

— Чудесен слон — каза само това, защото нямаше време за разговори.

Шон подпря пушката на туловището на слона и бръкна в джоба на ризата си, за да извади пура. Знаеше, че тепърва ще убива слонове, много слонове, но този ще бъде слонът, който винаги ще помни. Протегна ръка и я прекара по грапавата, набръчкана кожа. По нея имаше твърди и остри косми.

— Къде е господарят Даф? — спомни си за него Шон. — Той също ли уби?

— Не, той не стреля — отговори Мбиджейн.

— Какво? — Шон се извърна бързо към него. — Защо?

Слугата смиръкна малко енфие и кихна, сетне повдигна рамене.

— Чудесен слон — каза той, гледайки към него.

— Трябва да се върнем и да намерим Даф. — Грабна пушката си и Мбиджейн го последва. Намериха го в храсталаците, оставил пушката си до себе си, да пие от едно шише. Когато ги видя, свали шишето от устата си и го вдигна за поздрав.

— Хвала! Идва героят завоевател!

В очите му имаше нещо, което приятелят му не можа да прочете.

— Изпусна ли твойт?

— Да — каза Даф.

Отново вдигна шишето и отпи. Внезапно и болезнено, Шон се засрами заради него. Погледна надолу, защото не искаше да признае страхливостта му.

— Да се връщаме при фургоните — каза той. — Мбиджейн и слугите могат да дойдат с коне утре за бивните.

На връщане те не яздиха един до друг.

3

Пристигнаха в лагера по-тъмно. Подадоха поводите на слугите и отидоха да се измият. Кандла беше приготвил водата. После седнаха край огъня. Шон наля питиетата, бавейки се нарочно с чашите, за да избегне погледа на Даф. Чувствуващ се неловко. Трябаше да поговорят и той се чудеше как да започне. Даф беше прояви малодушие. Мъчеше се да намери извинение, за да го оневини — може да не е улучил или пък да не е видял добре, поради това, че той му се изпречил в момента. Но така или иначе Шон беше решил да повдигне този въпрос, а не да го остави така горчив и премълчан от двамата. Ще поговорят и после всичко ще отмине и ще го забравят. Поднесе чашата и му се усмихна.

— Точно така, опитай се да го замажеш с усмивка — каза Даф и вдигна чашата си. — За нашия велик, храбър ловец! По дяволите, момко, как можа да го направиш.

Шон се стъписа и впери поглед в него.

— Какво искаш да кажеш?

— Знаеш какво искам да кажа. Ти си толкова виновен, че даже не смееш да ме погледнеш в лицето. Как можа да убиеш тези животни? Но това, което е по-лошото, как може да изпитваш удоволствие от това?

Седна бавно на стола, без да знае кое от чувствата му е по-силно — облекчението, че се заговори за това, или изненадата? Даф веднага продължи:

— Знам какво ще кажеш. Чувал съм го и преди от моя скъп баща. Обясни ми го една вечер, след като бяхме пречукали една лисица. Когато казвам „ние“, имам предвид двадесет ездачи и четиридесет хрътки.

Приятелят му още не се беше окопитил от изненадата. Озова се на подсъдимата скамейка, а се бе готовил да играе ролята на обвинител.

— Не обичаш ли лова? — попита той, невярващ, че отговорът ще бъде „не“. Все едно да бе попитал: „Не обичаш ли да ядеш?“.

— Забравил бях какво е това „лов“. Заразен от твоето вълнение тръгнах и аз, но когато те видях да убиваш, веднага си припомних всичко. — Даф пийна от чашата и се загледа в огъня. — Нямаха никаква друга възможност. И двамата мъжки нямаха избор — в един миг спяха, а в следващия ги надупчи с куршуми. По същия начин и кучетата разкъсаха лисицата. Тя просто нямаше никакъв шанс.

— Но, Даф, това не е състезание.

— Зная. Баща ми обясни и това. Това било свещен ритуал на богинята Диана. Трябвало е да го обясни и на лисицата тогава.

Сега вече Шон се ядоса.

— Дойдохме тук, за да търсим слонова кост, и това е, което правя.

— Кажи ми, че уби тези слонове заради бивните им, и аз ще те нарека лъжец и ще ти се изсмея. На теб ти харесва това. Боже господи! Трябваше да видиш лицето си и лицето на проклетия ти водач в този момент.

— Добре, обичам да ловувам и единственият друг човек, който не обичаше лова, беше страхливец — изкреша Шон.

Лицето на Даф пребледня и той погледна нагоре към него.

— Какво се опитваш да кажеш? — прошепна той.

Взираха се един в друг и в този момент Шон трябваше да избере дали да даде воля на гнева си, или да запази приятелството на Даф, защото думите, които щяха да го развалият, вече напираха в устата му. Той отпусна ръце.

— Не исках да кажа нищо от това.

— Надявам се. Кажи ми, момко, защо обичаш лова? Ще се опитам да те разбера, но не се надявай, че ще идвам с тебе.

Да обясняваш това на Даф, беше като да обясняваш цветовете на един слепец. Да обясниш страстита към лова на някого, който е роден без това чувство, е немислимо. Така че той слушаше мълчаливо, докато Шон се опитваше да намери думи за изживяването, което кара кръвта на човека да закипи, за усещането, което изостря сетивата му и го кара да се забрави в чувства, толкова стари, колкото и желанието да правиш любов. Опитваше се да му докаже, че по-благородното и по-красивото е да си жертва, а по-силното — принудата да преследваш и убиваш, че няма никаква осъзната жестокост в това и че по-скоро е израз на любов, свирепа любов към това, което ти принадлежи.

Раздираща любов, която се нуждае от окончателна и безпощадна смърт, за да бъде изживяна. Разрушавайки нещо, човек може винаги да го притежава като свое собствено. Егоистично може би, но инстинктът не познава етика. Всичко това беше толкова ясно за Шон и толкова естествено, че никога не се бе опитвал да го изрази на глас и сега се препъваше в думите, жестикулираще безпомощно и се повтаряше. Като стигна най-сетне до края на обясненията си, той погледна Даф и разбра, че не бе успял да го убеди.

— И ти беше този, който се противопостави на Храдски и се бори за правата на хората — тихо изрече той.

Шон отвори уста, за да се защити, но Даф продължи:

— Ти търси слонова кост, а аз ще търся злато — всеки там, където е най-добър. Аз ще ти простя за слоновете, а ти ще ми простиш за Кенди — и си оставаме партньори, нали? Съгласен?

Шон кимна и Даф вдигна чашата си.

— Празна е — каза той. — Направи ми тази услуга, момко, налей!

Никога споровете им не оставяха горчивина или поредица неизказани мисли и съмнения. Радваха се на това, което и двамата имаха, и го споделяха, а когато се явяваха различия, просто ги приемаха. Затова, когато фургоните със слонова кост пристигаха в лагера, нямаше и следа от неодобрение от страна на Даф — нито по лицето, нито в гласа му. Напротив, усещаше се истинското удоволствие и радост, че приятелят му се е върнал от пустинята. Понякога, когато денят беше добър и Шон засичаше следата веднага, той я следваше, убиваше и се завръщаше в лагера още същата нощ. Но по-често, когато стадото се движеше бързо или теренът бе лош, или пък не успяваше да убие от първия опит, той отсъствуваше по цяла седмица, а даже и по-дълго. Всеки път, когато се завръщаше, те празнуваха, пиеха и се смееха до късно през нощта, излежаваха се на другата сутрин, играеха карти на пода на фургона или четяха на глас от книгите, които Даф бе донесъл от Претория. И после, след ден-два, Шон отново щеше да изчезне заедно с кучетата и носачите на оръжието му.

Това бе друг Шон, съвсем различен от този, който развратничеше в Опера Хауз или властвуваше в облицованите с ламперия канцеларии на „Ильф стрийт“. Брадата, несресана и неоформена от бръснар, сега се завиваше по гърдите му. Нездравият цвят на лицето и ръцете му се беше променил от слънцето в наситенокафяв, като току-що изпечен хляб. Дъното на панталоните, някога опасно опънато на задника, сега висеше свободно. Ръцете му бяха по-здрави и издутините от тълстинки тук-там се бяха стопили и превърнали в мускули. Сега вървеше бързо и изправен. Смееше се по-лесно и по-често.

Промяната при Даф бе по-слабо забележима. Той все още беше слаб и с изпито лице, но в очите му вече имаше по-малко несигурност и тревога. Говорът и движенията му бяха по-бавни, а русата брада го правеше да изглежда по-млад. Всяка сутрин той напускаше фургона, вземаше едно момче със себе си и прекарваше деня, скитайки се из степта, събирайки отломки от скали или пресявайки пясък край някой поток. Вечер се връщаше в лагера, разглеждаше парчетата скали, които

беше събрал през деня, сетне ги изхвърляше, изкъпваше се и сядаше на масата пред бутилка и две мачи. Докато се хранеше, се вслушваше в тъмнината за кучешки лай, конски копита и гласа на Шон. Ако не се завърнеша, той прибираще бутилката и си лягаше. През тези вечери се чувствуваше самотен.

През цялото време се движеха на изток. Силуетът на планината Зутсбънберг започна да се снижава, а склоновете вече не бяха толкова стръмни. Вървейки в подножието на планината, Шон разучаваше склоновете ѝ и успя да намери проход. Поведоха фургоните първо нагоре по височините, а после надолу, към долината на Лимпопо. Тук местността стана равнинна, еднообразна, с храсталаци, които скоро се смениха с баобаби — дървета с големи, дебели столове, украсени с ореоли от зелени клони. Водата беше кът, затова Шон отиде напред, с цел да намери водоем, преди да се придвижа към следващия лагер. Така или иначе, ловът беше добър, защото дивечът започваше да се събира около реките и тучните местности за водопой и храна. Още не бяха на половината път до Лимпопо, а Шон вече беше напълнил друг фургон със слонова кост.

— Предполагам, че ще се върнем по същия път? — попита Даф.

— Така мисля — съгласи се той.

— Тогава защо да мъкнем цял тон слонова кост. Защо не я заровим, а на връщане ще я приберем?

Шон го погледна, преценявайки казаното.

— Поне веднъж в годината ти идват чудесни идеи. Ще направим точно така.

Следващият им лагер беше добър. Имаше вода — един акър кална течност, но не осолена от слонска урина като някои от предишните водоеми. Имаше и сянка, създадена от горичка диви смокини, а нашата беше отлична и щеше да възстанови силите на добитъка. Решиха този лагер да бъде за почивка, но първо трябваше да изкопаят достатъчно голяма яма, за да побере всичките бивни, които бяха натрупали. Успяха да свършат с това чак на третата вечер.

5

Шон и Даф седяха един до друг и наблюдаваха как залязващото слънце, сякаш окървавено, се скрива под земята. Сетне облаците се обагриха в седефенолилавия цвят в здрача. Кандла хвърли дърва в огъня и той пламна буйно. Вечеряха черен дроб от антилопа, дебели пържоли със сланина по края и с кафето пиха бренди. Разговорът не вървеше, защото и двамата бяха уморени. Гледаха огъня и ги мързеше дори да отидат и да си легнат. Шон гледаше огнените фигури, рисувани от въглените лица-фантоми, които проблясваха и после изчезваха. Видя малък храм, чиито колони бяха изтръгнати от огнен Самсон, и храмът рухна, разпръсквайки рой искри, горящ кон, който сините пламъци превърнаха в дракон. Извърна лице, за да отпочинат очите му, и когато погледна пак, видя малък скорпион да излиза изпод кората на една от цепениците. Бе вдигнал опашката си както при танца „фламенко“. Пламъците осветяваха лъскавата му броня. Даф също го гледаше, облегнал се на лакти.

— Ще се ужили ли, за да умре? — попита той тихо. — Чувал съм, че го правят.

— Не — каза Шон.

— Защо не?

— Само човек има съзнанието да сложи край на живота. При всички други същества инстинктът за живот е твърде силен — каза Шон.

Скорпионът се върна заднешком, за да избегне най-близките пламъци, и се спря с вдигнато жило.

— Освен това има имунитет към отровата си, затова няма избор — допълни той.

— Може да скочи в огъня и да сложи край на всичко — измърмори Даф.

Скорпионът започна последната си отчаяна обиколка, но пламъците го обкръжаваха без милостно. Опашката се отпусна, а краката не се държаха вече здраво за кората. Пламъците го погалиха с жълтите си огнени ръце и го погълнаха.

— Ти би ли скочил? — попита Шон.

Даф въздъхна тихо и стана.

— Ще отида да пусна една вода и ще си лягам.

Той излезе и застана накрая на кръга, очертан от светлината на огъния.

Откакто напуснаха Претория, лаят на чакалите се чуваше навсякъде и около всеки лагер — те бяха толкова свързани с нощите на Африка, че минаваха незабелязани, но сега имаше нещо различно в този лай. Само един чакал лаеше, и то с глас, който излизаше на остри пресекулки — глас на болка, истерично, налудничаво виене. Това накара Шон да скочи, кожата му настърхна. Отиде до вратата и се вгледа в тъмнината. Явно беше, че чакалът идва насам, към лагера, и то много бързо. Веднага разбра какво става.

— Даф — извика той, — връщай се бързо! Тичай, тичай, човече!

Даф се обърна, и го погледна безпомощно, с ръце все още ниско долу отпред.

— Даф, бързай, това е побеснял чакал, тичай, тичай!

Чакалът вече бе близо, много близо, но едва тогава той се размърда и започна да бяга. На половината път до огъня се спъна и падна. Обърна се с лице към тъмнината, откъдето щеше да се появи чакалът. Изведнъж Шон го видя. Изскочи от тъмнината като голяма сива нощна пеперуда и се насочи право към приятеля му. Шон видя, че когато чакалът се хвърли върху него, той се опита да закрие лицето си с ръце. Едно от кучетата се отскубна и се нахвърли върху чакала. Шон сграбчи горяща главня и се спусна след кучето. Но Даф вече беше по гръб и се мъчеше да отблъсне животното, което хапеше лицето и ръцете му. Кучето захапа чакала и го отвлече настррана, ръмжейки през зъби, докато го разкъсваше. Шон удари чакала с главнята и счупи гръбнака му. Той удряше и удряше, докато не го превърна в безформена маса.

Когато се обърна назад, видя Даф, изправен на крака, да бърше лицето си с шалчето, което беше свалил от врата си. Кръв струеше по дрехите му. Ръцете му трепереха. Шон го заведе до огъня и разгледа ухапванията. Носът беше разкъсан, а част от бузата — жестоко разпрана.

— Седни!

Даф седна, държейки шалчето на лицето си. Шон отиде бързо до огъня, събра въглените накуп с една пръчка, извади ловджийския си нож и го мушна в жарта.

— Мбиджейн — извика той, без да сваля очи от ножа. — Вземи този чакал и го хвърли в огъня. Сложи много дърва. Не пипай тялото с ръце. След като направиш това, хвани и завържи кучето. Дръж го далеч от другите.

Обърна ножа в жарта.

— Даф, пий от това бренди колкото можеш повече!

— Какво ще правиш, Шон?

— Ти знаеш какво трябва да направя.

— Чакалът ухапа и ръката ми. — Даф му показва ухапаното. Черни дупки, от които кръвта бавно течеше.

— Пий! — Шон посочи шишето с бренди. За секунда те се гледаха очи в очи. Видя ужаса в очите на Даф. Ужас от нажежения нож и ужас от заразата.

— Пий — повтори той.

Даф надигна шишето. Шон се наведе и извади ножа от огъня, приближи острието до ръката си и го мушна обратно в жарта. Не беше достатъчно горещ.

— Мбиджейн, Хлуби, застанете от двете страни на господаря. Пригответе се да го хванете здраво.

Развърза колана си, сви го на две и го подаде на Даф.

— Захапи това!

Обърна се отново към огъня и извади ножа. Острието бе бледорозово.

— Готови ли сте?

— Това, което се каниш да направиш, ще разбие сърцата на много момичета, Шон.

Един от последните опити на Даф да се пошегува.

— Дръжте здраво! — извика Шон.

Даф изохка при докосването на ножа — това беше дълбоко, силно пъшкане. Изви гърба си, но двамата зулуси го държаха здраво. Краищата на раните почерняха и месото зацвърча, докато Шон прокарваше нажежения нож дълбоко в плътта. От миризмата на изгореното човешко мясо му се повдигаше, но той стискаше зъби. Когато отстъпи назад, Даф се беше отпуснал в ръцете на двамата

зулуси, потънал в пот, с мокра риза и коса. Отново нагря ножа, за да почисти китката. Даф стенеше тихо и се извиваше на стола. Шон привърши и намаза изгорените места с животинска мас, бинтова ги леко с ленти, съдрани от чиста риза. Вдигнаха Даф и го отнесоха във фургона му. Шон излезе и отиде при кучето, което Мбиџейн беше завързал. Откри раните под козината на крака. Сложи чувал на главата му, за да не хапе, докато почистват раните.

— Завържи го за най-крайния фургон, давай му достатъчно храна и вода — нареди Шон.

Сетне се върна при Даф. Упоен от болките и брендито, приятелят му бе изпаднал в делириум и не можа да заспи цяла нощ. Шон остана при него до сутринта.

6

На около петдесет метра от лагера, под едно смокиново дърво, слугите построиха колиба за Даф. Скелето бе от греди, а върху него опънаха брезент. Направиха легло и донесоха завивки от фургона. Шон настави четири железни вериги в една. Прекара единия край около дънера на дървото и го върза здраво за самата верига.

Даф седеше на сянка и го наблюдаваше как работи. Ръката му бе превързана, а лицето — подuto, със засъхнали краища на раните и болезнено зачервено. Когато свърши с единия край на веригата, Шон отиде при него.

— Съжалявам, Даф, но трябваше да го направя.

— Нали знаеш, че търговията с роби е забранена? Казвам ти го просто така, ако случайно не си чувал. — Опита се да се засмее с обезобразеното си лице, но се присви от болка. После стана и го последва до колибата. Шон обви другия край на веригата около ръката на Даф и я заключи с голям здрав болт, който сплеска от двата края с десетина удара от чук.

— Това ще те задържи само при положение, че...

— Много ми е удобна — сарказмът не бе напуснал Даф, — а сега да видя новата си квартира.

Шон го последва. Даф се отпусна на леглото. Изглеждаше много уморен и болен.

— Колко време ще трае това? Кога ще разберем? — тихо попита Даф.

— Не съм сигурен. Мисля, че около месец — усмихна се Шон, — а след това ще те пуснем на свобода и ще се върнеш в обществото.

— Месец! Господи, това е много време. Е, нищо, ще бъде забавно. Ще лежа тук и ще чакам всеки миг да залая и да вдигна крак край дървото.

Шон не се засмя.

— Изчистих всичко с ножа. Хиляда към едно, че всичко ще бъде наред. Това е само като профилактика, за всеки случай.

— Облогът е привлекателен. Ще заложа една петарка — каза Даф, кръстоса крака и се загледа в тавана.

Шон седна на ръба на леглото. Измина много време, преди приятелят му да наруши мълчанието.

— Като какво ли ще бъде...? Шон, виждал ли си някога болен от бяс?

— Не.

— Но си чувал за това, нали? Кажи ми какво си чувал — настоящаше Даф.

— За бога, Даф, няма да го прихванеш.

— Кажи ми, Шон, кажи ми какво знаеш за това. — Даф седна на леглото и хвани ръката му.

Шон задържа за миг погледа върху него, преди да отговори:

— Ти видя този чакал, нали?

Даф се облегна назад и се отпусна на възглавницата.

— О, боже! — прошепна той.

И заедно зачакаха. Използуваха още един брезент и направиха навес, прилепен до колибата, където щяха да прекарат всички следващи дни.

В началото бе много неприятно. Шон се мъчеше да извади Даф от мрачното отчаяние, в което беше изпаднал, но приятелят му седеше с часове, загледан към гората, опипвайки белезите по лицето си, усмихвайки се много рядко на някои истории, които той му разказваше. Но най-накрая усилията му бяха възнаградени. Даф започна да приказва. Говореше за неща, които никога не бе споменавал. Така Шон научи много повече за него, отколкото през последните пет години. Понякога Даф крачеше напред-назад пред стола му, влечейки веригата след себе си като опашка. Друг път седеше тихо, гласът му, изпълнен с копнеж по майката, която никога не беше виждал.

— ... Имаше неин портрет в горната галерия. Прекарвах цели следобеди пред него. Това бе най-милото лице, което някога съм виждал...

Но изражението му ставаше сурово, когато си спомняше за баща си.

— Това старо копеле — изсьскваше Даф.

Говореше и за дъщеря си.

— Тя имаше такъв заразителен смях, който можеше да те накара да се смееш, докато ти се пръсне сърцето. Снегът на гробчето ѝ се събира така, че го прави да изглежда като голяма бяла торта. Тя щеше много да я хареса...

Друг път гласът му звучеше тревожно, особено когато размишляваше върху някои свои минали постъпки, разгневен, когато си спомняше за някоя грешка или пропуснат шанс. След това спираше и се смееше многозначително.

— Я гледай, аз дърдоря много глупости.

Изгаряният по лицето му започнаха да завяхват и коричките да падат от раните. Много често старите му веселост и закачливост се връщаха. На една от гредите, които поддържаха брезента, започна да води календар, издълбавайки резки за всеки изминал ден. Това се превърна в ритуал. Издълбаваше всяка резка със съсредоточеността на скулптор, който вае мрамор, и когато завършише, се отдръпваше назад и ги преброяваше на глас, като че ли, правейки това, можеше да ги накара да се увеличат до тридесет — цифрата, която щеше да му позволи да захвърли веригата.

На гредата имаше осемнадесет резки, когато кучето побесня. Това се случи един следобед. Играеха карти. Шон тъкмо беше разбъркал колодата, когато то започна да квичи силно изпод фургона. Шон скочи бързо, преобръщайки стола си, грабна пушката от стената, където я бе подпрял, и побягна към лагера. Отиде до мястото, където бе вързал кучето. Почти в същия миг Даф чу изстрела. Последва гробна тишина. Даф наведе лицето си и го закри с ръце. Близо час покъсно приятелят му се завърна, вдигна поваления стол, занесе го до масата и седна.

— Твой ред е, ще хвърляш ли? — попита той, взимайки картите си.

Продължиха да играят в мрачно настроение, съсредоточавайки вниманието си върху картите, но и двамата знаеха, че има и трети играч на масата — страхът.

— Обещай, че никога няма да направиш това с мен — изтърва се Даф.

Шон го погледна.

— Че няма да направя с теб какво?

— Това, което направи с кучето.

— Кучето, това проклето куче. Не трябваше да си правя опити с него. Трябваше веднага да го ликвидирам, още същата нощ. А това, че кучето побесня, не значи, че и ти си заразен.

— Закълни ми се — прекъсна го Даф настойчиво. — Закълни ми се, че няма да ме застреляш.

— Даф, не знаеш за какво ме молиш. Веднъж прихванал ли си...

— Шон замълча. Щеше да стане по-лошо, каквото и да кажеше.

— Обещай ми! — повтори Даф.

— Добре, заклевам се.

Сега нещата станаха по-лоши отколкото в началото. Даф заряза календара си, а с това и надеждата, която бе покълнала. Ако денят бе тежък, то нощите бяха истински ад, защото сънуваше кошмар. Сънят идваше всяка нощ — понякога два или три пъти. Той се опитваше да седи буден, след като Шон излезеше, четейки на светлината на фенера или лежеше, заслушан в нощните шумове, в сумтенето и плискането, когато воловете пиеха вода, в цвърченето на нощните птици или в дълбокия зов на някой лъв. Но накрая заспиваше и идваше сънят.

Той е на кон, язди през равно, кафяво поле — няма височини, няма дървета, няма нищо, освен окосена трева, простираща се чак до хоризонта. Конят му не хвърля сянка, той непрекъснато търси сянка и това, че никъде не намира, го тревожи. Сетне стига до един вир с чиста вода, синя и много странно блещукаща. Вирът го плаши, но той не може да не отиде до него, да не коленичи на брега и да не погледне във водата и оттам да го погледне собственото му отражение — животинска муцуна, разчорлена, кафеникова, със зъби на вълк, бели и дълги.

Тогава се събуджаше и ужасът от това лице не го напускаше чак до сутринта.

Шон се опитваше да му помогне, но и той бе почти толкова отчаян от своята безпомощност. Поради голямото им разбирателство, което бе царило през всичките тези години, и поради близостта им Шон страдаше заедно с него. Опитваше се да не мисли за това. Понякога успяваше за час или два, даже за цяла сутрин, но след това мъката пак идваше с ужасни стомашни спазми. Знаеше, че Даф ще умре от една нелепа смърт. Грешка ли е това да допуснеш някого да навлезе така дълбоко в теб, така че да трябва да споделиш и неговата агония с всичките ѝ ужасни терзания?

Няма ли човек достатъчно свои, че трябва да споделя и чуждите страдания?

Октомврийските ветрове — предвестници на дъждовете, бяха започнали да духат. Това бяха горещи ветрове, носещи прах, ветрове,

които изсушаваха потта по човешкото тяло, преди тя да го е разхладила, ветрове, предизвикващи жажда, която докарваше дивеча до водоема посред бял ден.

Шон имаше половин каса вино, мушната под леглото му. Тази последна вечер той изстуди четири бутилки, увивайки ги в мокра торба. Точно преди вечеря ги занесе под навеса при Даф и ги постави на масата. Той го наблюдаваше. Белезите по лицето му бяха почти зараснали — гладки, лъскави черти по бледата кожа.

— „Шато Оливие“ — каза Шон, а Даф поклати одобрително глава.

— Хубаво вино, вероятно ти се иска да пътуваш.

— Ако не го искаш, ще го отнеса обратно.

— Съжалявам — Даф говореше бързо, — не исках да се покажа като неблагодарник. Това вино подхожда на настроението ми тази вечер. Знаеш ли, че виното е тъжно питие?

— Глупости — възрази приятелят му, докато отваряше бутилката. — Виното е весело питие. — И той му наля малко в чашата.

Даф я взе и вдигна към огъня, така че светлината да минава през нея.

— Ти виждаш само повърхността, Шон. Хубавите вина имат елемент на трагедия в себе си. Колкото е по-добро виното, толкова по-тъжно е то.

Шон изръмжа.

— Обясни ми — подкани го той.

Даф оставил чашата на масата и я загледа.

— Колко време мислиш е трябало на това вино, за да стигне до подобно съвършенство?

— Десет или петнадесет години, предполагам — отговори Шон.
Той се съгласи.

— А сега всичко, което му остава, е да бъде изпито. Трудът от всичките тези години ще бъде разрушен в един миг. Не мислиш ли, че това е тъжно? — попита Даф тихо.

— Господи, Даф, не бъди толкова черноглед.

Но приятелят му не го слушаше.

— Точно това е общото между виното и човека. Те могат да достигнат до съвършенство само с годините, един живот в търсене, но при постигането му намират и своята разруха — каза Даф.

— Значи мислиш, че ако човек живее достатъчно дълго, ще успее да достигне до съвършенство?

Шон го предизвикваше, а Даф, все още загледан в чашата, му отговори.

— Някои гроздове са расли в неподходяща почва, други са били засегнати от болест, преди да стигнат до пресата, а трети са били похабени от нехайни лозари — не всички гроздове правят добро вино.

Взе чашата си, отпи от нея и продължи:

— На човек му е необходимо повече време да постигне съвършенство и той трябва да го намери — не затворен в бъчва, а навън, във водовъртежа на живота, следователно неговата трагедия е по-голяма.

— Да, но никой не може да живее вечно — каза Шон.

— Значи мислиш, че това прави нещата по-малко тъжни, така ли? — Даф отпи пак от чашата и поклати глава. — Грешиш, това, че не сме вечни, не намалява трагедията ни, а напротив — увеличава я. О, само ако имаше начин да избегнем смъртта, начин да сме убедени, че това, което е добро, би могло да просъществува, а не тази пълна безнадеждност.

Облегна се назад на стола, лицето му бе бледо и изпito.

— Даже и това бих приел, но да ми беше дадено повече време.

— Стига! Да говорим за нещо друго! Не разбирам защо се тревожиш толкова много. Все още не можеш да пиеш, но имаш още двадесет или тридесет години пред себе си — каза Шон рязко и Даф го погледна за пръв път тази вечер.

— Имам ли, Шон?

Шон не смееше да срещне погледа му. Знаеше, че приятелят му ще умре. Даф направи иронична гримаса и погледна към чашата си. Усмивката изчезна бавно и той проговори отново:

— Само ако имах малко повече време, щях да го постигна. Щях да открия слабите си места и щях да ги поправя. Бих могъл да видя... — Гласът му стана остьр и висок. — Бих могъл да го направя! Зная, че бих могъл! Бих могъл... О, господи, все още не съм готов. Необходимо ми е още време! Много е скоро, много е скоро! — крещеше Даф, а очите му гледаха безумно и блуждаещо.

Шон не можа да понесе това, скочи, хвана го за раменете и го разтърси.

— Млъквай, да те вземат мътните, млъквай! — крещеше той.

Даф се задъхваше, устните се разкривиха и полуотвориха. Той ги докосна с върховете на пръстите си, като че ли искаше да ги затвори.

— Съжалявам, човече, не исках...

Шон махна ръцете си от Даф.

— И двамата сме адски изнервени — каза той. — Ще видиш, че всичко ще се оправи, само почакай.

— Да, ще се оправи. — Даф прокара ръка по косата си. — Отвори другата бутилка — прошепна той.

Тази вечер, след като Шон си легна, Даф пак засънува своя сън. Виното, което бе изпил, забавяше рефлексите и не му позволяваше да се събуди. Бе уловен в капана на собствените си съновидения — мъчеше се да се изплъзне, като се събуди, но все достигаше само до повърхността и отново потъваше в съня.

На другата сутрин Шон дойде при него доста рано. Въпреки че нощният хлад все още се усещаше под клоните на дивата смокinya, настъпващият ден обещаваше сухи ветрове и изгаряща горещина. Воловете усещаха това и се бяха скучили под околните дървета. Малко стадо антилопи тъкмо напускаше водоема. Мъжкарят, с къси рога и гъст тъмен кичур на челото, бе повел женските да търсят сянка. Шон застана на вратата на колибата и почака минута, докато очите му свикнат с тъмнината. Даф лежеше буден.

— Ставай, ще се израниш от лежане.

Даф спусна краката си от кревата и изръмжа.

— Какво беше сложил във виното? — Разтърка леко слепоочието си. — Стотици таласъми танцуваха казачок в главата ми цяла нощ.

Шон усети да го побиват леки тръпки, сложи ръка на челото му да провери температурата, но тя бе нормална. Шон се поуспокои.

— Закуската е готова — каза той.

Даф си играеше с кашата в чинията и едва-едва хапваше от телешкия дроб. Продължаваше да присвива очи срещу светлината и когато изпиха кафето, бълсна стола си назад и заяви:

— Ще заведа нежната си глава да легне.

— Добре — каза Шон и стана. — Запасите от месо са на привършване. Ще отида да видя дали ще мога да намеря някой елен.

— Не, остани при мен, остани и ми говори. Можем да поиграем на карти.

Отдавна не бяха играли и Шон се съгласи. Седна на ръба на леглото и за половин час спечели тридесет и две лири.

— Трябва да ми разрешиш да те науча на тази игра някой ден — каза той закачливо.

Раздразнен, Даф хвърли картите на масата и каза:

— Не ми се играе повече.

Притисна с пръсти затворените си очи.

— Не мога да се съсредоточа от това главоболие.

— Искаш ли да спиш? — Шон събра картите и ги прибра в кутията.

— Не, защо не ми почетеш? — Той извади подвързано томче на „Студеният дом“ и му го подхвърли.

— Откъде да започна? — попита Шон.

— Няма значение, знам я наизуст. — Даф легна и затвори очи. — Започни откъдето и да е.

Шон зачете на глас. В продължение на половин час се запъва, защото езикът му въобще не можеше да хване ритъма на думите. Веднъж или два пъти погледна към приятеля си, но той лежеше спокойно. Челото му бе лъснало от пот. Дишаše леко. Дикенс е мощно приспивателно за такава гореща сутрин. Лека-полека и клепачите на Шон се затвориха, гласът му бавно затихваше, докато съвсем замря. Книгата се изпълзна от ръката му.

Слабото издрънчаване на веригата го събуди и той погледна към леглото. Там Даф се беше привел подобно на маймуна. Лудост гореше като огън в очите му, а бузите му леко потреперваха. Жълтеникава пяна бе излязла по устата му.

— Даф! — извика Шон.

Даф се спусна към него с пръсти, свити като куки, издавайки гърлен, нечовешки звук, но все още не животински. Този звук го удари в стомаха и го парализира.

— Недей! — изкрещя Шон.

Веригата се закачи за една от дъските на леглото, отхвърляйки Даф назад и той се просна, преди да успее да забие зъбите си в парализираното тяло на младия мъж.

Шон избяга. Изскочи от колибата и хукна към гората. Тичаше ужасен, с треперещи крака, задъхан, а сърцето му биеше със същата скорост, с която го носеха краката. Една клонка го одра по бузата и болката го накара да дойде на себе си. Забави ход, спря и се обрна назад. Застана неподвижно и впери поглед към лагера. Изчака да се успокои и се опита да потисне ужаса в себе си. Започна да го чувствува като някакво болезнено усещане в стомаха. След малко тръгна

обратно. Заобиколи трънливите храсти я се приближи към лагера откъм най-отдалечената му страна. Той беше празен. Слугите бяха избягали в същия панически ужас, който бе накарал и него да побегне. Сети се, че пушката му е все още в колибата до леглото на Даф. Изтича до фургона си, влезе и бързо отвори сандъка с неизползвани пушки. Ръцете му трепереха, докато боравеше с ключалката, защото веригата можеше и да не издържи и да подаде. Всеки миг очакваше да чуе нечовешкия рев зад себе си. Намери патрондаша. Зареди пушката и я огледа. Усещането на желязото и дъrvото го накараха да се почувствува по-добре, по-сигурен. Отново го правеше мъж.

Изскочи от фургона с готовата за стрелба пушка. Заобиколи предпазливо фургоните и отиде до колибата. Веригата бе издържала. Даф седеше в сянката на дъrvото, хващащ се за него и издаваше звук на новородено кученце. Беше с гръб към Шон. Беше гол — накъсаните му дрехи бяха разхвърляни по земята наоколо. Шон бавно тръгна към него. Спря извън обсега на веригата.

— Даф! — извика той с несигурен глас.

Даф се изви, приведе се и впи поглед в него. Пяна капеше от устата му. Оголи зъби и се спусна към приятеля си, издавайки нечовешки звуци, но веригата го спря и събори по гръб на земята. Той започна да се бори с веригата, а очите му, вперени жадно в Шон, не го изпускаха. Шон отстъпи назад. Вдигна пушката и се прицели между очите му. Но изведнъж: „обещай, че няма да ме застреляш, обещай ми“, припомни си той и се разколеба. Продължаваше да отстъпва назад. Кръв течеше от Даф. Желязната верига беше ожулила кожата на бедрата му, но въпреки това се дърпаше и бореше, за да се добере до него. Шон стоеше като закован. Той също беше здраво окован в своята клетва и не можеше да сложи край на цялата тази трагедия. Свали пушката. Мбиджейн се приближи към него.

— Махай се оттук, Nkosii, ако не можеш да сложиш край на всичко това! Махай се! Той вече няма нужда от теб. Присъствието ти го дразни.

Даф продължаваше да креши и да се бори с веригата. От разкървавената му снага струеше кръв и се стичаше по краката му. Жълта пяна хвърчеше от устата му при всяко разтърсване на главата.

Мбиджейн заведе Шон в лагера. Другите слуги вече се бяха върнали. Шон направи усилие и започна да дава наредждания.

— Искам всички да се махнете оттук. Вземете завивки и храна и идете към най-отдалечената страна на водоема. Ще изпратя да ви повикат, когато всичко свърши.

Когато слугите събраха вещите си и тръгнаха, той повика Мбиджейн.

— Какво трябва да направя?

— Ако един кон счупи крака си...? — Зулусът отговори с въпрос.

— Но аз му дадох дума — поклати глава Шон в безизходица.

— Само мошеникът и храбрият мъж могат да нарушат клетвата си — отговори простиличко Мбиджейн. — Ще те чакаме. — Обърна се и последва другите.

Когато всички си отидоха, Шон се скри в един фургон, откъдето през една дупка в брезента можеше да наблюдава Даф. Гледаше идиотското клатене на главата, странната походка, докато се движеше в кръг, доколкото му позволяваше веригата, а когато болката ставаше нетърпима, той се търкаляше по земята, скубеще кичури от косата си и дереше лицето си. Слушаше звуковете на лудостта: тревожния рев на болка, безумния кикот и ръмжене, това ужасно ръмжене! Много пъти се премерваше в целта, но не можа да стреля. Накрая свали пушката и се отдалечи.

Там, накрая на веригата, с плът, огряна от слънцето, умираше част от Шон. Част от неговата младост, част от смеха, от безгрижната любов към живота. Той не издържа и се върна във фургона. Отново загледа през дупката в брезента.

Слънцето се изкачи високо и след време започна да залязва, а съществото на веригата ставаше все по-безсилно: падна на земята и дълго се гърчи от болки, започна да ходи на ръце и колене, докато най-после пак се изправи на крака. Час преди залез-слънце Даф получи първата конвулсия. Седеше с лице към фургона, в който бе Шон, люлееше главата си от една страна на друга, а устата му мърдаше беззвучно. Конвулсията го обхвана и той се вцепени, устните се дръпнаха назад, оголвайки зъбите, очите се обърнаха и тялото започна да се извива назад. Това красиво тяло, все още стройно като на момче, с дълги извяни крака, започна да се прегъва все по-силно и по-силно, докато се чу силно прашене и гръбнакът се пречупи. Той падна, гърчейки се на земята, заръмжа тихо, а тялото се бе сгънало под невероятен ъгъл.

Шон не издържа. Изскочи от фургона и изтича при него. Заставайки над главата му, той стреля и се обърна назад. Хвърли пушката и чу как тя се удари в твърдата земя. Отиде до фургона, взе завивка от леглото на Даф и се върна пак при колибата. Зави го с одеялото, извръщайки глава от разкривеното лице. Вдигна го и го занесе до леглото му. Кръвта попи по одеялото и се разля като мастилено петно върху попивателна. Шон седна на стола до леглото.

Тъмнината навън стана непрогледна. През нощта дойде хиена и подуши кръвта по земята около колибата, след това си отиде. Отвъд водоема се беше събрала група от лъвове, излезли на лов, два часа преди изгрев-слънце те разкъсаха някакво животно. Шон слушаше ликуващия им рев.

На сутринта той стана трудно от стола и отиде при фургоните. Вътре в лагера, до огъня, чакаше Мбиджейн.

— Къде са другите? — попита Шон.

Слугата стана.

— Чакат там, където ги изпрати. Дойдох сам — знам, че ще имаш нужда от мен.

— Да, вземи две брадви.

Събраха камара суhi дърva и ги наредиха около леглото на Даф. Шон ги подпали. Мбиджейн му оседла кон и той го възсадна. Гледайки надолу към зулуса, Шон каза:

— Докарай фургоните до следващия водоем. Ще се срещнем там.

Шон напусна лагера. Само веднъж погледна назад и видя, че вятърът беше разнесъл, пушека от кладата на цял километър разстояние.

Мъката и вината размътваха мозъка на Шон. Считаше, че вината му има две страни: първо, че бе измамил доверието на Даф и второ, че не бе имал кураж да направи необходимото. Беше чакал твърде дълго. Не бе проявил смелост да превърне измяната в нещо, което трябваше да извърши в името на приятелството. С радост би преживял този ужас отново, само и само да можеше да пречисти съвестта си и да заличи това петно от тяхното приятелство. Ако можеше да го направи още веднъж, то този път щеше да го направи както трябва, чисто и бързо.

Скръбта му бе нещо като празнота, болезнена празнота — толкова голяма, че той се губеше в нея. Там, където по-рано бе смехът на Даф, гримасите му и неговите увлечения, сега имаше сива празнота. Никакъв лъч на слънчева светлина не можеше да проникне.

Следващият водоем беше плитка падина в центъра на обширна площ от засъхнала кал с големината на игрище за поло. Калта беше напукана в неправилни, малки форми като брикети с големината на длан. Човек би могъл да прескочи водата, без да намокри обувките си. В плътен кръг около водата бяха натрупани изпражнения от животни, идвали на водопой. По повърхността ѝ, сменяйки посоката според вятъра, плуваха няколко перца. Водата беше възсолена и мръсна. Мястото не бе подходящо за лагер. На третия ден Мбиджейн отиде във фургона на Шон. Той лежеше в леглото си. Не беше сменял дрехите си, откакто бе напуснал Даф. Брадата му беше започнала да се спъстява, станала бе лепкава от пот — във фургона беше горещо като в пещ.

— Господарю, би ли дошъл да видиш водата? Мисля, че не бива да оставаме тук.

— Какво не е наред? — попита Шон, без да прояви какъвто и да било интерес.

— Мръсна е. Мисля, че трябва да се придвижим към голямата река.

— Прави каквото сметнеш за необходимо.

Шон се обърна с лице към стената на фургона.

Така Мбиджейн поведе кервана към река Лимпопо. Два дни покъсно те достигнаха ивица от дървета с тъмнозелени листа, които се извисяваха по брега. През цялото време на пътуването Шон остана във фургона, друсан по неравния път, потен от горещината, но безразличен към всички неудобства. Мбиджейн подреди фургоните в лагер по брега над самото речно корито. Той, както и всички слуги зачакаха господарят им отново да се върне към живот. Разговорите около огъня вечерно време, бяха тревожни и всички често поглеждаха към фургона му, който бе постоянно тъмен и мрачен, каквото беше и настроението на човека в него.

Като мечка, напускаща бърлогата си в края на зимата, Шон най-сетне излезе от фургона. Дрехите му бяха силно замърсени. Кучетата побързаха да го посрещнат, молещи за внимание, но той отмина, без да ги забележи. Отговори лаконично и на поздравите на слугите. Слезе надолу по брега и тръгна безцелно по речното корито. Лятото бе попресушило и превърнало реката в тясна ивица от малки разпръснати вирчета надолу по течението. Водата в тях бе маслиненозелена. Пясъкът наоколо бе снежнобял, а големите камъни, които забавяха едва движещата се вода, бяха черни и гладко изльскани. Бреговете бяха стръмни, на около петстотин метра един от друг и оградени с високи дървета. Шон вървеше затънал до глезните в пясъка. Стигна водата и седна край нея. Потопи ръцете си и видя, че тя е приятно топла. По пясъка до него личеше дира на крокодил, а на другия бряг стадо маймуни разклащаха клоните на едно дърво и кряскаха по него. Две от кучетата прегазиха една плитчина и отидоха да гонят маймуните, но не особено охотно, защото пясъкът в речното корито бе много горещ. Шон се втренчи в зелената вода. Беше самoten без Даф. Компания му правеха единствено мъката и вината. Едно от кучетата, което остана при него, докосна бузата му със студения си нос. Шон прокара ръка по врата му и кучето се облегна на него. Чу стъпки по пясъка и се обърна. Беше Мбиджейн.

— Хлуби е открил следи от слонове на един час път надолу по потока. Преbroил около двадесет, и то с големи бивни.

Шон погледна обратно към водата.

— Махни се! — извика той.

Слугата прилепна до него с лакти, опрени на коленете си.

— За кого жалиш?

— Махни се, Мбиджейн! Остави ме!

— Господарят Даф не се нуждае от твоята скръб, следователно мисля, че оплакваш себе си.

Мбиджейн взе камък и го хвърли във водата.

— Когато в крака на един пътник се забие трън — продължи зулусът, — и ако той е умен, изважда го, а ако е глупак, оставя го и казва: „Ще оставя този трън да ме боде, та винаги да си спомням за този път, по който съм минал“. Господарю, по-добре е да си спомняш с добро, отколкото с болка. — Той хвърли още един камък във водата, стана и си отиде.

Когато Шон го последва десет минути по-късно, намери коня си оседлан, пушката на седлото, а Мбиджейн и Хлуби чакаха с копията. Кандла му подаде шапката, той я хвана за периферията, нахлуши я на главата си и се качи на коня.

— Води! — каза той.

Следващите седмици ходеше на лов с една-единствена цел — да няма време да мисли. Връщанията му до фургона бяха редки и кратки, единствено за да донесе слоновата кост и да смени коня си. В края на един такъв лов, когато се канеше да се качи на коня, Мбиджейн му се оплака.

— Господарю, има и други, по-добри начини да умреш, отколкото да работиш твърде много.

— Ти изглеждаш добре — увери го той, макар зулусът да бе слаб като хрътка, а кожата му лъщеше като измит антрацит.

— Може би на човек върху кон всички мъже му изглеждат добре — каза Мбиджейн.

Шон спря с един крак на стремето, погледна го и свали крака си.

— Сега ще ловуваме пеш, Мбиджейн, и първият, който помоли за милост, ще бъде наречен „жена“ от другите.

Слугата се ухили. Предизвикателството му хареса. Тръгнаха и пресякоха реката. Преди да изтече половината ден, попаднаха на следите от малко стадо мъжки слонове. Тръгнаха по дирите и вървяха, докато се стъмни. Спаха заедно, сгушени под една завивка. На следващата сутрин продължиха. Загубиха следата на третия ден и затова свиха към реката. Натъкнаха се на друго стадо, на около десет мили от фургоните. Тръгнаха след него и още същата вечер убиха три

чудесни мъжкаря. На нито един от тях бивните не тежаха по-малко от двадесет и пет килограма.

Върнаха се при фургоните през нощта, спаха четири часа и пак тръгнаха. Шон започна да накуцва слабо и на втория ден, докато почиваха, събу ботуша си. Мехурът на раната му се бе спукал и чорапът се бе вкоравил от кръвта. Мбиджейн го погледна безмълвно.

— На какво разстояние от фургоните сме?

— Можем да се върнем, преди да се е стъмнило.

На връщане Мбиджейн носеше пушката на Шон.

Нито за миг тържественият израз не слезе от лицето му. Когато се прибраха в лагера, Кандла занесе леген с топла вода и го сложи пред Шон. Той потопи краката си в легена, а цялата му свита накляка в кръг около него. Всяко лице показваше, че взема участие в лекуването, а тишината бе нарушавана от цъканията с уста на Банту в знак на съчувствие. Всяка минута от този спектакъл доставяше огромно удоволствие на всички, а Мбиджейн, който бе главният ръководител, изготвяше ефекти за публиката. Шон дърпаше от пурата си, стараейки се да не се изсмее. Слугата се изкашля, за да прочисти гърлото си, и плю в огъня. Сега всички очи бяха вперени в него. Всички чакаха със затаен дъх.

— Nkosii, щях да заложа петдесет глави добитък като сватбена цена, ако ми беше дъщеря.

Настъпи тишина, последвана от бурен смях. Всички помнеха облога. Шон се смееше с тях, но после, като видя, че Хлуби едва не падна в огъня, а Нонга хълца високо на рамото на Мбиджейн със сълзи от радост, стичащи се надолу по бузите му, престана. Това не беше чак толкова смешно.

Той ги гледаше, гледаше техните широко отворени розови уста и бели зъби, тресящите се рамене, задъхващите се гърди и изведенъж му стана ясно, че те не се смееха на него, защото беше загубил облога, а се смееха от радост, че са живи. Същият смях забушува и в гърлото на Шон и преди да може да го спре, той изскочи навън и след него се зароди друг. Облегна се назад на стола, отвори уста и започна да се смее силно. По дяволите всичко, той също беше жив!

Сутринта, когато излезе от фургона и закуца, за да види какво готви Кандла за закуска, усети леко вълнение, вълнение от новия ден. Чувствуващ се добре. Споменът за Даф още беше в него и винаги

щеше да бъде в него, но сега този спомен не беше раздираща болка —
той беше извадил трънчето.

През ноември смениха местата на лагера три пъти, движейки се все по южния бряг на реката. Фургоните, които бяха изпразнени, бавно започнаха да се пълнят пак. Дивечът бе започнал да слиза надолу към реката и местностите около нея. Сушата беше изгорила всичко, но всеки изминат ден обещаваше дъжд.

Облаците, които досега бяха разпръснати по небето, започнаха да се събират. Събираха се или в една заоблена, с тъмни краища маса, или в черни буреносни талази. Цялата природа като че ли се впечатли от нарастващата им сила. Залязващото слънце ги обливаше с пурпурна светлина, а през деня вихрушки играеха дервишки танци, за да ги забавляват. Дъждовете наблизаваха. Шон трябваше да вземе решение, или да прекоси Лимпопо и да се изолира от юга, когато реката приойде, или да остане, където е. Това не бе много трудно решение. Откриха място, където бреговете бяха малко по-ниски и от двете страни на реката. Разтовариха първия фургон, впрегнаха още един чифт волове и след това, подгонени от окуражаващите викове, воловете се спуснаха надолу по брега на речното корито. Фургонът подскачаше зад тях, докато стигна пясъка, където спря наклонен на една страна, с колела, затънали в пясъка до самите оси.

— Към осите! — изкреця Шон.

Всички слуги се спуснаха към колелата и започнаха да се мъчат да ги накарат да се завъртят, но половината волове бяха на колене, безпомощни без опора под краката си.

— По дяволите! — Шон гледаше свирепо към фургона. — Освободете воловете и ги върнете!

Бяха им необходими три дни, за да построят над реката мост от преплетени клони, и още два, за да прекарат фургоните и слоновата кост на отсрещния бряг.

Когато и последният фургон беше прехвърлен, Шон обяви почивка. Целият лагер спа до късно на следващата сутрин. Слънцето беше високо, когато той излезе от фургона си. Беше все още малко замаян и отпуснат от дългото лежане в леглото. Прозя се и се протегна.

Прокара език по устните си и направи гримаса при вкуса им, после почеса гърдите си, а космите изскриптяха изпод пръстите му.

— Кандла, къде ми е кафето? Не те ли е грижа, че ще пукна от жажда?

— Господарю, водата ще заври много скоро.

Шон изруга и отиде при Мбиджейн, който бе клекнал с другите слуги до огъня, наблюдавайки как Кандла приготвя закуската.

— Това е добър лагер, нали, Мбиджейн? — запита Шон.

Погледна нагоре към покрива от клони и листа.

Беше прохладно през тези сутрешни часове. Коледни бръмбари шумяха в широко разпрострелите се клони.

— Да, има добра паша за добитъка — съгласи се зулусът и протегна ръка към него. — Намерих това в тревата, някой друг е лагерувал тук.

Шон го взе и го огледа. Беше парче от счупен порцеланов съд с изрисувани сини смокинови листа по него. Това малко парченце от цивилизацията в пустинята беше шок за Шон. Докато го обръщаше в ръката си, Мбиджейн продължи:

— Има пепел от старо огнище при онова дърво и освен това открих коловози на местата, където фургоните са се качвали на брега, на същото място, където и ние.

— Отпреди колко време?

Мбиджейн сви рамене.

— Може би преди година. В коловозите е поникнала трева.

Шон седна на стола си. Беше разтревожен. Мислеше си за всичко това и направи гримаса, защото откри, че е ревнив. Има скитници в тази земя, която той считаше за своя, и тези едногодишни следи го караха да се чувствува, като че е в гъсто населено място. Но имаше и друго чувство в душата си — копнеж за компания на бял. Странно, че можеше да не желае нещо, а в същото време да го иска горещо.

— Кандла, ще ми дадеш ли кафе, сега или на вечеря?

— Господарю, готово е. — Той сипа малко кафява захар в чашата, разбърка я с пръчка и му я подаде. Шон държеше чашата с две ръце, духайки, за да охлади кафето, и започна да отпива, въздышайки при всяка гълтка. Разговорите на зулусите му вървяха оживено, кутията с енфие ги обикаляше. Всяка забележка и изказване, които заслужаваха внимание, бяха посрещани с тържествено хорово

потвърждение „да, това е така, да, това е вярно“. Избухваха малки спорове, но скоро замираха и се превръщаха в спокойни разговори. Шон ги слушаше, като понякога се включваше в разговора или разказваше някоя история, докато стомахът му започна да подсказва, че е време за хранене. Кандла започна да готви под критичните погледи и надзор на всички, а полезните съвети валяха като дъжд от тези, които мързелът беше направил словоохотливи. Почти бе изпекъл една токачка под одобрителните коментари на останалите и макар Мбиджейн да направи забележка, че има нужда от още малко сол, всички чакаха обяда с нетърпение. Изведнъж Нонга, който седеше край огнището, скочи, и посочи на север. Шон засенчи очи и също погледна натам.

— Боже господи! — извика той.

— Ай, ай, ай! — извикаха слугите.

Един бял приближаваше към тях. Яздеше в тръс, седнал удобно на седлото. Вече бе много близо, така че Шон забеляза голямата кафява брада, която закриваше долната част на лицето му. Беше едър човек, с ръкави на ризата, навити около дебелите му ръце.

— Здравейте! — извика Шон и отиде да го посрещне.

Ездачът спря коня в края на лагера. Слезе и сграбчи протегнатата ръка. Младият мъж усети как пръстите на ръката му изпращяха при стискането.

— Здравей, човече! Как е? — Той говореше африкаанс. Гласът подхождаше на ръста му, а очите му бяха на едно ниво с тези на Шон. Те разтърсваха безмилостно ръцете си, смеейки се, искрено зарадвани от срещата.

— Кандла, донеси шишето бренди! — извика през рамо Шон, а след това се обърна към бура.

— Влизайте, идвате точно навреме за обяд. Имаме повод да празнуваме. Брей, хубаво е пак да срещнеш бял човек.

— Значи сте сам?

— Да, влизайте! Сядайте!

Наля бренди и бурът взе едната пълна чаша.

— Как се назвате? — попита той.

— Кортни, Шон Кортни.

— Аз съм Ян Паулус Леро. Радвам се да се запознаем, сър.

— Наздраве, господине — отговори Шон и двамата пиха.

Ян Паулус избърса мустаците си с ръка и пое дъх, вдишвайки дълбоко аромата на брендито.

— Чудесно е! — каза той и подаде чашата за още.

Говориха много. Езиците им, освободили се от самотата, се мъчеха да кажат всичко и едновременно с това да разпитат за всичко — срещите в пустинята са винаги такива! Междувременно питието в шишето бързо намаляваше.

— Кажи ми къде са вашите фургони? — попита Шон.

— На един-два часа път оттук. Тръгнах да търся реката.

— Колко сте в групата? — Шон наблюдаваше лицето му.

— Мама и татко, малката ми сестра и жена ми — аха, това ми напомни да ти кажа, че трябва да преместиш фургоните си оттук.

— Какво? — Той го погледна озадачен.

— Това е моето място за лагеруване — обясни му бурът, — виж, ето там са следите от моя огън, това е мой лагер.

Усмивката изчезна от лицето на Шон.

— Огледай се, буре, ето ти цяла Африка. Избери си място навсякъде другаде, освен тук, където съм аз.

— Но това е мое място. — Ян Паулус се зачерви и сви устни. — Винаги когато идвам тук, лагерувам на едно и също място, разбра ли?

Цялото настроение от хубавата им среща се промени само за няколко секунди. Ян Паулус стана рязко и тръгна към коня си. Той се наведе и стегна ремъка, стъпвайки така бързо на стремето, че животното едва не загуби равновесие, метна се на гърба му и погледна към Шон.

— Махай фургоните! — изрева той. — Довечера ще лагерувам тук!

— Искаш ли да се хванем на бас, че това няма да стане? — заядливо попита Шон.

— Ще видим!

— Разбира се, че ще видим — съгласи се Шон иронично.

Бурът подкара коня и си замина. Шон гледаше как той изчезва зад дърветата и чак тогава даде свобода на гнева си. Вилнееше из лагера като буря, крачейки насам-натам, правеше кръгове, после спираше и поглеждаше в посоката, откъдето щяха да се зададат фургоните на бура. Изглежда, това, което най-много го тревожеше, беше вероятната борба или по-скоро битка с Ян Паулус. Кандла донесе

храна, като вървеше с чинията подир него и му я предлагаше. Той го отпрати и продължи да крачи нетърпеливо насам-натам, като че ли беше патрул. Най-после в далечината се показа първо върхът на един камшик, а след това се чу и слабо мучене на вол. На това мучене веднага отговори добитъкът на Шон. Кучетата се разлаяха и той побърза да отиде до един от фургоните, които бяха от северната страна на лагера, и се облегна на него. Дългата редица се изви зад дърветата в далечината и тръгна към неговия лагер.

Имаше ярки цветни петна на седалката на предвождащия фургон. Женски дрехи! При друг случай това щеше да накара ноздрите на Шон да се разтворят, за да подушат, така както при младите жребци, но сега цялото му внимание бе съсредоточено върху по-едрия от двамата ездачи. Ян Паулус препусна напред пред баща си, а Шон го очакваше със свити юмруци. Ян Паулус яздеше изправен в седлото. Спря коня си на няколко крачки от него и бутна шапката си назад с палец, голям и дебел като наденица. След това пришпори леко коня си, за да го накара да потанцува, и попита с престорена изненада:

— Какво, господине? Още ли сте тук?

Кучетата на Шон се бяха втурнали да посрещнат другата глутница кучета и сега всички се въртяха в кръг, душейки се взаимно, с настърхнала козина.

— Защо не се покатериш на някое дърво? Там ще се почувствуваш по-добре, като у дома — предложи Шон с престорено спокойствие.

— Аха, така значи? — Ян Паулус се размърда на седлото, ритна стремето и освободи десния си крак, прехвърляйки го през коня, за да слезе. Точно в този момент Шон се хвърли върху него. Конят се дръпна нервно, изхвърляйки бура. Той загуби равновесие, но се хвана за седлото. Шон поsegна, сграбчи го за брадата и увисна с цялата си тежест. Ян Паулус падна назад, размахвайки ръце като вятърна мелница, а кракът му се заплете в стремето и той увисна като хамак — от едната страна закачен на коня, а от другата държан от Шон за брадата. Шон заби пети в почвата за опора.

Възбудени от действията им, кучетата се нахвърлиха едно на друго ръмжейки, хапейки се, квичейки — истинска кланица, хвърчеше козина като пясъците в пустинята Калахари при пясъчна буря.

Ремъкът на стремето се скъса. Шон падна назад, извърна се и скочи на крака точно навреме, за да посрещне удара на бура. Парира удара, който бурът нанесе през ръката му, но силата го изненада. След това те бяха вече гърди в гърди и той усети, че насрещната сила е равна на неговата. Бореха се тихо, брадите им се заплетеха, а очите им бяха само на сантиметър един от други. Шон премести тежестта си и се опита да падне, но съвсем леко и елегантно, като танцьорка, Ян Паулус го задържа. Сега беше ред на бура. Той изви ръката му и Шон изохка от силата, която му беше необходима, за да го спре. Оупа Леро се включи, като дойде с коня си до тях, разпрысна кучетата с камшика, който свистеше във въздуха. Приближи се до двамата и викна:

— Спрете! Вие, дяволи, престанете, хей, чувате ли? Достатъчно!

Шон извика от болка, когато камшикът гошибна по гърба, а при следващия удар Ян Паулус изрева със същата сила. Те се пуснаха, разтърквайки следите от камшика, и застанаха пред слабия, стар и белобрад човек на коня. Първият фургон пристигна. В него седеше огромна жена.

— Защо ги спря, Оупа?

— Няма смисъл да ги оставя да се избият един друг — отговори той.

— Не те е срам! Значи затова развали играта на момчетата? Не си ли спомняш как обичаше да се биеш и ти? Или сега си толкова стар, та си забравил удоволствието от младини? Остави ги на мира!

Оупа се поколеба, все още размахвайки камшика, като поглеждаше ту Шон, ту Ян Паулус.

— Махай се оттам, изкуфял дъртак! — изкомандува жена му. Тя беше солидна като гранитна скала, блузата ѝ бе изпълнена от гърдите, а голите ѝ ръце бяха кафяви и дебели като на мъж. Широката периферия на шапката засенчваше лицето ѝ, но Шон видя, че то бе розово и кръгло като пудинг, от тия лица, които се усмихват по-често, отколкото се мръщят. На седалката до нея имаше две момичета, но той нямаше време да ги разгледа. Оупа отдръпна коня си назад, за да не пречи на двамата. Ян Паулус започна да се придвижва към Шон. Шон се надигна на пръсти, приведе се малко напред, защото вече познаваше насрещната сила, гледайки на Ян, както се гледа на главното ястие при един обяд, когато не си съвсем сигурен, дали ще можеш да сдъвчеш и преглътнеш някой голям залък.

Ян Паулус изпрабва Шон с дълъг десен удар, но той извърна глава и гъстата му брада омекоти удара. Удари с лакът Ян Паулус в ребрата под вдигнатата му ръка, бурът изрева от болка и се извърна обратно.

Забравяйки скрупулите си, Оупа гледаше с нарастващ интерес. Борбата обещаваше да бъде интересна! Те си приличаха. И двамата бяха под тридесет, бързи и здраво стоящи на краката си. Изглежда, и двамата са се борили се били преди това, и то често, което можеше да се познае по това как се опипват отдалеч, пристъпват малко напред, просто за да предложат началото на борбата, а след това веднага се отдръпват назад. Този сравнително пасивен начин на борба изведнъж се промени и стана жесток. Ян Паулус скочи напред, движейки се наляво, после смени посоката, също както камшикът, когато удря. След това използува дясната ръка. Шон се мушна под нея и остана незащитен пред левия му удар, отскочи назад, но ударът разкъса бузата му под окото. Потече кръв. Ян Паулус го преследваше с настървение, като държеше ръцете си готови, търсейки открито място, за да нанесе удар. Шон се държеше, инстинктивно движеше краката си, докато временното зашеметяване от удара под окото изчезне и стане активен отново. Усещайки силата на ръцете си, той видя, че бурът го преследва и подскача на краката си, като да бяха пружини. Привидно отпусна ръце и зачака реакцията на Ян Паулус. Твърде късно Ян видя хитрия блясък в очите му и се опита да се измъкне от капана, но уви! Той бе здраво притиснат. Успя да се изскубне от Шон, но сега вече неговото лице кървеше. Борбата се водеше и между фургоните, с превъзходство, накланящо ту на едната, ту на другата страна. Вкопчваха се използуваха главите и коленете си, после юмруките си и пак всичко отново. Вкопчили се, те се търкаляха и внезапно полетяха надолу по стръмното в река Лимпопо. Бориха се и на мекия пясък, който забавяше движенията на краката и пълнеше устата. После и двамата цопнаха в един от вировете и продължиха да се бият и във водата като двойка хипопотами. Но движенията им започнаха да стават все побавни, докато накрая, коленичили един срещу друг и неспособни повече да се изправят на крака, те само се мъчеха да си поемат дъх.

Без да е сигурен, дали вече е тъмно, или това е въображение, предизвикано от умората, Шон наблюдаваше Ян Паулус, който започна да повръща жълта течност, издавайки ужасен звук. Шон се домъкна до

края на вира, изпълзя и легна с лице на пясъка. Чуваше гласове като ехо, а светлината му се струваше, че идва фенер. Слугите му го вдигнаха, но той едва усещаше.

Светлината и гласовете потънаха в тъмнина, когато изпадна в безсъзнание.

Събуди го щипане от йод и той се опита да стане, но някакви ръце го бутнаха да легне пак.

— Леко, леко, борбата свърши. — Шон се опита да се съсредоточи, за да разбере кой говори. Над него се беше надвесило едрото розово лице на Оума. Ръцете ѝ докосваха лицето му, а подът го пареше. Той изохка през подутите си устни.

— Разбира се, точно като мъж! — засмя се Оума. — Главата ти едва не беше откъсната в борбата, и то, без да издадеш звук, а сега едно докосване с лекарство и нищиш като бебе.

Шон опипа с език устата си от вътрешната страна, един зъб се клатеше, но другите като по чудо стояха. Опита се да вдигне ръка, за да опипа затвореното си око, но Оума я плесна леко да не пипа и продължи да работи над него.

— Браво, каква борба! — Поклати весело глава. — Ти беше добър, много добър.

Шон погледна зад нея и видя момичето. То стоеше в сянка, силует на фона на светлия брезент. Държеше леген. Оума се обърна и потопи парче плат в него, изпирайки кръвта, преди да се заеме пак с лицето му. Фургонът се люлееше под тежестта ѝ, а фенерът, който висеше на тавана, се клатеше, осветявайки лицето на момичето. Шон опъна краката си и мръдна малко глава, за да го разгледа по-добре.

— Стой мирно! — изкомандува Оума. Шон погледна момичето зад нея, чистата и спокойна извивка на устата и страната ѝ. Видя съ branата в кок коса, вдигната нагоре, а след това, като че ли разкаживаща се, пак падаше надолу върху раменете и стигаше до кръста и на плитка, дебела колкото китката му.

— Катрин, да не искаш всеки път да се протягам до легена? Застани по-близо, момиче.

Тя пристъпи напред към светлината и погледна Шон. Засмените ѝ очи светеха със зелен пламък. След това тя ги сведе към легена. Шон я гледаше, без да сваля поглед, да не би да пропусне момента, когато тя ще го погледне пак.

— Моя голяма мечко — заговори Оума със скрито одобрение, — открадна лагера ни, преби сина ми, а сега зяпаш дъщеря ми. Ако продължаваш така, аз самата ще трябва да избия тия дяволи от главата ти. Браво! Но ти си опасен. Катрин, я по-добре се прибери в нашия фургон и помогни на Хенриета да оправи брат ти. Остави легена, ей там, на сандъка.

Преди да излезе, Катрин го погледна. В очите ѝ имаше тайнствени весели сенки, които правеха излишна усмивката ѝ.

Шон се събуди с чувството, че нещо не е наред. Опита се да стане, но болката го скова, болка от натъртени места и незараснали рани. Изпъшка и от това го заболяха устните. И те бяха изранени. Бавно спусна крака от леглото и се надигна, за да огледа нанесените му щети. Тъмна следа от ботуша на Ян Паулус преминаваше през гърдите му. Шон опира леко, проверявайки за счупено ребро. Сетне започна да изследва ожулването. Държеше лявата си ръка високо вдигната и се вглеждаше отблизо в разкъсаната кожа. Обели една коричка от раната, изправи се и замръзна от болката, която го преряза като с нож. Имаше скъсан раменен мускул. Започна да псува тихо, с монотонен глас. Това продължи, докато слезе бавно от фургона.

Всичките му хора го наблюдаваха, даже кучетата като че ли се разтревожиха. Шон стъпи на земята и започна да нарежда.

— Какво, за зога...?

Спра, защото усети, че устните му се пукат отново и започват да кървят.

— Какво, за бога, правите? Защо стоите като жени на бар за бира? Нямале ли работа? Хлуби, мисля, че те изпратих да търсиш следи от слонове. Кандла, къде е закуската? Мбиџейн, донеси ми леген с вода и огледалото.

Шон седна на един стол и тъжно заразглежда лицето си в огледалото.

— Ако го бяха прегазили цяло стадо биволи, щяха да нанесат по-малко щети.

— Nkosii, това е нищо в сравнение с неговото — увери го Мбиџейн.

— Зле ли е?

— Говорих с един от слугите му. Той все още не е ставал от леглото си, лежи и реве като ранен лъв. Очите му са затворени като на новородено кученце.

— Разкажи ми повече, Мбиџейн! Кажи истината... хубав бой ли беше?

Слугата клекна до стола му. Помълча малко, докато намери думи.

— Когато небесата изпращат своята войска от облаци срещу върховете на Дракенсберг с гръмотевици и копия от светкавици, това е, за да забавляват човека. Когато два мъжки слона се бият до смърт, няма по-голямо по храбростта си представление в пустинята. Не е ли така?

Шон поклати глава, очите му блестяха.

— Nkosii, чуй ме! Когато ви казвам тези неща, те са като детска игра пред вашата битка.

Слушаше хвалбите му. Мбиџейн бе истински майстор на старото словесно изкуство на Зулуленд и когато свърши, погледна към Шон. Лицето на господаря му беше щастливо. Мбиџейн се усмихна и измъкна изпод дрехата си сгъната на четири хартия.

— Един слуга от другия лагер донесе това, докато спяхте.

Шон прочете бележката. Беше написана с едри, кръгли букви, на изискан холандски език. Беше покана за вечеря.

— Кандла, извади най-хубавите ми ботуши и костюма ми! — извика той.

Той пак взе огледалото. Не можеше да направи нищо друго за лицето си, освен да среще и подстриже брадата си. Остави огледалото и погледна нагоре по реката, където фургоните на Леро бяха почти скрити между дърветата.

Мбиџейн вървеше пред Шон с фенер в ръка. Крачеше бавно, за да даде възможност на господаря си да куца с достойнство. Когато стигнаха до другия лагер, Ян Паулус се надигна едва-едва от стола си и кимна с глава за поздрав. Зулусът бе излъгал — освен един липсващ зъб, не можеше и дума да става за сравнение на лицата им. Оупа тупна Шон по гърба и пъхна чаша бренди в ръката му. Той беше висок човек, но хиляди сълънца, изсушили лицето му, бяха обезцветили очите до бледозелено, а кожата приличаше на шия на пуйка.

Брадата му беше белезникавожълта, с малко цвят около устните. Бързо зададе на Шон три въпроса, без да му даде възможност да отговори, и го заведе до един стол.

Оума говореше, Шон слушаше, а Ян Паулус се мусеше. Той разказваше за добитък, за лов и за земята на север. След малко младият мъж разбра, че от него не се иска да вземе участие в разговора. Няколкото му плахи опита да се включи бяха отнесени от словесния

поток на домакина. Така Шон бе раздвоен между него и шепнещите женски гласове, които долитаха от мястото, където се готвеше. Веднъж я чу да се смее. Позна я, защото това беше гласът на момичето, което бе видял с очите си. Най-после вечерята бе готова и Оума доведе момичетата при мъжете. Шон стана и видя, че Катрин е висока, с широки рамене. Докато приближаваше към него, движенията прилепваха полата към краката ѝ, а те бяха дълги, с малки стъпала. Косата ѝ беше руса с червеникав оттенък, прибрана отзад в огромен кок.

— А, ето го моят мечок. — Оума взе ръката на Шон. — Да ти представя снаха ми Хенриета. Хенриета, ето човекът, който едва не уби мъжа ти.

При тези думи Ян Паулус изсумтя от стола си, а Оума се засмя. Жената бе дребна и тъмнокоса. „Не ме хареса“ — инстинктивно усети Шон. Той се поклони, пое ръката ѝ, но тя я дръпна веднага.

— Това е дъщеря ми Катрин. Ти я видя снощи.

„Тя ме харесва.“ Пръстите ѝ бяха дълги и с квадратни нокти. Шон рискуваше устните му да се напукат пак, но се усмихна.

— Без нейната медицинска помощ щях да умра от загуба на кръв — каза той.

Тя му се усмихна, но не с уста, а с очи.

— Държахте се мъжки, господине. Посинялото ви око, без съмнение, е в по-добро състояние.

— Момиче, стига ти толкова — отговори Оупа вместо Шон, — иди и седни до майка си.

После продължи:

— Тъкмо ти разправях за коня. Е, казах на този човек, че не заслужава пет лири, а камо ли петнадесет, накарах го да погледне към задните му крака, тънки като пръчки, а той, за да ме спре, ми каза: „Я виж седлото“. Аз обаче разбрах, че се тревожи.

Тънкият плат на блузата на момичето едва издържаше нетърпеливия напън на гърдите. Шон никога не беше виждал по приятна гледка.

До огъня, на който готвеха, бе поставена дървена маса. После отидоха там. Оума прочете молитва. Шон я наблюдаваше през притворените си очи. Брадата на Оупа се тресеше, когато говореше, а на никои места той удряше по масата, за да подсили тона, което

казваше на всемогъщия. Неговото „амин“ имаше такъв ефект върху Шон, че едва се сдържа да не го аплодира.

— Амин — каза Оума и започна да разсипва задушено месо по чиниите от един голям съд, голям колкото ведро за вода. Хенриета донесе парчета тиква, опържени в тесто, а Катрин сложи големи филии нарязан хляб във всяка чиния. На масата се възцари мълчание, нарушавано само от тракането на метал върху порцелан и шумното дишане на Оума.

— Госпожа Леро, много време чаках, за да опитам храна като тази — каза Шон.

Оума се засмя.

— Има още, господине. Обичам мъже, които се хранят добре. — Оума беше голям гастроном. — Баща ми не искаше да го каня вкъщи, защото не можеше да го изхранва.

Тя взе чинията му и я напълни.

— Според мен си човек, който може да яде.

— Мисля, че малко се въздържам в компания — отговори той.

— Така ли? — Ян Паулус проговори за пръв път. Подаде чинията на майка си и каза: — Сипи ми, моля те, тази вечер съм гладен.

Шон присви очи, изчака, докато той получи чинията си, сетне взе вилицата си и я поддържа нарочно в ръка, докато и Ян направи същото.

— Браво, момчета! — каза весело Оума. — Започваме пак! Оупа, можеш да излезеш и да убиеш няколко бивола, преди вечерята да е свършила.

— Ще заложа една жълтица на Ян Паулус — предизвика съпругата си Оума. — Той е като армия термити. Кълна се, че ако няма друго, ще изяде и брезента по фургоните.

— Добре, не съм виждала мечката как яде, но ми се струва, че има доста място, където да сложи храната.

— Залагам твоя зелен шал срещу моето боне, че Ян Паулус ще се откаже пръв — прошепна Катрин на снаха си.

— Когато Джани свърши със задушеното, той ще изяде и англичанина — захили се Хенриета, — но бонето ти е хубаво, приемам баса.

— Пълна чиния за пълна чиния. — Оума измерваше всеки черпак с голяма точност. Двамата ядяха един срещу друг. Разговорът около масата постепенно замря и спря. Още? — питаше жената, когато

чиниите се изпразваха, и всеки път двамата се споглеждаха и кимаха. Най-после черпакът взе да стърже дъното на съда.

— Това е краят, деца мои, ще трябва да го повторим друг път.

Отново настъпи тишина. Двамата седяха много тихо, гледайки с уважение чиниите си. Ян се оригна и изразът на лицето му се промени. Стана и бързо се скри в мрака.

— А, слушайте, слушайте! — извика Оума. Всички утихнаха и след малко тя избухна в силен смях. — Неблагодарник такъв, това ли е отношението ти към храната ми? Къде е жълтицата, Оупа?

— Чакай, алчна жено, играта още не е свършила. — Той се обърна и загледа втренчено Шон. — Струва ми се, че твоята мечка почти се е предала.

Младият мъж затвори очи. Звуците от повръщането на Ян Паулус се чуваха много ясно.

— Благодаря за... — не успя да довърши. Нямаше време за това. Искаше му се да избяга далеч, така че момичето да не го чуе.

На сутринта, по време на закуска, Шон обмисли следващия си ход. Смяташе да напише покана за вечеря и да я занесе лично. Те вероятно щяха да го поканят да остане на кафе и тогава може би щеше да има възможност да поговори с момичето. Не знаеше какво ще й каже, но щеше да мисли, когато му дойде времето. Качи се във фургона и намери молив и хартия в сандъка си. Върна се на масата и сложи листа пред себе си. Започна да гризе края на молива и впери поглед навън към гората. Нещо се движеше край дърветата. Оставил молива на масата и стана. Кучетата се разляxa, а след това спряха, защото познаха Хлуби. Той тичаше задъхан — явно носеше новини.

— Голямо стадо, господарю. Много от тях с бивни. Видях ги да пият вода от реката и после се върнаха в гората.

— Кога? — попита Шон, за да спечели време. Мъчеше се да намери благовидна причина, за да остане в лагера, но тя трябваше да е толкова основателна, че Мбиджейн да я приеме.

— Преди изгрев, тази сутрин — отговори Хлуби.

Опита се да си припомни точно кое рамо го болеше.

Не бе редно да се ходи на лов с болки в рамото. Мбиджейн, който вече бе оседлал коня му, го доведе в лагера. Шон се почеса по носа и се изкашля. В това време Хлуби започна пак.

— Водачът от другия лагер се движеше с мен, господарю. Той също видя стадото и отиде да занесе новината на своя господар. Но аз съм бърз като газела и го изпреварих.

— Така ли?

Това промени всичко. Нямаше да остави стадото на този червенокос холандец! Изтича до фургона и грабна патрондаша, оставлен до леглото му. Пушката бе смазана и почистена.

— Уморен ли си, Хлуби?

— Не, господарю.

Обаче дишането му беше ускорено и пот се стичаше по лъскавото тяло на момчето.

— Е, добре тогава, заведи ни при тези слонове, моя бързонога газело!

Шон възседна коня и погледна към другия лагер. Тя все още щеше да бъде там, когато той се върне.

Не можеше да се придвижи бързо заради Хлуби, който вървеше пеша, докато двамата Леро, яздейки на коне по следите на Шон и неговите хора, ги настигнаха още на третия километър.

— Добро утро! — поздрави Оупа, като дръпна юздите и конят му премина в лек тръс. — На утринна разходка, както виждам.

Отвърна му с кисела усмивка.

— Ако всички ще ловуваме, трябва да ловуваме заедно. Съгласни ли сте?

— Разбира се, господине!

— ... и ще делим всичко по равно, по една трета на всеки.

— Това е правилото — поклати глава Оупа.

— Съгласен ли сте? — Шон се обърна на седлото си към Ян Паулус.

Той изсумтя. Не изпитваше желание да отвори уста поради загубения зъб.

Намериха следата след около час. Стадото си бе проправило път през гъстата гора край реката. Слоновете бяха обелили кората на младите фиданки и сега те стърчаха голи и нещастни. Бяха повалили големи дървета, за да стигнат до младата зеленина по върховете им, и навсякъде в тревата бяха оставили големи купчини изпражнения.

— Нямаме нужда от водачи, за да следваме стадото. — Ян Паулус беше въодушевен и за пръв път проговори.

Шон го погледна и се чудеше колко ли слона бяха намерили смъртта си от неговата пушка. Може би хиляди и ето, страстта на ловеца го беше завладяла отново.

— Кажи на слугите си да ни следват. Ще избързаме напред. Бързо ще ги хванем — усмихна се той с изранената си уста.

Шон усети, че вълнението обхваща и него. Той също се усмихна.

Пуснаха конете в лек галоп, с отпуснати юзди, за да могат животните сами да избират пътя си между повалените дървета. Гората около реката ставаше все по-рядка, докато се придвижваха на север. Скоро се озоваха в открита равнина. Високата трева достигаше стремената им, а почвата беше твърда и равна.

Яздеха мълчаливо, леко наведени на седлата, гледайки все напред. Ритмичният тропот на копитата звучеше като боен барабан. Шон прокара ръка по патрондаша, препасан през гърдите му, сетне хвана пушката.

— Там! — извика Оупа и той видя стадото. Беше се събрало в малка горичка от евкалипти, на километър разстояние.

— Чудо... — подсвирна Паулус. — Трябва да са поне двеста.

Шон чу първото тревожно изтръбяване от стадото, видя да се разявят уши и хоботи да се вдигат нагоре.

Сетне стадото се скуччи и побягна с извити нагоре гърбове, а след него се носеше облак прах.

— Паулус, вземи левия фланг. Ти, господине — средата, а аз — десния — крещеше Оума.

Младият мъж нахлузи шапката си над ушите, а конят му подскочи от пришпорването. Като хвърлен напред тризъбец, тримата се забиха в стадото. Шон яздеше в праха. Избра една стара слоница от огромната като планина верига, движеща се пред него. Държеше коня си толкова близо до нея, че виждаше острите косми по опашката и язвите по кожата ѝ. Докосна врата на коня и го спря. Освободи краката си от стремената и скочи на земята, присви колене, за да пружинира при изстрела. Гръбнакът на слоницата опъваше старата сива кожа — Шон го пречупи с първия изстрел и тя падна, плъзгайки се на задницата си. Конят му започна да тича, преди още той да се бе качил както трябва. Всичко наоколо беше движение, шум, прах и мириз на барут. Преследваше, кашляйки от праха. Приближаваше. Слизаше от коня и стреляше. Кръв потичаше по сивите кожи. Трясък от пушката — цевта е нагорещена. Потта смъди в очите. Преследваше и пак стреляше. Падат още два. Реват силно. Парализираните задни крака им пречат да се движат. Кръв, червена като знаме. Зареждаше, пъхаше куршуми в пушката. Гонеше коня напред. Преследваше, стреляше пак и пак. Куршумите се забиваха в месото с тъп звук. После пак на коня и пак напред. Преследваше, докато конят не можеше повече да препуска наравно с тях и започна да изостава. Шон спря, слезе, държейки главата на коня, а прахът и жаждата изгаряха гърлото му. Не можеше да преглъща. Ръцете му трепереха. Рамото го болеше. Разви шалчето от врата, избърса лицето и издуха калта от носа си. После пи от манерката. Вкусът на водата беше много сладък.

Гонитбата го беше извела от равнината в гъста гориста местност. Въздухът беше топъл и се дишаше спокойно. Той се обърна и тръгна назад. Откриваш жертвите по тяхното тръбене. Видеха ли го те се опитваха да го нападнат, влячайки се към него с предните си крака. След изстрел в главата замъркваша. Това беше най-неприятната част от лова. Шон работеше бързо. Чуваше и другите пушки в гората около себе си и когато излезе на една открита поляна, видя Ян Паулус да се приближава към него.

— Колко? — попита Шон.

— Много, човече, не съм ги броил. Какъв лов, хей! Имаш ли малко вода? Изпуснах манерката си някъде.

Пушката му бе закачена на седлото, а юздите на коня бяха преметнати през рамото му. Конят го следваше с наведена от умора глава. Поляната бе обградена с високи, гъсти дървета. Изведнъж един ранен слон изскочи на поляната. Беше ранен в белите дробове и дишаше с усилие. Когато тръбеше, от края на хобота му течеше кръв. Спусна се към Ян Паулус, развявайки уши. Конят се изплаши, вдигна се на задните си крака и юздите паднаха от рамото на Ян. Освободен, конят побягна в галоп, оставяйки го сам срещу слона. Шон се метна на своя кон, без да докосне стремената. Животното отметна глава назад, танцуващи в малки кръгчета, но Шон го пришпори и поведе настрана, за да пресече нападението.

— Не тичай, за бога! — изкрештя той, приготвяйки пушката си.

Ян Паулус го чу и спря с отпуснати ръце. Слонът чу виковете му и обърна глава към него. Шон забеляза колебанието в очите му. Стреля, без да се цели, просто за да го нарани и да привлече вниманието му към себе си. Куршумът го улучи и слонът се обърна тромаво, затруднен от ранените дробове. Шон пришпори коня, насочвайки го настрадни. Слонът го последва. Ръцете на младия мъж бяха плъзгави от потта и той се забави, докато зареди отново. Един патрон се изпълзна от ръката му и падна някъде в тревата под копитата на коня. Слонът започна да го настига. Шон изхвърли платнището, навито на седлото — понякога те спираха да хванат и разкъсат даже и паднала шапка, но не и този. Извърна се на седлото и стреля. Слонът изрева отново, но вече много близо, толкова близо, че кръвта от хобота изплъска лицето му. Бяха в края на поляната, отправяйки се към плътната стена от гъста растителност. Зареди отново пушката, изви тялото си през седлото и се

плъзна надолу, докато стъпи на земята. Затича до коня. Пусна го, но бе тласнат напред. Мъчеше се да запази равновесие, тялото му се бореше с инерцията, получена от галопирането. След това, все още на крака, той се обърна, за да стреля. Слонът тичаше бързо, почти над него, надвиснал като скала. Хоботът бе завит към гърдите му, а бивните стърчаха вдигнати високо нагоре.

„Много е близо, твърде близо, за да улуча мозъка оттук“ — мислеше Шон.

Прицели се в челото, точно над очите. Стреля и краката на слона се подгънаха, мозъкът му се пръсна като презрял домат.

Опита се да се отдръпне настрани, когато массивното тяло се наведе над него, но един от краката го удари и отхвърли по лице на тревата. Остана да лежи така. Чувствуващо се зле, защото съзнанието му все още бе изпълнено с ужаса, който бе преживял.

След малко се надигна и седна. Погледна към слона. Един от бивните се бе отчутил заедно с устната. Ян Паулус дойде запъхтян. Спря до слона и докосна раната на челото, после изтри пръстите си в ризата.

— Добре ли си?

Протегна ръка на Шон и му помогна да стане. След това вдигна шапката от земята, изчетка я внимателно и му я подаде.

Вечерта си направиха лагер между огромното туловище на убития слон и опънатите му крака. Имаше завет от три страни. Пиха заедно кафе, а Шон седеше между двамата Леро, облегнал се на животното. Нощта беше отвратителна, изпълнена с кискация се вой на хиени. Бяха дали банкет на кръвожадните зверове. Говориха малко, защото бяха уморени, но Шон усещаше благодарността на двамата мъже до себе си. Преди да се мушнат в спалните чували, Ян Паулус каза с дрезгав глас:

— Благодаря ти, господине!

— Може би и ти ще направиш същото за мен някой ден.

— Надявам се! Дано!

На сутринта Оупа каза:

— Ще са ни необходими три-четири дни, за да отсечем бивните.

— Погледна към небето. — Не ми харесват тези облаци. По-добре един от нас да отиде до лагера и доведе още мъже и фургони, за да извозим слоновата кост.

— Аз ще отида.

Шон скочи бързо на крака.

— Мислех да отида лично — каза Оупа.

Но младият мъж вече нареджаше на Мбиджейн да оседлае коня му, така че Оупа не искаше да спори с него, особено след вчерашния ден.

— Кажи на Оума да преведе фургоните от другата страна на реката — примери се той. — Не желая да бъдем откъснати от този бряг, когато реката приайде. Може би няма да имаш нищо против да й помогнеш.

— Не — увери го Шон. — Нямам нищо против.

Конят му все още бе уморен от лова, затова му трябваха три часа, докато стигне реката.

Завърза коня на брега и слезе надолу до едно вирче. Съблече дрехите си и влезе във водата. Изтърка се хубаво с пясък и когато газеше водата, за да излезе от вирчето и изсуши ризата, кожата на

тялото му беше зачервена. Яздеше покрай брега и изкушението да подкара в галоп, беше почти неудържимо. Присмя се над себе си.

— Полето е чисто, няма никой, макар и да не изключвам този стар, подозрителен холандец да ме следва.

Засмя се пак и си припомни цвета на очите й, зелен като ментов ликър в кристална чаша. Мускулите на краката му се стегнаха и конят ускори хода си в отговор на притискащите го колене.

— Добре, тичай щом искаш — насърчи го Шон. — Не настоявам за това, но ще ти бъда благодарен.

Отиде първо при своите фургони, смени потната си риза с чиста, кожените бричове с платнени и грубите ботуши с други, от мека кожа и лъснати. Изми зъбите си със сол и среса косата и брадата си. Забеляза, че следите от предишния бой са доста избледнели, и си намигна в огледалото.

— Как ще ти устои?

Засука още веднъж краищата на мустаците си и излезе от фургона. Стомахът го присви моментално. Вървеше към лагера на Леро и си мислеше, че това е същото чувство, което бе изпитвал, когато Уейт Кортни го викаше в кабинета си, за да го накаже за момчешките му лудории.

— Това е смешно — мърмореше, — защо трябва да се притеснявам? — Увереността му изчезна и той спря. — Чудя се дали дъхът ми не е лош? Мисля, че ще е по-добре да се върна и подъвча малко карамфил. — Обърна се, тръгна с облекчение, но спря, осъзнавайки, че това е страхливост. — Я се вземи! Та тя е още дете. Едно малко, необразовано холандско момиче. Та ти си имал поне петдесет изискани жени. За бога, хайде, тръгвай!

Той пое решително към лагера на Леро.

Тя седеше на слънце в кръга на фургоните. Беше се навела напред на столчето и току-що измитата ѝ коса падаше пред лицето и почти достигаше земята. При всяко поглажддане с четката косата подскачаше като жива, а слънцето караше червеният ѝ цвят да искри. На Шон му се прииска да я докосне — да зарови ръката си в нея, да я помирише, тя сигурно ще е топла, с ухание на мляко. Пристъпи тихо, но преди да я достигне, тя хвана лъскавия сноп коса с две ръце и го отметна назад върху раменете си. Зелените ѝ очи проблеснаха смутено, чу отчаян писък.

— О, не! Не, при този вид на косата ми!

Едно завъртане на полите, които събориха столчето, и тя изчезна. Шон се почеса по носа и застана объркан.

— Защо се върнахте толкова рано, господине? — попита тя през платнището на фургона. — Къде са другите? Всичко наред ли е?

— Да, и двамата са добре. Оставил ги и дойдох за още фургони и хора, за да донесем слоновата кост.

— О, това е добре.

Шон се опита да разбере по интонацията ѝ кое е добре — че те са добре, или че ги е оставил там. Но както и да е, усети, че всичко е в негова полза. Особено смущението ѝ, когато го видя, предвещаваше всичко добро.

— Какво има? — извика Оума от друг фургон. — Да не би нещо с... с Оупа? Не ми казвайте, че му се е случило нещо.

Фургонът се разлюя и розовото ѝ лице, все още подуто от сън, се подаде от фургона. Успокоителните думи на Шон бяха заглушени от силния ѝ глас.

— О, знаех, че ще се случи нещо. Имах такова предчувствие. Не биваше да му разрешавам да отиде.

— Паулус! О, Ян Паулус, трябва да отида при него. Къде е той?

Хенриета дотича от кухнята, където готовеше. Кучетата се разляяха, слугите прибавиха и тяхното бърборене към общата суматоха. Шон се опитваше да ги надвика, като същевременно наблюдаваше Катрин, която излизаше от фургона. Тя се бе сресала — беше си вързала зелена панделка и косата ѝ се спускаше по гърба. Тръгна засмяна към Шон. Помогна му да успокoi уплашените жени.

Донесоха кафе, след това седнаха около него и заслушаха историята на лова. Шон разказа с подробности за спасяването на Паулус и бе възнаграден със смекчаване на лошото чувство към него в очите на Хенриета. Когато завърши, бе твърде късно, за да започнат прехвърлянето на фургоните през реката, затова продължи да говори. Беше му много приятно да има три внимателни слушателки. Сетне вечеряха заедно.

Оума и Хенриета се прибраха във фургона си много по-рано, оставяйки Шон и Катрин до огъня. От време на време от фургона на Оума се дочуваше кашляне. Напомняше им, че не са съвсем сами. Той запали пура и се загледа в огъня, отчаяно търсейки да каже нещо по-

интелигентно, но единственото, което мозъкът му можеше да измисли, беше „Благодаря на Бога, че Оупа не е тук“, но... Хвърли поглед към Катрин — тя също гледаше в огъня. Страните ѝ се бяха зачервили. Изведнъж Шон усети и собствените си бузи да пламтят. Отвори уста да каже нещо, но от нея не излезе нищо друго, освен звук подобен на крякане и той я затвори.

— Можем да говорим на английски, господине. Разбира се, ако желаете.

— Вие говорите английски? — Изненадата върна гласа му.

— Упражнявам се всяка вечер, чета на глас.

Шон се усмихна доволно. Беше наистина много важно, че тя може да говори езика му. Бентът, който задържаше всички въпроси и всичко, което искаше да каже, се отприщи и думите започнаха да се леят една след друга. Катрин обясняваше с ръце, когато не можеше да намери подходящата дума, или минаваше на африкаанс. Те нарушаваха краткото неудобно мълчание с поток от едновременно изречени думи, а след това се смееха от смущение. Бяха седнали на ръбовете на столовете си, като всеки наблюдаваше лицето на другия, докато говореше. Луната изплува червена, предвещаваща дъжд, а огънят изгасна и се превърна в малко басейнче от пепел.

— Катрин, отдавна мина часът, когато благовъзпитаните хора си лягат. Сигурна съм, че господин Кортни е уморен.

Младите снижиха гласовете си до шепот, използвайки последните минути.

— Момиче, след минута ще изляза и ще те заведа да спиш — извика Оума.

Двамата тръгнаха към фургона. При всяка крачка полите ѝ докосваха краката му. Тя спря до стълбата на фургона. Не бе толкова висока, колкото си я беше представял — главата ѝ стигаше до брадата му. Секундите летяха, а той се колебаеше, не смееше да я докосне, да изпробва деликатната нишка, която двамата бяха изпредели. Страхуваше се, да не би да я скъса, преди още да се е заздравила. Наклони се леко към нея, но нещо го спря, когато видя брадичката ѝ да се повдига нагоре, а миглите да се спускат надолу.

— Лека нощ, господин Кортни — чу се гласът на Оума, висок и доста остьр.

Шон се стъписа виновно.

— Лека нощ, госпожо.

Катрин докосна ръката му над лакътя, пръстите ѝ бяха топли.

— Лека нощ, господине. Ще се видим утре сутрин.

Тя се изкачи по стъпалата и изчезна зад брезентовия отвор.

— Благодаря ви. Ако има нещо, което мога да направя за вас, моля не се притеснявайте да ми кажете — извика след нея Шон.

Рано на другата сутрин започнаха да прехвърлят фургоните на отвъдния бряг. В суматохата не му остана време да говори с Катрин. Шон прекара повечето време в речното корито, където пяскът излъчващ ужасна горещина. Бе съблъкъл ризата си и се потеше като борец. Яздеше до фургона на Катрин, когато го превеждаше през реката. Тя погледна веднъж към голите му ръце и гърди, сведе очи и повече не ги вдигна към него. Той вече можеше да си отдъхне, защото на северния бряг останаха само двата фургона, които щяха да заминат за бивните. Всички други бяха преведени благополучно на южния. Изми се в един вир, облече чиста риза и отиде на отсрещния бряг, като се надяваше на дълъг следобед в компанията на момичето.

Посрещна го Оума.

— Благодаря ти, мечко, момичетата са ти приготвили студено месо и кафе, за да има какво да ядеш по пътя.

Лицето му помръкна. Беше забравил за слоновата кост. Доколкото можеше да прецени, Оупа и Ян Паулус щяха да се справят сами.

— Не се тревожете за нас, господине. Зная какво изпитва истинският мъж. Когато има работа да се върши, тя е преди всичко друго — каза Оума.

Катрин постави пакета с храна в ръцете му. Той я погледна, очаквайки да види знак от нея, само един жест и щеше да се опълчи даже срещу майка ѝ.

— Не се бавете много — прошепна тя.

Мисълта, че той можеше да зареже работата си заради нея, въобще не ѝ беше минавала през ума. Шон беше доволен, че не го показва.

— Прекара си добре, нали? — заядливо го посрещна Оупа. — Ако не искаш да загубиш част от своя дял, хващай се на работа.

Отрязването на бивните беше много деликатна работа. Едно хълзгане на брадвата можеше да издраска костта и да намали наполовина стойността ѝ.

Работеха под жаркото слънце и се потяха ужасно. Орляк сини мухи кацаха по лицата и очите им, влизаха в носа и устата. Труповете бяха започнали да се разлагат и образувалите се в туловищата газове излизаха в посмъртни оригвания. С всеки изминал час фургоните се пълнеха с бивни. На третия натовариха и последната бивна. Шон бе изчислил своя дял на около дванадесет хиляди лири, това беше равно на един добър ден на борсата. Беше в добро настроение, когато тръгнаха обратно, но с първите трудности при превоза на претоварените фургони настроението му се промени. Дъждът, изглежда, беше решил да започне най-после и небето надвисна над земята.

Ниските облаци притиснаха горещината под себе си и хората едва дишаха, а воловете мучаха жално. По обяд чуха първите далечни гръмотевици.

— Ще завали, преди да пресечем реката — тревожеше се Оупа.
— Вижте дали не можете да подкарате воловете по-бързо.

Стигнаха лагера на Шон един час след като се беше стъмнило. Нахвърляха неговия дял от фургоните, без да спират. Сетне се отправиха по моста през реката и достигнаха южния бряг.

— Майка трябва да е приготвила вечерята — извика Ян Паулус на Шон. — Когато се оправиш, ела да ядеш с нас.

Вечеря със семейство Леро, но опитите му да остане насаме с Катрин бяха осуетявани от Оупа, чиито подозрения сега се бяха потвърдили. Старият човек заповяда на дъщеря си да си легне веднага след вечерята. Шон сви безпомощно рамене в отговор на нейния умолителен поглед. Тръгна си малко след като тя излезе. Беше замаян от умора, затова се хвърли в леглото, без да се съблича.

Дъждовете откриха годишния си сезон със силни средноощни гръмотевици. Те изплашиха Шон и той изскочи от леглото, без да е напълно събуден. Отметна платнището на входа и чу вятъра, който налиташе към тях.

— Мбиџейн, вкарай добитъка в лагера! Провери всички платнища!

— Вече е сторено, господарю. Събрах фургоните пътно един до друг, така че добитъкът да не може да излезе и... — Вятърът отнесе последните думи на Мбиџейн.

Духаше от изток и така силно превиваше дърветата, които бълскаха клоните си един в друг, като че ли в паника. Вятърът бълскаше по платнищата на фургоните и изпъльваше въздуха с прах и сухи листа. Добитъкът беше неспокоен. След това дойде дъждът, който удари като градушка, успокои вятъра и превърна въздуха във вода. Заля земята, която не можеше да го поеме веднага, ослепи и оглуши всички. Шон се върна в леглото и се заслуша във фурията навън. Това го приспа.

На другата сутрин извади непромокаеми дрехи от сандъка до леглото си. Те шумоляха, докато ги обличаше. Излезе от фургона. Добитъкът беше превърнал пространството в средата на лагера в дълбока до прасците кал. Нямаше възможност да се запали огън за закуска. Въпреки че все още валеше, шумът, който се чуваше наоколо, не отговаряше на силата на дъжда. Шон започна да обикаля лагера и изведнъж се спря, ослуша се и разбра, че този шум беше гласът на придошлата Лимпопо. Той затича към реката, хълзгайки се по калта. Застана на брега. Гледаше занемял полуудялата река. Водата беше толкова гъста от калта, която носеше, че изглеждаше като втвърдена маса и се движеше толкова бързо, че му се струваше, като да е спряла. Издигаше се над подводните скали, мяташе се в дълбочините и съскаше, преминавайки плитчините. Клоните и дърветата, които влачеше, прелетяваха така бързо, че не можеха да разсият илюзията, че не е застинала в ужасна конвулсия.

Шон погледна към отсрецния бряг. Фургоните на Леро ги нямаше.

— Катрин! — промълви натъжен, после, осъзнавайки загубата, повтори: — Катрин! — Знаеше, че това не беше мимолетно желание. Това беше истинска болка, която те обзема изцяло. Не искаше да я остави да си отиде. Изтича обратно до фургона и хвърли дрехите си на леглото.

— Ще се оженя за нея — каза той и думите му малко го стреснаха.

Постоя няколко минути гол, с израз на уплаха, изписан на лицето му.

— Ще се оженя за нея — повтори Шон.

Това беше нова мисъл, която малко го плашеше.

Извади чифт панталони, обу ги и закопча добре колана.

— Ще се оженя за нея! — надсмя се над собствената си дързост.
— Проклет да съм, ако не се оженя за нея.

Стегна колана си и завърза за него чифт кожени обувки. Скочи в калта. Дъждът бе студен и той леко потрепери. След това видя Мбиджейн да тича към него.

— Nkosii! Nkosii, какво правиш?

Шон наведе глава и затича още по-бързо към брега, а зулусът се носеше след него.

— Това е лудост... Чакайте, нека поговорим... — крещеше Мбиджейн след него. — Моля те. Моля.

Шон падна и се подхълзна надолу към водата. Мбиджейн се хвърли след него и го хвана на ръба на водата, но калта беше направила хълзгава ръката му и зулусът не успя да го задържи. Шон се измъкна от ръцете му и скочи във водата. Заплува по гръб, за да избегне подводното течение. Реката го отнесе. Една вълна се разби в устата му и той се сви, за да се изкашля. Реката го хvana моментално за петите и го задърпа към дъното. После го пусна само колкото да си поеме дъх и отново го затегли надолу във водовъртеж. Удряше водата с ръце, но тя го хвърли надолу под един водопад и от болката в гърдите той разбра, че се дави. Вече нищо нямаше значение за него. Беше твърде изтощен. Нещо го бълсна по гърдите и протегна ръка, за да се предпази. Пръстите му докоснаха някакъв клон, сграбчиха го и той успя да подаде глава над водата. Глътна въздух и държейки се здраво за клона, усети, че все още е жив и иска да живее. Започна да рита с крака и да се мъчи да изплува, държейки дебелия клон с две ръце. Едно завъртане на водата при южния бряг тласна клона почти до брега, над който се беше надвесило дърво с клони почти до водата. Той се пресегна, хvana няколко клона и се измъкна на брега. Коленичи в калта. От устата и носа му започна да тече вода. Беше загубил обувките. Болезнено повръща погълнатата вода. Погледна към реката. Колко бързо се движеше! Колко ли време се беше борил с водата? Трябва да е някъде на около петнадесет мили от фургоните. Избърса лицето си с ръце. Все още валеше. Стана и тръгна нагоре по течението.

Цели три часа вървя по брега, докато стигна мястото срещу фургоните си. Мбиджейн и другите слуги му махнаха с облекчение, като го видяха, но гласовете им не достигаха до него от шума на

водата. Шон трепереше от студ, а и краката му бяха наранени. Следите от фургоните на Леро бяха започнали да се заличават. Тръгна по тях и болките в краката му изчезнаха изведнъж, когато видя развяващия се брезент на последния им фургон.

— Боже господи! Как премина реката — викаше Ян Паулус.

— Прелетях — отговори Шон. — Къде е Катрин.

Паулус започна да се смее, облягайки се на седалката.

— Значи това е причината. Та нима щеше да минеш целия този път само за да кажеш „довиждане“ на мен?

Шон се изчерви.

— Добре, присмехулко, стига толкова, къде е тя?

Оупа се приближи в галоп. Зададе първия въпрос, още докато беше на петдесет метра от тях и петия, когато стигна при тях. Младият мъж знаеше от опит, че няма смисъл да му отговаря. Погледна зад двамата Леро и я видя да идва. Тя тичаше, а шапчицата ѝ се мяташе на гърба. Беше повдигната полите си, за да ги предпази от калта, бузите ѝ пламтяха, а очите горяха много зелени. Шон се промуши под шията на коня на Оупа и тръгна към нея кален и изгарящ от желание да я посрещне.

После срамежливостта ги спря и те застанаха на разстояние един от друг.

— Катрин, ще се омъжиш ли за мен?

Тя пребледня. Гледаше го с широко отворени очи, след това се извърна настрана и заплака. Шон усети, че стомахът го присви.

— Не! — крещеше Оупа яростно. — Няма да се омъжи за теб. Остави я на мира, голяма маймуно. Ти я разплака. Махай се оттук! Тя е още дете. Махай се!

Той застана с коня между двамата.

— Я си дръж устата, стар рунтавелко — пристигна задъхана Оума. — Какво разбиращ ти? Това, че плаче, не значи, че не го иска.

— Мислех, че той не ме иска, защото ме остави да си отида — хълцаше Катрин. — Мислех, че не го интересувам.

Шон се мъчеше да се промъкне и да заобиколи коня на баща ѝ.

— Остави я на мира! — крещеше отчаян Оупа и маневрираше с коня, за да му препречи пътя. — Ти я караш да плаче! Казвам ти, че тя плаче!

Момичето наистина плачеше. То също се опитваше да заобиколи коня.

— Взимай я! — крещеше брат й. — Взимай я, млади човече! Иди и я вземи!

Оума хвана юздите на коня и го отведе настрана. Беше силна жена. Шон и Катрин се вкопчиха един в друг и се държаха здраво.

— Е, това е то, човече! — Ян Паулус скочи от коня и започна да тупа Шон по гърба. Той не можеше да се брани, затова пристъпваше с една крачка напред при всеки удар.

Доста по-късно Оупа измънка намусено:

— Тя ще получи два фургона зестра.

— Три — извика Катрин.

— Четири — добави Оума.

— Е, добре, четири. Махни си ръцете от него, момиче! Нямаш ли срам? — каза бащата.

Катрин свали колебливо ръцете си от кръста на Шон. Той беше взел назаем един от костюмите на Паулус и сега всички седяха около огъня. Беше спряло да вали, но облаците бяха ниско и нощта настъпваше бързо.

— И четири коня — каза Оума, обръщайки се към мъжа си.

— Искаш да ме докараш до просияшка тояга ли, а, жено?

— Четири коня — повтори тя.

— Добре, добре! Четири коня! — Оупа погледна към Катрин. — Тя е още дете, човече, само на петнадесет години.

— Шестнадесет — обади се майка й.

— Почти седемнадесет — каза момичето. — Но, татко, ти обеща, не можеш да не удържиш на думата си.

Бащата въздъхна. След това погледна Шон и лицето му стана сериозно.

— Паулус, донеси Библията от фургона ми. Тази голяма маймуна трябва да се закълне.

Ян постави Библията на задната дъска на фургона. Книгата беше дебела, подвързана в кожа, изтъркана от употреба.

— Ела тук! — нареди Оупа на Шон. — Сложи ръка на Библията, не гледай мен, а нагоре. Сега повтаряй: „Тържествено се заклевам да се грижа за тази жена“. Не мънкай и не бързай, говори бавно. „Докато намеря свещеник, който да стори това, което е редно. Ако не спазя

клетвата си, тогава те моля, Господи, да ме поразиш с мълния, да ме ухапе змия, да изгоря във вечния огън“ — завърши списъка на наказанията Оупа. — Господ няма да може да направи всичко това, но аз ще те пипна пръв.

Тази нощ Шон спа във фургона на Ян Паулус. Не можеше да заспи, а освен това и той хъркаше ужасно. На сутринта пак валеше — потискащо време за сбогуване. Ян Паулус се смееше, Хенриета плачеше, а Оума правеше и двете. Оупа целуна дъщеря си.

— Бъди майка и съпруга, като майка си — каза той и след това се обърна към Шон: — Помни, просто помни!

Шон и Катрин стояха един до друг и гледаха как завесата от дъжд и дървета скриват от погледа им редицата фургони. Шон я хвани за ръка. Той усети, че тъгува, и сложи ръка около раменете й. Дрехите ѝ бяха мокри. Изчезна и последният фургон. Те останаха сами в една местност, необхватна като самотата. Момичето потрепери и погледна нагоре към мъжа, който стоеше до нея. Той беше толкова голям и силен — непознат за нея. Тя се изплаши. Прииска ѝ се да може да чува майка си, да вижда брат си и баща си, който винаги яздеше до нейния фургон.

— О, моля, аз искам... — Тя се отскубна от ръцете му. Не довърши изречението, защото погледна устните му, които ѝ се усмихваха. После го погледна в очите и паниката ѝ изчезна. С тези очи, които винаги ще я наблюдават, никога нямаше отново да изпита страх. Да спечелиш неговата любов, беше като да влезеш в замък с дебели стени. Сигурно място, където никой друг не ще може да проникне. Първото ѝ усещане за това беше толкова силно, че тя не бе в състояние да направи нищо друго, освен да стои тихо и да позволи на топлината да я обгърне.

Вечерта разположиха фургоните на Катрин на старото им място на южния бряг на реката. Все още валеше. Слугите на Шон махаха и викаха от другия бряг, но кафявата река бучеше между тях, отнасяше всеки звук и изключваше всяка надежда да бъде премината. Катрин погледна към реката.

— Ти наистина ли премина това, господине?

— Да, толкова бързо, че даже не успях да се намокря.

— Благодаря — каза тя.

Въпреки дъждъ и слабия огън момичето му поднесе много вкусна вечеря, като тези на Оума. Храниха се под навеса до нейния фургон. Вятърът люлееше газената лампа, издуваше брезента и пръскаше по малко дъжд върху тях. Беше толкова неприятно, но когато Шон предложи да влязат вътре, Катрин се поколеба. Седна на ръба на леглото си, а той — на сандъка срещу нея. Започнал трудно, разговорът им потече като реката навън, лек и приятен.

— Косата ми е все още мокра — възклика Катрин. — Ще имаш ли нещо против да я изсуша, докато си приказваме?

— Разбира се, че не.

— Тогава, ще станеш ли, за да взема кърпа от сандъка?

Станаха едновременно. Във фургона бе много тясно и те се докоснаха, а след това се намериха на леглото. Устните му бяха върху нейните, усещаше топлината им, силната възбуда от пръстите му по врата ѝ и след това надолу по гърба — всичко това беше странно и смущаващо. В началото тя откликваше по-бавно, сетне по-бързо, с леки движения на тялото си и със слаби стискания по ръката и рамото му. Тя не схващаше всичко това, но не я беше грижа. Смущаващо усещане се разля по цялото ѝ тяло и не можеше да го спре, а и не искаше. Вдигна ръка и пръстите ѝ се заровиха в косата му. Притегли лицето му към своето. Зъбите му захапаха леко устните ѝ — сладка, вълнуваща болка. През тънката блузка напипа възбуденото ѝ зърно и го притисна между пръстите си. Тя реагира като млада кобила, усетила камшика за пръв път. За момент остана неподвижна след докосването

му, след това го бълсна изненадващо и той се извъртя и падна от леглото, удряйки главата си в сандъка. Шон седеше на пода и я гледаше в недоумение. Беше толкова объркан, че не се сети да разтривицицината на главата си. Лицето й беше зачервено, когато с две ръце отхвърли косата си назад. Клатеше глава насам-натам в старанието си да проговори, въпреки че все още не можеше да си поеме дъх.

— Трябва да си вървите, господине, слугите са приготвили легло за вас в един от фургоните.

Шон се изправи на крака.

— Но аз мислех... разбира се, ние... искам да кажа...

— Стой настрана от мен — предупреди го тя. — Ако ме докоснеш пак тази вечер, ще те ухапя.

— Но, Катрин, моля те, не мога да спя в друг фургон. — Дори мисълта за това го измъчваше.

— Ще ти готовя, ще те кърпя, ще правя всичко. Но докато не намериш свещеник... — Тя не продължи, но Шон разбра какво искаше да каже. Опита се да спори. Но това бе запознаването му с непоколебимостта на бурите. Накрая отиде да си търси леглото. Едно от кучетата на Катрин беше вече там — голяма хрътка. Опитите на Шон да го прогони останаха без успех. То бе упорито като господарката си. Накрая раздели леглото с кучето. През нощта се появиха нови проблеми, свързани със завивката. Кучето прибра цялата за себе си. Оттук дойде и името му — Тийф^[1].

[1] Крадец. — Б.пр. ↑

Шон реши да покаже на Катрин колко е обиден от отношението ѝ към него, щеше да бъде любезен, но сдържан. Пет минути, след като бяха седнали на закуска на следващата сутрин, демонстрацията му се провали. Не беше в състояние да отмести поглед от лицето ѝ. Говори толкова много, че закуската продължи цял час.

Дъждът валя цели три дни и спря изведнъж. Слънцето отново изгря, посрещнато с радост като стар приятел, но трябваше да изминат още десет дни, преди реката да се успокои. Времето, дъждът и реката нямаха никакво значение за двамата. Те се скитаха из гората за гъби, оставаха в лагера и докато Катрин работеше, Шон се въртеше около нея. Сетне, разбира се, разговаряха. Тя слушаше и се смееше, когато беше смешно, или възкликаше от почуда, когато трябваше. Беше добър слушател. А той се опиваше от гласа ѝ, ако тя повтореше някоя дума отново и отново. Вечерите обаче бяха трудни. Шон започваше да става неспокоен и си намираше извинения да я докосва. И тя искаше същото, но се страхуваше от смущаващото чувство, което едва не я вика в капана още първата нощ. Затова му постави ред условия.

— Обещаваш ли да не правиш нищо друго, освен да ме целуваш?

— Да, освен ако ти не ми позволиш.

— И тогава не.

Тя усети клопката.

— Искаш да кажеш, че никога не мога да правя нищо друго, освен да те целувам, даже ако ти си казала, че мога?

Момичето започна да се изчервява.

— Ако кажа това през деня, то е различно, но каквото и да кажа през нощта, не се зачита и ако нарушиш правилата и обещанието си, никога не ще ти разреша да ме докоснеш.

Условията ѝ останаха непроменени до момента, когато реката вече бе спаднала достатъчно, за да могат да прехвърлят фургоните на другия бряг. Дъждовете засега си бяха дали почивка, готовки се за нова офанзива. Реката беше дълбока, но не и опасна. Сега беше моментът да се премине отсреща. Шон преведе най-напред воловете с

плуване. Държейки се за опашката на един от тях, той прекоси реката като на водна шайна и когато стигна брега, бе посрещнат с „добре дошъл“ от своите хора.

Съединиха шест неизползвани въжета и Шон завърза единия край на кръста си. Влезе във водата. Един от конете му го изтегли през реката. Мбиджейн отпускаше въжето, докато той пресичаше реката. След като стигна, нареди на слугите на Катрин да изпразнят варелите с вода и да ги закрепят отстрани на фургоните. Така те можеха да плават, без да се накланят. Шон даде знак и зулусът завърза здраво другия край на въжето за едно дърво. Сетне тласнаха първия фургон във водата. Течението се опита да го повлече надолу, но дървото го задържаше като котва. Фургонът стигна и се удари в брега на известно разстояние от дървото. Хората на Шон започнаха да викат от радост, а Мбиджейн и няколко слуги се спуснаха да го освободят. Конят го преведе още веднъж на отсрещния бряг, за да вземе отново въжето.

Шон, Катрин и слугите ѝ плуваха на последния фургон. Шон беше застанал зад нея и я придържаше за кръста, а слугите се смееха и говореха на висок глас, като деца на пикник.

Кафявите води се надигаха и плискаха стените на фургона, люлееки и бълскайки го. Едно силно завъртане изпрати всички в дълбоките до колене води близо до брега. Те се довлякоха мокри до брега. Вода се стичаше от дрехите на Катрин. Мокрите ѝ фусти я спъваха, затова младият мъж я вдигна и я понесе на ръце към лагера. Слугите му крещяха окуражително и тичаха след него. Тя се мъчеше да се освободи и стъпи на земята, но в същото време се държеше здраво за него, прегърнала врата му с две ръце.

Дъждът бе отмил всичко грозно от тази земя и сега имаше зелена трева там, където земята преди това беше суха, напукана и покрита с прах. Дивечът се пръсна и отдалечи от реката. На няколко дни хората на Шон се връщаха и докладваха, че никъде не са попаднали на следи от слонове. Той се тревожеше заедно с тях и отново ги изпращаше да търсят. Но всъщност бе доволен, защото имаше нов улов, по-рядък и по-желан, отколкото един стар слон и двадесет и пет килограма слонова кост.

Тя бе като нов свят за него — свят на безкрайни загадки, радости и удоволствия, една омайваща смесица от дете и жена. Катрин ръководеше домакинската работа с умение и без да създава напрежение около себе си. Сега дрехите му бяха винаги чисти и никога не му липсваше копче. Миризмата на запарено от ботуши, книги и мръсни чорапи изчезна от фургона му. На масата винаги имаше пресен хляб и плодове. Вечните пържоли на скара, които Кандла приготвяше, отстъпиха пред различни видове ястия. Всеки ден тя се изявяваше в нещо ново. Можеше да язи и Шон винаги се обръщаше да я гледа, когато се качваше или слизаше от коня. Подстрига го, и то по-добре от бръснаря му в Йоханесбург. Имаше куфарче с лекарства и при нужда даваше лек на всеки човек или животно в лагера. Боравеше много добре с пушка и можеше да почиства манлихерата му. Помагаше му да я зарежда, премерваше патроните с набито око. Можеше да говори за раждания и създаване на потомство с клинична обективност и минута по-късно се изчервяваше, когато той я погледнеше по-особено. Беше упорита като магаре, високомерна, когато пожелаеше, съвсем ясна или неразгадаема понякога, а друг път се държеше като малко момиченце. Пъхаше трева в гърба му и след това бягаше, за да бъде преследвана, смееше се на нещо, играеше измислени игри, питаше и си отговаряше сама. Понякога бе толкова наивна, та Шон мислеше, че се преструва, но веднага си припомняше колко е млада. Докарваше го от неописуема радост до гняв и отново до радост, и това в продължение на един час. Но веднъж, след като беше спечелил вече доверието ѝ, че ще спазва

условията, тя отговори със сила на ласката му, което изплаши и двамата. Шон беше изцяло погълнат от нея. Тя беше най-чудесното нещо, което някога беше намирал, и най-хубавото беше, че може да говори. Разказа й за Даф. Катрин видя допълнителното легло във фургона му и намери дрехи, които очевидно бяха твърде малки, за да му станат. Попита го и Шон й разказа всичко. Тя го разбра.

Дните се проточиха със седмици. Добитъкът затъся, кожите се опънаха и козината лъсна. Момичето направи малка зеленчукова градинка и винаги имаше пресни зеленчуци. Дойде Коледа. Катрин направи торта. Шон й подари кожена наметка от маймунски кожи, която Мбиджейн беше изработил тайно. Тя му подари ръчно ушита риза с неговите инициали на малкото джобче и това го накара да приеме по-леко условията й.

Новата година бе започнала, а за тези шест седмици Шон не беше убил нито един слон. Мбиджейн, начело на делегация от слугите, отиде при него със съвсем простицкия въпрос.

— За да ходим на лов ли дойдохме тук или за какво?

Развалиха лагера и се придвишиха на север. Напрежението започна да се отразява на Шон. Опитващ се да го намали, ходейки на лов за дълго, но това не му помогна, защото условията бяха толкова лоши, че още повече се дразнеше. Тревите на много места бяха повисоки от човешки ръст, а острите ръбове режеха като ножове, докато се провираше през тях. Но семената им бяха най-лошото, сантиметър дълги, със заострени като стрели върхове те преминаваха през дрехите и проникваха в кожата. От влагата и топлината раничките, които причиняваха, смъдяха непоносимо. Имаше и мухи — зеленоглави мухи, пясъчни мухи, и всички те хапеха. Нежната кожа зад ушите беше любимото им място. Винаги мокър, понякога от пот, понякога от дъжд, Шон приближаваше до някое стадо слонове. Чуваше ги да се движат във високата трева наоколо,виждаше и белите чапли, които прелитаха над тях, но нито веднъж не му се удаде да стреля. Ако искаше да стреля, трябваше да застане в центъра на вихрушката от огромни тела. Често следваха някое стадо, приближаваха съвсем близо до целта, но Шон изведнъж загубваше интерес и се връщаха в лагера.

Беше нещастен, слугите му — също, а Катрин беше щастлива като птичка при изгрев. Имаше съпруг, беше господарка на домакинство, което ръководеше умело. Нейните усещания и

потребности все още не бяха така дълбоко засегнати, както тези на Шон, тя беше физически задоволена. Той спазваше условията и техните вечери в нейния фургон приключваха с въздишка и леко потръпване от нейна страна. Момичето си лягаше със замечтан поглед и го оставяше с изгарящи душата му дяволчета. Единственото същество, на което Шон можеше да се оплаче, беше Тийф. Той завираше муциуната си под мишницата му и спокойно слушаше.

Слугите зулуси виждаха какво не беше в ред, но не го разбираха. Не го и обсъждаха помежду си, но ако някой от тях направеше многозначително движение с ръка или се изкашляше по особен начин, останалите знаеха какво иска да каже. Мбиджейн беше единственият, който проговаряше за някои неща. Шон тъкмо беше изпаднал в силен гняв. Причината беше една загубена брадва и кой щеше да отговаря за това. Строи слугите, изказа съмнение относно тяхното потекло, настоящите им качества и бъдещи постъпки и изфуча като хала към фургона си. Настигни продължително мълчание. Най-сетне Хлуби предложи кутията си с енфие на Мбиджейн.

Той си взе с два пръста и каза:

— Глупав е този жребец, който не знае как се събаря ограда с къч.

— Това е така вярно, това е вярно — съгласиха се останалите и с това разискването приключи.

След една седмица стигнаха до река Саби. Планините в далечината бяха сиво-сини, а реката беше пълноводна и кафява. Следващата сутрин бе свежа и прохладна от падналия през нощта дъжд. Лагерът ухаеше на пушек, добитък и мимози. Катрин направи огромен омлет от едно яйце на камилска птица, което Мбиджейн бе намерил. Омлетът беше подправен с кокосово брашно и парченца от гъби, беше жълт и вкусен. След това имаше кафе и сладкиши, див мед и една пура за Шон.

— Ще излизаш ли днес? — попита го тя.

— Ъхъ...

— О!

— Не искаш ли да изляза?

— Не си оставал в лагера вече цяла седмица.

— Не искаш ли да изляза?

Момичето бързо стана и започна да прибира масата.

— Така или иначе, няма да намерите слонове... Не сте убивали нищо от много време.

— Искаш ли да остана?

— Днес е толкова хубав ден.

Тя направи знак на Кандла да вземе чиниите.

— Ако искаш да остана, помоли ме както трябва.

— Може да отидем за гъби.

— Кажи го както трябва.

— Е, добре, моля те!

— Мбиджейн, свали седлото от този кон. Няма да излизам.

Катрин се засмя, изтича до фургона си, а полите ѝ прилепваха по краката. Извика кучетата. Върна се с кошничка в ръка. Кучетата ги заобиколиха, подскочайки от радост.

— Вървете и търсете — каза им Шон и те побягнаха напред, после се връщаха назад, лаейки и гонейки се едно друго. Двамата вървяха хванати за ръце. Периферията на малката шапка засенчваше лицето на Катрин. Набраха пресни гъби — кръгли и твърди,

кафеникави и леко лепкави отгоре. За един час напълниха кошницата и спряха под едно дърво да починат. Шон легна по гръб. Катрин отвори едно шише с вода и започна да го пръска, докато той успя да хване ръката ѝ и я дръпна върху себе си. Кучетата ги наблюдаваха, наредени в кръг около тях.

— Има едно място в Кейп, съвсем близо до Паарл. Планините се издигат високо над него. Има и река... водата там е толкова чиста, че можеш да видиш рибите по дъното — каза тя. Ухото ѝ беше на гърдите му и слушаше туптенето на сърцето му. — Ще ми купиш ли някой ден ферма там?

— Да — обеща Шон.

— Ще си построим къща с веранда и в неделните дни ще ходим на църква с момичетата и малките момчета на задната седалка, а поголемите ще яздят до кабриолета.

— Колко ще имаме?

— О, много... повечето момчета, но и няколко момичета.

— Десет? — предложи Шон.

— Повече.

— Петнадесет?

— Да, петнадесет.

Лежаха и си приказваха. Тази цифра им харесваше.

— И ще отглеждаме кокошки. Искам много пиленца.

— Добре — каза той.

— Нямаш нищо против, нали?

— Трябва ли да имам?

— Някои хора обичат, други не — каза Катрин. — Радвам се, че нямаш нищо против. Винаги съм искала да имам кокошки и пиленца.

Шон придвижи крадешком устните си към ухото ѝ, но тя усети и стана.

— Какво правиш?

— Това — отговори той и ръцете му се протегнаха напред.

— Не, Шон, не. Те ни гледат. — Посочи кучетата.

— Ще разберат.

Двамата млъкнаха и стояха така доста време.

Кучетата залаяха едновременно и хукнаха. Шон обръна глава и видя леопарда. Той стоеше на петдесет метра от гъстата гора и ги наблюдаваше, застиннал елегантно в трико от черно и златисто. Обърна

се и побягна с голяма скорост, едва допирайки се до земята, лек като лястовица, която лети над водата и едва я докосва. Кучетата хукнаха след него, водени от Тийф.

— Върнете се обратно! — викаше Шон. — Оставете го, дявол да ви вземе! Върнете се!

— Спри ги, Шон! Спри ги, върви след тях. Ще ги загубим всичките.

— Чакай тук — нареди ѝ той.

Спусна се тичешком след кучетата. Не викаше, за да запази въздуха си. Знаеше какво ще се случи и се ослушваше. Чу, че звукът на преследването сега се изостри. Спря. Дишайки тежко, той се втренчи напред. Кучетата не се движеха. Лаят им беше равномерен.

— Тази гад е спряла. Сега ще ги нападне.

Започна да тича отново и почти веднага чу първото кучешко изкличаване. Намери кучето с разпран корем да лежи точно там, където леопардът го беше нападнал — старата кучка с белите уши. Шон продължи да тича. Следващата жертва беше рижавото куче, изкормено, но все още живо. Продължаваше да тича. Не спираше да помага на ранените кучета. Повечето бяха вече мъртви, когато ги настигаше.

Изведнъж се озова на една полянка. Тревата не беше висока и видя, че са останали само три кучета. Едното бе Тийф. Те обикаляха леопарда, хвърляха се изненадващо върху гърба му, захапваха го за задните крака, после отскачаха назад, когато той се завърташе и изръмжаваше. Шон поиска да извика, но от гърлото му не излезе никакъв звук. В този момент леопардът легна по гръб в позата на котка — краката му разтворени, а коремът открит. Кучетата спряха, колебайки се. Мъжът извика, но гласът му все още беше слаб. Този кремав, пухкав корем беше голямо изкушение. Едно от кучетата се спусна с отворена уста и се заби в корема. В този миг леопардът сключи лапите си около него като капан. Държеше кучето здраво, а краката му работеха бързо и сигурно. Кучето изскимтя при първите хирургически докосвания и след това бе изхвърлено настрана изкормено. Леопардът легна отново, излагайки жълтата стръв на корема си. Шон беше наблизо и този път кучетата чуха гласа му. Леопардът също го чу. Скочи на крака и се опита да избяга, но в

момента, в който се обърна, Тийф се хвърли и го захапа здраво за задните крака. Звярът залитна и прилекна.

— Тук, момчето ми, тук! Остави го, Тийф, ела тук!

Кучето прие повикването му за окуражаване. Танцуващ и избягващ всеки опит на леопарда да го докосне с лата. Борбата сега беше равна. Шон знаеше, че ако кучето намали малко натиска, леопардът ще избяга. Наведе се да вземе камък, за да го хвърли по Тийф, но като се изправи видя, че леопардът го гледаше с неописуем страх в очите. Сега щеше да се нахвърли върху него! Разбра го по начина, по които ушите се дръпнаха назад, а раменете се повдигнаха, като че има товар върху тях. Хвърли камъка и посегна към ножа в колана.

Леопардът оголи жълтите си зъби. Главата наподобяваше главата на змия с прибраните назад уши. Приближи се бързо, плъзгайки се ниско по земята, разблъсквайки кучетата на страна. Хвърли се върху Шон с красив и плавен скок. Той усети удара от тялото му, болката едновременно. Ударът го отхвърли назад и падна, а болката спря дъха му. Острите нокти се впиха в гърдите му и усети, че дерат по ребрата. С една ръка държеше мускулата на звяра далеч от лицето си, а с лакътя притискаше гърлото му. Усети зловонния му дъх. Двамата се изтъркаляха по тревата. Предните лапи все още бяха впити в гръденния му кош. Шон усети, че със задните си крака звярът се мъчи да разпори корема му. Бореше се отчаяно и се извиваше встриани, за да ги избегне. Заби ножа в гърба му. Леопардът изрева и опита отново със задните си крака. Този път Шон усети болка в хълбоците. Болката беше силна и остри и разбра, че е сериозно ранен. Краката на звяра се задвижиха пак нагоре и този път беше сигурен, че ще успее и ще го убие, но Тийф се вкопчи в задния крак на леопарда, преди той да може да го придвижи. Кучето дърпащ с всичка сила и държеше леопарда проснат върху Шон. Пред очите му заплуваха тъмни и ярки петна. Заби още веднъж ножа си в гърба на леопарда, точно до гръбнака, и го задържа надолу с всичка сила, така както правят касапите, когато режат котлети. Леопардът изрева силно още веднъж, тялото му потрепери, а ноктите се забиха още по-надълбоко в тялото на младия мъж. Шон натискаше и ножът влизаше все по-дълбоко и се движеше надолу. Подивял от болка, той удряше отново и отново, докато кръвта на звяра се смеси с неговата и тогава се отпусна. Успя да се освободи и се изтъркаля

настриани. Леопардът беше мъртъв. Кучетата разкъсваха трупа му, ръмжейки злобно. Шон пусна ножа и опипа раните по краката си. Кръвта извираше от там гъста и тъмна. Причерня му и имаше чувството, че гледа през някаква тъмна фуния... мракът беше някъде далеч — това не беше неговият крак.

— Гари — прошепна той. — Гари, о, господи! Съжалявам, подхълзнах се, не исках. — Фунията се затвори и всичко потъна в тъмнина. И слънцето беше тъмно, само болката бе постоянна в това движещо се, тъмно море. Видя в мрака лицето на Катрин, но неясно. Опитваше се да ѝ каже колко съжалява, че това беше нещастен случай, но болката го възпираше. Тя плачеше. Знаеше, че ще го разбере, затова остана в тъмното море. Изведнъж повърхността му закипя и той започна да се задушава от горещината, но болката беше постоянно там, в крака. Парата от морето се завъртя и изви като вихрушка, приемайки очертанията на женска фигура. Помисли, че това е Катрин, но след това видя, че е главата на леопард с дъх, вонящ като гангренясал крак.

— Не те искаш, зная коя си! — крещеше той. — Не те искаш! Това не е мое дете. — Фигурата отново се превърна в пара, въртяща се сива пара и после пак се върна към него, бъбрейки му нещо, дрънчейки като верига, изхвърляйки жълта пяна от сивата си уста и от всичко това той изпитваше ужас. Шон се мяташе и закриваше лицето си с ръце, като не забравяше за болката, защото само тя беше реална.

След десет хиляди години морето замръзна и той можеше да върви по него. Белият лед се простираше докъдето му виждаха очите. Върху него беше студено и самотно. Подухваше слаб ветрец, тих ветрец, който шепнеше по леда и този шепот беше тъжен. Шон се държеше за болката, защото се чувствуваше самотен, а тук само болката беше истинска. После по леда около него започнаха да се движат други фигури, тъмни фигури, всички бързаци в една посока, заобикаляха го, бълскаха го със себе, докато той загуби болката си. Загуби я в безнадеждното бързане. И въпреки че нямаха лица, някои от фигурите плачеха, други се смееха, но всички бързаха напред, докато най-сетне стигнаха мястото, където ледът бе разпукан. Тази пукнатина беше широка и дълбока, а краищата ѝ меняха цвета си — ту бели, след това бледозелени, ту преливаха към синьо и накрая към черно. Някои от фигурите с радост се хвърлиха в пропастта, пеейки, докато падаха. Други се бяха хванали за ръба и безформените им лица бяха изпълнени

с ужас. Имаше и такива, които пристъпваха в бездната, така както правят изтощени пътешественици, току-що завърнали се от дълго пътуване. Шон започна да се бори, когато видя пропастта, хвърляше се назад срещу тълпата, но тя пак го връщаше към пропастта и краката му се пързалиха по леда. Изведнъж той се плъзна и полетя надолу. Успя да се хване за ръба на леда. Бореше се и крещеше, защото черната дупка го засмукваше надолу. За известно време престана да се бори, остана неподвижен и пукнатината се затвори. Сега отново беше сам. Беше страшно уморен и изтощен. Затвори очи и болката пак се върна, пулсираща тихо в крака му.

Отвори очи и видя лицето на Катрин. Беше бледа, а под очите ѝ имаше големи, тъмни сенки. Опита се да вдигне ръка и да докосне лицето ѝ, но не успя.

— Катрин — промълви той и в зеленото на очите ѝ видя изненадата и радостта.

— Ти дойде на себе си. О, благодаря ти, Господи!

Шон обърна глава и погледна към брезента на фургона.

— От колко време? — попита той с тих глас.

— От пет дни... не говори, моля те, не говори.

Шон затвори пак очи. Беше много уморен и заспа.

Когато се събуди, Катрин го изми. Мбиджейн ѝ помогна да го повдигне. Розовите му длани докосваха леко раната на крака, докато сменяше превръзката. Шон наблюдаваше Катрин, която бе непрекъснато около него и всеки път, когато се поглеждаха, се усмихваха един на друг. Веднъж той попита Мбиджейн:

— Къде беше, когато имах нужда от теб?

— Дремех на слънце, господарю, като всеки стар човек — каза зулусът наполовина на шега, наполовина като извинение. Катрин донесе храна и щом я помириса, Шон усети глад. Изяде всичко и след това отново заспа.

Мбиджейн построи навес с три отворени страни и сламен покрив. Издигна го на брега на река Саби. След това направи легло от дъски и кожени ремъци. Пренесоха ранения там. Катрин се суетеше около тях, докато го пренасяха, после отиде до фургона за възглавници и завивки. Когато се върна, завари Тийф и Шон удобно настанени в леглото.

— Шон, махни този звяр, чаршафите са прани!

Въпреки тона ѝ кучето се настани още по-удобно до Шон и скри глава под мишницата му.

— Всичко е наред, то е чисто куче.

— Да, но мирише.

— Не, не мирише. Въщност не много.

— Ах, вие двамата! — Тя постави още възглавници под главата на Шон и отиде при крака му.

— Как е?

— Добре — отвърна той, а в това време Тийф се промъкваше бавно нагоре към новите възглавници.

Постепенно състоянието на Шон се подобряваше и силите му се възвръщаха. Въздушното течение под навеса помогна за бързото затваряне на раните му, но белезите щяха да останат. Една сутрин след закуска той събра хората си. Катрин седна на ръба на леглото, а служите наклякаха наоколо. Първо говориха за работите в лагера, за

здравето на воловете, изброявайки ги по име, за очите, копитата и стомасите им. На един фургон имало пробити платнища. Единствената останала жива кучка била разгонена — дали Тийф е все още годен за тази работа? Освен това трябвало да се набави и месо, може би Косикадзе днес ще вземе пушката? А Хлуби е хванал четири риби. След това разговорите се прехвърлиха към гората около тях. Един лъв убил бизон при първия завой на реката — още могат да се видят лешоядите. През нощта стадо женски слонове спирало на водопой на една миля нагоре по реката. Всяка случка се обсъждаше от събранието. Всеки се чувствуващ свободен да изкаже и да защити мнението си да спори с другите. След като всичко беше обсъдено и проблемите изчерпани, Шон поставил задачи на всеки и ги освободи. Най-после двамата с Катрин останаха насаме.

От навеса можеха да видят реката и налягалите по пясъка крокодили. Кралски рибари крачеха важно из плитчините. Седяха един до друг и разговаряха за бъдещата си ферма. Шон щеше да отглежда грозде, а Катрин — кокошки. До следващия дъждовен сезон щяха да са напълнили всички фургони със слонова кост, още едно такова пътуване и ще имат достатъчно, за да купят фермата.

Катрин не му позволяваше все още да става от леглото, въпреки че той вече беше достатъчно силен, за да започне работа. Глезеше го и това му харесваше. За срам на мъжкото съсловие приемаше вниманието й и даже понякога преувеличаваше болките си. Накрая неохотно му позволи да стане. Шон не напусна лагера още една седмица. Когато краката му престанаха да се преплитат, взе пушката си и тръгнаха с Мбиджейн да набавят прясно месо. Вървяха бавно, щадейки болния му крак. Близо до лагера застреляха антилопа. Шон седна и се облегна на едно дърво, а Мбиджейн отиде да доведе слуги от лагера, за да пренесат месото. Той ги наблюдаваше как разсичат месото — по него имаше жълта ивица сланина, после го закачиха на два пръта и го понесоха, като всеки прът се носеше от двама мъже. Завари Катрин в едно от загадъчните ѝ настроения. Когато по време на вечерята ѝ приказваше, тя отговаряше, като че ли беше някъде много далеч, а после край огъня седна на разстояние от него. Беше много красива, а Шон озадачен и обиден. След малко стана.

— Време е да си лягам. Ще те изпратя до твоя фургон.

— Ти върви. Аз ще остана още малко.

Той се поколеба.

— Нещо не е ли наред? Сторил ли съм нещо нередно?

— Не — отговори му бързо. — Всичко е наред. Отивай да си лягаш.

Целуна я по бузата.

— Ако имаш нужда от мен, аз съм наблизо. Лека нощ и приятни сънища.

Той се изправи.

— Хайде, Тийф, време е за сън.

— Остави го при мен, моля те.

Катрин хвана кучето за врата и го задържа.

— Защо?

— Просто ми се иска да имам компания.

— Тогава да остана аз?

Шон се върна, за да седне пак при нея.

— Не, ти иди да спиш.

Изглеждаше отчаяна и той я погледна внимателно.

— Сигурна ли си, че всичко е наред?

— Да. Моля те, върви.

Отиде до своя фургон и погледна назад към нея. Тя седеше изправена и държеше кучето. Шон влезе във фургона. Лампата беше запалена и той спря на входа изненадан, когато погледна към леглото си. Беше постлано с чаршафи, а не само с грубите завивки. Прокара ръка по гладката тъкан. Беше току-що изгладена. Седна на леглото изу ботушите си, разкопча ризата и я хвърли върху сандъка, след това легна и се загледа в лампата.

— Има нещо смешно в това, което става тук — каза той.

— Шон — прозвуча гласът й отвън.

Скочи и дръпна платнището.

— Мога ли да вляза?

— Разбира се.

Той ѝ подаде ръка и я издърпа вътре. Погледна лицето ѝ. Беше изплашено.

— Нещо не е наред ли?

— Не, не ме докосвай. Има нещо, което искам да ти кажа. Седни на леглото.

Шон наблюдаваше лицето ѝ. Беше разтревожен.

— Мислех, че те обичам, когато тръгнах с теб. Мислех си, че трябва да сме вечно заедно. — Катрин преглътна мъчително. — После те намерих там в тревата разкъсан и почти мъртъв. Преди да е започнал нашият живот, ти вече беше мъртъв.

Шон видя мъката в очите ѝ. Преживяваше я отново. Протегна ръка към нейната, но тя го хвани за китката.

— Не, чакай, моля те, не съм свършила. Трябва да ти обясня. Това е много важно.

Шон отпусна ръката си и момичето продължи, говорейки много бързо.

— Ти беше мъртъв, а аз, аз също умирах. Почувствувах се празна. Нищо не беше останало в мен... нищо, освен някаква празнина и сухото мъртво чувство извън мен. Докоснах лицето ти и ти ме погледна. Аз се молих, Шон. Молих се през всичките тези дни, докато ти се бореше със смъртта.

Коленичи пред него и го прегърна през кръста.

— Сега и двамата сме живи и отново заедно. Но зная, че това не може да продължи вечно. Още ден, още година, ако имаме късмет, още двадесет. Но не и вечно. Виждам колко несправедлива съм била. Искам да ти бъда жена.

Той се наведе към нея, но тя бързо се отдръпна и се изправи. Разкопча дрехата си, която се свлече на пода. Разпусна косите си и те се разпияха.

— Погледни ме, Шон! Искам да ме погледнеш. Това и моята любов е всичко, което мога да ти дам. Достатъчно ли е?

Толкова много мекота и гладкост, вдълбнатини и издатини, коса като тъмен огън и мека светлина на нежна кожа! Видя руменината от бузите ѝ да слизга надолу към гърдите и те пламнаха розови и свенливи, но горди със своето съвършенство. Той не гледа по-нататък. Взе я при себе си и покри голотата ѝ с едрото си тяло. Трепереше и Шон я зави, галеше я с гласа си, докато треперенето спря. Лежеше с лице, притиснато във врата му.

— Покажи ми как... искам да ти дам всичко. Моля те, покажи ми как — прошепна тя.

Така се бракосъчетаха, а бракът им се състоеше от много неща. В него имаше лекотата на вята, желание като това на изсушената земя за дъжд, имаше болка, остра и кратка, движения, като препускащи

коне, звук, тих като гласовете през ноцта, но радостен като поздрав, удоволствието от полета върху крилете на орел, победоносното бълкане и разбиване на скалист бряг от бушуващи води, след това — утихване и вътрешна топлина, после — сгушване като сънливи кученца и накрая — сънят. Но нищо не приключваше със съня — идваше следващото търсене и намиране, сключване на нов съюз и неразгаданата още мистерия на тялото й.

На следващата сутрин тя донесе Библията.

— Хей, хей, аз вече се клех над нея.

Катрин се смееше, защото споменът от нощта бе все още топъл и изгарящ в нея. Отвори книгата на първа страница.

— Трябва да се подпишеш тук, до моето име. Гледаше го застанала до стола му, докосвайки рамото му с бедрото си.

— И датата на раждане — допълни тя.

Шон написа, „Девети януари, 1862 година“. След това попита:

— Какво означава това „дата на смъртта“? И нея ли искаш да попълня?

— Не говори така — каза Катрин и докосна дървената маса.

Съжали, че го беше казал. Опита се да го поправи.

— Има място само за шест деца.

— Другите можем да напишем в полето отстрани. Така направи и майка ми... найните даже минават и на другата страница. Мислиш ли, че и ние ще стигнем чак дотам?

Той се усмихна.

— Така, както се чувствувам сега, можем да достигнем и Новия завет без много трудности.

Започнаха добре. През юни, когато дъждовете спряха, Катрин вече се движеше с дръпнати назад рамене, за да уравновесява товара си. Вече беше повече жена, отколкото дете. Беше наедряла и лъчезарна, доволна от вълнението, което състоянието й предизвикваше у Шон. Тя си пееше, а понякога му позволяваше и той да пее с нея. Разрешаваше му да повдига нощницата й и да долепя ухо до големия корем. Усещаше движенията вътре в него. Когато отделеше глава оттам, очите му бяха пълни с почуда. Тя се усмихваше горда и притегляше главата му на рамото си. Оставаха дълго да лежат така един до друг. През деня нещата бяха лесни. Шон се смееше със слугите и ходеше на лов, но не и с предишната страст.

Придвижваха се на север по реката. Понякога лагеруваха на едно и също място цял месец. Дивечът се върна отново при реката, защото

степта изсъхна и слоновата кост започна пак да пълни фургоните.

Един септемврийски следобед Шон и Катрин напуснаха лагера и тръгнаха да се разхождат по брега. Земята пак беше суха и миришеше на изсушена трева. Реката се беше превърнала във вирчета, отделени едно от друго с пясък.

— По дяволите, много е горещо. — Шон махна шапката и избърса потта от челото си. — Трябва да си се сварила с всички тези дрехи по себе си.

— Не, добре съм.

Тя държеше ръката му.

— Хайде да поплуваме.

— Искаш да кажеш без дрехи? — попита Катрин.

— Да, защо не?

— Много е неприлично.

— Хайде!

Поведе я надолу по реката и на едно място, където големите камъни закриваха вира, ѝ помогна да се съблече. Пренесе я на ръце и тя седна във водата, която достигаше до брадичката ѝ.

— Как е? — попита Шон.

— Хубаво — одобри тя. — Усещам я като копринено бельо по тялото си.

Застана над нея.

— Сядай! — каза тя, чувствуващи неудобство да го гледа.

— Защо?

— Знаеш защо... неприлично е, затова.

Седна до нея.

— Трябва да си свикнала вече с мен.

— Е, не съм.

Прегърна я под водата.

— Прекрасна си. Ти си моята любима.

Позволи му да я целуне по ухото.

— Какво ли ще бъде? — попита той, докосвайки корема ѝ. —

Момче или момиче?

Това беше любимият им разговор.

— Момче. — Тя беше сигурна.

— Как ще го наречем?

— Ако скоро не намериш свещеник, ще трябва да го наричаме с имената, с които наричаши слугите си.

Шон я погледна с широко отворени очи.

— Какво искаш да кажеш?

— Знаеш как ги наричаши, когато си ядосан.

— Копеле — каза Шон, след което призна. — Наистина, не съм мислил за това. Ще трябва да намеря свещеник. Нито едно от моите деца няма да бъде копеле. Ще трябва да се върнем в Луи Трешар.

— Имаш само месец на разположение — предупреди го Катрин.

— Господи, няма да успеем. Много сме го отложили. Чакай, сетих се. Отвъд планината има португалски селища.

— Шон, но те са католици.

— Всички служат на един и същи господар.

— Колко време ще ни трябва, за да преминем планината.

— Не зная, може би две седмици на кон.

— На кон ли? — попита тя.

— О, господи, ти не можеш да яздиш. — Шон се почеса по носа.

— Ще трябва да отида и го доведа. Можеш ли да останеш сама? Мбиџейн ще се грижи за теб.

— Добре, мога.

— Няма да тръгна, ако не искаш. Това не е толкова важно.

— Важно е, знаеш. Ще се оправя.

Преди да замине на следващата сутрин, Шон дръпна слугата настрана и му каза:

— Знаеш защо не идваш с мен, нали?

Мбиџейн поклати глава. Шон си отговори сам.

— Защото тук има много по-важна работа за теб.

— През нощта ще спя до фургона на господарката.

— Ще спиш?

— От време на време — ухили се той.

— Това е добре.

Шон се сбогува с Катрин. Нямаше сълзи, тя разбираше колко е важно това и му помагаше да го приеме и той. Стояха дълго време много близо един до друг, устните им почти се докосваха, шепнейки, и най-сетне Шон нареди да доведат коня му. Хлуби го следващие с товарен кон. Когато пресякоха реката, той се обърна назад и я видя все още да стои до фургона, а зад нея Мбиджейн. Тя изглеждаше твърде млада с бонето си на глава. Шон размаха шапката си и пое нагоре към планината.

Колкото по-нависоко се изкачваше, в толкова по-зелени пасища преминаваше гората. Всяка нощ беше по-студена от предишната. След това пасищата отстъпиха на отвесни скали и мъгливи клисури. Шон и Хлуби се катереха нагоре, използвайки пътеките, направени от дивеча, загубваха следите, стигаха до непроходими местности, водеха конете по стръмни пътеки, а през нощта сядаха около огъня и слушаха маймуните наоколо.

Една ясна и слънчева сутрин стигнаха билото на планината. На запад земята се простираше широка и равна и пътят, които бяха оставили след себе си, им изглеждаше твърде къс. Като напрегнеше очи, можеше да различи зеленият пояс на река Саби. На изток хоризонтът синееше странно, но това не беше небе. За известно време не можа да разбере какво е. Внезапно се досети и извика:

— Морето! Хлуби, морето!

Слугата се смееше от вълнение. Беше чудесно да се чувствуваш като боговете, които стоят над света. Скоро намериха лек път надолу и стигнаха до едно туземно селище в подножието на планината. Виждайки обработената земя, Шон малко се разочарова, защото досега беше считал себе си и своите хора за единствените обитатели на тези земи.

Цялото население избяга, когато ги съгледа. Майките грабнаха децата си и тичаха, колкото могат по-надалеч — споменът за търговищите на роби все още беше жив в тази част на Африка. За две минути младият мъж пак придоби усещането, че е единственият жител

на тази земя. Хлуби поклати глава с презрение, с каквото всеки зулус се отнасяше към другите племена, и каза:

— Маймуни!

Слязоха от конете и ги завързаха за едно голямо дърво в самия център на селото. Стояха на сянка и чакаха. Къщите приличаха на кошери със сламени покриви, почернели от дим. Няколко кокошки ровеха земята около тях. Половин час по-късно Шон забеляза едно черно лице, което ги наблюдаваше. Лицето бавно се показваше цялото, а след него и тялото. С края на окото си Шон наблюдаваше плахото му приближаване. Беше старец, с тънки като на щъркел крака, а едното му око беше побеляло от тропическа офталмия. Предположи, че жителите са го избрали за парламентър.

Шон го погледна и му се усмихна. Старият човек замръзна на място, но след това устата му се изкриви в усмивка на облекчение. Младият мъж го приближи и му подаде ръка. От храстите наоколо моментално изскочиха много хора, говореха на висок глас, смееха се, опипваха дрехите му, вглеждаха се в лицето му и възкликаха от радост и почуда. Ясно беше, че повечето от тях виждат бял човек за пръв път.

Шон се опитваше да се освободи от стареца, който все още стискаше здраво дясната му ръка и я друсаше силно. Хлуби стоеше облегнат на дървото и наблюдаваше безучастно. Едноокият сложи край на бъркотията, като се развика с дрезгавия си, старчески глас. Куражът, който беше показал преди малко, му даваше това право. При неговата заповед много от младите жени изчезнаха и после се завърнаха с шарено дървено столче и шест паници от глина, пълни с бира. Все още държейки ръката му, старецът го заведе до столчето и го накара да седне. Останалите селяни наклякаха в кръг около него, а едно от момичетата донесе най-големия съд с бира и го постави пред Шон. Бирата беше жълта и кипеше. Стомахът му се сви при вида ѝ. Погледна към Едноокия и видя, че той го наблюдава с любопитство. Шон отпи една гълтка. След това се усмихна изненадан. Бирата беше горчива и вкусна.

— Добре — каза той.

— ... бре — отвърнаха в хор селяните.

— За ваше здраве!

— ... аве — повториха селяните като един.

Изпи бирата с удоволствие. Едно от момичетата занесе бира и на Хлуби. Тя коленичи пред него и му я подаде стеснително. На кръста си носеше въже, изплетено от трева, и на него, само отпред, висеше къса поличка. Задникът ѝ беше открит, а гърдите ѝ бяха с големината на зрели пъпеши. Хлуби гледаше все в тях, докато момичето сведе глава, и чак тогава той вдигна паницата, за да пие.

Шон търсеше водач до най-близкото португалско селище. Погледна към Едноокия и попита:

— Град? Португалски?

Едноокият, поласкан от вниманието на Шон, пак сграбчи ръката му, преди той да успее да я дръпне, и започна да я друса с всичка сила.

— Спри, глупако! — извика раздразнен Шон, а Едноокият се ухили и поклати глава.

Все още държеше ръката му, когато реши да държи реч пред съселяните си. В същото време Шон се мъчеше да си припомни името на поне едно португалско селище по брега.

— Нова Софала — извика той.

Едноокият спря да говори и го загледа.

— Нова Софала — повтори Шон, показвайки с ръка на изток.

Старецът се ухили с беззъбата си уста.

— Нова Софала — съгласи се той с авторитет и измина доста време, докато разберат, че той ще бъде водач.

Хлуби оседла конете. Едноокият взе рогозка и бойната си брадва от една колиба. Шон възседна коня си и погледна към Хлуби, но той се държеше никак странно.

— Е, какво има?

— Господарю. — Зулусът гледаше нагоре към клоните над главата си. — Старецът може да води товарния кон.

— Можете да го правите на смени.

Хлуби се изкашля и се взря в ноктите на ръката си.

— Господарю, има ли вероятност да се върнем по същия път?

— Да, разбира се — каза Шон. — Ще трябва да оставим стария човек тук. Защо питаш?

— Имам трън в крака, господарю. Много ме боли. Ако неви трябвам много, мога да остана тук и да ви чакам. Може би ще ми мине дотогава.

Слугата отново вдигна поглед нагоре към клоните и въртеше крака си от стеснение. Шон не беше го забелязал да куца и много се озадачи, че Хлуби иска да остане там, а той не можеше да се сдържи да не поглежда към момичето с късата полишка. Младият мъж разбра и усмихна хитро. „Трънчето, което е влязло, е болезнено, но то не е в крака ти, а на друго място.“

Хлуби започна да влачи крака си.

— Нали каза, че са маймуни. Сега промени ли мнението си?

— Господарю, те наистина са маймуни, но много дружелюбни маймуни.

— Остани тогава, но не се преуморявай. На връщане трябва да прехвърлим планината.

Едноокият с гордост водеше коня с багажа. През високи треви, тресавища и гъста, гореща джунгла, сетне през бял коралов пясък и извити стъбла на палми, те стигнаха морето. Нова Софала бе форт с топове и дебели стени.

Караулът на портите възклика „Мадре де Дио!“, когато видя Шон, и го заведе при коменданта. Той беше дребен човек с жълто лице и износена, мокра от пот туника. Също каза „Мадре де Дио!“ и ритна стола си, докато ставаше от бюрото. Трябваше му доста време, за да проумее, че този мръсен, брадясал великан не е опасен. Комендантът говореше английски и Шон му изложи проблема си.

Разбира се, че ще му помогне. Имаше трима йезуитски мисионери в укреплението, току-що дошли от Португалия, нетърпеливи да се проявят. Можеше да избира, но най-напред трябваше да се изкъпе, да обядва и после да помогне на коменданта да сортира вината, които бяха пристигнали с кораба на мисионерите. Реши, че това е хубава идея.

На обядта той се срещна с мисионерите. Бяха млади мъже с румени лица, защото бяха от скоро в Африка. И тримата бяха готови да тръгнат с него, но той избра най-младия не заради външността, а заради името. „Отец Алфонсо“ звучеше романтично. Йезуитите си легнаха рано и оставиха коменданта, четиримата млади офицери и Шон на пристанището. Всички пиха за здравето на кралица Виктория и на португалския крал. Бяха жадни, затова вдигнаха тост за отсъстващи приятели, а след това и за здравето на всеки един от тях. Комендантът и Шон се заклеха във вечна вярност и приятелство, а това натъжи коменданта и той заплака. Младият мъж го потупваше по рамото и му предложи да изтанцуват „Напористият бял сержант“. Той каза, че не знае танца, но може би Шон ще му го покаже. Танцуваха върху масата. Комендантът танцуваше много добре, но се увлече и падна от масата. Шон помогна на младите офицери да го сложат в леглото, а на сутринта двамата с отец Алфонсо поеха обратно, придружени от Едноокия.

Бързаше да се върне при Катрин. Английският на отец Алфонсо бе толкова добър, колкото и португалският на Шон. Това затрудняваше разговора и затова отецът пое инициативата да говори. В началото младият мъж го слушаше, но като разбра, че се мъчи да го посвети в своята вяра, се отказа. Алфонсо не се притесни от това, продължи да говори, държейки юздите на коня с две ръце, а расото му се разяваше. Лицето му се потеше под голямата черна шапка. Едноокият ги следваше като праисторически щъркел.

Пътуваха два дни, докато стигнат селото на Едноокия. Пристигането им представляваше триумфална процесия. Лицето на отец Алфонсо светна, като видя толкова много души за покръстване. Шон си го представи как потрива ръце, затова реши да потегли веднага, преди да е забравил закъде и защо е тръгнал. Даде на водача ловджийския си нож като награда за труда му. Старият човек седна под голямото дърво в центъра на селото. Притискаше ножа към гърдите си с благоговение.

— Хлуби, стига ти толкова. Хайде да тръгваме!

Шон не беше слязъл от коня и нетърпеливо го чакаше да каже „сбогом“ на три от селските момичета. Той бе показал традиционния вкус на племето зулу — и трите имаха едри гърди, големи задници и бяха млади. Те плачеха.

— Хайде, Хлуби, какво има?

— Господарю, мислят, че съм ги взел за мои жени.

— Какво ги кара да мислят така?

— Не знам, господарю.

Зулусът скъса плетената връв, която най-младата и най-хубавата беше сложила на врата му, и офейка. Шон и Алфонсо го последваха в галоп. Селяните викаха след тях за сбогом и когато Шон се обърна назад, видя, че старецът все още седи под дървото, притиснал ножа до гърдите си.

Бързата езда пресече словоохотливостта на отец Алфонсо. Задникът му се друсаше на седлото, което не му беше приятно, и затова яздеше полуизправен на стремената.

Прехвърлиха билото на планината и започнаха да слизат от другата ѝ страна. Спуснаха се към долината на река Саби. Яздаха през гората и на деветия ден от напускането на Нова Сафала стигнаха

реката. Беше късен следобед. Ята токачки, накацали върху водата, подплашени се вдигнаха във въздуха като бял облак.

Шон поведе групата надолу към брега. Докато конете пиеха вода, той попита Хлуби.

— Познаваш ли тази част на реката?

— Да, господарю, на два маса път сме от фургоните. Минавайки през гората, се отдалечихме доста.

Шон погледна слънцето. То вече беше над върховете на дърветата.

— Остава ни половин час, докато се стъмни, а после... тази нощ няма да има луна — каза той.

— Може да почакаме до сутринта — предложи зулусът.

Младият мъж отхвърли предложението и направи знак на Алфонсо да се качи на коня. Отецът се беше приготвил да протестира, но Шон го побутна и му помогна да възседне коня.

23

В тъмнината фенерът във фургона на Катрин пръскаше червена светлина, която прозираше през платнището и им служеше като пътеводна звезда през последния километър.

Тийф ги залая за добре дошли, а Мбиджейн изтича преди другите слуги, за да поеме коня на Шон. В гласа му се усещаше тревога и облекчение.

— Господарю... започна.

Шон скочи от коня и се втурна към фургона. Дръпна бързо платнището.

— Шон! — Тя седна в леглото. Очите ѝ бяха много зелени, а под тях имаше сини кръгове. — Благодаря на Бога, че дойде.

Той коленичи и я прегърна. Прошепна ѝ нещо. Тя го целуна и се облегна на него. В този миг светът за тях престана да съществува — остана осветеният фургон и любовта на двамата.

Внезапно тя се сви в ръцете му и изохка. Шон я държеше, лицето му изразяваше безпомощност, а големите му ръце станаха плахи и несигурни.

— Какво да направя, любима? Как да ти помогна?

Тялото ѝ се отпусна бавно и тя прошепна:

— Намери ли свещеник?

— Свещеникът! — Беше го забравил. Той изрева. — Алфонсо! Алфонсо, бързай, човече!

Лицето на отеца беше бледо от умора и прашно.

— Венчай ни! — нареди Шон. — Бързо, човече, хайде, че хоп-хоп ти разбираш?

Алфонсо се качи във фургона. Расото му беше скъсано и коленете му се виждаха бели и кокалести през дупките. Застана над тях и каза на португалски „ринг“.

Шон не разбра и отвърна.

— Да!

— Не, не, ринг? — Вдигна един пръст и направи кръг около него.

— Ринг?

— Мисля, че иска халки — прошепна Катрин.

— О, господи! Съвсем съм забравил за това. — Огледа се безпомощно. — Какво можем да направим? Нямаш ли някой пръстен в сандъка?

Тя поклати глава, отвори уста да каже нещо, но болката не ѝ позволи. Шон я придържаше, докато премине. После погледна ядосано към Алфонсо.

— Венчай ни, дявол да те вземе! Не виждаш ли, че няма време!

— Ринг — повтори отново свещеникът.

— Добре.

Шон скочи и изчезна навън.

— Мбиджейн, донеси ми пушката, бързо!

Ако искаше да застреля отеца, това си беше негова работа, зулусът беше длъжен да изпълнява. Той донесе пушката. Шон хвърли една жълтица на земята, опря дулото на пушката в нея. Куршумът проби неравна дупка в монетата, той хвърли пушката на Мбиджейн и се върна във фургона.

По време на церемонията Катрин на три пъти получи контракции. Шон я държеше здраво, а Алфонсо ускори четенето. Шон сложи пробитата монета на пръста ѝ и я целуна. Свещеникът избръбори последния ред на латински и в този момент Катрин извика.

— Шон, ражда се...

— Излизай навън! — изкреша той на Алфонсо, който изскочи с голямо облекчение.

Раждането не продължи дълго, но на Шон му се стори, че измина цяла вечност — както когато ампутираха крака на Гарик. Когато всичко свърши, тя се отпусна много тиха и бледа, а на леглото, все още свързано с нея, посиняло и изцапано с кръв, лежеше детето, което бяха създали.

— Но то е мъртво! — извика Шон с прегракнал глас. По челото му изби пот и той отстъпи назад.

— Не... — извика Катрин, надигайки се бързо. — Не, не е... Шон, трябва да ми помогнеш.

Обясни му какво да прави и най-после детето проплака.

— Момче е — каза майката нежно. — О, Шон... Момче е.

В този миг тя бе толкова красива.

Протестите на Шон бяха напразни. Катрин стана от леглото още на следващата сутрин. Едва се побра в една от старите си рокли. Той непрекъснато се въртеше около нея и детето.

— Още съм твърде пълна — смееше се Катрин.

— Любима, остани в леглото още един-два дни.

Тя му се усмихна, докато се опитваше да закопчае блузата си.

— Кой ще се грижи за бебето?

— Аз. Ти ще ми казваш какво да правя.

Да спори с нея беше безсмислено. Тя се облече и взе детето.

— Можеш ли да ми помогнеш да сляза?

Шон и Алфонсо поставиха стол за нея на сянка. Всички слуги дойдоха да видят детето. Майката го държеше в ската си, а бащата стоеше прав, надвесен над тях. На него всичко му изглеждаше нереално. Усмихваше се, докато слушаше слугите си, а ръката му изтръпна от ръкуване. Алфонсо беше двадесетият тази сутрин.

— Вземи детето си, Nkosii, нека да те видим с него на ръце! — викаше Мбиджейн и останалите зулуси подеха вика. Лицето на Шон се промени.

— Вземи го, господарю, вдигни го!

Катрин му подаде бебето и в очите на Шон се появи странен блъсък.

— Не се страхувай, господарю, няма зъби, не може да те ухапе — окуражаваше го Хлуби.

Пое първородния си син несръчно. Зулусите го поздравяваха, а лицето на Шон бавно се отпускаше и по него засия горда усмивка.

— Колко е красиво, господарю!

— Красиво като баща си — съгласи се Мбиджейн.

Шон се взря в детето, то имаше тъмна коса, сплескано после като копче и сиви очи, а крачетата му бяха дълги, слаби и червени.

— Как ще го кръстите? — попита Хлуби.

Шон погледна към Катрин.

— Кажи им — каза той.

— Ще го наречем Дирк — каза тя на зулу.

— Какво значи това? — попита Хлуби.

Шон му отговори.

— Значи кама, остьр нож.

Всички слуги кимнаха одобрително. Хлуби извади кутията си с енфие и я предложи на всички. Мбиджейн си взе с два пръста.

— Името е хубаво — каза той.

Бащинството, този невидим алхимик, преобрази отношението на Шон към живота. Нищо досега не бе толкова изцяло зависело от него. Наблюдаваше Катрин кръстосала крака, приведена над бебето, за да му подаде гърдата си да суче, а косата ѝ надвиснала над едната ѝ страна като крило. Лицето ѝ беше по-закръглено и по-женствено. Погледна и детето в ската ѝ, с червено лице, сучещо с малки поемания на дъх. Катрин вдигна глава и го погледна. Той ѝ се усмихна. Тя също му се усмихна, а детето задърпа гърдата с малките си юмручета и търсещи устни.

Шон отиде при леглото, седна до тях и ги прегърна. Тя потърка бузата си в гърдите му. Косата ѝ миришеше на нещо топло и чисто. Детето продължи да се храни шумно. Бащата се почувствува ужасно развълнуван, като пред прага на ново приключение.

Седмица по-късно, когато първите дъждовни облаци започнаха да се събират на небето, преведе фургоните отвъд реката, близо до планинските склонове, за да избегне горещините в полето. Имаше една долина, която беше забелязал, когато препускаха с Хлуби към морето. Долината беше покрита с ниска, ухаща трева и кедрови дървета, които растяха покрай бистър поток. Шон ги заведе там.

Тук щяха да изчакат преминаването на дъждовния период и след като той свърши и детето стане достатъчно голямо, за да понесе пътуването, ще пренесат слоновата кост на юг и ще я продадат в Претория. Това беше щастлив лагер. Воловете се пръснаха из долината да пасат. Между фургоните се чуваше смях, а вечерно време, когато от планината се спуснеше мрак, огънят се издигаше весело нависоко. Отец Алфонсо остана с тях около две седмици. Беше приятен млад човек и въпреки че никога не се разбираха с Шон кой какво казва, се оправяха добре с езика на жестовете. Накрая той си тръгна с Хлуби и още един слуга, които трябваше да го преведат през планината, но преди да отпътува, успя да смuti Шон, целувайки го за сбогом. Семейството съжаляваше, че се разделя с него. Бяха го заобичали и Катрин почти му беше простила неговата религия.

Започна дъждовният период. Седмиците преминаваха в месеци, щастливи месеци — около леглото на Дирк. Мбиджейн му беше направил легло от кедрово дърво. В сандъците на Катрин се намериха чаршафчета и завивки. Детето растеше много бързо, креватчето му ставаше все по-късо, а кожата загуби лилавия си оттенък, очите нямаха сив цвят — в тях имаше зелено, щяха да добият цвета на очите на майка му.

За да запълни времето си, Шон започна да строи колиба край потока. Слугите се присъединиха и от скромна, както беше запланувана, тя се превърна в нещо хубаво, с измазани стени, спретнат покрив и каменно огнище. Когато я завършиха, семейството се премести да живее в нея. След тънките стени на фургона тази колиба им даваше усещане за стабилността на тяхната любов. Една вечер, когато дъждът валеше като из ведро и вятърът свиреше около вратата, като че ли вие куче, те поставиха дюшек пред огнището и там, при топлината на огъня, заченаха още едно дете.

Дойде Коледа, а след нея и Нова година. Дъждовете затихнаха и спряха. Сега вече трябваше да тръгват, защото припасите им — брашно, сол, медикаменти, платове и други, бяха привършили. Натовариха пак фургоните и рано една сутрин потеглиха. Дългата редица от фургони се проточи и заизвива през долината на север към полетата. Катрин седеше на предната седалка на водещия фургон с Дирк в скута. Шон яздеше до нея. Тя се обърна и погледна към колибата им. През клоните на кедровите дървета видя чернеещия се покрив. Колибата изглеждаше самотна и изоставена.

— Трябва да се върнем тук някой ден. Бяхме толкова щастливи — каза тя на Шон.

Той се наведе, докосна ръката ѝ и отговори.

— Щастието не е място, мила, ние не го оставяме тук. Вземаме го с нас.

Катрин му се усмихна щастливо. Второто бебе вече беше започнало да напомня за себе си.

Достигнаха река Лимпопо към края на юли и скоро намериха брод. За три дни разтовариха фургоните и ги прекараха празни през пясъка, а след това прехвърлиха слоновата кост и припасите. Свършиха на третия ден следобед. Бяха много уморени. Вечеряха рано и още преди слънцето да беше залязло, всички зулуси вече спяха. Шон и Катрин също спяха прегърнати във фургона. На сутринта тя беше малко бледа и тиха. Не беше забелязал, докато не му каза, че е уморена и ще отиде да си легне. Той веднага стана по- внимателен. Помогна й да се качи във фургона и подреди възглавниците под главата ѝ.

— Сигурна ли си, че си добре? — непрекъснато я питаше.

— Да, няма ми нищо. Само съм малко уморена. Ще се оправя — уверяваше го тя. Оценяваше вниманието му, но почувствува облекчение, когато той излезе и отиде да види как вървят работите по товаренето. Искаше да остане сама. Беше ѝ студено и се чувствуваше отпаднала.

По обяд фургоните бяха натоварени за голяма радост на Шон. Той отиде при Катрин, повдигна платнището и погледна вътре. Очакваше да я намери заспала.

Тя лежеше с отворени очи, завита с две от най-дебелите завивки. Лицето ѝ беше бяло като на смъртник. Шон се разтревожи. Влезе бързо вътре.

— Скъпа, изглеждаш ужасно. Болна ли си?

Постави ръка на рамото ѝ и усети, че трепери. Тя не му отговори, а сведе очи към пода. Шон проследи погледа ѝ. Голямата гордост на Катрин беше едно нощно гърне. Направено беше от тежък порцелан, с червени рози, нарисувани ръчно от него. Тя го харесваше много и той винаги ѝ се подиграваше, когато я свареше седнала на него. Сега гърнето стоеше до крака на леглото. Когато Шон погледна вътре, дъхът му спря. Беше пълно с течност с цвета на тъмна бира.

— О, господи! — прошепна той. Изведенъж си спомни, че в Уитуотърсранд беше чувал да се пее.

*„Черен като дявол, черна като неблагодарността,
когато течността на болестта се лей, тя е черна
като асо.*

*Завий го със завивки, тъпчи го с хинин.
Но ние всички знаем, че това е неговият край.“*

Вдигна глава и се вгледа в лицето ѝ, търсейки признания на страх. Тя обаче го гледаше право в очите и каза.

— Шон, това е малария.

— Да, зная — отговори той, разбирайки, че няма смисъл да я залъгва. Беше малария в една от най-тежките ѝ форми — атакуваща бъбреците и превръщаша ги в чупливи торбички, пълни с черна кръв. Коленичи до нея.

— Трябва да лежиш много спокойно.

Докосна челото ѝ и усети парещата кожа.

— Да — каза тя, но първите признания, неспокойните движения на делириума бяха вече налице.

Към полунощ Катрин беше потънала дълбоко в кошмар на маларията. Тя се смееше, крещеше, клатеше глава и се бореше с него, когато се опитваше да я накара да пие. Трябваше да пие, това беше единственият шанс да промие бъбреците ѝ, за да живее. Шон държеше главата ѝ и я насиливаше.

Дирк започна да плаче от глад и от уплаха при вида на майка си.

— Мбиджайн — крещеше Шон, — къде си?

Слугата беше чакал цял следобед пред входа на фургона. Появи се веднага.

— Господарю, с какво мога да ти помогна?

— Детето, можеш ли да се грижиш за детето?

— Не се тревожи за него, господарю. Ще го заведа в друг фургон.

Шон насочи цялото си внимание към жена си. Болестта се развива бързо. Тялото ѝ гореше, кожата беше суха и с всеки изминал час тя ставаше все по-буйна и по-буйна. Беше трудно да се удържа.

Един час, след като се стъмни, Кандла дойде и донесе съд с никаква течност и една чаша. Шон се намръщи, като усети миризмата.

— Какво е това?

— Запарих кора от „мейдън брест“. Господарката трябва да го изпие.

Миризмата наподобяваше сварен хмел, затова Шон се поколеба. Познаваше това дърво. То растеше по високи места, имаше кора, като че ли засегната от болест — цялата в издутини, които приличаха на женски гърди, с по един трън на върха.

— Откъде я взе? Не съм виждал тези дървета близо до реката.

Печелеше време, за да реши дали да даде на Катрин да изпие тази течност. Познаваше лечителските способности на зулусите, които понякога помагаха.

— Хлуби се изкачи на възвишенията, където лагерувахме преди четири дни... той донесе кората оттам преди един час.

Петдесет километра отиване и връщане за шест часа. Шон се усмихна, колкото и да беше разтревожен.

— Кажи на Хлуби, че господарката ще изпие лекарството.

Кандла държеше главата ѝ, а той наливаше ужасната течност между устните ѝ — накара я да изпие цялата купа. Този сок, изглежда, помогна на бъбреците ѝ, на четири пъти до сутринта тя изхвърля гъста черна вода. Всеки път я придържаше, предпазвайки тялото ѝ от движения, които можеха да я убият. Постепенно делириумът премина в кома. Лежеше свита и тиха в леглото, разтърсвана от кратки тръпки. Когато утринното слънце проникна във фургона, Шон погледна лицето ѝ и разбра, че тя умира. Кожата ѝ беше прозрачна, жълтеникавобояла, косата ѝ беше загубила блесъка си и приличаше на суха трева. Кандла донесе още една паница от същата течност и я накараха да я измие.

— Господарю, позволи ми да сложа един дюшек до леглото на господарката. Ти трябва да поспиш. Ако се наложи, ще те събудя — каза той.

Шон го погледна с блуждаещ поглед.

— Ще има време и за сън, приятелю, но по-късно. — Погледна към Катрин и добави тихо: — Може би много скоро ще има време и за това.

Внезапно тялото на болната се напрегна и Шон коленичи до леглото. Не му трябваше много време, за да разбере какво става. Погледна към Кандла и каза:

— Бягай, бягай бързо навън!

Мъката в гласа му изплаши слугата и той едва не падна по стълбите на фургона.

Вторият син на Шон се роди същата сутрин и докато Кандла наглеждаше Катрин, той зави детето в чаршаф и го занесе в пустинята, за да го погребе.

Дните и нощите се сливаха в една безнадеждна мъка. Колкото Катрин беше близо до смъртта, толкова ѝ Шон беше до безумието. Той не се помръдна от фургона през всичкото това време, седеше до леглото, бършеше потта от лицето ѝ. Поднасяше чаша вода до устните ѝ или просто седеше и я гледаше. Загубил беше второто си дете, а пред очите му жена му се превръщаше в жълт скелет. Спаси го Дирк. Мбиџейн доведе момченцето при него, то седна на дюшека и се сгуши в баща си. Започна да дърпа брадата му. Това беше един малък лъч светлина в мрачния фургон.

Катрин оживя. Възстановяващ се бавно. Отчаянието на Шон се превърна в надежда, а след това в облекчение. Урината ѝ вече не беше тъмна, а червена и с много утайка. Тя го разпознаваше, въпреки че беше много слаба и не можеше да вдигне глава от възглавницата.

Очите ѝ го следяха през цялото време, докато се движеше из фургона. Мина цяла седмица, преди да разбере за бебето. Тя го попита шепнешком. Шон ѝ разказа всичко с цялата нежност, на която беше способен. Тя нямаше сили да прояви каквито и да било чувства. Лежеше тихо, загледана в тавана и по страните ѝ се стичаха сълзи.

Пораженията, които болестта беше нанесла на организма ѝ, бяха невероятни. Краката ѝ бяха станали толкова тънки, че Шон можеше да ги обхване с една ръка. Кожата висеше по лицето и тялото ѝ. Все още имаше кръв в урината. Но това не беше всичко, болестта беше засегнала и ума ѝ. Нищо не беше останало от силния ѝ дух, за да понесе загубата на детето. В мъката си бе издигнала стена, през която нито съпругът ѝ, нито детето ѝ можеха да проникнат. Шон се бореше да я върне към живота, да поправи щетите, нанесени на разсъдъка и тялото ѝ. Всяка минута от живота му беше посветена на грижата по нея.

Той и слугите обикаляха околността, за да намерят храна, която да възвърне апетита ѝ: диви плодове, мед, мясо от жираф и други животни, кебап от слонско сърце и черен дроб от антилопа, печена игуана, филе от риба-лястовица. Катрин едва-едва се докосваше до храната и после обръщаше гръб и оставаше загледана в брезента над леглото. Шон сядаше до нея и говореше за фермата, която ще си купят, опитвайки се да я въвлече в разговор. Описваше къщата, която ще построят, четеше ѝ от книгите на Даф, но единствената реакция беше леко присвиване на устните при думите „смърт“ и „дете“. Разказваше ѝ за дните, прекарани в Уитуотърсранд, опитвайки се да си припомни случки, каквито биха я забавлявали. Водеше Дирк при нея и го оставяше да играе из фургона. Детето вече ходеше, косата му беше тъмна и започваше да се къдри, а очите му бяха зелени. Обаче то не

можеше да се задържи задълго във фургона. Бързо се добираше до изхода и със заповеднически глас се провикваше.

— Мбиџа! Мбиџа!

Почти веднага главата на Мбиџейн се появяваше в отвора на платнището с поглед, устремен към Шон за разрешение.

— Добре, вземи го, но кажи на Кандла да не го тъпче толкова много.

Бързо, преди още Шон да се разколебае, слугата грабваше Дирк и тичаше по стълбите. Детето разполагаше с поне две дузини зулуси, които да го глезят. Те се състезаваха помежду си за неговата обич и внимание, какви ли не усилия полагаха, за да спечелят благоволението му — достойният Мбиџейн беше безжалостно язден от Дирк между фургоните, Хлуби се чешеше под мишниците, кривейки лицето си и издавайки звуци, наподобяващи маймунските, а Дирк се заливаше от смях и удоволствие. Дебелият Кандла преглеждаше складовете на Катрин и изнасяше оттам плодове и други продукти, за да храни детето както трябва. Другите слуги се въртяха наоколо със силното желание да се включат и те и да проявят своето обожание към детето, но се страхуваха да не пострадат от ревността на Мбиџейн и Хлуби. Шон знаеше какво става навън, но беше безсилен да го предотврати. Цялото внимание беше за Катрин.

За пръв път в живота си той даваше толкова много от себе си на друго човешко същество. Това ставаше през месеците, през които Катрин се съзвземаше и можеше да сяда, продължи и в месеците, през които Шон считаше, че не е благоразумно да поднови придвижването на кервана на запад. Построиха специална носилка за нея. Той не искаше да рискува с друсането на фургона и през първия ден преходът трая само два часа. Четирима слуги носеха носилката, а Катрин лежеше в нея, защитена от слънцето с едно платнище, опънато над главата ѝ. Въпреки това тя беше изморена. Гърбът я болеше и ситни капчици пот избиваха по челото ѝ. Следващата седмица също пътуваха само по два часа на ден и след това започнаха постепенно да увеличават преходите.

На половината път до Магализберг спряха да лагеруват. Мбиџейн отиде при Шон и каза:

— Има още един празен фургон, господарю.

— Да, но другите са пълни.

— На четири часа път оттук има място със заровена слонова кост, достатъчна, за да напълним и този фургон.

Устните на Шон се изкривиха от болка. Погледна на югоизток и прошепна:

— Мбиджейн, все още съм млад човек, а вече съм натрупал толкова много лоши спомени, които са достатъчни да направят старините ми тъжни. Би ли ме посъветвал да открадна от приятел не само живота, но и слоновата му кост?

— Аз просто попитах, това е всичко.

— И аз ти отговорих, Мбиджейн. Там всичко е негово... нека стои така, както си е.

Прекосиха Магализберг и свиха на запад по планинската верига. И най-после, два месеца след като бяха напуснали река Лимпопо, стигнаха селището на бурите при Луи Трешар. Шон оставил Мбиджейн да подреди фургоните на площада пред църквата и отиде да търси лекар. В цялата околия имаше само един. Той го намери в кабинета му над централния магазин и го заведе при фургоните. Носеше чантата му, а лекарят, несвикнал на такова внимание, подтичващо до него, за да вървят заедно, задъхващо се по пътя и когато стигнаха, беше облян в пот. Шон чакаше отвън, докато траеше прегледът. Когато най-после лекарят излезе, той запита нетърпеливо.

— Какво мислите, докторе?

— Мисля, господине, че трябва ежечасно да благодарите на Всевишния. — Докторът поклати глава. — Изглежда почти невероятно, че жена ви е могла да оживее след тази болест и загубата на детето.

— Значи ли това, че е вън от опасност, че няма да я повтори?

— Засега е вън от опасност, но все още е твърде болна. Може да мине и година, преди организмът да се възстанови напълно. Няма лекарство. Тя трябва да лежи спокойно, да се храни добре и да изчаква времето да си каже своето. — Лекарят се поколеба. — Има и друг проблем... — Той потупа челото си с показалеца. — Скръбта е ужасен разрушител. Тя ще има нужда от любов и нежност, а след около шест месеца ще има нужда и от ново бебе, за да запълни празнината, оставена от това, което е загубила. Осигурете ѝ тези три неща, господине, но най-много от всичко, господине, дайте ѝ любов. — Докторът погледна часовника си и каза. — Време, имаме толкова малко време за всичко. Аз трябва да вървя, има и други, които се нуждаят от мен. Бог да бъде с вас, господине!

Докторът подаде ръка на Шон.

Той я пое и разтърси.

— Колко ви дължа?

Докторът се усмихна, имаше загоряло от слънцето лице, а очите му бяха сини и когато се усмихваше, изглеждаше като момче.

— Аз не взимам пари за думи, господине. Бих искал да мога да направя повече. — Той забърза през площада. Докато вървеше, човек можеше да разбере, че усмивката му лъже. Той наистина беше възрастен човек.

— Мбиџейн! — извика Шон. — Вземи една бивна от фургона и я занеси в кабинета на доктора над магазина.

На следващия ден Катрин и Шон отидоха на сутрешната служба в църквата. Тя не можеше да стои права по време на химните, затова седеше на пейката. Тиха и бледа, гледаше олтара, а устните ѝ мълвяха думите на песента. Очите ѝ бяха пълни с мъка.

Останаха в Луи Трешар още три дни и бяха приети много добре от всички. Мъже идваха да пият кафе при тях и да видят слоновата кост, жени им носеха пресни яйца и зеленчуци, но Шон беше нетърпелив да продължат по-скоро на юг. На третия ден поеха по последната част от пътуването си.

Катрин бързо се възстановяваше. За голямо разочарование на слугите започна сама да се грижи за Дирк. Напусна носилката и отново седна на предната седалка на водещия фургон. Малко понапълня и под жълтата кожа започна да се прокрадва розовина. Макар че физически се поправяше бързо, депресията не я напускаше. Шон не можеше да направи нищо повече, за да ѝ помогне.

Месец преди Коледата на 1895 година фургоните на Шон превалиха веригата от ниски възвишения над града и в далечината пред тях се откри Претория. Както тропическите дървета джейкаранд, нацъфтeli лилаво във всеки двор, така и шумните улици говореха за благоденствието на Трансваалската република. Шон разположи кервана на края на града, до самото шосе — просто изтегли фургоните от него. След като ги разположи и се увери, че за здравето на Катрин не съществува опасност, той облече единствения си хубав костюм и поръча да оседляят коня му. Костюмът беше кроен преди четири години за голям корем, какъвто имаше тогава. Сега сакото му беше широко. Лицето му беше обгоряло от слънцето, а голямата и гъста брада се спускаше надолу и покриваше яката, която вече не можеше да обхване врата. Ботушите бяха напълно деформирани и набръчкани отгоре, защото не бяха виждали боя от много време. Около панделката

на шапката му имаше тъмни мазни петна, а периферията ѝ висеше над очите му. Бутна я назад.

Имаше извинение и оправдание за любопитните погледи, които го проследяваха, докато яздеше надолу по Чърч стрийт, с един едър мускулест дивак, яздащ отстрани до едното му стреме и огромна петниста хрътка, тичаща до другото. Групата си пробиваше път между колите, които задръстваха широката улица. Преминаха сградата на републиканския парламент, минаха покрай къщите с нацъфтели градини и стигнаха до търговския център на града, близо до гарата. Шон и Даф някога бяха купували всичките си запаси от един и същи търговец и сега той отиде пак там. Нищо не се беше променило — само надписът на фирмата беше малко избелял, но се четеше ясно.

„И. ГОЛДБЕРГ, ВНОС-ИЗНОС, МИННА ТЕХНИКА,
ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО“

Което означаваше, че тук са готови да купуват злато, скъпоценни камъни, кожи, слонова кост и други естествени материали. Слезе от коня и хвърли юздите на Мбиджейн.

— Може да се забавя.

Качи се на тротоара, поздрави две дами с повдигане на шапката и влезе в сградата, където господин Голдберг развиваше своята дейност. Един от продавачите се втурна да му услужи, но Шон му махна и той се върна зад щанда. Господин Голдберг беше в дъното на магазина и говореше с двама клиенти. Беше доволен, че ще почака, за да има време да се разходи между отрупаните със стока рафтове. Спря пред един, опипа една риза, за да прецени качеството ѝ, помириса една пура, разгледа една брадва, взе една пушка и се прицели в стената. Господин Голдберг, нисък и дебел мъж, се ръкува с клиентите си, отпрати ги и после тръгна към него. Косата му беше подстригана късо, а вратът преливаше над яката. Той погледна към Шон, а очите му останаха безизразни, докато търсеше в картотеката на паметта си картата с името. След малко се усмихна и лицето му светна.

— Господин Кортни, нали?

Шон също се усмихна.

— Точно така. Какси Изи? Как е търговията?

Лицето на господин Голдберг помръкна.

— Ужасно, ужасно, господин Кортни. Разтревожен съм.

— Изглеждаш добре. — Посочи корема му. — Доста си напълнял.

— Можете да се шегувате, господин Кортни, но аз ви казвам, че е ужасно. Данъци и тревоги, данъци и тревоги — въздъхна господин Голдберг, — а сега се говори и за война.

— Какво е това? — смръщи вежди Шон.

— Война, господин Кортни, война между Британия и Републиката.

Лицето на младия мъж се проясни и той започна да се смее високо.

— Глупости, господин Голдберг! Даже Крюгер не може да бъде толкова голям глупак! Дай ми чаша кафе и една пура и да тръгнем из магазина ти, за да видя какво има, и ще поговорим за бизнес.

Търговецът промени израза на лицето си и сведе очи сънливо.

— Бизнес, господин Кортни?

— Да, Изи, този път аз продавам, а ти купуваш.

— Какво продавате?

— Слонова кост.

— Слонова кост?

— Да, двадесет фургона.

Господин Голдберг въздъхна тъжно и каза.

— Слоновата кост вече не се търси. Едва ли ще можете да я продадете.

Това беше много добре изиграно. Ако Шон не беше питал за цената преди два дни, думите му можеха да го убедят.

— Съжалявам да чуя това. Ако не се интересуваш, ще я предложа на друго място.

— Елате в офиса ми, можем да поговорим, разговорът не струва пари.

Два дни по-късно те все още обсъждаха този въпрос. Шон беше докарал фургоните в задния двор на склада. Господин Голдберг лично претегляше всяка бивна и записваше теглото ѝ на един лист. Двамата събраха цифрите и се съгласиха с общия сбор. Сега идваше последният стадий на разговора им — цената.

— Хайде, Изи, изгубихме два дни. Това е добра цена и ти го знаеш... хайде да привършваме — изръмжа Шон.

— Ще загубя много пари — протестираше господин Голдберг. — И аз трябва да живея.

— Хайде! Да приемем сделката за склучена.

Шон му подаде ръка.

Господин Голдберг се поколеба за секунда и сложи дебелата си ръка в лапата му. Двамата се ухилиха доволно. Един от чиновниците на господин Голдберг наброи златните монети, подреждайки ги на купчинки, а след това ги преброи още веднъж. Шон напълни две брезентови торби със златото, потупа господин Голдберг по рамото, извади пура и тръгна към банката с тежкия си товар.

— Кога пак се връщате в степта? — извика след него господин Голдберг.

— Скоро!

— Не забравяйте да купите необходимите ви запаси от нас!

— Ще дойда.

Мбиджейн носеше едната торба, а Шон — другата. Усмихваше се, димът от пурата му се стелеше след него. В тежестта на златото има нещо, което кара човека, който го носи, да става осем стъпки висок.

Същата вечер, докато лежаха в леглото, Катрин попита:

— Имаме ли достатъчно пари, за да купим фермата?

— Да — каза Шон. — Имаме пари за най-прекрасната ферма на целия полуостров Кейп, а след още едно пътуване ще имаме достатъчно, за да построим къщата и хамбарите, да купим добитъка, да посадим лозята, а даже и ще ни останат.

Катрин помълча малко и след това попита:

— Значи се връщаме пак в степта?

— Да, само още веднъж, още две години и ще се преместим в Кейп. — Той я прегърна. — Нямаш нищо против, нали?

— Не, мисля, че го искам. Кога тръгваме?

— Не веднага, след известно време. — Шон се смееше от сърце.

— Първо ще се позабавляваме. — Той я прегърна и усети колко болезнено слабо беше тялото ѝ все още. — Ще купим хубави дрехи за теб, любима, и костюм за мен, който няма да изглежда като карнавален. Ще излезем и ще видим как изглежда този град и какви развлечения може да ни предложи. — Той спря, защото му хрумна

нова идея. — Дявол да го вземе! Зная какво ще направим! Ще вземем карета и ще отидем до Йоханесбург. Ще наемем апартамент в „Гранд Нешънъл Хотел“ и ще поживеем. Ще се къпем в порцеланова вана, ще спим в истински легла, може да ти направят красива прическа, а на мен да подстрижат брадата. Ще ядем скариди и яйца от пингвини... Не мога да си спомня откога не съм вкусвал свинско или овнешко месо... Ще го полеем със старо, кипящо вино и ще танцуваме валс на хубава музика. — Шон стана и започна да танцува, а когато спря, Катрин попита тихо:

— Валсът не е ли греховен танц?

Той се усмихна в тъмнината.

— Да, наистина е такъв!

— Бих искала да съгреша поне веднъж... не повече... поне малко, и то с теб, искам да видя какво е...

— Ще съгрешим... — каза Шон. — Ще бъдем от ужасни по-ужасни, като в ада.

На следващия ден Шон заведе Катрин в най-изискания магазин в Претория. Избра платове за половин дузина рокли. Една от тях трябаше да бъде за бал — светложълта коприна. Това беше екстравагантно и той го знаеше, но не го беше грижа, след като видя искрица радост и зеления цвят в очите ѝ и руменината по страните ѝ. За пръв път, откакто се беше разболяла тя пак живееше. Той пилееше парите си с удоволствие, а продавачките бяха във възторг от него. Трупаха се около тях с табли, върху които предлагаха най-различни дамски принадлежности.

— Дузина от тези — казваше Шон. — Да, тези са много хубави.

Изведнъж зелен блясък на един от рафтовете привлече погледа му — това беше зеленият цвят на Катрин.

— Какво е това? — посочи той и двете продавачки едва не паднаха, блъскайки се коя да му го донесе. Победителката донесе един шал. Шон го взе и го постави около раменете на жена си. Шалът беше великолепен.

— Да, ще го вземем.

В този миг устните на Катрин потрепериха и тя заплака. Вълнението беше твърде силно за нея. Настана суматоха. Продавачките се тълпяха около Шон да помогнат. Той вдигна Катрин на ръце и я понесе към каретата, спря се на вратата и извика:

— Искам тези рокли до утре сутрин. Ще може ли?

— Ще бъдат готови, господин Кортни. Даже ако момичетата ще трябва да работят цяла нощ.

Заведе Катрин до фургона и я сложи на леглото.

— Моля те, Шон, прости ми. Никога не съм правила това преди.

— Всичко е наред, любима, аз те разбирам. Сега поспи.

На другия ден тя остана в лагера да си почива, докато Шон отиде при господин Голдберг на покупки. Трябаше да набави всичко необходимо за следващата експедиция. Още един ден измина в товарене на фургоните и в това време Катрин изглеждаше вече достатъчно добре, за да могат да отидат до Йоханесбург.

Тръгнаха рано сутринта. Мбиджейн караше, а двамата седяха на задната седалка, държайки ръцете си. Дирк се въртеше, като гледаше ту през единия, ту през другия прозорец, сплесквайки носа си в стъклото, и не спираше да коментира всичко видяно на своя смешен език, смесица от холандски и зулу, език, който Шон наричаше „диркезе“.

Пристигнаха в града по-рано, отколкото предполагаше. За тези четири години градът се беше разраснал и разпрострял чак до степта, изглежда, за да ги посрещне.

Караха по централната улица в новата част на града и стигнаха до центъра. Там промените бяха малко, беше такъв, какъвто го помнеше. Минаха по Ильф стрийт, а там, по тротоарите, пълни с народ, седяха и призраците от миналото. Чу Даф да се смее и бързо се обърна по посока на гласа. Един денди, с бомбе и златни зъби, който седеше в минаващата до тях карета, се изсмя още веднъж и тогава Шон разбра, че това не е смехът на Даф. Много приличаше на този на Даф, но не беше същият. Всичко тук така наподобяваше това, което той познаваше отпреди, но в същото време беше и по-различно — носталгия, но тъжна поради усещането за невъзвратимост. Миналото беше загубено и той знаеше, че никога не ще може да го върне обратно. Нищо не можеше да бъде същото, защото действителността съществува само в даден момент и само на дадено място. След това тя умира и човек я загубва. Трябва да я търсиш на друго място и по друго време.

Наеха апартамент в „Гранд Нешънъл“: хол и две спални, баня и балкон, който гледаше над улицата, над покривите, чак до изкопните машини и големите бели купища пръст около хълма. Катрин беше изтощена. Изпратиха им вечерята в апартамента и когато се нахраниха, тя си легна. Шон слезе долу сам, за да пийне нещо. Барът беше препълнен. Намири място в ъгъла. Седеше тихо, далеч от брътвежа наоколо. Бяха сменили картината зад бара — преди беше с ловен сюжет, а сега — един облечен в черно генерал, опръскан с кръв, който си взима сбогом с отряда си на бойното поле. Войните от отряда изглеждаха отегчени. Огледа облицованите в кафяво стени на заведението. Спомни си — имаше толкова много да си спомня. Изведнъж примигна. В ламперията, близо до страничната врата, имаше дупка с формата на звезда. Шон се ухили. Постави чашата на масата

пред себе си и започна да масажира кокалчетата на дясната си ръка. Ако Хендерсън не беше успял да се наведе навреме, главата му щеше да отиде. Направи знак на келнера за още едно бренди. Докато той пълнеше чашата му, Шон попита:

— Какво се е случило с ламперията до онази врата?

Момчето погледна натам и после обратно към шишето.

— Някакъв човек мушнал юмрука си през нея, но това в стари времена. Шефът го оставил като спомен.

— Трябва да е бил мъжага, тази врата е два сантиметра и половина дебела. Кой е бил той?

Момчето повдигна рамене и каза.

— Някой от наемниците по тези места. Те идват и си отиват. Спечелят някоя пара, изпикаят я на стената тук и се връщат, откъдето са дошли.

Той погледна Шон с отегчение и каза:

— С това ще стане половин долар, човече.

Пиеше брэндито бавно, въртейки машата в ръка, наблюдавайки как течността се задържа по стените като олио. „Значи и с една пробита в обличковата дупка ще те запомнят“ — си мислеше той.

— Сега отивам да си лягам. Това вече не е моят свят. Моят свят е горе и спи. — Усмихна се, привършвайки питието.

— Шон! — Чу глас в ухото си и усети една ръка на рамото. — Господи, Шон, ти ли си?

Гледаше человека до себе си. Не го познаваше. Тази поддържана брада и нос, изгорял от слънцето, който се белеше... очите, той позна очите.

— Денис, стари мошенико! Денис Петерсън от Лейдибург, нали?

— Но ти не ме позна! — смееше се Денис. — Това е то нашето приятелство — изчезна преди десет години и сега даже не ме позна.

И двамата се смееха.

— Мислех, че отдавна са те обесили — защитаваше се Шон. — Какво правиш в Йоханесбург?

— Продавам говеждо месо — аз съм в Комитета по отглеждане на добитък. — В гласа му имаше нотка на гордост. — Тук съм, за да подновя договора и сключа нови.

— Кога се връщаш?

— Влакът ми тръгва след час.

— Е, има време за по една чашка, преди да тръгнеш. Какво да бъде?

— Бренди, благодаря.

Шон поръча напитките, взеха ги и изведнъж осъзнаха, че цели десет години стоят между тяхната, някога истинска, близост.

— И така, какво си правил през всичките тези години? — наруши мълчанието Денис.

— Това-онова, нали знаеш — малко миньорство, а сега тъкмо се връщам от степта. Нищо особено.

— Е, добре е, че се видяхме пак. А здравето ти?

— А твоето? — попита Шон и изведнъж се сети, че има новини за семейството си, новини, каквото не е имал от години.

— Как са всички в Лейдибург, сестрите ти?

— И двете се задомиха, аз също, имам четири сина. — Гордостта пак се прокрадна в гласа му.

— Познавам ли я?

— Одри — знаеш я, дъщерята на стария Пай.

— Не! Това е чудесно, Денис! Тя беше хубаво момиче — извика той.

— Най-хубавото — поправи го Денис.

Той имаше вид на преуспяващ човек, добре гледан съпруг и добре хранен — коремът му вече доста тежеше. Чудеше се дали и неговият не е такъв.

— Разбира се, старият Пай почина. Рони пое банката и магазина.

— Мишокът, с уши на прилеп? — каза Шон и разбра, че направи грешка.

— Той е вече член на семейството ми, Шон. Много е честен и е умен бизнесмен — намръщи се Денис.

— Съжалявам, само се пошегувах. Как е майка ми? — промени темата той. Зададе въпроса, който беше на устата му през цялото време.

Лицето на Денис се смекчи, по него се разля топлина.

— Както преди, има магазинче за дрехи, точно до този на Рони. Това е малка златна мина, никой и не мисли да купува от друг, освен от магазина на леля Ада. Тя е кръстница на две от децата ми. Мисля, че е кръстница на половината от децата в областта... — Изведнъж стана

сериозен. — Поне да ѝ бе писал, Шон. Не можеш да си представиш каква мъка си ѝ причинил.

— Поради ред обстоятелства — отговори Шон и сведе поглед.

— Това не е извинение. Имаш задължение, което си пренебрегнал.

Шон повдигна очи и го погледна, без да скрива раздразнението си — ти, дребно човече, ти, надуто, проповядващо, малко човече, гледаш на света през ключалката на собствената си важност. Душата на Шон се бунтуваше, а устата мълчеше. Денис не забеляза реакцията му и продължи:

— Това е урок, който човек трябва да научи, докато е малък — всички ние имаме дълг и задължения. Човек израства, когато поеме товара, който обществото му е поставило. Вземи моя случай, въпреки огромната работа, която имам по фермата, сега аз притежавам Махобас Клооф и освен задълженията към семейството си имам време да съм представител на нашата област в Комитета за отглеждане на добитък за месо, освен това съм член на църковния съвет и управата на селото и имам пълното основание да считам, че ще ме поканят да стана кмет. — След това погледна строго към Шон. — А ти, ти какво си направил досега в твоя живот?

— Живял съм го — отвърна той и Денис го погледна объркан.

— Женен ли си?

— Бях, но я продадох на арабите на север.

— Направил си какво?

— Е — ухили се Шон, — беше много стара, а цената бе добра.

— Това е шега, хей, ха-ха! Не можеш да изльжеш добрия стар Денис.

Шон се изсмя гръмко, този невероятен малък човек!

— Още едно, Денис?

— Две е нормата ми, благодаря — каза той и извади златния си часовник. — Време е да вървя. Беше чудесно, че те видях.

— Чакай! Как е брат ми, как е Гари?

— Бедният стар Гари! — Той поклати глава тържествено.

— Какво не е наред с него? — Гласът му прозвуча остро.

— Нищо — каза Денис, — нищо повече от това, което е.

— Защо каза „бедния Гари“?

— Не знам, всички му казват така. Това е навик. Просто пред имената на някои хора се поставя това.

Шон потисна раздразнението си. Трябваше да знае.

— Не ми отговори. Как е той?

Мъжът направи движение с дясната си ръка.

— Напоследък гледа повече в шишето. Не го обвинявам, но тази жена, за която се ожени... ти беше далеч от цялата тази работа, ако мога да кажа.

— Можеш, но кажи, добре ли е? Как са нещата в Теунис Краал?

— Всички пострадахме от тази болест по добитъка, но Гари загуби половината от животните си. Бедният стар Гари. Всичко се случва все на него.

— Господи боже, петдесет на сто!

— Да, но Рони му помогна. Зае му срещу ипотека, за да може да се съзвземе.

— Теунис Краал ипотекиран пак? — изрева Шон. — О, Гари, Гари!

— Да. — Денис се изкашля от неудобство. — Трябва да вървя вече, господин Шон. Да им кажа ли, че съм те видял?

— Не. Остави нещата така, както са.

— Добре... — Той се поколеба. — А ти добре ли си с парите?

Шон усети, че мъката му се разсея малко, това надуто, малко човече щеше да му предложи пари назаем.

— Много мило от твоя страна, Денис, но аз имам малко спестени пари — достатъчно, за да мога да се прехраня още няколко дни.

— Добре тогава. — Изглеждаше много облекчен. — Добре тогава, господин Шон. — И той напусна бързо бара.

Така, както излезе от бара, така излезе и от ума на Шон. Това, което сега го вълнуваше, беше брат му. Той реши.

— Ще се върна в Лейдибург след новата експедиция. Бленуваната ни ферма няма да загуби нищо от чара си, ако бъде преместена в Натал.

И той внезапно усети носталгия по Теунис Краал, жадуваше да може пак да седне на бюрото в кафявия кабинет, жадуваше да усети хладната мъгла, която се спускаше сутрин по стръмните скали, да види пръските от белите водопади, носени от вятъра. Искаше отново да чуе

гласа на Ада, отново да ѝ обясни всичко. Знаеше, че тя ще разбере и ще му прости.

Най-много от всичко искаше да бъде при Гари — бедният стар Гари! Трябва да се върне, десет години са много и той вече ще е забравил горчивината. Трябва да се върне заради него и заради Теунис Краал. Взел това решение, Шон доизпи чашата и се качи по стълбите към своя апартамент.

Катрин дишаше тихо в съня си, с коса, разпиляна по възглавницата. Докато се събличаше, я наблюдаваше и тъгата му се разсея. Той отдръпва леко завивката от неговата страна и точно тогава Дирк изплака в другата стая. Шон отиде при него.

— Какво има?

Дирк мигаше като малко бухалче и търсеше извинение, намери го почти веднага: „Искам вода!“.

Докато баща му отиде и се върне от банята, детето се разсыни и използва случая за открита атака.

— Разважи ми приказка, татко.

Вече беше седнал в леглото с ококорени очи.

— Ще ти разкажа приказката за Джак и Нори.

— Не тази, тя е много къса — протестираше той.

Приказката за Джак и неговите братя траеше само няколко минути.

— Тогава тази. Имало едно време един цар, който имал всичко на света, но когато го загубил, открил, че никога не е имал нищо и че сега има повече, отколкото някога е имал.

Дирк гледаше слисан.

— Тази не е много хубава — изрази мнението си той.

— Не — каза Шон. — Не е... нали? Но мисля, че трябва да сме благодарни и да признаем, че не е чак толкова лоша за това време на нощта.

Шон се събуди щастлив. Катрин седеше в леглото и наливаше кафе, а Дирк тропаше на вратата, за да влезе. Жена му се усмихна.

— Добро утро!

— Как спа, мила?

— Добре, благодаря.

Но той видя, че под очите ѝ има тъмни кръгове.

Шон отиде до вратата на спалнята.

— Приготви се да посрещнеш кавалерията — каза и отвори внезапно вратата широко.

Дирк се хвърли право в леглото, а Шон се мушна веднага след него. След миг детето беше върху гърдите на баща си и се бореше безмилостно, а Шон молеше за пощада.

След закуската Мбиджейн докара каретата пред хотела. Когато и тримата се настаниха в нея, Шон отвори малкото прозорче зад седалката на кочияша и извика на слугата:

— Първо до офиса! После, около десет, на борсата.

Мбиджейн се ухили и го погледна.

— Да, господарю, след обяд в „Биг Хауз“. — Мбиджейн никога не успя да овладее думата „Ксанаду“.

Отидоха до всички познати места. Шон и Мбиджейн се смееха и през малкото прозорче си припомняха един на друг весели случки от миналото. Пред борсата имаше паника, тълпи се бяха събрали отвън на тротоара. На всички бюра по Ильф стрийт бяха поставени фирми, така че и до главната врата на „Сентръл Ранд Консолидейтид“ имаше медна плоча със списък на членовете. Слугата спря каретата и Шон се похвали пред Катрин, че и неговото име е там. Тя седеше тихо и само слушаше. Изведнъж се почувствува недостойна за човек, който е постигнал толкова много. Тя прие ентузиазма му неправилно и помисли, че той съжалява за миналото и желае то да се върне.

— Мбиджейн, заведи ни до „Кенди Дийп“. Да видим какво става там.

Последните петстотин метра от пътя бяха обрасли и осияни с много ями и бракувани части. Блокът на Управлението бе разрушен и основите бяха обрасли с трева. Имаше нови сгради и изкопни машини на половин миля по вододела, но и тук всичко бе изоставено. Мбиджейн обръна каретата по алеята, която някога е минавала пред сградата на Управлението. Той скочи и хвана конете за поводите. Шон помогна на Катрин да слезе и качи Дърк на раменете си. Тръгнаха нагоре към шахта три на „Кенди Дийп“. Вървяха през висока трева, през купища тухли и боклук.

Голите бели циментови блокове, които някога бяха подпирили машините, образуваха правилна геометрична форма в тревата. Зад тях се издигаха белите купища от шлака, някакъв минерал се беше просмукал през стената на отсрешната скала и се стичаше надолу като жълтеникаво петно. Някога Даф го идентифицира и се оказа, че не е с голяма стойност. Шон не можеше да си спомни името му, беше като името на някаква звезда — Уран, или нещо такова.

Стигнаха до шахтата. Краищата ѝ бяха изровени и тревата, поникнала по тях,висеше надолу. Машините ги нямаше, беше останала само една тел, с която беше ограден отворът на шахтата. Шон се наведе, взе голямо парче скала и го хвърли през оградата. Стояха безмълвни и слушаха как парчето се удря по стените на шахтата, докато лети надолу. Продължи доста дълго и когато най-после удари в дъното, ехото се чу като slab звук, идващ от стотици метри дълбочина.

— Хвърли още! — нареди Дирк, но Катрин го спря.

— Не, Шон, не, хайде да тръгваме. Това е злокобно място. — Тя потрепери. — Напомня ми гроб.

— Действително има нещо такова — каза той, припомняйки си тъмнината и скалите, които го бяха притиснали там долу.

— Хайде да си тръгваме — настоя тя и те се отправиха към мястото, където ги чакаше Мбиджейн с каретата.

Шон беше весел по време на обяд, пи малко вино, но Катрин беше уморена и по-нещастна, отколкото когато напуснаха Луи Трешар. Беше започнала да разбира какъв живот е имал, преди да го срещне, и сега беше уплашена, че може да поиска пак да се върне към него. Тя познаваше само степта и живота на пътуващите бури и знаеше, че никога няма да свикне да живее така. Наблюдаваше как се смее и шегува по време на вечерята, с каква лекота даваше поръчките на

белия келнер, начина, по който си служеше с приборите, наредени пред тях на масата, и накрая не издържа.

— Да се махаме оттук, нека да се върнем в степта.

Шон я загледа изненадано.

— Какво?

— Моля те, Шон, нека да си отидем. Колкото по-рано си тръгнем, толкова по-бързо ще можем да купим фермата.

Той се усмихна хитро.

— Ден или два нямат значение. Започваме да се веселим, довечера ще те заведа да танцуваш, нали ще съгрешаваме, спомняш ли си?

— Кой ще остане при Дирк? — попита тя тихо.

— Мбиджейн. — Шон я погледна многозначително. — Ти се наспи следобед, а довечера ще излезем и ще му отпуснем края.

Засмя се при спомена, който този израз предизвика у него.

Когато същата вечер Катрин се събуди, тя разбра и другата причина за депресията си. За пръв път след второто раждане цикълът ѝ се бе възстановил и тя се чувствува зле физически и душевно. Не каза на Шон. Изкъпа се и облече жълтата рокля. Отиде в банята и започна да реше косата си бързо и нервно. Дърпаše гребена през косата, докато кожата на главата ѝ пламна, но косата оставаше все така безжизнена, толкова безжизнена, колкото и очите, които я наблюдаваха от жълтото лице в огледалото.

Шон застана зад нея и се наведе да я целуне по бузата.

— Изглеждаш като сноп златни летви, висок метър и шестдесет и пет. — Но веднага разбра, че жълтата рокля беше грешка. Твърде много се сливаше с жълтия цвет на косата ѝ. Мбиджейн чакаше отвън.

— Може да се върнем късно — каза му Шон.

— Няма значение, Nkosii. — Лицето на зулуса беше невъзмутимо както винаги, но Шон улови малка искра в очите и се сети, че той чака с нетърпение да отиде при Дирк.

— Няма да влизаш в стаята му — предупреди го Шон.

— Ами, ако заплаче?

— Няма да заплаче... но ако го направи, виж какво иска, дай му го и после го остави да спи.

По лицето на Мбиджейн се изписа протест.

— Предупреждавам те, ако се върнем и го заваря да те язи като кон из стаята, и двама ви ще накажа.

— Сънят му няма да бъде нарушаван, господарю.

На рецепцията попита момичето:

— Къде можем да намерим най-хубавата храна в този град?

— Два преки по-надолу, сър, в „Голдън Гини“. Не може да го подминете.

— Звучи ми като сбогище на леки жени. — Шон се колебаеше.

— Уверявам ви, сър, няма да съжалявате. Всеки отива там. Господин Роудз винаги обядва там, когато идва в града, господин Барнато, господин Храдски...

— Дик Търпин, Чезаре Борджия, Бенедикт Арнолд... — продължи да изброява Шон. — Добре, убедихте ме.

Излезе от хотела през главния вход с Катрин под ръка. Луксът в „Голдън Гини“ стресна малко дори и Шон. Келнер в униформа ги посрещна и ги поведе надолу по мраморна стълба, по голям килим между група от елегантни мъже и жени, до една маса, която още отдалеч блестеше със снежнобялата си покривка и сребърни прибори. Кристални полилеи висяха от дъгообразния таван, музиката беше хубава, а въздухът ухаеше на скъпи парфюми и пури.

Катрин безпомощно преглеждаше листа с менюто, но Шон ѝ помогна и направи поръчката с френски акцент, което я порази, но не и келнера. Пристигна и виното, а с него настроението му се повиши. Жена му седеше тихо срещу него и само слушаше. Тя се мъчеше да измисли нещо духовито, за да му отговаря, но не успяваше. Във фургона или когато бяха сами в степта, те можеха да говорят с часове, но тук беше като онемяла.

— Да танцуваме? — Шон се наведе към нея и стисна ръката ѝ.

Тя поклати глава отрицателно.

— Шон, не мога. Всички тези хора гледат. Ще се изложа.

— Хайде де, ще ти покажа как... не е трудно.

— Не, не мога, наистина не мога.

Той призна в себе си, че този подиум не е най-подходящото място за урок по танци. Келнерът донесе храната в големи подноси с виеша се от тях пара. Шон се отдаде изцяло на яденето. Катрин го наблюдаваше, едва докосвайки твърде пикантната за нея храна. Цялото

й внимание бе завладяно от смеха и гласовете наоколо. Чувствуваше се не на място и беше безкрайно нещастна.

— Хайде, Катрин — усмихна ѝ се Шон. — Едва си докоснала чашата. Пийни малко от това да те загрее.

Тя отпи послушно от шампанското, но не ѝ хареса. Той изяде и последното парче от любимия си специалитет от омар и като се облегна назад доволен и с повишено настроение, каза:

— Брей... само се моля готвачът да поддържа и останалата храна на това ниво — оригна се тихо с ръка на устата и се огледа наоколо. — Даф казваше, че добре пригответният омар е доказателство за...

Изведнъж мъкна. Гледаше втренчено към горната площадка, където се бяха появили двама мъже във вечерно облекло и една жена. Жената беше Кенди Раутенбах. Кенди, с вдигната нагоре руса коса. Кенди, с диаманти на ушите и врата, с гърди наполовина извън деколтето на роклята, която беше бяла като пяната на цяло буре с бира, Кенди, с ясни, сини очи над червената уста. Кенди, самоуверена и красива. Смеейки се тя погледна към Шон. Тя гледаше невярваща на очите си, смехът ѝ замръзна на устните, после вдигнала високо полите си с ръка, се затича по стълбата към него. Кавалерите ѝ тичаха разтревожени след нея, келнерите отстъпваха, за да ѝ направят път, и всички глави се обърнаха да я гледат. Шон бълсна стола назад и стана да я посрещне, а тя се хвърли върху него и обви ръце около шията му. Последва нескончаема размяна на несвързани поздравления и най-после Шон успя да я откъсне от врата си и я обърна с лице към Катрин. Кенди се беше зачервила и едва дишаше от вълнение. Имаше опасност при всяко поемане на дъх гърдите ѝ да изскочат от корсета. Все още държеше реката на Шон.

— Кенди, запознай се с жена ми Катрин. Мила, това е Кенди Раутенбах.

— Приятно ми е. — Катрин се усмихна неуверено.

Кенди направи грешка и каза:

— Шон, ти се шегуваш! Ти женен?

Усмивката на жена му изчезна. Кенди забеляза промяната и продължи бързо:

— Трябва да те поздравя с избора. Приятно ми е да се запозная с вас, Катрин. Трябва да се видим някога насаме и аз ще ви разкажа за ужасното минало на съпруга ви.

Тя продължаваше да държи Шон, а Катрин гледаше все в ръката й — дълги, лакирани нокти върху тъмния плат на костюма. Той проследи погледа й и тактично се опита да се освободи от Кенди.

— Шон, тези двамата са постоянните ми ухажори. — Двамата стояха на една крачка зад нея, като добре обучени ловджийски кучета. — И двамата са толкова чудесни, че не мога да реша кой да бъде. Хари Латеган и Дерек Гудман. Момчета, това е Шон Кортни. Вие сте слушали много за него.

— Ще имате ли нещо против да седнем при вас? — попита Дерек.

— Ще се обидя, ако не го направите! — отговори Шон.

Мъжете отидоха да намерят столове, а в това време двете жени се изучаваха една друга.

— Това първото ви идване ли е в Йоханесбург, госпожо Кортни?

— Кенди се усмихна любезно, като си помисли: „Чудя се къде я е намерил Шон, тя е тънка като пръчка, а и видът ѝ! И този ужасен акцент! Можеше да намери и по-добра, можеше да избере нещо по вкуса си!“.

— Да, но няма да останем задълго — отговори Катрин. „Тя е блудница... трябва да е... гърдите ѝ са полуоголи... а боята по лицето ѝ и начина, по който докосваше Шон? Трябва да му е била любовница. Ако го докосне още веднъж, ще я убия.“

В това време Шон се върна със стол за Кенди.

— Кенди е една от моите стари приятелки, мила, надявам се да се харесате.

— Сигурна съм, че ще се харесаме — каза Кенди, но жена му не отговори и тя се обърна пак към него. — Шон, колко е хубаво, че те виждам отново. Изглеждаш толкова добре... почернял от слънцето и красив, както когато те срещнах за пръв път. Спомняш ли си този ден, когато с Даф дойдохте да се храните в хотела?

Сянка премина по лицето на Шон.

— Да, спомням си. — Той се огледа и даде знак на келнера да дойде. — Ще пием шампанско, нали?

Кавалерите на Кенди започнаха да спорят чий ред е.

— Шон, с вас ли е Даф? — попита тя.

— Кенди, нали Дерек плати миналия път? Сега е мой ред. — Хари търсеше подкрепа от нея, но жената не им обърна внимание.

Гледаше към Шон и очакваше отговор, но той стана и отиде да седне на мястото до Катрин.

— Виж, малката, мога ли да имам първия танц? — попита Дерек.

— Съжалявам, Дерек, победителят плаща и първия танц ще бъде негов — отсече Хари.

— Добре — отвърна Дерек.

— Шон, попитах тук ли е Даф!

— Не, не е.

Избягваше да я погледне. Кенди прехапа устни, искаше да знае какво е станало с Даф и реши да притисне Шон. Отново се усмихна.

— Какъв е този спор? — Тя потупа Хари по рамото с ветрилото си. — Аз ли ще бъда наградата в тази игра? Решавам Дерек да плати, а Шон ще има първия танц. Това е!

— Виж какво, малката, това не е честно, ти знаеш... — започна Шон, но Кенди вече беше станала и го чакаше.

— Хайде да видим дали още можеш да водиш в танца така великолепно, както някога.

Шон погледна към жена си.

— Нямаш нищо против, нали... само един танц.

Катрин поклати глава. „Мразя я, тя е блудница“ — повтаряше наум тя. Никога дотогава не беше изричала тази дума на глас. Беше я прочела в Библията, но сега ѝ доставяше удоволствие да я мисли и повтаря наум. Наблюдаваше ги как отиват под ръка към дансинга.

— Ще имате ли нещо против да танцуваме, госпожо Кортни? — предложи Дерек.

Тя поклати отрицателно глава, без да го погледне. Наблюдаваше Шон и Кенди. Видя как той я взе в обятията си и студена буза заседна в стомаха ѝ. Кенди го гледаше, вдигната глава към него, усмихваща му се, а ръката ѝ беше в неговата.

„Тя е блудница!“ Сълзите на Катрин бяха готови да се търкулнат по бузите, но повтарянето на тази дума ги задържаше. Шон въртеше Кенди непрекъснато и Катрин се стягаше на стола, стиснала ръце една в друга на ската си. Краката им се докосваха, тя видя как Кенди изви гръб и притисна тялото си до Шон. Катрин мислеше, че ще се задуши от ревност, жестока и смразяваща ревност, която се разливаше в гърдите ѝ.

„Мога да отида и да го издърпам от нея — мислеше тя. — Мога да го спра да прави това. Няма право! Също като че ли двамата правят... правят го заедно. Сигурна съм, че са го правили преди, сега вече го зная. О, Господи, накарай ги да спрат! Моля те, Господи, накарай ги да спрат!“

Най-после Шон и Кенди се върнаха на масата. Те се смееха и когато стигна до стола ѝ, Шон сложи ръка на рамото на Катрин. Тя се отдръпна, но той не го забеляза. Всички се забавляваха. Всички, освен Катрин. Хари и Дерек се бореха за предимство, силният смях на Шон избухваше непрестанно, Кенди блестеше като диамантите, които носеше. През няколко минути той се опитваше да въвлече и Катрин в разговора, но тя упорито отказваше. Седеше и мразеше всички. Мразеше и съпруга си. За пръв път не беше сигурна в него, ревнича и уплашена. Погледна ръцете си и видя колко са слаби, напукани и зачервени от слънцето, толкова груби в сравнение с тези на другата жена. Скри ги бързо в скута си и се наведе към Шон.

— Моля те, искам да се върна в хотела. Не се чувствувам добре.

Шон спря по средата на един разказ и я погледна със смесица от недоумение и загриженост. Не му се искаше да тръгва, но знаеше колко болна е тя все още. Поколеба се една минута и каза:

— Разбира се, любов моя, съжалявам. Не съобразих... — Обърна се към другите: — Ние ще трябва да тръгваме... жена ми все още не е добре... тя току-що прекара ужасна малария.

— О, Шон, трябва ли да си отиваш? — Кенди не можеше да скрие разочарованието си. — Има още толкова много неща да си кажем.

— Страхувам се, че трябва. Ще се видим някоя друга вечер.

— Да — каза Катрин. — Следващия път, когато дойдем в Йоханесбург.

— О, не знам... може би, преди да тръгнем. Някоя вечер следващата седмица. Да речем в понеделник.

Преди Кенди да може да отговори, Катрин се намеси:

— Моля те, Шон, може ли да тръгваме? Много съм уморена.

Тя тръгна по стълбата, но видя, че Кенди скочи, хвана Шон за ръката и почти допирайки устни до ухото му, го запита нещо. Той ѝ отговори кратко и Кенди веднага се върна на масата и седна. Когато бяха вече на улицата, Катрин се обърна към него:

— Какво те попита Кенди?

— Просто ми каза „довиждане“ — измънка Шон, а Катрин знаеше, че лъже. Не си говориха по целия път до хотела. Тя беше заета със своята ревност, а той си мислеше за това, което Кенди го беше попитала, и какво ѝ беше отговорил.

— Шон, къде е Даф? Трябва да ми кажеш.

— Той е мъртъв, Кенди.

Шон се събуди с главоболие и дори скачането на Дирк върху гърдите му не помогна. Трябаше да го отпрати с обещание за бонбони. Детето, усещайки превъзходството, повдигна цената на едно пакетче бонбони „биволски очи“ и две близалки. След това разреши на Катрин да го заведе в банята. Шон въздъхна и се мушна под завивките. Болката се движеше и спираше точно зад очите му. В устата си имаше неприятен вкус, а димът от пурите бе проникнал навсякъде. Задряма отново и болката като че ли намаля.

— Шон, днес е неделя, нали знаеш. Ще дойдеш ли на черква с нас? — попита Катрин от вратата на банята.

Той стисна силно очите си.

— Шон!

Никакъв отговор.

— Шон!

Той отвори очи.

— Няма ли да ставаш?

— Не се чувствувам добре — отговори дрезгаво. — Мисля, че имам признания на малария.

— Идваш ли с нас? — запита жена му безмилостно. Чувствата ѝ към него не се бяха смекчили през нощта.

— Не се чувствувам добре, не ми се ходи сега. Сигурен съм, че Всеопрощаващият ще разбере.

— Не бива да споменаваш напразно името на Господа!

— Съжалявам, мила, но не мога да стана поне още няколко часа. Главата ме боли, ще се пръсне.

Тя се обърна и влезе в хола. Чу я да казва на Дирк с висок глас, за да я чуе и Шон:

— Баща ти няма да дойде с нас. Ще отидем сами на закуска, а после на черква.

— Да, ама той ми обеща пакетче бонбони и две близалки.

Чу вратата да се затваря и гласът на Дирк да затихва по коридора. Той се отпускаше бавно и чакаше болката да изчезне. След малко

забеляза таблата с кафето до леглото и реши да си налее чаша кафе. Надигна се и внимателно си сипа кафе. На таблата имаше и каничка със сметана. Тъкмо се канеше да си сипе в кафето, когато на вратата се почука.

— Влез — извика Шон, предполагайки, че това е камериерът, който идва за таблата. После чу бързи стъпки.

— Кой е?

Подскочи толкова силно от изненада, че разля каничката със сметана върху чаршафа и новата си пижама.

— Господи, Кенди, не биващ да идваш тук. — Той беше объркан. Сложи каничката обратно на таблата и нервно започна да чисти пижамата си с ръце. — Ако жена ми... някой видя ли те? Не бива да оставаш тук. Ако Катрин разбере, че си идвали, тя ще... искаш да кажа, тя просто няма да разбере.

Очите ѝ бяха подути и зачервени. Изглежда, не бе спала през нощта.

— Всичко е наред, Шон. Чаках отсреща, докато видях, че жена ти излезе. Отиде на черква на Сомишнър стрийт, а там службите траят по петдесет години.

Тя влезе в спалнята и седна на края на леглото.

— Аз трябаше да говоря с теб насаме. Не мога да те оставя да си отидеш, без да знам за него. Искам да ми разкажеш всичко, обещавам, че няма да плача.

— Кенди, нека да не се измъчваме. Той е мъртъв и толкоз. Нека го помним като жив. — Беше забравил за главоболието си, заместено от мъката по Даф и неудобното положение, в което бе поставен.

— Моля те, кажи ми.

— Кенди, не виждаш ли, че това вече няма значение? Начинът, по който той си отиде, не е важен. Всичко, което трябва да знаеш, е, че е мъртъв. Отиде си и ни остави малко по-богати от това, че сме го познавали, и малко по-бедни от това, че сме го загубили.

— Кажи ми — отново настоя тя.

Шон ѝ разказа. Отначало думите излизаха трудно, но после — със страшна бързина от ужаса, който описваше. Когато завърши, тя не каза нито дума. Седеше на леглото и гледаше в земята. Той се приближи до нея и я прегърна.

— Нищо не може да се направи.

Тя облегна глава на рамото му, като че ли търсеше закрила. Останаха така известно време в мълчание. Изведнъж Кенди се отдръпна и помоли с усмивка.

— Разкажи ми за себе си. Това синът ти ли беше с Катрин? Много хубаво дете.

Шон смени темата с голямо облекчение. Разказваха за живота си през годините, които не се бяха виждали. Изведнъж Шон се върна към действителността.

— Господи, Кенди, говорим от векове, а Катрин ще се върне всеки момент. По-добре е да тръгваш. Тя няма да разбере.

На вратата Кенди се обърна, зарови пръсти в брадата му и каза:

— Ако някога тя те изхвърли, прекрасен грубиянино, знай, че ще има някой, който ще те приеме. — Надигна се на пръсти и го целуна.

— Бъди щастлив!

Шон потърка брадата си, съблече изцапаната пижама, сви я на топка и я запрати в банята през отворената врата на спалнята. Отиде да се изкъпе. Бършеше се и си подсвиркваше, когато чу вратата да се отваря.

— Ти ли си, мила?

— Татко, татко, мама ми купи бонбони! — Дирк чукаше по вратата на банята.

Шон уви кърпа около кръста си и отвори.

— Виж, татко, колко много бонбони! Искаш ли един?

— Благодаря, Дирк. — Лапна един бонбон, избута го настрани и запита. — Къде е мама?

— Там. — Дирк посочи спалнята, после затвори внимателно пакетчето. — Ще запазя и за Мбиџейн.

— Той ще се зарадва — каза Шон и се отправи към спалнята. Катрин лежеше на леглото. Щом я видя, разбра, че има нещо много сериозно. Тя лежеше на леглото с поглед, отправен към тавана, и лице, жълто като на мъртвец. Приближи се до нея и докосна бузата ѝ с пръсти. Обзе го ужас.

— Катрин?

Не получи отговор. Тя лежеше тихо, без каквато и да е искрица живот в очите си. Шон отвори вратата и изтича по коридора. Там имаше някакви хора.

— Повикайте лекар, колкото може по-бързо, жена ми умира! — извика той на чиновника зад гишето.

Служителят го гледаше с безразличие.

— Побързай, глупаво копеле, размърдай се! — крещеше Шон. Той още беше с кърпата около кръста. Хората го гледаха в недоумение.

— Мърдай, човече, мърдай! — Сграбчи една ваза от перилата и понечи да я хвърли по чиновника. Той се размърда и изскочи от главната врата. Шон се върна в апартамента.

Дирк стоеше до леглото на майка си, с лице, разкривено от големия бонбон в устата, а очите му бяха ококорени от учудване. Баща му го грабна и го занесе в другата стая. Заключи вратата въпреки крясъците му. Той не беше свикнал да се отнасят така с него. Шон се върна при леглото на Катрин и коленичи. Все още беше там, когато дойде лекарят. Разказа за маларията, а докторът слушаше и после го отпрати в хола. Прегледът продължи дълго. Когато докторът дойде при него, Шон усети, че има нещо, което го тревожи.

— Припадък ли е?

— Не, не мисля. Дадох ѝ успокоително.

— Какво ѝ е? — настояваше Шон, а докторът се чудеше какво да каже.

— Жена ви преживяла ли е нещо, някакъв шок, неприятност или лоши новини?

— Не, току-що се върна от черква. Защо? Какво ѝ е? — Шон го хвани за реверите и го раздруса.

— Изглежда, че е истеричен припадък. Дадох ѝ лекарство и сега ще заспи. Довечера ще мина да я видя пак.

Мъчеше се да освободи реверите си от Шон. Той го пусна и отиде в спалнята.

Лекарят дойде отново привечер. Шон беше разсъблякъл Катрин и я беше поставил в леглото. Но през цялото това време тя не се помръдна. Дишането ѝ беше участено въпреки лекарствата, които ѝ беше дал лекарят. Самият той беше озадачен.

— Не мога да разбера, господин Кортни. Нищо особено не мога да открия, освен много силното изтощение. Мисля, че просто трябва да изчакаме, не искам да ѝ давам повече лекарства.

Шон разбираше, че лекарят не може да направи нищо повече. Въобще не забеляза кога той си отиде. Мбиджейн взе Дирк, изкъпа го,

нахрани го и го сложи да спи. След това излезе тихо от апартамента. Шон се почувствува преуморен от всички тревоги през деня. Остави лампата в хола да свети и легна с дрехите в леглото си. Заспа малко след това.

Тогава Катрин се обърна и го погледна. Шон лежеше напълно облечен върху завивките, подложил мускулеста ръка под главата си, а напрежението се издаваше на лицето му от смърщеното чело и нервното потрепване на устните в съня. Тя стана и се надвеси над него. Чувствуващ се самотна, толкова самотна, колкото никога в степта, толкова силно наранена, че усещаше почти физическа болка.

Всичко, в което беше вярвала, се разруши през тези няколко минути, които й трябваха, за да разбере истината.

Тя погледна съпруга си и с изненада разбра, че още го обича, но сигурността, която намираше в него, си беше отишла. Стените на нейния замък се оказаха от хартия. Тя бе усетила първия студен полъх през тези хартиени стени, докато го наблюдаваше как отново изживява миналото си и как съжалява за него. Стените се разтърсваха от вихри, докато той танцуващ с онази жена, после стените се срутиха около нея. Гледаше заспалия мъж, когото толкова много беше обичала и му беше вярвала. Обходи стаята, за да се увери, че няма грешка.

Сутринта, на връщане от службата, тя и Дирк се отбиха в сладкарницата точно срещу хотела. На детето му трябваше доста време, докато избере бонбоните си. Най-после покупката беше направена с малко помощ от страна на Катрин и продавачката. Тъкмо се канеха да излязат, когато погледна през големия прозорец на магазина и видя Кенди Раутенбах да напуска хотела. Тя слезе бързо по стълбите, огледа се, пресече улицата и отиде при една карета. Катрин се спря като закована.

Отново беше обзета от ревност, защото Кенди изглеждаше много добре. Едва когато каретата замина, Катрин напусна магазина и започна да си задава въпроси за посещението на Кенди в хотела им в единадесет часа сутринта в неделя. Ревността се заби като кама в гърдите ѝ. Едва дишаше. Припомни си краткото прошепване в ухото на Шон предишната вечер в „Голдън Гини“, както и че му зададе въпрос, на който той не отговори. Той знаеше, че Катрин ще ходи на черква в неделя сутрин. Колко просто беше всичко! Шон имаше среща, затова

отказа да отиде с тях, и докато ги няма, тази проститутка е отишла при него.

— Мамо, много силно ме стискаш, боли!

Несъзнателно беше стисната ръката на детето. Излезе бързо от магазина, влачейки Дирк след себе си. Бързо се изкачи по стълбите. Вратата беше затворена. Отвори я и парфюмът на Кенди я бълсна в главата.

Подуши пак, нямаше грешка — ухание на виолетки. Чу Шон от банята и после Дирк, който викаше.

— Татко, татко, мама ми купи бонбони!

Сложи Библията на бюрото и прекоси стаята, ухаеща на виолетки, видя хвърлената пижама на Шон в банята с мокри петна по нея, погледна и към леглото му — там също имаше петна. Krakата ѝ се подкосиха и тя усети, че ѝ се повръща, бузите ѝ горяха, едва успя да стигне до леглото си.

Тя беше сигурна. Шон беше имал тази жена по такъв безотговорен, вулгарен начин — в тяхната спалня, почти пред очите й. Пренебрежението му към нея я нараняваше много по-силно, отколкото ако я бе ударил по лицето и изхвърлил на улицата. Болестта, депресията след загубата на детето и мензисът бяха отнели желанието ѝ да се бори. Тя го обичаше, но се оказа неподходяща за него. Вродената гордост не би й позволила да го моли. Имаше само един изход.

Тя се наведе плахо над него и докато го целуваше, усети мъжката миризма на тялото му и гъстата брада до бузата си. Решението ѝ се разколеба, искаше ѝ се да се хвърли върху него, да обвие ръце около врата му и да го помоли да ѝ даде още една възможност. Ако ѝ кажеше с какво се беше провинила пред него, щеше да се опита да го поправи. Може би ако се върнат пак в степта... Тя се отдръпна. Притисна ръка към устата си. Нямаше смисъл. Той вече беше решил. Даже и да го моли, няма да я приеме обратно, това винаги ще стои между тях. Тя беше живяла в един замък и сега не искаше да го замени за кална колиба. Шибана от камшика на гордостта си, отиде бързо до гардероба. Облече палтото си и го закопча — то стигаше до глазените ѝ и закриващите нощницата, омота зеления шал около главата си и се обърна да го погледне още веднъж. Шон спеше, отпуснал голямото си тяло на леглото, а челото му все още беше смръщено.

В хола се спря пред бюрото. Библията стоеше там, където я беше оставила предишния ден. Отвори първата страница и написа нещо. После я затвори и отиде до вратата. Там се поколеба още веднъж и погледна към стаята на Дирк. Нямаше да може да издържи, ако влезеше вътре. Вдигна единния край на шала и закри устата си, отвори вратата и излезе в коридора, а оттам до главния вход, тихо отвори и затвори вратата след себе си.

Когато се събуди, Шон беше изненадан, че е спал облечен. Навън все още беше полуутъмено, а стаята — студена. Надигна се на лакти, разтърка очи и погледна към леглото на Катрин. Завивките бяха отметнати и леглото — празно. Шон изпита облекчение — значи тя се е поправила и е станала. Отиде до банята и почука на вратата.

— Катрин — извика той, а после по-силно. — Катрин, тук ли си?

Дръжката се превъртя, когато я натисна, и вратата се отвори. Той примигна от светлината, която белите плочки отразяваха, видя хавлиената кърпа, която беше хвърлил върху един стол. Обзе го беспокойство. Изтича до стаята на Дирк — вратата беше все още заключена. Той я отвори. Детето се събуди и седна в леглото. Шон изтича по коридора към главния вход. Погледна във фоайето. Една лампа гореше, а мъжът на рецепцията спеше. Шон го разтърси.

— Някой излизал ли е тази вечер?

— Не... не знам.

— Тази врата заключва ли се?

— Не, сър, на нея има резе. Може да се излезе, но не може да се влезе.

Шон изтича на улицата. Накъде, в каква посока да я търси? Питаše се дали не се е върнала обратно в Претория при фургоните? Не, това е невъзможно. Тя няма пари за пътуването. Защо е излязла, без да го събуди, оставила е Дирк, дрехите си? Трябва да не е била на себе си от лекарствата. Може би имаше нещо вярно в думите на доктора, че е преживяла някакъв шок, може би сега се скита по нощница из улиците на града без памет, може би... Шон стоеше сам на улицата в тази студена, сива утрин с хиляди въпроси и предположения в главата.

Обърна се и изтича през главния вход в задния двор.

— Мбиџейн! — изкрештя той. — Мбиџейн, къде си?

Зулусът се появи от конюшнята, където изресваше един от наетите коне.

— Господарю...?

— Виждал ли си господарката?

Лицето на Мбиджейн се намръщи озадачено.

— Вчера...

— Не, човече, снощи, днес... виждал ли си я?

Изразът на лицето му даде отговор. Шон го бълсна, влезе в конюшнята, грабна едно седло и го хвърли върху гърба на най-близкия кон. Докато оправяше припряно юздите, говореше на Мбиджейн през стиснатите си зъби.

— Господарката е болна. Излязла е през нощта. Има вероятност да се скита по улиците като тези, които ходят на сън. Иди бързо при твоите хора и им кажи да я търсят. Ще дам десет жълтици на този, който я намери. След това се върни и се погрижи за Дирк.

Шон изведе коня от конюшнята. Беше сигурен, че само след половин час половината от зулусите в града ще тръгнат да търсят Катрин — това правят племенната лоялност и десетте златни монети. Той тръгна по пътя за Претория. На три мили от града едно момче пасеше овце до пътя. То го увери, че Катрин не е минавала по този път. Шон обърна коня и отиде в полицията. Шефът й го познаваше още от старите времена, затова можеше да разчита на помощта му. След полицията тръгна по улиците, които вече бяха започнали да се оживяват от хора. Спря пред хотела, оставил коня пред главния вход и изтича по стълбите. На reception нямаше новини за него. Качи се в апартамента, където слугата хранеше детето.

— Дойде ли си?

Мбиджейн поклати глава.

— Ще я намерят, господарю. Петдесет мъже я търсят.

— Остани с детето — каза Шон и излезе.

Отиде при коня.

— За бога, къде е отишла — изрече на глас, — без пари, по нощница, къде, по дяволите, е отишла?

Качи се на коня, яздеше безцелно по улиците, взираше се в лицата на минувачите, поглеждайки в задните дворове и запустелите места. До обяд вече беше изморил коня, а самият той ужасно се разтревожи. Обиколи всички улици на Йоханесбург, питал много хора, но от Катрин нямаше никаква следа. Яздейки за петдесети път по Джипи стрийт, видя хотела на Кенди.

— Кенди — прошепна той. — Тя ще ми помогне.

Завари я в кабинета, постлан с персийски килими и позлатена мебел. Бълсна настрана дребния, облечен в черно мъж, който се опита да го спре. Кенди вдигна глава и го видя.

— Шон... о, колко хубаво, че те виждам. Влез! — Надигна се зад бюрото и му подаде ръка. — Какво има, Шон?

Той ѝ разказа всичко и когато завърши, тя позвъни за прислужника.

— В кабинета до камината има бренди — нареди тя, — донеси го.

Когато прислужникът се върна с шишето, Шон си напълни голяма чаша и я изпи до половината.

— Огледайте гарата. Телеграфирайте на всички дилижанси от града, които се движат по главните пътища. Изпратете някого в болницата. Проверете регистрите на всички хотели — разпореди Кенди на дребния човек.

— Разбира се, мадам — каза той и излезе.

— Можеш да налееш и на мен една чаша. Седни и се успокой. Ти се държиш точно така, както тя е искала.

— Какво искаш да кажеш с това?

— Това е един малък съпружески урок по държание и дисциплина предполагам, че не си женен от вчера и можеш да го разбереш.

— Какво искаш да кажеш с това „съпружески урок по дисциплина“?

— Това е малко наказание за лошо държание. Може да си ял с отворена уста или да си взел повече, отколкото ти се полага, да не си казал „добро утро“ с необходимото уважение... или пък си извършил един от тези морални грехове, които омърсяват брака. Виждам, че семейният живот не те е отказал от шишето. Един Кортни винаги е изпивал по цял галон, но искам да ти кажа, че малката Кати има пристъп на ревност. Вероятно първият, тъй като целият ви брачен живот е протекъл в степта и тя не е имала възможност да наблюдава как влияе чара на един Кортни върху съществата от другия пол.

— Глупости! От кого ще ме ревнува?

— От мен — каза тя. — Всеки път, когато поглеждаше към мен, имах чувството, че ме удря с брадва в гърдите.

Кенди докосна гърдите си с пръсти, привличайки много хитро вниманието му към тях. Шон погледна към тях — бяха съблазнителни и ухаеха на виолетки. Той обърна глава неспокойно.

— Глупости! — повтори. — Та ние сме стари приятели, почти като... — Поколеба се и спря.

— Надявам се, че не искаше да кажеш „като брат и сестра“... или забрави миналото?

Шон не беше забравил. Все още помнеше всяка подробност. Изчерви се и стана.

— Трябва да вървя. Ще продължавам да я търся. Благодаря за помощта, Кенди, и за питието.

— Каквото имам е и твоето, господине — промърмори тя, вдигайки закачливо едната си вежда, доволна от изчертването му.

С времето надеждата, че ще я намерят, ставаше все по-малка и вечерта Шон отново изпадна в голяма тревога, тя го накара да забрави умората и лошото настроение. Един по един хората на Мбиджейн пристигаха и докладваха, че не са могли да сторят нищо. Хората на Кенди също не я откриха. Шон остана единственият, който продължи да търси. Яздеше из града с фенер в ръка, претърсвайки същите места, които вече беше пребродил. Продължаваше да разпитва хора, някои от които мислеха, че се шегува, и започваха да се смеят, но щом видеха лицето му, спираха и отминаваха. Други казваха, че са чули нещо за една изчезнала жена, но това е всичко. Призори той се прибра в хотела. Мбиджейн го чакаше.

— Господарю, приготвил съм храна за теб. Хапни малко и си почини. Аз ще изпратя моите хора пак да търсят. Ще видиш, че ще я намерят.

— Кажи им, че ще дам сто златни монети, ако я намерят. Нека обиколят и местата по водоема — може да е тръгнала натам.

— Ще им кажа, но сега хапни и си почини.

Шон примигна, очите му бяха зачервени от безсънието.

— А Дирк?

— Той е добре, господарю.

— Оседлай ми друг кон, а дотогава аз ще хапна.

Шон едва се държеше на седло от безсъние и умора, но продължаваше да обикаля из околностите на града. Много пъти срещаше и хората на Мбиджейн, които бяха подновили търсенето.

След като се стъмни, той се върна в хотела. Все още таеше искрица надежда в сърцето си, че ще я намери.

— Няма нищо... — със съжаление поклати глава човекът на рецепцията.

— Благодаря ви, все пак...

Качи се горе, бълсна вратата и влезе. Кенди беше там.

— Научи ли...?

— Не, Шон — каза тя. — Шон, съжалявам...

Наля му чаша бренди. Той се усмихна и отпи. Кенди повдигна краката му и събу ботушите. После седна до него.

— Съжалявам, Шон. Вчера се пошегувах — извиняваше се тихо.

— Не знаех, че я обичаш толкова много.

Той отново отпи.

— Ти я обичаш, нали?

— Тя е моя жена — отговори Шон остро.

— Но това не е всичко — продължи Кенди, знаейки, че озлоблението му се дължи на умората.

— Да, обичам я, сега разбирам, колко много я обичам. Никога вече не ще мога да обичам така.

Той изпи чашата до дъно, а лицето му беше потъмняло от мъка и безнадеждност.

— Любов! — продължи той. — Любов... та хората са омърсили тази дума... продават любов в Опера Хауз... Тази дума се произнася толкова често, че сега, когато искам да кажа „Обичам те, Катрин“, не звучи искрено. — Запрати чашата в стената и тя се пръсна на парчета. Дирк чу шума и нахълта в стаята. Шон прошепна: — Обичам я толкова много, че чак сърцето ме боли. Обичам я толкова много, че бих умрял, ако я загубя. — Сви ръце в юмруци и се наведе напред. — Няма да я загубя. Господи, ще я намеря и ще ѝ призная колко я обичам, така както го казвам сега на теб. — Замълча и се намръщи. — Не си спомням някога да съм казвал „Обичам те!“. Никога не съм харесвал тези думи. Казвал съм ѝ „Ожени се за мен“ и „Ти си моята любима“, но никога „Обичам те“.

— Може би това е причината за бягството ѝ. Мислела е, че не я обичаш. — Кенди го наблюдаваше със съжаление, разбиране и изненада.

— Ще я намеря и ще ѝ кажа... стига да не е прекалено късно.

— Ще я намериш, никога не е късно. Не е потънала вдън земя, нали? Тя ще бъде щастлива да го чуе. — Кенди стана и намали пламъка на газената лампа. След малко си тръгна.

Шон спа облечен на стола в хола. Сънят му бе неспокоен и се стряскаше на всеки пет минути. Библията на Катрин стоеше там, където я беше оставила. Някъде призори той се събуди и повече не можа да заспи.

Изправи се, цялото тяло го болеше. Приближи се до лампата и засили пламъка. Ръката му несъзнателно докосна Библията. Подвързията беше кожена, мека и на места изтъркана. Отвори я на първата страница и дъхът му спря.

Под името си със закръглени букви Катрин беше попълнила датата на смъртта си. Буквите започнаха да се уголемяват. Ушите му забучаха и той дочу гласове.

- Да се махаме, Шон, прилича ми на гроб!
- Най-много от всичко има нужда от любов.
- Не е потънала вдън земя.
- Ако не е много късно.

Беше вече светло, когато стигна до развалините на „Кенди Дийп“. Привърза коня си и изтича към шахтата. Вятърът люлееше тревата и развояваше зеления шал на Катрин, който се беше закачил на телената ограда.

Шон стигна до оградата на шахтата и надникна. На едно място тревата беше изскубната, като че ли някой се е уловил за нея при падането.

Шон взе шала, смачка го на топка и го запрати в шахтата. Той се разгъна и заплува надолу в тъмнината. Стори му се, че в мрака проблясват зелените очи на Катрин.

- Защо? — прошепна Шон. — Защо направи това, любима?
- След това се обърна и отиде залитайки при коня си.
- Мбиджейн го чакаше в хотела.
- Докарай каретата! — каза Шон.
- А господарката?
- Докарай каретата!

Шон взе детето на ръце и слезе да плати сметката си. Отиде при каретата, която Мбиджейн беше докарал. Качи се и взе Дирк на коленете си.

- Карай обратно за Претория.
- Къде е мама? — попита детето.
- Няма да дойде с нас.
- Сами ли отиваме?
- Да, Дирк, сами.
- Мама после ли ще дойде?
- Не.

„Всичко свърши — мислеше Шон. — Всички мечти, и смехът, и любовта.“ Все още беше като замаян, за да усети болката. Тя щеше да дойде по-късно.

- Защо ме стискаш така, татко?

Шон разхлаби прегръдката си и погледна детето в скута си.

„Не, не всичко е свършено — помисли си той, — това е просто ново начало. Но първо ще трябва да излекувам тази рана, нужно е време и убежище, където да се скрия. Фургоните чакат. Трябва да се върна в пустинята. Може би след години ще съм се излекувал напълно, за да започна отново, да се върна в Лейдибург със сина си при Ада и Гари.“

Изведнъж отново усети острата болка. Това го уплаши.

„Моля те, Господи, моля те, дай ми сили да издържа!“

Никога досега не се бе обръщал към Бога.

— Татко ти плачеш. — Дирк го наблюдаваше с любопитство.

Той притисна детето до гърдите си.

„Ако сълзите могат да изплатят нашите грехове — мислеше Шон, — бих плакал, за да купя о прощение за всички твои мъки в бъдещия ти живот, сине, ако можех сега да изплача всичко вместо теб, бих плакал, докато изтекат очите ми.“

Шон притискаше детето до себе си.

— Не, Дирк, няма да плача, сълзите не помагат.

И Мбиджейн ги закара при фургоните.

Издание:

Уилбър Смит. Когато лъвът се храни
Американска. Първо издание
ИК „Ведрина“, София, 1993
ISBN: 954-404-048-X

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.